Konstitutionsutskottets betänkande 2019/20:KU3

En ny beteckning för kommuner på regional nivå och vissa frågor om regionindelning

Sammanfattning

Konstitutionsutskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i tryckfrihetsförordningen som vilande. Utskottet föreslår vidare att riksdagen antar regeringens övriga lagförslag med några ändringar av redaktionellt slag. Därutöver har två lagtekniska samordningar skett med utbildningsutskottet respektive försvarsutskottet i fråga om regeringens förslag till ändringar i lagen om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning respektive i skyddslagen. Av samordningsskäl lämnar utskottet egna förslag till lag om ändring i lagen om insättningsgaranti och till lag om ändring i lagen om företagsrekonstruktion.

Därutöver föreslår utskottet ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag till bestämmelser om att inhämta och beakta synpunkter vid ändringar i regionindelningen som i allt väsentligt motsvarar de bestämmelser som gäller vid ändringar i kommunindelningen. Utskottet anser att regeringens förslag inte i tillräcklig utsträckning tillvaratar befolkningens synpunkter.

I betänkandet finns en reservation (S, V, MP).

Regeringen föreslår i propositionen att beteckningen för kommuner på regional nivå ska ändras från landsting till region. Det innebär att lagbestämmelser behöver ändras genom att den nuvarande beteckningen landsting byts ut mot region. Med anledning av detta lämnar regeringen i propositionen förslag till ändringar i ett stort antal lagar och i tryckfrihetsförordningen.

Därutöver lämnar regeringen förslag till ändringar i lagen om ändringar i Sveriges indelning i kommuner och landsting. Lagförslaget innebär att det vid prövning av frågan om ändring i regionindelningen ska tas särskild hänsyn till önskemål och synpunkter från den eller de regioner som närmast berörs av

ändringen. Det föreslås vidare att det ska krävas särskilda skäl för att besluta om en ändring i regionindelningen mot en berörd regions vilja. Vid en sådan prövning ska också särskild hänsyn tas till önskemål och synpunkter från den eller de kommuner som närmast berörs av ändringen. Vidare ska befolkningens önskemål och synpunkter beaktas vid ändringar i regionindelningen. Berörda regioner ska, om det inte är uppenbart obehövligt, som ett led i beredningen av ett yttrande eller en ansökan om ändrad regionindelning inhämta synpunkter från befolkningen.

Merparten av regeringens lagförslag föreslås träda i kraft den 1 januari 2020. När det gäller några lagförslag föreslås av författningstekniska skäl ett något senare ikraftträdandedatum. Ändringarna i tryckfrihetsförordningen föreslås träda i kraft den 1 januari 2023.

En följdmotion har väckts med anledning av propositionen.

Behandlade förslag

Proposition 2018/19:127 Skyddsobjekt och obemannade farkoster i de delar det avser 4 § lagen om ändring i skyddslagen (2010:305).

Proposition 2018/19:162 En ny beteckning för kommuner på regional nivå och vissa frågor om regionindelning.

Ett yrkande i en följdmotion.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut 4
Redogörelse för ärendet 12
Ärendet och dess beredning 12
Propositionens huvudsakliga innehåll 13
Utskottets överväganden 14
En ny beteckning för kommuner på regional nivå och vissa frågor om regionindelning 14
Reservation 26
Att inhämta och beakta synpunkter vid ändringar i regionindelningen, punkt 1 (S, V, MP) 26
Bilaga 1
Förteckning över behandlade förslag 28
Proposition 2018/19:127 28
Proposition 2018/19:162 28
Följdmotionen 36
Bilaga 2
Regeringens lagförslag 37
Förslag som lagts fram i proposition 2018/19:162 37
Förslag som lagts fram i proposition 2018/19:127 443
Bilaga 3
Utskottets lagförslag 448

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Att inhämta och beakta synpunkter vid ändringar i regionindelningen

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag till bestämmelser om att inhämta och beakta synpunkter vid ändringar i regionindelningen som i allt väsentligt motsvarar de bestämmelser som gäller vid ändringar i kommunindelningen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen delvis motion 2019/20:363 av Matheus Enholm m.fl. (SD).

Reservation (S, V, MP)

2. Grundlagsförslaget

Riksdagen antar som vilande regeringens förslag till lag om ändring i tryckfrihetsförordningen.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2018/19:162 punkt 3.

3. Övriga lagförslag

Riksdagen

a) antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1979:411) om ändringar i Sveriges indelning i kommuner och landsting,
2. lag om ändring i kommunallagen (2017:725) med den ändringen att 5 kap. 5 § första stycket andra meningen ska utgöra det andra stycket i paragrafen,
3. lag om ändring i riksdagsordningen med den ändringen att uttrycket ”13.6.2” ska bytas ut mot ”Tilläggsbestämmelse **13.6.2**”,
4. lag om ändring i rättegångsbalken,
5. lag om ändring i föräldrabalken,
6. lag om ändring i brottsbalken,
7. lag om ändring i jordabalken,
8. lag om ändring i utsökningsbalken,
9. lag om ändring i miljöbalken,
10. lag om ändring i socialförsäkringsbalken,
11. lag om ändring i lagen (1933:269) om ägofred,
12. lag om ändring i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m.,
13. lag om ändring i lagen (1966:314) om kontinentalsockeln,
14. lag om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar,
15. lag om ändring i väglagen (1971:948),
16. lag om ändring i skadeståndslagen (1972:207),

17. lag om ändring i expropriationslagen (1972:719),

18. lag om ändring i lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl.,

19. lag om ändring i lagen (1975:689) om tystnadsplikt för vissa tolkar och översättare,

20. lag om ändring i lagen (1978:160) om vissa rörledningar,

21. lag om ändring i förfogandelagen (1978:262),

22. lag om ändring i lagen (1979:417) om utdebitering och utbetalning av skatt vid ändring i rikets indelning i kommuner och landsting,

23. lag om ändring i lagen (1980:578) om ordningsvakter,

24. lag om ändring i lagen (1981:324) om medborgarvittnen,

25. lag om ändring i lagen (1981:1310) om offentliga funktionärers rätt till gottgörelse för rättegångskostnad i vissa mål m.m.,

26. lag om ändring i lagen (1982:1004) om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer m.fl. att delta i totalförsvarsplaneringen,

27. lag om ändring i tandvårdslagen (1985:125) med den ändringen att 15 b § ska ha den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3,

28. lag om ändring i sparbankslagen (1987:619),

29. lag om ändring i konkurslagen (1987:672),

30. lag om ändring i lagen (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m.,

31. lag om ändring i kulturmiljölagen (1988:950),

32. lag om ändring i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster,

33. lag om ändring i arkivlagen (1990:782),

34. lag om ändring i begravningslagen (1990:1144),

35. lag om ändring i lagen (1990:1402) om övertagande av vissa sjukhem och andra vårdinrättningar,

36. lag om ändring i minerallagen (1991:45),

37. lag om ändring i lagen (1991:419) om resekostnadsersättning vid sjukresor,

38. lag om ändring i folkbokföringslagen (1991:481),

39. lag om ändring i lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta,

40. lag om ändring i bostadsrättslagen (1991:614) med den ändringen att orden ”2 kap. 4 § och” i ingressen ska bytas ut mot ”2 kap. 4 §,”,

41. lag om ändring i lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader,

42. lag om ändring i lagen (1991:1109) om uppdragsutbildning i vissa fall med den ändringen att ingressen ska avslutas med en punkt,

43. lag om ändring i lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård med den ändringen att orden ”Vårdplanen när” i 7 a § andra stycket sista meningen ska bytas ut mot ”Vårdplanen är”,

44. lag om ändring i lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård,

45. lag om ändring i lagen (1992:339) om proportionellt valsätt,

46. lag om ändring i lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon,

47. lag om ändring i lagen (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap med den ändringen att 7 § ska ha den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3,

48. lag om ändring i sametingslagen (1992:1433),

49. lag om ändring i lagen (1993:335) om Barnombudsman,

50. lag om ändring i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade,

51. lag om ändring i lagen (1993:1651) om läkarvårdsersättning,

52. lag om ändring i lagen (1993:1652) om ersättning för fysioterapi,

53. lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200),

54. lag om ändring i lagen (1994:260) om offentlig anställning,

55. lag om ändring i lagen (1994:692) om kommunala folkomröstningar,

56. lag om ändring i stiftelselagen (1994:1220),

57. lag om ändring i lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt,

58. lag om ändring i lagen (1994:1811) om disciplinansvar inom totalförsvaret, m.m.,

59. lag om ändring i lagen (1995:479) om nordisk konvention om socialt bistånd och sociala tjänster,

60. lag om ändring i lagen (1995:1649) om byggande av järnväg,

61. lag om ändring i vapenlagen (1996:67),

62. lag om ändring i lagen (1996:810) om registrering av riksdagsledamöters åtaganden och ekonomiska intressen,

63. lag om ändring i lagen (1996:1156) om receptregister,

64. lag om ändring i lagen (1996:1157) om läkemedelskommittéer,

65. lag om ändring i lagen (1997:735) om riksfärdtjänst,

66. lag om ändring i lagen (1997:736) om färdtjänst,

67. lag om ändring i ellagen (1997:857),

68. lag om ändring i lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet,

69. lag om ändring i lagen (1998:938) om behandling av personuppgifter om totalförsvarspliktiga,

70. lag om ändring i bokföringslagen (1999:1078),

71. lag om ändring i revisionslagen (1999:1079),

72. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229),

73. lag om ändring i lagen (2001:99) om den officiella statistiken,

74. lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453),

75. lag om ändring i lagen (2001:1170) om särskilda avdrag i vissa fall vid avgiftsberäkningen enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift och socialavgiftslagen (2000:980),

76. lag om ändring i lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m.,

77. lag om ändring i lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m.,

78. lag om ändring i lagen (2003:192) om gemensam nämnd inom vård- och omsorgsområdet,

79. lag om ändring i lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser,

80. lag om ändring i smittskyddslagen (2004:168),

81. lag om ändring i lagen (2004:773) om kommunalekonomisk utjämning med den ändringen att 7 och 17 a §§ och ikraftträdandebestämmelsen ska ha den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3,

82. lag om ändring i lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter,

83. lag om ändring i lagen (2005:225) om rättsintyg i anledning av brott,

84. lag om ändring i naturgaslagen (2005:403),

85. lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551),

86. lag om ändring i lagen (2005:590) om insyn i vissa finansiella förbindelser m.m.,

87. lag om ändring i lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, landsting, kommunalförbund och samordningsförbund,

88. lag om ändring i vallagen (2005:837) med den ändringen att uttrycket ”**Val till *regionfullmäktige***” i rubriken närmast före 4 kap. 5 § ska bytas ut mot ”*Val till regionfullmäktige*”,

89. lag om ändring i lagen (2006:323) om utbyte av sprutor och kanyler,

90. lag om ändring i lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap med den ändringen att ordet ”förhåll-anden” i 6 kap. 1 § första stycket första meningen ska bytas ut mot ”förhållanden”,

91. lag om ändring i lagen (2006:546) om utrymning och inkvartering m.m. under höjd beredskap,

92. lag om ändring i lagen (2006:1570) om skydd mot internationella hot mot människors hälsa,

93. lag om ändring i lagen (2007:459) om strukturfondspartnerskap,

94. lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden,

95. lag om ändring i lagen (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl. med den ändringen att 7 § ska ha den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3,

96. lag om ändring i patientdatalagen (2008:355) med den ändringen att ordet ”personupp-gifter” i 2 kap. 6 § första stycket sista meningen ska bytas ut mot ”personuppgifter”,

97. lag om ändring i lagen (2008:552) om katastrofmedicin som en del av svenska insatser utomlands,

98. lag om ändring i konkurrenslagen (2008:579),

99. lag om ändring i lagen (2008:962) om valfrihetssystem,

100. lag om ändring i lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter,

101. lag om ändring i lagen (2009:128) om yrkeshögskolan,

102. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),

103. lag om ändring i lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk,

104. lag om ändring i lagen (2009:1079) om tjänster på den inre marknaden,

105. lag om ändring i lagen (2010:294) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting,

106. lag om ändring i luftfartslagen (2010:500),

107. lag om ändring i lagen (2010:566) om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen,

108. lag om ändring i lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar,

109. lag om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659),

110. lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696),

111. lag om ändring i skollagen (2010:800) med den ändringen att 15 kap. 40 § ska ha den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3,

112. lag om ändring i lagen (2010:801) om införande av skollagen (2010:800),

113. lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900),

114. lag om ändring i lagen (2010:1065) om kollektivtrafik,

115. lag om ändring i lagen (2010:1350) om uppgiftsskyldighet i fråga om marknads- och konkurrensförhållanden,

116. lag om ändring i lagen (2010:1919) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet,

117. lag om ändring i lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,

118. lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244) med den ändringen att rubriken ”Kommuner och regioner” närmast efter 26 kap. 34 § ska sättas närmast före 34 §,

119. lag om ändring i yrkestrafiklagen (2012:210),

120. lag om ändring i taxitrafiklagen (2012:211),

121. lag om ändring i lagen (2012:263) om kvalitets- och säkerhetsnormer vid hantering av mänskliga organ,

122. lag om ändring i lagen (2013:407) om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd,

123. lag om ändring i lagen (2013:513) om ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

124. lag om ändring i lagen (2013:514) om landstingens och kommunernas kostnadsansvar för viss vård i utlandet,

125. lag om ändring i bibliotekslagen (2013:801),

126. lag om ändring i lagen (2013:852) om registerkontroll av personer som ska arbeta med barn,

127. lag om ändring i lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete,

128. lag om ändring i patientlagen (2014:821),

129. lag om ändring i lagen (2015:62) om identifiering av rapporteringspliktiga konton med anledning av FATCA-avtalet,

130. lag om ändring i lagen (2015:602) om överlämnande av allmänna handlingar för förvaring,

131. lag om ändring i lagen (2015:911) om identifiering av rapporteringspliktiga konton vid automatiskt utbyte av upplysningar om finansiella konton,

132. lag om ändring i lagen (2016:35) om bidrag för glasögon till vissa barn och unga,

133. lag om ändring i lagen (2016:659) om avgiftsfrihet för viss screening inom hälso- och sjukvården,

134. lag om ändring i lagen (2016:1145) om offentlig upphandling,

135. lag om ändring i lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna,

136. lag om ändring i lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner,

137. lag om ändring i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30),

138. lag om ändring i lagen (2017:151) om meddelarskydd i vissa enskilda verksamheter,

139. lag om ändring i lagen (2017:209) om hälsoundersökning av barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet,

140. lag om ändring i lagen (2017:372) om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården,

141. lag om ändring i museilagen (2017:563),

142. lag om ändring i lagen (2017:571) om försöksverksamhet med branschskolor,

143. lag om ändring i lagen (2017:612) om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård,

144. lag om ändring i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism,

145. lag om ändring i förvaltningslagen (2017:900),

146. lag om ändring i lagen (2018:90) om insyn i finansiering av partier,

147. lag om ändring i lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag,

148. lag om ändring i strålskyddslagen (2018:396),

149. lag om ändring i säkerhetsskyddslagen (2018:585),

150. lag om ändring i lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning,

151. lag om ändring i lagen (2018:649) om förbud mot innehav av berusningsmedel m.m. vid hem för vård eller boende,

152. lag om ändring i lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar,

153. lag om ändring i lagen (2018:744) om försäkringsmedicinska utredningar,

154. lag om ändring i lagen (2018:1212) om nationell läkemedelslista,

155. lag om ändring i lagen (2018:1214) om ändring i patientdatalagen (2008:355),

156. lag om ändring i lagen (2018:1241) om ändring i lagen (2018:1212) om nationell läkemedelslista,

157. lag om ändring i lagen (2018:1276) om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),

158. lag om ändring i lagen (2018:1625) om skyldighet för vissa offentliga funktionärer att anmäla innehav av finansiella instrument,

159. lag om ändring i lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service,

160. lag om ändring i lagen (2018:1997) om ändring i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30),

161. lag om ändring i lagen (2019:212) om viss gemensam offentlig service,

b) antar utskottets förslag i bilaga 3 till

1. lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti,

2. lag om ändring i lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion,

3. lag om ändring i skyddslagen (2010:305),

c) godtar det som utskottet anför om regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning.

Därmed bifaller riksdagen propositionerna 2018/19:127 punkt 1.2 och 2018/19:162 punkterna 1, 2, 4–60, 62, 63, 65–83, 85–164, 165.1 och 166 samt bifaller delvis proposition 2018/19:162 punkterna 61, 64 och 84.

Stockholm den 14 november 2019

På konstitutionsutskottets vägnar

Karin Enström

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Enström (M), Ida Karkiainen (S), Marta Obminska (M), Matheus Enholm (SD), Per-Arne Håkansson (S), Linda Ylivainio (C), Mia Sydow Mölleby (V), Ida Drougge (M), Fredrik Lindahl (SD), Tuve Skånberg (KD), Daniel Andersson (S), Tina Acketoft (L), Mikael Strandman (SD), Camilla Hansén (MP), Erik Ottoson (M), Erik Ezelius (S) och Nermina Mizimovic (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Regeringen beslutade i juli 2015 att ge en kommitté i uppdrag att föreslå en ny läns- och landstingsindelning (dir. 2015:77). I uppdraget ingick även att analysera om det var lämpligt att ändra beteckningen landsting till en annan beteckning och att föreslå hur namnen skulle utformas.

Enligt två tillkännagivanden från riksdagen borde regeringen återkomma till riksdagen med förslag dels om en helhetslösning för den regionala organisationen (prop. 2013/14:46, bet. 2013/14:KU30, rskr. 2013/14:158), dels till bestämmelser av innebörden att befolkningens önskemål och synpunkter ska beaktas vid ändringar i landstingsindelningen (prop. 2015/16:121, bet. 2015/16:KU25, rskr. 2015/16:291).

Kommittén, som antog namnet Indelningskommittén, fick genom tilläggsdirektiv även i uppdrag att föreslå en reglering i lagen (1979:411) om ändringar i Sveriges indelning i kommuner och landsting om vilken hänsyn som ska tas till berörda landstings och kommuners samt befolkningens synpunkter vid ändringar i landstingsindelningen (dir. 2017:72).

Indelningskommittén överlämnade i mars 2018 sitt slutbetänkande Myndighetsgemensam indelning – samverkan på regional nivå (SOU 2018:10). Betänkandet har remissbehandlats.

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2018/19:162 En ny beteckning för kommuner på regional nivå och vissa frågor om region-indelning. En motion har väckts med anledning av regeringens proposition. Regeringens och motionärernas förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Av propositionen framgår att regeringen bedömer att tillkännagivandena ovan är helt respektive delvis slutbehandlade.

Konstitutionsutskottet har överlämnat den formella behandlingen av ett av lagförslagen i propositionen till utbildningsutskottet, nämligen lagen om ändring i lagen (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning. Denna lag är också föremål för ändringsförslag i proposition 2019/20:7 Behandling av personuppgifter vid hantering av oredlighet vid forskning, som bereds av utbildningsutskottet och som riksdagen ska debattera och besluta om den 21 november 2019. Överlämnandet har gjorts för att uppnå en lagteknisk samordning av förslagen. Konstitutionsutskottet svarar dock för den sakliga behandlingen av det överlämnade lagförslaget.

I detta sammanhang behandlar utskottet även en del av ett förslag i proposition 2018/19:127 Skyddsobjekt och obemannade farkoster som gäller

lagen om ändring i skyddslagen (2010:305) i de delar det avser 4 §. Försvarsutskottet har i sitt betänkande 2019/20:FöU2 i sak ställt sig bakom de ändringar som föreslås i proposition 2018/19:127. Av lagtekniska skäl och i syfte att samordna en del av lagförslaget i proposition 2018/19:127 med det nu aktuella förslaget till ändringar i samma bestämmelse har försvarsutskottet överfört den formella behandlingen av delar av lagförslaget till konstitutionsutskottet för beredning i detta ärende. Övriga delar av lagförslaget i proposition 2018/19:127 har behandlats av försvarsutskottet i betänkande 2019/20:FöU2.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Regeringen föreslår i propositionen att beteckningen för kommuner på regional nivå ska ändras från landsting till region. Det innebär att bestämmelser behöver ändras genom att den nuvarande beteckningen landsting byts ut mot region. Med anledning av detta lämnar regeringen i propositionen förslag till ändringar i ett stort antal lagar och i tryckfrihetsförordningen.

Därutöver lämnar regeringen förslag till ändringar i lagen om ändringar i Sveriges indelning i kommuner och landsting. Lagförslaget innebär att det vid prövning av frågan om ändring i regionindelningen ska tas särskild hänsyn till önskemål och synpunkter från den eller de regioner som närmast berörs av ändringen. Det föreslås vidare att det ska krävas särskilda skäl för att besluta om en ändring i regionindelningen mot en berörd regions vilja. Vid en sådan prövning ska också särskild hänsyn tas till önskemål och synpunkter från den eller de kommuner som närmast berörs av ändringen. Vidare ska befolkningens önskemål och synpunkter beaktas vid ändringar i region-indelningen. Berörda regioner ska, om det inte är uppenbart obehövligt, som ett led i beredningen av ett yttrande eller en ansökan om ändrad regionindelning inhämta synpunkter från befolkningen.

Merparten av regeringens lagförslag föreslås träda i kraft den 1 januari 2020. När det gäller några lagförslag föreslås av författningstekniska skäl ett något senare ikraftträdandedatum. Ändringarna i tryckfrihetsförordningen föreslås träda i kraft den 1 januari 2023.

Utskottets överväganden

En ny beteckning för kommuner på regional nivå och vissa frågor om regionindelning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar som vilande regeringens förslag till lag om ändring i tryckfrihetsförordningen.

Riksdagen antar, med vissa smärre ändringar, de lagförslag som regeringen lämnar i bilaga 2 samt de lagförslag som utskottet lämnar i bilaga 3.

Riksdagen godtar det som utskottet anför om regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning.

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag till bestämmelser om att inhämta och beakta synpunkter vid ändringar i regionindelningen som i allt väsentligt motsvarar de bestämmelser som gäller vid ändringar i kommunindelningen och tillkännager detta för regeringen. Därmed bifalls ett motionsyrkande delvis.

Jämför reservationen (S, V, MP).

Vissa frågor om regionindelning

Gällande ordning m.m.

Inledning

I 14 kap. regeringsformen finns grundläggande bestämmelser om kommuner på lokal och regional nivå. Av 14 kap. 6 § regeringsformen följer att föreskrifter om grunderna för ändring i rikets indelning i kommuner meddelas i lag.

Lagen (1979:411) om ändringar i Sveriges indelning i kommuner och landsting (indelningslagen) innehåller bestämmelser om förutsättningar för ändringar i indelningen och förfarandet vid sådana ändringar. Med indelningsändringar avses såväl överföringar av områden från en kommun eller ett landsting till en annan kommun eller ett annat landsting som sammanläggning och delning av kommuner eller landsting (prop. 1978/79:157 s. 35).

Sambandet mellan landstingsindelningen och länsindelningen

Enligt 2 kap. 1 § indelningslagen får regeringen besluta om ändring i rikets indelning i landsting, om det inte finns hinder mot en motsvarande ändring i länsindelningen. Landstingsindelningen är alltså beroende av länsindelningen.

Sambandet mellan landstingsindelningen och länsindelningen regleras numera i kommunallagen (2017:725). Av 1 kap. 1 § kommunallagen följer att varje landsting omfattar ett län, om inte något annat är särskilt beslutat. Om staten vill ändra sin administrativa indelning i län är således huvudregeln att även landstingsindelningen ska ändras. Om flera landsting vill ändra landstingsindelningen krävs också att länsindelningen ändras.

Varken förfarandet vid eller kriterierna för ändring i länsindelningen är reglerade. När det gäller ändring i länsindelningen anses regeringen ha rätt att besluta om mindre ändringar, medan frågor om mer omfattande ändringar ska underställas riksdagen (prop. 1978/79:157 s. 85 och prop. 1995/96:38 s. 7 f.).

Förutsättningar för en ändring i landstingsindelningen

Av 2 kap. 1 § indelningslagen följer att en ändring i landstingsindelningen får göras endast om ändringen kan antas medföra bestående fördel för ett landsting eller en del av ett landsting eller andra fördelar från allmän synpunkt. Enligt förarbetena krävs det att det från allmän synpunkt finns objektivt bärande skäl för ändringen (prop. 1978/79:157 s. 41 f.). Prövningen innebär i allmänhet en skälighetsbedömning där olika intressen vägs mot varandra.

Landstingens, kommunernas och befolkningens synpunkter vid indelningsändringar

I 1 kap. indelningslagen finns bestämmelser om ändringar i kommunindelningen. Motsvarande bestämmelser för landsting finns i 2 kap. indelningslagen. Bestämmelserna om ändringar i kommunindelningen och i landstingsindelningen är i stora delar enhetliga. Det finns dock vissa skillnader.

Vid prövning av frågan om ändring i indelningen i kommuner ska särskild hänsyn tas till önskemål och synpunkter från den eller de kommuner som närmast berörs av ändringen (1 kap. 1 § andra stycket indelningslagen). Om en sådan kommun motsätter sig en indelningsändring, får beslut om ändringen fattas endast om det finns synnerliga skäl. Särskild hänsyn ska också tas till befolkningens önskemål och synpunkter.

När det finns skäl till det ska en särskild undersökning göras om befolkningens inställning till en ändring i kommunindelningen (1 kap. 24 § indelningslagen). Undersökningen kan göras genom en omröstning, opinionsundersökning eller liknande förfarande.

När det gäller en ändring i landstingsindelningen finns det inte några bestämmelser i indelningslagen om att särskild hänsyn ska tas till önskemål och synpunkter från berörda landsting, kommuner eller befolkningen. Däremot ska vid utredningen, liksom när det gäller kommuner, samråd ske med de kommuner respektive landsting som har intresse av frågan (1 kap. 22 § och 2 kap. 7 § indelningslagen).

Det finns inte heller när det gäller en ändring i landstingsindelningen någon bestämmelse i indelningslagen om att det ska göras en särskild undersökning

om befolkningens inställning till en indelningsändring när det finns skäl till det.

Som skäl för redovisade skillnader har i förarbetena till indelningslagen framhållits att ändringar av landstingsgränser i regel är ändringar av mindre omfattning som knappast påverkar andra landsting än de som är direkt berörda av ändringarna och att dessa i regel görs som följdändringar till ändringar i den kommunala indelningen (prop. 1978/79:157 s. 87). Eftersom särskild hänsyn ska tas till befolkningens synpunkter i den processen har det därför inte ansetts nödvändigt med någon reglering när det gäller landstingsindelningen. Vidare har det hänvisats till att landstingsindelningen är knuten till länsindelningen och därmed också till den statliga administrationen. Det finns med andra ord inte bara ett kommun- och landstingsperspektiv utan också ett statligt perspektiv i frågan om ändring i landstingsindelningen.

Propositionen

Reglerna om indelning för kommuner och landsting bör harmoniseras ytterligare

Regeringen gör i propositionen bedömningen att indelningslagens bestämmelser om indelningsändringar för kommuner och landsting bör harmoniseras ytterligare. Enligt regeringen är en ändring i landstingsindelningen inte alltid en följd av en ändring i kommunindelningen, och det är därför angeläget att indelningslagen också reglerar vilken hänsyn som ska tas till såväl berörda landstings och kommuners som befolkningens synpunkter också vid ändringar i landstingsindelningen. Vidare hänvisas till riksdagens tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag till bestämmelser av innebörden att befolkningens önskemål och synpunkter ska beaktas vid sådana ändringar (bet. 2015/16:KU25, rskr. 2015/16:291). Sammantaget anser regeringen att indelningslagens bestämmelser om ändringar i kommunindelningen och landstingsindelningen bör harmoniseras ytterligare.

Samtidigt konstaterar regeringen bl.a. att länsstyrelserna är de enda statliga myndigheter vars indelning helt följer länsindelningen och att det kan finnas skäl för förändringar av länsstyrelsernas indelning som kan väga lika tungt som eller tyngre än berörda landstings och kommuners intressen när det gäller en landstingsindelning. Det finns därför enligt regeringen skäl som talar för att bestämmelserna som gäller landstingen inte behöver vara helt identiska med de regler som gäller för kommuner. Därutöver framhåller regeringen vikten av att inte i onödan detaljreglera genomförandet av indelningsändringar och att indelningslagen är neutral i förhållande till alla tänkbara typer av ändringar.

Landstingens synpunkter vid ändringar i landstingsindelningen

När det gäller frågan om landstingens synpunkter vid ändringar i landstingsindelningen framhåller regeringen att inställningen från berörda landsting vid en ändrad landstingsindelning bör tillmätas stor vikt vid den

sammantagna bedömningen. Det finns därför enligt regeringen skäl att införa en bestämmelse i indelningslagen som föreskriver att särskild hänsyn ska tas till önskemål och synpunkter från närmast berörda landsting. Detta gäller särskilt när det är fråga om indelningsändringar som berör endast ett fåtal landsting. Enligt regeringen ska ett landstings inställning tillmätas särskilt stor tyngd när man vid prövningen av en fråga om indelningsändring väger styrkan av de intressen som talar för ändringen mot dem som talar mot denna.

Samtidigt konstaterar regeringen att det kan förekomma fall när det är befogat att låta landstingets intressen stå tillbaka för andra intressen. Frågan är då enligt regeringen om det vid ändringar i landstingsindelningen, på samma sätt som vid ändringar i kommunindelningen, ska krävas synnerliga skäl för att besluta om en ändring i strid med ett landstings vilja.

I denna del framhåller regeringen att erfarenheterna av de senaste årens indelningsändringar och utredningar om sådana ändringar visar att det bland såväl landsting som kommuner finns olika uppfattningar dels om huruvida en ändring över huvud taget ska göras, dels om hur en eventuell ny indelning bör se ut. En del av dessa olika uppfattningar handlar om hur man prioriterar mellan olika perspektiv och behov, t.ex. arbetsmarknad och tillväxt, hälso- och sjukvård, ekonomisk bärkraft samt formerna för politisk organisation. Mer omfattande förändringar av landstingsindelningen innebär enligt regeringen att många, kanske samtliga, landsting berörs. Det är därmed troligt att det kan vara svårt att få till stånd en indelning som tillgodoser varje enskilt landstings respektive varje enskild kommuns förstahandsval. Regeringen framhåller att det givetvis är angeläget att en indelningsändring har en så bred acceptans som möjligt i berörda län och kommuner. Samtidigt kan det i vissa fall vara omöjligt att tillgodose samtliga aktörers olika intressen. Enligt regeringen blir en ny administrativ indelning med nödvändighet en avvägning utifrån en helhetsbedömning där vissa synpunkter och perspektiv kommer att behöva tillmätas större vikt än andra. I det läget menar regeringen att det inte är lämpligt att ge ett enskilt landsting möjlighet att blockera genomförandet av en reform som är väl avvägd och nödvändig för hela landet. Att en ändrad indelning ger bestående förbättringar för det stora flertalet landsting och kommuner inom flertalet relevanta perspektiv utesluter enligt regeringen inte att något eller några landsting respektive kommuner kommer att motsätta sig ändringen utifrån de intressen som är mest relevanta för dem.

Sammantaget anser regeringen att det inte bör införas någon bestämmelse om att det ska krävas synnerliga skäl för att genomföra en indelningsändring mot ett enskilt landstings vilja. En sådan bestämmelse skulle, även om den inte innebär ett veto, enligt regeringen medföra alltför stora möjligheter att blockera en lösning som tillgodoser det stora flertalets behov.

Enligt regeringen bör landstingens synpunkter dock ges en särställning, även om landstingsindelningar också måste bedömas utifrån ett övergripande nationellt perspektiv. Regeringen anser att det i stället för synnerliga skäl ska krävas särskilda skäl för att besluta om en indelningsändring mot ett berört landstings vilja.

När det gäller frågan vad som utgör särskilda skäl konstaterar regeringen inledningsvis att skälen för att gå emot ett landstings vilja i fråga om landstingsindelningen inte behöver vara lika starka som skälen för att gå emot en kommuns vilja vid en ändring i kommunindelningen. Det skulle enligt regeringen kunna anses finnas särskilda skäl t.ex. om det rör en mindre förändring där en kommun på goda grunder vill byta länstillhörighet. Som exempel nämns starka intressegemenskaper eller näringsgeografiska samband. Det skulle också enligt regeringen kunna handla om att det finns starka skäl att förända statens regionala myndighetsindelning eller att det finns anledning att genomföra en mer omfattande indelningsändring som berör många landsting. Regeringen framhåller att det i sådana situationer inte alltid går att skapa konsensus om hur indelningen ska se ut, och då bör intresset av en fungerande helhetslösning ges företräde framför enskilda landstings uppfattningar. Vad som därutöver kan anses utgöra särskilda skäl får enligt regeringen bedömas av tillämparen i det enskilda fallet.

Regeringen framhåller vidare att även andra landsting än de vars indelning påverkas bör ges möjlighet att framföra sina synpunkter. En ändring skulle t.ex. kunna bryta upp eller försvåra befintliga regionala samarbeten. I dessa fall får enligt regeringen en bedömning göras från fall till fall men utan att det krävs särskilda skäl för att förändra indelningen mot sådana landstings viljor. Av indelningslagen följer redan i dag att en utredning även ska omfatta dessa landstings synpunkter.

Sammanfattningsvis föreslår alltså regeringen att vid prövning av frågan om ändring i en landstingsindelning ska särskild hänsyn tas till önskemål och synpunkter från det eller de landsting som närmast berörs av ändringen. Det ska också enligt regeringen krävas särskilda skäl för att besluta om en ändring i landstingsindelningen mot ett berört landstings vilja.

Kommunernas synpunkter vid ändringar i landstingsindelningen

Vid prövning av frågan om ändring i landstingsindelningen föreslår regeringen att särskild hänsyn ska tas till önskemål och synpunkter från den eller de kommuner som närmast berörs av ändringen. Regeringen gör bedömningen att det inte bör krävas särskilda skäl för att besluta om en ändring i landstingsindelningen mot en berörd kommuns vilja.

Som skäl för regeringens förslag och bedömning framhålls bl.a. att ett stort antal kommuner kan beröras vid en ändrad landstingsindelning och att det därför är tillräckligt att i lag reglera att särskild hänsyn ska tas till berörda kommuners synpunkter. Nackdelar för enstaka kommuner bör enligt regeringen inte läggas till grund för att dessa kommuner ska kunna förhindra en i övrigt väl motiverad förändring. Samtidigt framhåller regeringen att det i vissa situationer kan finnas anledning att tillmäta en kommuns önskemål stor vikt. Som exempel nämns gränskommuner som vid en ny större landstingsgräns vill byta länstillhörighet. Regeringen konstaterar att det även finns andra berörda och att det redan följer av indelningslagen att en utredning om en ändring i den kommunala indelningen ska omfatta alla omständigheter som

inverkar på frågan och att samråd ska ske med de kommuner och landsting som har intresse av frågan om en ändring i den kommunala indelningen. Samtidigt framhåller regeringen att särskild hänsyn inte bör tas till dessa kommuners synpunkter och att synpunkterna från berörda kommuner bör tillmätas något större vikt.

Befolkningens synpunkter vid ändringar i landstingsindelningen

Regeringen föreslår vidare att befolkningens önskemål och synpunkter ska beaktas vid prövning av frågan om ändring i landstingsindelningen. Därutöver föreslås att berörda landsting, om det inte är uppenbart obehövligt, som ett led i beredningen av ett yttrande eller en ansökan om ändrad landstingsindelning ska inhämta synpunkter från befolkningen.

Som skäl för förslaget att befolkningens synpunkter ska beaktas framhåller regeringen att det, på grund av indelningsfrågornas långsiktiga karaktär och det förhållandet att såväl kommande generationer som politiska majoriteter binds upp av besluten, är lämpligt att besluten föregås av information och diskussion samt att de är väl förankrade. I denna del hänvisar regeringen också till riksdagens tillkännagivande från våren 2016 (bet. 2015/16:KU25, rskr. 2015/16:291). Samtidigt framhåller regeringen att befolkningens inställning måste vägas mot andra intressen och faktorer. Som exempel i denna del nämns berörda kommuners och landstings inställning, näringsgeografiska och ekonomiska förhållanden samt statens behov av att göra förändringar av sin administrativa indelning. Eftersom dessa intressen och faktorer varierar från fall till fall, är det enligt regeringen inte möjligt att närmare ange hur en sådan avvägning bör göras. Regeringen framhåller att befolkningens synpunkter sannolikt kommer att tillmätas olika tyngd beroende på vilken typ av indelningsändring det är fråga om, hur tydligt folkopinionen kommit till uttryck och andra omständigheter.

När det gäller förslaget att landstinget ska inhämta synpunkter framhåller regeringen att befolkningens synpunkter bör inhämtas som ett led i den regionala och representativa demokratins beredningsprocess och inte som en särskild undersökning utförd av en myndighet. På detta sätt kan befolkningens synpunkter vägas in som en del av ett allsidigt beslutsunderlag såväl när fullmäktige ska ta ställning i frågan som när regeringen ska fatta beslut om en eventuell ändring. Förslaget innebär vidare att landstingen måste involvera medborgarna i den diskussion som föregår beslutet.

Det kan enligt regeringen dock finnas situationer när det inte är nödvändigt att särskilt inhämta befolkningens önskemål och synpunkter, t.ex. vid mindre omfattande gränsjusteringar eller om befolkningens synpunkter redan har inhämtats. I de flesta fall av något mer omfattande ändringar i indelningen finns det dock enligt regeringen skäl att inhämta befolkningens synpunkter. Enligt regeringen bör det inte närmare regleras hur och när synpunkter ska inhämtas.

Motionen

Matheus Enholm m.fl. (SD) yrkar i kommittémotion 2019/20:363 att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska krävas synnerliga skäl för att besluta om ändringar i landstingsindelningen mot ett berört landstings vilja och tillkännager detta för regeringen. Motionärerna framhåller att Sveriges regionala indelningar ofta handlar om historiska gränsdragningar och gemenskaper som har skapats under hundratals år och som därigenom har vunnit folklig förankring och legitimitet. De menar vidare att regionala gränsdragningar inte enbart handlar om effektiv förvaltning utan också om demokratisk legitimitet och att det därför är av stor vikt att indelningsändringar har så bred acceptans som möjligt hos den befolkning som berörs av dem. Enligt motionärerna bör det krävas synnerliga, och inte enbart särskilda, skäl för att ändra på landstingsindelningen mot ett landstings eller en regions vilja.

En ny beteckning för kommuner på regional nivå

Gällande ordning

I regeringsformen användes tidigare primärkommuner och landstingskommuner som beteckning på det som i dagligt tal benämns kommuner och landsting. Dessa uttryck ersattes i samband med den senaste översynen av regeringsformen av begreppet kommuner på lokal och regional nivå. Enligt förarbetena till regeringsformen är det inte nödvändigt att i grundlag reglera hur de två typerna av kommuner ska betecknas (prop. 2009/10:80 s. 209). Det viktiga är i stället att det markeras i grundlag att det i riket finns kommuner på både lokal och regional nivå. Därigenom klargörs att olika slags kommuner kan ges olika beteckningar genom annan lagstiftning utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna om kommuner i regeringsformen.

Någon motsvarande ändring har inte gjorts i tryckfrihetsförordningen.

I 1 kap. 1 § kommunallagen (2017:725) anges att Sverige är indelat i kommuner och landsting. Även i andra lagar används beteckningen landsting för kommuner på regional nivå.

Propositionen

Enhetlig beteckning för kommuner på regional nivå

I propositionen konstaterar regeringen att i t.ex. Skåne och Västra Götalands län har beteckningen region använts sedan slutet av 1900-talet. I takt med att fler landsting har tagit över det regionala utvecklingsansvaret, och därmed fått möjlighet att använda beteckningarna regionfullmäktige och regionstyrelse, har allt fler successivt börjat använda sig av beteckningen region i stället för landsting. I dag använder enligt regeringen samtliga landsting och Gotlands kommun denna beteckning. Detta har gjorts trots att beteckningen landsting används i kommunallagen, vallagen (2005:837) och annan lagstiftning. Detta

har enligt regeringen inneburit att det i flera län har varit en annan beteckning än den som används av landstingen själva som står i officiella register m.m.

Regeringen anser att den lagstadgade beteckningen på kommuner på regional nivå och den som används i praktiken bör vara densamma. En beteckning som används av samtliga aktörer och i alla sammanhang kommer enligt regeringen att medföra en ökad tydlighet.

Beteckningen ska vara region

Regeringen framhåller att beteckningen region har använts länge i vissa län och att beteckningen fått fäste framför allt i dessa län, men även i t.ex. den nationella politiska debatten och i medierna. Enligt regeringen tror dessutom många att beteckningen redan har ändrats eftersom samtliga landsting använder sig av beteckningen region. Regeringens sammantagna bedömning är att region är den mest ändamålsenliga beteckningen, och därmed föreslås att beteckningen för kommuner på regional nivå ska vara region.

Benämning på fullmäktige och styrelse

Som en följd av att det föreslås att beteckningen landsting ska ändras till region ska enligt regeringen även benämningarna landstingsfullmäktige och landstingsstyrelse ändras. Regeringen anser att benämningarna regionfullmäktige och regionstyrelse bör användas.

Sammantaget föreslår regeringen att fullmäktige i kommuner på regional nivå i kommunallagen, vallagen och annan lagstiftning ska benämnas regionfullmäktige och att styrelsen ska benämnas regionstyrelse. Detta leder till följdändringar i lagen om regionalt utvecklingsansvar. Terminologin i tryckfrihetsförordningen bör enligt regeringen dock anpassas till regeringsformens terminologi. När det gäller några andra lagar anser regeringen att ändringar inte bör göras. De enskilda författningsändringarna behandlas närmare nedan.

Utformning av namn på de enskilda regionerna

Enligt regeringen bör namnen på de enskilda regionerna utformas på ett likartat sätt, och samma namn bör användas i alla sammanhang. Regeringen anser att fördelarna med den enhetlighet som följer av att utforma namnen på så vis överväger den otydlighet som uppstår i de län där kommun- eller ortsnamn överensstämmer med länsnamnet.

Regeringen framhåller att det kan finnas skäl att, utöver nödvändiga förordningsändringar, ytterligare reglera hur de enskilda regionernas namn ska utformas. Frågan om en sådan reglering har dock inte utretts. Regeringen kommer emellertid att följa utvecklingen vad gäller namnen på de enskilda regionerna och vid behov vidta ytterligare åtgärder för att säkerställa en enhetlig utformning och användning av de enskilda regionernas namn.

Sammantaget anser regeringen att namnen på de enskilda kommunerna på regional nivå bör utformas så att ordet region placeras före namnet på respektive län enligt följande modell: Region Norrbotten, Region Skåne, Region Stockholm, Region Västra Götaland osv.

Författningsändringar till följd av en ny beteckning

Regeringens förslag om ändrad beteckning på landsting leder till ändringar och följdändringar i ett stort antal författningar där beteckningen förekommer.

Flertalet ändringar är enligt regeringen av okomplicerat slag, exempelvis att landsting ersätts av region eller landstingsfullmäktige av regionfullmäktige. I vissa fall krävs emellertid omformuleringar. Regeringen bedömer att det inte är lämpligt att använda begreppet regional som beteckning på företeelser med anknytning till landstingen eftersom det förekommer i så många andra sammanhang.

Regeringen föreslår att begreppet region i ellagen (1997:857) respektive sjukvårdsregioner i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) ska ersättas med nätregion respektive samverkansregioner. I övriga fall bedömer regeringen att liknande begrepp inte omedelbart behöver bytas ut, utan att detta lämpligen kan övervägas i samband med att författningar ses över i andra sammanhang. Ett sådant exempel är beteckningen regional kollektivtrafikmyndighet i lagen (2010:1065) om kollektivtrafik.

I vissa fall där både kommunal och landstingskommunal förekommit i samma författning bedömer regeringen att det är möjligt att utmönstra sistnämnda beteckning, detta mot bakgrund av att beteckningen kommunal, enligt regeringsformens terminologi, avser både kommuner och landsting.

I de fall beteckningen landsting i en författning hänför sig till förhållanden i förfluten tid föreslås som huvudregel inte någon ändring. Detta gäller exempelvis lagen (2005:1137) om skattereduktion för virke från stormfälld skog vid 2006–2008 års taxeringar och lagen (1994:1221) om införande av stiftelselagen (1994:1220).

Regeringen anser vidare att terminologin i tryckfrihetsförordningen bör anpassas till regeringsformens terminologi. Det innebär att beteckningen landstingsfullmäktige respektive landstingsstyrelsen ska ersättas med begreppet fullmäktige i kommunen på regional nivå respektive styrelsen i kommunen på regional nivå. Vidare föreslås att en bestämmelse i tryckfrihetsförordningen som reglerar valet av juryledamöter om en kommun i ett län inte tillhör ett landsting bör upphävas. I denna del konstaterar regeringen att aktuell bestämmelse i tryckfrihetsförordningen generellt reglerar valet av juryledamöter i den situationen att en kommun i ett län inte tillhör ett landsting och att den enda kvarvarande kommun som inte tillhör något landsting är Gotlands kommun, för vilken valet av juryledamöter är särskilt reglerat. Eftersom bestämmelsen inte längre fyller någon funktion anser regeringen att bestämmelsen ska upphävas.

I riksdagsordningen förekommer beteckningen landsting endast i en tilläggsbestämmelse. Enligt regeringen finns det inte anledning att använda regeringsformens uttryck i sådana bestämmelser eftersom de kan ändras på samma sätt som vanlig lag. I stället bör, i likhet med vad regeringen föreslår för övriga lagar, beteckningen landsting i aktuell tilläggsbestämmelse ersättas med region.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

När det gäller frågan om ikraftträdande av förslagen till lagändringar anser regeringen att ändringarna bör träda i kraft i god tid före valåret 2022, bl.a. så att val kan hållas till regionfullmäktige. Eftersom en del av förberedelserna för valet görs under året före valåret är det enligt regeringen lämpligt att ändringarna har trätt i kraft 2021. Vidare framhåller regeringen att det faktum att landstingen använder sig av beteckningen region och många därmed uppfattar att beteckningen redan har ändrats talar för att ändringen ska träda i kraft så snart som möjligt. Regeringen föreslår att merparten av lagförslagen ska träda i kraft den 1 januari 2020. När det gäller några lagförslag föreslås av författningstekniska skäl ett något senare ikraftträdandedatum.

Med hänsyn till den särskilda ordningen för grundlagsändringar föreslås att förslaget till ändringar i tryckfrihetsförordningen ska träda i kraft den 1 januari 2023.

Det finns enligt regeringen inget behov av några övergångsbestämmelser.

Utskottets ställningstagande

Vissa frågor om regionindelning

De ändringar i indelningslagen som regeringen föreslår är enligt utskottet ett steg i rätt riktning när det gäller att beakta befolkningens synpunkter. Utskottet tillstyrker således regeringens förslag.

Genom förslagen i propositionen får också tidigare tillkännagivande om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag till bestämmelser med innebörden att befolkningens önskemål och synpunkter ska beaktas vid ändringar i landstingsindelningen anses vara tillgodosett (jfr prop. 2015/16:121, bet. 2015/16:KU25, rskr. 2015/16:291).

Trots de nu föreslagna ändringarna i indelningslagen anser utskottet dock att det fortfarande finns betydande skillnader mellan bestämmelserna om att inhämta och beakta synpunkter vid ändringar i kommun- respektive regionindelningen.

Som utskottet tidigare framhållit kan förändringar i regionindelningen påverka människors vardag lika mycket som förändringar i kommunindelningen. Medborgarperspektivet bör därför iakttas i lika hög grad vid ändringar i regionindelningen som vid ändringar i kommunindelningen.

Enligt utskottet bör regleringen av befolkningens inställning vid ändringar i regionindelningen i allt väsentligt motsvara vad som gäller vid ändringar i kommunindelningen. Bland annat ska vid ändringar i kommunindelningen särskild hänsyn tas till befolkningens önskemål och synpunkter. När det finns skäl till det ska vidare i samband med utredningen av en indelningsändring en särskild undersökning göras om befolkningens inställning till indelningsändringen. Undersökningen kan göras genom en omröstning, opinionsundersökning eller liknande förfarande.

Vid ändringar i kommunindelningen ska också särskild hänsyn tas till önskemål och synpunkter från den eller de kommuner som närmast berörs av ändringen. Om dessa kommuner motsätter sig den ändrade indelningen krävs synnerliga skäl för att ändringen ska kunna beslutas. På motsvarande sätt bör enligt utskottet synpunkter från de närmast berörda kommunerna och regionerna beaktas vid ändringar i regionindelningen.

Utskottet anser sammanfattningsvis att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag till bestämmelser om att inhämta och beakta synpunkter vid ändringar i regionindelningen som i allt väsentligt motsvarar de bestämmelser som gäller vid ändringar i kommunindelningen. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen. Utskottet tillstyrker därmed delvis motionen.

Förutom redovisade ändringar föreslår regeringen även ändringar i indelningslagen som rör beteckningen för kommuner på regional nivå. Dessa ändringar behandlas i avsnittet nedan.

En ny beteckning för kommuner på regional nivå

Utskottet instämmer i regeringens överväganden och förslag att beteckningen för kommuner på regional nivå ska ändras från landsting till region. Regeringens förslag om ändrad beteckning på landsting leder till ändringar och följdändringar i ett stort antal författningar där beteckningen förekommer. Utskottet ställer sig även bakom regeringens överväganden och förslag till lagändringar. När det gäller utformningen av lagförslagen tillstyrker utskottet i huvudsak regeringens lagförslag men föreslår ett flertal redaktionella ändringar av rättelsekaraktär. Därutöver ger regeringens lagförslag anledning till följande kommentarer och förslag till ändringar.

Regeringen föreslår bl.a. ändringar i tryckfrihetsförordningen. Förutom att terminologin för kommuner på regional nivå i tryckfrihetsförordningen bör anpassas till regeringsformens terminologi föreslår regeringen att bestämmelsen i tryckfrihetsförordningen som reglerar valet av juryledamöter om en kommun i ett län inte tillhör ett landsting ska upphävas eftersom den inte längre fyller någon funktion. Utskottet ställer sig bakom regeringens överväganden och förslag till ändringar i denna del.

Beslut att ändra grundlag fattas genom två likalydande beslut. Genom det första beslutet antas grundlagsförslaget som vilande. Det andra beslutet får inte fattas tidigare än att det efter det första beslutet har hållits val till riksdagen i hela riket och den nyvalda riksdagen har samlats. Utskottet föreslår därför att riksdagen som vilande antar regeringens förslag till lag om ändring i tryckfrihetsförordningen.

När det gäller regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti och till lag om ändring i lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion noteras att berörda bestämmelser också är föremål för ändringsförslag i proposition 2018/19:158 En ny reglering för tjänstepensionsföretag, som beretts av finansutskottet och som riksdagen har

debatterat och beslutat om den 13 november 2019. Lagförslagen ska träda i kraft den 15 december 2019. Föreslagna ändringar i proposition 2018/19:158 har inte beaktats av regeringen vid utformningen av lagförslagen i det nu aktuella betänkandet. Därför lämnar utskottet egna lagförslag när det gäller lagen om insättningsgaranti och lagen om företagsrekonstruktion (bilaga 3). Utskottet lämnar även ett förslag till ändring när det gäller lagen (2004:773) om kommunalekonomisk utjämning för att beakta en lagändring som har föreslagits av finansutskottet och som riksdagen ska debattera och besluta den 20 november 2019. Utskottet föreslår att riksdagen antar dessa lagförslag.

En annan åtgärd som bör vidtas gäller de ändringar i 4 § skyddslagen (2010:305) som föreslås i proposition 2018/19:127 Skyddsobjekt och obemannade farkoster. Försvarsutskottet har i sitt betänkande 2019/20:FöU2 i sak ställt sig bakom de ändringar som föreslås i proposition 2018/19:127 men av samordningsskäl överlåtit behandlingen av den författningstekniska regleringen till konstitutionsutskottet i det nu aktuella betänkandet. För att samordna lagförslagen bör riksdagen anta utskottets lagförslag i bilaga 3. Utskottet tillstyrker således även proposition 2018/19:127 i denna del.

Bland lagförslagen i propositionen återfinns förslag till ändringar i 3 § lagen (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning. Denna bestämmelse är också föremål för ändringsförslag i proposition 2019/20:7 Behandling av personuppgifter vid hantering av oredlighet vid forskning, som bereds av utbildningsutskottet och som riksdagen ska debattera och besluta om den 21 november 2019. För att uppnå en lagteknisk samordning av förslagen har konstitutionsutskottet överlämnat det nämnda lagförslaget till utbildningsutskottet när det gäller beredningen av riksdagens beslut om att anta det nyssnämnda förslaget. Det bör dock understrykas att konstitutionsutskottet gör den sakliga behandlingen av detta förslag och tillstyrker det. Det anförda innebär att utskottet förordar att riksdagen godtar det som utskottet har anfört om de föreslagna ändringarna i lagen om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning.

Reservation

Att inhämta och beakta synpunkter vid ändringar i regionindelningen, punkt 1 (S, V, MP)

av Ida Karkiainen (S), Per-Arne Håkansson (S), Mia Sydow Mölleby (V), Daniel Andersson (S), Camilla Hansén (MP), Erik Ezelius (S) och Nermina Mizimovic (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motion
2019/20:363 av Matheus Enholm m.fl. (SD).

Ställningstagande

I likhet med regeringen anser vi att det ska krävas särskilda skäl för att besluta om en ändring i landstings- eller regionindelningen mot en berörd regions vilja. Även när det gäller övriga förslag till ändringar i regionindelningen delar vi regeringens överväganden och förslag.

Det bör understrykas att befolkningens uppfattning är viktig. Som Ansvarskommittén påpekat bör intressenterna i en indelningsprocess vara kommunerna, regionerna och staten, liksom de politiska partiernas distriktsorganisationer, andra organisationer och medborgare i övrigt. Det bör framhållas att det är naturligt att kommunfullmäktige företräder ortsbefolkningen om en kommun flyttas från en region till en annan. Det är vidare naturligt att befolkningen i regionen företräds av regionfullmäktige vid ändringar i regionindelningen.

Det finns dock skäl att ha olika bestämmelser om befolkningens synpunkter vid ändringar i regionindelningen i förhållande till ändringar i kommunindelningen.

Regionindelningen är avhängig av länsindelningen på det sättet att enligt 1 kap. 1 § kommunallagen (2017:725) ska varje region omfatta ett län, om inte något annat är särskilt föreskrivet. Om staten ändrar sin administrativa indelning kan det således bli nödvändigt att ändra regionindelningen.

Detta samband mellan statens indelning och den regionala indelningen gör att det finns andra utgångspunkter för regionindelningen än för kommunindelningen. En ändring i regionindelningen kan således vara motiverad av statens önskan att ändra den administrativa indelningen. Att i sådana fall ställa upp krav i lag på att man ska utreda och beakta befolkningens inställning framstår inte som motiverat (jfr betänkandet SOU 2004:128 från Utredningen om indelningsändringar).

Staten har dessutom ett övergripande ansvar för landet och behöver anlägga ett helhetsperspektiv. Regionernas verksamhetsområden omfattar verksamheter av avgörande ekonomisk betydelse, t.ex. sjukvård och kollektivtrafik. Det är därför av väsentlig betydelse att regionerna omfattar geografiska områden av sådan storlek och med en sådan befolkningsmässig sammansättning att förutsättningar för att driva en fungerande verksamhet säkerställs. Det kan få negativa konsekvenser för regionens funktionssätt om kommuner på grund av önskemål från befolkningen flyttas från en region till en annan.

Vi anser sammanfattningsvis att det inte bör införas ytterligare bestämmelser om att inhämta och beakta synpunkter vid ändringar i regionindelningen. Enligt vår mening finns det således inte behov av något tillkännagivande.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Proposition 2018/19:127

Proposition 2018/19:127 Skyddsobjekt och obemannade farkoster:

1.2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skyddslagen (2010:305).

Behandlingen avser det lagtekniska antagandet av 4 §.

Proposition 2018/19:162

Proposition 2018/19:162 En ny beteckning för kommuner på regional nivå och vissa frågor om regionindelning:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1979:411) om ändringar i Sveriges indelning i kommuner och landsting.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i kommunallagen (2017:725).
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i tryckfrihetsförordningen.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i riksdagsordningen.
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i rättegångsbalken.
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i föräldrabalken.
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i brottsbalken.
8. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i jordabalken.
9. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i utsökningsbalken.
10. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i miljöbalken.
11. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken.
12. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1933:269) om ägofred.
13. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m.
14. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1966:314) om kontinentalsockeln.

15. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar.
16. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i väglagen (1971:948).
17. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skadeståndslagen (1972:207).
18. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i expropriationslagen (1972:719).
19. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl.
20. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1975:689) om tystnadsplikt för vissa tolkar och översättare.
21. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1978:160) om vissa rörledningar.
22. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i förfogandelagen (1978:262).
23. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1979:417) om utdebitering och utbetalning av skatt vid ändring i rikets indelning i kommuner och landsting.
24. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1980:578) om ordningsvakter.
25. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1981:324) om medborgarvittnen.
26. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1981:1310) om offentliga funktionärers rätt till gottgörelse för rättegångskostnad i vissa mål m.m.
27. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1982:1004) om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer m.fl. att delta i totalförsvarsplaneringen.
28. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i tandvårdslagen (1985:125).
29. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i sparbankslagen (1987:619).
30. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i konkurslagen (1987:672).
31. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m.
32. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i kulturmiljölagen (1988:950).
33. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster.
34. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i arkivlagen (1990:782).

35. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i begravningslagen (1990:1144).
36. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1990:1402) om övertagande av vissa sjukhem och andra vårdinrättningar.
37. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i minerallagen (1991:45).
38. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1991:419) om resekostnadsersättning vid sjukresor.
39. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i folkbokföringslagen (1991:481).
40. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta.
41. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i bostadsrättslagen (1991:614).
42. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader.
43. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1991:1109) om uppdragsutbildning i vissa fall.
44. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård.
45. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård.
46. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1992:339) om proportionellt valsätt.
47. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon.
48. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap.
49. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i sametingslagen (1992:1433).
50. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1993:335) om Barnombudsman.
51. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.
52. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1993:1651) om läkarvårdsersättning.
53. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1993:1652) om ersättning för fysioterapi.
54. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200).
55. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:260) om offentlig anställning.
56. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:692) om kommunala folkomröstningar.

57. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i stiftelselagen (1994:1220).
58. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt.
59. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1811) om disciplinansvar inom totalförsvaret, m.m.
60. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1995:479) om nordisk konvention om socialt bistånd och sociala tjänster.
61. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti.
62. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1995:1649) om byggande av järnväg.
63. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i vapenlagen (1996:67).
64. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion.
65. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1996:810) om registrering av riksdagsledamöters åtaganden och ekonomiska intressen.
66. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1996:1156) om receptregister.
67. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1996:1157) om läkemedelskommittéer.
68. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1997:735) om riksfärdtjänst.
69. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1997:736) om färdtjänst.
70. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857).
71. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.
72. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1998:938) om behandling av personuppgifter om totalförsvarspliktiga.
73. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i bokföringslagen (1999:1078).
74. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i revisionslagen (1999:1079).
75. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).
76. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2001:99) om den officiella statistiken.
77. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453).

78. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2001:1170) om särskilda avdrag i vissa fall vid avgiftsberäkningen enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift och socialavgiftslagen (2000:980).
79. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m.
80. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m.
81. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2003:192) om gemensam nämnd inom vård- och omsorgsområdet.
82. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser.
83. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i smittskyddslagen (2004:168).
84. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2004:773) om kommunalekonomisk utjämning.
85. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter.
86. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2005:225) om rättsintyg i anledning av brott.
87. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i naturgaslagen (2005:403).
88. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551).
89. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2005:590) om insyn i vissa finansiella förbindelser m.m.
90. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, landsting, kommunalförbund och samordningsförbund.
91. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i vallagen (2005:837).
92. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2006:323) om utbyte av sprutor och kanyler.
93. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.
94. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2006:546) om utrymning och inkvartering m.m. under höjd beredskap.
95. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2006:1570) om skydd mot internationella hot mot människors hälsa.
96. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2007:459) om strukturfondspartnerskap.
97. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

98. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl.
99. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i patientdatalagen (2008:355).
100. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2008:552) om katastrofmedicin som en del av svenska insatser utomlands.
101. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i konkurrenslagen (2008:579).
102. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2008:962) om valfrihetssystem.
103. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter.
104. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2009:128) om yrkeshögskolan.
105. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).
106. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk.
107. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2009:1079) om tjänster på den inre marknaden.
108. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2010:294) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting.
109. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i luftfartslagen (2010:500).
110. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2010:566) om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen.
111. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar.
112. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659).
113. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696).
114. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800).
115. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2010:801) om införande av skollagen (2010:800).
116. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900).
117. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2010:1065) om kollektivtrafik.

118. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2010:1350) om uppgiftsskyldighet i fråga om marknads- och konkurrensförhållanden.
119. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2010:1919) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet.
120. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.
121. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244).
122. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i yrkestrafiklagen (2012:210).
123. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i taxitrafiklagen (2012:211).
124. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2012:263) om kvalitets- och säkerhetsnormer vid hantering av mänskliga organ.
125. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2013:407) om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd.
126. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2013:513) om ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.
127. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2013:514) om landstingens och kommunernas kostnadsansvar för viss vård i utlandet.
128. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i bibliotekslagen (2013:801).
129. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2013:852) om registerkontroll av personer som ska arbeta med barn.
130. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete.
131. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i patientlagen (2014:821).
132. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2015:62) om identifiering av rapporteringspliktiga konton med anledning av FATCA-avtalet.
133. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2015:602) om överlämnande av allmänna handlingar för förvaring.
134. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2015:911) om identifiering av rapporteringspliktiga konton vid automatiskt utbyte av upplysningar om finansiella konton.
135. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2016:35) om bidrag för glasögon till vissa barn och unga.

136. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2016:659) om avgiftsfrihet för viss screening inom hälso- och sjukvården.
137. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2016:1145) om offentlig upphandling.
138. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna.
139. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner.
140. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).
141. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2017:151) om meddelarskydd i vissa enskilda verksamheter.
142. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2017:209) om hälsoundersökning av barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet.
143. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2017:372) om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården.
144. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i museilagen (2017:563).
145. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2017:571) om försöksverksamhet med branschskolor.
146. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2017:612) om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård.
147. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.
148. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i förvaltningslagen (2017:900).
149. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:90) om insyn i finansiering av partier.
150. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag.
151. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i strålskyddslagen (2018:396).
152. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i säkerhetsskyddslagen (2018:585).
153. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning.
154. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:649) om förbud mot innehav av berusningsmedel m.m. vid hem för vård eller boende.
155. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar.

156. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:744) om försäkringsmedicinska utredningar.
157. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:1212) om nationell läkemedelslista.
158. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:1214) om ändring i patientdatalagen (2008:355).
159. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:1241) om ändring i lagen (2018:1212) om nationell läkemedelslista.
160. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:1276) om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).
161. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:1625) om skyldighet för vissa offentliga funktionärer att anmäla innehav av finansiella instrument.
162. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.
163. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:1997) om ändring i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).
164. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2019:212) om viss gemensam offentlig service.

165.1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning.

Behandlingen avser godtagande av lagförslaget. Behandlingen av det lagtekniska antagandet sker i annat sammanhang.

166. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2019:000) om ändring i skyddslagen (2010:305).

Följdmotionen

2019/20:363 av Matheus Enholm m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska krävas synnerliga skäl för att besluta om ändringar i landstingsindelningen mot ett berört landstings vilja och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag som lagts fram i proposition 2018/19:162

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1979:411) om ändringar i Sveriges indelning i kommuner och landsting

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1979:411) om ändringar i Sveriges indelning i kommuner och landsting[1]

dels att rubriken till lagen samt 2 kap. 1, 3, 4, 6–8 §§, 3 kap. 1–5, 10–12, 14, 16–18, 22, 27, 29, 30, 32, 34, 37, 39, 40 §§, 4 kap. 1 § och rubriken till 2 kap. ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 2 kap. 1 a och 7 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
Lag om ändringar i Sveriges indelning i kommuner och *landsting*	**Lag om ändringar i Sveriges indelning i kommuner och *regioner***
2 kap. Ändring i indelningen i *landsting*	**2 kap. Ändring i indelningen i *regioner*[2]**
	1 §[3]
Regeringen får besluta om ändring i rikets indelning i *landsting*, om det inte finns hinder mot en motsvarande ändring i länsindelningen. Bestämmelser om sambandet mellan *landstingsindelningen* och länsindelningen finns i 1 kap. 1 § kommunallagen (2017:725). En ändring i *landstingsindelningen* får dock ske endast om ändringen kan antas medföra bestående fördel för *ett landsting* eller en del av *ett landsting* eller andra fördelar från allmän synpunkt. *Regeringen får meddela*	Regeringen får besluta om ändring i rikets indelning i *regioner*, om det inte finns hinder mot en motsvarande ändring i länsindelningen. Bestämmelser om sambandet mellan *regionindelningen* och länsindelningen finns i 1 kap. 1 § kommunallagen (2017:725). En ändring i *regionindelningen* får dock ske endast om ändringen kan antas medföra bestående fördel för *en region* eller en del av *en region* eller andra fördelar från allmän synpunkt.

[1] Lagen omtryckt 1988:198.
Senaste lydelse av lagens rubrik 1991:1693.
[2] Senaste lydelse av rubriken till 2 kap. 1991:1693.
[3] Senaste lydelse 2017:732.

6 §[6]

En indelningsändring träder i kraft den 1 januari det år som bestäms i beslutet om ändringen. Om ändringen är av sådan omfattning att *ett landsting* enligt den nya indelningen inte bör företrädas av de gamla *landstingsfullmäktige*, träder ändringen i kraft den 1 januari året efter det år då val i hela riket av fullmäktige har ägt rum.

Ett beslut om indelningsändring enligt 1 § första stycket ska meddelas senast ett år innan ändringen ska träda i kraft. Om det finns synnerliga skäl, får beslutet meddelas vid en senare tidpunkt, dock inte senare än åtta månader före ikraftträdandet. Ett beslut om indelningsändring enligt *1 § andra stycket* ska meddelas senast tre månader innan ändringen ska träda i kraft.

En indelningsändring träder i kraft den 1 januari det år som bestäms i beslutet om ändringen. Om ändringen är av sådan omfattning att *en region* enligt den nya indelningen inte bör företrädas av de gamla *regionfullmäktige*, träder ändringen i kraft den 1 januari året efter det år då val i hela riket av fullmäktige har ägt rum.

Ett beslut om indelningsändring enligt 1 § första stycket ska meddelas senast ett år innan ändringen ska träda i kraft. Om det finns synnerliga skäl, får beslutet meddelas vid en senare tidpunkt, dock inte senare än åtta månader före ikraftträdandet. Ett beslut om indelningsändring enligt *1 a §* ska meddelas senast tre månader innan ändringen ska träda i kraft.

7 §[7]

Vid ändringar i indelningen i *landsting* tillämpas bestämmelserna i 1 kap. om

1. ekonomisk reglering i 6–10 §§,
2. rättskapacitet i 13 §,
3. fördelning av beslutanderätt i 14–16 §§,
4. indelningsdelegerade i 17 §,
5. beredning och verkställighet i 18 §,
6. överklagande i 19 §, och
7. utredning om indelningsändring i 22, 23, 25 och 26 §§.

Då ska det som där sägs om

1. kommun i stället gälla *landsting*,
2. kommunfullmäktige i stället gälla *landstingsfullmäktige*, och
3. kommunstyrelse i stället gälla *landstingsstyrelse*.

Vid ändringar i indelningen i *regioner* tillämpas bestämmelserna i 1 kap. om

1. kommun i stället gälla *region*,
2. kommunfullmäktige i stället gälla *regionfullmäktige*, och
3. kommunstyrelse i stället gälla *regionstyrelse*.

7 a §

Berörda regioner ska, om det inte är uppenbart obehövligt, som ett led i beredningen av ett yttrande eller en

[6] Senaste lydelse 2016:740.
[7] Senaste lydelse 2016:740.

ansökan om ändrad region-indelning inhämta synpunkter från befolkningen.

8 §[8]

Om en indelningsändring innebär att *ett nytt landsting* bildas, får

1. *landstinget* lämna bidrag till en kommun inom *landstinget* i den utsträckning det behövs för att motverka att bildandet leder till höjd kommunalskatt, och

2. kommunerna inom *landstinget* lämna bidrag till varandra, om det behövs för att jämna ut ekonomiska effekter mellan kommunerna på grund av att uppgifter förts över från *landstinget* till kommunerna eller omvänt.

Om en indelningsändring innebär att *en ny region* bildas, får

1. *regionen* lämna bidrag till en kommun inom *regionen* i den utsträckning det behövs för att motverka att bildandet leder till höjd kommunalskatt, och

2. kommunerna inom *regionen* lämna bidrag till varandra, om det behövs för att jämna ut ekonomiska effekter mellan kommunerna på grund av att uppgifter förts över från *regionen* till kommunerna eller omvänt.

Bidrag får som längst lämnas till utgången av det femte året från det att indelningsändringen har trätt i kraft.

De närmare villkoren för bidragsgivningen ska regleras i en överenskommelse mellan de berörda parterna.

3 kap.

1 §[9]

Detta kapitel innehåller bestämmelser som ska tillämpas om regeringen enligt 1 kap. 17 § eller 2 kap. 7 § första stycket 4 har beslutat att en kommun eller *ett landsting* ska företrädas av indelningsdelegerade.

Detta kapitel innehåller bestämmelser som ska tillämpas om regeringen enligt 1 kap. 17 § eller 2 kap. 7 § första stycket 4 har beslutat att en kommun eller *en region* ska företrädas av indelningsdelegerade.

2 §[10]

De indelningsdelegerade och ersättare för dessa utses från varje kommun eller *landsting* vars område helt eller delvis ska ingå i kommunen eller *landstinget* enligt den nya indelningen (ändringsberörda kommuner och *landsting*).

De indelningsdelegerade och ersättare för dessa utses från varje kommun eller *region* vars område helt eller delvis ska ingå i kommunen eller *regionen* enligt den nya indelningen (ändringsberörda kommuner och *regioner*).

[8] Senaste lydelse 2016:740.
[9] Senaste lydelse 2016:740.
[10] Senaste lydelse 2016:740.

3 §[11]

Antalet indelningsdelegerade och ersättare från varje kommun och *landsting* bestäms av fullmäktige i ändringsberörda kommuner och *landsting*. Om kommunerna eller *landstingen* inte är överens om antalet, ska regeringen fastställa antalet indelningsdelegerade och ersättare.

Antalet indelningsdelegerade och ersättare från varje kommun och *region* bestäms av fullmäktige i ändringsberörda kommuner och *regioner*. Om kommunerna eller *regionerna* inte är överens om antalet, ska regeringen fastställa antalet indelningsdelegerade och ersättare.

4 §[12]

De indelningsdelegerade och deras ersättare ska väljas av fullmäktige i ändringsberörda kommuner och *landsting* inom 30 dagar efter det att kommunen eller *landstinget* fått del av regeringens beslut om indelningsändring, om inte regeringen bestämmer en senare tidpunkt.

De indelningsdelegerade och deras ersättare ska väljas av fullmäktige i ändringsberörda kommuner och *regioner* inom 30 dagar efter det att kommunen eller *regionen* fått del av regeringens beslut om indelningsändring, om inte regeringen bestämmer en senare tidpunkt.

5 §[13]

De indelningsdelegerade och deras ersättare väljs bland dem som är ledamöter eller ersättare i fullmäktige i ändringsberörda kommuner och *landsting*.

De indelningsdelegerade och deras ersättare väljs bland dem som är ledamöter eller ersättare i fullmäktige i ändringsberörda kommuner och *regioner*.

Under de förutsättningar som anges i 2 § lagen (1992:339) om proportionellt valsätt ska valet vara proportionellt. Om ersättarna inte väljs proportionellt, ska det vid valet bestämmas i vilken ordning ersättarna ska tjänstgöra.

10 §[14]

Indelningsdelegerade är enligt 1 kap. 17 § och 2 kap. 7 § första stycket 4 beslutande församling för kommunen eller *landstinget* enligt den nya indelningen.

Indelningsdelegerade är enligt 1 kap. 17 § och 2 kap. 7 § första stycket 4 beslutande församling för kommunen eller *regionen* enligt den nya indelningen.

11 §[15]

Indelningsdelegerade ska tillsätta ett arbetsutskott för beredning av ärenden och verkställighet av beslut. Om det behövs för att

Indelningsdelegerade ska tillsätta ett arbetsutskott för beredning av ärenden och verkställighet av beslut. Om det behövs för att

[11] Senaste lydelse 2016:740.
[12] Senaste lydelse 2016:740.
[13] Senaste lydelse 2016:740.
[14] Senaste lydelse 2016:740.
[15] Senaste lydelse 2016:740.

fullgöra sådana uppgifter, får indelningsdelegerade tillsätta flera utskott eller anlita nämnder och beredningar i ändringsberörda kommuner och *landsting*.	fullgöra sådana uppgifter, får indelningsdelegerade tillsätta flera utskott eller anlita nämnder och beredningar i ändringsberörda kommuner och *regioner*.

12 §[16]

Om inte något annat följer av lag eller annan författning får ansvaret för beredning, förvaltning och verkställighet inom ett utskotts verksamhetsområde lämnas över till partssammansatta organ. Detta gäller dock endast ärenden som avser förhållandet mellan kommunen eller *landstinget* enligt den nya indelningen som arbetsgivare och dess anställda.	Om inte något annat följer av lag eller annan författning får ansvaret för beredning, förvaltning och verkställighet inom ett utskotts verksamhetsområde lämnas över till partssammansatta organ. Detta gäller dock endast ärenden som avser förhållandet mellan kommunen eller *regionen* enligt den nya indelningen som arbetsgivare och dess anställda.

Bestämmelserna i 7 kap. 20–25 §§ kommunallagen (2017:725) tillämpas i fråga om partsammansatta organ. Det som där sägs om fullmäktige och nämnd ska då i stället gälla indelningsdelegerade och utskott.

14 §[17]

Indelningsdelegerade ska besluta i ärenden som har väckts av

1. ett utskott,
2. en indelningsdelegerad genom motion,
3. revisorerna om ärendet avser granskning eller förvaltning som har samband med revisionsuppdraget, och

4. fullmäktige eller styrelse i ändringsberörda kommuner och *landsting*.	4. fullmäktige eller styrelse ändringsberörda kommuner och *regioner*.

16 §[18]

Indelningsdelegerade får bestämma att ett utskott i sin tur får uppdra åt en ledamot eller ersättare eller åt en anställd hos ändringsberörda kommuner och *landsting* att besluta på utskottets vägnar.	Indelningsdelegerade får bestämma att ett utskott i sin tur får uppdra åt en ledamot eller ersättare eller åt en anställd hos ändringsberörda kommuner och *regioner* att besluta på utskottets vägnar.

Första stycket gäller inte sådana ärenden som anges i 6 kap. 38 § kommunallagen (2017:725).

17 §[19]

Indelningsdelegerade samt ledamöter i ett fullmäktige som har utsett indelningsdelegerade får ställa interpellationer och frågor till

[16] Senaste lydelse 2017:732.
[17] Senaste lydelse 2016:740.
[18] Senaste lydelse 2017:732.
[19] Senaste lydelse 2017:732.

1. ordföranden i ett utskott, och

2. ordföranden i en nämnd eller beredning i ändringsberörda kommuner och *landsting*.

Indelningsdelegerade får även besluta att ordföranden i en nämnd får överlåta besvarandet av en interpellation eller fråga till någon som har utsetts av fullmäktige för ändringsberörda kommuner och *landsting* och som är ledamot i styrelsen för en sådan juridisk person som avses i 10 kap. 2–6 §§ kommunallagen (2017:725) eller till ordföranden i styrelsen eller annan nämnd i ett kommunalförbund som ändringsberörda kommuner och *landsting* är medlemmar i.

2. ordföranden i en nämnd eller beredning i ändringsberörda kommuner och *regioner*.

Indelningsdelegerade får även besluta att ordföranden i en nämnd får överlåta besvarandet av en interpellation eller fråga till någon som har utsetts av fullmäktige för ändringsberörda kommuner och *regioner* och som är ledamot i styrelsen för en sådan juridisk person som avses i 10 kap. 2–6 §§ kommunallagen (2017:725) eller till ordföranden i styrelsen eller annan nämnd i ett kommunalförbund som ändringsberörda kommuner och *regioner* är medlemmar i.

18 §[20]

I fråga om indelningsdelegerades arbetsformer i övrigt tillämpas bestämmelserna i kommunallagen (2017:725) om

1. ordförande och vice ordförande i 5 kap. 11 §,
2. tillkännagivande om och kallelse till sammanträden i 5 kap. 13–15 §§,
3. ersättare i 4 kap. 22 § och 5 kap. 17–20 §§,
4. beslutsförhet i 5 kap. 45 och 46 §§,
5. jäv i 5 kap. 47 och 48 §§,
6. rätt och skyldighet för andra än ledamöterna att medverka i 5 kap. 40 och 41 §§,
7. hur ärenden bereds i 5 kap. 26, 28, 29 och 33 §§,
8. bordläggning och återremiss i 5 kap. 50 och 51 §§,
9. offentlighet och ordning vid sammanträdena i 5 kap. 42 och 43 §§,
10. hur ärendena avgörs i 5 kap. 52–57 §§,
11. interpellationer i 5 kap. 59–62 §§,
12. frågor i 5 kap. 64 §, dock inte till den del det i 64 § hänvisas till 63 §, och
13. protokollet i 5 kap. 65–69 §§ och 8 kap. 12 §.

Då ska det som där sägs om

1. fullmäktige i stället gälla indelningsdelegerade,
2. en ledamot i fullmäktige i stället gälla en indelningsdelegerad,
3. styrelsen i stället gälla arbetsutskottet,
4. nämnd eller fullmäktigeberedning i stället gälla utskott, och

5. kommunens eller *landstingets* anslagstavla i 5 kap. 13 § andra stycket och 8 kap. 12 § kommunallagen avse anslagstavlan i

5. kommunens eller *regionens* anslagstavla i 5 kap. 13 § andra stycket och 8 kap. 12 § kommunallagen avse anslagstavlan i

[20] Senaste lydelse 2017:732.

ändringsberörda kommuner och *landsting*.	ändringsberörda kommuner och *regioner*.

Vid tillämpningen av 5 kap. 26, 28, 41 och 61 §§ kommunallagen ska dock det som där sägs om nämnd även gälla utskott.

22 §[21]

Valbar som ledamot eller ersättare i utskott är den som vid tidpunkten för ett sådant val

1. är indelningsdelegerad eller ersättare för indelningsdelegerad, eller

2. har rösträtt vid val av fullmäktige i kommunen eller *landstinget* enligt den nya indelningen.	2. har rösträtt vid val av fullmäktige i kommunen eller *regionen* enligt den nya indelningen.

I fråga om valbarhet i övrigt tillämpas bestämmelserna om valbarhetshinder i 7 kap. 3 § och 4 kap. 5 § 1 kommunallagen (2017:725). Det som där sägs om nämnd ska då i stället gälla utskott.

27 §[22]

Arbetsutskottet ska upprätta förslag till budget för kommunen eller *landstinget* enligt den nya indelningen. I fråga om tidsfrister tillämpas 11 kap. 8 och 9 §§ kommunallagen (2017:725).	Arbetsutskottet ska upprätta förslag till budget för kommunen eller *regionen* enligt den nya indelningen. I fråga om tidsfrister tillämpas 11 kap. 8 och 9 §§ kommunallagen (2017:725).

29 §[23]

I fråga om utskott i övrigt tillämpas bestämmelserna i kommunallagen (2017:725) om

1. omröstning, beslut och reservation i 4 kap. 24–27 §§,
2. ersättarnas tjänstgöring och rätt att närvara vid sammanträden i 6 kap. 17 §,
3. ordförande och vice ordförande i 6 kap. 21 och 22 §§,
4. tidpunkt för sammanträden i 6 kap. 23 §,
5. offentlighet och närvarorätt i 6 kap. 25 § första och tredje styckena och 26 §,
6. beslutsförhet i 6 kap. 27 §,
7. jäv i 6 kap. 28–32 §§,
8. hur ärendena avgörs i 6 kap. 33 §,
9. protokollet i 6 kap. 35 §,
10. delgivning i 6 kap. 36 §, och
11. personalföreträdare i 7 kap. 10–19 §§.

Då ska det som där sägs om

1. fullmäktige i stället gälla indelningsdelegerade,
2. styrelsen i stället gälla arbetsutskottet,
3. nämnd i stället gälla utskott,
4. en ledamot eller en ersättare i fullmäktige i stället gälla en indelningsdelegerad eller en ersättare,

[21] Senaste lydelse 2017:732.
[22] Senaste lydelse 2017:732.
[23] Senaste lydelse 2017:732.

5. förtroendevald i stället gälla ledamot i utskott, och

6. anslagstavla avse anslagstavlan i ändringsberörda kommuner och *landsting*.

6. anslagstavla avse anslagstavlan i ändringsberörda kommuner och *regioner*.

30 §[24]

Ändringsberörda kommuner och *landsting* ska tillhandahålla medel för indelningsdelegerades verksamhet.

Kostnaderna ska fördelas mellan kommuner och *landsting* i förhållande till de sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomster som enligt lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m. ska ligga till grund för kommunernas bestämmande av skattesatsen för uttag av skatt för det år då beslutet om indelningsändringen meddelas.

Om endast en del av en kommun eller *ett landsting* ingår i kommunen eller *landstinget* enligt den nya indelningen, ska fördelningen ske i förhållande till de sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsterna för den *kommun-* eller *landstingsdelen*.

Ändringsberörda kommuner och *regioner* ska tillhandahålla medel för indelningsdelegerades verksamhet.

Kostnaderna ska fördelas mellan kommuner och *regioner* i förhållande till de sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomster som enligt lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m. ska ligga till grund för kommunernas bestämmande av skattesatsen för uttag av skatt för det år då beslutet om indelningsändringen meddelas.

Om endast en del av en kommun eller *en region* ingår i kommunen eller *regionen* enligt den nya indelningen, ska fördelningen ske i förhållande till de sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsterna för den *delen av kommunen* eller *regionen*.

32 §[25]

Indelningsdelegerade ska lämna en redovisning till fullmäktige och revisorerna i kommunen eller *landstinget* enligt den nya indelningen. Redovisningen ska lämnas snarast möjligt och senast den 15 april det år indelningsändringen träder i kraft.

Indelningsdelegerade ska lämna en redovisning till fullmäktige och revisorerna i kommunen eller *regionen* enligt den nya indelningen. Redovisningen ska lämnas snarast möjligt och senast den 15 april det år indelningsändringen träder i kraft.

34 §[26]

Valbar som revisor är den som vid tidpunkten för ett sådant val har rösträtt vid val av fullmäktige i

Valbar som revisor är den som vid tidpunkten för ett sådant val har rösträtt vid val av fullmäktige i

[24] Senaste lydelse 2016:740.
[25] Senaste lydelse 2016:740.
[26] Senaste lydelse 2017:732.

kommunen eller *landstinget* enligt den nya indelningen.

kommunen eller *regionen* enligt den nya indelningen.

Den som är indelningsdelegerad eller ersättare för delegerad är inte valbar som revisor. I övrigt tillämpas bestämmelserna om valbarhetshinder i 7 kap. 3 § och 4 kap. 4 § andra stycket kommunallagen (2017:725).

37 §[27]

Revisorerna ska det år indelningsändringen träder i kraft till fullmäktige i kommunen eller *landstinget* enligt den nya indelningen lämna en berättelse med redogörelse för resultatet av revisionen av utskottens verksamhet.

Revisorerna ska det år indelningsändringen träder i kraft till fullmäktige i kommunen eller *regionen* enligt den nya indelningen lämna en berättelse med redogörelse för resultatet av revisionen av utskottens verksamhet.

De sakkunnigas rapporter ska lämnas tillsammans med revisionsberättelsen.

I fråga om anmärkningar tillämpas 12 kap. 13 § kommunallagen (2017:725). Det som där sägs om nämnder och förtroendevalda ska då i stället gälla utskott och ledamöter och ersättare i utskott.

39 §[28]

Ändringsberörda kommuner och *landsting* samt deras medlemmar har rätt att få prövat om ett beslut av indelningsdelegerade, ett utskott eller ett partssammansatt organ är lagligt genom att överklaga beslutet till förvaltningsrätten.

Ändringsberörda kommuner och *regioner* samt deras medlemmar har rätt att få prövat om ett beslut av indelningsdelegerade, ett utskott eller ett partssammansatt organ är lagligt genom att överklaga beslutet till förvaltningsrätten.

40 §[29]

I fråga om överklagande gäller bestämmelserna i 13 kap. kommunallagen (2017:725) om

1. tillämpningsområde i 3 §,
2. hur besluten överklagas i 4 §,
3. tiden för överklagande i 5 och 6 §§,
4. grunder för upphävande av besluten i 7–9 §§,
5. handläggningen i domstol i 10–13 §§,
6. när beslut får verkställas i 14 §, och
7. rättelse av verkställighet i 15 §.

Det som i 13 kap. 13 § andra stycket kommunallagen sägs om rätten att överklaga domstolens beslut ska även gälla ändringsberörda kommuner och *landsting* samt deras medlemmar.

Det som i 13 kap. 13 § andra stycket kommunallagen sägs om rätten att överklaga domstolens beslut ska även gälla ändringsberörda kommuner och *regioner* samt deras medlemmar.

[27] Senaste lydelse 2017:732.
[28] Senaste lydelse 2016:740.
[29] Senaste lydelse 2017:732.

4 kap.

1 §[30]

Om en ändrad *landstings-* eller kommunindelning *skall* träda i kraft den 1 januari året efter det år då ordinarie val hålls till *landstings-* och kommunfullmäktige, *skall* redan det valet avse *landstinget* och kommunen enligt den nya indelningen.

Om en ändrad *region-* eller kommunindelning *ska* träda i kraft den 1 januari året efter det år då ordinarie val hålls till *region-* och kommunfullmäktige, *ska* redan det valet avse *regionen* och kommunen enligt den nya indelningen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[30] Paragrafen fick sin nuvarande beteckning genom 2016:740.

2 Förslag till lag om ändring i kommunallagen (2017:725)

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 1–4, 6, 8 och 10 §§, 2 kap. 1–9 §§, 3 kap. 1, 4 och 6–14 §§, 4 kap. 2, 4, 5, 18, 23, 29 och 33 §§, 5 kap. 1, 5, 13, 38, 41, 48, 61 och 63 §§, 6 kap. 1, 2, 7, 11, 12, 15, 26 och 31 §§, 7 kap. 3, 5, 6, 11, 13, 14, 20 och 23 §§, 8 kap. 1, 2, 9, 10, 13–15 och 17 §§, 9 kap. 2, 15, 19–22, 24–35, 37 och 38 §§, 10 kap. 1–3, 6, 8 och 9 §§, 11 kap. 1, 2, 5, 8, 14 och 22 §§, 12 kap. 3 och 12 §§, 13 kap. 1, 5, 6, 8, 10 och 13 §§, rubriken till 3 kap., och rubrikerna närmast före 1 kap. 1 och 10 §§ och 4 kap. 2 § kommunallagen (2017:725) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	1 kap.
Kommuner och *landsting*	**Kommuner och *regioner***
	1 §
Sverige är indelat i kommuner och *landsting*. Varje *landsting* omfattar ett län, om inte något annat är särskilt beslutat.	Sverige är indelat i kommuner och *regioner*. Varje *region* omfattar ett län, om inte något annat är särskilt beslutat.
	2 §
Kommuner och *landsting* sköter på demokratins och den kommunala självstyrelsens grund de angelägenheter som anges i denna lag eller annan författning.	Kommuner och *regioner* sköter på demokratins och den kommunala självstyrelsens grund de angelägenheter som anges i denna lag eller annan författning.
	3 §
Bestämmelser om att kommuner och *landsting* har rätt att ta ut skatt för skötseln av sina uppgifter och att meddela föreskrifter finns i regeringsformen.	Bestämmelser om att kommuner och *regioner* har rätt att ta ut skatt för skötseln av sina uppgifter och att meddela föreskrifter finns i regeringsformen.
	4 §
Beslutanderätten i kommuner och *landsting* utövas av valda församlingar (fullmäktige) som utses av röstberättigade medlemmar i allmänna val.	Beslutanderätten i kommuner och *regioner* utövas av valda församlingar (fullmäktige) som utses av röstberättigade medlemmar i allmänna val.

Beslut kan också fattas av andra kommunala organ i enlighet med vad som anges i denna lag eller annan författning.

6 §

Medlem av *ett landsting* är den som är medlem av en kommun inom *landstinget.*

Medlem av *en region* är den som är medlem av en kommun inom *regionen.*

8 §

Rösträtt vid val av ledamöter och ersättare i *landstingsfullmäktige* har den som är röstberättigad vid val av ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige i en kommun inom *landstinget*.

Rösträtt vid val av ledamöter och ersättare i *regionfullmäktige* har den som är röstberättigad vid val av ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige i en kommun inom *regionen*.

Ändringar i Sveriges indelning i kommuner och *landsting*

Ändringar i Sveriges indelning i kommuner och *regioner*

10 §

Bestämmelser om indelningsändringar finns i lagen (1979:411) om ändringar i Sveriges indelning i kommuner och *landsting.*

Bestämmelser om indelningsändringar finns i lagen (1979:411) om ändringar i Sveriges indelning i kommuner och *regioner*.

2 kap.

1 §

Kommuner och *landsting* får själva ha hand om angelägenheter av allmänt intresse som har anknytning till kommunens eller *landstingets* område eller deras medlemmar.

Kommuner och *regioner* får själva ha hand om angelägenheter av allmänt intresse som har anknytning till kommunens eller *regionens* område eller deras medlemmar.

2 §

Kommuner och *landsting* får inte ha hand om sådana angelägenheter som enbart staten, en annan kommun, *ett annat landsting* eller någon annan ska ha hand om.

Kommuner och *regioner* får inte ha hand om sådana angelägenheter som enbart staten, en annan kommun, *en annan region* eller någon annan ska ha hand om.

3 §

Kommuner och *landsting* ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat.

Kommuner och *regioner* ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat.

4 §

Kommuner och *landsting* får inte fatta beslut med tillbakaverkande kraft till nackdel för medlemmarna. Sådana beslut får dock fattas om det finns synnerliga skäl för det.

Kommuner och *regioner* får inte fatta beslut med tillbakaverkande kraft till nackdel för medlemmarna. Sådana beslut får dock fattas om det finns synnerliga skäl för det.

5 §

Kommuner och *landsting* får ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller. För tjänster eller nyttigheter som de är skyldiga att tillhandahålla får dock avgifter endast tas ut om det följer av lag eller annan författning.

Kommuner och *regioner* får ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller. För tjänster eller nyttigheter som de är skyldiga att tillhandahålla får dock avgifter endast tas ut om det följer av lag eller annan författning.

6 §

Kommuner och *landsting* får inte ta ut högre avgifter än som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller.

Kommuner och *regioner* får inte ta ut högre avgifter än som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller.

7 §

Kommuner och *landsting* får driva näringsverksamhet, om den drivs utan vinstsyfte och syftar till att tillhandahålla allmännyttiga anläggningar eller tjänster åt medlemmarna.

Kommuner och *regioner* får driva näringsverksamhet, om den drivs utan vinstsyfte och syftar till att tillhandahålla allmännyttiga anläggningar eller tjänster åt medlemmarna.

8 §

Kommuner och *landsting* får genomföra åtgärder för att allmänt främja näringslivet i kommunen eller *landstinget*.

Kommuner och *regioner* får genomföra åtgärder för att allmänt främja näringslivet i kommunen eller *regionen*.

Individuellt inriktat stöd till enskilda näringsidkare får lämnas endast om det finns synnerliga skäl för det.

9 §

Bestämmelser om kommunernas och *landstingens* angelägenheter finns även i lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter och i annan lag eller annan författning.

Bestämmelser om kommunernas och *regionernas* angelägenheter finns även i lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter och i annan lag eller annan författning.

3 kap. Kommunernas och *landstingens* organisation och verksamhetsformer

3 kap. Kommunernas och *regionernas* organisation och verksamhetsformer

1 §

I varje kommun och i varje *landsting* finns det en beslutande församling, ett fullmäktige.

I varje kommun och i varje *region* finns det en beslutande församling, ett fullmäktige.

4 §

Fullmäktige ska tillsätta de nämnder som utöver styrelsen

Fullmäktige ska tillsätta de nämnder som utöver styrelsen

behövs för att fullgöra kommunens eller *landstingets* uppgifter enligt lag eller annan författning och för övrig verksamhet.	behövs för att fullgöra kommunens eller *regionens* uppgifter enligt lag eller annan författning och för övrig verksamhet.
6 §	
Kommuner och *landsting* får inrätta partssammansatta organ som inom en nämnds verksamhetsområde ska svara för beredning, förvaltning och verkställighet av de ärenden som fullmäktige har bestämt.	Kommuner och *regioner* får inrätta partssammansatta organ som inom en nämnds verksamhetsområde ska svara för beredning, förvaltning och verkställighet av de ärenden som fullmäktige har bestämt.
7 §	
Kommuner och *landsting* får besluta att en nämnd får uppdra åt ett självförvaltningsorgan under nämnden att helt eller delvis sköta driften av en viss anläggning eller en viss institution.	Kommuner och *regioner* får besluta att en nämnd får uppdra åt ett självförvaltningsorgan under nämnden att helt eller delvis sköta driften av en viss anläggning eller en viss institution.
8 §	
Kommuner och *landsting* får bilda kommunalförbund och lämna över skötseln av kommunala angelägenheter till sådana förbund.	Kommuner och *regioner* får bilda kommunalförbund och lämna över skötseln av kommunala angelägenheter till sådana förbund.
9 §	
Kommuner och *landsting* får besluta att en nämnd ska vara gemensam med en annan kommun eller *ett annat landsting*.	Kommuner och *regioner* får besluta att en nämnd ska vara gemensam med en annan kommun eller *en annan region*.
10 §	
Kommuner och *landsting* ska utse revisorer för granskning av den kommunala verksamheten.	Kommuner och *regioner* ska utse revisorer för granskning av den kommunala verksamheten.
11 §	
Kommuner och *landsting* får, med de begränsningar som framgår av lag, överlämna skötseln av kommunala angelägenheter till kommunala bolag, stiftelser och föreningar.	Kommuner och *regioner* får, med de begränsningar som framgår av lag, överlämna skötseln av kommunala angelägenheter till kommunala bolag, stiftelser och föreningar.
12 §	
Kommuner och *landsting* får, med de begränsningar som framgår av lag, överlämna skötseln av	Kommuner och *regioner* får, med de begränsningar som framgår av lag, överlämna skötseln av

kommunala angelägenheter till privata utförare.	kommunala angelägenheter till privata utförare.

13 §

Bestämmelser om den kommunala organisationen under krig eller krigsfara finns i lagen (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m.

Bestämmelser om kommuners och *landstings* organisation och befogenheter vid extraordinära händelser i fredstid finns i lagen (2006:544) om kommuners och *landstings* åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.	Bestämmelser om kommuners och *regioners* organisation och befogenheter vid extraordinära händelser i fredstid finns i lagen (2006:544) om kommuners och *regioners* åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

14 §[1]

Bestämmelser om att *landsting samt* Gotlands kommun får beteckna fullmäktige och styrelsen som regionfullmäktige och regionstyrelsen finns i lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar.	Bestämmelser om att Gotlands kommun får beteckna fullmäktige och styrelsen som regionfullmäktige och regionstyrelsen finns i lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar.

4 kap.

Kommunal- och *landstingsråd*	**Kommunal- och *regionråd***

2 §

Den som inom kommunen eller *landstinget* fullgör ett förtroendeuppdrag på heltid eller betydande del av heltid ska ha benämningen kommunalråd, borgarråd, *landstingsråd*, oppositionsråd eller en annan benämning som fullmäktige bestämmer.	Den som inom kommunen eller *regionen* fullgör ett förtroendeuppdrag på heltid eller betydande del av heltid ska ha benämningen kommunalråd, borgarråd, *regionråd*, oppositionsråd eller en annan benämning som fullmäktige bestämmer.

En sådan förtroendevald får tidigast väljas av fullmäktige vid första sammanträdet efter det att val av fullmäktige har hållits i hela landet.

4 §

Den som är vald till ledamot eller ersättare i fullmäktige är inte valbar som revisor inom den kommunen eller *det landstinget*.	Den som är vald till ledamot eller ersättare i fullmäktige är inte valbar som revisor inom den kommunen eller *den regionen*.
Den som är redovisningsskyldig till kommunen eller *landstinget* är inte valbar som revisor för	Den som är redovisningsskyldig till kommunen eller *regionen* är inte valbar som revisor för

[1] Senaste lydelse 2018:1350.

granskning av verksamhet som omfattas av redovisningsskyldigheten. Detsamma gäller make, sambo, förälder, barn, syskon eller andra närstående till den redovisningsskyldige.	granskning av verksamhet som omfattas av redovisningsskyldigheten. Detsamma gäller make, sambo, förälder, barn, syskon eller andra närstående till den redovisningsskyldige.

5 §

Den som är vald till revisor är inom *den* kommunen eller *det landstinget* inte valbar som	Den som är vald till revisor är inom kommunen eller *regionen* inte valbar som

1. ledamot eller ersättare i fullmäktige, i en nämnd eller en fullmäktigeberedning, eller
2. ledamot eller ersättare i en sådan juridisk person som avses i 10 kap. 2–6 §§.

18 §

Fullmäktige får besluta att en sådan förtroendevald som anges i 2 § första stycket för sina uppdrag ska få ekonomiska och andra förmåner som svarar mot de löne- och anställningsvillkor som gäller för dem som är anställda hos kommunen eller *landstinget*.	Fullmäktige får besluta att en sådan förtroendevald som anges i 2 § första stycket för sina uppdrag ska få ekonomiska och andra förmåner som svarar mot de löne- och anställningsvillkor som gäller för dem som är anställda hos kommunen eller *regionen.*

Fullmäktige får bestämma hur ersättare ska utses för förtroendevalda som beviljas ledighet till följd av bestämmelsen i första stycket.

23 §

Kommuner och *landsting* ska verka för att förtroendevalda med funktionsnedsättning kan delta i handläggningen av ärenden på samma villkor som andra förtroendevalda.	Kommuner och *regioner* ska verka för att förtroendevalda med funktionsnedsättning kan delta i handläggningen av ärenden på samma villkor som andra förtroendevalda.

29 §

Kommuner och *landsting* får ge ekonomiskt bidrag och annat stöd till politiska partier för att stärka deras ställning i den kommunala demokratin (partistöd).	Kommuner och *regioner* får ge ekonomiskt bidrag och annat stöd till politiska partier för att stärka deras ställning i den kommunala demokratin (partistöd).

Partistöd får ges till de politiska partier som är representerade i fullmäktige och som är juridiska personer. Ett parti är representerat om det har fått mandat i fullmäktige för vilket en vald ledamot är fastställd enligt 14 kap. vallagen (2005:837).

Partistöd får ges också till ett parti som har upphört att vara representerat i fullmäktige, dock endast under ett år efter det att representationen upphörde.

33 §

Kommuner och *landsting* får anställa politiska sekreterare för att biträda de förtroendevalda i det politiska arbetet.	Kommuner och *regioner* får anställa politiska sekreterare för att biträda de förtroendevalda i det politiska arbetet.

Politiska sekreterare får inte anställas för längre tid än till utgången av det år då val av fullmäktige ska hållas nästa gång i hela landet.

Bestämmelserna i lagen (1982:80) om anställningsskydd ska inte tillämpas för politiska sekreterare.

5 kap.

1 §

Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen eller *landstinget,* främst	Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen eller *regionen,* främst

1. mål och riktlinjer för verksamheten,
2. budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor,
3. nämndernas organisation och verksamhetsformer,
4. val av ledamöter och ersättare i nämnder och beredningar,
5. val av revisorer,
6. grunderna för ekonomiska förmåner till förtroendevalda,
7. årsredovisning och ansvarsfrihet,

8. folkomröstning i kommunen eller *landstinget*, och	8. folkomröstning i kommunen eller *regionen*, och

9. extra val till fullmäktige.

Fullmäktige beslutar också i andra ärenden som anges i denna lag eller i andra författningar.

5 §

Fullmäktige bestämmer hur många ledamöter som fullmäktige ska ha. Antalet ska bestämmas till ett udda tal och till minst

1. 21 i kommuner med högst 8 000 röstberättigade,

2. 31 i kommuner med över 8 000 röstberättigade och i *landsting* med högst 140 000 röstberättigade,	2. 31 i kommuner med över 8 000 röstberättigade och i *regioner* med högst 140 000 röstberättigade,

3. 41 i kommuner med över 16 000 röstberättigade,

4. 51 i kommuner med över 24 000 röstberättigade och i *landsting* med över 140 000 röstberättigade,	4. 51 i kommuner med över 24 000 röstberättigade och i *regioner* med över 140 000 röstberättigade,

5. 61 i kommuner med över 36 000 röstberättigade,

6. 71 i *landsting* med över 200 000 röstberättigade, och	6. 71 i *regioner* med över 200 000 röstberättigade, och
7. 101 i kommuner med över 600 000 röstberättigade och i *landsting* med över 300 000 röstberättigade.	7. 101 i kommuner med över 600 000 röstberättigade och i *regioner* med över 300 000 röstberättigade.

13 §

Ordföranden ska tillkännage tid och plats för varje sammanträde med fullmäktige och uppgifter om de ärenden som ska behandlas.

Fullmäktiges sammanträden ska tillkännages på kommunens eller *landstingets* anslagstavla minst en vecka före sammanträdesdagen.	Fullmäktiges sammanträden ska tillkännages på kommunens eller *regionens* anslagstavla minst en vecka före sammanträdesdagen.

38 §

Kommunen har rätt att få ersättning för de kostnader som föranleds av att *ett landsting* anlitar valnämnden.	Kommunen har rätt att få ersättning för de kostnader som föranleds av att *en region* anlitar valnämnden.

41 §

Ordföranden och vice ordföranden i en nämnd, revisorerna och de anställda i kommunen eller *landstinget* är skyldiga att lämna upplysningar vid fullmäktiges sammanträden, om fullmäktige begär det och om det inte finns något hinder mot det på grund av sekretess.	Ordföranden och vice ordföranden i en nämnd, revisorerna och de anställda i kommunen eller *regionen* är skyldiga att lämna upplysningar vid fullmäktiges sammanträden, om fullmäktige begär det och om det inte finns något hinder mot det på grund av sekretess.

48 §

Den som är redovisningsskyldig till kommunen eller *landstinget* får inte delta i	Den som är redovisningsskyldig till kommunen eller *regionen* får inte delta i

1. val av revisor för granskning av verksamhet som omfattas av redovisningsskyldigheten, eller
2. handläggningen av ärenden om ansvarsfrihet för verksamheten.

Detsamma gäller make, sambo, förälder, barn, syskon eller någon annan närstående till den redovisningsskyldige.

61 §

Interpellationer ska avse ämnen som hör till fullmäktiges, en nämnds eller en fullmäktigeberednings handläggning. De får dock inte avse ärenden som rör myndighetsutövning mot någon enskild.

Interpellationer bör ställas endast i angelägenheter av större intresse för kommunen eller *landstinget*.	Interpellationer bör ställas endast i angelägenheter av större intresse för kommunen eller *regionen*.

63 §

Fullmäktige får besluta att ordföranden i en nämnd får överlåta besvarandet av en interpellation till en av fullmäktige utsedd ledamot i styrelsen för en sådan juridisk person som avses i 10 kap. 2–6 §§ eller till ordföranden i styrelsen	Fullmäktige får besluta att ordföranden i en nämnd får överlåta besvarandet av en interpellation till en av fullmäktige utsedd ledamot i styrelsen för en sådan juridisk person som avses i 10 kap. 2–6 §§ eller till ordföranden i styrelsen

eller annan nämnd i ett kommunalförbund som kommunen eller *landstinget* är medlem i.

eller annan nämnd i ett kommunalförbund som kommunen eller *regionen* är medlem i.

6 kap.

1 §[2]

Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens eller *landstingets* angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet. Styrelsen ska även ha uppsikt över sådan avtalssamverkan som sker enligt 9 kap. 37 § eller enligt annan lag eller författning.

Styrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i sådana juridiska personer som avses i 10 kap. 2–6 §§ och sådana kommunalförbund som kommunen eller *landstinget* är medlem i.

Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens eller *regionens* angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet. Styrelsen ska även ha uppsikt över sådan avtalssamverkan som sker enligt 9 kap. 37 § eller enligt annan lag eller författning.

Styrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i sådana juridiska personer som avses i 10 kap. 2–6 §§ och sådana kommunalförbund som kommunen eller *regionen* är medlem i.

2 §

Fullmäktige ska, om inte något annat anges i lag eller annan författning, bestämma nämndernas verksamhetsområden och inbördes förhållanden. Fullmäktige får besluta

1. att en nämnd ska ha hand om en eller flera verksamheter i hela kommunen eller *landstinget*,
2. att en nämnd ska ha hand om en eller flera verksamheter för en del av kommunen eller *landstinget*,

1. att en nämnd ska ha hand om en eller flera verksamheter i hela kommunen eller *regionen*,
2. att en nämnd ska ha hand om en eller flera verksamheter för en del av kommunen eller *regionen*,

3. att en nämnd ska ha hand om verksamheten vid en eller flera anläggningar, och
4. att en nämnd ska tillhandahålla tjänster åt en annan nämnd.

7 §

En nämnd får inte bestämma om rättigheter eller skyldigheter för kommunen eller *landstinget* i ärenden där nämnden företräder kommunen eller *landstinget* som part.

En nämnd får inte bestämma om rättigheter eller skyldigheter för kommunen eller *regionen* i ärenden där nämnden företräder kommunen eller *regionen* som part.

En nämnd får inte heller utöva i lag eller annan författning föreskriven tillsyn över sådan verksamhet som nämnden själv bedriver.

[2] Senaste lydelse 2018:569.

11 §

Styrelsen ska följa de frågor som kan inverka på kommunens eller *landstingets* utveckling och ekonomiska ställning.	Styrelsen ska följa de frågor som kan inverka på kommunens eller *regionens* utveckling och ekonomiska ställning.

Styrelsen ska också hos fullmäktige, övriga nämnder och andra myndigheter göra de framställningar som behövs.

12 §

Styrelsen får från övriga nämnder, beredningar och anställda i kommunen eller *landstinget* begära in de yttranden och upplysningar som behövs för att styrelsen ska kunna fullgöra sina uppgifter.	Styrelsen får från övriga nämnder, beredningar och anställda i kommunen eller *regionen* begära in de yttranden och upplysningar som behövs för att styrelsen ska kunna fullgöra sina uppgifter.

15 §

Styrelsen får själv eller genom ombud företräda kommunen eller *landstinget* i alla mål och ärenden, om inte någon annan ska göra det på grund av lag eller annan författning eller beslut av fullmäktige.	Styrelsen får själv eller genom ombud företräda kommunen eller *regionen* i alla mål och ärenden, om inte någon annan ska göra det på grund av lag eller annan författning eller beslut av fullmäktige.
Detta gäller också mål där någon har begärt laglighetsprövning av fullmäktiges beslut, om inte fullmäktige beslutar att själv företräda kommunen eller *landstinget* i målet.	Detta gäller också mål där någon har begärt laglighetsprövning av fullmäktiges beslut, om inte fullmäktige beslutar att själv företräda kommunen eller *regionen* i målet.

26 §

En nämnd får kalla en ledamot eller en ersättare i fullmäktige, en annan nämnd eller beredning, en revisor, en anställd hos kommunen eller *landstinget* eller en särskild sakkunnig att närvara vid ett sammanträde med nämnden för att lämna upplysningar.	En nämnd får kalla en ledamot eller en ersättare i fullmäktige, en annan nämnd eller beredning, en revisor, en anställd hos kommunen eller *regionen* eller en särskild sakkunnig att närvara vid ett sammanträde med nämnden för att lämna upplysningar.

Den som har kallats till ett sammanträde får, om nämnden beslutar det, delta i överläggningarna men inte i besluten.

31 §

Om ett ärende hos en nämnd berör ett aktiebolag där kommunen eller *landstinget* äger minst hälften av aktierna eller en stiftelse där kommunen eller *landstinget* utser minst hälften av styrelseledamöterna, ska den som handlägger	Om ett ärende hos en nämnd berör ett aktiebolag där kommunen eller *regionen* äger minst hälften av aktierna eller en stiftelse där kommunen eller *regionen* utser minst hälften av styrelseledamöterna, ska den som handlägger

ärendet inte anses jävig enligt 28 § 2 eller 5 enbart på grund av att han eller hon är ställföreträdare för bolaget eller stiftelsen eller på något annat sätt är knuten dit. Detta gäller inte när en nämnd handlägger ärenden som avser myndighetsutövning mot enskilda.	ärendet inte anses jävig enligt 28 § 2 eller 5 enbart på grund av att han eller hon är ställföreträdare för bolaget eller stiftelsen eller på något annat sätt är knuten dit. Detta gäller inte när en nämnd handlägger ärenden som avser myndighetsutövning mot enskilda.

Den som handlägger ett ärende hos en nämnd ska inte heller anses jävig enligt 28 § 5 enbart på grund av att han eller hon tidigare har deltagit i handläggningen av ärendet hos en annan nämnd.

7 kap.

3 §

Direktören är inte valbar till förtroendeuppdrag i kommunen, *landstinget* eller kommunalförbund som kommunen eller *landstinget* är medlem i.	Direktören är inte valbar till förtroendeuppdrag i kommunen, *regionen* eller kommunalförbund som kommunen eller *regionen* är medlem i.

Den som är chef för en förvaltning som hör till en nämnds verksamhetsområde får inte väljas till ledamot eller ersättare i nämnden.

5 §

En nämnd får uppdra åt en anställd hos kommunen eller *landstinget* att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden, dock inte i de fall som avses i 6 kap. 38 §.	En nämnd får uppdra åt en anställd hos kommunen eller *regionen* att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden, dock inte i de fall som avses i 6 kap. 38 §.

6 §

Om en nämnd med stöd av 5 § uppdrar åt en förvaltningschef inom nämndens verksamhetsområde att fatta beslut, får nämnden överlåta åt förvaltningschefen att i sin tur uppdra åt en annan anställd inom kommunen eller *landstinget* att fatta beslutet.	Om en nämnd med stöd av 5 § uppdrar åt en förvaltningschef inom nämndens verksamhetsområde att fatta beslut, får nämnden överlåta åt förvaltningschefen att i sin tur uppdra åt en annan anställd inom kommunen eller *regionen* att fatta beslutet.

11 §

Personalföreträdarna utses av den eller de lokala arbetstagarorganisationer som kommunen eller *landstinget* har kollektivavtal med.	Personalföreträdarna utses av den eller de lokala arbetstagarorganisationer som kommunen eller *regionen* har kollektivavtal med.

13 §

Personalföreträdarna har rätt att närvara vid en nämnds behandling	Personalföreträdarna har rätt att närvara vid en nämnds behandling

av ärenden som rör förhållandet mellan kommunen eller *landstinget* som arbetsgivare och dess anställda. Nämnden får i enskilda fall besluta att personalföreträdarna får närvara även vid behandlingen av andra ärenden.

av ärenden som rör förhållandet mellan kommunen eller *regionen* som arbetsgivare och dess anställda. Nämnden får i enskilda fall besluta att personalföreträdarna får närvara även vid behandlingen av andra ärenden.

14 §

Personalföreträdarna har inte rätt att närvara vid handläggning av

1. ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild, såvida inte ärendet rör en obestämd krets av enskilda,
2. förhandlingar med en arbetstagarorganisation,
3. uppsägningar av kollektivavtal,
4. arbetskonflikter,
5. rättstvister mellan kommunen eller *landstinget* och en arbetstagarorganisation, eller

5. rättstvister mellan kommunen eller *regionen* och en arbetstagarorganisation, eller

6. ärenden som avser beställning eller upphandling av varor och tjänster.

20 §

Fullmäktige får inrätta partssammansatta organ för sådana ärenden som rör förhållandet mellan kommunen eller *landstinget* som arbetsgivare och dess anställda eller, i fråga om en gemensam nämnd, förhållandet mellan de samverkande kommunerna eller *landstingen* som arbetsgivare och deras anställda. Detta gäller dock inte om något annat följer av lag eller annan författning.

Fullmäktige får inrätta partssammansatta organ för sådana ärenden som rör förhållandet mellan kommunen eller *regionen* som arbetsgivare och dess anställda eller, i fråga om en gemensam nämnd, förhållandet mellan de samverkande kommunerna eller *regionerna* som arbetsgivare och deras anställda. Detta gäller dock inte om något annat följer av lag eller annan författning.

De partssammansatta organen ska inom en nämnds verksamhetsområde svara för beredning, förvaltning och verkställighet av de ärenden som fullmäktige har bestämt enligt första stycket.

23 §

Ett partssammansatt organ ska bestå av företrädare för dels kommunen eller *landstinget*, dels de anställda.

Kommunens eller *landstingets* företrädare väljs av fullmäktige eller, om fullmäktige bestämmer det, av en nämnd.

De anställdas företrädare utses av den eller de lokala arbetstagarorganisationer som kommunen eller *landstinget* har slutit kollek-

Ett partssammansatt organ ska bestå av företrädare för dels kommunen eller *regionen*, dels de anställda.

Kommunens eller *regionens* företrädare väljs av fullmäktige eller, om fullmäktige bestämmer det, av en nämnd.

De anställdas företrädare utses av den eller de lokala arbetstagarorganisationer som kommunen eller *regionen* har slutit kollektiv-

tivavtal med om partssammansatta organ.	avtal med om partssammansatta organ.

8 kap.

1 §

Den som är folkbokförd i kommunen eller i en kommun inom *landstinget* får, om fullmäktige har beslutat det, väcka ärenden i fullmäktige (medborgarförslag). Detsamma gäller unionsmedborgare som avses i 1 kap. 5 § andra stycket.	Den som är folkbokförd i kommunen eller i en kommun inom *regionen* får, om fullmäktige har beslutat det, väcka ärenden i fullmäktige (medborgarförslag). Detsamma gäller unionsmedborgare som avses i 1 kap. 5 § andra stycket.

2 §

Ärende om att hålla folkomröstning i en viss fråga får i fullmäktige väckas av minst tio procent av de röstberättigade kommun- eller *landstingsmedlemmarna* enligt lagen (1994:692) om kommunala folkomröstningar (folkinitiativ). Initiativet ska vara skriftligt, ange den aktuella frågan samt innehålla initiativtagarnas egenhändiga namnteckningar, uppgifter om när namnteckningarna gjorts, namnförtydliganden, personnummer och uppgift om deras adresser.	Ärende om att hålla folkomröstning i en viss fråga får i fullmäktige väckas av minst tio procent av de röstberättigade kommun- eller *regionmedlemmarna* enligt lagen (1994:692) om kommunala folkomröstningar (folkinitiativ). Initiativet ska vara skriftligt, ange den aktuella frågan samt innehålla initiativtagarnas egenhändiga namnteckningar, uppgifter om när namnteckningarna gjorts, namnförtydliganden, personnummer och uppgift om deras adresser.

Vid beräkningen av antalet initiativtagare ska endast de räknas med som har skrivit under initiativet under den sexmånadersperiod som föregått inlämnandet.

9 §

Varje kommun och *landsting* ska på sin webbplats ha en anslagstavla. Anslagstavlan ska vara lättillgänglig och kunna särskiljas från övrigt innehåll på webbplatsen.	Varje kommun och *region* ska på sin webbplats ha en anslagstavla. Anslagstavlan ska vara lättillgänglig och kunna särskiljas från övrigt innehåll på webbplatsen.
Kommuner och *landsting* ska i sina lokaler eller på annan plats ge allmänheten möjlighet att ta del av innehållet på anslagstavlan.	Kommuner och *regioner* ska i sina lokaler eller på annan plats ge allmänheten möjlighet att ta del av innehållet på anslagstavlan.

10 §

Anslagstavlan ska innehålla

1. tillkännagivanden om fullmäktiges sammanträden,
2. tillkännagivanden av justerade protokoll,

3. tillkännagivanden av delegationsbeslut som inte ska anmälas till en nämnd,

4. justerade protokoll i den utsträckning kommunen eller *landstinget* bestämmer och det inte strider mot lag eller annan författning, och	4. justerade protokoll i den utsträckning kommunen eller *regionen* bestämmer och det inte strider mot lag eller annan författning, och

5. upplysningar om hur beslut kan överklagas enligt 13 kap.

Anslagstavlan ska även innehålla kungörelser, tillkännagivanden eller annan information som med stöd av lag eller annan författning ska meddelas på anslagstavlan.

När en handling, som anslagits med stöd av andra stycket, varit anslagen under föreskriven tid ska den som begärt åtgärden få ett bevis om det.

13 §

Kommunala föreskrifter ska kungöras genom att det på kommunens eller *landstingets* anslagstavla tillkännages att protokollet för de beslutade föreskrifterna har justerats.	Kommunala föreskrifter ska kungöras genom att det på kommunens eller *regionens* anslagstavla tillkännages att protokollet för de beslutade föreskrifterna har justerats.
Gällande *kommunala* föreskrifter ska finnas tillgängliga för allmänheten på kommunens eller *landstingets* webbplats. De ska där vara samlade i kommunens eller *landstingets* författningssamling eller på något annat sätt. Innehållet i samlingen ska framgå av ett register eller någon annan förteckning på webbplatsen.	Gällande föreskrifter ska finnas tillgängliga för allmänheten på kommunens eller *regionens* webbplats. De ska där vara samlade i kommunens eller *regionens* författningssamling eller på något annat sätt. Innehållet i samlingen ska framgå av ett register eller någon annan förteckning på webbplatsen.

Första och andra styckena gäller inte om

1. det i lag eller annan författning anges att föreskrifterna ska kungöras eller göras tillgängliga på något annat sätt, eller
2. föreskrifterna på grund av sekretess inte får lämnas ut till var och en.

14 §

Styrelsens förslag till budget ska hållas tillgängligt för allmänheten på kommunens eller *landstingets* webbplats från och med tillkännagivandet av det sammanträde med fullmäktige då budgeten ska fastställas.	Styrelsens förslag till budget ska hållas tillgängligt för allmänheten på kommunens eller *regionens* webbplats från och med tillkännagivandet av det sammanträde med fullmäktige då budgeten ska fastställas.

15 §

Årsredovisningen ska hållas tillgänglig för allmänheten på kommunens eller *landstingets* webbplats från och med tillkännagivandet av det sammanträde med	Årsredovisningen ska hållas tillgänglig för allmänheten på kommunens eller *regionens* webbplats från och med tillkännagivandet av det sammanträde med

fullmäktige då årsredovisningen ska godkännas.	fullmäktige då årsredovisningen ska godkännas.
17 §	
Bestämmelser om allmänhetens insyn i verksamhet som genom avtal lämnas över från en kommun, *ett landsting* eller ett helägt kommunalt bolag till en privat utförare finns i 10 kap. 3 och 9 §§.	Bestämmelser om allmänhetens insyn i verksamhet som genom avtal lämnas över från en kommun, *en region* eller ett helägt kommunalt bolag till en privat utförare finns i 10 kap. 3 och 9 §§.

9 kap.

2 §	
Om inget annat anges eller följer av bestämmelserna om kommuner och *landsting* i denna lag, tillämpas dessa även för kommunalförbund.	Om inget annat anges eller följer av bestämmelserna om kommuner och *regioner* i denna lag, tillämpas dessa även för kommunalförbund.
När ett kommunalförbund har hand om en angelägenhet som det finns bestämmelser om i en särskild författning, ska den författningens bestämmelser om kommuner eller *landsting* tillämpas för förbundet.	När ett kommunalförbund har hand om en angelägenhet som det finns bestämmelser om i en särskild författning, ska den författningens bestämmelser om kommuner eller *regioner* tillämpas för förbundet.

Om det i någon annan författning finns särskilda bestämmelser om kommunalförbund för ett visst ändamål, ska de tillämpas i stället för bestämmelserna i denna lag.

15 §	
Revisorer i ett kommunalförbund är skyldiga att på begäran lämna upplysningar till de förtroendevalda revisorerna i varje kommun eller *landsting* som är medlem i kommunalförbundet. Skyldigheten gäller upplysningar om	Revisorer i ett kommunalförbund är skyldiga att på begäran lämna upplysningar till de förtroendevalda revisorerna i varje kommun eller *region* som är medlem i kommunalförbundet. Skyldigheten gäller upplysningar om

1. kommunalförbundets angelägenheter, och
2. sådana juridiska personer som omfattas av 2 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och till vilka kommunalförbundet enligt 10 kap. 2–6 §§ lämnat över skötseln av en kommunal angelägenhet.

19 §	
Fullmäktige får besluta att en nämnd ska vara gemensam med en annan kommun eller *ett annat landsting*.	Fullmäktige får besluta att en nämnd ska vara gemensam med en annan kommun eller *en annan region*.
20 §	
En gemensam nämnd tillsätts i någon av de samverkande kommunerna eller *landstingen* och	En gemensam nämnd tillsätts i någon av de samverkande kommunerna eller *regionerna* och ingår

ingår i denna kommuns eller *detta landstings* organisation.	i denna kommuns eller *regions* organisation.
21 §	
Kommuner och *landsting* får genom en gemensam nämnd fullgöra uppgifter enligt 3 kap. 4 §.	Kommuner och *regioner* får genom en gemensam nämnd fullgöra uppgifter enligt 3 kap. 4 §.
En gemensam nämnd får fullgöra uppgifter för vilka det enligt lag eller annan författning ska finnas en eller flera nämnder i varje kommun eller *landsting.* Uppgifter som kommun- eller *landstingsstyrelsen* har vid höjd beredskap enligt lagen (2006:544) om kommuners och *landstings* åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap får dock inte fullgöras av en gemensam nämnd.	En gemensam nämnd får fullgöra uppgifter för vilka det enligt lag eller annan författning ska finnas en eller flera nämnder i varje kommun eller *region.* Uppgifter som kommun- eller *regionstyrelsen* har vid höjd beredskap enligt lagen (2006:544) om kommuners och *regioners* åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap får dock inte fullgöras av en gemensam nämnd.
22 §	
En gemensam nämnds uppgifter ska närmare preciseras i en överenskommelse mellan de berörda kommunerna och *landstingen*.	En gemensam nämnds uppgifter ska närmare preciseras i en överenskommelse mellan de berörda kommunerna och *regionerna*.
24 §	
Ledamöter och ersättare väljs av fullmäktige i de samverkande kommunerna och *landstingen.* Var och en av de samverkande kommunerna och *landstingen* ska vara representerade i den gemensamma nämnden med minst en ledamot och en ersättare. Antalet ersättare ska vara lika många som antalet ledamöter.	Ledamöter och ersättare väljs av fullmäktige i de samverkande kommunerna och *regionerna.* Var och en av de samverkande kommunerna och *regionerna* ska vara representerade i den gemensamma nämnden med minst en ledamot och en ersättare. Antalet ersättare ska vara lika många som antalet ledamöter.
25 §	
Förtroendevalda i en gemensam nämnd har rätt till ersättning av den kommun eller *det landsting* som har valt dem.	Förtroendevalda i en gemensam nämnd har rätt till ersättning av den kommun eller *den region* som har valt dem.
26 §	
Budgeten upprättas av den kommun eller *det landsting* som har tillsatt nämnden. Budgeten ska upprättas efter samråd med de övriga samverkande kommunerna och *landstingen*.	Budgeten upprättas av den kommun eller *region* som har tillsatt nämnden. Budgeten ska upprättas efter samråd med de övriga samverkande kommunerna och *regionerna*.

27 §

Fullmäktige i en kommun eller *ett landsting* som bildat en gemensam nämnd har rätt att begära upplysningar från nämnden. Ordföranden och vice ordföranden i nämnden samt de anställda i de samverkande kommunerna och *landstingen* är skyldiga att lämna upplysningar vid fullmäktiges sammanträden, om det inte finns något hinder mot det på grund av sekretess.

Fullmäktige i en kommun eller *en region* som bildat en gemensam nämnd har rätt att begära upplysningar från nämnden. Ordföranden och vice ordföranden i nämnden samt de anställda i de samverkande kommunerna och *regionerna* är skyldiga att lämna upplysningar vid fullmäktiges sammanträden, om det inte finns något hinder mot det på grund av sekretess.

28 §

Företrädare för anställda i kommuner eller *landsting* som samverkar i en gemensam nämnd får i den omfattning som anges i 7 kap. 13–16 §§ närvara vid sammanträden med den gemensamma nämnden.

Företrädare för anställda i kommuner eller *regioner* som samverkar i en gemensam nämnd får i den omfattning som anges i 7 kap. 13–16 §§ närvara vid sammanträden med den gemensamma nämnden.

29 §

Ledamöter i fullmäktige i kommuner eller *landsting* som bildat en gemensam nämnd får ställa interpellationer om nämndens handläggning. För att hämta in upplysningar får ledamöterna ställa frågor. Interpellationer och frågor ska riktas till nämndens ordförande.

Ledamöter i fullmäktige i kommuner eller *regioner* som bildat en gemensam nämnd får ställa interpellationer om nämndens handläggning. För att hämta in upplysningar får ledamöterna ställa frågor. Interpellationer och frågor ska riktas till nämndens ordförande.

30 §

En gemensam nämnd får, utöver vad som anges i 7 kap. 5 §, även under samma förutsättningar uppdra åt en anställd i någon av de samverkande kommunerna eller *landstingen* att besluta på nämndens vägnar.

En gemensam nämnd får, utöver vad som anges i 7 kap. 5 §, även under samma förutsättningar uppdra åt en anställd i någon av de samverkande kommunerna eller *regionerna* att besluta på nämndens vägnar.

31 §

Om en gemensam nämnd med stöd av 7 kap. 5 § uppdrar åt en förvaltningschef inom nämndens verksamhetsområde att fatta beslut, får nämnden överlåta åt förvaltningschefen att i sin tur uppdra åt en annan anställd inom kommunen eller *landstinget* eller i

Om en gemensam nämnd med stöd av 7 kap. 5 § uppdrar åt en förvaltningschef inom nämndens verksamhetsområde att fatta beslut, får nämnden överlåta åt förvaltningschefen att i sin tur uppdra åt en annan anställd inom kommunen eller *regionen* eller i

någon av de samverkande kommunerna eller *landstingen* att fatta beslutet.	någon av de samverkande kommunerna eller *regionerna* att fatta beslutet.
32 §	
Justeringen av en gemensam nämnds protokoll ska tillkännages på var och en av de samverkande kommunernas och *landstingens* anslagstavlor.	Justeringen av en gemensam nämnds protokoll ska tillkännages på var och en av de samverkande kommunernas och *regionernas* anslagstavlor.
33 §	
Reglementet för en gemensam nämnd ska antas av fullmäktige i var och en av de samverkande kommunerna eller *landstingen*.	Reglementet för en gemensam nämnd ska antas av fullmäktige i var och en av de samverkande kommunerna eller *regionerna*.
34 §	
En gemensam nämnd ska granskas av revisorerna i var och en av de samverkande kommunerna eller *landstingen.*	En gemensam nämnd ska granskas av revisorerna i var och en av de samverkande kommunerna eller *regionerna*.
35 §	
Fråga om ansvarsfrihet och om anmärkning för en gemensam nämnd ska prövas av fullmäktige i var och en av de samverkande kommunerna eller *landstingen.*	Fråga om ansvarsfrihet och om anmärkning för en gemensam nämnd ska prövas av fullmäktige i var och en av de samverkande kommunerna eller *regionerna.*
37 §[3]	
En kommun eller *ett landsting* får ingå avtal om att någon av dess uppgifter helt eller delvis ska utföras av en annan kommun eller *ett annat landsting* (avtalssamverkan). Sådan avtalssamverkan hindras inte av kravet i 2 kap. 1 § på anknytning till kommunens eller *landstingets* område eller dess medlemmar.	En kommun eller *en region* får ingå avtal om att någon av dess uppgifter helt eller delvis ska utföras av en annan kommun eller *en annan region* (avtalssamverkan). Sådan avtalssamverkan hindras inte av kravet i 2 kap. 1 § på anknytning till kommunens eller *regionens* område eller dess medlemmar.
Kommuner och *landsting* får inom ramen för avtalssamverkan, med de begränsningar som följer av 6 kap. 38 §, komma överens om att uppdra åt en anställd i den andra kommunen eller i *det* andra *landstinget* att besluta på kommunens	Kommuner och *regioner* får inom ramen för avtalssamverkan, med de begränsningar som följer av 6 kap. 38 §, komma överens om att uppdra åt en anställd i den andra kommunen eller i *den* andra *regionen* att besluta på kommunens

[3] Senaste lydelse 2018:569.

eller *landstingets* vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. I så fall tillämpas 7 kap. 4–8 §§.	eller *regionens* vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. I så fall tillämpas 7 kap. 4–8 §§.

Om det i annan lag eller författning finns bestämmelser som avviker från denna paragraf, tillämpas de bestämmelserna.

38 §[4]

Styrelsen ska årligen till fullmäktige rapportera om kommunens eller *landstingets* avtalssamverkan enligt 37 § eller enligt annan lag eller författning.	Styrelsen ska årligen till fullmäktige rapportera om kommunens eller *regionens* avtalssamverkan enligt 37 § eller enligt annan lag eller författning.

10 kap.

1 §

Fullmäktige i kommuner eller *landsting* får, om det inte i lag eller annan författning anges att angelägenheten ska bedrivas av en kommunal nämnd, besluta att lämna över skötseln av en kommunal angelägenhet till en juridisk person eller en enskild individ.	Fullmäktige i kommuner eller *regioner* får, om det inte i lag eller annan författning anges att angelägenheten ska bedrivas av en kommunal nämnd, besluta att lämna över skötseln av en kommunal angelägenhet till en juridisk person eller en enskild individ.

Om skötseln av angelägenheten innefattar myndighetsutövning, får den lämnas över endast om det finns stöd för det i lag.

2 §

Med ett helägt kommunalt bolag avses ett aktiebolag där kommunen eller *landstinget* direkt eller indirekt innehar samtliga aktier.	Med ett helägt kommunalt bolag avses ett aktiebolag där kommunen eller *regionen* direkt eller indirekt innehar samtliga aktier.
Med ett delägt kommunalt bolag avses ett aktiebolag eller handelsbolag där kommunen eller *landstinget* bestämmer tillsammans med någon annan.	Med ett delägt kommunalt bolag avses ett aktiebolag eller handelsbolag där kommunen eller *regionen* bestämmer tillsammans med någon annan.

3 §

Om en kommun eller *ett landsting* med stöd av 1 § lämnar över skötseln av en kommunal angelägenhet till ett helägt kommunalt bolag, ska fullmäktige	Om en kommun eller *en region* med stöd av 1 § lämnar över skötseln av en kommunal angelägenhet till ett helägt kommunalt bolag, ska fullmäktige

1. fastställa det kommunala ändamålet med verksamheten,
2. se till att det fastställda kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna som utgör ram för verksamheten anges i bolagsordningen,

[4] Senaste lydelse 2018:569.

3. utse samtliga styrelseledamöter,

4. se till att det anges i bolagsordningen att fullmäktige får ta ställning till sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt innan de fattas,

5. utse minst en lekmannarevisor, och

6. se till att bolaget ger allmänheten insyn i den verksamhet som genom avtal lämnas över till privata utförare.

6 §

Det som anges i 3 § 1–4 och 6 gäller också när kommunen *ensam* eller *landstinget ensamt* bildar en stiftelse för en kommunal angelägenhet. Fullmäktige ska även utse minst en revisor i en sådan stiftelse. Till revisor i stiftelsen ska fullmäktige utse någon av de revisorer som valts enligt 12 kap. 4 §.

Det som anges i 4 § gäller också en förening där kommunen eller *landstinget* bestämmer tillsammans med någon annan och en stiftelse som kommunen eller *landstinget* bildar tillsammans med någon annan för en kommunal angelägenhet.

Det som anges i 3 § 1–4 och 6 gäller också när kommunen eller *regionen ensam* bildar en stiftelse för en kommunal angelägenhet. Fullmäktige ska även utse minst en revisor i en sådan stiftelse. Till revisor i stiftelsen ska fullmäktige utse någon av de revisorer som valts enligt 12 kap. 4 §.

Det som anges i 4 § gäller också en förening där kommunen eller *regionen* bestämmer tillsammans med någon annan och en stiftelse som kommunen eller *regionen* bildar tillsammans med någon annan för en kommunal angelägenhet.

Det som anges i 3 § om bolagsordningen ska vid tillämpningen av första och andra styckena i stället avse stadgarna i en förening och stiftelseförordnandet eller stiftelseurkunden i en stiftelse.

8 §

När skötseln av en kommunal angelägenhet genom avtal har lämnats över till en privat utförare, ska kommunen eller *landstinget* kontrollera och följa upp verksamheten.

När skötseln av en kommunal angelägenhet genom avtal har lämnats över till en privat utförare, ska kommunen eller *regionen* kontrollera och följa upp verksamheten.

9 §

Om en kommun eller *ett landsting* sluter avtal med en privat utförare, ska kommunen eller *landstinget* genom avtalet tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnas över.

Om en kommun eller *en region* sluter avtal med en privat utförare, ska kommunen eller *regionen* genom avtalet tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnas över.

11 kap.

1 §

Kommuner och *landsting* ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom sådana juridiska personer som avses i 10 kap. 2–6 §§. Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen eller *landstinget.* Om kommunen eller *landstinget* har en sådan resultatutjämningsreserv som avses i 14 §, ska riktlinjerna även omfatta hanteringen av den.

Kommuner och *regioner* ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom sådana juridiska personer som avses i 10 kap. 2–6 §§. Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen eller *regionen*. Om kommunen eller *regionen* har en sådan resultatutjämningsreserv som avses i 14 §, ska riktlinjerna även omfatta hanteringen av den.

2 §

Kommuner och *landsting* ska förvalta sina medel på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses.

Kommuner och *regioner* ska förvalta sina medel på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses.

5 §

Kommuner och *landsting* ska varje år upprätta en budget för nästa kalenderår (budgetår).

Kommuner och *regioner* ska varje år upprätta en budget för nästa kalenderår (budgetår).

Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna.

Undantag från andra stycket får göras

1. i den utsträckning som medel från en resultatutjämningsreserv tas i anspråk enligt 14 §, eller
2. om det finns synnerliga skäl.

8 §

Förslag till budget ska upprättas av styrelsen före oktober månads utgång. Förslag till budget för revisorernas verksamhet ska upprättas av fullmäktiges presidium senast vid samma tidpunkt.

Om det finns särskilda skäl för det, får budgetförslaget upprättas i november månad. I så fall ska styrelsen före oktober månads utgång föreslå skattesatsen för den kommunalskatt eller *landstingsskatt* som ingår i den preliminära inkomstskatten under det följande året.

Om det finns särskilda skäl för det, får budgetförslaget upprättas i november månad. I så fall ska styrelsen före oktober månads utgång föreslå skattesatsen för den kommunalskatt eller *regionskatt* som ingår i den preliminära inkomstskatten under det följande året.

14 §[5]

Kommuner och *landsting* får till en resultatutjämningsreserv reservera medel som får användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel.	Kommuner och *regioner* får till en resultatutjämningsreserv reservera medel som får användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel.

Reservering får göras med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar enligt 11 kap. 10 § lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning, som överstiger

1. en procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning, eller

2. två procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning, om kommunen eller *landstinget* har ett negativt eget kapital, inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser.	2. två procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning, om kommunen eller *regionen* har ett negativt eget kapital, inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser.

22 §

Kommuner och *landsting* får inte upplåta panträtt i sin egendom till säkerhet för en fordran.	Kommuner och *regioner* får inte upplåta panträtt i sin egendom till säkerhet för en fordran.

Vid förvärv av egendom får de dock överta betalningsansvaret för lån som tidigare har tagits upp mot säkerhet av panträtt i egendomen.

12 kap.

3 §

Revisorernas granskning omfattar inte ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild i andra fall än

1. när handläggningen av sådana ärenden har vållat kommunen eller *landstinget* ekonomisk förlust,	1. när handläggningen av sådana ärenden har vållat kommunen eller *regionen* ekonomisk förlust,

2. när granskningen gäller hur nämnderna verkställer egna gynnande beslut enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade och socialtjänstlagen (2001:453),

3. när granskningen gäller hur nämnderna verkställer avgöranden av allmänna förvaltningsdomstolar, eller

4. när granskningen sker från allmänna synpunkter.

12 §

Revisorerna ska varje år till fullmäktige lämna en berättelse med redogörelse för resultatet av den revision som avser verksamheten under det föregående budgetåret. De sakkunnigas rapporter ska bifogas revisionsberättelsen.

[5] Senaste lydelse 2018:600.

Granskningsrapport enligt 10 kap. 5 § aktiebolagslagen (2005:551) som har lämnats för ett aktiebolag som avses i 10 kap. 2 § ska också bifogas revisionsberättelsen.

Revisionsberättelsen för sådana kommunalförbund som kommunen eller *landstinget* ingår i ska också bifogas revisorernas berättelse utom i det fall som avses i 9 kap. 13 §. Vidare ska revisionsberättelsen för aktiebolag, handelsbolag, ekonomisk förening och stiftelse till vilken kommunen eller *landstinget* lämnat över skötseln av en kommunal angelägenhet enligt 10 kap. 2–6 §§ bifogas revisionsberättelsen.

Revisionsberättelsen för sådana kommunalförbund som kommunen eller *regionen* ingår i ska också bifogas revisorernas berättelse utom i det fall som avses i 9 kap. 13 §. Vidare ska revisionsberättelsen för aktiebolag, handelsbolag, ekonomisk förening och stiftelse till vilken kommunen eller *regionen* lämnat över skötseln av en kommunal angelägenhet enligt 10 kap. 2–6 §§ bifogas revisionsberättelsen.

13 kap.

1 §

Varje medlem av en kommun eller *ett landsting* har rätt att få lagligheten av kommunens eller *landstingets* beslut prövad genom att överklaga beslutet till förvaltningsrätten.

Lagligheten av en gemensam nämnds beslut får överklagas på samma sätt av varje medlem av de samverkande kommunerna och *landstingen.*

Lagligheten av ett kommunalförbunds beslut får överklagas på samma sätt av varje medlem av de kommuner eller *landsting* som ingår i kommunalförbundet samt av förbundsmedlemmarna.

Varje medlem av en kommun eller *en region* har rätt att få lagligheten av kommunens eller *regionens* beslut prövad genom att överklaga beslutet till förvaltningsrätten.

Lagligheten av en gemensam nämnds beslut får överklagas på samma sätt av varje medlem av de samverkande kommunerna och *regionerna.*

Lagligheten av ett kommunalförbunds beslut får överklagas på samma sätt av varje medlem av de kommuner eller *regioner* som ingår i kommunalförbundet samt av förbundsmedlemmarna.

5 §

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då det tillkännagavs på kommunens, *landstingets* eller kommunalförbundets anslagstavla att protokollet över beslutet justerats. Tiden för överklagande av en gemensam nämnds beslut räknas från det att tillkännagivandet skett på anslagstavlorna i samtliga samverkande kommuner och *landsting*.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då det tillkännagavs på kommunens, *regionens* eller kommunalförbundets anslagstavla att protokollet över beslutet justerats. Tiden för överklagande av en gemensam nämnds beslut räknas från det att tillkännagivandet skett på anslagstavlorna i samtliga samverkande kommuner och *regioner*.

Tillkännagivandet av protokollsjusteringen måste finnas på anslagstavlan under hela överklagandetiden för att tiden ska löpa ut.

6 §

Om överklagandet före överklagandetidens utgång har kommit in till kommunen, *landstinget* eller kommunalförbundet i stället för till förvaltningsrätten, ska överklagandet ändå prövas. Detsamma gäller när överklagandet av en gemensam nämnds beslut kommit in till någon av de samverkande kommunerna eller *landstingen*.	Om överklagandet före överklagandetidens utgång har kommit in till kommunen, *regionen* eller kommunalförbundet i stället för till förvaltningsrätten, ska överklagandet ändå prövas. Detsamma gäller när överklagandet av en gemensam nämnds beslut kommit in till någon av de samverkande kommunerna eller *regionerna*.

8 §

Ett överklagat beslut ska upphävas, om

1. det inte har kommit till på lagligt sätt,

2. beslutet rör något som inte är en angelägenhet för kommunen eller *landstinget*,	2. beslutet rör något som inte är en angelägenhet för kommunen eller *regionen*,

3. det organ som har fattat beslutet inte har haft rätt att göra det, eller
4. beslutet annars strider mot lag eller annan författning.

Första stycket 3 och 4 gäller inte beslut enligt 11 kap. 5 § andra och tredje styckena samt 12 och 13 §§ och beslut om att använda medel från en resultatutjämningsreserv enligt 14 §.

Domstolen får inte ersätta det överklagade beslutet med något annat beslut.

10 §

Vid tillämpningen av förvaltningsprocesslagen (1971:291) ska kommunen, *landstinget*, den gemensamma nämnden eller kommunalförbundet anses som part.	Vid tillämpningen av förvaltningsprocesslagen (1971:291) ska kommunen, *regionen*, den gemensamma nämnden eller kommunalförbundet anses som part.

13 §

Om förvaltningsrättens eller kammarrättens beslut har gått klaganden emot, får endast klaganden överklaga beslutet.

Om förvaltningsrätten eller kammarrätten har upphävt ett beslut eller förbjudit att det verkställs, får domstolens beslut överklagas av kommunen eller *landstinget* och av deras medlemmar.	Om förvaltningsrätten eller kammarrätten har upphävt ett beslut eller förbjudit att det verkställs, får domstolens beslut överklagas av kommunen eller *regionen* och av deras medlemmar.
Om förvaltningsrätten eller kammarrätten har upphävt ett beslut av ett kommunalförbund eller en gemensam nämnd eller förbjudit att det verkställs, får	Om förvaltningsrätten eller kammarrätten har upphävt ett beslut av ett kommunalförbund eller en gemensam nämnd eller förbjudit att det verkställs, får

domstolens beslut överklagas av förbundet eller av nämnden, liksom av varje kommun och *landsting* som är medlem i förbundet eller samverkar i nämnden och av deras medlemmar.	domstolens beslut överklagas av förbundet eller av nämnden, liksom av varje kommun och *region* som är medlem i förbundet eller samverkar i nämnden och av deras medlemmar.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

3 Förslag till lag om ändring i tryckfrihetsförordningen

Härigenom föreskrivs att 12 kap. 9 och 12 §§ tryckfrihetsförordningen[1] ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
12 kap.	
9 §	
Juryledamöter väljs av *landstingsfullmäktige* i länet. *Om en kommun i länet inte tillhör ett landsting, väljer landstingsfullmäktige samt kommunfullmäktige i kommunen.* I Gotlands län är det kommunfullmäktige i Gotlands kommun som väljer.	Juryledamöter väljs av *fullmäktige i kommunen på regional nivå* i länet. I Gotlands län är det kommunfullmäktige i Gotlands kommun som väljer.
Ska valet utföras av mer än en valmyndighet, fördelar länsstyrelsen antalet juryledamöter inom vardera gruppen mellan valmyndigheterna med ledning av folkmängden.	
När en juryledamot ska väljas, ska tingsrätten anmäla detta till den valmyndighet som enligt första stycket ska genomföra valet.	
12 §	
Om en juryledamot avgår eller han eller hon upphör att vara valbar, ska valmyndigheten enligt 9 § utse en ersättare för återstoden av valperioden. Valet ska göras inom den jurygrupp som juryledamoten tillhörde.	
Valet får göras av *landstingsstyrelsen* i stället för av *landstingsfullmäktige.* Ett sådant val gäller dock endast fram till fullmäktiges nästa möte.	Valet får göras av *styrelsen i kommunen på regional nivå* i stället för av *fullmäktige*. Ett sådant val gäller dock endast fram till fullmäktiges nästa möte.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.

[1] Tryckfrihetsförordningen omtryckt 2018:1801.

4 Förslag till lag om ändring i riksdagsordningen

Härigenom föreskrivs att tilläggsbestämmelse 13.6.2 riksdagsordningen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
13.6.2	
En riksrevisor ska skriftligen anmäla följande förhållanden till riksdagen:	
1. innehav och ändring i innehavet av finansiella instrument som anges i 1 kap. 1 § lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument,	
2. avtal av ekonomisk karaktär med tidigare arbetsgivare, såsom avtal om löne- eller pensionsförmån som utges under tid som omfattas av uppdraget i Riksrevisionen,	
3. avlönad anställning som inte är av endast tillfällig karaktär,	
4. inkomstbringande självständig verksamhet som bedrivs vid sidan av uppdraget som riksrevisor,	
5. uppdrag hos en kommun eller *ett landsting*, om uppdraget inte är av endast tillfällig karaktär, och	5. uppdrag hos en kommun eller *en region*, om uppdraget inte är av endast tillfällig karaktär, och
6. andra anställningar och uppdrag eller annat ägande som kan antas påverka uppdragets utförande.	

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

5 Förslag till lag om ändring i rättegångsbalken

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 7 § och 15 kap. 6 § rättegångsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
4 kap.	
7 §[1]	
Val av *nämndeman* i tingsrätt förrättas av kommunfullmäktige.	Val av *nämndemän* i tingsrätt förrättas av kommunfullmäktige.
Val av *nämndeman* i hovrätt förrättas av *landstingsfullmäktige*. I Gotlands län förrättas valet av kommunfullmäktige i Gotlands kommun.	Val av *nämndemän* i hovrätt förrättas av *regionfullmäktige*. I Gotlands län förrättas valet av kommunfullmäktige i Gotlands kommun.
Valet *skall* vara proportionellt, om det begärs av minst så många väljande som motsvarar det tal man får om samtliga väljandes antal delas med det antal personer valet avser ökat med 1. *Om* förfarandet vid sådant proportionellt val finns *bestämmelser* i lagen (1992:339) om proportionellt valsätt.	Valet *ska* vara proportionellt, om det begärs av minst så många väljande som motsvarar det tal man får om samtliga väljandes antal delas med det antal personer valet avser ökat med 1. *Bestämmelser om* förfarandet vid sådant proportionellt val finns i lagen (1992:339) om proportionellt valsätt.
Vid val av nämndemän *skall* eftersträvas att nämndemannakåren får en allsidig sammansättning med hänsyn till ålder, kön, etnisk bakgrund och yrke. Om det finns flera alternativa sätt att uppnå en allsidig sammansättning, bör de personer väljas som inte tidigare tjänstgjort som nämndemän eller som tjänstgjort kortast tid.	Vid val av nämndemän *ska det* eftersträvas att nämndemannakåren får en allsidig sammansättning med hänsyn till ålder, kön, etnisk bakgrund och yrke. Om det finns flera alternativa sätt att uppnå en allsidig sammansättning, bör de personer väljas som inte tidigare tjänstgjort som nämndemän eller som tjänstgjort kortast tid.
15 kap.	
6 §[2]	
En åtgärd som avses i 1, 2 eller 3 § får beviljas endast om sökanden hos rätten ställer säkerhet för skada som kan tillfogas motparten. *Förmår* sökanden *ej* ställa säkerhet och har *han* visat synnerliga skäl för sitt anspråk, får rätten befria	En åtgärd som avses i 1, 2 eller 3 § får beviljas endast om sökanden hos rätten ställer säkerhet för skada som kan tillfogas motparten. *Om* sökanden *inte förmår* ställa säkerhet och har visat synnerliga skäl för sitt anspråk, får rätten

[1] Senaste lydelse 2006:850.
[2] Senaste lydelse 1981:828.

honom därifrån. Staten, kommuner, *landstingskommuner* och kommunalförbund behöver *ej* ställa säkerhet.

I fråga om beskaffenheten av säkerhet gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten *skall* prövas av rätten, om den *ej* har godkänts av motparten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

befria honom *eller henne* därifrån. Staten, kommuner, *regioner* och kommunalförbund behöver *inte* ställa säkerhet.

I fråga om beskaffenheten av säkerhet gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten *ska* prövas av rätten, om den *inte* har godkänts av motparten.

6 Förslag till lag om ändring i föräldrabalken

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 16 § föräldrabalken[1] ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
11 kap.	
16 §[2]	
I ärenden om förordnande av god man eller förvaltare för någon som har fyllt 16 år ska rätten eller överförmyndaren ge denna person tillfälle att yttra sig, om det kan ske.	
I ärenden om anordnande av godmanskap enligt 4 § eller förvaltarskap ska rätten också inhämta yttranden från den enskildes make eller sambo, barn och framtidsfullmaktshavare, överförmyndaren och vårdinrättning, om det inte är obehövligt. Yttranden ska också, om det behövs, inhämtas från andra närstående samt från den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom socialtjänsten och den eller de nämnder som utövar *landstingets* ledning av omsorgsverksamheten. Den som ansökan avser ska höras muntligen, om det kan ske utan skada för honom eller henne och det inte är uppenbart att han eller hon inte förstår vad saken gäller. Rätten får dock avstå från att höra den enskilde muntligen om han eller hon själv har gjort ansökan eller medgett förordnandet eller det annars finns särskilda skäl.	I ärenden om anordnande av godmanskap enligt 4 § eller förvaltarskap ska rätten också inhämta yttranden från den enskildes make eller sambo, barn och framtidsfullmaktshavare, överförmyndaren och vårdinrättning, om det inte är obehövligt. Yttranden ska också, om det behövs, inhämtas från andra närstående samt från den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom socialtjänsten och den eller de nämnder som utövar *regionens* ledning av omsorgsverksamheten. Den som ansökan avser ska höras muntligen, om det kan ske utan skada för honom eller henne och det inte är uppenbart att han eller hon inte förstår vad saken gäller. Rätten får dock avstå från att höra den enskilde muntligen om han eller hon själv har gjort ansökan eller medgett förordnandet eller det annars finns särskilda skäl.
Andra stycket gäller även i ärenden hos överförmyndaren om förordnande av god man enligt 4 § eller förvaltare.	
Myndigheter och inrättningar som anges i andra stycket är skyldiga att lämna sådana uppgifter som kan vara av betydelse i ärendet.	

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Balken omtryckt 1995:974.
[2] Senaste lydelse 2017:311.

7 Förslag till lag om ändring i brottsbalken

Härigenom föreskrivs att 20 kap. 4 och 5 §§, 29 kap. 2 §, 36 kap. 9 § och 37 kap. 2 § brottsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
20 kap.	
4 §[1]	
Den som har valts till sådant uppdrag hos staten eller hos en kommun med vilket följer myndighetsutövning får av rätten skiljas från uppdraget, om han har begått brott för vilket är stadgat fängelse i två år eller däröver och han genom brottet har visat sig uppenbarligen olämplig att inneha uppdraget.	Den som har valts till sådant uppdrag hos staten eller hos en kommun med vilket följer myndighetsutövning får av rätten skiljas från uppdraget, om han *eller hon* har begått brott för vilket är stadgat fängelse i två år eller däröver och han *eller hon* genom brottet har visat sig uppenbarligen olämplig att inneha uppdraget.
Med uppdrag hos staten eller hos kommun likställs uppdrag hos styrelse, verk, nämnd, kommitté eller annan sådan myndighet som hör till staten eller till kommun, *landsting* eller kommunalförbund.	Med uppdrag hos staten eller hos kommun likställs uppdrag hos styrelse, verk, nämnd, kommitté eller annan sådan myndighet som hör till staten eller till kommun, *region* eller kommunalförbund.

5 §[2]

Utan hinder av vad som annars är föreskrivet får åklagare åtala brott varigenom följande personer har åsidosatt vad som åligger dem i utövningen av anställningen eller uppdraget:

1. arbetstagare hos staten eller en kommun,

2. ledamot av styrelse, verk, nämnd, kommitté eller annan sådan myndighet som hör till staten eller till kommun, *landsting* eller kommunalförbund,	2. ledamot av styrelse, verk, nämnd, kommitté eller annan sådan myndighet som hör till staten eller till kommun, *region* eller kommunalförbund,

3. den som utövar uppdrag som är reglerat i författning,
4. den som omfattas av lagen (1994:1811) om disciplinansvar inom totalförsvaret, m.m. eller som annars fullgör lagstadgad tjänsteplikt,
5. den som utan att inneha anställning eller uppdrag som avses i 1–4 utövar myndighet.

Utan hinder av bestämmelserna i första stycket ska dock gälla

1. vad som i denna balk föreskrivs om att åtal inte får ske utan förordnande av regeringen eller den regeringen har bemyndigat och

[1] Senaste lydelse 2012:625.
[2] Senaste lydelse 2012:301.

2. vad som i annan lag eller författning är föreskrivet om åtal för gärning, för vilken straff är föreskrivet endast om den förövas av innehavare av anställning eller uppdrag som avses i första stycket.

Om det inte finns särskilda bestämmelser för ett visst fall, får åklagare åtala brott mot sådan tystnadsplikt som gäller till förmån för enskild målsägande endast om denne anger brottet till åtal eller åtal är påkallat från allmän synpunkt.

Om åtal för brott som i utövningen av anställningen eller uppdraget begåtts av riksdagsledamot, statsråd, justitieråd eller innehavare av anställning eller uppdrag hos riksdagen eller dess organ gäller särskilda bestämmelser.	*I fråga om* åtal för brott som i utövningen av anställningen eller uppdraget begåtts av riksdagsledamot, statsråd, justitieråd eller innehavare av anställning eller uppdrag hos riksdagen eller dess organ gäller särskilda bestämmelser.
Lydelse enligt prop. 2018/19:154	*Föreslagen lydelse*

29 kap.

2 §

Som försvårande omständigheter vid bedömningen av straffvärdet ska, vid sidan av vad som gäller för varje särskild brottstyp, särskilt beaktas

1. om den tilltalade avsett att brottet skulle få allvarligare följder än det faktiskt fått,
2. om den tilltalade visat stor hänsynslöshet,
3. om den tilltalade utnyttjat någon annans skyddslösa ställning eller svårigheter att värja sig,
4. om den tilltalade utnyttjat sin ställning eller i övrigt missbrukat ett särskilt förtroende,
5. om den tilltalade förmått någon annan att medverka till brottet genom tvång, svek eller missbruk av hans eller hennes ungdom, oförstånd eller beroende ställning,
6. om brottet utgjort ett led i en brottslighet som utövats i organiserad form eller systematiskt eller om brottet föregåtts av särskild planering,
7. om ett motiv för brottet varit att kränka en person, en folkgrupp eller en annan sådan grupp av personer på grund av ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, trosbekännelse, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck eller annan liknande omständighet,
8. om brottet varit ägnat att skada tryggheten och tilliten hos ett barn i dess förhållande till en närstående person, eller

9. om brottet begåtts mot en person på grund av att han eller hon eller någon närstående innehaft ett uppdrag som förtroendevald i stat, kommun, *landsting*, Sametinget eller Europaparlamentet.	9. om brottet begåtts mot en person på grund av att han eller hon eller någon närstående innehaft ett uppdrag som förtroendevald i stat, kommun, *region*, Sametinget eller Europaparlamentet.

Lydelse enligt prop. 2018/19:164 *Föreslagen lydelse*

36 kap.

9 §

Om sanktionsvärdet uppgår till minst 500 000 kronor, ska företagsboten för ett större företag sättas högre än vad som följer av 8 § (förhöjd företagsbot). Den förhöjda företagsboten ska fastställas till ett belopp som är befogat med hänsyn till företagets finansiella ställning. En förhöjd företagsbot får dock högst bestämmas till ett belopp som motsvarar femtio gånger sanktionsvärdet.

Med större företag avses enskilda näringsidkare och juridiska personer som motsvarar de kriterier som anges i 1 kap. 3 § första stycket 4 årsredovisningslagen (1995:1554).

Bestämmelserna i denna paragraf gäller inte staten, kommuner eller *landsting*.

Bestämmelserna i denna paragraf gäller inte staten, kommuner eller *regioner*.

Nuvarande lydelse *Föreslagen lydelse*

37 kap.

2 §[3]

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer förordnar ordförande och vice ordförande i övervakningsnämnderna. Vice ordföranden tjänstgör vid förfall för ordföranden i dennes ställe. Vid förfall för både ordföranden och vice ordföranden förordnas tillfällig ersättare av Kriminalvården. Ordföranden, vice ordföranden och tillfällig ersättare *skall* vara lagfarna och ha erfarenhet av tjänstgöring som domare.

Övriga ledamöter utses genom val. För dessa väljs lika många ersättare. Val förrättas av kommunfullmäktige, om övervakningsnämndens verksamhetsområde omfattar endast en kommun, och annars av *landstingsfullmäktige*. Om det inom nämndens verksamhetsområde även finns en kommun som *ej* ingår i *ett landsting*, förrättas valet av *landstingsfullmäktige* och kommunfullmäktige med den fördelning dem emellan

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer förordnar ordförande och vice ordförande i övervakningsnämnderna. Vice ordföranden tjänstgör vid förfall för ordföranden i dennes ställe. Vid förfall för både ordföranden och vice ordföranden förordnas tillfällig ersättare av Kriminalvården. Ordföranden, vice ordföranden och tillfällig ersättare *ska* vara lagfarna och ha erfarenhet av tjänstgöring som domare.

Övriga ledamöter utses genom val. För dessa väljs lika många ersättare. Val förrättas av kommunfullmäktige, om övervakningsnämndens verksamhetsområde omfattar endast en kommun, och annars av *regionfullmäktige.* Om det inom nämndens verksamhetsområde även finns en kommun som *inte* ingår i *en region*, förrättas valet av *regionfullmäktige* och kommunfullmäktige med den fördelning dem emellan som länsstyrelsen

[3] Senaste lydelse 2005:967.

som länsstyrelsen bestämmer efter befolkningstalen. Ingår flera län eller delar av län i övervakningsnämnds verksamhetsområde, fastställer regeringen efter samma grunder antalet ledamöter och ersättare för varje län eller del av län.

Landstingsfullmäktiges och kommunfullmäktiges val av ledamöter eller ersättare *skall* vara proportionellt, om det begärs av minst så många ledamöter i *landstingsfullmäktige* eller kommunfullmäktige som motsvarar den kvot, vilken erhålls om antalet närvarande ledamöter delas med det antal personer som valet avser, ökat med 1. Om kvoten är ett brutet tal, *skall* den avrundas till närmast högre hela tal. *Om* förfarandet vid sådant proportionellt val finns *bestämmelser* i lagen (1992:339) om proportionellt valsätt. Om ersättarna inte väljs proportionellt, *skall* vid valet även *den ordning* bestämmas, i vilken de *skall* kallas till tjänstgöring.

bestämmer efter befolkningstalen. Ingår flera län eller delar av län i övervakningsnämnds verksamhetsområde, fastställer regeringen efter samma grunder antalet ledamöter och ersättare för varje län eller del av län.

Regionfullmäktiges och kommunfullmäktiges val av ledamöter eller ersättare *ska* vara proportionellt, om det begärs av minst så många ledamöter i *regionfullmäktige* eller kommunfullmäktige som motsvarar den kvot, vilken erhålls om antalet närvarande ledamöter delas med det antal personer som valet avser, ökat med 1. Om kvoten är ett brutet tal, *ska* den avrundas till närmast högre hela tal. *Bestämmelser om* förfarandet vid sådant proportionellt val finns i lagen (1992:339) om proportionellt valsätt. Om ersättarna inte väljs proportionellt, *ska det* vid valet även bestämmas i vilken *ordning* de *ska* kallas till tjänstgöring.

Ledamot och annan än tillfällig ersättare utses för fyra år. Om en ledamot som har utsetts vid proportionellt val avgår före tidens utgång, inträder en ersättare enligt den ordning mellan ersättarna som har bestämts vid valet. Avgår en ledamot eller ersättare som inte har utsetts vid proportionellt val, utses en ny ledamot eller ersättare för återstoden av tiden. Tillfällig ersättare förordnas för högst sex månader.

Då ledamot eller ersättare *skall* utses *skall* övervakningsnämnden göra anmälan *därom* till den som *skall* utse honom.

När ledamot eller ersättare *ska* utses *ska* övervakningsnämnden göra anmälan *om det* till den som *ska* utse honom *eller henne*.

Denna lag träder i kraft den 2 januari 2020 i fråga om 29 kap. 2 § och 36 kap. 9 § och i övrigt den 1 januari 2020.

8 Förslag till lag om ändring i jordabalken

Härigenom föreskrivs att 12 kap. 1 § jordabalken[1] ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
12 kap.	
1 §[2]	
Detta kapitel avser avtal, genom vilka hus eller delar av hus upplåts till nyttjande mot ersättning. Detta gäller även om lägenheten upplåtits genom tjänsteavtal eller avtal i anslutning till sådant avtal.	
Innefattar avtalet även upplåtelse av jord att nyttjas tillsammans med lägenheten, ska detta kapitel tillämpas på avtalet, om jorden ska användas för trädgårdsodling i mindre omfattning eller för annat ändamål än jordbruk. Förenas ett tjänsteavtal, som inte är av ringa betydelse, med upplåtelse av såväl lägenhet för bostadsändamål som jord, ska kapitlet tillämpas, om upplåtelsen av lägenheten är mera betydelsefull än upplåtelsen av jorden.	
Med bostadslägenhet avses lägenhet som upplåtits för att helt eller till en inte oväsentlig del användas som bostad. Med lokal avses annan lägenhet än bostadslägenhet.	
Det som föreskrivs i detta kapitel om sambor gäller endast sådana samboförhållanden där ingen av samborna är gift.	
Förbehåll som strider mot en bestämmelse i detta kapitel är utan verkan mot hyresgästen eller den som har rätt att träda i hans eller hennes ställe, om inte annat anges.	
Omfattar hyresavtalet minst tre bostadslägenheter, som hyresgästen ska hyra ut i andra hand eller upplåta med kooperativ hyresrätt, får parterna avtala om förbehåll som strider mot *vad* som sägs i detta kapitel om sådana lägenheter, under förutsättning att förbehållet inte strider mot bestämmelserna om lokaler och inte heller avser rätten till förlängning av avtalet eller grunderna för fastställande av hyresvillkoren i samband med sådan förlängning. Ett sådant förbehåll gäller endast om det godkänts av hyresnämnden. Godkännande behövs dock inte om staten, kommun, *landsting* eller kommunalförbund är hyresvärd.	Omfattar hyresavtalet minst tre bostadslägenheter, som hyresgästen ska hyra ut i andra hand eller upplåta med kooperativ hyresrätt, får parterna avtala om förbehåll som strider mot *det* som sägs i detta kapitel om sådana lägenheter, under förutsättning att förbehållet inte strider mot bestämmelserna om lokaler och inte heller avser rätten till förlängning av avtalet eller grunderna för fastställande av hyresvillkoren i samband med sådan förlängning. Ett sådant förbehåll gäller endast om det godkänts av hyresnämnden. Godkännande behövs dock inte om staten, *en* kommun, *en region* eller *ett* kommunalförbund är hyresvärd.

[1] Balken omtryckt 1971:1209, 12 kap. omtryckt 1984:694.
[2] Senaste lydelse 2012:979.

I lagen (2012:978) om uthyrning av egen bostad finns särskilda bestämmelser om upplåtelse av bostadslägenhet i vissa fall.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

9 Förslag till lag om ändring i utsökningsbalken

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 27 §, 10 kap. 16 §, 12 kap. 35 § och 17 kap. 5 § utsökningsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 kap.	
27 §[1]	
Staten, *kommun*, *landsting* och kommunalförbund behöver *ej* ställa säkerhet.	Staten, *kommuner*, *regioner* och kommunalförbund behöver *inte* ställa säkerhet.
Vite får *ej* föreläggas staten.	Vite får *inte* föreläggas staten.
10 kap.	
16 §[2]	
Den som ropar in skeppet är skyldig att efter inropet lämna handpenning som motsvarar en sjättedel av köpeskillingen, dock *ej* mindre än de förrättningskostnader som *skall* utgå ur skeppet.	Den som ropar in skeppet är skyldig att efter inropet lämna handpenning som motsvarar en sjättedel av köpeskillingen, dock *inte* mindre än de förrättningskostnader som *ska* utgå ur skeppet.
Handpenningen *skall* betalas kontant, om *ej* inroparen ställer säkerhet för beloppet. Som säkerhet får *godtagas* även fordran som är förenad med panträtt på grund av inteckning i skeppet, om den täcks av köpeskillingen och kan anses betryggande.	Handpenningen *ska* betalas kontant, om *inte* inroparen ställer säkerhet för beloppet. Som säkerhet får *godtas* även fordran som är förenad med panträtt på grund av inteckning i skeppet, om den täcks av köpeskillingen och kan anses betryggande.
Staten, *kommun*, *landsting* och kommunalförbund behöver *ej* lämna handpenning men blir i fall som avses i 22 § ersättningsskyldiga intill motsvarande belopp.	Staten, *kommuner*, *regioner* och kommunalförbund behöver *inte* lämna handpenning men blir i fall som avses i 22 § ersättningsskyldiga intill motsvarande belopp.
Obetald del av den kontanta köpeskillingen *skall* betalas senast vid det sammanträde som enligt 6 § har kungjorts för köpeskillingens fördelning.	Obetald del av den kontanta köpeskillingen *ska* betalas senast vid det sammanträde som enligt 6 § har kungjorts för köpeskillingens fördelning.
När köpeskillingen har *till fullo betalats*, får köparen komma i besittning av skeppet.	När köpeskillingen har *betalats till fullo*, får köparen komma i besittning av skeppet.

[1] Senaste lydelse 2007:277.
[2] Senaste lydelse 2007:277.

Köparen blir personligen betalningsskyldig för vad som enligt överenskommelse har avräknats på köpeskillingen och den förre ägaren blir fri från ansvar härför.

12 kap.

35 §[3]

Den som ropar in fastigheten är skyldig att efter inropet lämna handpenning som motsvarar en tiondel av köpeskillingen, dock *ej* mer än som enligt 34 § *skall* betalas kontant eller mindre än de förrättningskostnader som *skall* utgå ur fastigheten.

Handpenningen *skall* betalas kontant, om *ej* inroparen ställer säkerhet för beloppet. Som säkerhet får *godtagas* även fordran som är förenad med panträtt i fastigheten, om den täcks av köpeskillingen och kan anses betryggande.

Staten, *kommun*, *landsting* och kommunalförbund behöver *ej* lämna handpenning men blir i fall som avses i 43 § ersättningsskyldiga intill motsvarande belopp.

Obetald del av den kontanta köpeskillingen *skall* betalas senast vid det sammanträde som enligt 20 § har kungjorts för köpeskillingens fördelning.

Den som ropar in fastigheten är skyldig att efter inropet lämna handpenning som motsvarar en tiondel av köpeskillingen, dock *inte* mer än som enligt 34 § *ska* betalas kontant eller mindre än de förrättningskostnader som *ska* utgå ur fastigheten.

Handpenningen *ska* betalas kontant, om *inte* inroparen ställer säkerhet för beloppet. Som säkerhet får *godtas* även fordran som är förenad med panträtt i fastigheten, om den täcks av köpeskillingen och kan anses betryggande.

Staten, *kommuner*, *regioner* och kommunalförbund behöver *inte* lämna handpenning men blir i fall som avses i 43 § ersättningsskyldiga intill motsvarande belopp.

Obetald del av den kontanta köpeskillingen *ska* betalas senast vid det sammanträde som enligt 20 § har kungjorts för köpeskillingens fördelning.

17 kap.

5 §[4]

Förrättningskostnader för vilka sökanden ansvarar *skall* förskotteras av *honom*, om Kronofogdemyndigheten begär det. Staten, *kommun*, *landsting* och kommunalförbund är dock inte skyldiga att lämna sådant förskott.

Betalas inte förskott inom förelagd tid, får Kronofogdemyndigheten *inställa* verkställigheten och häva vidtagna åtgärder. Om förskottet avser en grundavgift,

Förrättningskostnader för vilka sökanden ansvarar *ska* förskotteras av *denne*, om Kronofogdemyndigheten begär det. Staten, *kommuner*, *regioner* och kommunalförbund är dock inte skyldiga att lämna sådant förskott.

Om sökanden inte betalar förskottet inom förelagd tid, får Kronofogdemyndigheten *ställa in* verkställigheten och häva vidtagna åtgärder. Om förskottet avser en

[3] Senaste lydelse 2007:277.
[4] Senaste lydelse 2007:277.

får myndigheten i stället avskriva målet.	grundavgift, får myndigheten i stället avskriva målet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

10 Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 6 e §, 15 kap. 37 § och 16 kap. 3 § miljöbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
9 kap.	
6 e §[1]	
Tillstånd till täkt får ges endast om det för uppfyllandet av de villkor som ska gälla för tillståndet ställs säkerhet enligt 16 kap. 3 §. Staten, kommuner, *landsting* och kommunalförbund behöver dock inte ställa säkerhet.	Tillstånd till täkt får ges endast om det för uppfyllandet av de villkor som ska gälla för tillståndet ställs säkerhet enligt 16 kap. 3 §. Staten, kommuner, *regioner* och kommunalförbund behöver dock inte ställa säkerhet.
15 kap.	
37 §[2]	
Tillstånd till geologisk lagring av koldioxid ska för sin giltighet göras beroende av att verksamhetsutövaren ställer säkerhet eller vidtar någon annan lämplig åtgärd för att säkerställa fullgörandet av de skyldigheter som gäller för verksamheten enligt denna balk, lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter samt de föreskrifter och tillståndsvillkor som har meddelats med stöd av dessa lagar. En säkerhet får ställas efter hand enligt en plan som vid varje tid tillgodoser det aktuella behovet av säkerhet.	
När en säkerhet ställs ska den prövas av tillståndsmyndigheten. Säkerheten ska godtas om den visas vara betryggande för sitt ändamål.	
Staten, kommuner, *landsting* och kommunalförbund behöver inte ställa säkerhet.	Staten, kommuner, *regioner* och kommunalförbund behöver inte ställa säkerhet.
16 kap.	
3 §[3]	
Tillstånd, godkännande eller dispens enligt balken eller enligt föreskrifter meddelade med stöd av balken, får för sin giltighet göras beroende av att den som avser att bedriva verksamheten ställer säkerhet för kostnaderna för det avhjälpande av en miljöskada och de andra återställningsåtgärder som verksamheten kan föranleda.	Tillstånd, godkännande eller dispens enligt balken eller enligt föreskrifter meddelade med stöd av balken, får för sin giltighet göras beroende av att den som avser att bedriva verksamheten ställer säkerhet för kostnaderna för det avhjälpande av en miljöskada och de andra återställningsåtgärder som verksamheten kan föranleda.

[1] Paragrafen fick sin nuvarande beteckning genom 2012:907.
[2] Senaste lydelse 2019:295.
[3] Senaste lydelse 2007:661.

Staten, kommuner, *landsting* och kommunalförbund behöver dock inte ställa säkerhet. Den som är skyldig att betala avgift eller ställa säkerhet enligt lagen (2006:647) om finansiella åtgärder för hanteringen av restprodukter från kärnteknisk verksamhet behöver inte ställa säkerhet för åtgärder som omfattas av sådana avgifter och säkerheter.

En säkerhet *skall* godtas om den visas vara betryggande för sitt ändamål. Säkerheten kan ställas efter hand enligt en plan som vid varje tid tillgodoser det aktuella behovet av säkerhet.

Säkerheten *skall* prövas av tillståndsmyndigheten.

Staten, kommuner, *regioner* och kommunalförbund behöver dock inte ställa säkerhet. Den som är skyldig att betala avgift eller ställa säkerhet enligt lagen (2006:647) om finansiella åtgärder för hanteringen av restprodukter från kärnteknisk verksamhet behöver inte ställa säkerhet för åtgärder som omfattas av sådana avgifter och säkerheter.

En säkerhet *ska* godtas om den visas vara betryggande för sitt ändamål. Säkerheten kan ställas efter hand enligt en plan som vid varje tid tillgodoser det aktuella behovet av säkerhet.

Säkerheten *ska* prövas av tillståndsmyndigheten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

11 Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs att 52 kap. 20 §, 106 kap. 9 och 24 §§, 114 kap. 8 och 35 §§ och 117 kap. 6 § socialförsäkringsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
52 kap.	
20 §	
Ett anskaffningsbidrag ska minskas med sådant bidrag till inköp av ett fordon som den försäkrade får från en kommun eller *ett landsting* eller i form av försäkringsersättning.	Ett anskaffningsbidrag ska minskas med sådant bidrag till inköp av ett fordon som den försäkrade får från en kommun eller *en region* eller i form av försäkringsersättning.
106 kap.	
9 §[1]	
För den som vårdas på en institution som tillhör eller till vars drift det betalas ut bidrag från staten, en kommun eller *ett landsting*, lämnas omvårdnadsbidrag endast om vården kan beräknas pågå högst sex månader. Detsamma gäller om han eller hon vårdas utanför institutionen genom dess försorg eller i annat fall vårdas utanför en sådan institution och staten, kommunen eller *landstinget* är huvudman för vården.	För den som vårdas på en institution som tillhör eller till vars drift det betalas ut bidrag från staten, en kommun eller *en region*, lämnas omvårdnadsbidrag endast om vården kan beräknas pågå högst sex månader. Detsamma gäller om han eller hon vårdas utanför institutionen genom dess försorg eller i annat fall vårdas utanför en sådan institution och staten, kommunen eller *regionen* är huvudman för vården.
24 §	
Assistansersättning lämnas inte för tid när den funktionshindrade	
1. vårdas på en institution som tillhör staten, en kommun eller *ett landsting*,	1. vårdas på en institution som tillhör staten, en kommun eller *en region*,
2. vårdas på en institution som drivs med bidrag från staten, en kommun eller *ett landsting*,	2. vårdas på en institution som drivs med bidrag från staten, en kommun eller *en region*,
3. bor i en gruppbostad, eller	
4. vistas i eller deltar i barnomsorg, skola eller daglig verksamhet enligt 9 § 10 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.	

[1] Senaste lydelse 2018:1265.

114 kap.

8 §[2]

Personuppgifter som behandlas för ändamål som anges i 7 § får också behandlas av Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten för tillhandahållande av information som behövs

1. som underlag för beslut om och kontroll av förmåner, ersättningar och andra stöd åt enskilda i den verksamhet som bedrivs av Centrala studiestödsnämnden och arbetslöshetskassorna,

2. för samordning av tjänstepensioner i den verksamhet som bedrivs av Statens tjänstepensionsverk och det för kommunerna och *landstingen* gemensamma organet för administration av personalpensioner,

2. för samordning av tjänstepensioner i den verksamhet som bedrivs av Statens tjänstepensionsverk och det för kommunerna och *regionerna* gemensamma organet för administration av personalpensioner,

3. för handläggning av ärenden hos Statens tjänstepensionsverk där regler om statens tjänstegrupplivförsäkring ska tillämpas, eller

4. som underlag för beslut om och kontroll av ekonomiskt bistånd enligt 4 kap. socialtjänstlagen (2001:453) åt enskild i den verksamhet som bedrivs av socialnämnderna.

35 §

Den som genom sin befattning med personuppgifter som inhämtats från socialförsäkringsdatabasen till det för kommunerna och *landstingen* gemensamma organet för administration av personalpensioner får kännedom om uppgifter om enskildas ekonomiska och personliga förhållanden får inte obehörigen röja dessa uppgifter.

Den som genom sin befattning med personuppgifter som inhämtats från socialförsäkringsdatabasen till det för kommunerna och *regionerna* gemensamma organet för administration av personalpensioner får kännedom om uppgifter om enskildas ekonomiska och personliga förhållanden får inte obehörigen röja dessa uppgifter.

117 kap.

6 §[3]

Bestämmelserna i 7 och 8 §§ ska tillämpas på förmåner som enligt lag eller annan författning eller *regeringes* beslut månatligen eller för längre tidsperiod ska betalas ut av Försäkringskassan eller Pensionsmyndigheten.

Efter överenskommelse mellan Pensionsmyndigheten och Statens tjänstepensionsverk ska Pensions-

Bestämmelserna i 7 och 8 §§ ska tillämpas på förmåner som enligt lag eller annan författning eller *regeringens* beslut månatligen eller för längre tidsperiod ska betalas ut av Försäkringskassan eller Pensionsmyndigheten.

Efter överenskommelse mellan Pensionsmyndigheten och Statens tjänstepensionsverk ska Pensions-

[2] Senaste lydelse 2016:1291.
[3] Senaste lydelse 2010:568.

myndigheten svara för utbetalningen av statliga tjänstepensioner. Motsvarande gäller pensioner som administreras av ett för kommunerna och *landstingen* gemensamt organ. Därvid tillämpas bestämmelserna i 7 och 8 §§ på sådana pensioner.	myndigheten svara för utbetalningen av statliga tjänstepensioner. Motsvarande gäller pensioner som administreras av ett för kommunerna och *regionerna* gemensamt organ. Därvid tillämpas bestämmelserna i 7 och 8 §§ på sådana pensioner.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

12 Förslag till lag om ändring i lagen (1933:269) om ägofred

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 5 och 6 §§ och 3 kap. 11 och 12 §§ lagen (1933:269) om ägofred ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 kap.	
5 §[1]	
Stängsel *skall* vara så beskaffat, att det fredar mot större hemdjur (hästar och nötkreatur).	Stängsel *ska* vara så beskaffat att det fredar mot större hemdjur (hästar och nötkreatur).
Prövas i fråga om visst län eller viss del av län erforderligt, att stängsel fredar *jämväl* mot mindre hemdjur eller visst slag av sådana djur, *ankommer på regeringen att* efter hörande av vederbörande *landsting* och hushållningssällskap *därom meddela föreskrift*. Sådan föreskrift *äge tillämpning jämväl* i fråga om stängsel, som *skall* hållas i gränsen mellan det område föreskriften avser och invidliggande mark.	Prövas i fråga om visst län eller viss del av län erforderligt, att stängsel fredar *även* mot mindre hemdjur eller visst slag av sådana djur, *får regeringen,* efter hörande av vederbörande *region* och hushållningssällskap, *meddela föreskrifter om det*. Sådan föreskrift *ska även tillämpas* i fråga om stängsel som *ska* hållas i gränsen mellan det område föreskriften avser och invidliggande mark.
6 §[2]	
Stängsel *skall* om våren vara i fredgillt stånd den 15 maj och därefter underhållas, *intill dess på hösten tjäle kommer i marken*.	Stängsel *ska* om våren vara i fredgillt stånd den 15 maj och därefter underhållas *tills tjäle kommer i marken på hösten*.
Prövas i fråga om visst län eller viss del av län lämpligt, att den tid, då stängsel om våren *skall* vara fredgillt, *sättes till* annan dag än den 15 maj, *ankommer på* regeringen *att* efter hörande av vederbörande *landsting* och hushållningssällskap *därom meddela föreskrift*.	Prövas i fråga om visst län eller viss del av län lämpligt, att den tid då stängsel om våren *ska* vara fredgillt *ska vara en* annan dag än den 15 maj, *får* regeringen, efter hörande av vederbörande *region* och hushållningssällskap, *meddela föreskrifter om det*.
Om rätt för länsstyrelse att bestämma, vilken tid av året grind	*Det finns särskilda bestämmelser om* rätt för länsstyrelse att

[1] Senaste lydelse 1977:667.
[2] Senaste lydelse 1977:667.

över allmän väg *skall* hållas *avlyftad*, *är särskilt stadgat*.	bestämma vilken tid av året grind över allmän väg *ska* hållas *avlyft*.

3 kap.

11 §[3]

Prövas för skogsåterväxtens skyddande inom visst län eller viss del av län erforderligt, att rätt till bete *å* ohägnad mark, som i 10 § sägs, *varder* helt eller *i viss mån*, såsom beträffande vissa slag av hemdjur eller viss tid av året, *förbjuden*, *må* regeringen på framställning av vederbörande *landsting* och hushållningssällskap *därom meddela föreskrift*.	Prövas för skogsåterväxtens skyddande inom visst län eller viss del av län erforderligt, att rätt till bete *på* ohägnad mark, som i 10 § sägs, *ska förbjudas* helt eller *delvis*, såsom beträffande vissa slag av hemdjur eller viss tid av året, *får* regeringen, på framställning av vederbörande *region* och hushållningssällskap, *meddela föreskrifter om det*.

12 §[4]

Där inom visst län eller viss del av län skogs- eller utmark på grund av bestämmelserna i *§* 5 förordningen den 21 december 1857 om ägors fredande emot skada av annans hemdjur samt om stängselskyldighet den 1 januari 1933 *var upplåten till gemensamt bete*, *må* regeringen *då skäl därtill äro*, på framställning av vederbörande *landsting* och hushållningssällskap *förordna,* att *inom länet eller länsdelen* betesreglering *å* sådan mark *må* äga rum på sätt och under villkor, som i 13–19 §§ *stadgas*.	Där inom visst län eller viss del av län skogs- eller utmark *var upplåten till gemensamt bete* på grund av bestämmelserna i 5 *§* förordningen den 21 december 1857 om ägors fredande emot skada av annans hemdjur samt om stängselskyldighet den 1 januari 1933, *får* regeringen *om det finns skäl för det*, på framställning av vederbörande *region* och hushållningssällskap, *besluta* att betesreglering *på* sådan mark *inom länet eller länsdelen får* äga rum på *det* sätt och under *de* villkor som *föreskrivs* i 13–19 §§.
Har statsbidrag beviljats till utförande av åtgärder för skogsproduktionens höjande enligt skogsvårdsplan, fastställd av Skogsstyrelsen för viss del av län, *må* regeringen rörande länsdelen på framställning av Skogsstyrelsen *meddela förordnande,* som i första stycket *sägs*.	Har statsbidrag beviljats till utförande av åtgärder för skogsproduktionens höjande enligt skogsvårdsplan, fastställd av Skogsstyrelsen för viss del av län, *får* regeringen rörande länsdelen på framställning av Skogsstyrelsen *fatta ett sådant beslut* som *anges* i första stycket.
Inom län eller länsdel, där *förordnande* enligt första eller andra stycket gäller, *må* stängsel enligt 2 § *ej fordras* mellan ägor,	Inom län eller länsdel, där *beslut* enligt första eller andra stycket gäller, *får* stängsel enligt 2 § *inte krävas* mellan ägor som *utgörs* av

[3] Senaste lydelse 1977:667.
[4] Senaste lydelse 2005:1168.

som *utgöras* av skogs- eller utmark, *med mindre* stängsel mellan ägorna fanns den 1 januari 1933.	skogs- eller utmark, *om inte* stängsel mellan ägorna fanns den 1 januari 1933.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

13 Förslag till lag om ändring i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m.

Härigenom föreskrivs att 1 och 3–4 §§ lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m.[1] ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §[2]	
Skattesatsen för kommuns uttag av kommunal inkomstskatt och *landstings* uttag av *landstingsskatt* samt avgiftssatsen för uttag av begravningsavgift enligt 9 kap. begravningslagen (1990:1144) ska bestämmas i förhållande till de av Skatteverket beräknade sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsterna i besluten om slutlig skatt enligt 56 kap. 2 § skatteförfarandelagen (2011:1244) det år skatte- och avgiftssatserna ska fastställas. Motsvarande gäller vid bestämmande av avgiftssatsen för ett trossamfunds uttag av avgift som avses i lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund.	Skattesatsen för *en* kommuns uttag av kommunal inkomstskatt och *en regions* uttag av *regionskatt* samt avgiftssatsen för uttag av begravningsavgift enligt 9 kap. begravningslagen (1990:1144) ska bestämmas i förhållande till de av Skatteverket beräknade sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsterna i besluten om slutlig skatt enligt 56 kap. 2 § skatteförfarandelagen (2011:1244) det år skatte- och avgiftssatserna ska fastställas. Motsvarande gäller vid bestämmande av avgiftssatsen för ett trossamfunds uttag av avgift som avses i lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund.

Om enligt 11 kap. 11 § andra stycket kommunallagen (2017:725) någon annan skatte- eller avgiftssats slutligt fastställts än den som har bestämts tidigare, ska den nya skatte- eller avgiftssatsen om möjligt bestämmas med hänsyn till de sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsterna i besluten om slutlig skatt enligt 56 kap. 2 § skatteförfarandelagen det år skatte- eller avgiftssatsen ska fastställas.

3 §[3]	
Skatteverket ska senast den 8 mars till kommuner och *landsting* redovisa den skatt för det föregående året som tillkommer kommunen eller *landstinget.* Regeringen meddelar närmare föreskrifter om sådan redovisning.	Skatteverket ska senast den 8 mars till kommuner och *regioner* redovisa den skatt för det föregående året som tillkommer kommunen eller *regionen.* Regeringen meddelar närmare föreskrifter om sådan redovisning.

[1] Senaste lydelse av lagens rubrik 1977:191.
[2] Senaste lydelse 2017:728.
[3] Senaste lydelse 2013:377.

Skatteverket ska senast den 10 september varje år lämna kommuner och *landsting* uppgift om den beräknade sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsten som avses i 1 § första stycket.	Skatteverket ska senast den 10 september varje år lämna kommuner och *regioner* uppgift om den beräknade sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsten som avses i 1 § första stycket.

Skatteverket ska i fråga om avgifter till trossamfund lämna redovisning och uppgifter motsvarande dem som anges i första och andra styckena till Svenska kyrkan och andra registrerade trossamfund, som enligt lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund har beviljats statlig hjälp med att ta in avgifterna. Skatteverket ska lämna motsvarande redovisning och uppgifter i fråga om begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144) till den församling, kyrkliga samfällighet eller kommun som är huvudman för begravningsverksamheten. För den begravningsverksamhet som bedrivs under huvudmannaskap av en församling eller kyrklig samfällighet ska dock uppgifter som anges i andra stycket lämnas till Kammarkollegiet och avse den beräknade sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsten i samtliga huvudmäns förvaltningsområden.

Skatteverket ska till kommuner lämna motsvarande redovisning som anges i första stycket i fråga om fastighetsavgiftsmedel. Senast samma dag ska Skatteverket till kommuner också lämna uppgift om de sammanlagda fastighetsavgifterna i kommunen enligt Skatteverkets senaste beslut om slutlig skatt enligt 56 kap. 2 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

3 a §[4]

När en kommun eller *ett landsting* har fastställt budgeten, *skall* kommunstyrelsen respektive *landstingsstyrelsen* genast underrätta Skatteverket om den skattesats som har bestämts för det följande året.	När en kommun eller *en region* har fastställt budgeten, *ska* kommunstyrelsen respektive *regionstyrelsen* genast underrätta Skatteverket om den skattesats som har bestämts för det följande året.
Om skattesatsen inte har fastställts före oktober månads utgång, *skall* styrelsen genast underrätta Skatteverket om styrelsens förslag till skattesats. Har någon annan skattesats än den föreslagna fastställts, *skall* styrelsen genast underrätta Skatteverket om den fastställda skattesatsen. Om budgeten inte har fastställts före november månads utgång, *skall*, så snart skattesatsen för den preliminära skatten har fastställts, Skatteverket underrättas om skattesatsen.	Om skattesatsen inte har fastställts före oktober månads utgång, *ska* styrelsen genast underrätta Skatteverket om styrelsens förslag till skattesats. Har någon annan skattesats än den föreslagna fastställts, *ska* styrelsen genast underrätta Skatteverket om den fastställda skattesatsen. Om budgeten inte har fastställts före november månads utgång, *ska*, så snart skattesatsen för den preliminära skatten har fastställts, Skatteverket underrättas om skattesatsen.

[4] Senaste lydelse 2003:679.

Bestämmelserna i första och andra styckena gäller även underrättelse om avgiftssats enligt begravningslagen (1990:1144).

4 §[5]

Det som sägs i denna paragraf om *kommun* och kommunalskattemedel tillämpas också i fråga om *landsting* och *landstingsskattemedel* samt *kommuns* begravningsavgiftsmedel. I fråga om slutavräkning av begravningsavgiftsmedel gäller dock i stället bestämmelserna i sjätte stycket.	Det som sägs i denna paragraf om *kommuner* och kommunalskattemedel tillämpas också i fråga om *regioner* och *regioners skattemedel* samt *kommuners* begravningsavgiftsmedel. I fråga om slutavräkning av begravningsavgiftsmedel gäller dock i stället bestämmelserna i sjätte stycket.

En kommun har rätt att under visst år (beskattningsåret) av staten uppbära preliminära kommunalskattemedel med ett belopp som motsvarar produkten av de sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsterna i kommunen enligt Skatteverkets beslut om slutlig skatt enligt 56 kap. 2 § skatteförfarandelagen (2011:1244) i fråga om kommunal inkomstskatt (skatteunderlaget) året före beskattningsåret, den skattesats som har beslutats för beskattningsåret och de uppräkningsfaktorer enligt tredje stycket som har fastställts senast i september året före beskattningsåret. En kommun har också rätt att under visst år (avgiftsåret) av staten uppbära fastighetsavgiftsmedel med belopp som motsvarar vad kommunen haft rätt att uppbära i sådana medel närmast föregående år med justering för skillnaden mellan de sammanlagda fastighetsavgifterna i kommunen enligt Skatteverkets beslut om slutlig skatt enligt 56 kap. 2 § skatteförfarandelagen året före avgiftsåret och motsvarande summa andra året före avgiftsåret.

Senast i september varje år ska regeringen, eller den myndighet regeringen bestämmer, fastställa två uppräkningsfaktorer som ska svara mot den uppskattade procentuella förändringen av skatteunderlaget i riket. Den ena ska avse förändringen mellan andra och första året före beskattningsåret. Den andra ska avse förändringen mellan året före beskattningsåret och beskattningsåret. Under år då riksdagsval hålls i september, får regeringen dock ändra redan fastställda uppräkningsfaktorer. Detta ska ske senast en vecka efter att regeringen avlämnat budgetpropositionen.

Innan Skatteverket betalar ut kommunalskattemedel och fastighetsavgiftsmedel till kommunerna ska avräkning och tillägg för bidrag göras enligt 19 § lagen (2004:773) om kommunalekonomisk utjämning och 6 § lagen (2008:342) om utjämning av kostnader för stöd och service till vissa funktionshindrade. Vidare ska avräkning göras enligt 62 kap. 10 § skatteförfarandelagen. Det belopp som framkommer ska betalas ut med en tolftedel per månad den tredje vardagen räknat från den 17 i månaden, varvid dag som enligt 2 § lagen (1930:173) om beräkning av lagstadgad tid jämställs med allmän helgdag inte ska medräknas. Är kommunens fordran inte uträknad vid utbetalningstillfällena i månaderna januari och februari, ska utbetalningarna dessa månader grundas på samma belopp

[5] Senaste lydelse 2011:1300.

som utbetalningen i december månad det föregående året. När särskilda skäl föranleder det får Skatteverket dock förordna att utbetalningen ska grundas på ett annat belopp. Om något av de belopp som utbetalningen i månaderna januari, februari och mars grundats på inte motsvarar en tolftedel av kommunens fordran, ska den jämkning som föranleds av detta ske i fråga om utbetalningen i april eller, om det är fråga om ett större belopp, fördelas på utbetalningarna i april, maj och juni månader.

En slutavräkning av kommunalskattemedlen ska ske när besluten om slutlig skatt enligt 56 kap. 2 § skatteförfarandelagen under året efter beskattningsåret har fattats. Därvid ska en kommun som inte ingår i *ett landsting* behandlas som om den även utgjorde *ett landsting.* Produkten av skatteunderlaget enligt besluten om slutlig skatt och den skattesats som har beslutats för beskattningsåret utgör de slutliga kommunalskattemedlen. Om summan av dessa överstiger summan av de preliminära kommunalskattemedlen enligt andra stycket ska skillnaden betalas ut till kommunerna med ett enhetligt belopp per invånare den 1 november året före beskattningsåret. I motsatt fall ska skillnaden återbetalas av kommunerna med ett enhetligt belopp per invånare den 1 november året före beskattningsåret. Utbetalning eller återbetalning ska göras i januari andra året efter beskattningsåret.

En slutavräkning av kommunalskattemedlen ska ske när besluten om slutlig skatt enligt 56 kap. 2 § skatteförfarandelagen under året efter beskattningsåret har fattats. Därvid ska en kommun som inte ingår i *en region* behandlas som om den även utgjorde *en region*. Produkten av skatteunderlaget enligt besluten om slutlig skatt och den skattesats som har beslutats för beskattningsåret utgör de slutliga kommunalskattemedlen. Om summan av dessa överstiger summan av de preliminära kommunalskattemedlen enligt andra stycket ska skillnaden betalas ut till kommunerna med ett enhetligt belopp per invånare den 1 november året före beskattningsåret. I motsatt fall ska skillnaden återbetalas av kommunerna med ett enhetligt belopp per invånare den 1 november året före beskattningsåret. Utbetalning eller återbetalning ska göras i januari andra året efter beskattningsåret.

En slutavräkning av kommunens begravningsavgiftsmedel ska ske när besluten om slutlig skatt enligt 56 kap. 2 § skatteförfarandelagen under året efter beskattningsåret har fattats. Produkten av skatteunderlaget enligt besluten om slutlig skatt och den avgiftssats för begravningsavgiften som har beslutats för beskattningsåret utgör de slutliga begravningsavgiftsmedlen. Om dessa överstiger de preliminära begravningsavgiftsmedlen enligt andra stycket ska skillnaden betalas ut till kommunen. I motsatt fall ska skillnaden återbetalas av kommunen. Utbetalning eller återbetalning ska göras i januari andra året efter beskattningsåret.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

14 Förslag till lag om ändring i lagen (1966:314) om kontinentalsockeln

Härigenom föreskrivs att 4 c § lagen (1966:314) om kontinentalsockeln ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
4 c §[1]	
Ett tillstånd får för sin giltighet göras beroende av att den som avser att bedriva verksamheten ställer säkerhet för kostnaderna för att ta bort anläggningar och för andra åtgärder för återställning. Staten, kommuner, *landsting* och kommunalförbund behöver inte ställa säkerhet.	Ett tillstånd får för sin giltighet göras beroende av att den som avser att bedriva verksamheten ställer säkerhet för kostnaderna för att ta bort anläggningar och för andra åtgärder för återställning. Staten, kommuner, *regioner* och kommunalförbund behöver inte ställa säkerhet.
Om det kan antas att den ställda säkerheten inte är tillräcklig, får beslut fattas om ytterligare säkerhet.	
I fråga om beskaffenheten av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten *skall* prövas av tillståndsmyndigheten och förvaras av länsstyrelsen i det län där verksamheten bedrivs eller som närmaste del av Sveriges sjöterritorium ligger i.	I fråga om beskaffenheten av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten *ska* prövas av tillståndsmyndigheten och förvaras av länsstyrelsen i det län där verksamheten bedrivs eller som närmaste del av Sveriges sjöterritorium ligger i.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse 1998:819.

15 Förslag till lag om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar

Härigenom föreskrivs att 19 § lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar[1] ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
19 §[2]	
Nämndemän utses genom val. Val förrättas av *landstingsfullmäktige*. I Gotlands län förrättas val av kommunfullmäktige i Gotlands kommun.	Nämndemän utses genom val. Val förrättas av *regionfullmäktige*. I Gotlands län förrättas val av kommunfullmäktige i Gotlands kommun.

Valet ska vara proportionellt, om det begärs av minst så många väljande som motsvarar det tal man får om samtliga väljandes antal delas med det antal personer valet avser ökat med 1. Om förfarandet vid sådant proportionellt val finns bestämmelser i lagen (1992:339) om proportionellt valsätt.

Regeringen får för ett visst län besluta att nämndemän i kammarrätt ska väljas bland dem som för samma tjänstgöringstid har utsetts till nämndemän i hovrätt. En nämndeman i hovrätt får även i annat fall, om han eller hon är behörig, tjänstgöra som nämndeman i den kammarrätt inom vars domkrets han eller hon är folkbokförd.

Vid val av nämndemän ska eftersträvas att nämndemannakåren får en allsidig sammansättning med hänsyn till ålder, kön, etnisk bakgrund och yrke. Om det finns flera alternativa sätt att uppnå en allsidig sammansättning, bör de personer väljas som inte tidigare tjänstgjort som nämndemän eller som tjänstgjort kortast tid.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Lagen omtryckt 1981:1323.
[2] Senaste lydelse 2014:905.

16 Förslag till lag om ändring i väglagen (1971:948)

Härigenom föreskrivs att 76 § väglagen (1971:948)[1] ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
76 §[2]	
Trafikverket får överklaga länsstyrelsens beslut enligt denna lag.	
Länsstyrelsen får överklaga sådana beslut av Trafikverket enligt denna lag som berör länsstyrelsens verksamhetsområde.	
Kommuner, regionala kollektivtrafikmyndigheter enligt lagen (2010:1065) om kollektivtrafik och de *landsting* som avses i 7 kap. plan- och bygglagen (2010:900) får överklaga Trafikverkets beslut.	Kommuner, regionala kollektivtrafikmyndigheter enligt lagen (2010:1065) om kollektivtrafik och de *regioner* som avses i 7 kap. plan- och bygglagen (2010:900) får överklaga Trafikverkets beslut.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Lagen omtryckt 1987:459.
[2] Senaste lydelse 2018:1731.

17 Förslag till lag om ändring i skadeståndslagen (1972:207)

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 1 § skadeståndslagen (1972:207)[1] ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
3 kap.	
1 §	
Den som har arbetstagare i sin tjänst *skall* ersätta	Den som har arbetstagare i sin tjänst *ska* ersätta
1. personskada eller sakskada som arbetstagaren vållar genom fel eller försummelse i tjänsten,	
2. ren förmögenhetsskada som arbetstagaren i tjänsten vållar genom brott, och	
3. skada på grund av att arbetstagaren kränker någon annan på sätt som anges i 2 kap. 3 § genom fel eller försummelse i tjänsten.	
I fråga om skadeståndsansvar för staten eller en kommun gäller även *vad* som sägs nedan i detta kapitel. *Vad* som där sägs om en kommun gäller också *ett landsting* och ett kommunalförbund.	I fråga om skadeståndsansvar för staten eller en kommun gäller även *det* som sägs nedan i detta kapitel. *Det* som där sägs om en kommun gäller också *en region* och ett kommunalförbund.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Lagen omtryck 2001:732.

18 Förslag till lag om ändring i expropriationslagen (1972:719)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 1 och 10–12 §§ och 7 kap. 7 § expropriationslagen (1972:719) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 kap.	
1 §[1]	
Expropriation får ske för att ge en kommun möjlighet att förfoga över mark eller annat utrymme som med hänsyn till den framtida utvecklingen krävs för tätbebyggelse eller därmed sammanhängande anordning.	
Expropriation för ändamål som anges i första stycket får avse endast mark eller annat utrymme inom kommunens eget område.	
Inom tätbebyggt område får expropriation ske endast om	
1. det med skäl kan antas att marken eller utrymmet inom överskådlig tid kommer att beröras av byggnads- eller anläggningsåtgärd, som är av väsentlig betydelse från allmän synpunkt, eller	
2. det med hänsyn till intresset av att främja ett planmässigt byggnadsskick eller av annan därmed jämförlig orsak är angeläget att kommunen får rådighet över marken eller utrymmet.	
Med motsvarande tillämpning av första–tredje styckena får expropriation ske till förmån för *landsting* eller kommunalförbund, som handhar sådan angelägenhet som första stycket avser att främja.	Med motsvarande tillämpning av första–tredje styckena får expropriation ske till förmån för *regioner* eller kommunalförbund, som handhar sådan angelägenhet som första stycket avser att främja.
10 §[2]	
Även i annat fall än som avses i 1, 2, 3, 4, 5, 6, 6 a, 7, 7 a, 8 eller 9 § får expropriation ske för att tillgodose behov av utrymme för byggnad, lokal eller annan anläggning för verksamhet som staten, kommun, *landsting* eller kommunalförbund har att tillgodose eller som annars är av väsentlig betydelse för riket eller orten eller för viss befolkningsgrupp.	Även i annat fall än som avses i 1, 2, 3, 4, 5, 6, 6 a, 7, 7 a, 8 eller 9 § får expropriation ske för att tillgodose behov av utrymme för byggnad, lokal eller annan anläggning för verksamhet som staten, *en* kommun, *en region* eller *ett* kommunalförbund har att tillgodose eller som annars är av väsentlig betydelse för riket eller orten eller för *en* viss befolkningsgrupp.

[1] Senaste lydelse 2010:832.
[2] Senaste lydelse 2010:832.

11 §[3]

Ska genom statens, kommuns, *landstings* eller kommunalförbunds försorg inom ett visst område vidtas en byggnads- eller anläggningsåtgärd som kan föranleda expropriation enligt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 6 a, 7, 7 a, 8, 9 eller 10 § och kan med skäl antas att åtgärden medför ett väsentligt ökat värde för en fastighet i områdets omedelbara närhet eller avsevärt ökar möjligheterna att utnyttja en sådan fastighet, får fastigheten exproprieras av den som vidtar åtgärden, om det med hänsyn till kostnaderna för åtgärden och övriga omständigheter är skäligt. Det som sagts nu om fastighet tillämpas också på särskild rätt till fastighet.

Ska genom statens, *en* kommuns, *en regions* eller *ett* kommunalförbunds försorg inom ett visst område vidtas en byggnads- eller anläggningsåtgärd som kan föranleda expropriation enligt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 6 a, 7, 7 a, 8, 9 eller 10 § och kan med skäl antas att åtgärden medför ett väsentligt ökat värde för en fastighet i områdets omedelbara närhet eller avsevärt ökar möjligheterna att utnyttja en sådan fastighet, får fastigheten exproprieras av den som vidtar åtgärden, om det med hänsyn till kostnaderna för åtgärden och övriga omständigheter är skäligt. Det som sagts nu om fastighet tillämpas också på särskild rätt till fastighet.

12 §[4]

Expropriationstillstånd ska inte meddelas, om ändamålet lämpligen bör tillgodoses på annat sätt eller olägenheterna av expropriationen från allmän och enskild synpunkt överväger de fördelar som kan vinnas genom den.

Expropriation till förmån för annan än staten, kommun, *landsting* eller kommunalförbund får ske endast om den exproprierande på ett betryggande sätt kan svara för att den exproprierade egendomen används för det avsedda ändamålet.

Expropriation till förmån för *någon* annan än staten, *en* kommun, *en region* eller *ett* kommunalförbund får ske endast om den exproprierande på ett betryggande sätt kan svara för att den exproprierade egendomen används för det avsedda ändamålet.

7 kap.

7 §[5]

Har säkerhet som ska ställas enligt denna lag inte godkänts av den, till vars förmån den ställs, prövas säkerheten av länsstyrelsen.

Borgen får godkännas av länsstyrelsen endast om borgensman svarar som för egen skuld och, om två eller flera tecknat borgen, de svarar solidariskt.

Staten, *kommun*, *landsting* och kommunalförbund behöver inte ställa säkerhet.

Staten, *kommuner*, *regioner* och kommunalförbund behöver inte ställa säkerhet.

[3] Senaste lydelse 2010:832.
[4] Senaste lydelse 2010:832.
[5] Senaste lydelse 2010:832.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

19 Förslag till lag om ändring i lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl.

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1974:174) om identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl. ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2018/19:161	*Föreslagen lydelse*
1 §[1]	
Identitetsbeteckning i numerisk form (organisationsnummer) ska fastställas för	
1. aktiebolag, europabolag och europakooperativ med säte i Sverige, handelsbolag, ekonomisk förening, samfällighetsförening, ömsesidigt försäkringsbolag, ömsesidigt tjänstepensionsbolag, försäkringsförening och tjänstepensionsförening,	
2. erkänd arbetslöshetskassa och annan allmän inrättning som enligt lag eller annan författning står under offentlig tillsyn,	
3. kommun, *landsting*, kommunalförbund och annat organ för samverkan mellan kommuner,	3. kommun, *region*, kommunalförbund och annat organ för samverkan mellan kommuner,
4. registrerat trossamfund och dess organisatoriska delar, och	
5. stiftelse.	

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] **Anmärkning:** Ändring av 1 § har också föreslagits i propositionen Skatteregler för tjänstepensionsföretag (prop. 2018/19:161).

20 Förslag till lag om ändring i lagen (1975:689) om tystnadsplikt för vissa tolkar och översättare

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1975:689) om tystnadsplikt för vissa tolkar och översättare ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §[1]	
Denna lag tillämpas på tolkar och översättare som	
1. anlitas av en myndighet eller ett annat organ som utövar verksamhet för vars fullgörande staten eller en kommun svarar,	
2. genomgått sådan prövning som föreskrivs av regeringen eller den förvaltningsmyndighet som regeringen bestämmer, eller	
3. yrkesmässigt anlitas vid överläggning mellan en misstänkt i ett brottmål och hans eller hennes försvarare eller i övrigt vid förberedande av en misstänkts försvar.	
Med kommuner enligt första stycket 1 likställs *landsting* och kommunalförbund.	Med kommuner enligt första stycket 1 likställs *regioner* och kommunalförbund.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse 2013:664.

21 Förslag till lag om ändring i lagen (1978:160) om vissa rörledningar

Härigenom föreskrivs att 6 a § lagen (1978:160) om vissa rörledningar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
6 a §[1]	
En koncession får för sin giltighet göras beroende av att säkerhet ställs för att den som innehar koncessionen *skall* fullgöra skyldigheten enligt 16 § att ta bort ledningen och vidta andra åtgärder för återställning. Staten, kommuner, *landsting* och kommunalförbund behöver inte ställa säkerhet.	En koncession får för sin giltighet göras beroende av att säkerhet ställs för att den som innehar koncessionen *ska* fullgöra skyldigheten enligt 16 § att ta bort ledningen och vidta andra åtgärder för återställning. Staten, kommuner, *regioner* och kommunalförbund behöver inte ställa säkerhet.
Om det kan antas att den ställda säkerheten inte är tillräcklig, får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer besluta om ytterligare säkerhet.	
I fråga om beskaffenheten av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten *skall* prövas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer och förvaras av länsstyrelsen i det län där verksamheten bedrivs.	I fråga om beskaffenheten av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten *ska* prövas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer och förvaras av länsstyrelsen i det län där verksamheten bedrivs.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse 1998:826.

22 Förslag till lag om ändring i förfogandelagen (1978:262)

Härigenom föreskrivs att 7 § förfogandelagen (1978:262) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
7 §[1]	
Om förfogande beslutar regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, kommuner, *landsting* eller statliga myndigheter. Förfogande över egendom *skall* riktas mot en bestämd ägare eller innehavare av egendomen. I fall som avses i 1 § eller 2 § första stycket 1 eller 2 får dock regeringen föreskriva om förfogande som avser alla eller en viss krets av ägare och innehavare av egendom av det slag som förfogandet gäller.	*Beslut om förfogande fattas av* regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, kommuner, *regioner* eller statliga myndigheter. Förfogande över egendom *ska* riktas mot en bestämd ägare eller innehavare av egendomen. I fall som avses i 1 § eller 2 § första stycket 1 eller 2 får dock regeringen föreskriva om förfogande som avser alla eller en viss krets av ägare och innehavare av egendom av det slag som förfogandet gäller.
Dispositionsförbud och förlängning av tiden för sådant förbud beslutas av den myndighet som har rätt att besluta om förfogandet.	
Om förfogande *göres* för annans räkning än statens, gäller vad som i denna lag sägs om staten i tillämpliga delar den för vars räkning förfogandet sker.	Om förfogande *görs* för *någon* annans räkning än statens, gäller vad som i denna lag sägs om staten i tillämpliga delar den för vars räkning förfogandet sker.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse 1994:1724.

23 Förslag till lag om ändring i lagen (1979:417) om utdebitering och utbetalning av skatt vid ändring i rikets indelning i kommuner och landsting

Härigenom föreskrivs att rubriken till lagen (1979:417) om utdebitering och utbetalning av skatt vid ändring i rikets indelning i kommuner och landsting[1] samt 4 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
Lag om utdebitering och utbetalning av skatt vid ändring i rikets indelning i kommuner och *landsting*	**Lag om utdebitering och utbetalning av skatt vid ändring i rikets indelning i kommuner och *regioner***
4 §[2]	
Vad som *sagts* i denna lag om kommun och kommunalskatt *skall* gälla också för *landsting* och *landstingsskatt.* Bestämmelserna i 1 § *skall* gälla också för begravningsavgift som *skall* betalas till kommun enligt begravningslagen (1990:1144).	*Det* som *sägs* i denna lag om kommun och kommunalskatt *ska* gälla också för *regioner* och *regionskatt.* Bestämmelserna i 1 § *ska* gälla också för begravningsavgift som *ska* betalas till kommun enligt begravningslagen (1990:1144).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse av lagens rubrik 1999:299.
[2] Senaste lydelse 1999:299.

24 Förslag till lag om ändring i lagen (1980:578) om ordningsvakter

Härigenom föreskrivs att 2 b § lagen (1980:578) om ordningsvakter ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 b §[1]	
Ordningsvakter får förordnas att tjänstgöra vid säkerhetskontroll enligt lagen (2010:294) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och *landsting* och enligt lagen (2018:1974) om säkerhetskontroll vid Sametingets offentliga sammanträden.	Ordningsvakter får förordnas att tjänstgöra vid säkerhetskontroll enligt lagen (2010:294) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och *regioner* och enligt lagen (2018:1974) om säkerhetskontroll vid Sametingets offentliga sammanträden.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse 2018:1975.

25 Förslag till lag om ändring i lagen (1981:324) om medborgarvittnen

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1981:324) om medborgarvittnen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 §	
Medborgarvittnen väljs av kommunfullmäktige till det antal och för den tid som fullmäktige bestämmer.	
Valet *skall* vara proportionellt, om det begärs av minst så många ledamöter som motsvarar den kvot*, vilken* erhålls om antalet närvarande ledamöter delas med det antal personer som valet avser, ökat med 1. Om kvoten är ett brutet tal, *skall* den avrundas till närmast högre hela tal. *Om* förfarandet vid sådant proportionellt val finns *bestämmelser* i lagen *(1955:138) om proportionellt valsätt vid val inom landsting, kommunfullmäktige m.m.*	Valet *ska* vara proportionellt, om det begärs av minst så många ledamöter som motsvarar den kvot *som* erhålls om antalet närvarande ledamöter delas med det antal personer som valet avser, ökat med 1. Om kvoten är ett brutet tal, *ska* den avrundas till närmast högre hela tal. *Bestämmelser om* förfarandet vid sådant proportionellt val finns i lagen *(1992:339) om proportionellt valsätt.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

26 Förslag till lag om ändring i lagen (1981:1310) om offentliga funktionärers rätt till gottgörelse för rättegångskostnad i vissa mål m.m.

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1981:1310) om offentliga funktionärers rätt till gottgörelse för rättegångskostnad i vissa mål m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §[1]	
Med offentliga funktionärer avses i denna lag	
1. arbetstagare hos staten,	
2. arbetstagare hos kommuner, *landsting,* kommunalförbund, församlingar eller kyrkliga samfälligheter,	2. arbetstagare hos kommuner, *regioner,* kommunalförbund, församlingar eller kyrkliga samfälligheter,
3. arbetstagare hos andra arbetsgivare, om anställningen är statligt reglerad,	
4. ledamöter av sådana styrelser, verk, nämnder, kommittéer eller andra myndigheter som hör till staten eller till någon kommun eller *något landsting* eller andra organ som avses i 2 eller 3,	4. ledamöter av sådana styrelser, verk, nämnder, kommittéer eller andra myndigheter som hör till staten eller till någon kommun eller *region* eller andra organ som avses i 2 eller 3,
5. de som utövar uppdrag åt staten eller åt en kommun eller annat organ som avses i 2, om de har valts till uppdraget eller inte *äger* undandra sig detta *liksom eljest* om uppdraget är reglerat i författning,	5. de som utövar uppdrag åt staten eller åt en kommun eller annat organ som avses i 2, om de har valts till uppdraget eller inte *har rätt att* undandra sig detta *eller annars* om uppdraget är reglerat i författning,
6. krigsmän och andra som fullgör lagstadgad tjänsteplikt,	
7. de som utövar myndighet utan att ha sådan anställning eller sådant uppdrag som anges i 1–5 och utan att fullgöra sådan tjänsteplikt som nämns i 6.	

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse 2004:810.

27 Förslag till lag om ändring i lagen (1982:1004) om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer m.fl. att delta i totalförsvarsplaneringen

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1982:1004) om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer m.fl. att delta i totalförsvarsplaneringen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §[1]	
Ägare eller innehavare av industriella anläggningar, andra näringsidkare samt sådana arbetsgivarorganisationer och arbetstagarorganisationer som avses i 6 § lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet, är skyldiga att på begäran av den myndighet som regeringen bestämmer (totalförsvarsmyndighet), delta i totalförsvarsplaneringen enligt bestämmelserna i denna lag.	
Lagen gäller *inte statliga myndigheter, kommunala myndigheter eller landstingsmyndigheter* och inte heller den som i stället omfattas av särskilda föreskrifter för totalförsvaret.	Lagen gäller *varken statliga eller kommunala myndigheter* och inte heller den som i stället omfattas av särskilda föreskrifter för totalförsvaret.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse 1994:1725.

28 Förslag till lag om ändring i tandvårdslagen (1985:125)

Härigenom föreskrivs att 5–10, 13, 15 a och 15 b §§ och rubrikerna närmast före 5 § tandvårdslagen (1985:125) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
Den landstingskommunala tandvården	***Tandvård som bedrivs av regioner***
Landstingskommunens ansvar	*Regionens ansvar*
5 §[1]	
Varje *landsting* ska erbjuda en god tandvård åt dem som är bosatta inom *landstinget*. Detsamma gäller dem som har skyddad folkbokföring enligt 16 § folkbokföringslagen (1991:481) och stadigvarande vistas inom *landstinget*. Även i övrigt ska *landstinget* verka för en god tandhälsa hos befolkningen. Tandvård som *landstinget självt* bedriver benämns i denna lag folktandvård.	Varje *region* ska erbjuda en god tandvård åt dem som är bosatta inom *regionen.* Detsamma gäller dem som har skyddad folkbokföring enligt 16 § folkbokföringslagen (1991:481) och stadigvarande vistas inom *regionen.* Även i övrigt ska *regionen* verka för en god tandhälsa hos befolkningen. Tandvård som *regionen själv* bedriver benämns i denna lag folktandvård.
Vad som i denna lag sägs om *landsting* gäller också kommuner som inte ingår i *ett landsting*.	Vad som i denna lag sägs om *regioner* gäller också kommuner som inte ingår i *en region.*
Ett landsting får sluta avtal med någon annan om att utföra de uppgifter som *landstinget* och dess folktandvård ansvarar för enligt denna lag. Uppgifter som innefattar myndighetsutövning får dock inte med stöd av denna bestämmelse överlämnas till en juridisk person eller en enskild individ.	*En region* får sluta avtal med någon annan om att utföra de uppgifter som *regionen* och dess folktandvård ansvarar för enligt denna lag. Uppgifter som innefattar myndighetsutövning får dock inte med stöd av denna bestämmelse överlämnas till en juridisk person eller en enskild individ.
5 a §[2]	
Landstinget ska även erbjuda en god tandvård åt dem som, utan att vara bosatta i Sverige, har rätt till vårdförmåner i Sverige vid sjukdom enligt vad som följer av	*Regionen* ska även erbjuda en god tandvård åt dem som, utan att vara bosatta i Sverige, har rätt till vårdförmåner i Sverige vid sjukdom enligt vad som följer av

[1] Senaste lydelse 2018:685.
[2] Senaste lydelse 2010:1315.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen. Detsamma ska gälla för den som avses i 5 kap. 7 § första stycket socialförsäkringsbalken och som omfattas av nämnda förordning. Tandvården ska i dessa fall erbjudas av *det landsting* inom vars område personen är förvärvsverksam eller, när det gäller en person som är arbetslös, *det landsting* inom vars område denne är registrerad som arbetssökande. I den utsträckning familjemedlemmar till dessa personer har rätt till vårdförmåner i Sverige vid sjukdom, enligt vad som följer av den nämnda förordningen, ska familjemedlemmarna erbjudas tandvård av samma *landsting.* Om familjemedlemmarna är bosatta i Sverige gäller dock 5 §.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen. Detsamma ska gälla för den som avses i 5 kap. 7 § första stycket socialförsäkringsbalken och som omfattas av nämnda förordning. Tandvården ska i dessa fall erbjudas av *den region* inom vars område personen är förvärvsverksam eller, när det gäller en person som är arbetslös, *den region* inom vars område denne är registrerad som arbetssökande. I den utsträckning familjemedlemmar till dessa personer har rätt till vårdförmåner i Sverige vid sjukdom, enligt vad som följer av den nämna förordningen, ska familjemedlemmarna erbjudas tandvård av samma *region.* Om familjemedlemmarna är bosatta i Sverige gäller dock 5 §.

6 §[3]

Om någon som vistas i *landstingskommunen* utan att vara bosatt där behöver omedelbar tandvård, ska *landstingskommunen* erbjuda sådan tandvård.

Om någon som vistas i *regionen* utan att vara bosatt där behöver omedelbar tandvård, ska *regionen* erbjuda sådan tandvård.

Särskilda bestämmelser om tandvård finns i lagen (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl. och lagen (2013:407) om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd.

7 §[4]

Folktandvården ska svara för

1. regelbunden och fullständig tandvård för personer till och med det år då de fyller 23 år,
2. specialisttandvård för personer från och med det år då de fyller 24 år, och
3. övrig tandvård för personer från och med det år då de fyller 24 år i den omfattning som *landstinget* bedömer lämplig.

3. övrig tandvård för personer från och med det år då de fyller 24 år i den omfattning som *regionen* bedömer lämplig.

[3] Senaste lydelse 2013:409.
[4] Senaste lydelse 2016:1301.

8 §[5]

Landstinget skall planera tandvården med utgångspunkt i befolkningens behov av tandvård. *Landstinget skall* se till att det finns tillräckliga resurser för patienter med särskilda behov av tandvårdsinsatser och att patientgrupper med behov av särskilt stöd erbjuds tandvård.

Planeringen *skall* avse även den tandvård som erbjuds av annan än *landstinget*.

Regionen ska planera tandvården med utgångspunkt i befolkningens behov av tandvård. *Regionen ska* se till att det finns tillräckliga resurser för patienter med särskilda behov av tandvårdsinsatser och att patientgrupper med behov av särskilt stöd erbjuds tandvård.

Planeringen *ska* avse även den tandvård som erbjuds av annan än *regionen.*

8 a §[6]

Vid tillämpningen av 8 § ska *landstinget* särskilt se till att uppsökande verksamhet bedrivs bland dem som

Vid tillämpningen av 8 § ska *regionen* särskilt se till att uppsökande verksamhet bedrivs bland dem som

1. omfattas av lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, eller

2. har ett varaktigt behov av omfattande vård- och omsorgsinsatser och som

a) omfattas av en kommuns ansvar för hälso- och sjukvård enligt 12 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30),

b) får hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård), eller

c) är bosatta i egen bostad och har motsvarande behov av vård eller omsorg som personer som omfattas av 2 a eller 2 b ovan.

Landstinget ska också se till att nödvändig tandvård erbjuds patienter som avses i första stycket.

Landstinget ska vidare se till att tandvård kan erbjudas

Regionen ska också se till att nödvändig tandvård erbjuds patienter som avses i första stycket.

Regionen ska vidare se till att tandvård kan erbjudas

1. dem som har behov av särskilda tandvårdsinsatser som ett led i en sjukdomsbehandling under en begränsad tid, och

2. dem som har stora behov av tandvård på grund av en långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning.

9 §

I planeringen och utvecklingen av tandvården *skall landstingskommunen* samverka med samhällsorgan, organisationer och enskilda.

I planeringen och utvecklingen av tandvården *ska regionen* samverka med samhällsorgan, organisationer och enskilda.

[5] Senaste lydelse 1998:554.
[6] Senaste lydelse 2017:34.

10 §

Landstingskommunerna skall samverka i tandvårdsfrågor som berör flera *landstingskommuner*.	*Regionerna ska* samverka i tandvårdsfrågor som berör flera *regioner.*

13 §[7]

I *landstingen* ska det finnas möjlighet till anställning för tandläkares specialiseringstjänstgöring enligt patientsäkerhetslagen (2010:659) i en omfattning som motsvarar det planerade framtida behovet av tandläkare med specialistkompetens i klinisk verksamhet.	I *regionerna* ska det finnas möjlighet till anställning för tandläkares specialiseringstjänstgöring enligt patientsäkerhetslagen (2010:659) i en omfattning som motsvarar det planerade framtida behovet av tandläkare med specialistkompetens i klinisk verksamhet.

15 a §[8]

Tandvård som avses i 7 § 1 ska vara avgiftsfri för patienten. Uppkommer kostnader med anledning av att patienten uteblivit från avtalat tandvårdsbesök, får avgift tas ut av patienten enligt grunder som *landstinget* bestämmer. *Landstinget* får också ta ut avgift, om patienten på begäran ges tandvård som inte är nödvändig för att uppnå ett från odontologisk synpunkt funktionellt och utseendemässigt godtagbart resultat.	Tandvård som avses i 7 § 1 ska vara avgiftsfri för patienten. Uppkommer kostnader med anledning av att patienten uteblivit från avtalat tandvårdsbesök, får avgift tas ut av patienten enligt grunder som *regionen* bestämmer. *Regionen* får också ta ut avgift, om patienten på begäran ges tandvård som inte är nödvändig för att uppnå ett från odontologisk synpunkt funktionellt och utseendemässigt godtagbart resultat.

Avgiften tas ut av patientens förmyndare om patienten är under 18 år när

1. vården ges, eller
2. patienten uteblir från ett avtalat besök.

Om det finns flera förmyndare svarar de solidariskt för avgiften.

Om det finns särskilda skäl får avgiften tas ut av den underårige.

Av patienter som får tandvård som avses i 7 § 2 och 3 får *landstinget* ta ut vårdavgifter enligt grunder som *landstingsfullmäktige* bestämmer, om inte något annat är särskilt föreskrivet.	Av patienter som får tandvård som avses i 7 § 2 och 3 får *regionen* ta ut vårdavgifter enligt grunder som *regionfullmäktige* bestämmer, om inte något annat är särskilt föreskrivet.

Vid tandvård som avses i 8 a § samt vid undersökning för och utförande av oralkirurgisk behandling som kräver ett sjukhus tekniska och medicinska resurser gäller bestämmelserna om avgifter i den öppna vården enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

[7] Senaste lydelse 2013:1143.
[8] Senaste lydelse 2017:34.

Patienten ska ha rätt att välja om sådan tandbehandling som avses i 8 a § ska utföras av folktandvården eller av en enskild näringsidkare, ett bolag eller en annan juridisk person vars vård kan berättiga till ersättning enligt lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd.

15 b §[9]

För tandvård enligt 8 a § andra och tredje styckena lämnar *landstinget* ersättning till vårdgivaren med belopp som motsvarar folktandvårdens priser för tandvård om inte *landstinget* kommer överens med vårdgivaren om något annat. Den patientavgift som patienten betalat *skall* räknas av från ersättningen.	För tandvård enligt 8 a § andra och tredje styckena lämnar *regionen* ersättning till vårdgivaren med belopp som motsvarar folktandvårdens priser för tandvård om inte *regionen* kommer överens med vårdgivaren om något annat. uari 2020. Förslag till lag om ä ndring *i ra* räknas av från ersättningen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[9] Senaste lydelse 2003:1209.

29 Förslag till lag om ändring i sparbankslagen (1987:619)

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 2 och 3 §§ och 8 kap. 4 § sparbankslagen (1987:619)[1] ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
4 kap.	
2 §[2]	
En huvudman får inte vara	
1. underårig eller i konkurs,	
2. bosatt utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte Finansinspektionen på grund av särskilda förhållanden medger det,	
3. anställd i sparbanken, om inte reglementet uttryckligen medger detta, eller	
4. huvudman, styrelseledamot eller anställd i annan sparbank.	
En huvudman får inte ha förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken.	
En huvudman, som utses av kommunfullmäktige eller *landstingsfullmäktige* enligt 3 §, får inte heller vara anställd eller styrelseledamot i något annat bankaktiebolag än Swedbank AB (publ) eller i en medlemsbank.	En huvudman som utses av kommunfullmäktige eller *regionfullmäktige* enligt 3 § får inte heller vara anställd eller styrelseledamot i något annat bankaktiebolag än Swedbank AB (publ) eller i en medlemsbank.
3 §[3]	
Av antalet huvudmän *skall* hälften, i enlighet med närmare föreskrifter i reglementet, väljas av kommunfullmäktige eller *landstingsfullmäktige* inom sparbankens verksamhetsområde. Återstoden utses av huvudmännen själva bland insättarna i sparbanken. Kravet på att dessa huvudmän *skall* vara insättare gäller dock inte vid huvudmannaval i samband med sparbankens bildande. En huvudman som står i tur att avgå får inte delta i valet för besättande av hans egen plats.	Av antalet huvudmän *ska* hälften, i enlighet med närmare föreskrifter i reglementet, väljas av kommunfullmäktige eller *regionfullmäktige* inom sparbankens verksamhetsområde. Återstoden utses av huvudmännen själva bland insättarna i sparbanken. Kravet på att dessa huvudmän *ska* vara insättare gäller dock inte vid huvudmannaval i samband med sparbankens bildande. En huvudman som står i tur att avgå får inte delta i valet för besättande av hans *eller hennes* egen plats.
Skall flera korporationer förrätta val av huvudmän *skall,* om inte	*Ska* flera korporationer förrätta val av huvudmän *ska,* om inte

[1] Lagen omtryckt 1996:1005.
[2] Senaste lydelse 2011:456.
[3] Senaste lydelse 2004:304.

särskilda skäl föranleder *till* något annat, fördelningen av antalet mandat mellan dem ske efter det invånarantal som de företräder.	särskilda skäl föranleder något annat, fördelningen av antalet mandat mellan dem ske efter det invånarantal som de företräder.
Bestämmelserna i 2 § lagen (1992:339) om proportionellt valsätt *skall* tillämpas också på kommunfullmäktiges och *landstingsfullmäktiges* val av huvudmän.	Bestämmelserna i 2 § lagen (1992:339) om proportionellt valsätt *ska* tillämpas också på kommunfullmäktiges och *regionfullmäktiges* val av huvudmän.

8 kap.

4 §[4]

I en sådan stiftelse som avses i 1 § andra stycket får förutom styrelsen finnas huvudmän till det antal och med de uppgifter som framgår av stiftelseförordnandet. Bestämmelserna i 4 kap. 3 § om kommunfullmäktiges och *landstingsfullmäktiges* val av huvudmän i sparbanker gäller också huvudmän i en sådan stiftelse.	I en sådan stiftelse som avses i 1 § andra stycket får förutom styrelsen finnas huvudmän till det antal och med de uppgifter som framgår av stiftelseförordnandet. Bestämmelserna i 4 kap. 3 § om kommunfullmäktiges och *regionfullmäktiges* val av huvudmän i sparbanker gäller också huvudmän i en sådan stiftelse.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[4] Senaste lydelse 1991:1681.

30 Förslag till lag om ändring i konkurslagen (1987:672)

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 11 § konkurslagen (1987:672) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
11 kap.	
11 §	
Säkerhet enligt 10 § *skall* bestå av pant eller borgen. Borgen *skall* ställas såsom för egen skuld och, om den ingås av två eller flera personer gemensamt, vara solidarisk.	Säkerhet enligt 10 § *ska* bestå av pant eller borgen. Borgen *ska* ställas såsom för egen skuld och, om den ingås av två eller flera personer gemensamt, vara solidarisk.
Om en bank eller något annat jämförbart kreditinstitut *skall* ställa säkerhet, får förvaltaren godta en utfästelse av institutet att infria den förpliktelse som säkerheten *skall* avse.	Om en bank eller något annat jämförbart kreditinstitut *ska* ställa säkerhet, får förvaltaren godta en utfästelse av institutet att infria den förpliktelse som säkerheten *ska* avse.
Staten, *kommun*, *landstingskommun* och kommunalförbund behöver inte ställa säkerhet.	Staten, *kommuner*, *regioner* och kommunalförbund behöver inte ställa säkerhet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

31 Förslag till lag om ändring i lagen (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m.

Härigenom föreskrivs att 5 och 7 §§ lagen (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
5 §[1]	
I denna lag avses med	I denna lag avses med
fullmäktige: kommunfullmäktige, *landstingsfullmäktige* och förbundsfullmäktige i kommunalförbund,	– fullmäktige: kommunfullmäktige, *regionfullmäktige* och förbundsfullmäktige i kommunalförbund,
styrelse: kommunstyrelse, *landstingsstyrelse* och förbundsstyrelse i kommunalförbund med förbundsfullmäktige.	– styrelse: kommunstyrelse, *regionstyrelse* och förbundsstyrelse i kommunalförbund med förbundsfullmäktige.
7 §[2]	
Styrelsen får i ett ärende som inte kan anstå besluta i stället för fullmäktige. Styrelsen får dock inte besluta i ett ärende som rör	
1. val av ledamöter och ersättare i styrelsen eller någon annan nämnd eller av revisorer,	
2. ansvarsfrihet för styrelsens eller en annan nämnds ledamöter eller åtgärd för att bevara kommunens, *landstingets* eller kommunalförbundets rätt.	2. ansvarsfrihet för styrelsens eller en annan nämnds ledamöter eller åtgärd för att bevara kommunens, *regionens* eller kommunalförbundets rätt.
Beslut som har fattats med stöd av första stycket *skall* anmälas till fullmäktige vid nästa sammanträde.	Beslut som har fattats med stöd av första stycket *ska* anmälas till fullmäktige vid nästa sammanträde.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse 1999:941.
[2] Senaste lydelse 2006:371.

32 Förslag till lag om ändring i kulturmiljölagen (1988:950)

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 11 § kulturmiljölagen (1988:950)[1] ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
5 kap.	
11 §[2]	
Även om ett föremål är av stor betydelse för kulturarvet ska tillstånd till utförsel ges om	
1. ägaren flyttar från Sverige för att bosätta sig i ett annat land,	
2. föremålet genom arv, testamente eller bodelning har förvärvats av en enskild person som är bosatt i ett annat land,	
3. föremålet förs ut ur landet av en offentlig institution här i landet eller en institution som får bidrag av stat, kommun eller *landsting* och det ska föras tillbaka till Sverige,	3. föremålet förs ut ur landet av en offentlig institution här i landet eller en institution som får bidrag av stat, kommun eller *region* och det ska föras tillbaka till Sverige,
4. föremålet förs ut av en enskild person för att användas i samband med offentlig kulturverksamhet och det ska föras tillbaka till Sverige, eller	
5. föremålet tillfälligt är i landet.	
Även om ett föremål är av stor betydelse för kulturarvet får tillstånd till utförsel ges om föremålet har förvärvats av en institution i utlandet.	

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Lagen omtryckt 2002:620.
Senaste lydelse av lagens rubrik 2013:548.
[2] Senaste lydelse 2017:562.

33 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster[1] ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	1 §[2]
Särskild löneskatt ska för varje år betalas till staten med 24,26 procent på	
1. ersättning som utfaller enligt kollektivavtalsgrundad avgångsbidragsförsäkring som tecknas av arbetsgivare till förmån för arbetstagare,	
2. avgångsersättning som *annorledes än på grund av* kollektivavtalsgrundad avgångsbidragsförsäkring utbetalas av staten, kommun eller kommunalförbund som arbetsgivare eller av Sveriges Kommuner och Landsting eller det för kommunerna och *landstingen* gemensamma organet för administration av personalpension, under förutsättning att arbetsgivaren tillämpar kommunalt pensionsavtal eller av annan arbetsgivare, under förutsättning att arbetsgivaren tillämpar kommunalt pensionsavtal och att borgen eller liknande garanti tecknats av kommun, kommunalförbund eller Sveriges Kommuner och Landsting,	2. avgångsersättning som *på annan grund än* kollektivavtalsgrundad avgångsbidragsförsäkring utbetalas av staten, kommun eller kommunalförbund som arbetsgivare eller av Sveriges Kommuner och Landsting eller det för kommunerna och *regionerna* gemensamma organet för administration av personalpension, under förutsättning att arbetsgivaren tillämpar kommunalt pensionsavtal eller av annan arbetsgivare, under förutsättning att arbetsgivaren tillämpar kommunalt pensionsavtal och att borgen eller liknande garanti tecknats av kommun, kommunalförbund eller Sveriges Kommuner och Landsting,
3. avgångsersättning som omfattas av s.k. trygghetsavtal,	
4. ersättning som utges enligt gruppsjukförsäkring som åtnjuts enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer till den del ersättningen utgör komplement till sjukersättning eller till aktivitetsersättning,	
5. ersättning som utges på grund av ansvarighetsförsäkring som åtnjuts enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer till den del ersättningen utges i form av engångsbelopp som inte utgör kompensation för förlorad inkomst,	
6. bidrag som en arbetsgivare lämnar till	

[1] Senaste lydelse av lagens rubrik 1991:688.
[2] Senaste lydelse 2019:326.

– en sådan vinstandelsstiftelse som avses i 25 kap. 21 § socialförsäkringsbalken om ersättningar från stiftelsen är avgiftsfria enligt 2 kap. 18 § socialavgiftslagen (2000:980), eller

– en annan juridisk person med motsvarande ändamål med undantag för bidrag som lämnas till en pensions- eller personalstiftelse enligt lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m.

Skattskyldig är den som utgett sådan ersättning eller sådant bidrag som avses i första stycket.

Vid bestämmande av skatteunderlaget tillämpas bestämmelserna i 2 kap. 4–15 och 17–25 §§ socialavgiftslagen.

Vid bestämmande av skatteunderlaget enligt första stycket 5 ska bortses från ersättning för arbetsskada som inträffat före utgången av juni 1993 om ersättningen avser tid därefter samt från ersättning för arbetsskada som inträffat före utgången av år 1992 om skadan anmälts till allmän försäkringskassa eller Försäkringskassan efter utgången av juni 1993. Detta gäller dock endast ersättning som för en och samme arbetstagare beräknas på lönedelar som inte överstiger sju och en halv gånger prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

34 Förslag till lag om ändring i arkivlagen (1990:782)

Härigenom föreskrivs att 8 och 14–16 §§ arkivlagen (1990:782) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
8 §[1]	
Regeringen bestämmer vilken arkivmyndighet som ska finnas för tillsynen över de statliga myndigheterna. Tillsynen över att sådana organ som avses i 2 § fullgör sina skyldigheter enligt 3–6 §§ ska skötas av den statliga arkivmyndigheten.	
Kommunstyrelsen är arkivmyndighet i kommunen och *landstingsstyrelsen* i *landstinget,* om inte kommunfullmäktige eller *landstingsfullmäktige* har utsett någon annan nämnd eller styrelse till arkivmyndighet.	Kommunstyrelsen är arkivmyndighet i kommunen och *regionstyrelsen* i *regionen,* om inte kommunfullmäktige eller *regionfullmäktige* har utsett någon annan nämnd eller styrelse till arkivmyndighet.
Den kommunala arkivmyndigheten ska se till att sådana juridiska personer som avses i 2 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) fullgör sina skyldigheter enligt 3–6 §§ denna lag. I de fall flera kommuner eller flera *landsting* bestämmer tillsammans i ett sådant företag fullgörs uppgiften av arkivmyndigheten i den kommun eller *det landsting* som kommunerna eller *landstingen* kommer överens om.	Den kommunala arkivmyndigheten ska se till att sådana juridiska personer som avses i 2 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) fullgör sina skyldigheter enligt 3–6 §§ denna lag. I de fall flera kommuner eller flera *regioner* bestämmer tillsammans i ett sådant företag fullgörs uppgiften av arkivmyndigheten i den kommun eller *region* som kommunerna eller *regionerna* kommer överens om.
Tillsynen över att sådana enskilda organ som avses i 1 § tredje stycket 1 fullgör sina skyldigheter enligt 3–6 §§ ska skötas av den statliga arkivmyndigheten i de fall det enskilda organet förvarar ett statligt arkiv och av de kommunala arkivmyndigheterna i de fall det enskilda organet förvarar ett kommunalt arkiv.	
Den statliga arkivmyndigheten ska också sköta tillsynen över att Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar fullgör sina skyldigheter enligt 3–6 §§ avseende handlingar som förvaras med stöd av lagen (1999:288) om överlämnande av allmänna handlingar till Svenska kyrkan eller någon av dess organisatoriska delar för förvaring, m.m.	

[1] Senaste lydelse 2010:1999.

14 §[2]

Om en kommunal myndighet har upphört och dess verksamhet inte har förts över till en annan kommunal myndighet, ska myndighetens arkiv överlämnas till arkivmyndigheten inom tre månader såvida inte kommunfullmäktige eller *landstingsfullmäktige* har beslutat något annat.	Om en kommunal myndighet har upphört och dess verksamhet inte har förts över till en annan kommunal myndighet, ska myndighetens arkiv överlämnas till arkivmyndigheten inom tre månader såvida inte kommunfullmäktige eller *regionfullmäktige* har beslutat något annat.

I lagen (2015:602) om överlämnande av allmänna handlingar för förvaring finns bestämmelser om förvaring av kommunala myndigheters arkiv hos enskilda organ i vissa fall.

15 §[3]

Utöver vad som följer av bestämmelserna i 9, 10 och 14 §§ får en kommunal myndighet avhända sig allmänna handlingar endast genom sådant återlämnande eller överlämnande som sker med stöd av

1. lag, eller

2. särskilt beslut av kommunfullmäktige eller *landstingsfullmäktige.*	2. särskilt beslut av kommunfullmäktige eller *regionfullmäktige*.

Första stycket gäller inte handlingar som en myndighet har fått som lån.

16 §[4]

Kommunfullmäktige eller *landstingsfullmäktige* får meddela föreskrifter om arkivvården inom kommunen, i den utsträckning något annat inte är särskilt föreskrivet.	Kommunfullmäktige eller *regionfullmäktige* får meddela föreskrifter om arkivvården inom kommunen, i den utsträckning något annat inte är särskilt föreskrivet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[2] Senaste lydelse 2015:604.
[3] Senaste lydelse 1993:1296.
[4] Senaste lydelse 1993:1296.

35 Förslag till lag om ändring i begravningslagen (1990:1144)

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 3 och 4 §§ begravningslagen (1990:1144) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
8 kap.	
3 §[1]	
En församling som är huvudman för begravningsverksamheten *skall* vidta de beredskapsförberedelser som behövs för denna verksamhet under höjd beredskap.	En församling som är huvudman för begravningsverksamheten *ska* vidta de beredskapsförberedelser som behövs för denna verksamhet under höjd beredskap.
Bestämmelser om vilket ansvar kommuner i detta sammanhang har inom det civila försvaret finns i lagen (2006:544) om kommuners och *landstings* åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.	Bestämmelser om vilket ansvar kommuner i detta sammanhang har inom det civila försvaret finns i lagen (2006:544) om kommuners och *regioners* åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.
4 §[2]	
Skyldigheten att lämna upplysningar m.m. enligt 6 kap. 1 § andra stycket och 2 § lagen (2006:544) om kommuners och *landstings* åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap gäller för huvudman och annan församling som innehar en eller flera allmänna begravningsplatser.	Skyldigheten att lämna upplysningar m.m. enligt 6 kap. 1 § andra stycket och 2 § lagen (2006:544) om kommuners och *regioners* åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap gäller för huvudman och annan församling som innehar en eller flera allmänna begravningsplatser.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse 2006:633.
[2] Senaste lydelse 2006:633.

36 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:1402) om övertagande av vissa sjukhem och andra vårdinrättningar

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1990:1402) om övertagande av vissa sjukhem och andra vårdinrättningar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 §	
En kommun får den 1 januari 1992 eller senare även överta ansvaret för och driften av en annan vårdinrättning för långtidssjukvård än som avses i 1 §, om *landstingskommunen* och kommunen kommer överens om det.	En kommun får den 1 januari 1992 eller senare även överta ansvaret för och driften av en annan vårdinrättning för långtidssjukvård än som avses i 1 §, om *regionen* och kommunen kommer överens om det.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

37 Förslag till lag om ändring i minerallagen (1991:45)

Härigenom föreskrivs att 17 kap. 2 § minerallagen (1991:45) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
17 kap.	
2 §[1]	
Om säkerhet som *skall* ställas enligt denna lag inte har godkänts av den till vars förmån den ställs, *skall* säkerheten prövas av länsstyrelsen.	Om säkerhet som *ska* ställas enligt denna lag inte har godkänts av den till vars förmån den ställs, *ska* säkerheten prövas av länsstyrelsen.
Borgen får godkännas av länsstyrelsen endast om borgensmannen svarar som för egen skuld och, om flera har tecknat borgen, de svarar solidariskt.	
Staten, kommuner, *landsting* och kommunalförbund behöver inte ställa säkerhet.	Staten, kommuner, *regioner* och kommunalförbund behöver inte ställa säkerhet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse 2005:161.

38 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:419) om resekostnadsersättning vid sjukresor

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1991:419) om resekostnadsersättning vid sjukresor ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §[1]	
Landsting och kommuner som inte tillhör *något landsting* (sjukvårdshuvudmän) ska, i fråga om personer som är försäkrade för bosättningsbaserade förmåner enligt 4 och 5 kap. socialförsäkringsbalken, lämna ersättning för resekostnader	*Regioner* och kommuner som inte tillhör *någon region* (sjukvårdshuvudmän) ska, i fråga om personer som är försäkrade för bosättningsbaserade förmåner enligt 4 och 5 kap. socialförsäkringsbalken, lämna ersättning för resekostnader
1. i samband med öppen hälso- och sjukvård som anordnas av *ett landsting* eller en kommun som inte ingår i *ett landsting* eller i samband med sjukhusvård,	1. i samband med öppen hälso- och sjukvård som anordnas av *en region* eller en kommun som inte ingår i *en region* eller i samband med sjukhusvård,

2. i samband med rådgivning om födelsekontrollerande verksamhet m.m. som ersätts enligt föreskrifter som regeringen meddelat,
3. vid resor till och från sjukhus eller läkare som föranleds av en undersökning enligt förordningen (1975:1157) om ersättning för vissa läkarutlåtanden m.m.,
4. i samband med tillhandahållande av hjälpmedel åt en person med funktionsnedsättning,
5. i samband med tandvård som avses i lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd,
6. vid besök som med anledning av sjukdom görs hos läkare inom studerandeorganisationernas hälsovård, för vilken statsbidrag betalas ut av högskolestyrelse,
7. i samband med konvalescentvård som ges i konvalescenthem som har tagits upp på förteckning som fastställs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer,
8. vid besök för sjukvårdande behandling som ges i omedelbart samband med en insats enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade,
9. vid besök för sjukvårdande behandling som ges med stöd av bestämmelserna om den kommunala hälso- och sjukvården i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

I fråga om resekostnader enligt första stycket 2 ska ersättning lämnas även när rådgivningen bedrivs av organisationer med tillstånd av Inspektionen för vård och omsorg.

[1] Senaste lydelse 2017:36.

För resekostnader som avses i första stycket 1 behöver ersättning lämnas endast om vården eller behandlingen getts med anledning av sjukdom eller förlossning.

Sjukvårdshuvudmännen ska också lämna ersättning för resekostnader vid vård enligt lagen (1993:1651) om läkarvårdsersättning och vid fysioterapi enligt lagen (1993:1652) om ersättning för fysioterapi.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

39 Förslag till lag om ändring i folkbokföringslagen (1991:481)

Härigenom föreskrivs att 10 § folkbokföringslagen (1991:481) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
10 §[1]	
En vistelse anses inte leda till ändrad bosättning om den föranleds enbart av uppdrag som riksdagsledamot, statsråd eller heltidsarvoderad förtroendevald i *landsting*.	En vistelse anses inte leda till ändrad bosättning om den föranleds enbart av uppdrag som riksdagsledamot, statsråd eller heltidsarvoderad förtroendevald i *region.*

En vistelse på viss fastighet som inte enbart föranleds av förhållande som avses i första stycket anses inte heller leda till ändrad bosättning om personen har anknytning till en annan fastighet genom att disponera en bostad där.

En person som regelmässigt tillbringar dygnsvilan endast på en fastighet där han eller hon med tillämpning av första eller andra stycket inte ska anses bosatt, anses bosatt på den fastighet som han eller hon med hänsyn till omständigheterna i övrigt kan anses ha sin starkaste anknytning till.

Sammanlever en person som omfattas av första eller andra stycket med sin familj på en fastighet där han eller hon enligt 7 § skulle anses vara bosatt, får Skatteverket på ansökan besluta att han eller hon ska folkbokföras på den fastigheten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse 2013:380.

40 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta

Härigenom föreskrivs att 5 och 6 §§ lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
5 §[1]	
Skattepliktig inkomst enligt denna lag är:	
1. avlöning eller därmed jämförlig förmån, som utgått av anställning eller uppdrag hos svenska staten, svensk kommun eller *svenskt landsting*;	1. avlöning eller därmed jämförlig förmån, som utgått av anställning eller uppdrag hos svenska staten, svensk kommun eller *svensk region*;
2. avlöning eller därmed jämförlig förmån, som utgått av annan anställning eller annat uppdrag än hos svenska staten, svensk kommun eller *svenskt landsting*, i den mån inkomsten förvärvats genom verksamhet här i riket;	2. avlöning eller därmed jämförlig förmån, som utgått av annan anställning eller annat uppdrag än hos svenska staten, svensk kommun eller *svensk region,* i den mån inkomsten förvärvats genom verksamhet här i riket;
3. arvode och liknande ersättning som uppburits av någon i egenskap av ledamot eller suppleant i styrelse eller annat liknande organ i svenskt aktiebolag eller annan svensk juridisk person, oavsett var verksamheten utövats;	
4. ersättning i form av pension, med undantag av barnpension, sjukersättning och aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken till den del det totala beloppet av uppburna ersättningar för varje kalendermånad överstiger en tolftedel av 0,77 prisbasbelopp, samt annan ersättning enligt samma balk;	
5. pension på grund av anställning eller uppdrag hos svenska staten, svensk kommun eller *svenskt landsting*;	5. pension på grund av anställning eller uppdrag hos svenska staten, svensk kommun eller *svensk region*;
6. belopp, som utgår på grund av annan pensionsförsäkring än tjänstepensionsförsäkring, om försäkringen meddelats i här i riket bedriven försäkringsrörelse samt belopp som utbetalas från pensionssparkonto fört av ett svenskt pensionssparinstitut eller av ett utländskt instituts filial i Sverige enligt lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande samt avskattning av en sådan försäkring eller ett sådant pensionssparkonto;	
6 a. belopp, som utgår på grund av annan pensionsförsäkring än tjänstepensionsförsäkring samt avskattning av sådan annan försäkring, om försäkringen meddelats i en utländsk försäkringsrörelse i den utsträckning den skattskyldige vid den årliga beskattningen fått avdrag för premier eller	

[1] Senaste lydelse 2012:833.

om premierna inte räknats som inkomst för den försäkrade enligt inkomstskattelagen (1999:1229);

7. pension på grund av tjänstepensionsförsäkring eller avtal om tjänstepension som är jämförbart med försäkring inklusive avskattning av sådan försäkring eller sådant avtal, samt annan pension eller förmån, om förmånen utgår på grund av förutvarande tjänst och den tidigare verksamheten huvudsakligen utövats i Sverige;

8. ersättning enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring eller annan författning, som utgått till någon vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller på grund av militärtjänstgöring;

9. dagpenning från arbetslöshetskassa enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring;

10. annan härifrån uppburen, genom verksamhet här i riket förvärvad inkomst av tjänst;

11. återfört avdrag för egenavgifter enligt socialavgiftslagen (2000:980), arbetsgivaravgifter och egenavgifter som satts ned genom ändrad debitering, i den utsträckning avdrag har medgetts för avgifterna samt avgifter som avses i 62 kap. 6 § inkomstskattelagen och som satts ned genom ändrad debitering, i den utsträckning avdrag har medgetts för avgifterna och dessa inte hänför sig till näringsverksamhet;

12. sjöinkomst som avses i 64 kap. 3 och 4 §§ inkomstskattelagen i den utsträckning inkomsten förvärvats genom verksamhet på

– ett handelsfartyg som ska anses som svenskt enligt sjölagen (1994:1009), utom i de fall fartyget hyrs ut i huvudsak obemannat till en utländsk redare och sjömannen inte är anställd hos fartygets ägare eller hos en arbetsgivare som ägaren anlitar, eller

– ett utländskt handelsfartyg som en svensk redare hyr i huvudsak obemannat, om sjömannen är anställd hos redaren eller hos arbetsgivare som redaren anlitar.

Som inkomst enligt första stycket 1–3 och 12 anses också förskott på sådan inkomst.

Verksamhet på grund av anställning eller uppdrag i svenskt företag eller vid ett utländskt företags fasta driftställe i Sverige anses utövad här i riket även om den enskilde inom ramen för verksamheten

– gör tjänsteresor utomlands, eller

– utför arbete utomlands i sin bostad under förutsättning att tiden för arbetet där uppgår till högst hälften av den enskildes totala arbetstid i verksamheten under varje tremånadersperiod.

Skattepliktig inkomst enligt denna lag är dock endast sådan inkomst som skulle ha beskattats hos en obegränsat skattskyldig enligt inkomstskattelagen.

6 §[2]

Från skatteplikt enligt denna lag undantas utomlands bosatt person för:

1. avlöning eller annan därmed jämförlig förmån, som utgått av annan anställning eller annat uppdrag än hos svenska staten,	1. avlöning eller annan därmed jämförlig förmån, som utgått av annan anställning eller annat uppdrag än hos svenska staten,

[2] Senaste lydelse 2009:1062.

svensk kommun eller *svenskt landsting*, om	svensk kommun eller *svensk region*, om

a) mottagaren av inkomsten vistas här i riket, under tidrymd eller tidrymder, som sammanlagt inte överstiger 183 dagar under en tolvmånadersperiod, och

b) ersättningen betalas av arbetsgivare, som inte har hemvist här i riket eller på dennes vägnar, samt

c) ersättningen inte belastar fast driftställe, som arbetsgivaren har här i riket;

2. ersättning som vid tillfällig anställning i Sverige betalats av arbetsgivare för kostnad

a) för resa till respektive från Sverige vid anställningens början respektive slut och

b) för logi för den tid under vilken arbetet utförts i Sverige;

3. ersättning som sådan person i sin egenskap av ledamot eller suppleant i styrelse eller annat liknande organ i svenskt aktiebolag eller annan svensk juridisk person uppburit i samband med förrättning och som betalats av bolaget eller den juridiska personen för kostnad

a) för resa till respektive från förrättningen och

b) för logi i samband med förrättningen;

4. sådan inkomst för vilken skatt enligt lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl. ska betalas och sådan inkomst som ska beskattas enligt 3 kap. 18 § första stycket 2 inkomstskattelagen (1999:1229);

5. avlöning eller därmed jämförlig förmån eller pension, som utgått på grund av anställning eller uppdrag hos svenska staten, om mottagaren är medborgare i anställningslandet och anställts av svensk utlandsmyndighet eller utomlands för fältprojekt för bilateral biståndsverksamhet (lokalanställd);

6. inkomst som är undantagen från beskattning på grund av bestämmelse i dubbelbeskattningsavtal.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

41 Förslag om lag om ändring i bostadsrättslagen (1991:614)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 4 § och 6 kap. 3 § och 7 kap. 10 och 19 §§ bostadsrättslagen (1991:614) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 kap.	
4 §[1]	
En juridisk person som har förvärvat bostadsrätt till en bostadslägenhet, som inte är avsedd för fritidsändamål, får vägras inträde i föreningen även om de i 3 § angivna förutsättningarna för medlemskap är uppfyllda.	
En kommun eller *ett landsting* som har förvärvat bostadsrätt till en bostadslägenhet får inte vägras inträde i föreningen.	En kommun eller *en region* som har förvärvat bostadsrätt till en bostadslägenhet får inte vägras inträde i föreningen.
6 kap.	
3 §[2]	
En juridisk person som är medlem i en bostadsrättsförening får inte utan samtycke av föreningens styrelse genom överlåtelse förvärva bostadsrätt till en bostadslägenhet som inte är avsedd för fritidsändamål.	
Samtycke behövs dock inte vid	
1. förvärv vid exekutiv försäljning eller tvångsförsäljning enligt 8 kap., om den juridiska personen hade panträtt i bostadsrätten, eller	
2. förvärv som görs av en kommun eller *ett landsting.*	2. förvärv som görs av en kommun eller *en region.*
7 kap.	
10 §[3]	
En bostadsrättshavare får upplåta sin lägenhet i andra hand till annan för självständigt brukande endast om styrelsen ger sitt samtycke. Detta gäller även i de fall som avses i 6 § andra stycket.	En bostadsrättshavare får upplåta sin lägenhet i andra hand till *någon* annan för självständigt brukande endast om styrelsen ger sitt samtycke. Detta gäller även i de fall som avses i 6 § andra stycket.
Samtycke behövs dock inte,	Samtycke behövs dock inte
1. om en bostadsrätt har förvärvats vid exekutiv försäljning eller tvångsförsäljning enligt 8 kap. av en juridisk person som hade panträtt i bostadsrätten och som	1. om en bostadsrätt har förvärvats vid exekutiv försäljning eller tvångsförsäljning enligt 8 kap. av en juridisk person som hade panträtt i bostadsrätten och som

[1] Senaste lydelse 1992:505.
[2] Senaste lydelse 1995:1464.
[3] Senaste lydelse 2003:31.

inte antagits till medlem i föreningen, eller	inte *har* antagits till medlem i föreningen, eller
2. om lägenheten är avsedd för permanentboende och bostadsrätten till lägenheten innehas av en kommun eller *ett landsting*.	2. om lägenheten är avsedd för permanentboende och bostadsrätten till lägenheten innehas av en kommun eller *en region*.
Styrelsen *skall* genast underrättas om en upplåtelse enligt andra stycket.	Styrelsen *ska* genast underrättas om en upplåtelse enligt andra stycket.

19 §[4]

Nyttjanderätten är inte förverkad, om det som ligger bostadsrättshavaren till last är av ringa betydelse. Vid bedömningen ska det särskilt beaktas om det som ligger bostadsrättshavaren till last har sin grund i att en närstående eller tidigare närstående har utsatt bostadsrättshavaren eller någon i bostadsrättshavarens hushåll för brott.	Nyttjanderätten är inte förverkad om det som ligger bostadsrättshavaren till last är av ringa betydelse. Vid bedömningen ska det särskilt beaktas om det som ligger bostadsrättshavaren till last har sin grund i att en närstående eller tidigare närstående har utsatt bostadsrättshavaren eller någon i bostadsrättshavarens hushåll för brott.
Nyttjanderätten till en bostadslägenhet är inte förverkad på grund av att en skyldighet som avses i 18 § 7 inte fullgörs, om bostadsrättshavaren är en kommun eller *ett landsting* och skyldigheten inte kan fullgöras av en kommun eller *ett landsting*.	Nyttjanderätten till en bostadslägenhet är inte förverkad på grund av att en skyldighet som avses i 18 § 7 inte fullgörs, om bostadsrättshavaren är en kommun eller *en region* och skyldigheten inte kan fullgöras av en kommun eller *en region*.

En skyldighet för bostadsrättshavaren att inneha anställning i ett visst företag eller någon liknande skyldighet får inte läggas till grund för förverkande.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[4] Senaste lydelse 2014:334.

42 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
4 §[1]	
Termer och uttryck som används i denna lag har samma betydelse och tillämpningsområde som i inkomstskattelagen (1999:1229). Med beskattningsår för staten, *landstingskommuner*, kommuner och kommunalförbund avses dock i denna lag kalenderår. Med beskattningsår för svenska handelsbolag och europeiska ekonomiska intressegrupperingar avses i denna lag räkenskapsåret.	Termer och uttryck som används i denna lag har samma betydelse och tillämpningsområde som i inkomstskattelagen (1999:1229). Med beskattningsår för staten, *regioner,* kommuner och kommunalförbund avses dock i denna lag kalenderår. Med beskattningsår för svenska handelsbolag och europeiska ekonomiska intressegrupperingar avses i denna lag räkenskapsåret.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse 2014:284.

43 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1109) om uppdragsutbildning i vissa fall

Härigenom föreskrivs att 1, 2 och 5 §§ lagen (1991:1109) om uppdragsutbildning i vissa fall ska ha följande lydelse

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §	
Med uppdragsutbildning avses i denna lag utbildning som innebär att kommuner och *landstingskommuner* mot särskild ersättning från annan än enskild, för dennes räkning anordnar utbildning för personer som uppdragsgivaren utser. Uppdragsutbildning får bedrivas på de villkor som anges i denna lag.	Med uppdragsutbildning avses i denna lag utbildning som innebär att kommuner och *regioner* mot särskild ersättning från annan än enskild, för dennes räkning anordnar utbildning för personer som uppdragsgivaren utser. Uppdragsutbildning får bedrivas på de villkor som anges i denna lag.
2 §[1]	
Kommuner och *landsting* får bedriva uppdragsutbildning som i fråga om art och nivå motsvarar den verksamhet kommunen eller *landstinget* får bedriva inom skolväsendet. Uppdragsutbildningen får dock inte motsvara ett helt nationellt program i gymnasieskolan.	Kommuner och *regioner* får bedriva uppdragsutbildning som i fråga om art och nivå motsvarar den verksamhet kommunen eller *regionen* får bedriva inom skolväsendet. Uppdragsutbildningen får dock inte motsvara ett helt nationellt program i gymnasieskolan.
5 §	
Kommuner och *landstingskommuner* som är huvudmän för folkhögskolor som kan få statsbidrag, får bedriva uppdragsutbildning vid skolorna vid sidan av den verksamhet som kan berättiga till statsbidrag.	Kommuner och *regioner* som är huvudmän för folkhögskolor som kan få statsbidrag, får bedriva uppdragsutbildning vid skolorna vid sidan av den verksamhet som kan berättiga till statsbidrag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse 2010:876.

44 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård

Härigenom föreskrivs att 1, 4, 7 a, 15 och 40 §§ lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård[1] ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §[2]	
Föreskrifterna i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och patientlagen (2014:821) gäller all psykiatrisk vård. Kompletterande föreskrifter om psykiatrisk vård som är förenad med frihetsberövande och annat tvång (tvångsvård) ges i denna lag.	Föreskrifterna i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och patientlagen (2014:821) gäller all psykiatrisk vård. Kompletterande föreskrifter om psykiatrisk vård som är förenad med frihetsberövande och annat tvång (*tvångsvård*) ges i denna lag.
Föreskrifter om psykiatrisk tvångsvård finns också i lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård.	
Vad som sägs i denna lag om *ett landsting* gäller även en kommun som inte ingår i *ett landsting.*	*Det* som sägs i denna lag om *en region* gäller även en kommun som inte ingår i *en region.*
Med chefsöverläkare avses i denna lag chefsöverläkaren vid den sjukvårdsinrättning där patienten är inskriven.	
4 §	
Ett beslut om intagning på en sjukvårdsinrättning för tvångsvård får inte fattas utan att ett läkarintyg (*vårdintyg*) har utfärdats, av vilket det framgår att det finns sannolika skäl för att förutsättningarna för sluten psykiatrisk tvångsvård av patienten är uppfyllda. Vårdintyget ska grundas på en särskild läkarundersökning.	
En undersökning för vårdintyg får företas endast om det finns skälig anledning till det. Undersökningen utförs av en legitimerad läkare. Om undersökningen inte kan utföras med patientens samtycke, får patienten tas om hand för undersökning. Beslut om sådant omhändertagande får fattas endast av en läkare i allmän tjänst eller av en läkare som enligt avtal med *landstinget* har till	En undersökning för vårdintyg får företas endast om det finns skälig anledning till det. Undersökningen utförs av en legitimerad läkare. Om undersökningen inte kan utföras med patientens samtycke, får patienten tas om hand för undersökning. Beslut om sådant omhändertagande får fattas endast av en läkare i allmän tjänst eller av en läkare som enligt avtal med *regionen* har till

[1] Lagen omtryckt 2008:415.
[2] Senaste lydelse 2017:37.

uppgift att utföra undersökningar för vårdintyg.	uppgift att utföra undersökningar för vårdintyg.
7 a §[3]	
En samordnad vårdplan ska innehålla uppgifter om	
– det bedömda behovet av insatser från *landstingets* hälso- och sjukvård och kommunens socialtjänst eller hälso- och sjukvård,	– det bedömda behovet av insatser från *regionens* hälso- och sjukvård och kommunens socialtjänst eller hälso- och sjukvård,
– beslut om insatser och, så långt möjligt, patientens inställning till insatserna i vårdplanen,	
– vilken enhet vid *landstinget* eller kommunen som ansvarar för respektive insats, och	– vilken enhet vid *regionen* eller kommunen som ansvarar för respektive insats, och
– eventuella åtgärder som vidtas av andra än *landstinget* eller kommunen.	– eventuella åtgärder som vidtas av andra än *regionen* eller kommunen.
Vårdplanen ska upprättas av chefsöverläkaren, om han eller hon bedömer att patienten kommer att vara i behov av insatser enligt första stycket i samband med öppen psykiatrisk tvångsvård. Vårdplanen ska så långt möjligt utformas i samråd med patienten och, om det inte är olämpligt, med dennes närstående. Vårdplanen ska utformas i samarbete mellan de enheter vid kommunen eller *landstinget* som svarar för insatserna. Vårdplanen är upprättad när den har justerats av enheterna.	Vårdplanen ska upprättas av chefsöverläkaren, om han eller hon bedömer att patienten kommer att vara i behov av insatser enligt första stycket i samband med öppen psykiatrisk tvångsvård. Vårdplanen ska så långt möjligt utformas i samråd med patienten och, om det inte är olämpligt, med dennes närstående. Vårdplanen ska utformas i samarbete mellan de enheter vid kommunen eller *regionen* som svarar för insatserna. Vårdplanen när upprättad när den har justerats av enheterna.
Chefsöverläkaren ska underrätta berörd enhet vid *landsting*, kommun eller annan huvudman om beslut om öppen psykiatrisk tvångsvård.	Chefsöverläkaren ska underrätta berörd enhet vid *region*, kommun eller annan huvudman om beslut om öppen psykiatrisk tvångsvård.
15 §	
Vård enligt denna lag ges på en sjukvårdsinrättning som drivs av *ett landsting.*	Vård enligt denna lag ges på en sjukvårdsinrättning som drivs av *en region.*
Om det finns synnerliga skäl, får regeringen bestämma att vård får ges även på någon annan vårdinrättning. På en sådan inrättning ska tillämpas det som i	Om det finns synnerliga skäl, får regeringen bestämma att vård får ges även på någon annan vårdinrättning. På en sådan inrättning ska tillämpas det som i

[3] Senaste lydelse 2017:369.

denna lag sägs om sjukvårdsinrättning som drivs av *ett landsting*.	denna lag sägs om sjukvårdsinrättning som drivs av *en region*.

40 §[4]

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får medge undantag från kravet i 4 § på att läkare som utför undersökning för vårdintyg ska vara legitimerad och från kravet i 39 § på specialistkompetens.

Om regeringen enligt 15 § andra stycket bestämt att vård enligt denna lag får ges på någon annan vårdinrättning än en sådan som drivs av *ett landsting,* ska regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, uppdra åt en erfaren läkare med specialistkompetens inom någon av de psykiatriska specialiteterna att fullgöra de uppgifter som enligt denna lag ankommer på chefsöverläkare.	Om regeringen enligt 15 § andra stycket bestämt att vård enligt denna lag får ges på någon annan vårdinrättning än en sådan som drivs av *en region*, ska regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, uppdra åt en erfaren läkare med specialistkompetens inom någon av de psykiatriska specialiteterna att fullgöra de uppgifter som enligt denna lag ankommer på chefsöverläkare.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[4] Senaste lydelse 2008:415.

45 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård

Härigenom föreskrivs att 2 och 6 §§ lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård[1] ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 §[2]	
Föreskrifterna i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) om skyldighet för *ett landsting* att erbjuda hälso- och sjukvård gäller även rättspsykiatrisk vård.	Föreskrifterna i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) om skyldighet för *en region* att erbjuda hälso- och sjukvård gäller även rättspsykiatrisk vård.
Vad som sägs i denna lag om *ett landsting* gäller också en kommun som inte ingår i *ett landsting*.	*Det* som sägs i denna lag om *en region* gäller också en kommun som inte ingår i *en region*.
Med chefsöverläkare avses i denna lag chefsöverläkaren vid den sjukvårdsinrättning där patienten är inskriven.	
6 §	
Rättspsykiatrisk vård ges på en sjukvårdsinrättning som drivs av *ett landsting*. Den som ges öppen rättspsykiatrisk vård får vistas utanför en sådan sjukvårdsinrättning.	Rättspsykiatrisk vård ges på en sjukvårdsinrättning som drivs av *en region*. Den som ges öppen rättspsykiatrisk vård får vistas utanför en sådan sjukvårdsinrättning.
Vid rättspsykiatrisk vård gäller i tillämpliga delar 15 a–17 §§ lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård.	
På en enhet för rättspsykiatrisk undersökning får rättspsykiatrisk vård ges åt den som genomgår undersökning.	

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Lagen omtryckt 2008:416.
[2] Senaste lydelse 2017:38.

46 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:339) om proportionellt valsätt

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1992:339) om proportionellt valsätt ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §[1]	
Denna lag gäller proportionella val som förrättas av	
– kommunfullmäktige,	
– *landstingsfullmäktige*,	– *regionfullmäktige*,
– styrelsen eller någon annan nämnd i en kommun, *ett landsting* eller ett kommunalförbund,	– styrelsen eller någon annan nämnd i en kommun, *en region* eller ett kommunalförbund,
– förbundsfullmäktige eller förbundsdirektionen i kommunalförbund, och	
– indelningsdelegerade.	

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse 2016:739.

47 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon

Härigenom föreskrivs att 5 b § lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
5 b §[1]	
Ett tillstånd får för sin giltighet göras beroende av att den som avser att bedriva verksamheten ställer säkerhet för kostnaderna för att ta bort anläggningar och andra inrättningar samt för andra åtgärder för återställning. Staten, kommuner, *landsting* och kommunalförbund behöver inte ställa säkerhet.	Ett tillstånd får för sin giltighet göras beroende av att den som avser att bedriva verksamheten ställer säkerhet för kostnaderna för att ta bort anläggningar och andra inrättningar samt för andra åtgärder för återställning. Staten, kommuner, *regioner* och kommunalförbund behöver inte ställa säkerhet.
Om det kan antas att den ställda säkerheten inte är tillräcklig, får tillståndsmyndigheten besluta om ytterligare säkerhet.	
I fråga om beskaffenheten av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten *skall* prövas av tillståndsmyndigheten och förvaras av länsstyrelsen i det län som närmaste del av Sveriges sjöterritorium ligger i.	I fråga om beskaffenheten av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten *ska* prövas av tillståndsmyndigheten och förvaras av länsstyrelsen i det län som närmaste del av Sveriges sjöterritorium ligger i.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse 1998:847.

48 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap

Härigenom föreskrivs att 7 § lagen (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap[1] ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
7 §[2]	
Vid höjd beredskap *skall* kommuner och *landsting* vidta de särskilda åtgärder i fråga om planering och inriktning av verksamheten, tjänstgöring och ledighet för personal samt användning av tillgängliga resurser som är nödvändiga för att de under de rådande förhållandena *skall* kunna fullgöra sina uppgifter inom totalförsvaret.	Vid höjd beredskap *ska* kommuner och *regioner* vidta de särskilda åtgärder i fråga om planering och inriktning av verksamheten, tjänstgöring och ledighet för personal samt användning av tillgängliga resurser som är nödvändiga för att de under de rådande förhållandena *ska* kunna fullgöra sina uppgifter inom totalförsvaret.
Vid höjd beredskap *skall* de enskilda organisationer och företag som enligt överenskommelse eller på annan grund är skyldiga att fortsätta sin verksamhet i krig vidta de särskilda åtgärder i fråga om planering och inriktning av verksamheten, tjänstgöring och ledighet för personal samt användning av tillgängliga resurser som är nödvändiga för att de under de rådande förhållandena *skall* kunna fullgöra dessa skyldigheter.	Vid höjd beredskap *ska* de enskilda organisationer och företag som enligt överenskommelse eller på annan grund är skyldiga att fortsätta sin verksamhet i krig vidta de särskilda åtgärder i fråga om planering och inriktning av PAGE *MERGEFORMAT359 □□□/ PAGE*MERGEFORMAT1□ □□/ 5□∧□□□∨□□□□□□Ↄ□□□ a lag träder i kraft den 1 ådande förhållandena *ska* kunna fullgöra dessa skyldigheter.

Innebörden i övrigt av att höjd beredskap råder framgår av andra författningar.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse av lagens rubrik 1996:1470.
[2] Senaste lydelse 1999:946.

49 Förslag till lag om ändring i sametingslagen (1992:1433)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 2 § och 3 kap. 32 a § sametingslagen (1992:1433) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 kap.	
2 §[1]	
Sametinget ska bestå av 31 ledamöter, utsedda genom val. För ledamöterna ska det utses ersättare. I fråga om antalet ersättare och hur de ska utses gäller bestämmelserna i 14 kap. 15 § vallagen (2005:837) om val till *landstingsfullmäktige*.	Sametinget ska bestå av 31 ledamöter, utsedda genom val. För ledamöterna ska det utses ersättare. I fråga om antalet ersättare och hur de ska utses gäller bestämmelserna i 14 kap. 15 § vallagen (2005:837) om val till *regionfullmäktige*.
Efter förslag av Sametinget förordnar regeringen ordförande i Sametinget. Ordföranden ska utses bland tingets ledamöter. Sametinget väljer en eller flera vice ordförande bland ledamöterna. Sametinget får återkalla vice ordförandes uppdrag.	
3 kap.	
32 a §[2]	
Om en ledamot har avgått före utgången av den tid för vilken ledamoten blivit vald, *skall* länsstyrelsen på anmälan av Sametingets ordförande inkalla en ny ordinarie ledamot enligt de bestämmelser i 14 kap. 21 § vallagen (2005:837) som avser ny ordinarie *landstingsledamot.*	Om en ledamot har avgått före utgången av den tid för vilken ledamoten blivit vald, *ska* länsstyrelsen på anmälan av Sametingets ordförande inkalla en ny ordinarie ledamot enligt de bestämmelser i 14 kap. 21 § vallagen (2005:837) som avser ny ordinarie *ledamot i regionfullmäktige.*
Om en ersättare för ledamot har inträtt som ordinarie ledamot eller avgått som ersättare av annan orsak, *skall* länsstyrelsen på anmälan av Sametingets ordförande utse ytterligare ersättare enligt de bestämmelser i 14 kap. 22 § vallagen som avser ersättare för *landstingsledamot.*	Om en ersättare för ledamot har inträtt som ordinarie ledamot eller avgått som ersättare av annan orsak, *ska* länsstyrelsen på anmälan av Sametingets ordförande utse ytterligare ersättare enligt de bestämmelser i 14 kap. 22 § vallagen som avser ersättare för *ledamot i regionfullmäktige.*

[1] Senaste lydelse 2018:1976.
[2] Senaste lydelse 2006:803.

Den förrättning som avses i första och andra styckena är avslutad när protokollet från förrättningen har lagts fram för granskning. Efter sammanräkningen *skall* valsedlarna åter läggas i omslag på det sätt som föreskrivs i 31 §.	Den förrättning som avses i första och andra styckena är avslutad när protokollet från förrättningen har lagts fram för granskning. Efter sammanräkningen *ska* valsedlarna åter läggas i omslag på det sätt som föreskrivs i 31 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

50 Förslag till lag om ändring i lagen (1993:335) om Barnombudsman

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (1993:335) om Barnombudsman ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	5 §[1]
Förvaltningsmyndigheter, kommuner och *landsting skall* på Barnombudsmannens uppmaning lämna uppgifter till ombudsmannen om vilka åtgärder som vidtagits för att i den egna verksamheten genomföra barns och ungas rättigheter enligt barnkonventionen. De är också skyldiga att på ombudsmannens uppmaning komma till överläggningar med denne.	Förvaltningsmyndigheter, kommuner och *regioner ska* på Barnombudsmannens uppmaning lämna uppgifter till ombudsmannen om vilka åtgärder som vidtagits för att i den egna verksamheten genomföra barns och ungas rättigheter enligt barnkonventionen. De är också skyldiga att på ombudsmannens uppmaning komma till överläggningar med denne.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse 2002:377.

51 Förslag till lag om ändring i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

Härigenom föreskrivs att 2, 3, 10, 16, 17, 21 d–23, 26 f, 28 a och 28 c–28 e §§ och rubriken närmast före 16 § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 §[1]	
Varje *landsting skall*, om inte något annat avtalats enligt 17 §, svara för insatser enligt 9 § 1.	Varje *region ska*, om inte något annat avtalats enligt 17 §, svara för insatser enligt 9 § 1.
Varje kommun *skall,* om inte något annat avtalats enligt 17 §, svara för insatser enligt 9 § 2–10.	Varje kommun *ska*, om inte något annat avtalats enligt 17 §, svara för insatser enligt 9 § 2–10.
3 §	
Vad som föreskrivs för *landsting* i denna lag gäller också kommuner som inte ingår i *något landsting*.	Vad som föreskrivs för *regioner* i denna lag gäller också kommuner som inte ingår i *någon region*.
10 §[2]	
I samband med att en insats enligt denna lag beviljas ska den enskilde erbjudas att en individuell plan med beslutade och planerade insatser upprättas i samråd med honom eller henne. Den som har beviljats en insats ska när som helst kunna begära att en plan upprättas, om det inte redan har skett. I planen ska även åtgärder redovisas som vidtas av andra än kommunen eller *landstinget*. Planen ska omprövas fortlöpande och minst en gång om året.	I samband med att en insats enligt denna lag beviljas ska den enskilde erbjudas att en individuell plan med beslutade och planerade insatser upprättas i samråd med honom eller henne. Den som har beviljats en insats ska när som helst kunna begära att en plan upprättas, om det inte redan har skett. I planen ska även åtgärder redovisas som vidtas av andra än kommunen eller *regionen.* Planen ska omprövas fortlöpande och minst en gång om året.
Landstinget och kommunen ska underrätta varandra om upprättade planer.	*Regionen* och kommunen ska underrätta varandra om upprättade planer.
Gemensamma bestämmelser om *landstingens* och kommunernas ansvar	**Gemensamma bestämmelser om *regionernas* och kommunernas ansvar**

[1] Senaste lydelse 2005:125.
[2] Senaste lydelse 2010:480.

16 §[3]

En kommuns ansvar enligt denna lag gäller gentemot dem som är bosatta i kommunen. Ansvaret för insatser enligt 9 § 2–10 omfattar dock inte dem som är bosatta i kommunen genom beslut av en annan kommun i fall som avses i 16 c eller 16 d §.

Om en person som anges i 1 § tänker bosätta sig i en kommun, ska kommunen på ansökan meddela förhandsbesked om rätten till insatser enligt 9 §. Vid prövningen av en ansökan om förhandsbesked ska bestämmelserna i denna lag gälla. Kommunen ska utan dröjsmål planera och förbereda insatser som förhandsbeskedet ger den enskilde rätt till om han eller hon bosätter sig i kommunen. Förhandsbeskedet gäller under sex månader räknat från den dag då insatserna blir tillgängliga för den enskilde.

Förhandsbesked enligt andra stycket ska också meddelas på ansökan av en person som redan är bosatt i kommunen, om en annan kommun enligt 16 c eller 16 d § har ansvaret enligt denna lag, och om ansökan avser

1. insats enligt 9 § 8 eller 9, eller
2. andra insatser enligt 9 § och den enskilde ordnar eget boende.

Om behov av insatser enligt denna lag uppkommer under en tillfällig vistelse i en kommun ska kommunen ansvara för det stöd och den hjälp som behövs i akuta situationer.

I fråga om *landstingets* förpliktelser gäller vad som sägs i denna paragraf om kommunen i stället *landstinget.*

I fråga om *regionens* förpliktelser gäller vad som sägs i denna paragraf om kommunen i stället *regionen.*

17 §[4]

Utöver avtalssamverkan enligt 9 kap. 37 § kommunallagen (2017:725) får *ett landsting* eller en kommun med bibehållet ansvar sluta avtal med en enskild person om att tillhandahålla insatser enligt denna lag. Om avtalet innebär att en insats enligt 9 § 8 eller 9 ska tillhandahållas i en annan kommun, ska den kommunen underrättas om avtalet.

Ett landsting och en kommun som ingår i *landstinget* får sluta avtal om att ansvar för en eller flera uppgifter enligt denna lag överlåts från *landstinget* till kommunen eller från kommunen till *landstinget*. Om en sådan överlåtelse sker ska föreskrifterna i denna lag

Utöver avtalssamverkan enligt 9 kap. 37 § kommunallagen (2017:725) får *en region* eller en kommun med bibehållet ansvar sluta avtal med en enskild person om att tillhandahålla insatser enligt denna lag. Om avtalet innebär att en insats enligt 9 § 8 eller 9 ska tillhandahållas i en annan kommun, ska den kommunen underrättas om avtalet.

En region och en kommun som ingår i *regionen* får sluta avtal om att ansvar för en eller flera uppgifter enligt denna lag överlåts från *regionen* till kommunen eller från kommunen till *regionen*. Om en sådan överlåtelse sker ska föreskrifterna i denna lag om

[3] Senaste lydelse 2011:329.
[4] Senaste lydelse 2018:571.

om *landsting* eller kommun gälla för den till vilken uppgiften överlåtits.

Om *ett landsting* och en kommun har slutit avtal om överlåtelse enligt andra stycket, får överlåtaren lämna sådant ekonomiskt bidrag till mottagaren som motiveras av avtalet. Har en överlåtelse skett från *ett landsting* till samtliga kommuner som ingår i *landstinget*, får kommunerna lämna ekonomiska bidrag till varandra, om det behövs för kostnadsutjämning mellan kommunerna.

region eller kommun gälla för den till vilken uppgiften överlåtits.

Om *en region* och en kommun har slutit avtal om överlåtelse enligt andra stycket, får överlåtaren lämna sådant ekonomiskt bidrag till mottagaren som motiveras av avtalet. Har en överlåtelse skett från *en region* till samtliga kommuner som ingår i *regionen*, får kommunerna lämna ekonomiska bidrag till varandra, om det behövs för kostnadsutjämning mellan kommunerna.

21 d §[5]

Handlingar som kommit in eller upprättats i samband med att en insats lämnas enligt 9 § 8 får inte gallras med stöd av bestämmelserna i 21 c §.

Handlingar *skall* vidare undantas från gallring enligt bestämmelserna i 21 c § av hänsyn till forskningens behov i ett representativt urval av kommuner och *landsting* och i övriga kommuner och *landsting* beträffande ett representativt urval av personer.

Handlingar *ska* vidare undantas från gallring enligt bestämmelserna i 21 c § av hänsyn till forskningens behov i ett representativt urval av kommuner och *regioner* och i övriga kommuner och *regioner* beträffande ett representativt urval av personer.

22 §[6]

Ledningen av *landstingets* eller kommunens verksamhet enligt denna lag *skall* utövas av en eller flera nämnder som fullmäktige utser. Särskilda bestämmelser om gemensam nämnd finns i lagen (2003:192) om gemensam nämnd inom vård- och omsorgsområdet.

Ledningen av *regionens* eller kommunens verksamhet enligt denna lag *ska* utövas av en eller flera nämnder som fullmäktige utser. Särskilda bestämmelser om gemensam nämnd finns i lagen (2003:192) om gemensam nämnd inom vård- och omsorgsområdet.

23 §[7]

En enskild person får inte utan tillstånd av Inspektionen för vård och omsorg yrkesmässigt bedriva verksamhet som avses i 9 § 2–10.

Tillstånd att bedriva verksamhet som avses i första stycket får meddelas endast den som genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten. I fråga om en juridisk person ska prövningen sammantaget avse

[5] Senaste lydelse 2005:125.
[6] Senaste lydelse 2003:197.
[7] Senaste lydelse 2018:1155.

1. den verkställande direktören och andra som genom en ledande ställning eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande över verksamheten,
2. styrelseledamöter och styrelsesuppleanter,
3. bolagsmännen i kommanditbolag eller andra handelsbolag, och
4. personer som genom ett direkt eller indirekt ägande har ett väsentligt inflytande över verksamheten.

Vidare krävs att den enskilda personen i övrigt bedöms lämplig. I fråga om en juridisk person krävs att samtliga som anges i andra stycket 1–4 bedöms lämpliga. Vid lämplighetsbedömningen ska viljan och förmågan att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna, laglydnad i övrigt och andra omständigheter av betydelse beaktas.

Kommun och *landsting* som ska bedriva verksamhet som avses i första stycket ska anmäla denna verksamhet till Inspektionen för vård och omsorg innan verksamheten påbörjas.

Kommuner och *regioner* som ska bedriva verksamhet som avses i första stycket ska anmäla denna verksamhet till Inspektionen för vård och omsorg innan verksamheten påbörjas.

Den som har beviljats ekonomiskt stöd för personlig assistans enligt 9 § 2 eller assistansersättning enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken, och som har anställt någon för sådan personlig assistans, ska göra en anmälan till Inspektionen för vård och omsorg innan assistenten påbörjar sitt arbete.

26 f §[8]

Om Inspektionen för vård och omsorg finner att det i verksamhet som står under tillsyn enligt denna lag förekommer ett missförhållande som har betydelse för enskildas möjligheter att kunna få de insatser de har rätt till, får inspektionen förelägga den som svarar för verksamheten att avhjälpa missförhållandet. Om inspektionen finner att kraven i 23 § andra och tredje styckena eller 23 a § inte är uppfyllda i verksamhet som beviljats tillstånd, eller att en sådan förändring som avses i 23 b § inte har anmälts, får inspektionen förelägga den som har beviljats tillståndet att avhjälpa bristen. Ett föreläggande ska innehålla uppgifter om de åtgärder som inspektionen anser nödvändiga för att det påtalade missförhållandet eller bristen ska kunna avhjälpas. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

Inspektionen för vård och omsorg får även förelägga den kommun eller *det landsting* som inte har fullgjort sin anmälningsskyldighet enligt 23 § fjärde stycket att fullgöra denna skyldighet. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

Inspektionen för vård och omsorg får även förelägga den kommun eller *region* som inte har fullgjort sin anmälningsskyldighet enligt 23 § fjärde stycket att fullgöra denna skyldighet. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

[8] Senaste lydelse 2018:1155.

28 a §[9]

En kommun eller *ett landsting* som inte inom skälig tid tillhandahåller en insats enligt 9 § som någon är berättigad till enligt ett beslut av en sådan nämnd som avses i 22 §, ska åläggas att betala en särskild avgift. Detsamma gäller en kommun eller *ett landsting* som inte inom skälig tid på nytt tillhandahåller insatsen efter det att verkställigheten av ett sådant beslut avbrutits.

En kommun eller *en region* som inte inom skälig tid tillhandahåller en insats enligt 9 § som någon är berättigad till enligt ett beslut av en sådan nämnd som avses i 22 §, ska åläggas att betala en särskild avgift. Detsamma gäller en kommun eller *en region* som inte inom skälig tid på nytt tillhandahåller insatsen efter det att verkställigheten av ett sådant beslut avbrutits.

En kommun eller *ett landsting* som inte inom skälig tid tillhandahåller en insats enligt 9 § som någon är berättigad till enligt en domstols avgörande, ska åläggas att betala en särskild avgift. Detsamma gäller en kommun eller *ett landsting* som inte inom skälig tid på nytt tillhandahåller insatsen efter det att verkställigheten av ett sådant avgörande avbrutits.

En kommun eller *en region* som inte inom skälig tid tillhandahåller en insats enligt 9 § som någon är berättigad till enligt en domstols avgörande, ska åläggas att betala en särskild avgift. Detsamma gäller en kommun eller *en region* som inte inom skälig tid på nytt tillhandahåller insatsen efter det att verkställigheten av ett sådant avgörande avbrutits.

Om en bosättningskommun med stöd av 16 a § 2 har begärt att en vistelsekommun ska verkställa ett beslut, ska vistelsekommunen i fall som avses i första och andra styckena betala den särskilda avgiften enligt denna paragraf.

Avgifter enligt denna paragraf tillfaller staten.

28 c §[10]

Frågor om särskild avgift prövas efter ansökan av Inspektionen för vård och omsorg av den förvaltningsrätt inom vars domkrets kommunen är belägen. En ansökan som avser *ett landsting* prövas av den förvaltningsrätt inom vars domkrets *landstingets* förvaltning utövas.

Frågor om särskild avgift prövas efter ansökan av Inspektionen för vård och omsorg av den förvaltningsrätt inom vars domkrets kommunen är belägen. En ansökan som avser *en region* prövas av den förvaltningsrätt inom vars domkrets *regionens* förvaltning utövas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

28 d §[11]

Om en kommun eller *ett landsting* efter att ha ålagts att betala särskild avgift fortfarande

Om en kommun eller *en region* efter att ha ålagts att betala särskild avgift fortfarande underlåter att

[9] Senaste lydelse 2011:329.
[10] Senaste lydelse 2012:940.
[11] Senaste lydelse 2008:77.

underlåter att tillhandahålla insatsen får ny särskild avgift enligt 28 a § första eller andra stycket dömas ut.	tillhandahålla insatsen får ny särskild avgift enligt 28 a § första eller andra stycket dömas ut.

28 e §[12]

Särskild avgift enligt 28 a § första stycket får dömas ut bara om ansökan enligt 28 c § delgetts kommunen eller *landstinget* inom två år från tidpunkten för det gynnande beslutet om insatsen eller inom två år från det att verkställigheten av det gynnande beslutet avbrutits.	Särskild avgift enligt 28 a § första stycket får dömas ut bara om ansökan enligt 28 c § delgetts kommunen eller *regionen* inom två år från tidpunkten för det gynnande beslutet om insatsen eller inom två år från det att verkställigheten av det gynnande beslutet avbrutits.
Särskild avgift enligt 28 a § andra stycket får dömas ut bara om ansökan enligt 28 c § delgetts kommunen eller *landstinget* inom två år från det att domen om insatsen *vunnit* laga kraft eller inom två år från det att verkställigheten av domen avbrutits.	Särskild avgift enligt 28 a § andra stycket får dömas ut bara om ansökan enligt 28 c § delgetts kommunen eller *regionen* inom två år från det att domen om insatsen *fått* laga kraft eller inom två år från det att verkställigheten av domen avbrutits.

Om en vistelsekommun enligt 28 a § tredje stycket ska betala den särskilda avgiften, ska första och andra styckena avse vistelsekommunen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[12] Senaste lydelse 2011:329.

52 Förslag till lag om ändring i lagen (1993:1651) om läkarvårdsersättning

Härigenom föreskrivs att 1, 3–6, 9, 19, 20, 23 och 26 §§ och rubriken närmast före 6 § lagen (1993:1651) om läkarvårdsersättning ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §[1]	
Denna lag innehåller bestämmelser om vissa ersättningar till läkare i privat verksamhet i primärvården och den öppna hälso- och sjukvården i övrigt och om patientavgifter i samband därmed (läkarvårdsersättning).	
Vad som i lagen sägs om *landsting* gäller också kommuner som inte ingår i *ett landsting*.	*Det* som i lagen sägs om *regioner* gäller också kommuner som inte ingår i *en region.*
3 §[2]	
Med vård avses i denna lag medicinskt motiverad vård, behandling eller undersökning som ges av en läkare eller under läkarens överinseende samt rådgivning som lämnas av läkare i födelsekontrollerande syfte eller i fråga om abort eller sterilisering.	
Ett landsting får, som villkor för att lämna läkarvårdsersättning enligt denna lag, kräva remiss för vård hos en privat verksam läkare med specialistkompetens under förutsättning att remisskrav gäller för motsvarande vård hos en specialist inom *landstinget.* Remiss får dock inte krävas för läkarvård inom verksamheter som avser barnmedicin, gynekologi eller psykiatri.	*En region* får, som villkor för att lämna läkarvårdsersättning enligt denna lag, kräva remiss för vård hos en privat verksam läkare med specialistkompetens under förutsättning att remisskrav gäller för motsvarande vård hos en specialist inom *regionen*. Remiss får dock inte krävas för läkarvård inom verksamheter som avser barnmedicin, gynekologi eller psykiatri.
4 §[3]	
Om inte annat föreskrivs avses i denna lag med *landstinget det landsting* inom vars område läkaren bedriver eller avser att bedriva sin verksamhet.	Om inte annat föreskrivs avses i denna lag med *regionen den region* inom vars område läkaren bedriver eller avser att bedriva sin verksamhet.

[1] Senaste lydelse 1995:837.
[2] Senaste lydelse 2009:79.
[3] Senaste lydelse 1995:837.

5 §[4]

Läkarvårdsersättning enligt denna lag lämnas endast till läkare som har samverkansavtal med *landstinget* rörande sin verksamhet.	Läkarvårdsersättning enligt denna lag lämnas endast till läkare som har samverkansavtal med *regionen* rörande sin verksamhet.

Bestämmelsen om samverkansavtal gäller inte för en vikarie som avses i 10 §.

En läkare i privat verksamhet som ger vård enligt avtal med *landstinget*, får ta emot ersättning från *landstinget* på de villkor och enligt de grunder som *landstinget* och läkaren kommit överens om. Vårdavtalet gäller i stället för bestämmelserna i denna lag.	En läkare i privat verksamhet som ger vård enligt avtal med *regionen*, får ta emot ersättning från *regionen* på de villkor och enligt de grunder som *regionen* och läkaren kommit överens om. Vårdavtalet gäller i stället för bestämmelserna i denna lag.
Vid ingående av samverkansavtal och vårdavtal ska *landstinget* tillämpa lagen (2016:1145) om offentlig upphandling eller lagen (2008:962) om valfrihetssystem, om inte annat följer av 5 a–5 h §§. Vid en sådan tillämpning av lagen om offentlig upphandling ska de bestämmelser tillämpas som gäller tjänster av sådant slag som anges i bilaga 2 till den lagen.	Vid ingående av samverkansavtal och vårdavtal ska *regionen* tillämpa lagen (2016:1145) om offentlig upphandling eller lagen (2008:962) om valfrihetssystem, om inte annat följer av 5 a–5 h §§. Vid en sådan tillämpning av lagen om offentlig upphandling ska de bestämmelser tillämpas som gäller tjänster av sådant slag som anges i bilaga 2 till den lagen.

5 a §[5]

En läkare som är verksam med rätt till ersättning enligt denna lag och som avser att överlåta sin verksamhet ska anmäla till *landstinget* om han eller hon i samband *härmed* vill	En läkare som är verksam med rätt till ersättning enligt denna lag och som avser att överlåta sin verksamhet ska anmäla till *regionen* om han eller hon i samband *med överlåtelsen* vill

– säga upp sin rätt till ersättning, och

– möjliggöra för annan läkare att få ingå samverkansavtal med *landstinget* med motsvarande villkor (ersättningsetablering).	– möjliggöra för annan läkare att få ingå samverkansavtal med *regionen* med motsvarande villkor (ersättningsetablering).

5 b §[6]

Efter anmälan enligt 5 a § ska *landstinget* utan dröjsmål publicera en ansökningsinbjudan om att få ingå samverkansavtal. Publicering-	Efter anmälan enligt 5 a § ska *regionen* utan dröjsmål publicera en ansökningsinbjudan om att få ingå samverkansavtal. Publicering-

[4] Senaste lydelse 2016:1151.
[5] Senaste lydelse 2009:79.
[6] Senaste lydelse 2009:79.

en ska ske genom annons i en elektronisk databas, som är allmänt tillgänglig, eller genom annons i någon annan form som möjliggör effektiv konkurrens.

en ska ske genom annons i en elektronisk databas, som är allmänt tillgänglig, eller genom annons i någon annan form som möjliggör effektiv konkurrens.

Av inbjudan, eller annat för sökande tillgängligt underlag, ska framgå

1. vilken verksamhet som ska överlåtas,
2. vilka villkor som ska gälla för samverkansavtalet,
3. de i 5 e § första stycket angivna kraven för ingående av samverkansavtal,
4. hur en ansökan får lämnas, och
5. vilken dag ansökan senast ska ha kommit in.

Sökande ska ges skälig tid att komma in med ansökningar.

5 c §[7]

Landstinget ska behandla sökande på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt iaktta principerna om öppenhet, ömsesidigt erkännande och proportionalitet.

Regionen ska behandla sökande på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt iaktta principerna om öppenhet, ömsesidigt erkännande och proportionalitet.

5 d §[8]

Landstinget får utesluta en sökande från att delta i ansökningsförfarandet i enlighet med vad som föreskrivs i 7 kap. 1 och 2 §§ lagen (2008:962) om valfrihetssystem. *Vad* som sägs där om upphandlande myndighet ska i stället avse *landsting*.

Regionen får utesluta en sökande från att delta i ansökningsförfarandet i enlighet med vad som föreskrivs i 7 kap. 1 och 2 §§ lagen (2008:962) om valfrihetssystem. *Det* som sägs där om upphandlande myndighet ska i stället avse *region*.

5 e §[9]

Landstinget ska fatta beslut om att ingå samverkansavtal med den sökande som har erbjudit högsta pris för verksamheten och som

Regionen ska fatta beslut om att ingå samverkansavtal med den sökande som har erbjudit högsta pris för verksamheten och som

1. vid övertagandet av verksamheten kan uppfylla de krav som anges i 7–9 §§,
2. inte har uteslutits enligt 5 d §, och
3. inte redan har, eller kan få, rätt till offentlig ersättning för sina hälso- och sjukvårdstjänster inom ramen för ett sådant valfrihetssystem som avses i lagen (2008:962) om valfrihetssystem.

Efter det att verksamheten överlåtits till den sökande som avses i första stycket, ska *lands-*

Efter det att verksamheten överlåtits till den sökande som avses i första stycket, ska *regionen*

[7] Senaste lydelse 2009:79.
[8] Senaste lydelse 2009:79.
[9] Senaste lydelse 2009:79.

tinget ingå samverkansavtal med denne. Samverkansavtalet ska innehålla motsvarande villkor som gällt för den överlåtande läkarens rätt till ersättning. *Landstinget* får dock ändra villkoren om den överlåtande läkaren godkänt de nya villkoren och dessa *angivits* i ansökningsinbjudan eller annat för sökandena tillgängligt underlag.

ingå samverkansavtal med denne. Samverkansavtalet ska innehålla motsvarande villkor som gällt för den överlåtande läkarens rätt till ersättning. *Regionen* får dock ändra villkoren om den överlåtande läkaren godkänt de nya villkoren och dessa *angetts* i ansökningsinbjudan eller annat för sökandena tillgängligt underlag.

Om den överlåtande läkaren återkallar sin anmälan enligt 5 a § eller om det annars saknas förutsättningar att fullfölja ärendet har detta förfallit.

5 f §[10]

Landstinget ska utan dröjsmål skriftligen underrätta sökandena och den överlåtande läkaren om ett beslut att ingå samverkansavtal enligt 5 e § första stycket. Detsamma gäller om ärendet förfallit enligt 5 e § sista stycket.

Regionen ska utan dröjsmål skriftligen underrätta sökandena och den överlåtande läkaren om ett beslut att ingå samverkansavtal enligt 5 e § första stycket. Detsamma gäller om ärendet förfallit enligt 5 e § sista stycket.

5 g §[11]

Bestämmelserna om avtalsspärr, överprövning och skadestånd i 20 kap. 1, 4–12, 14, 16 och 18–21 §§ lagen (2016:1145) om offentlig upphandling gäller i fråga om ersättningsetablering enligt denna lag. *Vad* som sägs där om upphandlande myndighet, kontrakt, upphandling samt leverantör eller anbudsgivare ska i stället avse *landsting*, samverkansavtal, förfarande för ersättningsetablering respektive sökande.

Bestämmelserna om avtalsspärr, överprövning och skadestånd i 20 kap. 1, 4–12, 14, 16 och 18–21 §§ lagen (2016:1145) om offentlig upphandling gäller i fråga om ersättningsetablering enligt denna lag. *Det* som sägs där om upphandlande myndighet, kontrakt, upphandling samt leverantör eller anbudsgivare ska i stället avse *region,* samverkansavtal, förfarande för ersättningsetablering respektive sökande.

Hänvisningarna i 20 kap. 1 § första stycket lagen om offentlig upphandling till underrättelse enligt 12 kap. 12 § första stycket eller 19 kap. 29 § ska vid tillämpningen av denna lag i stället avse underrättelse enligt 5 f § denna lag.

Hänvisningarna i 20 kap. 6 § första stycket och 20 § lagen om offentlig upphandling till andra bestämmelser i den lagen ska vid tillämpningen av denna lag i stället avse 5 b–5 f §§ denna lag.

Hänvisningarna i 20 kap. 7, 14 och 21 §§ lagen om offentlig upphandling till 13–15 §§ samma kapitel ska vid tillämpningen av denna lag i stället avse 5 h § denna lag.

[10] Senaste lydelse 2009:79.
[11] Senaste lydelse 2016:1151.

5 h §[12]

Vid en ansökan enligt 20 kap. 4 § 2 lagen (2016:1145) om offentlig upphandling ska rätten besluta att ett samverkansavtal som har ingåtts i samband med en ersättningsetablering är ogiltigt om det har ingåtts utan föregående annonsering enligt 5 b §.

Ett sådant samverkansavtal ska också förklaras ogiltigt, om det har ingåtts i strid med tillämpliga bestämmelser om överprövning eller avtalsspärr enligt 5 g § eller före en underrättelse enligt 5 f §. För ogiltighet i sådana fall krävs dessutom att någon av de grundläggande principerna i 5 c § har överträtts och detta har medfört att en sökande har lidit eller kan komma att lida skada.

En ansökan om överprövning enligt första eller andra stycket ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom sex månader från det att avtalet ingicks. Om *landstinget* skriftligen har underrättat sökandena om att samverkansavtal har ingåtts, ska ansökan ha kommit in innan 30 dagar har gått från underrättelsen.

En ansökan om överprövning enligt första eller andra stycket ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom sex månader från det att avtalet ingicks. Om *regionen* skriftligen har underrättat sökandena om att samverkansavtal har ingåtts, ska ansökan ha kommit in innan 30 dagar har gått från underrättelsen.

***Landstingets* ansvar m.m.**

***Regionens* ansvar m.m.**

6 §[13]

Landstinget skall svara för den läkarvårdsersättning som inte täcks av patientavgiften. Om vården har avsett en patient som inte är bosatt inom *landstingets* område*, skall det landsting* inom vars område patienten är bosatt svara för den utbetalda läkarvårdsersättningen, om inte *landstingen* kommer överens om något annat. Om patienten inte är bosatt inom *något landstings* område, *skall det landsting* inom vars område patienten eller familjemedlemmen är förvärvsverksam eller, när det gäller en person som är arbetslös, *det landsting* inom vars område personen är registrerad som arbetssökande, svara för den utbetalda läkarvårdsersättningen.

Regionen ska svara för den läkarvårdsersättning som inte täcks av patientavgiften. Om vården har avsett en patient som inte är bosatt inom *regionens* område, *ska den region* inom vars område patienten är bosatt svara för den utbetalda läkarvårdsersättningen, om inte *regionerna* kommer överens om något annat. Om patienten inte är bosatt inom *någon regions* område, *ska den region* inom vars område patienten eller familjemedlemmen är förvärvsverksam eller, när det gäller en person som är arbetslös, *den region* inom vars område personen är registrerad som arbetssökande, svara för den utbetalda läkarvårdsersättningen.

[12] Senaste lydelse 2016:1151.
[13] Senaste lydelse 2004:830.

Försäkringskassan får efter överenskommelse med *landstinget* ha hand om utbetalning av läkarvårdsersättning.	Försäkringskassan får efter överenskommelse med *regionen* ha hand om utbetalning av läkarvårdsersättning.

9 §[14]

Läkarvårdsersättning lämnas inte till en läkare som är anställd i *något landstings* hälso- och sjukvård eller i ett bolag eller annan juridisk person inom hälso- och sjukvården som *landstinget* har ett rättsligt bestämmande inflytande i. Ersättning kan dock lämnas om läkaren är tjänstledig och vikarierar för en annan läkare.	Läkarvårdsersättning lämnas inte till en läkare som är anställd i *någon regions* hälso- och sjukvård eller i ett bolag eller annan juridisk person inom hälso- och sjukvården som *regionen* har ett rättsligt bestämmande inflytande i. Ersättning kan dock lämnas om läkaren är tjänstledig och vikarierar för en annan läkare.

Läkarvårdsersättning lämnas inte till en läkare för verksamhet inom företagshälsovård eller elevhälsa som avser medicinska insatser enligt 2 kap. 25 § skollagen (2010:800).

19 §[15]

Ett landsting är inte *skyldigt* att betala läkarvårdsersättning innan samverkansavtal har ingåtts.	*En region* är inte *skyldig* att betala läkarvårdsersättning innan samverkansavtal har ingåtts.
Om en läkare har fått läkarvårdsersättning med för högt belopp, får *landstinget* återkräva det belopp som felaktigt har utbetalats. *Landstinget* får i sådant fall i stället avräkna beloppet från annan fordran från läkaren på läkarvårdsersättning.	Om en läkare har fått läkarvårdsersättning med för högt belopp, får *regionen* återkräva det belopp som felaktigt har utbetalats. *Regionen* får i sådant fall i stället avräkna beloppet från annan fordran från läkaren på läkarvårdsersättning.
Om en läkare trots påminnelser vid upprepade tillfällen eller annars i väsentlig utsträckning begär läkarvårdsersättning med för höga belopp eller på annat felaktigt sätt, får *landstinget* sätta ned den samlade läkarvårdsersättning som begärs för viss tid till skäligt belopp.	Om en läkare trots påminnelser vid upprepade tillfällen eller annars i väsentlig utsträckning begär läkarvårdsersättning med för höga belopp eller på annat felaktigt sätt, får *regionen* sätta ned den samlade läkarvårdsersättning som begärs för viss tid till skäligt belopp.

20 §[16]

Till en läkare som etablerar sig på en ort inom ett särskilt stödområde ska arvoden enligt 15 § lämnas med tjugo procents förhöjning.

[14] Senaste lydelse 2010:864.
[15] Senaste lydelse 2009:79.
[16] Senaste lydelse 2009:79.

Arvodeshöjning enligt första stycket ska betalas av *landstinget.* Efter två år från etableringen ska höjningen minskas med fem procentenheter årligen ner till fem procent.	Arvodeshöjning enligt första stycket ska betalas av *regionen*. Efter två år från etableringen ska höjningen minskas med fem procentenheter årligen ner till fem procent.
Till en läkare som har sin verksamhet inom ett särskilt stödområde ska *landstinget* lämna särskild ersättning för telefonkonsultationer och medicinskt motiverade hembesök.	Till en läkare som har sin verksamhet inom ett särskilt stödområde ska *regionen* lämna särskild ersättning för telefonkonsultationer och medicinskt motiverade hembesök.

Regeringen får meddela föreskrifter om vilka områden som ska anses som särskilda stödområden enligt denna paragraf.

23 §[17]

Patientavgift enligt denna lag får tas ut med högst samma belopp som gäller för motsvarande vård inom *landstinget.*	Patientavgift enligt denna lag får tas ut med högst samma belopp som gäller för motsvarande vård inom *regionen.*
Om läkaren tar ut en lägre patientavgift än vad som är medgivet enligt första stycket, *skall* detta inte påverka den del av läkarvårdsersättningen som betalas av *landstinget.*	Om läkaren tar ut en lägre patientavgift än vad som är medgivet enligt första stycket, *ska* detta inte påverka den del av läkarvårdsersättningen som betalas av *regionen*.
Om patientavgiften skulle överstiga det arvode som lämnas för vården, *skall* mellanskillnaden betalas till *landstinget*.	Om patientavgiften skulle överstiga det arvode som lämnas för vården*, ska* mellanskillnaden betalas till *regionen.*

26 §[18]

En läkare som begär läkarvårdsersättning ska medverka till att den egna verksamheten kan följas upp och utvärderas. Läkaren ska årligen till *landstinget* lämna en redovisning med uppgifter om mottagningens personal och medicintekniska utrustning samt om utförda vårdåtgärder och antalet patientbesök.	En läkare som begär läkarvårdsersättning ska medverka till att den egna verksamheten kan följas upp och utvärderas. Läkaren ska årligen till *regionen* lämna en redovisning med uppgifter om mottagningens personal och medicintekniska utrustning samt om utförda vårdåtgärder och antalet patientbesök.
Läkaren ska på begäran av *landstinget* lämna upplysningar och visa upp patientjournal samt övrigt material som rör undersökning, vård eller behandling av	Läkaren ska på begäran av *regionen* lämna upplysningar och visa upp patientjournal samt övrigt material som rör undersökning, vård eller behandling av en patient

[17] Senaste lydelse 1997:435.
[18] Senaste lydelse 2009:79.

en patient och som behövs för kontroll av begärd läkarvårds-ersättning.	och som behövs för kontroll av begärd läkarvårdsersättning.

Av 6 § lagen (1998:543) om hälsodataregister följer att läkaren också ska lämna uppgifter till hälsodataregister.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

53 Förslag till lag om ändring i lagen (1993:1652) om ersättning för fysioterapi

Härigenom föreskrivs att 1, 3–6, 9, 19, 20, 22 och 25 §§ och rubriken närmast före 6 § lagen (1993:1652) om ersättning för fysioterapi[1] ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §[2]	
Denna lag innehåller bestämmelser om vissa ersättningar till fysioterapeuter i privat verksamhet i den öppna hälso- och sjukvården och om patientavgifter i samband därmed (fysioterapiersättning).	
Vad som i lagen sägs om *landsting* gäller också kommuner som inte ingår i *ett landsting.*	*Det* som i lagen sägs om *regioner* gäller också kommuner som inte ingår i *en region.*
3 §[3]	
Med fysioterapi avses i denna lag fysioterapeutisk behandling som är föranledd av skada eller sjukdom. Om det krävs remiss från läkare eller tandläkare för fysioterapi inom *landstinget*, gäller det kravet även för fysioterapiersättning enligt denna lag.	Med fysioterapi avses i denna lag fysioterapeutisk behandling som är föranledd av skada eller sjukdom. Om det krävs remiss från läkare eller tandläkare för fysioterapi inom *regionen,* gäller det kravet även för fysioterapiersättning enligt denna lag.
4 §[4]	
Om inte annat föreskrivs avses i denna lag med *landstinget det landsting* inom vars område fysioterapeuten bedriver eller avser att bedriva sin verksamhet.	Om inte annat föreskrivs avses i denna lag med *regionen den region* inom vars område fysioterapeuten bedriver eller avser att bedriva sin verksamhet.
5 §[5]	
Fysioterapiersättning enligt denna lag lämnas endast till fysioterapeut som har samverkansavtal med *landstinget* rörande sin verksamhet.	Fysioterapiersättning enligt denna lag lämnas endast till fysioterapeut som har samverkansavtal med *regionen* rörande sin verksamhet.
Bestämmelsen om samverkansavtal gäller inte för en vikarie som avses i 10 §.	

[1] Senaste lydelse av lagens rubrik 2013:1145.
[2] Senaste lydelse 2013:1145.
[3] Senaste lydelse 2013:1145.
[4] Senaste lydelse 2013:1145.
[5] Senaste lydelse 2016:1152.

En fysioterapeut i privat verksamhet som ger fysioterapi enligt avtal med *landstinget*, får ta emot ersättning från *landstinget* på de villkor och enligt de grunder som *landstinget* och fysioterapeuten kommit överens om. Vårdavtalet gäller i stället för bestämmelserna i denna lag.

Vid ingående av samverkansavtal och vårdavtal ska *landstinget* tillämpa lagen (2016:1145) om offentlig upphandling eller lagen (2008:962) om valfrihetssystem, om inte annat följer av 5 a–5 h §§. Vid en sådan tillämpning av lagen om offentlig upphandling ska de bestämmelser tillämpas som gäller tjänster av sådant slag som anges i bilaga 2 till den lagen.

En fysioterapeut i privat verksamhet som ger fysioterapi enligt avtal med *regionen,* får ta emot ersättning från *regionen* på de villkor och enligt de grunder som *regionen* och fysioterapeuten kommit överens om. Vårdavtalet gäller i stället för bestämmelserna i denna lag.

Vid ingående av samverkansavtal och vårdavtal ska *regionen* tillämpa lagen (2016:1145) om offentlig upphandling eller lagen (2008:962) om valfrihetssystem, om inte annat följer av 5 a–5 h §§. Vid en sådan tillämpning av lagen om offentlig upphandling ska de bestämmelser tillämpas som gäller tjänster av sådant slag som anges i bilaga 2 till den lagen.

5 a §[6]

En fysioterapeut som är verksam med rätt till ersättning enligt denna lag och som avser att överlåta sin verksamhet ska anmäla till *landstinget* om han eller hon i samband med överlåtelsen vill

1. säga upp sin rätt till ersättning, och
2. möjliggöra för någon annan fysioterapeut att få ingå samverkansavtal med *landstinget* med motsvarande villkor (ersättningsetablering).

En fysioterapeut som är verksam med rätt till ersättning enligt denna lag och som avser att överlåta sin verksamhet ska anmäla till *regionen* om han eller hon i samband med överlåtelsen vill

2. möjliggöra för någon annan fysioterapeut att få ingå samverkansavtal med *regionen* med motsvarande villkor (ersättningsetablering).

5 b §[7]

Efter anmälan enligt 5 a § ska *landstinget* utan dröjsmål publicera en ansökningsinbjudan om att få ingå samverkansavtal. Publiceringen ska ske genom annons i en elektronisk databas, som är allmänt tillgänglig, eller genom annons i någon annan form som möjliggör effektiv konkurrens.

Efter anmälan enligt 5 a § ska *regionen* utan dröjsmål publicera en ansökningsinbjudan om att få ingå samverkansavtal. Publiceringen ska ske genom annons i en elektronisk databas, som är allmänt tillgänglig, eller genom annons i någon annan form som möjliggör effektiv konkurrens.

Av inbjudan, eller annat för sökande tillgängligt underlag, ska framgå

1. vilken verksamhet som ska överlåtas,

[6] Senaste lydelse 2013:1145.
[7] Senaste lydelse 2009:80.

2. vilka villkor som ska gälla för samverkansavtalet,
3. de i 5 e § första stycket angivna kraven för ingående av samverkansavtal,
4. hur en ansökan får lämnas, och
5. vilken dag ansökan senast ska ha kommit in.

Sökande ska ges skälig tid att komma in med ansökningar.

5 c §[8]

Landstinget ska behandla sökande på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt iaktta principerna om öppenhet, ömsesidigt erkännande och proportionalitet.

Regionen ska behandla sökande på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt iaktta principerna om öppenhet, ömsesidigt erkännande och proportionalitet.

5 d §[9]

Landstinget får utesluta en sökande från att delta i ansökningsförfarandet i enlighet med vad som föreskrivs i 7 kap. 1 och 2 §§ lagen (2008:962) om valfrihetssystem. *Vad* som sägs där om upphandlande myndighet ska i stället avse *landsting*.

Regionen får utesluta en sökande från att delta i ansökningsförfarandet i enlighet med vad som föreskrivs i 7 kap. 1 och 2 §§ lagen (2008:962) om valfrihetssystem. *Det* som sägs där om upphandlande myndighet ska i stället avse *region.*

5 e §[10]

Landstinget ska fatta beslut om att ingå samverkansavtal med den sökande som har erbjudit högsta pris för verksamheten och som

Regionen ska fatta beslut om att ingå samverkansavtal med den sökande som har erbjudit högsta pris för verksamheten och som

1. vid övertagandet av verksamheten kan uppfylla de krav som anges i 7–9 §§,
2. inte har uteslutits enligt 5 d §, och
3. inte redan har, eller kan få, rätt till offentlig ersättning för sina hälso- och sjukvårdstjänster inom ramen för ett sådant valfrihetssystem som avses i lagen (2008:962) om valfrihetssystem.

Efter det att verksamheten överlåtits till den sökande som avses i första stycket, ska *landstinget* ingå samverkansavtal med denne. Samverkansavtalet ska innehålla motsvarande villkor som gällt för den överlåtande fysioterapeutens rätt till ersättning. *Landstinget* får dock ändra villkoren om den överlåtande fysioterapeuten

Efter det att verksamheten överlåtits till den sökande som avses i första stycket, ska *regionen* ingå samverkansavtal med denne. Samverkansavtalet ska innehålla motsvarande villkor som gällt för den överlåtande fysioterapeutens rätt till ersättning. *Regionen* får dock ändra villkoren om den överlåtande fysioterapeuten

[8] Senaste lydelse 2009:80.
[9] Senaste lydelse 2009:80.
[10] Senaste lydelse 2013:1145.

godkänt de nya villkoren och dessa angetts i ansökningsinbjudan eller annat för sökandena tillgängligt underlag.

godkänt de nya villkoren och dessa angetts i ansökningsinbjudan eller annat för sökandena tillgängligt underlag.

Om den överlåtande fysioterapeuten återkallar sin anmälan enligt 5 a § eller om det annars saknas förutsättningar att fullfölja ärendet, har detta förfallit.

5 f §[11]

Landstinget ska utan dröjsmål skriftligen underrätta sökandena och den överlåtande fysioterapeuten om ett beslut att ingå samverkansavtal enligt 5 e § första stycket. Detsamma gäller om ärendet förfallit enligt 5 e § tredje stycket.

Regionen ska utan dröjsmål skriftligen underrätta sökandena och den överlåtande fysioterapeuten om ett beslut att ingå samverkansavtal enligt 5 e § första stycket. Detsamma gäller om ärendet förfallit enligt 5 e § tredje stycket.

5 g §[12]

Bestämmelserna om avtalsspärr, överprövning och skadestånd i 20 kap. 1, 4–12, 14, 16 och 18–21 §§ lagen (2016:1145) om offentlig upphandling gäller i fråga om ersättningsetablering enligt denna lag. *Vad* som sägs där om upphandlande myndighet, kontrakt, upphandling samt leverantör eller anbudsgivare ska i stället avse *landsting,* samverkansavtal, förfarande för ersättningsetablering respektive sökande.

Bestämmelserna om avtalsspärr, överprövning och skadestånd i 20 kap. 1, 4–12, 14, 16 och 18–21 §§ lagen (2016:1145) om offentlig upphandling gäller i fråga om ersättningsetablering enligt denna lag. *Det* som sägs där om upphandlande myndighet, kontrakt, upphandling samt leverantör eller anbudsgivare ska i stället avse *region,* samverkansavtal, förfarande för ersättningsetablering respektive sökande.

Hänvisningarna i 20 kap. 1 § första stycket lagen om offentlig upphandling till underrättelse enligt 12 kap. 12 § första stycket eller 19 kap. 29 § ska vid tillämpningen av denna lag i stället avse underrättelse enligt 5 f § denna lag.

Hänvisningarna i 20 kap. 6 § första stycket och 20 § lagen om offentlig upphandling till andra bestämmelser i den lagen ska vid tillämpningen av denna lag i stället avse 5 b–5 f §§ denna lag.

Hänvisningarna i 20 kap. 7, 14 och 21 §§ lagen om offentlig upphandling till 13–15 §§ samma kapitel ska vid tillämpningen av denna lag i stället avse 5 h § denna lag.

5 h §[13]

Vid en ansökan enligt 20 kap. 4 § 2 lagen (2016:1145) om offentlig upphandling ska rätten besluta att ett samverkansavtal som har ingåtts i

[11] Senaste lydelse 2013:1145.
[12] Senaste lydelse 2016:1152.
[13] Senaste lydelse 2016:1152.

samband med en ersättningsetablering är ogiltigt om det har ingåtts utan föregående annonsering enligt 5 b §.

Ett sådant samverkansavtal ska också förklaras ogiltigt, om det har ingåtts i strid med tillämpliga bestämmelser om överprövning eller avtalsspärr enligt 5 g § eller före en underrättelse enligt 5 f §. För ogiltighet i sådana fall krävs dessutom att någon av de grundläggande principerna i 5 c § har överträtts och detta har medfört att en sökande har lidit eller kan komma att lida skada.

En ansökan om överprövning enligt första eller andra stycket ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom sex månader från det att avtalet ingicks. Om *landstinget* skriftligen har underrättat sökandena om att samverkansavtal har ingåtts, ska ansökan ha kommit in innan 30 dagar har gått från underrättelsen.

En ansökan om överprövning enligt första eller andra stycket ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom sex månader från det att avtalet ingicks. Om *regionen* skriftligen har underrättat sökandena om att samverkansavtal har ingåtts, ska ansökan ha kommit in innan 30 dagar har gått från underrättelsen.

***Landstingets* ansvar m.m.**

***Regionens* ansvar m.m.**

6 §[14]

Landstinget ska svara för den fysioterapiersättning som inte täcks av patientavgiften. Om fysioterapin har avsett en patient som inte är bosatt inom *landstingets* område, ska *det landsting* inom vars område patienten är bosatt svara för den utbetalda fysioterapiersättningen, om inte *landstingen* kommer överens om något annat. Om patienten inte är bosatt inom *något landstings* område, ska *det landsting* inom vars område patienten eller familjemedlemmen är förvärvsverksam eller, när det gäller en person som är arbetslös, *det landsting* inom vars område personen är registrerad som arbetssökande, svara för den utbetalda fysioterapiersättningen.

Försäkringskassan får efter överenskommelse med *landstinget* ha hand om utbetalning av fysioterapiersättning.

Regionen ska svara för den fysioterapiersättning som inte täcks av patientavgiften. Om fysioterapin har avsett en patient som inte är bosatt inom *regionens* område, ska *den region* inom vars område patienten är bosatt svara för den utbetalda fysioterapiersättningen, om inte *regionerna* kommer överens om något annat. Om patienten inte är bosatt inom *någon regions* område, ska *den region* inom vars område patienten eller familjemedlemmen är förvärvsverksam eller, när det gäller en person som är arbetslös, *den region* inom vars område personen är registrerad som arbetssökande, svara för den utbetalda fysioterapiersättningen.

Försäkringskassan får efter överenskommelse med *regionen* ha hand om utbetalning av fysioterapiersättning.

[14] Senaste lydelse 2013:1145.

9 §[15]

Fysioterapiersättning lämnas inte till en fysioterapeut som är anställd i *något landstings* hälso- och sjukvård eller i ett bolag eller annan juridisk person inom hälso- och sjukvården som *landstinget* har ett rättsligt bestämmande inflytande i. Ersättning kan dock lämnas om fysioterapeuten är tjänstledig och vikarierar för en annan fysioterapeut.

Fysioterapiersättning lämnas inte till en fysioterapeut som är anställd i *någon regions* hälso- och sjukvård eller i ett bolag eller annan juridisk person inom hälso- och sjukvården som *regionen* har ett rättsligt bestämmande inflytande i. Ersättning kan dock lämnas om fysioterapeuten är tjänstledig och vikarierar för en annan fysioterapeut.

Fysioterapiersättning lämnas inte till en fysioterapeut för verksamhet inom företagshälsovård.

19 §[16]

Ett landsting är inte *skyldigt* att betala fysioterapiersättning innan samverkansavtal har ingåtts.

Om en fysioterapeut har fått ersättning med för högt belopp, får *landstinget* återkräva det belopp som felaktigt har utbetalats. *Landstinget* får i sådant fall i stället avräkna beloppet från annan fordran från fysioterapeuten på fysioterapiersättning.

Om en fysioterapeut trots påminnelser vid upprepade tillfällen eller annars i väsentlig utsträckning begär fysioterapiersättning med för höga belopp eller på annat felaktigt sätt, får *landstinget* sätta ned den samlade fysioterapiersättning som begärs för viss tid till skäligt belopp.

En region är inte *skyldig* att betala fysioterapiersättning innan samverkansavtal har ingåtts.

Om en fysioterapeut har fått ersättning med för högt belopp, får *regionen* återkräva det belopp som felaktigt har utbetalats. *Regionen* får i sådant fall i stället avräkna beloppet från annan fordran från fysioterapeuten på fysioterapiersättning.

Om en fysioterapeut trots påminnelser vid upprepade tillfällen eller annars i väsentlig utsträckning begär fysioterapiersättning med för höga belopp eller på annat felaktigt sätt, får *regionen* sätta ned den samlade fysioterapiersättning som begärs för viss tid till skäligt belopp.

20 §[17]

Till en fysioterapeut som etablerar sig på en ort inom ett särskilt stödområde ska arvoden enligt 15 § lämnas med tjugo procents förhöjning.

Arvodeshöjning enligt första stycket ska betalas av *landstinget.* Efter två år från etableringen ska höjningen minskas med fem procentenheter årligen ner till fem procent.

Arvodeshöjning enligt första stycket ska betalas av *regionen*. Efter två år från etableringen ska höjningen minskas med fem procentenheter årligen ner till fem procent.

[15] Senaste lydelse 2013:1145.
[16] Senaste lydelse 2013:1145.
[17] Senaste lydelse 2013:1145.

Till en fysioterapeut som har sin verksamhet inom ett särskilt stödområde ska *landstinget* lämna särskild ersättning för telefonkonsultationer och behandlingsmässigt motiverade hembesök.	Till en fysioterapeut som har sin verksamhet inom ett särskilt stödområde ska *regionen* lämna särskild ersättning för telefonkonsultationer och behandlingsmässigt motiverade hembesök.

Regeringen får meddela föreskrifter om vilka områden som ska anses som särskilda stödområden enligt denna paragraf.

22 §[18]

För fysioterapi som ges av en fysioterapeut som får ersättning enligt denna lag får patienten avkrävas en patientavgift, om inte något annat är särskilt föreskrivet. Patientavgift får tas ut med högst samma belopp som en patient betalar för motsvarande fysioterapi hos *landstinget.*	För fysioterapi som ges av en fysioterapeut som får ersättning enligt denna lag får patienten avkrävas en patientavgift, om inte något annat är särskilt föreskrivet. Patientavgift får tas ut med högst samma belopp som en patient betalar för motsvarande fysioterapi hos *regionen.*
Om fysioterapeuten tar ut en lägre patientavgift än vad som är medgivet enligt första stycket ska detta inte påverka den del av fysioterapiersättningen som betalas av *landstinget*.	Om fysioterapeuten tar ut en lägre patientavgift än vad som är medgivet enligt första stycket ska detta inte påverka den del av fysioterapiersättningen som betalas av *regionen.*
Om patientavgiften skulle överstiga det arvode som lämnas för vården, ska mellanskillnaden betalas till *landstinget.*	Om patientavgiften skulle överstiga det arvode som lämnas för vården, ska mellanskillnaden betalas till *regionen*.

25 §[19]

En fysioterapeut som begär fysioterapiersättning enligt denna lag ska medverka till att den egna verksamheten kan följas upp och utvärderas. Fysioterapeuten ska årligen till *landstinget* lämna en redovisning med uppgifter om mottagningens personal och medicintekniska utrustning samt om utförda behandlingsåtgärder och antalet patientbesök.	En fysioterapeut som begär fysioterapiersättning enligt denna lag ska medverka till att den egna verksamheten kan följas upp och utvärderas. Fysioterapeuten ska årligen till *regionen* lämna en redovisning med uppgifter om mottagningens personal och medicintekniska utrustning samt om utförda behandlingsåtgärder och antalet patientbesök.
Fysioterapeuten ska på begäran av *landstinget* lämna upplysningar och visa upp patientjournal samt övrigt material som rör behandling av en patient och som behövs för	Fysioterapeuten ska på begäran av *regionen* lämna upplysningar och visa upp patientjournal samt övrigt material som rör behandling av en patient och som behövs för

[18] Senaste lydelse 2013:1145.
[19] Senaste lydelse 2013:1145.

kontroll av begärd fysioterapiersättning.	kontroll av begärd fysioterapiersättning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

54 Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 16 § och 3 kap. 29 § mervärdesskattelagen (1994:200)[1] ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 kap.	
16 §[2]	
Med *staten* avses inte de statliga affärsverken. Med *kommun* förstås kommun och *landsting* enligt kommunallagen (2017:725).	Med *staten* avses inte de statliga affärsverken. Med *kommun* förstås kommun och *region* enligt kommunallagen (2017:725).
3 kap.	
29 §[3]	
Från skatteplikt undantas kommunernas uttag av varor och tjänster för eget behov. Från skatteplikt undantas även statens uttag av tjänster som avses i 2 kap. 8 §.	
Undantaget omfattar inte statens eller en kommuns uttag av tjänster när det gäller arbeten på stadigvarande bostad i sådana fall som avses i 2 kap. 8 §. Undantaget gäller dock för kommunernas uttag av tjänster i fråga om sådana boendeformer som avses i 4 § lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, *landsting*, kommunalförbund och samordningsförbund.	Undantaget omfattar inte statens eller en kommuns uttag av tjänster när det gäller arbeten på stadigvarande bostad i sådana fall som avses i 2 kap. 8 §. Undantaget gäller dock för kommunernas uttag av tjänster i fråga om sådana boendeformer som avses i 4 § lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, *regioner,* kommunalförbund och samordningsförbund.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Lagen omtryckt 2000:500.
[2] Senaste lydelse 2017:737.
[3] Senaste lydelse 2015:888.

55 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:260) om offentlig anställning

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1994:260) om offentlig anställning ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 §[1]	
Följande föreskrifter i lagen gäller också arbetstagare hos kommuner, *landsting* och kommunalförbund, nämligen	Följande föreskrifter i lagen gäller också arbetstagare hos kommuner, *regioner* och kommunalförbund, nämligen
7–7 c §§ om bisysslor,	
23–29 §§ om arbetskonflikter,	
38 § om interimistiskt beslut,	
42 § första och andra styckena om vissa undantag från lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet.	
Föreskrifterna i 30 § om periodiska hälsoundersökningar gäller också arbetstagare hos kommuner och *landsting*.	Föreskrifterna i 30 § om periodiska hälsoundersökningar gäller också arbetstagare hos kommuner och *regioner*.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse 2001:1016.

56 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:692) om kommunala folkomröstningar

Härigenom föreskrivs att 3–6, 8, 9, 12 och 13 §§ lagen (1994:692) om kommunala folkomröstningar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
3 §	
Kommunen eller *landstinget skall* på lämpligt sätt informera sina medlemmar om det som fullmäktige beslutat enligt 2 § och om vad som i övrigt gäller för folkomröstningen.	Kommunen eller *regionen ska* på lämpligt sätt informera sina medlemmar om det som fullmäktige beslutat enligt 2 § och om vad som i övrigt gäller för folkomröstningen.
4 §	
För folkomröstningens genomförande i en kommun svarar valnämnden.	
För folkomröstningens genomförande i *ett landsting* svarar valnämnden i den kommun inom *landstingets* område som *landstinget* träffar överenskommelse med. Om överenskommelse inte kan träffas, *skall* folkomröstningen genomföras av valnämnden i den kommun där *landstinget* har sin anslagstavla.	För folkomröstningens genomförande i *en region* svarar valnämnden i den kommun inom *regionens* område som *regionen* träffar överenskommelse med. Om överenskommelse inte kan träffas, *ska* folkomröstningen genomföras av valnämnden i den kommun där *regionen* har sin anslagstavla.
5 §[1]	
Rösträtt vid folkomröstning i en kommun har den som är folkbokförd i kommunen, senast på dagen för folkomröstningen fyller 18 år och 1. är medborgare i Sverige eller i någon annan av Europeiska unionens medlemsstater (unionsmedborgare), 2. är medborgare i Island eller Norge, eller 3. varit folkbokförd i Sverige tre år i följd före dagen för folkomröstningen.	
Rösträtt vid folkomröstning i en kommun har också en sådan unionsmedborgare som avses i 1 kap. 5 § andra stycket kommunallagen (2017:725).	
Rösträtt vid folkomröstning i *ett landsting* har den som har rösträtt vid folkomröstning i en kommun inom *landstinget.*	Rösträtt vid folkomröstning i *en region* har den som har rösträtt vid folkomröstning i en kommun inom *regionen*.

[1] Senaste lydelse 2017:738.

6 §[2]

När en kommunal folkomröstning *skall* hållas, *skall* en röstlängd upprättas för varje omröstningsdistrikt. Det är uppgifterna i folkbokföringsdatabasen enligt lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i skatteförvaltningens folkbokföringsverksamhet och i fastighetsregistret enligt lagen (2000:224) om fastighetsregister 30 dagar före dagen för folkomröstningen som *skall* ligga till grund för uppgifterna i röstlängderna.	När en kommunal folkomröstning *ska* hållas, *ska* en röstlängd upprättas för varje omröstningsdistrikt. Det är uppgifterna i folkbokföringsdatabasen enligt lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i skatteförvaltningens folkbokföringsverksamhet och i fastighetsregistret enligt lagen (2000:224) om fastighetsregister 30 dagar före dagen för folkomröstningen som *ska* ligga till grund för uppgifterna i röstlängderna.

Uppgifter för framställning av röstlängder och röstkort tillhandahålls av den centrala valmyndigheten efter anmälan.

Skall folkomröstning äga rum samtidigt med ett allmänt val eller en nationell folkomröstning, får röstlängderna och röstkorten för den kommunala folkomröstningen samordnas med valet eller den nationella folkomröstningen. I annat fall och för de personer som inte är röstberättigade i det allmänna valet eller den nationella folkomröstningen *skall* kommunen eller *landstinget* framställa röstlängd och upprätta röstkort med ledning av registeruppgifterna från den centrala valmyndigheten.	*Ska* folkomröstning äga rum samtidigt med ett allmänt val eller en nationell folkomröstning, får röstlängderna och röstkorten för den kommunala folkomröstningen samordnas med valet eller den nationella folkomröstningen. I annat fall och för de personer som inte är röstberättigade i det allmänna valet eller den nationella folkomröstningen *ska* kommunen eller *regionen* framställa röstlängd och upprätta röstkort med ledning av registeruppgifterna från den centrala valmyndigheten.

Centrala valmyndigheten har rätt till ersättning för de kostnader som föranleds av den kommunala folkomröstningen.

8 §[3]

Väljare som har förlorat sitt röstkort eller inte fått något röstkort *skall* få ett duplettröstkort om de begär det.	Väljare som har förlorat sitt röstkort eller inte fått något röstkort *ska* få ett duplettröstkort om de begär det.
Om den kommunala folkomröstningen *skall* hållas på samma dag som ett allmänt val eller en nationell folkomröstning, får duplettröstkort tillhandahållas hos centrala valmyndigheten, länsstyrelsen, en utlandsmyndighet	Om den kommunala folkomröstningen *ska* hållas på samma dag som ett allmänt val eller en nationell folkomröstning, får duplettröstkort tillhandahållas hos centrala valmyndigheten, länsstyrelsen, en utlandsmyndighet

[2] Senaste lydelse 2002:250.
[3] Senaste lydelse 2002:250.

eller kommunen. I annat fall får duplettröstkort tillhandahållas hos den kommun eller *det landsting* som ansvarar för folkomröstningen.

De som vill ha ett duplettröstkort *skall* lämna uppgift om namn och personnummer.

eller kommunen. I annat fall får duplettröstkort tillhandahållas hos den kommun eller *region* som ansvarar för folkomröstningen.

De som vill ha ett duplettröstkort *ska* lämna uppgift om namn och personnummer.

9 §[4]

Om folkomröstning *skall* äga rum samtidigt med ett allmänt val eller en nationell folkomröstning, kan de som anser att röstlängden innehåller felaktiga uppgifter om dem skriftligen begära att uppgifterna rättas. Bestämmelserna i 5 kap. 5–7 §§ samt 15 kap. 3 § 2, 5 §, 6 § första stycket 2 och andra stycket samt 9 § vallagen (2005:837) *skall* då tillämpas.

I annat fall *skall* de som anser att röstlängden innehåller felaktiga uppgifter om dem skriftligen begära hos den kommun eller *det landsting* som ansvarar för omröstningen att uppgifterna rättas. Det som inträffat senare än 30 dagar före valdagen får inte ligga till grund för rättelse enligt denna paragraf.

Om folkomröstning *ska* äga rum samtidigt med ett allmänt val eller en nationell folkomröstning, kan de som anser att röstlängden innehåller felaktiga uppgifter om dem skriftligen begära att uppgifterna rättas. Bestämmelserna i 5 kap. 5–7 §§ samt 15 kap. 3 § 2, 5 §, 6 § första stycket 2 och andra stycket samt 9 § vallagen (2005:837) *ska* då tillämpas.

I annat fall *ska* de som anser att röstlängden innehåller felaktiga uppgifter om dem skriftligen begära hos den kommun eller *region* som ansvarar för omröstningen att uppgifterna rättas. Det som inträffat senare än 30 dagar före valdagen får inte ligga till grund för rättelse enligt denna paragraf.

12 §[5]

Tillkännagivandet om justering av valnämndens protokoll med anledning av en folkomröstning i *ett landsting skall* anslås på *landstingets* anslagstavla.

Tillkännagivandet om justering av valnämndens protokoll med anledning av en folkomröstning i *en region ska* anslås på *regionens* anslagstavla.

13 §[6]

Valnämndens beslut med anledning av en folkomröstning i *ett landsting* får på begäran av en medlem av *det landstinget* överklagas genom laglighetsprövning.

Valnämndens beslut med anledning av en folkomröstning i *en region* får på begäran av en medlem av *den regionen* överklagas genom laglighetsprövning enligt 13 kap. kommunallagen (2017:725).

[4] Senaste lydelse 2005:844.
[5] Paragrafen fick sin nuvarande beteckning genom 2002:250.
[6] Senaste lydelse 2017:738.

ning enligt 13 kap. kommunallagen (2017:725).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

57 Förslag till lag om ändring i stiftelselagen (1994:1220)

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 15 § stiftelselagen (1994:1220) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
4 kap.	
15 §[1]	
Revisorerna får inte obehörigen lämna upplysningar till utomstående om sådana stiftelsens angelägenheter som de har fått kännedom om vid fullgörandet av sitt uppdrag, om det kan vara till nackdel för stiftelsen.	
Revisorerna är skyldiga att	
1. till medrevisor, ny revisor, tillsynsmyndigheten och, om stiftelsen har försatts i konkurs, konkursförvaltaren lämna behövliga upplysningar om stiftelsens angelägenheter, samt	1. till *en* medrevisor, *en* ny revisor, tillsynsmyndigheten och, om stiftelsen har försatts i konkurs, konkursförvaltaren lämna behövliga upplysningar om stiftelsens angelägenheter, samt
2. på begäran lämna upplysningar om stiftelsens angelägenheter till undersökningsledaren under förundersökning i brottmål.	
Bestämmelsen i andra stycket 1 om upplysningsskyldighet till tillsynsmyndigheten gäller inte när det är fråga om sådan stiftelse som avses i 9 kap. 10 § första stycket. Detsamma gäller upplysningar i sådana hänseenden där stiftelsen är undantagen från tillsyn enligt 9 kap. 10 a §.	Bestämmelsen i andra stycket 1 om upplysningsskyldighet till tillsynsmyndigheten gäller inte när det är fråga om *en* sådan stiftelse som avses i 9 kap. 10 § första stycket. Detsamma gäller upplysningar i sådana hänseenden där stiftelsen är undantagen från tillsyn enligt 9 kap. 10 a §.
Revisorerna i en stiftelse som omfattas av 2 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) är även skyldiga att på begäran lämna upplysningar om stiftelsens angelägenheter till de förtroendevalda revisorerna i kommunen, *landstinget* eller i sådana kommunalförbund som kommunen eller *landstinget* ingår i.	Revisorerna i en stiftelse som omfattas av 2 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) är även skyldiga att på begäran lämna upplysningar om stiftelsens angelägenheter till de förtroendevalda revisorerna i kommunen, *regionen* eller i sådana kommunalförbund som kommunen eller *regionen* ingår i.
Revisorerna i en stiftelse som avses i 2 § 5 lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. är skyldiga att på begäran lämna upplysningar om stiftelsens angelägenheter till Riksrevisionen.	

[1] Senaste lydelse 2009:461.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

58 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 1 och 4 §§, 3 kap. 15 § och 5 kap. 15 § lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 kap.	
1 §[1]	
För att en totalförsvarspliktigs förutsättningar att fullgöra värnplikt eller civilplikt ska kunna utredas och bedömas är han eller hon skyldig att, på begäran av Totalförsvarets rekryteringsmyndighet, en annan statlig myndighet som regeringen bestämmer, en kommun eller *ett landsting*, skriftligen eller muntligen eller, om det behövs, vid en personlig inställelse lämna nödvändiga uppgifter om hälsotillstånd, utbildning, arbete och personliga förhållanden i övrigt.	För att en totalförsvarspliktigs förutsättningar att fullgöra värnplikt eller civilplikt ska kunna utredas och bedömas är han eller hon skyldig att, på begäran av Totalförsvarets rekryteringsmyndighet, en annan statlig myndighet som regeringen bestämmer, en kommun eller *en region*, skriftligen eller muntligen eller, om det behövs, vid en personlig inställelse lämna nödvändiga uppgifter om hälsotillstånd, utbildning, arbete och personliga förhållanden i övrigt.
4 §[2]	
Kommuner, *landsting* och enskilda vårdinrättningar ska till Totalförsvarets rekryteringsmyndighet lämna de uppgifter om en totalförsvarspliktigs hälsotillstånd och personliga förhållanden i övrigt som behövs för att bedöma hans eller hennes förutsättningar att fullgöra värnplikt eller civilplikt.	Kommuner, *regioner* och enskilda vårdinrättningar ska till Totalförsvarets rekryteringsmyndighet lämna de uppgifter om en totalförsvarspliktigs hälsotillstånd och personliga förhållanden i övrigt som behövs för att bedöma hans eller hennes förutsättningar att fullgöra värnplikt eller civilplikt.
3 kap.	
15 §[3]	
Beslut om krigsplacering fattas av Totalförsvarets rekryteringsmyndighet efter framställningar från statliga myndigheter, kommuner, *landsting*, bolag,	Beslut om krigsplacering fattas av Totalförsvarets rekryteringsmyndighet efter framställningar från statliga myndigheter, kommuner, *regioner*, bolag,

[1] Senaste lydelse 2010:448.
[2] Senaste lydelse 2010:448.
[3] Senaste lydelse 2010:448.

föreningar, samfälligheter, registrerade trossamfund, organisatoriska delar av sådana samfund eller andra enskilda (bemanningsansvariga). Om ett beslut om krigsplacering upphävs, gäller 14 §.	föreningar, samfälligheter, registrerade trossamfund, organisatoriska delar av sådana samfund eller andra enskilda (bemanningsansvariga). Om ett beslut om krigsplacering upphävs, gäller 14 §.

Även utan sådan framställning som avses i första stycket får Totalförsvarets rekryteringsmyndighet besluta om krigsplacering, om det sker i enlighet med en anmälan om behov av totalförsvarspliktiga och den bemanningsansvarige inte har meddelat annat.

5 kap.

15 §[4]

Ärenden om avbrott ska prövas av Totalförsvarets rekryteringsmyndighet eller efter myndighetens bestämmande av en annan statlig myndighet, en kommun eller *ett landsting*. Ärenden som avses i 14 § ska dock alltid prövas av Totalförsvarets rekryteringsmyndighet.	Ärenden om avbrott ska prövas av Totalförsvarets rekryteringsmyndighet eller efter myndighetens bestämmande av en annan statlig myndighet, en kommun eller *en region*. Ärenden som avses i 14 § ska dock alltid prövas av Totalförsvarets rekryteringsmyndighet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[4] Senaste lydelse 2010:448.

59 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1811) om disciplinansvar inom totalförsvaret, m.m.

Härigenom föreskrivs att 19, 22–24, 50, 51, 58 och 62 §§ lagen (1994:1811) om disciplinansvar inom totalförsvaret, m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
19 §[1]	
Frågor om disciplinansvar eller åtalsanmälan prövas av den myndighet, den kommun eller *det landsting* där den disciplinansvarige tjänstgör eller senast har tjänstgjort eller av den myndighet som regeringen bestämmer.	Frågor om disciplinansvar eller åtalsanmälan prövas av den myndighet, den kommun eller *den region* där den disciplinansvarige tjänstgör eller senast har tjänstgjort eller av den myndighet som regeringen bestämmer.
I fråga om disciplinansvariga som tjänstgör eller har tjänstgjort hos ett bolag, en förening, en samfällighet, en stiftelse, ett registrerat trossamfund eller någon av dess organisatoriska delar eller hos en annan enskild, prövas frågor om disciplinförseelse eller åtalsanmälan av den myndighet som regeringen bestämmer.	
22 §[2]	
Ärenden som *skall* prövas av andra myndigheter än Försvarsmakten, av kommuner eller av *landsting* där den disciplinansvarige tjänstgör eller har tjänstgjort prövas av chefen för den organisatoriska enhet där den disciplinansvarige tjänstgör eller har tjänstgjort eller av någon annan högre chef.	Ärenden som *ska* prövas av andra myndigheter än Försvarsmakten, av kommuner eller av *regioner* där den disciplinansvarige tjänstgör eller har tjänstgjort prövas av chefen för den organisatoriska enhet där den disciplinansvarige tjänstgör eller har tjänstgjort eller av någon annan högre chef.
23 §[3]	
För att biträda de myndigheter, kommuner eller *landsting* som har att handlägga disciplinärenden *skall* det finnas auditörer.	För att biträda de myndigheter, kommuner eller *regioner* som har att handlägga disciplinärenden *ska* det finnas auditörer.
Auditörerna *skall* vara jurister. De förordnas av regeringen eller av	Auditörerna *ska* vara jurister. De förordnas av regeringen eller av

[1] Senaste lydelse 1999:951.
[2] Senaste lydelse 1999:951.
[3] Senaste lydelse 1999:951.

den myndighet som regeringen bestämmer.	den myndighet som regeringen bestämmer.

24 §[4]

Innan en disciplinpåföljd beslutas eller en åtalsanmälan görs i fråga om en disciplinansvarig, *skall* yttrande inhämtas från auditören. Ett sådant yttrande behövs dock inte om	Innan en disciplinpåföljd beslutas eller en åtalsanmälan görs i fråga om en disciplinansvarig, *ska* yttrande inhämtas från auditören. Ett sådant yttrande behövs dock inte om

1. förseelsen inte kan antas utgöra brott,
2. förseelsen har erkänts,
3. förseelsen inte bör medföra svårare påföljd än varning, och

4. den disciplinansvarige inte begär att yttrande från auditör *skall* inhämtas i ärendet.	4. den disciplinansvarige inte begär att yttrande från auditör *ska* inhämtas i ärendet.
Auditören är medansvarig för de beslut som myndigheten, kommunen eller *landstinget* fattar på hans eller hennes tillstyrkan.	Auditören är medansvarig för de beslut som myndigheten, kommunen eller *regionen* fattar på hans eller hennes tillstyrkan.

50 §[5]

Ett beslut av en sådan chef vid Försvarsmakten som avses i 20 §, av en annan myndighet än Försvarsmakten, eller av en kommun eller *ett landsting* att ålägga någon disciplinpåföljd får av den disciplinansvarige överklagas *hos* den tingsrätt inom vars domkrets det verksamhetsställe där den disciplinansvarige tjänstgör är lokaliserat. Om verksamhetsstället inte är lokaliserat i Sverige eller om det finns särskilda skäl, får beslutet överklagas *hos* den tingsrätt som regeringen bestämmer.	Ett beslut av en sådan chef vid Försvarsmakten som avses i 20 §, av en annan myndighet än Försvarsmakten, eller av en kommun eller *en region* att ålägga någon disciplinpåföljd får av den disciplinansvarige överklagas *till* den tingsrätt inom vars domkrets det verksamhetsställe där den disciplinansvarige tjänstgör är lokaliserat. Om verksamhetsstället inte är lokaliserat i Sverige eller om det finns särskilda skäl, får beslutet överklagas *till* den tingsrätt som regeringen bestämmer.

51 §[6]

Beslutet överklagas genom att överklagandet skickas till den myndighet, den kommun eller *det landsting* som har meddelat beslutet. I överklagandet *skall* klaganden ange det beslut som	Beslutet överklagas genom att överklagandet skickas till den myndighet, den kommun eller *den region* som har meddelat beslutet. I överklagandet *ska* klaganden ange det beslut som överklagas och den ändring i beslutet som begärs.

[4] Senaste lydelse 2002:277.
[5] Senaste lydelse 1999:951.
[6] Senaste lydelse 1999:951.

överklagas och den ändring i beslutet som begärs.	
Överklagandet *skall* ha kommit in till den myndighet, som har meddelat beslutet, inom tio dagar från den dag då klaganden fick del av beslutet.	Överklagandet *ska* ha kommit in till den myndighet som har meddelat beslutet inom tio dagar från den dag då klaganden fick del av beslutet.
Tingsrätten *skall*, sedan handlingarna i ärendet överlämnats dit, pröva om överklagandet har kommit in i rätt tid. Ett överklagande som kommit in för sent *skall* avvisas.	Tingsrätten *ska*, sedan handlingarna i ärendet överlämnats dit, pröva om överklagandet har kommit in i rätt tid. Ett överklagande som kommit in för sent *ska* avvisas.
58 §[7]	
Om materiel som har utlämnats för personligt bruk till en disciplinansvarig går förlorad eller skadas, får en myndighet, en kommun eller *ett landsting* besluta om ersättningsskyldighet enligt skadeståndslagen (1972:207) för honom eller henne. Om någon åtgärd har vidtagits för att åtal *skall* väckas mot den disciplinansvarige, får ersättningsärende inte inledas eller fortsättas i fråga om det förfarande som avses med åtgärden.	Om materiel som har utlämnats för personligt bruk till en disciplinansvarig går förlorad eller skadas, får en myndighet, en kommun eller *en region* besluta om ersättningsskyldighet enligt skadeståndslagen (1972:207) för honom eller henne. Om någon åtgärd har vidtagits för att åtal *ska* väckas mot den disciplinansvarige, får ersättningsärende inte inledas eller fortsättas i fråga om det förfarande som avses med åtgärden.
62 §[8]	
Ett beslut om ersättningsskyldighet som fattas av en sådan chef i Försvarsmakten som avses i 20 §, av en annan myndighet än Försvarsmakten, eller av en kommun eller *ett landsting* får överklagas av den disciplinansvarige till tingsrätten. Bestämmelserna i 50–53 och 55 §§ gäller vid sådant överklagande.	Ett beslut om ersättningsskyldighet som fattas av en sådan chef i Försvarsmakten som avses i 20 §, av en annan myndighet än Försvarsmakten, eller av en kommun eller *en region* får överklagas av den disciplinansvarige till tingsrätten. Bestämmelserna i 50–53 och 55 §§ gäller vid sådant överklagande.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[7] Senaste lydelse 1999:951.
[8] Senaste lydelse 1999:951.

60 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:479) om nordisk konvention om socialt bistånd och sociala tjänster

Härigenom föreskrivs att 3 och 4 §§ lagen (1995:479) om nordisk konvention om socialt bistånd och sociala tjänster ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
3 §	
Ansvarig myndighet enligt artikel 9 i konventionen är den kommun eller *det landsting* som har ansvaret för motsvarande insatser till enskilda som är bosatta i Sverige.	Ansvarig myndighet enligt artikel 9 i konventionen är den kommun eller *region* som har ansvaret för motsvarande insatser till enskilda som är bosatta i Sverige.
Till uppfyllande av artiklarna 9 och 10 i konventionen får kommuner och *landsting*, utan hinder av annars gällande bestämmelser, själva fatta de beslut och ingå de överenskommelser som enligt konventionen är en uppgift för de ansvariga myndigheterna i respektive land.	Till uppfyllande av artiklarna 9 och 10 i konventionen får kommuner och *regioner,* utan hinder av annars gällande bestämmelser, själva fatta de beslut och ingå de överenskommelser som enligt konventionen är en uppgift för de ansvariga myndigheterna i respektive land.
De ansvariga myndigheterna *skall* underrätta Socialstyrelsen om sådana beslut och överenskommelser.	De ansvariga myndigheterna *ska* underrätta Socialstyrelsen om sådana beslut och överenskommelser.
4 §	
Det ekonomiska ansvaret för de beslut och överenskommelser som avses i 3 § *skall* vila på kommunerna och *landstingen* själva, om regeringen inte föreskriver annat.	Det ekonomiska ansvaret för de beslut och överenskommelser som avses i 3 § *ska* vila på kommunerna och *regionerna* själva, om regeringen inte föreskriver annat.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

61 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (1995:1571) om insättningsgaranti ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
5 §[1]	
Följande insättare, eller utländska motsvarigheter, kan inte få ersättning enligt garantin:	
1. en bank,	
2. ett kreditmarknadsföretag,	
3. ett värdepappersbolag,	
4. ett försäkringsföretag,	
5. ett återförsäkringsföretag,	
6. en understödsförening,	
7. ett finansiellt institut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,	
8. en värdepappersfond eller en alternativ investeringsfond,	
9. en pensionsfond,	
10. *ett landsting*, en kommun eller en statlig myndighet, eller	10. *en region,* en kommun eller en statlig myndighet, eller
11. en insättare som inte har identifierats enligt lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.	

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse 2017:638.

62 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1649) om byggande av järnväg

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 3 § lagen (1995:1649) om byggande av järnväg ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
5 kap.	
3 §[1]	
Trafikverket och kommuner får överklaga länsstyrelsens beslut. Kommuner, regionala kollektivtrafikmyndigheter enligt lagen (2010:1065) om kollektivtrafik och de *landsting* som avses i 7 kap. plan- och bygglagen (2010:900) får överklaga Trafikverkets beslut.	Trafikverket och kommuner får överklaga länsstyrelsens beslut. Kommuner, regionala kollektivtrafikmyndigheter enligt lagen (2010:1065) om kollektivtrafik och de *regioner* som avses i 7 kap. plan- och bygglagen (2010:900) får överklaga Trafikverkets beslut.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse 2018:1734.

63 Förslag till lag om ändring i vapenlagen (1996:67)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 3 § vapenlagen (1996:67) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 kap.	
3 §[1]	
Tillstånd att inneha skjutvapen får meddelas	
1. enskilda personer,	
2. sammanslutningar för jakt- eller målskytte, som uppfyller höga krav på säkerhet i fråga om handhavande av vapen och	
a) har auktoriserats enligt 17 §, eller	
b) är anslutna till en auktoriserad sammanslutning och har en stabil organisation och kontinuerlig skytteverksamhet,	
3. huvudmän för museer, om museet får statsbidrag enligt särskilda föreskrifter eller om museet ägs av en kommun, *ett landsting* eller en stiftelse som står under länsstyrelsens tillsyn: för vapen som ska ingå i samlingarna, och	3. huvudmän för museer, om museet får statsbidrag enligt särskilda föreskrifter eller om museet ägs av en kommun, *en region* eller en stiftelse som står under länsstyrelsens tillsyn: för vapen som ska ingå i samlingarna, och
4. auktoriserade bevakningsföretag: för utlåning till väktare som har meddelats tillstånd att som lån inneha ett sådant vapen.	

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse 2014:895.

64 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 3 § lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 kap.	
3 §[1]	
Bestämmelserna i denna lag om gäldenär gäller inte bankaktiebolag, sparbank, medlemsbank, kreditmarknadsföretag, försäkringsföretag, värdepappersbolag, clearingorganisation och värdepapperscentral.	
Bestämmelserna avser inte heller sådana gäldenärer i vars verksamhet staten, en kommun, *ett landsting*, ett kommunalförbund, en församling eller en kyrklig samfällighet har ett bestämmande inflytande.	Bestämmelserna avser inte heller sådana gäldenärer i vars verksamhet staten, en kommun, *en region*, ett kommunalförbund, en församling eller en kyrklig samfällighet har ett bestämmande inflytande.
Bestämmelserna i denna lag om gäldenär gäller inte heller ett finansiellt institut eller holdingföretag som är försatt i resolution enligt lagen (2015:1016) om resolution.	

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse 2016:50.

65 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:810) om registrering av riksdagsledamöters åtaganden och ekonomiska intressen

Härigenom föreskrivs att 8 § lagen (1996:810) om registrering av riksdagsledamöters åtaganden och ekonomiska intressen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

8 §

Registret ska innehålla uppgifter om namn, partibeteckning och valkrets beträffande ledamöter som har gjort anmälan om registrering.

För varje ledamot ska följande uppgifter registreras:

Art av åtagande eller ekonomiskt intresse	*Uppgifter som ska registreras*
1. Innehav av aktier i ett aktiebolag, andel i ett handelsbolag eller en ekonomisk förening utom bostadsrättsförening samt andel i en motsvarande utländsk juridisk person, om värdet av aktierna eller andelen beträffande varje bolag eller förening eller motsvarande juridiska person vid anmälningstillfället överstiger två prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken. Med aktier jämställs sådana finansiella instrument som berättigar till förvärv av aktier.	Bolagets, föreningens eller den utländska juridiska personens namn.
2. Ägande, helt eller delvis, av näringsfastighet enligt 2 kap. 14 § inkomstskattelagen (1999:1229).	Fastighetens beteckning.
3. Avlönad anställning som inte är av endast tillfällig karaktär.	Befattningens art *samt* arbetsgivarens namn.
4. Avtal av ekonomisk karaktär med tidigare arbetsgivare, såsom avtal om löne- eller pensionsförmån eller annan förmån som utgår under tid som omfattas av uppdraget som riksdagsledamot.	Avtalets art och arbetsgivarens namn.

5. Avtal av ekonomisk karaktär med en arbetsgivare eller uppdragsgivare, även om avtalet får effekt först efter det att uppdraget som riksdagsledamot har upphört.	Avtalets art och arbetsgivarens eller uppdragsgivarens namn.
6. Inkomstbringande självständig verksamhet som bedrivs vid sidan av uppdraget som riksdagsledamot.	Arten av verksamhet *samt* i förekommande fall namnet på den juridiska person i vilken verksamheten bedrivs.
7. Styrelseuppdrag och uppdrag som revisor i aktiebolag, handelsbolag, ekonomisk förening eller motsvarande utländsk juridisk person.	Uppdragets art *samt* bolagets, föreningens eller den utländska juridiska personens namn.
8. Styrelseuppdrag och uppdrag som revisor i en ideell förening som har till syfte att främja medlemmarnas ekonomiska intressen, i en stiftelse som bedriver rörelse eller annan ekonomisk verksamhet eller i en motsvarande utländsk juridisk person.	Uppdragets art *samt* föreningens, stiftelsens eller den utländska juridiska personens namn.
9. Statligt*, primärkommunalt och landstingskommunalt* uppdrag som inte är av endast tillfällig karaktär.	Uppdragets art och uppdragsgivarens namn.
10. Stadigvarande materiell förmån samt sekreterar- eller utredningshjälp som inte har betalats av ledamoten själv och som har anknytning till uppdraget som riksdagsledamot.	Arten av förmån *samt* den som har bekostat den.
11. Skulder, borgensåtaganden och andra åtaganden som hänför sig till verksamhet eller ekonomiska intressen enligt 1, 2 och 6. Anmälan behöver endast göras för en skuld eller ett åtagande som vid anmälningstillfället överstiger två prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken.	Arten av skuld eller åtagande och vilken verksamhet eller vilket intresse enligt 1, 2 och 6 som skulden eller åtagandet hänför sig till samt borgenärens namn.

Uppgifterna i registret ska vara offentliga.

Föreslagen lydelse

8§[1]

Registret ska innehålla uppgifter om namn, partibeteckning och valkrets beträffande ledamöter som har gjort anmälan om registrering.

För varje ledamot ska följande uppgifter registreras:

Art av åtagande eller ekonomiskt intresse	*Uppgifter som ska registreras*
1. Innehav av aktier i ett aktiebolag, andel i ett handelsbolag eller en ekonomisk förening utom bostadsrättsförening samt andel i en motsvarande utländsk juridisk person, om värdet av aktierna eller andelen beträffande varje bolag eller förening eller motsvarande juridiska person vid anmälningstillfället överstiger två prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken. Med aktier jämställs sådana finansiella instrument som berättigar till förvärv av aktier.	Bolagets, föreningens eller den utländska juridiska personens namn.
2. Ägande, helt eller delvis, av näringsfastighet enligt 2 kap. 14 § inkomstskattelagen (1999:1229).	Fastighetens beteckning.
3. Avlönad anställning som inte är av endast tillfällig karaktär.	Befattningens art *och* arbetsgivarens namn.
4. Avtal av ekonomisk karaktär med tidigare arbetsgivare, såsom avtal om löne- eller pensionsförmån eller annan förmån som utgår under tid som omfattas av uppdraget som riksdagsledamot.	Avtalets art och arbetsgivarens namn.
5. Avtal av ekonomisk karaktär med en arbetsgivare eller uppdragsgivare, även om avtalet får effekt först efter det att uppdraget som riksdagsledamot har upphört.	Avtalets art och arbetsgivarens eller uppdragsgivarens namn.
6. Inkomstbringande självständig verksamhet som bedrivs vid sidan av uppdraget som riksdagsledamot.	Arten av verksamhet *och* i förekommande fall namnet på den

[1] Senaste lydelse 2016:1118.

	juridiska person i vilken verksamheten bedrivs.
7. Styrelseuppdrag och uppdrag som revisor i aktiebolag, handelsbolag, ekonomisk förening eller motsvarande utländsk juridisk person.	Uppdragets art *och* bolagets, föreningens eller den utländska juridiska personens namn.
8. Styrelseuppdrag och uppdrag som revisor i en ideell förening som har till syfte att främja medlemmarnas ekonomiska intressen, i en stiftelse som bedriver rörelse eller annan ekonomisk verksamhet eller i en motsvarande utländsk juridisk person.	Uppdragets art *och* föreningens, stiftelsens eller den utländska juridiska personens namn.
9. Statligt *eller kommunalt* uppdrag, som inte är av endast tillfällig karaktär.	Uppdragets art och uppdragsgivarens namn.
10. Stadigvarande materiell förmån samt sekreterar- eller utredningshjälp som inte har betalats av ledamoten själv och som har anknytning till uppdraget som riksdagsledamot.	Arten av förmån *och* den som har bekostat den.
11. Skulder, borgensåtaganden och andra åtaganden som hänför sig till verksamhet eller ekonomiska intressen enligt 1, 2 och 6. Anmälan behöver endast göras för en skuld eller ett åtagande som vid anmälningstillfället överstiger två prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken.	Arten av skuld eller åtagande och vilken verksamhet eller vilket intresse enligt 1, 2 och 6 som skulden eller åtagandet hänför sig till samt borgenärens namn.

Uppgifterna i registret ska vara offentliga.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

66 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1156) om receptregister

Härigenom föreskrivs att 2, 6 och 14 §§ och rubriken närmast före 14 § lagen (1996:1156) om receptregister ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 §	
Vad som sägs om *landsting* i denna lag gäller också kommuner som inte ingår i *ett landsting.*	*Det* som sägs om *regioner* i denna lag gäller också kommuner som inte ingår i *en region.*
6 §[1]	
Personuppgifterna i receptregistret får behandlas om det är nödvändigt för	
1. expediering av läkemedel och andra varor som förskrivits,	
2. registrering av underlaget för tillämpningen av bestämmelserna om läkemedelsförmåner vid köp av läkemedel m.m.,	
3. debiteringen till *landstingen,*	3. debiteringen till *regionerna,*
4. ekonomisk uppföljning och framställning av statistik hos E-hälsomyndigheten,	
5. registrering och redovisning till *landstingen* av uppgifter för ekonomisk och medicinsk uppföljning samt för framställning av statistik,	5. registrering och redovisning till *regionerna* av uppgifter för ekonomisk och medicinsk uppföljning samt för framställning av statistik,
6. registrering och redovisning till förskrivare, till verksamhetschefer enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och till läkemedelskommittéer enligt lagen (1996:1157) om läkemedelskommittéer av uppgifter för medicinsk uppföljning, utvärdering och kvalitetssäkring i hälso- och sjukvården,	
7. registrering och redovisning till Socialstyrelsen av uppgifter för epidemiologiska undersökningar, forskning, framställning av statistik, uppföljning, utvärdering och kvalitetssäkring inom hälso- och sjukvårdsområdet,	
8. registrering av recept och blanketter som används för flera uttag, samt registrering av dosrecept och elektroniska recept,	
9. registrering och redovisning till Inspektionen för vård och omsorg av uppgifter om enskild läkares eller tandläkares förskrivning av narkotiskt läkemedel eller annat särskilt läkemedel, för inspektionens tillsyn över hälso- och sjukvårdspersonal enligt patientsäkerhetslagen (2010:659),	
10. registrering och redovisning av uppgifter för Tandvårds- och läkemedelsförmånsverkets tillsyn över utbyte av läkemedel enligt 21 § lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m. och för prövning och	

[1] Senaste lydelse 2018:1105.

tillsyn enligt samma lag av läkemedel som får säljas enligt 4 kap. 10 § och 5 kap. 1 § andra stycket läkemedelslagen (2015:315), eller

11. registrering och redovisning av uppgifter för Läkemedelsverkets tillsyn över tillhandahållandeskyldigheten enligt 2 kap. 6 § 3 lagen (2009:366) om handel med läkemedel samt för Läkemedelsverkets tillsyn över uppgiftslämnande vid expediering av en förskrivning enligt 2 kap. 6 § 5 lagen om handel med läkemedel.

Behandling av personuppgifter för ändamål som avses i första stycket 2 och 8, med undantag för registrering av elektroniska recept, får endast ske i fråga om den som har lämnat sitt samtycke till behandlingen. För ändamål som avses i första stycket 3 får uppgifter som kan hänföras till en enskild person inte omfatta annat än inköpsdag, kostnad, kostnadsreducering enligt lagen om läkemedelsförmåner m.m., kostnadsfrihet enligt smittskyddslagen (2004:168) och patientens personnummer.

För ändamål som avses i första stycket 4, 6 och 10 får inga uppgifter redovisas som kan hänföras till en enskild person. Ändamålen enligt första stycket 5 får inte, med undantag för utlämnande av uppgifter enligt 14 §, omfatta några åtgärder som innebär att uppgifter som kan hänföras till någon enskild patient redovisas. Dock får uppgifter som kan hänföras till en enskild förskrivare ingå i redovisning enligt första stycket 6 till samma förskrivare och till verksamhetschefen vid den enhet där förskrivaren tjänstgör samt i redovisning enligt första stycket 9 till Inspektionen för vård och omsorg.

Förskrivningsorsak får redovisas endast för de ändamål som avses i första stycket 5–7.

Skyldighet att lämna uppgifter till *landstingen*	**Skyldighet att lämna uppgifter till *regionerna*[2]**
14 §[3]	
E-hälsomyndigheten ska, för de ändamål som avses i 6 § första stycket 3 och 5, till *det landsting* som enligt 22 § lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m. ska ersätta kostnaderna för läkemedelsförmåner, lämna ut uppgifter om uttag av förskrivna läkemedel och andra varor som omfattas av den lagen.	E-hälsomyndigheten ska, för de ändamål som avses i 6 § första stycket 3 och 5, till *den region* som enligt 22 § lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m. ska ersätta kostnaderna för läkemedelsförmåner, lämna ut uppgifter om uttag av förskrivna läkemedel och andra varor som omfattas av den lagen.
E-hälsomyndigheten ska, för samma ändamål som anges i första stycket, till *det landsting* som enligt 7 kap. 4 § smittskyddslagen (2004:168) ska ersätta kostnader för läkemedel, lämna ut uppgifter om uttag av förskrivna läkemedel	E-hälsomyndigheten ska, för samma ändamål som anges i första stycket, till *den region* som enligt 7 kap. 4 § smittskyddslagen (2004:168) ska ersätta kostnader för läkemedel, lämna ut uppgifter om uttag av förskrivna läkemedel

[2] Senaste lydelse 2009:370.
[3] Senaste lydelse 2016:522.

som är kostnadsfria enligt den lagen.

Vid utlämnande av uppgifter för de ändamål som avses i 6 § första stycket 5 ska uppgifter om patientens identitet vara krypterade på ett sådant sätt att dennes identitet skyddas. I 4 kap. 6 § andra stycket patientdatalagen (2008:355) finns bestämmelser om att detta skydd för patientens identitet ska bestå hos *landstingen*.

som är kostnadsfria enligt den lagen.

Vid utlämnande av uppgifter för de ändamål som avses i 6 § första stycket 5 ska uppgifter om patientens identitet vara krypterade på ett sådant sätt att dennes identitet skyddas. I 4 kap. 6 § andra stycket patientdatalagen (2008:355) finns bestämmelser om att detta skydd för patientens identitet ska bestå hos *regionerna*.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

67 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1157) om läkemedelskommittéer

Härigenom föreskrivs att 1, 3 och 6 §§ lagen (1996:1157) om läkemedelskommittéer ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §	
I varje *landsting skall* det finnas en eller flera läkemedelskommittéer.	I varje *region ska* det finnas en eller flera läkemedelskommittéer.
Landstinget bestämmer hur många sådana kommittéer som *skall* finnas och vilket organ inom *landstinget* som *skall* tillsätta en kommitté. *Landstinget* bestämmer också antalet ledamöter i varje kommitté och mandattiden för ledamöterna.	*Regionen* bestämmer hur många sådana kommittéer som *ska* finnas och vilket organ inom *regionen* som *ska* tillsätta en kommitté. *Regionen* bestämmer också antalet ledamöter i varje kommitté och mandattiden för ledamöterna.
Vad som i denna lag sägs om *landsting* gäller även kommuner som inte ingår i *ett landsting.*	*Det* som i denna lag sägs om *regioner* gäller även kommuner som inte ingår i *en region.*
3 §	
En läkemedelskommitté *skall* genom rekommendationer till hälso- och sjukvårdspersonalen eller på annat lämpligt sätt verka för en tillförlitlig och rationell läkemedelsanvändning inom *landstinget.* Rekommendationerna *skall* vara grundade på vetenskap och beprövad erfarenhet.	En läkemedelskommitté *ska* genom rekommendationer till hälso- och sjukvårdspersonalen eller på annat lämpligt sätt verka för en tillförlitlig och rationell läkemedelsanvändning inom *regionen.* Rekommendationerna *ska* vara grundade på vetenskap och beprövad erfarenhet.
6 §	
Landstinget skall utfärda ett reglemente med de föreskrifter om en läkemedelskommittés verksamhet och arbetsformer som behövs.	*Regionen ska* utfärda ett reglemente med de föreskrifter om en läkemedelskommittés verksamhet och arbetsformer som behövs.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

68 Förslag till lag om ändring i lagen (1997:735) om riksfärdtjänst

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1997:735) om riksfärdtjänst ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
3 §[1]	
Kommunens uppgifter enligt denna lag fullgörs av den eller de nämnder som kommunfullmäktige bestämmer.	
Kommunen får, efter överenskommelse med *landstinget*, om *det* hör till dem som ansvarar för kollektivtrafiken i länet, överlåta sina uppgifter enligt denna lag till den regionala kollektivtrafikmyndigheten i länet.	Kommunen får, efter överenskommelse med *regionen*, om *den* hör till dem som ansvarar för kollektivtrafiken i länet, överlåta sina uppgifter enligt denna lag till den regionala kollektivtrafikmyndigheten i länet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse 2010:1067.

69 Förslag till lag om ändring i lagen (1997:736) om färdtjänst

Härigenom föreskrivs att 4 och 11 §§ lagen (1997:736) om färdtjänst ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
4 §[1]	
Kommunens uppgifter enligt denna lag fullgörs av den eller de nämnder som kommunfullmäktige bestämmer.	
Kommunen får, efter överenskommelse med *landstinget*, om *det* hör till dem som ansvarar för kollektivtrafiken i länet, överlåta sina uppgifter enligt denna lag till den regionala kollektivtrafikmyndigheten i länet.	Kommunen får, efter överenskommelse med *regionen,* om *den* hör till dem som ansvarar för kollektivtrafiken i länet, överlåta sina uppgifter enligt denna lag till den regionala kollektivtrafikmyndigheten i länet.
11 §[2]	
Är en kommun tillståndsgivare, bestäms grunderna för avgifterna av kommunen.	
Är en regional kollektivtrafikmyndighet tillståndsgivare, bestäms grunderna för avgifterna av	
1. kommunerna och *landstinget* i länet, om de ansvarar för kollektivtrafiken i länet, eller	1. kommunerna och *regionen* i länet, om de ansvarar för kollektivtrafiken i länet, eller
2. enbart kommunerna i länet, om de ansvarar för kollektivtrafiken i länet och om överenskommelse om detta har träffats med *landstinget,* om *det* hör till dem som ansvarar för kollektivtrafiken i länet.	2. enbart kommunerna i länet, om de ansvarar för kollektivtrafiken i länet och om överenskommelse om detta har träffats med *regionen,* om *den* hör till dem som ansvarar för kollektivtrafiken i länet.
De kommuner som inte har överlåtit sina uppgifter enligt denna lag till den regionala kollektivtrafikmyndigheten får dock inte delta i beslutet. Kan enighet inte uppnås om grunderna för avgifterna, ska dessa bestämmas av regeringen.	
Avgifterna ska vara skäliga och får inte överstiga tillståndsgivarens självkostnader.	

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse 2010:1068.
[2] Senaste lydelse 2010:1068.

70 Förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 11 a § och 4 kap. 8 § ellagen (1997:857) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 kap.	
11 a §[1]	
En nätkoncession får för sin giltighet göras beroende av att den som innehar koncessionen ställer säkerhet för kostnaderna att ta bort ledningen med tillhörande anläggningar och att vidta andra åtgärder för återställning. Staten, kommuner, *landsting* och kommunalförbund behöver inte ställa säkerhet.	En nätkoncession får för sin giltighet göras beroende av att den som innehar koncessionen ställer säkerhet för kostnaderna att ta bort ledningen med tillhörande anläggningar och att vidta andra åtgärder för återställning. Staten, kommuner, *regioner* och kommunalförbund behöver inte ställa säkerhet.
Om det kan antas att den ställda säkerheten inte längre är tillräcklig, får regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, nätmyndigheten besluta om ytterligare säkerhet.	
I fråga om beskaffenheten av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten *skall* prövas av den myndighet som prövar frågan om nätkoncession och förvaras av länsstyrelsen.	I fråga om beskaffenheten av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten *ska* prövas av den myndighet som prövar frågan om nätkoncession och förvaras av länsstyrelsen.
4 kap.	
8 §[2]	
På en regionledning ska inom varje normalt spänningsintervall nättariffen utformas utifrån nätkoncessionshavarens kostnader för samtliga regionledningar i hela landet som kan hänföras till respektive spänningsintervall.	
Den del av de beräknade kostnaderna som utgörs av betalning för överföring på transmissionsnät och på andra regionledningar ska dock beaktas samlat endast för nätkoncessionshavarens samtliga regionledningar inom en och samma *region*.	Den del av de beräknade kostnaderna som utgörs av betalning för överföring på transmissionsnät och på andra regionledningar ska dock beaktas samlat endast för nätkoncessionshavarens samtliga regionledningar inom en och samma *nätregion.*

[1] Senaste lydelse 1998:854.
[2] Senaste lydelse 2018:1448.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

71 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 3 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
9 kap.	
3 §	
Om en säkerhet som *skall* ställas enligt denna lag eller miljöbalken inte har godkänts av den till vars förmån den ställs, *skall* säkerheten prövas av länsstyrelsen.	Om en säkerhet som *ska* ställas enligt denna lag eller miljöbalken inte har godkänts av den till vars förmån den ställs, *ska* säkerheten prövas av länsstyrelsen.
Borgen får godkännas av länsstyrelsen endast om borgensmannen svarar som för egen skuld och, om flera har tecknat borgen, de svarar solidariskt.	
Staten, kommuner, *landsting* och kommunalförbund behöver inte ställa säkerhet.	Staten, kommuner, *regioner* och kommunalförbund behöver inte ställa säkerhet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

72 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:938) om behandling av personuppgifter om totalförsvarspliktiga

Härigenom föreskrivs att 6 § lagen (1998:938) om behandling av personuppgifter om totalförsvarspliktiga ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
6 §[1]	
Känsliga personuppgifter får behandlas om det är nödvändigt för de ändamål som anges i 1 § första stycket.	
Första stycket gäller även kommuner, *landsting* och statliga myndigheter om uppgifterna behövs för utredning om den totalförsvarspliktiges personliga förhållanden enligt 2 kap. 1 § lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt.	Första stycket gäller även kommuner, *regioner* och statliga myndigheter om uppgifterna behövs för utredning om den totalförsvarspliktiges personliga förhållanden enligt 2 kap. 1 § lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse 1999:955.

73 Förslag till lag om ändring i bokföringslagen (1999:1078)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 3 och 5 §§ bokföringslagen (1999:1078) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 kap.	
3 §[1]	
Stiftelser är bokföringsskyldiga, om värdet av tillgångarna, beräknat enligt 4 §, överstiger en och en halv miljon kronor. Bokföringsskyldigheten inträder	Stiftelser är bokföringsskyldiga om värdet av tillgångarna, beräknat enligt 4 §, överstiger en och en halv miljon kronor. Bokföringsskyldigheten inträder

1. från och med tidpunkten för stiftelsens bildande, om tillgångarna då överstiger det angivna gränsbeloppet, eller
2. från och med det kalenderår vid vars ingång värdet av tillgångarna överstiger gränsbeloppet.

Bokföringsskyldigheten enligt första stycket upphör, om tillgångarnas värde vid utgången av de tre senaste åren har varit lägre än det angivna gränsbeloppet.	Bokföringsskyldigheten enligt första stycket upphör om tillgångarnas värde vid utgången av de tre senaste åren har varit lägre än det angivna gränsbeloppet.

Följande stiftelser är dock bokföringsskyldiga även om förutsättningarna enligt första stycket inte är uppfyllda:

1. stiftelser som bedriver näringsverksamhet,
2. stiftelser som är moderstiftelser,
3. insamlingsstiftelser enligt 11 kap. 1 § stiftelselagen (1994:1220),
4. kollektivavtalsstiftelser enligt 11 kap. 3 § samma lag,

5. stiftelser som har bildats av eller tillsammans med staten, en kommun eller *ett landsting*,	5. stiftelser som har bildats av eller tillsammans med staten, en kommun eller *en region*,

6. pensionsstiftelser enligt 9 § lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m.,
7. personalstiftelser enligt 27 § samma lag.

5 §	
Följande juridiska personer är inte bokföringsskyldiga enligt denna lag:	
1. staten, kommunerna, *landstingen*, kommunalförbunden och regionförbunden,	1. staten, kommunerna, *regionerna*, kommunalförbunden och regionförbunden,

2. konkursbon, samt
3. stiftelser vars tillgångar enligt stiftelseförordnandet får användas endast till förmån för bestämda fysiska personer.

[1] Senaste lydelse 2009:249.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

74 Förslag till lag om ändring i revisionslagen (1999:1079)

Härigenom föreskrivs att 36 § revisionslagen (1999:1079) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
36 §[1]	
Revisorn är skyldig att lämna medrevisor, ny revisor och, om företaget har försatts i konkurs, konkursförvaltaren de upplysningar som behövs om företagets angelägenheter.	Revisorn är skyldig att lämna *en* medrevisor, *en* ny revisor och, om företaget har försatts i konkurs, konkursförvaltaren de upplysningar som behövs om företagets angelägenheter.
Revisorn är dessutom skyldig att på begäran lämna upplysningar om företagets angelägenheter till undersökningsledaren under förundersökning i brottmål.	
Revisorn i ett handelsbolag som omfattas av 2 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) är även skyldig att på begäran lämna upplysningar om bolagets angelägenheter till de förtroendevalda revisorerna i kommunen eller *landstinget*.	Revisorn i ett handelsbolag som omfattas av 2 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) är även skyldig att på begäran lämna upplysningar om bolagets angelägenheter till de förtroendevalda revisorerna i kommunen eller *regionen.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse 2009:485.

75 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 4 §, 2 kap. 2 §, 3 kap. 9 §, 7 kap. 2 §, 8 kap. 18 §, 14 kap. 17 §, 29 kap. 2 §, 65 kap. 3 och 4 §§ och 67 kap. 13 c § inkomstskattelagen (1999:1229)[1] ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 kap.	
4 §	
Fysiska personer som är obegränsat skattskyldiga under någon del av beskattningsåret ska betala kommunal inkomstskatt i form av kommunalskatt till hemortskommunen och, om hemortskommunen ingår i *ett landsting, landstingsskatt* till *det landstinget.* Vad som avses med hemortskommun framgår av 65 kap. 3 §.	Fysiska personer som är obegränsat skattskyldiga under någon del av beskattningsåret ska betala kommunal inkomstskatt i form av kommunalskatt till hemortskommunen och, om hemortskommunen ingår i *en region*, *regionskatt* till *den regionen.* Vad som avses med hemortskommun framgår av 65 kap. 3 §.

Fysiska personer som är begränsat skattskyldiga under hela beskattningsåret ska betala kommunal inkomstskatt för gemensamt kommunalt ändamål.

För sådana begränsat skattskyldiga fysiska personer med anknytning till utländsk stats beskickning eller karriärkonsulat som avses i 3 kap. 17 § 2–4 tillämpas dock bestämmelserna i första stycket.

2 kap.

2 §

De termer och uttryck som används omfattar också motsvarande utländska företeelser om det inte anges eller framgår av sammanhanget att bara svenska företeelser avses.

Första stycket gäller inte bestämmelser som avser staten, regeringen, *landsting*, kommuner och kommunalförbund.	Första stycket gäller inte bestämmelser som avser staten, regeringen, *regioner*, kommuner och kommunalförbund.

3 kap.

9 §[2]

En obegränsat skattskyldig person som har anställning som innebär att han vistas utomlands i minst sex månader, är inte skattskyldig för inkomst av sådan anställning till den del inkomsten beskattas i verksamhetslandet (sexmånadersregeln). Detta gäller dock inte om det framkommer att

[1] Lagen omtryckt 2008:803.
[2] Senaste lydelse 2009:583.

inkomsten beskattats i verksamhetslandet i strid med landets lagstiftning eller gällande skatteavtal.

Om vistelsen utomlands under anställningen varar i minst ett år i samma land, är den skattskyldige inte skattskyldig för inkomsten även om denna inte beskattas i verksamhetslandet, om detta beror på lagstiftning eller administrativ praxis i det landet eller annat avtal än skatteavtal (ettårsregeln). Ettårsregeln gäller dock inte för anställningar hos staten, *landsting,* kommuner eller församlingar inom Svenska kyrkan annat än vid tjänsteexport. Ettårsregeln gäller inte heller för uppdrag som ledamot av Europaparlamentet.

Om vistelsen utomlands under anställningen varar i minst ett år i samma land, är den skattskyldige inte skattskyldig för inkomsten även om denna inte beskattas i verksamhetslandet, om detta beror på lagstiftning eller administrativ praxis i det landet eller annat avtal än skatteavtal (ettårsregeln). Ettårsregeln gäller dock inte för anställningar hos staten, *regioner*, kommuner eller församlingar inom Svenska kyrkan annat än vid tjänsteexport. Ettårsregeln gäller inte heller för uppdrag som ledamot av Europaparlamentet.

7 kap.

2 §

Helt undantagna från skattskyldighet är

1. staten,

2. *landsting,* kommuner och kommunalförbund,

2. *regioner,* kommuner och kommunalförbund,

3. pensionsstiftelser enligt lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m., och

4. samordningsförbund enligt 4 § lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser.

I lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel finns bestämmelser om avkastningsskatt för pensionsstiftelser.

8 kap.

18 §

Hemsjukvårdsbidrag och hemvårdsbidrag som betalas ut av *kommunala* eller *landstingskommunala* medel till en vårdbehövande är skattefria.

Hemsjukvårdsbidrag och hemvårdsbidrag som betalas ut av *kommuners* eller *regioners* medel till en vårdbehövande är skattefria.

14 kap.

17 §

Om ett aktiebolag eller en ekonomisk förening överlåter den huvudsakliga delen av sin näringsverksamhet eller sina tillgångar till staten, *ett landsting* eller en kommun, ska bestämmelserna i 18 § tillämpas. Detsamma gäller om överlåtelsen sker till ett bolag som till övervägande del innehas,

Om ett aktiebolag eller en ekonomisk förening överlåter den huvudsakliga delen av sin näringsverksamhet eller sina tillgångar till staten, *en region* eller en kommun, ska bestämmelserna i 18 § tillämpas. Detsamma gäller om överlåtelsen sker till ett bolag som till övervägande del innehas, direkt

direkt eller indirekt, av staten, *ett landsting* eller en kommun.	eller indirekt, av staten, *en region* eller en kommun.

Bestämmelserna i 18 § tillämpas dock inte vid överlåtelser inom en svensk koncern. De tillämpas inte heller om överlåtelsen framstår som ett normalt led i företagets verksamhet.

Vid bedömningen av om det är en huvudsaklig del som överlåts, ska hänsyn tas till hela den näringsverksamhet som bolaget eller föreningen bedrivit vid beskattningsårets ingång, förhållandena efter överlåtelsen samt verksamhetens allmänna art och inriktning.

29 kap.

2 §[3]

Med <u>*näringsbidrag*</u> avses stöd utan återbetalningsskyldighet som lämnas till en näringsidkare för näringsverksamheten av staten, Europeiska unionen eller Europeiska atomenergigemenskapen, *landsting,* kommuner, juridiska personer som avses i 7 kap. 16, 17 och 20 §§, allmänningsskogar enligt lagen (1952:167) om allmänningsskogar i Norrland och Dalarna samt stöd av detta slag som beslutas av en europeisk gruppering för territoriellt samarbete.	Med <u>*näringsbidrag*</u> avses stöd utan återbetalningsskyldighet som lämnas till en näringsidkare för näringsverksamheten av staten, Europeiska unionen eller Europeiska atomenergigemenskapen, *regioner,* kommuner, juridiska personer som avses i 7 kap. 16, 17 och 20 §§, allmänningsskogar enligt lagen (1952:167) om allmänningsskogar i Norrland och Dalarna samt stöd av detta slag som beslutas av en europeisk gruppering för territoriellt samarbete.

Med näringsbidrag avses också stöd som lämnas i form av

1. elcertifikat till sådana skattskyldiga som avses i 17 kap. 22 a § 1,
2. utsläppsrätter till sådana skattskyldiga som avses i 17 kap. 22 b § första stycket,
3. utsläppsminskningsenheter och certifierade utsläppsminskningar till sådana skattskyldiga som avses i 17 kap. 22 b § andra stycket 1, och
4. stöd enligt lagen (2015:1016) om resolution eller lagen (2015:1017) om förebyggande statligt stöd till kreditinstitut, om stödet inte
   – redovisas som en skuld i räkenskaperna, eller
   – avser betalning för nyemitterade eller egna aktier.

65 kap.

3 §[4]

För fysiska personer som är obegränsat skattskyldiga under någon del av beskattningsåret är den kommunala inkomstskatten summan av de skattesatser för kommunalskatt och *landstingsskatt* som gäller i hemortskom-	För fysiska personer som är obegränsat skattskyldiga under någon del av beskattningsåret är den kommunala inkomstskatten summan av de skattesatser för kommunalskatt och *regionskatt* som gäller i hemortskommunen för

[3] Senaste lydelse 2015:1028.
[4] Senaste lydelse 2011:1256.

munen för beskattningsåret multiplicerad med den beskattningsbara förvärvsinkomsten.	beskattningsåret multiplicerad med den beskattningsbara förvärvsinkomsten.

Med hemortskommun avses den kommun där den fysiska personen var folkbokförd den 1 november året före beskattningsåret. För den som var bosatt eller stadigvarande vistades i Sverige under någon del av beskattningsåret, men som inte var folkbokförd här den 1 november föregående år, avses med hemortskommun den kommun där den fysiska personen först var bosatt eller stadigvarande vistades. För den som på grund av väsentlig anknytning till Sverige är obegränsat skattskyldig enligt 3 kap. 3 § första stycket 3, avses med hemortskommun den kommun som anknytningen var starkast till under året före beskattningsåret.

Med hemortskommun för ett dödsbo avses den dödes hemortskommun för dödsåret. Om den döde hade bytt folkbokföringsort efter den 1 november året före dödsåret, ska dock hemortskommunen för dödsboet från och med beskattningsåret efter dödsåret anses vara den kommun där den döde hade sin senaste rätta folkbokföringsort.

För en enskild näringsidkare som enligt 1 kap. 13 § andra stycket har ett beskattningsår som inte sammanfaller med kalenderåret, avses med beskattningsår enligt första–tredje styckena det kalenderår under vilket beskattningsåret går ut.

4 §[5]

För fysiska personer som är begränsat skattskyldiga under hela beskattningsåret är den kommunala inkomstskatten 25 procent av den beskattningsbara förvärvsinkomsten.

För fysiska personer som är begränsat skattskyldiga enligt 3 kap. 18 § första stycket 1, 2 eller 6 under hela beskattningsåret är den kommunala inkomstskatten summan av de skattesatser för kommunal skatt och *landstingsskatt* som genomsnittligt tillämpas för beskattningsåret, multiplicerad med den beskattningsbara förvärvsinkomsten.	För fysiska personer som är begränsat skattskyldiga enligt 3 kap. 18 § första stycket 1, 2 eller 6 under hela beskattningsåret är den kommunala inkomstskatten summan av de skattesatser för kommunal skatt och *regionskatt* som genomsnittligt tillämpas för beskattningsåret, multiplicerad med den beskattningsbara förvärvsinkomsten.

För begränsat skattskyldiga fysiska personer med anknytning till utländsk stats beskickning som avses i 3 kap. 17 § 2–4 tillämpas 3 §.

67 kap.

13 c §[6]

Som hushållsarbete räknas inte

1. arbete som enbart avser installationer eller service på maskiner och andra inventarier vid tillämpningen av 13 a eller 13 b §,

2. arbete för vilket försäkringsersättning lämnats,

[5] Senaste lydelse 2015:775.
[6] Senaste lydelse 2012:757.

3. arbete för vilket bidrag eller annat ekonomiskt stöd lämnats från staten, en kommun eller *ett landsting,*	3. arbete för vilket bidrag eller annat ekonomiskt stöd lämnats från staten, en kommun eller *en region,*

4. om- eller tillbyggnad av ett småhus för vilket fastighetsavgift inte har tagits ut för de fem första kalenderåren efter beräknat värdeår, eller

5. sådana tjänster som anges i 7 kap. 1 § andra stycket 5 mervärdesskattelagen (1994:200).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

76 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:99) om den officiella statistiken

Härigenom föreskrivs att 7 § lagen (2001:99) om den officiella statistiken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	7 §[1]
Följande är skyldiga att till de statistikansvariga myndigheterna lämna uppgifter för den officiella statistiken och uppgifter för framställning av europeisk statistik som en myndighet enligt en EU-förordning ska ge in till Europeiska kommissionen:	
1. näringsidkare,	
2. ägare till en fastighet där någon annan driver jordbruk, skogsbruk, eller trädgårdsodling eller håller djur,	
3. stiftelser och ideella föreningar, samt	
4. kommuner, *landsting* och kommunalförbund.	4. kommuner, *regioner* och kommunalförbund.
Skyldigheten att lämna uppgifter för den officiella statistiken gäller inte uppgifter som avser förhållanden som ligger mer än tre år tillbaka i tiden.	
Regeringen får meddela ytterligare föreskrifter om uppgiftsskyldigheten enligt första stycket.	
Regeringen får vidare bemyndiga en myndighet att meddela föreskrifter om skyldigheten att lämna uppgifter för den officiella statistiken.	

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse 2013:945.

77 Förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 6 och 7 §§, 5 kap. 1 d, 6, 8, 8 a och 9 a §§, 6 kap. 3 §, 7 kap. 1 §, 11 kap. 3 a §, 13 kap. 8 §, 16 kap. 8 § och rubriken närmast före 16 kap. 8 § socialtjänstlagen (2001:453) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 kap.	
6 §[1]	
Kommunen får även träffa överenskommelse med *landstinget*, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen om att, inom ramen för socialtjänstens uppgifter, samverka i syfte att uppnå en effektivare användning av tillgängliga resurser. Kommunen *skall* bidra till finansieringen av sådan verksamhet som bedrivs i samverkan. Enligt bestämmelser i lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser får kommunen delta i finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet.	Kommunen får även träffa överenskommelse med *regionen*, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen om att, inom ramen för socialtjänstens uppgifter, samverka i syfte att uppnå en effektivare användning av tillgängliga resurser. Kommunen *ska* bidra till finansieringen av sådan verksamhet som bedrivs i samverkan. Enligt bestämmelser i lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser får kommunen delta i finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet.
Riksrevisionen får granska sådan verksamhet som bedrivits i samverkan med och delvis finansierats av Försäkringskassan eller Arbetsförmedlingen. Vid en sådan granskning har Riksrevisionen rätt att ta del av de uppgifter som behövs för att granska verksamheten.	
7 §[2]	
När den enskilde har behov av insatser både från socialtjänsten och från hälso- och sjukvården ska kommunen tillsammans med *landstinget* upprätta en individuell plan. Planen ska upprättas om kommunen eller *landstinget* bedömer att den behövs för att den enskilde ska få sina behov tillgodosedda, och om den enskilde samtycker till att den	När den enskilde har behov av insatser både från socialtjänsten och från hälso- och sjukvården ska kommunen tillsammans med *regionen* upprätta en individuell plan. Planen ska upprättas om kommunen eller *regionen* bedömer att den behövs för att den enskilde ska få sina behov tillgodosedda, och om den enskilde samtycker till att den

[1] Senaste lydelse 2007:409.
[2] Senaste lydelse 2009:981.

upprättas. Arbetet med planen ska påbörjas utan dröjsmål.	upprättas. Arbetet med planen ska påbörjas utan dröjsmål.

Planen ska när det är möjligt upprättas tillsammans med den enskilde. Närstående ska ges möjlighet att delta i arbetet med planen, om det är lämpligt och den enskilde inte motsätter sig det.

Av planen ska det framgå

1. vilka insatser som behövs,
2. vilka insatser respektive huvudman ska svara för,

3. vilka åtgärder som vidtas av någon annan än kommunen eller *landstinget*, och	3. vilka åtgärder som vidtas av någon annan än kommunen eller *regionen*, och

4. vem av huvudmännen som ska ha det övergripande ansvaret för planen.

5 kap.

1 d §[3]

Kommunen ska ingå en överenskommelse med *landstinget* om ett samarbete i fråga om barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet. Om det är möjligt bör organisationer som företräder dessa barn och unga eller deras närstående ges möjlighet att lämna synpunkter på innehållet i överenskommelsen.	Kommunen ska ingå en överenskommelse med *regionen* om ett samarbete i fråga om barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet. Om det är möjligt bör organisationer som företräder dessa barn och unga eller deras närstående ges möjlighet att lämna synpunkter på innehållet i överenskommelsen.

6 §[4]

Socialnämnden ska göra sig väl förtrogen med levnadsförhållandena i kommunen för äldre människor samt i sin uppsökande verksamhet upplysa om socialtjänstens verksamhet på detta område.

Kommunen ska planera sina insatser för äldre. I planeringen ska kommunen samverka med *landstinget* samt andra samhällsorgan och organisationer.	Kommunen ska planera sina insatser för äldre. I planeringen ska kommunen samverka med *regionen* samt andra samhällsorgan och organisationer.

Kommunen ska verka för att det finns tillgång till personal med kunskaper i finska, jiddisch, meänkieli, romani chib eller samiska där detta behövs i omvårdnaden om äldre människor.

8 §

Socialnämnden *skall* göra sig väl förtrogen med levnadsförhållandena i kommunen för människor med fysiska och psykiska funktionshinder samt i sin uppsökande verksamhet upplysa om	Socialnämnden *ska* göra sig väl förtrogen med levnadsförhållandena i kommunen för människor med fysiska och psykiska funktionshinder samt i sin uppsökande verksamhet upplysa om

[3] Senaste lydelse 2017:210.
[4] Senaste lydelse 2018:1369.

socialtjänstens verksamhet på dessa områden.

Kommunen *skall* planera sina insatser för människor med fysiska och psykiska funktionshinder. I planeringen *skall* kommunen samverka med *landstinget* samt andra samhällsorgan och organisationer.

socialtjänstens verksamhet på dessa områden.

Kommunen *ska* planera sina insatser för människor med fysiska och psykiska funktionshinder. I planeringen *ska* kommunen samverka med *regionen* samt andra samhällsorgan och organisationer.

8 a §[5]

Kommunen ska ingå en överenskommelse med *landstinget* om ett samarbete i fråga om personer med psykisk funktionsnedsättning. Om det är möjligt bör organisationer som företräder dessa personer eller deras närstående ges möjlighet att lämna synpunkter på innehållet i överenskommelsen.

Kommunen ska ingå en överenskommelse med *regionen* om ett samarbete i fråga om personer med psykisk funktionsnedsättning. Om det är möjligt bör organisationer som företräder dessa personer eller deras närstående ges möjlighet att lämna synpunkter på innehållet i överenskommelsen.

9 a §[6]

Kommunen ska ingå en överenskommelse med *landstinget* om ett samarbete i fråga om personer som missbrukar alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel, dopningsmedel eller spel om pengar.

Kommunen ska ingå en överenskommelse med *regionen* om ett samarbete i fråga om personer som missbrukar alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel, dopningsmedel eller spel om pengar.

Om det är möjligt bör organisationer som företräder dessa personer eller deras närstående ges möjlighet att lämna synpunkter på innehållet i överenskommelsen.

6 kap.

3 §[7]

Behovet av sådana hem som avses i 12 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga samt 22 och 23 §§ lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall ska tillgodoses av staten. Statens institutionsstyrelse leder verksamheten vid hemmen. Bestämmelser om tillsyn m.m. över verksamheten vid hemmen finns i 13 kap.

Statens institutionsstyrelse får, om det finns särskilda skäl för det, genom avtal uppdra åt *ett landsting* eller en kommun att inrätta och driva ett sådant hem som avses i första stycket.

Statens institutionsstyrelse får, om det finns särskilda skäl för det, genom avtal uppdra åt *en region* eller en kommun att inrätta och driva ett sådant hem som avses i första stycket.

[5] Senaste lydelse 2009:981.
[6] Senaste lydelse 2017:809.
[7] Senaste lydelse 2009:596.

För vård i ett hem som avses i denna paragraf får staten ta ut avgift av den kommun som begärt placeringen.

7 kap.

1 §[8]

Ett bolag, en förening, en samfällighet, en stiftelse eller en enskild individ får inte utan tillstånd av Inspektionen för vård och omsorg yrkesmässigt bedriva

1. verksamhet i form av stödboende eller hem för vård eller boende enligt 6 kap.,
2. verksamhet i form av boenden som motsvarar dem som avses i 5 kap. 5 § andra och tredje styckena eller 5 kap. 7 § tredje stycket,
3. verksamhet i form av hem för viss annan heldygnsvård,
4. verksamhet i form av hem eller öppen verksamhet för vård under en begränsad del av dygnet, oavsett var verksamheten bedrivs,
5. verksamhet som har till uppgift att till socialnämnden föreslå familjehem och jourhem till barn samt som lämnar stöd och handledning till sådana hem som tar emot barn, eller
6. hemtjänst.

Kommun och *landsting* som driver verksamhet som avses i första stycket 1–4 och 6 ska anmäla denna verksamhet till Inspektionen för vård och omsorg innan verksamheten påbörjas.

Kommun och *region* som driver verksamhet som avses i första stycket 1–4 och 6 ska anmäla denna verksamhet till Inspektionen för vård och omsorg innan verksamheten påbörjas.

11 kap.

3 a §[9]

Socialnämnden ska, om det inte är obehövligt, underrätta *landstinget* om att ett barn eller en ung person i åldern 18–20 år, i anslutning till att vård utanför det egna hemmet inleds, ska erbjudas en sådan hälsoundersökning som avses i lagen (2017:209) om hälsoundersökning av barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet.

Socialnämnden ska, om det inte är obehövligt, underrätta *regionen* om att ett barn eller en ung person i åldern 18–20 år, i anslutning till att vård utanför det egna hemmet inleds, ska erbjudas en sådan hälsoundersökning som avses i lagen (2017:209) om hälsoundersökning av barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet.

13 kap.

8 §[10]

Om Inspektionen för vård och omsorg finner att det i verksamhet som står under tillsyn enligt denna lag förekommer ett missförhållande som har betydelse för enskildas möjligheter att kunna få de insatser de har rätt till, får inspektionen förelägga den som svarar för verksamheten att avhjälpa

[8] Senaste lydelse 2018:1724.
[9] Senaste lydelse 2017:210.
[10] Senaste lydelse 2018:1156.

missförhållandet. Om inspektionen finner att kraven i 7 kap. 2 § andra, tredje och fjärde styckena inte är uppfyllda i verksamhet som beviljats tillstånd, eller att en sådan förändring som avses i 7 kap. 2 a § inte har anmälts, får inspektionen förelägga den som beviljats tillståndet att avhjälpa bristen. Ett föreläggande ska innehålla uppgifter om de åtgärder som inspektionen anser nödvändiga för att det påtalade missförhållandet eller bristen ska kunna avhjälpas. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

Inspektionen för vård och omsorg får även förelägga den kommun eller *det landsting* som inte har fullgjort sin anmälningsskyldighet enligt 7 kap. 1 § andra stycket att fullgöra denna skyldighet. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

Inspektionen för vård och omsorg får även förelägga den kommun eller *den region* som inte har fullgjort sin anmälningsskyldighet enligt 7 kap. 1 § andra stycket att fullgöra denna skyldighet. Ett beslut om föreläggande får förenas med vite.

16 kap.

Kommuner utanför *landsting*

8 §

Vad som sägs i denna lag om *landsting skall* tillämpas också på en kommun som inte tillhör *något landsting.*

Kommuner utanför *regioner*

Det som sägs i denna lag om *regioner ska* tillämpas också på en kommun som inte tillhör *någon region.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

78 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:1170) om särskilda avdrag i vissa fall vid avgiftsberäkningen enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift och socialavgiftslagen (2000:980)

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (2001:1170) om särskilda avdrag i vissa fall vid avgiftsberäkningen enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift och socialavgiftslagen (2000:980)[1] ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
3 §	
Bestämmelserna i 2 § första stycket *skall* inte tillämpas om den avgiftsskyldige är	Bestämmelserna i 2 § första stycket *ska* inte tillämpas om den avgiftsskyldige är
1. en kommun eller *ett landsting*,	1. en kommun eller *en region*,
2. en statlig myndighet,	
3. ett statligt affärsdrivande verk, eller	
4. ett registrerat trossamfund.	

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse av lagens rubrik 2007:286.

79 Förslag till lag om ändring i lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m.

Härigenom föreskrivs att 3, 9, 13, 22, 23 och 26 §§ lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
3 §	
Vad som i denna lag sägs om *landsting* gäller även kommuner som inte ingår i *ett landsting*.	*Det* som i denna lag sägs om *regioner* gäller även kommuner som inte ingår i *en region*.
9 §[1]	
Innan Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket meddelar beslut i frågor som avses i 7 § ska sökanden och *landstingen* ges tillfälle till överläggningar med myndigheten.	Innan Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket meddelar beslut i frågor som avses i 7 § ska sökanden och *regionerna* ges tillfälle till överläggningar med myndigheten.
13 §[2]	
En fråga om ändring av ett tidigare fastställt inköpspris eller försäljningspris får, förutom på eget initiativ av Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket, tas upp av myndigheten på begäran av den som marknadsför läkemedlet eller varan, *ett landsting* eller den som enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 8 § andra stycket har ansökt om att läkemedlet ska ingå i förmånerna. Den som begär ändringen har även rätt till överläggningar med myndigheten. Om överläggningar inte begärs, eller om överläggningarna inte leder till en överenskommelse, kan myndigheten fastställa det nya inköpspriset eller försäljningspriset på grundval av tillgänglig utredning.	En fråga om ändring av ett tidigare fastställt inköpspris eller försäljningspris får, förutom på eget initiativ av Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket, tas upp av myndigheten på begäran av den som marknadsför läkemedlet eller varan, *en region* eller den som enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 8 § andra stycket har ansökt om att läkemedlet ska ingå i förmånerna. Den som begär ändringen har även rätt till överläggningar med myndigheten. Om överläggningar inte begärs, eller om över–läggningarna inte leder till en överenskommelse, kan myndigheten fastställa det nya inköpspriset eller försäljningspriset på grundval av tillgänglig utredning.

[1] Senaste lydelse 2008:655.
[2] Senaste lydelse 2016:530.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om förutsättningar för ändring av inköpspris och försäljningspris för ett läkemedel som ingår i läkemedelsförmånerna om det

1. har gått 15 år efter det att läkemedlet godkänts för försäljning, eller
2. finns läkemedel som är utbytbara mot läkemedlet och som marknadsförs till öppenvårdsapotek i Sverige.

22 §[3]

Kostnader för förmåner enligt denna lag ersätts av *det landsting* inom vars område den berättigade är bosatt.

Om den berättigade inte är bosatt inom *något landstings* område, ska *det landsting* inom vars område den berättigade är förvärvsverksam eller, när det gäller en person som är arbetslös, *det landsting* inom vars område personen är registrerad som arbetssökande, svara för kostnader för förmåner enligt denna lag. När det gäller den som är berättigad till förmåner enligt denna lag i egenskap av familjemedlem till anställd eller egenföretagare enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004, ska i stället *det landsting* inom vars område den anställde eller egenföretagaren är förvärvsverksam eller registrerad som arbetssökande svara för kostnaderna för förmånerna.

I andra fall än som avses i första och andra styckena ersätts kostnaderna av *det landsting* inom vars område den som förskrivit en förmånsberättigad vara har sin verksamhetsort.

Kostnader för förmåner enligt denna lag ersätts av *den region* inom vars område den berättigade är bosatt.

Om den berättigade inte är bosatt inom *någon regions* område, ska *den region* inom vars område den berättigade är förvärvsverksam eller, när det gäller en person som är arbetslös, *den region* inom vars område personen är registrerad som arbetssökande, svara för kostnader för förmåner enligt denna lag. När det gäller den som är berättigad till förmåner enligt denna lag i egenskap av familjemedlem till anställd eller egenföretagare enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004, ska i stället *den region* inom vars område den anställde eller egenföretagaren är förvärvsverksam eller registrerad som arbetssökande svara för kostnaderna för förmånerna.

I andra fall än som avses i första och andra styckena ersätts kostnaderna av *den region* inom vars område den som förskrivit en förmånsberättigad vara har sin verksamhetsort.

23 §

Rätten till förmåner enligt denna lag prövas av *det landsting* som enligt 22 § har att svara för kostnaden för förmånerna.

Rätten till förmåner enligt denna lag prövas av *den region* som enligt 22 § har att svara för kostnaden för förmånerna.

[3] Senaste lydelse 2010:1320.

26 §[4]

Beslut som Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket eller *ett landsting* i ett enskilt fall meddelar enligt denna lag eller enligt en föreskrift som har meddelats med stöd av lagen får överklagas *hos* allmän förvaltningsdomstol.	Beslut som Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket eller *en region* i ett enskilt fall meddelar enligt denna lag eller enligt en föreskrift som har meddelats med stöd av lagen får överklagas *till* allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[4] Senaste lydelse 2008:655.

80 Förslag till lag om ändring i lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m.

Härigenom föreskrivs att 7 § lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
7 §[1]	
Riksrevisionen får vid vite förelägga den som avses i 2 § 6 att fullgöra sin skyldighet enligt 13 kap. 7 § andra stycket regeringsformen. Detta gäller dock inte kommuner och *landsting.*	Riksrevisionen får vid vite förelägga den som avses i 2 § 6 att fullgöra sin skyldighet enligt 13 kap. 7 § andra stycket regeringsformen. Detta gäller dock inte kommuner och *regioner*.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse 2018:1906.

81 Förslag till lag om ändring i lagen (2003:192) om gemensam nämnd inom vård- och omsorgsområdet

Härigenom föreskrivs att 1 och 2 §§ lagen (2003:192) om gemensam nämnd inom vård- och omsorgsområdet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §[1]	
Ett landsting och en eller flera kommuner som ingår i *landstinget* får genom samverkan i en gemensam nämnd gemensamt fullgöra	*En region* och en eller flera kommuner som ingår i *regionen* får genom samverkan i en gemensam nämnd gemensamt fullgöra
1. *landstingets* uppgifter	1. *regionens* uppgifter

– enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30),
– enligt tandvårdslagen (1985:125),
– enligt lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård,
– enligt lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård,
– enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade,
– enligt lagen (2017:372) om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården,
– enligt smittskyddslagen (2004:168), eller
– som i annat fall enligt lag ska skötas av en sådan nämnd som avses i 7 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen, och

2. kommunens uppgifter
– enligt socialtjänstlagen (2001:453),
– enligt hälso- och sjukvårdslagen,
– enligt lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall,
– enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga,
– enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade,
– enligt lagen om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården, eller
– som i annat fall enligt lag ska skötas av socialnämnd.

2 §	
Landstinget och kommunen eller kommunerna får samverka enligt denna lag endast om uppgifter från såväl *landstinget* som kommunen eller kommunerna ingår i den gemensamma nämndens ansvarsområde.	*Regionen* och kommunen eller kommunerna får samverka enligt denna lag endast om uppgifter från såväl *regionen* som kommunen eller kommunerna ingår i den gemensamma nämndens ansvarsområde.

[1] Senaste lydelse 2017:375.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

82 Förslag till lag om ändring i lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser

Härigenom föreskrivs att 1, 3, 5, 5 a, 9, 12, 14, 16, 19–21, 25, 26 och 28 §§ lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser[1] ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §[2]	
Finansiell samordning enligt denna lag får inom ett samordningsområde bedrivas mellan Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, kommun och *landsting* för att uppnå en effektiv resursanvändning. Ett samordningsområde kan omfatta en eller flera kommuner eller delar av kommuner. Kommunerna kan vara belägna inom olika *landsting.*	Finansiell samordning enligt denna lag får inom ett samordningsområde bedrivas mellan Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, kommun och *region* för att uppnå en effektiv resursanvändning. Ett samordningsområde kan omfatta en eller flera kommuner eller delar av kommuner. Kommunerna kan vara belägna inom olika *regioner.*
3 §[3]	
Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och *ett* eller flera *landsting* samt en eller flera kommuner får delta som samverkande parter i verksamhet med finansiell samordning. Finansiell samordning får bedrivas endast om Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, minst *ett landsting* och minst en kommun deltar. För finansiell samordning måste såväl kommun som *landsting* delta för varje del av samordningsområdet enligt 1 §. Finansiell samordning får dock bedrivas utan *ett landsting* för en del av samordningsområdet, om det för denna del deltar en kommun som inte ingår i *ett landsting.*	Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och *en* eller flera *regioner* samt en eller flera kommuner får delta som samverkande parter i verksamhet med finansiell samordning. Finansiell samordning får bedrivas endast om Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, minst *en region* och minst en kommun deltar. För finansiell samordning måste såväl kommun som *region* delta för varje del av samordningsområdet enligt 1 §. Finansiell samordning får dock bedrivas utan *en region* för en del av samordningsområdet, om det för denna del deltar en kommun som inte ingår i *en region.*

[1] Senaste lydelse av lagens rubrik 2004:793.
[2] Senaste lydelse 2010:350.
[3] Senaste lydelse 2010:350.

5 §[4]

Försäkringskassan ska bidra med hälften av medlen till den finansiella samordningen. *Det* eller de *landsting* som deltar ska bidra med en fjärdedel av medlen och den eller de kommuner som deltar med en fjärdedel.	Försäkringskassan ska bidra med hälften av medlen till den finansiella samordningen. *Den* eller de *regioner* som deltar ska bidra med en fjärdedel av medlen och den eller de kommuner som deltar med en fjärdedel.

Om flera kommuner deltar i finansiell samordning inom ett samordningsområde, ska dessa tillsammans anses utgöra en part. Den andel som dessa kommuner sammanlagt ska bidra med fördelas mellan dem på det sätt som de kommer överens om.

Andra stycket ska tillämpas på motsvarande sätt på *landsting*, om flera *landsting* deltar i finansiell samordning inom ett samordningsområde.	Andra stycket ska tillämpas på motsvarande sätt på *regioner*, om flera *regioner* deltar i finansiell samordning inom ett samordningsområde.

5 a §[5]

Om en kommun som inte ingår i *ett landsting* deltar i finansiell samordning, ska den kommunen bidra med hälften av medlen till samordningen, om det inte deltar *något landsting* i samordningen.	Om en kommun som inte ingår i *en region* deltar i finansiell samordning, ska den kommunen bidra med hälften av medlen till samordningen, om det inte deltar *någon region* i samordningen.
Om en kommun som avses i första stycket deltar i finansiell samordning i vilken det också deltar *ett landsting,* ska 5 § andra stycket tillämpas på denna kommun. Vid sådant förhållande ska dessutom 5 § tredje stycket tillämpas på så sätt att denna kommun betraktas som *ett landsting.*	Om en kommun som avses i första stycket deltar i finansiell samordning i vilken det också deltar *en region,* ska 5 § andra stycket tillämpas på denna kommun. Vid sådant förhållande ska dessutom 5 § tredje stycket tillämpas på så sätt att denna kommun betraktas som *en region*.

9 §[6]

Förbundsordningen ska ange

1. samordningsförbundets namn och den ort där förbundet ska ha sitt säte, förbundets medlemmar och ändamål,
2. förbundets organisation,
3. antalet ledamöter och ersättare i styrelsen och hur förbundsmedlemmarna ska vara representerade samt mandattiden om den ska vara kortare än fyra år,
4. de uppgifter förbundet ska få fullgöra enligt 7 § och den beslutanderätt förbundet enligt samma bestämmelse ska ha,

[4] Senaste lydelse 2010:350.
[5] Senaste lydelse 2010:350.
[6] Senaste lydelse 2017:746.

5. om en förbundsmedlem ska ha rätt att väcka ärenden i styrelsen,

6. om det för beslut ska krävas kvalificerad majoritet i styrelsen och för vilka ärenden detta ska gälla,

7. var förbundets tillkännagivanden ska anslås,

8. förbundsmedlemmarnas andelar i förbundets tillgångar och skulder och fördelningen av förbundets kostnader mellan medlemmarna, allt i förhållande till de andelar som medlemmarna ska bidra med enligt 5 §,

9. eventuella begränsningar av förbundets rätt enligt 21 § till skuldsättning genom sedvanliga krediter,

10. förbundsmedlemmarnas styrning av och insyn i förbundets ekonomi och verksamhet,

11. föreskrifter om förbundets budgetprocess,

12. mandattiden för revisorer som utses enligt 25 §,

13. i fråga om förbund med en eller flera gemensamma revisorer för kommuner och *landsting*, på vilket sätt de gemensamma revisorerna ska utses och vilken av förbundsmedlemmarna som ska utse dem,	13. i fråga om förbund med en eller flera gemensamma revisorer för kommuner och *regioner*, på vilket sätt de gemensamma revisorerna ska utses och vilken av förbundsmedlemmarna som ska utse dem,

14. förfarandet vid en förbundsmedlems utträde ur förbundet,

15. förutsättningarna för och förfarandet vid förbundets likvidation och upplösning samt grunderna för skifte av förbundets behållna tillgångar när förbundet upplöses,

16. ordningen för att lösa tvister mellan förbundet och dess medlemmar,

17. ordningen för att bestämma ekonomiska förmåner till ledamöterna och ersättarna i styrelsen samt till revisorerna, och

18. vad förbundsmedlemmarna i övrigt anser nödvändigt för att ordna de ekonomiska förhållandena mellan förbundet och dess medlemmar samt förbundets förhållanden i fråga om ekonomi och förvaltning.

12 §[7]

Ledamöter och ersättare i förbundsstyrelsen utses av kommun- och *landstingsfullmäktige*, Försäkringskassan och av Arbetsförmedlingen. När ledamöter eller ersättare *skall* utses för kommun och *landsting skall* det, under de förutsättningar som anges i 2 § lagen (1992:339) om proportionellt valsätt, ske genom proportionellt val.	Ledamöter och ersättare i förbundsstyrelsen utses av kommun- och *regionfullmäktige*, Försäkringskassan och av Arbetsförmedlingen. När ledamöter eller ersättare *ska* utses för kommun och *region ska* det, under de förutsättningar som anges i 2 § lagen (1992:339) om proportionellt valsätt, ske genom proportionellt val.

Till ledamot eller ersättare i styrelsen får en medlem utse endast den som är

1. ledamot eller ersättare i kommun- eller *landstingsfullmäktige,*	1. ledamot eller ersättare i kommun- eller *regionfullmäktige,*

[7] Senaste lydelse 2007:411.

2. anställd vid Försäkringskassan, eller
3. anställd vid Arbetsförmedlingen.

När det utses ersättare i styrelsen *skall* det bestämmas i vilken ordning de *skall* kallas till tjänstgöring.	När det utses ersättare i styrelsen *ska* det bestämmas i vilken ordning de *ska* kallas till tjänstgöring.

14 §[8]

Om det under ett år då val av fullmäktige har hållits i hela landet utses ledamöter och ersättare enligt 12 § första stycket ska detta i fråga om kommun och *landsting* göras av de nyvalda fullmäktige.	Om det under ett år då val av fullmäktige har hållits i hela landet utses ledamöter och ersättare enligt 12 § första stycket ska detta i fråga om kommun och *region* göras av de nyvalda fullmäktige.

När ledamöter och ersättare utses enligt första stycket ska 4 kap. 8 § kommunallagen (2017:725) tillämpas på motsvarande sätt.

16 §[9]

Bestämmelserna i 4 kap. 6, 7 och 9 §§ samt 11 § första stycket kommunallagen (2017:725) om upphörande av uppdrag och rätt till ledighet ska tillämpas på motsvarande sätt för ledamöter och ersättare i styrelsen. Det förhållandet att en ledamots eller ersättares mandattid i kommun- eller *landstingsfullmäktige* har löpt ut medför inte att uppdraget som ledamot eller ersättare i samordningsförbundets styrelse upphör.	Bestämmelserna i 4 kap. 6, 7 och 9 §§ samt 11 § första stycket kommunallagen (2017:725) om upphörande av uppdrag och rätt till ledighet ska tillämpas på motsvarande sätt för ledamöter och ersättare i styrelsen. Det förhållandet att en ledamots eller ersättares mandattid i kommun- eller *regionfullmäktige* har löpt ut medför inte att uppdraget som ledamot eller ersättare i samordningsförbundets styrelse upphör.

Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen får återkalla uppdraget för en ledamot eller ersättare som Försäkringskassan respektive Arbetsförmedlingen har utsett, om hans eller hennes anställning vid Försäkringskassan eller Arbetsförmedlingen har upphört.

19 §[10]

Beträffande styrelsens verksamhet ska 3 kap. 5 § första och andra styckena, 4 kap. 20, 21, 24, 25 och 27 §§ samt 6 kap. 17, 23 och 27–36 §§ kommunallagen (2017:725) tillämpas på motsvarande sätt. *Vad* som där föreskrivs om förtroendevald ska gälla ledamot och ersättare i styrelsen och vad som föreskrivs om full-	Beträffande styrelsens verksamhet ska 3 kap. 5 § första och andra styckena, 4 kap. 20, 21, 24, 25 och 27 §§ samt 6 kap. 17, 23 och 27–36 §§ kommunallagen (2017:725) tillämpas på motsvarande sätt. *Det* som där föreskrivs om förtroendevald ska gälla ledamot och ersättare i styrelsen och vad som föreskrivs om full-

[8] Senaste lydelse 2017:746.
[9] Senaste lydelse 2017:746.
[10] Senaste lydelse 2017:746.

mäktige eller nämnd ska gälla styrelsen. Justering av styrelsens protokoll ska tillkännages på anslagstavlan hos varje kommun och *landsting* som är medlem i samordningsförbundet. Det sammanträde vid vilket budgeten fastställs ska vara offentligt. Sammanträdet ska tillkännages i enlighet med vad som anges i förbundsordningen	mäktige eller nämnd ska gälla styrelsen. Justering av styrelsens protokoll ska tillkännages på anslagstavlan hos varje kommun och *region* som är medlem i samordningsförbundet. Det sammanträde vid vilket budgeten fastställs ska vara offentligt. Sammanträdet ska tillkännages i enlighet med vad som anges i förbundsordningen.

20 §[11]

Ansvaret för tillsynen av att samordningsförbundet fullgör sina skyldigheter enligt arkivlagen (1990:782) ligger på arkivmyndigheten i en kommun som är medlem av förbundet. Arkivmyndigheten ska samråda med Riksarkivet. Om mer än en kommun ingår i förbundet, ska de berörda kommunerna komma överens om vilken av dem som ska svara för tillsynen.

Kommunfullmäktige i den ansvariga kommunen får, efter samråd med Riksarkivet, meddela föreskrifter om förbundets arkivvård. *Vad* som föreskrivs i 12 och 15 §§ arkivlagen om regeringen, den myndighet regeringen bestämmer och *landstingsfullmäktige* ska i stället avse kommunfullmäktige.	Kommunfullmäktige i den ansvariga kommunen får, efter samråd med Riksarkivet, meddela föreskrifter om förbundets arkivvård. *Det* som föreskrivs i 12 och 15 §§ arkivlagen om regeringen, den myndighet regeringen bestämmer och *regionfullmäktige* ska i stället avse kommunfullmäktige.

21 §[12]

Bestämmelserna i 8 kap. 14 § samt 11 kap. 1–4 §§, 5 § första och andra styckena, 6, 15 och 22 §§ kommunallagen (2017:725) ska tillämpas på motsvarande sätt i fråga om ekonomisk förvaltning i ett samordningsförbund. *Vad* som där föreskrivs om kommun eller *landsting* ska gälla för ett samord–ningsförbund och *vad* som föreskrivs för fullmäktige och styrelse ska gälla för förbundsstyrelsen.	Bestämmelserna i 8 kap. 14 § samt 11 kap. 1–4 §§, 5 § första och andra styckena, 6, 15 och 22 §§ kommunallagen (2017:725) ska tillämpas på motsvarande sätt i fråga om ekonomisk förvaltning i ett samordningsförbund. *Det* som där föreskrivs om kommun eller *region* ska gälla för ett samordningsförbund och *det* som föreskrivs för fullmäktige och styrelse ska gälla för förbundsstyrelsen.

Ett samordningsförbund får inte ingå borgen. Förbundet får inte heller sätta sig i skuld i annat fall än när det gäller sedvanliga krediter för verksamheten.

[11] Senaste lydelse 2017:556.
[12] Senaste lydelse 2017:746.

25 §[13]

Ett samordningsförbunds räkenskaper och årsredovisning samt styrelsens förvaltning ska granskas av en revisor för varje förbundsmedlems räkning. För Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen ska Försäkringskassan utse en gemensam revisor. Revisorer ska när det gäller kommun och *landsting* utses av kommun- och *landstingsfullmäktige.* När kommun- och *landstingsfullmäktige* utser revisorer ska 14 § denna lag samt 4 kap. 3 § och 4 § andra stycket samt 7 kap. 3 § kommunallagen (2017:725) tillämpas på motsvarande sätt. Kommuner och *landsting* kan träffa överens–kommelse om att utse en eller flera gemensamma revisorer. När en eller flera gemensamma revisorer utses ska 9 kap. 7 § andra stycket kommunallagen tillämpas på motsvarande sätt.	Ett samordningsförbunds räkenskaper och årsredovisning samt styrelsens förvaltning ska granskas av en revisor för varje förbundsmedlems räkning. För Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen ska Försäkringskassan utse en gemensam revisor. Revisorer ska när det gäller kommun och *region* utses av kommun- och *regionfullmäktige.* När kommun- och *regionfullmäktige* utser revisorer ska 14 § denna lag samt 4 kap. 3 § och 4 § andra stycket samt 7 kap. 3 § kommunallagen (2017:725) tillämpas på motsvarande sätt. Kommuner och *regioner* kan träffa överenskommelse om att utse en eller flera gemensamma revisorer. När en eller flera gemensamma revisorer utses ska 9 kap. 7 § andra stycket kommunallagen tillämpas på motsvarande sätt.

För granskning av ett nybildat förbund ska revisor utses senast när förbundet bildas och avse tiden från tidpunkten för utseendet till dess nästa mandattid för revisorer börjar.

Arvoden till samtliga revisorer ska betalas av samordningsförbundet, om inte annat anges i förbundsordningen. Om förbundsmedlemmarna enligt förbundsordningen ska betala arvode till revisorerna, ska i stället Försäkringskassan betala arvodet till den för Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen gemensamma revisorn.

26 §[14]

Bestämmelserna i 12 kap. 1–3 och 7–17 §§ kommunallagen (2017:725) tillämpas på motsvarande sätt vid revision enligt denna lag. Bestämmelserna i 12 kap. 18 § kommunallagen tillämpas på motsvarande sätt vid revision enligt denna lag som utförs av revisorer utsedda av kommun- och *landstingsfullmäktige.*	Bestämmelserna i 12 kap. 1–3 och 7–17 §§ kommunallagen (2017:725) tillämpas på motsvarande sätt vid revision enligt denna lag. Bestämmelserna i 12 kap. 18 § kommunallagen tillämpas på motsvarande sätt vid revision enligt denna lag som utförs av revisorer utsedda av kommun- och *regionfullmäktige.*
Justering av revisorernas protokoll tillkännages på anslagstavlan	Justering av revisorernas protokoll tillkännages på anslagstavlan

[13] Senaste lydelse 2017:746.
[14] Senaste lydelse 2017:746.

hos varje kommun och *landsting* som är medlem i samordningsförbundet.	hos varje kommun och *region* som är medlem i samordningsförbundet.

Revisionsberättelse ska lämnas till styrelsen, förbundsmedlemmarna och Arbetsförmedlingen. Förbundsmedlemmarna ska var för sig pröva om styrelsen ska beviljas ansvarsfrihet och om skadeståndstalan ska väckas.

28 §[15]

Ett samordningsförbunds beslut får, med motsvarande tillämpning av bestämmelserna om laglighetsprövning i 13 kap. kommunallagen (2017:725) överklagas av den som är medlem i en kommun eller *i ett landsting,* som ingår i förbundet.	Ett samordningsförbunds beslut får, med motsvarande tillämpning av bestämmelserna om laglighetsprövning i 13 kap. kommunallagen (2017:725), överklagas av den som är medlem i en kommun eller *region,* som ingår i förbundet.
Beslut varigenom allmän förvaltningsdomstol har upphävt ett samordningsförbunds beslut eller förbjudit att det verkställs får överklagas endast av förbundet och av den som är medlem i en kommun eller *ett landsting* som är förbundsmedlem.	Beslut varigenom allmän förvaltningsdomstol har upphävt ett samordningsförbunds beslut eller förbjudit att det verkställs får överklagas endast av förbundet och av den som är medlem i en kommun eller *region* som är förbundsmedlem.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[15] Senaste lydelse 2017:746.

83 Förslag till lag om ändring i smittskyddslagen (2004:168)

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 8 och 9 §§, 2 kap. 3, 3 a, 3 f och 5 §§, 5 kap. 4, 6 och 24 §§, 6 kap. 8 och 12 §§ och 7 kap. 2, 4 och 4 a §§ smittskyddslagen (2004:168) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 kap.	
8 §	
Varje *landsting* ansvarar för att behövliga smittskyddsåtgärder vidtas inom *landstingsområdet,* i den *mån* annat inte följer av denna lag.	Varje *region* ansvarar för att behövliga smittskyddsåtgärder vidtas inom *regionens område,* i den *utsträckning* annat inte följer av denna lag.
Vad som sägs i denna lag om *landsting* gäller också en kommun som inte ingår i *ett landsting*.	*Det* som sägs i denna lag om *region* gäller också en kommun som inte ingår i *en region.*
9 §[1]	
I varje *landsting* ska det finnas en smittskyddsläkare.	I varje *region* ska det finnas en smittskyddsläkare.
En smittskyddsläkare utses av en sådan nämnd som avses i 7 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30). I frågor som inte gäller smittskyddsläkarens myndighetsutövning ska denne verka under nämnden.	
Smittskyddsläkaren får uppdra åt en erfaren läkare vid en smittskyddsenhet eller vid en infektionsklinik inom *landstinget* att fullgöra uppgifter som smittskyddsläkaren har enligt denna lag.	Smittskyddsläkaren får uppdra åt en erfaren läkare vid en smittskyddsenhet eller vid en infektionsklinik inom *regionen* att fullgöra uppgifter som smittskyddsläkaren har enligt denna lag.
2 kap.	
3 §	
Landstinget, och under *landstinget* smittskyddsläkaren, *skall* se till att allmänheten har tillgång till den information och de råd som behövs för att var och en *skall* kunna skydda sig mot smitta som kan hota liv eller hälsa.	*Regionen,* och under *regionen* smittskyddsläkaren, *ska* se till att allmänheten har tillgång till den information och de råd som behövs för att var och en *ska* kunna skydda sig mot smitta som kan hota liv eller hälsa.
Läkare och annan hälso- och sjukvårdspersonal som är verk-	Läkare och annan hälso- och sjukvårdspersonal som är verk-

[1] Senaste lydelse 2017:54.

samma inom smittskyddet *skall* vid behov upplysa patienter om åtgärder för att förebygga smittsamma sjukdomar.

samma inom smittskyddet *ska* vid behov upplysa patienter om åtgärder för att förebygga smittsamma sjukdomar.

3 a §[2]

Landstingen ska erbjuda vaccinationer mot smittsamma sjukdomar i syfte att förhindra spridning av dessa sjukdomar i befolkningen.

Regionerna ska erbjuda vaccinationer mot smittsamma sjukdomar i syfte att förhindra spridning av dessa sjukdomar i befolkningen.

Detsamma gäller kommuner och andra huvudmän inom skolväsendet med ansvar för elevhälsa enligt 2 kap. 25 § skollagen (2010:800), med undantag för huvudmän för elevhälsa i förskoleklass.

3 f §[3]

Den som omfattas av 8 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) ska av *landstinget* erbjudas vaccinationer mot smittsamma sjukdomar som ingår i nationella vaccinationsprogram.

Den som omfattas av 8 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) ska av *regionen* erbjudas vaccinationer mot smittsamma sjukdomar som ingår i nationella vaccinationsprogram.

Den som omfattas av elevhälsa enligt 2 kap. 25 § skollagen (2010:800), med undantag för elever i förskoleklass, ska i stället erbjudas vaccinationer mot smittsamma sjukdomar som ingår i allmänna vaccinationsprogram av huvudmannen för elevens utbildning.

5 §[4]

En behandlande läkare som misstänker eller konstaterar fall av allmänfarlig sjukdom eller annan anmälningspliktig sjukdom, ska utan dröjsmål anmäla detta till smittskyddsläkaren i *det landsting* där den anmälande läkaren har sin yrkesverksamhet och till Folkhälsomyndigheten. Anmälan ska göras även beträffande annan sjukdom som är eller som misstänks vara smittsam, om sjukdomen har fått en anmärkningsvärd utbredning inom ett område eller uppträder i en elakartad form.

En behandlande läkare som misstänker eller konstaterar fall av allmänfarlig sjukdom eller annan anmälningspliktig sjukdom, ska utan dröjsmål anmäla detta till smittskyddsläkaren i *den region* där den anmälande läkaren har sin yrkesverksamhet och till Folkhälsomyndigheten. Anmälan ska göras även beträffande annan sjukdom som är eller som misstänks vara smittsam, om sjukdomen har fått en anmärkningsvärd utbredning inom ett område eller uppträder i en elakartad form.

Anmälningsskyldigheten enligt första stycket första meningen gäller även

– läkare vid laboratorium som utför mikrobiologisk diagnostik,
– den som är ansvarig för ett sådant laboratorium, och

[2] Senaste lydelse 2012:452.
[3] Senaste lydelse 2017:54.
[4] Senaste lydelse 2013:634.

– läkare som utför obduktion.

5 kap.

4 §

Isolering enligt 1 eller 3 § *skall* ske på en vårdinrättning som drivs av *ett landsting*.

Isolering enligt 1 eller 3 § *ska* ske på en vårdinrättning som drivs av *en region*.

6 §

Har beslut fattats om isolering enligt 1 § *skall* smittskyddsläkaren genast underrätta *det landsting* eller den kommun som svarar för sådana insatser som den isolerade behöver. Smittskyddsläkaren *skall därvid* lämna de uppgifter om den enskilde som behövs för planering av insatserna.

Landstinget eller kommunen *skall* i samråd med smittskyddsläkaren förbereda lämpliga åtgärder för att tillgodose den enskildes behov *då* isoleringen upphör.

Har beslut fattats om isolering enligt 1 § *ska* smittskyddsläkaren genast underrätta *den region* eller den kommun som svarar för sådana insatser som den isolerade behöver. Smittskyddsläkaren *ska* lämna de uppgifter om den enskilde som behövs för planering av insatserna.

Regionen eller kommunen *ska* i samråd med smittskyddsläkaren förbereda lämpliga åtgärder för att tillgodose den enskildes behov *när* isoleringen upphör.

24 §

Landstinget får förordna någon inom hälso- och sjukvården legitimerad befattningshavare, som har tillräcklig kompetens och erfarenhet, att i chefsöverläkares ställe fullgöra de uppgifter som chefsöverläkaren har enligt 9–23 §§ vid isolering enligt 1 eller 3 §.

Vad som sägs i denna lag om chefsöverläkaren gäller också den som förordnats enligt första stycket.

Regionen får förordna någon inom hälso- och sjukvården legitimerad befattningshavare, som har tillräcklig kompetens och erfarenhet, att i chefsöverläkares ställe fullgöra de uppgifter som chefsöverläkaren har enligt 9–23 §§ vid isolering enligt 1 eller 3 §.

Det som sägs i denna lag om chefsöverläkaren gäller också den som förordnats enligt första stycket.

6 kap.

8 §

En smittskyddsläkare får, om det är lämpligt och smittskyddsläkarna är överens om det, överlämna ett smittskyddsärende till en smittskyddsläkare i *ett annat landsting.*

En smittskyddsläkare får, om det är lämpligt och smittskyddsläkarna är överens om det, överlämna ett smittskyddsärende till en smittskyddsläkare i *en annan region.*

12 §[5]

Uppmärksammar socialnämnden, Polismyndigheten eller Kriminalvården, efter att ha fått underrättelse enligt 11 §, i sin verksamhet förhållanden som tyder på att den smittade inte följer meddelade förhållningsregler, ska detta anmälas till den smittskyddsläkare som lämnat underrättelsen. Om smittskyddsläkaren enligt 8 § överlämnat ärendet till smittskyddsläkaren i *ett annat landsting*, ska anmälan i stället göras till den smittskyddsläkaren.	Uppmärksammar socialnämnden, Polismyndigheten eller Kriminalvården, efter att ha fått underrättelse enligt 11 §, i sin verksamhet förhållanden som tyder på att den smittade inte följer meddelade förhållningsregler, ska detta anmälas till den smittskyddsläkare som lämnat underrättelsen. Om smittskyddsläkaren enligt 8 § överlämnat ärendet till smittskyddsläkaren i *en annan region*, ska anmälan i stället göras till den smittskyddsläkaren.

Den skyldighet som avses i första stycket gäller i två månader från det att underrättelsen enligt 11 § mottagits.

7 kap.

2 §

Undersökning, vård och behandling som läkaren bedömer minska risken för smittspridning och som ges inom *landstingets* hälso- och sjukvård eller av en läkare som får ersättning enligt lagen (1993:1651) om läkarvårdsersättning eller enligt vårdavtal med *landstinget* är kostnadsfri för patienten om det är fråga om en allmänfarlig sjukdom.	Undersökning, vård och behandling som läkaren bedömer minska risken för smittspridning och som ges inom *regionens* hälso- och sjukvård eller av en läkare som får ersättning enligt lagen (1993:1651) om läkarvårdsersättning eller enligt vårdavtal med *regionen* är kostnadsfri för patienten om det är fråga om en allmänfarlig sjukdom.

4 §[6]

Landstinget har kostnadsansvar för läkemedel som avses i 1 §. Ett öppenvårdsapotek som har lämnat ut ett sådant läkemedel har rätt att få ersättning för kostnaderna för läkemedlet av *det landsting* inom vars område patienten är bosatt.	*Regionen* har kostnadsansvar för läkemedel som avses i 1 §. Ett öppenvårdsapotek som har lämnat ut ett sådant läkemedel har rätt att få ersättning för kostnaderna för läkemedlet av *den region* inom vars område patienten är bosatt.
Om patienten inte är bosatt inom *något landstings* område, ska kostnaderna i stället ersättas av *det landsting* inom vars område den förskrivande läkaren har sin verksamhetsort.	Om patienten inte är bosatt inom *någon regions* område, ska kostnaderna i stället ersättas av *den region* inom vars område den förskrivande läkaren har sin verksamhetsort.

[5] Senaste lydelse 2014:763.
[6] Senaste lydelse 2016:523.

4 a §[7]

Landstinget har kostnadsansvar för åtgärder som avses i 2 § och för vaccinationer som ingår i nationella vaccinationsprogram enligt 2 kap. 3 f § första stycket.	*Regionen* har kostnadsansvar för åtgärder som avses i 2 § och för vaccinationer som ingår i nationella vaccinationsprogram enligt 2 kap. 3 f § första stycket.

Kommunen eller annan huvudman inom skolväsendet har enligt skollagens (2010:800) bestämmelser om elevhälsa kostnadsansvar för vaccinationer som ingår i nationella vaccinationsprogram enligt 2 kap. 3 f § andra stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[7] Senaste lydelse 2016:523.

84 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:773) om kommunalekonomisk utjämning

Härigenom föreskrivs att 1–10, 12, 13, 15–18 §§ lagen (2004:773) om kommunalekonomisk utjämning ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §	
Denna lag innehåller bestämmelser om inkomst- och kostnadsutjämning för kommuner och *landsting*.	Denna lag innehåller bestämmelser om inkomst- och kostnadsutjämning för kommuner och *regioner*.
Lagen innehåller även bestämmelser om strukturbidrag och införandebidrag samt om regleringsbidrag och regleringsavgift.	
2 §	
Med *landsting* avses i denna lag även kommuner som inte ingår i *ett landsting*.	Med *regioner* avses i denna lag även kommuner som inte ingår i *en region*.

Lydelse enligt lagrådsremiss Ändringar i kostnadsutjämningen för kommuner och landsting	*Föreslagen lydelse*
3 §[1]	
I denna lag används följande termer i den betydelse som anges här.	
Utjämningsår: Det år bidrag eller avgift ska betalas.	
Uppräknat skatteunderlag: De sammanlagda beskattningsbara inkomsterna för en kommun eller *ett landsting* enligt Skatteverkets beslut om slutlig skatt enligt 56 kap. 2 § skatteförfarandelagen (2011:1244) i fråga om kommunal inkomstskatt året före utjämningsåret, uppräknade med uppräkningsfaktorerna enligt 4 § tredje stycket lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m.	*Uppräknat skatteunderlag*: De sammanlagda beskattningsbara inkomsterna för en kommun eller *region* enligt Skatteverkets beslut om slutlig skatt enligt 56 kap. 2 § skatteförfarandelagen (2011:1244) i fråga om kommunal inkomstskatt året före utjämningsåret, uppräknade med uppräkningsfaktorerna enligt 4 § tredje stycket lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m.

[1] Senaste lydelse 2015:1010.
Anmärkning: Ändring av 3 § har också föreslagits i lagrådsremissen Ändringar i kostnadsutjämningen för kommuner och landsting (2019-08-29).

Uppräknad medelskattekraft: Summan av de uppräknade skatteunderlagen för hela landet dividerad med antalet invånare i landet den 1 november året före utjämningsåret.

Skatteutjämningsunderlag: Den uppräknade medelskattekraften multiplicerad med antalet folkbokförda invånare i kommunen respektive *landstinget* den 1 november året före utjämningsåret uppräknad med den procentsats som anges i 4 §.

Medelskattesats: Varje kommuns och *landstings* skatteunderlag multiplicerad med dess skattesats varefter summan av de beräknade beloppen divideras med skatteunderlaget i landet. Skatteunderlaget och skattesatsen för kommuner som inte ingår i *ett landsting* undantas från denna beräkning.

Standardkostnad: En för varje kommun eller *landsting* beräknad teoretisk kostnad för var och en av de verksamheter och kostnadsslag som anges i 8 §, varvid kostnaden beräknas med utgångspunkt i faktorer som är av särskild betydelse för att belysa strukturella förhållanden.

Strukturkostnad: Summan av standardkostnaderna för en kommun eller *ett landsting.*

Bidragsminskning: En bidragsminskning föreligger i den mån nettot av en kommuns eller *ett landstings* bidrag och avgifter år 2019 enligt den då gällande lydelsen av denna lag är större än nettot av kommunens eller *landstingets* bidrag och avgifter för samma år beräknade enligt 5, 6, 9–12, 15 och 16 §§.

Skatteutjämningsunderlag: Den uppräknade medelskattekraften multiplicerad med antalet folkbokförda invånare i kommunen respektive *regionen* den 1 november året före utjämningsåret uppräknad med den procentsats som anges i 4 §.

Medelskattesats: Varje kommuns och *regions* skatteunderlag multiplicerad med dess skattesats varefter summan av de beräknade beloppen divideras med skatteunderlaget i landet. Skatteunderlaget och skattesatsen för kommuner som inte ingår i *en region* undantas från denna beräkning.

Standardkostnad: En för varje kommun eller *region* beräknad teoretisk kostnad för var och en av de verksamheter och kostnadsslag som anges i 8 §, varvid kostnaden beräknas med utgångspunkt i faktorer som är av särskild betydelse för att belysa strukturella förhållanden.

Strukturkostnad: Summan av standardkostnaderna för en kommun eller *region.*

Bidragsminskning: En bidragsminskning föreligger i den mån nettot av en kommuns eller *en regions* bidrag och avgifter år 2019 enligt den då gällande lydelsen av denna lag är större än nettot av kommunens eller *regionens* bidrag och avgifter för samma år beräknade enligt 5, 6, 9–12, 15 och 16 §§.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
4 §[2]	
Vid beräkning av skatteutjämningsunderlaget för en kommun och för *ett landsting* ska procentsatsen vara 115 procent.	Vid beräkning av skatteutjämningsunderlaget för en kommun och för *en region* ska procentsatsen vara 115 procent.
5 §	
En kommun eller *ett landsting* vars skatteutjämningsunderlag är högre än det uppräknade skatteunderlaget har rätt till ett inkomstutjämningsbidrag som motsvarar mellanskillnaden, multiplicerad med den skattesats som fastställs enligt 7 §.	En kommun eller *region* vars skatteutjämningsunderlag är högre än det uppräknade skatteunderlaget har rätt till ett inkomstutjämningsbidrag som motsvarar mellanskillnaden, multiplicerad med den skattesats som fastställs enligt 7 §.
6 §	
En kommun eller *ett landsting* vars skatteutjämningsunderlag är lägre än det uppräknade skatteunderlaget *skall* betala en inkomstutjämningsavgift som motsvarar mellanskillnaden, multiplicerad med den skattesats som fastställs enligt 7 §.	En kommun eller *region* vars skatteutjämningsunderlag är lägre än det uppräknade skatteunderlaget *ska* betala en inkomstutjämningsavgift som motsvarar mellanskillnaden, multiplicerad med den skattesats som fastställs enligt 7 §.

7 §[3]

Regeringen fastställer för varje län de skattesatser (länsvisa skattesatser) som ska tillämpas vid beräkning av bidrag enligt 5 § och avgifter enligt 6 §.

De länsvisa skattesatserna ska för bidragsberättigade kommuner fastställas utifrån 95 procent av medelskattesatsen år 2003 och för bidragsberättigade *landsting* utifrån 90 procent av medelskattesatsen samma år.	De länsvisa skattesatserna ska för bidragsberättigade kommuner fastställas utifrån 95 procent av medelskattesatsen år 2003 och för bidragsberättigade *regioner* utifrån 90 procent av medelskattesatsen samma år.
För avgiftsskyldiga kommuner och *landsting* ska de länsvisa skattesatserna i stället fastställas utifrån 85 procent av medelskattesatsen år 2003.	För avgiftsskyldiga kommuner och *regioner* ska de länsvisa skattesatserna i stället fastställas utifrån 85 procent av medelskattesatsen år 2003.

[2] Senaste lydelse 2011:1097.
[3] Senaste lydelse 2015:1010.

Lydelse enligt lagrådsremiss Ändringar i kostnadsutjämningen för kommuner och landsting

Föreslagen lydelse

8 §[4]

För varje kommun beräknas standardkostnaden för

1. förskola, fritidshem och sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. skollagen (2010:800),
2. förskoleklass och grundskola,
3. gymnasieskola,
4. individ- och familjeomsorg,
5. kommunal vuxenutbildning,
6. äldreomsorg,
7. infrastruktur och skydd, och
8. verksamhetsövergripande kostnader.

För varje *landsting* beräknas standardkostnaden för	För varje *region* beräknas standardkostnaden för
1. hälso- och sjukvård, och 2. befolkningsförändringar.	
En standardkostnad beräknas också för kollektivtrafik. Kostnaden fördelas mellan kommuner och *landsting* enligt bestämmelser som regeringen meddelar.	En standardkostnad beräknas också för kollektivtrafik. Kostnaden fördelas mellan kommuner och *regioner* enligt bestämmelser som regeringen meddelar.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §

En kommun eller *ett landsting* vars strukturkostnad per invånare överstiger den för landet genomsnittliga strukturkostnaden per invånare har rätt till ett kostnadsutjämningsbidrag som motsvarar mellanskillnaden, multiplicerad med antalet invånare i kommunen eller *landstinget*.	En kommun eller *region* vars strukturkostnad per invånare överstiger den för landet genomsnittliga strukturkostnaden per invånare har rätt till ett kostnadsutjämningsbidrag som motsvarar mellanskillnaden, multiplicerad med antalet invånare i kommunen eller *regionen*.

10 §

En kommun eller *ett landsting* vars strukturkostnad per invånare understiger den för landet genomsnittliga strukturkostnaden per invånare *skall* betala en kostnadsutjämningsavgift som motsvarar mellanskillnaden, multiplicerad	En kommun eller *region* vars strukturkostnad per invånare understiger den för landet genomsnittliga strukturkostnaden per invånare *ska* betala en kostnadsutjämningsavgift som motsvarar mellanskillnaden, multiplicerad

[4] Senaste lydelse 2010:1043.
Anmärkning: Ändring av 8 § har också föreslagits i lagrådsremissen Ändringar i kostnadsutjämningen för kommuner och landsting (2019-08-29).

med antalet invånare i kommunen eller *landstinget*.	med antalet invånare i kommunen eller *regionen*.
12 §[5]	
Ett landsting har rätt till ett strukturbidrag enligt följande.	*En region* har rätt till ett strukturbidrag enligt följande.
Ett landsting som år 2004 haft en beräknad standardkostnad för små *landsting* har rätt till ett bidrag med motsvarande belopp.	*En region* som år 2004 haft en beräknad standardkostnad för små *regioner* har rätt till ett bidrag med motsvarande belopp.
Ett landsting som år 2013 fått strukturbidrag för bidragsminskning har rätt till ett bidrag motsvarande den del av beloppet som överstiger 0,11 procent av det uppräknade skatteunderlaget år 2014.	*En region* som år 2013 fått strukturbidrag för bidragsminskning har rätt till ett bidrag motsvarande den del av beloppet som överstiger 0,11 procent av det uppräknade skatteunderlaget år 2014.
Lydelse enligt lagrådsremiss Ändringar i kostnadsutjämningen för kommuner och landsting	*Föreslagen lydelse*
13 §[6]	
En kommun eller *ett landsting* som får en bidragsminskning har rätt till ett årligt införandebidrag för den del av bidragsminskningen som överstiger 250 kronor per invånare.	En kommun eller *region* som får en bidragsminskning har rätt till ett årligt införandebidrag för den del av bidragsminskningen som överstiger 250 kronor per invånare.
Införandebidraget ska därefter årligen minska med 250 kronor per invånare till dess det upphör.	
Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
15 §	
Om statens samlade utgifter för inkomstutjämningsbidrag, kostnadsutjämningsbidrag, strukturbidrag och införandebidrag, minskade med statens samlade inkomster från inkomstutjämningsavgifter och kostnadsutjämningsavgifter, är lägre än statens anslag för dessa bidrag, *skall* skillnaden fördelas till kommuner respektive *landsting* som	Om statens samlade utgifter för inkomstutjämningsbidrag, kostnadsutjämningsbidrag, strukturbidrag och införandebidrag, minskade med statens samlade inkomster från inkomstutjämningsavgifter och kostnadsutjämningsavgifter, är lägre än statens anslag för dessa bidrag, *ska* skillnaden fördelas till kommuner respektive *regioner* som reglerings-

[5] Senaste lydelse 2015:1010.
[6] Senaste lydelse 2015:1010.
Anmärkning: Ändring av 13 § har också föreslagits i lagrådsremissen Ändringar i kostnadsutjämningen för kommuner och landsting (2019-08-29).

regleringsbidrag, med ett enhetligt belopp per invånare i landet.

bidrag, med ett enhetligt belopp per invånare i landet.

16 §

Om statens samlade utgifter för inkomstutjämningsbidrag, kostnadsutjämningsbidrag, strukturbidrag och införandebidrag, minskade med statens samlade inkomster från inkomstutjämningsavgifter och kostnadsutjämningsavgifter, är högre än statens anslag för dessa bidrag, *skall* skillnaden betalas av kommuner respektive *landsting* i form av regleringsavgift, med ett enhetligt belopp per invånare i landet.

Om statens samlade utgifter för inkomstutjämningsbidrag, kostnadsutjämningsbidrag, strukturbidrag och införandebidrag, minskade med statens samlade inkomster från inkomstutjämningsavgifter och kostnadsutjämningsavgifter, är högre än statens anslag för dessa bidrag, *ska* skillnaden betalas av kommuner respektive *regioner* i form av regleringsavgift, med ett enhetligt belopp per invånare i landet.

17 §[7]

Avgifter och bidrag beräknas på grundval av antalet folkbokförda invånare i en kommun eller i *ett landsting* den 1 november året före utjämningsåret och den indelning av kommuner och *landsting* som gäller vid början av utjämningsåret, om inte annat följer av 17 a §.

Avgifter och bidrag beräknas på grundval av antalet folkbokförda invånare i en kommun eller *region* den 1 november året före utjämningsåret och den indelning av kommuner och *regioner* som gäller vid början av utjämningsåret, om inte annat följer av 17 a §.

17 a §[8]

Beräkningen av strukturbidrag samt standardkostnader för befolkningsförändringar och bebyggelsestruktur för en kommun som sammanläggs med en annan kommun eller flera andra kommuner enligt lagen (1979:411) om ändringar i Sveriges indelning i kommuner och *landsting,* ska göras enligt följande.

Beräkningen av strukturbidrag samt standardkostnader för befolkningsförändringar och bebyggelsestruktur för en kommun som sammanläggs med en annan kommun eller flera andra kommuner enligt lagen (1979:411) om ändringar i Sveriges indelning i kommuner och *regioner,* ska göras enligt följande.

Den nya kommunens strukturbidrag samt standardkostnader för befolkningsförändringar och bebyggelsestruktur ska, det utjämningsår då indelningsändringen träder i kraft och de därpå följande tre åren, grundas på det högsta värdet på dessa bidrag och kostnader beräknade på grundval av den indelning av kommuner

1. som gäller den 1 januari utjämningsåret, eller

[7] Senaste lydelse 2013:975.
[8] Senaste lydelse 2013:975.

2. som gällde före indelningsändringen, varvid beräkningen ska utgå från de i sammanläggningen ingående kommunernas strukturbidrag samt standardkostnader för respektive kostnadsslag.

18 §

Skatteverket beslutar senast den 20 januari under utjämningsåret preliminärt om bidrag respektive avgifter för varje kommun och *landsting.*	Skatteverket beslutar senast den 20 januari under utjämningsåret preliminärt om bidrag respektive avgifter för varje kommun och *region.*
En kommun eller *ett landsting* får senast den 15 februari under utjämningsåret till Skatteverket påtala brister och oriktiga uppgifter i underlaget för beslutet.	En kommun eller *region* får senast den 15 februari under utjämningsåret till Skatteverket påtala brister och oriktiga uppgifter i underlaget för beslutet.
Skatteverket fastställer bidrag respektive avgifter för varje kommun och *landsting* senast den 15 april under utjämningsåret.	Skatteverket fastställer bidrag respektive avgifter för varje kommun och *region* senast den 15 april under utjämningsåret.

Denna lag träder i kraft den 2 januari 2020 i fråga om 3, 8 och 13 §§ och i övrigt den 1 januari 2020.

85 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 16 § lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
4 kap.	
16 §[1]	
Personuppgifter som kontoföringsmyndigheten administrerar i unionsregistret ska ha till ändamål att tillhandahålla uppgifter för	
1. verksamhet som staten, *ett landsting* eller en kommun ansvarar för enligt lag eller annan författning och	1. verksamhet som staten, *en region* eller en kommun ansvarar för enligt lag eller annan författning och
a) som avser utsläppsrätter eller kyotoenheter som registreras i unionsregistret,	
b) som för att kunna fullgöras förutsätter tillgång till information om utsläppsrätter eller kyotoenheter, eller	
c) som avser fullgörande av underrättelseskyldighet,	
2. omsättning av utsläppsrätter eller kyotoenheter, samt	
3. affärsverksamhet, kreditgivning eller annan allmän eller enskild verksamhet där information om utsläppsrätter eller kyotoenheter utgör underlag för prövningar eller beslut.	

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse 2011:1103 (jfr 2012:507).

86 Förslag till lag om ändring i lagen (2005:225) om rättsintyg i anledning av brott

Härigenom föreskrivs att 12 § lagen (2005:225) om rättsintyg i anledning av brott ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	12 §
Landsting får ta ut en avgift av den myndighet som har beslutat att inhämta ett rättsintyg, om detta har utfärdats i tjänsten av läkare inom den offentligt bedrivna vården.	*Regioner* får ta ut en avgift av den myndighet som har beslutat att inhämta ett rättsintyg, om detta har utfärdats i tjänsten av läkare inom den offentligt bedrivna vården.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

87 Förslag till lag om ändring i naturgaslagen (2005:403)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 10 § naturgaslagen (2005:403) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 kap.	
10 §	
En koncession får för sin giltighet göras beroende av att den som innehar koncessionen ställer säkerhet för kostnaderna för att ta bort den berörda ledningen eller anläggningen och att vidta andra åtgärder för återställning. Staten, kommuner, *landsting* och kommunalförbund behöver inte ställa säkerhet.	En koncession får för sin giltighet göras beroende av att den som innehar koncessionen ställer säkerhet för kostnaderna för att ta bort den berörda ledningen eller anläggningen och att vidta andra åtgärder för återställning. Staten, kommuner, *regioner* och kommunalförbund behöver inte ställa säkerhet.
Om det kan antas att den ställda säkerheten inte längre är tillräcklig, får regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten besluta om ytterligare säkerhet.	
I fråga om säkerhetens beskaffenhet gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten *skall* prövas av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten och förvaras av länsstyrelsen i det län där verksamheten bedrivs.	I fråga om säkerhetens beskaffenhet gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten *ska* prövas av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, tillsynsmyndigheten och förvaras av länsstyrelsen i det län där verksamheten bedrivs.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

88 Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 46 §, 10 kap. 18 § och 21 kap. 2 § aktiebolagslagen (2005:551) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
9 kap.	
46 §[1]	
Revisorn är skyldig att lämna en medrevisor, en ny revisor, en lekmannarevisor, en särskild granskare och, om bolaget är försatt i konkurs, konkursförvaltaren de upplysningar som behövs om bolagets angelägenheter.	
Revisorn är dessutom skyldig att på begäran lämna upplysningar om bolagets angelägenheter till undersökningsledaren under förundersökning i brottmål.	
Revisorn i ett aktiebolag som omfattas av 2 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) är även skyldig att på begäran lämna upplysningar om bolagets angelägenheter till de förtroendevalda revisorerna i kommunen, *landstinget* eller i sådana kommunalförbund som kommunen eller *landstinget* ingår i.	Revisorn i ett aktiebolag som omfattas av 2 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) är även skyldig att på begäran lämna upplysningar om bolagets angelägenheter till de förtroendevalda revisorerna i kommunen, *regionen* eller i sådana kommunalförbund som kommunen eller *regionen* ingår i.
Revisorn i ett aktiebolag i vilket staten äger samtliga aktier är skyldig att på begäran lämna upplysningar om bolagets angelägenheter till Riksrevisionen.	
10 kap.	
18 §[2]	
Lekmannarevisorn är skyldig att lämna bolagets revisor, en annan lekmannarevisor, en särskild granskare och, om bolaget är försatt i konkurs, konkursförvaltaren de upplysningar som behövs om bolagets angelägenheter.	
Lekmannarevisorn är dessutom skyldig att på begäran lämna upplysningar om bolagets angelägenheter till undersökningsledaren under förundersökning i brottmål.	
Lekmannarevisorn i ett aktiebolag som omfattas av 2 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) är även skyldig att på begäran lämna upplysningar om	Lekmannarevisorn i ett aktiebolag som omfattas av 2 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) är även skyldig att på begäran lämna upplysningar om

[1] Senaste lydelse 2009:511.
[2] Senaste lydelse 2009:511.

bolagets angelägenheter till de förtroendevalda revisorerna i kommunen, *landstinget* eller i sådana kommunalförbund som kommunen eller *landstinget* ingår i.	bolagets angelägenheter till de förtroendevalda revisorerna i kommunen, *regionen* eller i sådana kommunalförbund som kommunen eller *regionen* ingår i.

21 kap.

2 §[3]

Bestämmelserna i 1 § gäller inte om

1. gäldenären är en kommun, *ett landsting* eller ett kommunalförbund,	1. gäldenären är en kommun, *en region* eller ett kommunalförbund,

2. gäldenären är ett företag i en koncern i vilken det långivande bolaget ingår,

3. lånet är avsett uteslutande för gäldenärens rörelse och bolaget lämnar lånet av rent affärsmässiga skäl, eller

4. lånet har tagits upp av Riksgäldskontoret enligt 5 kap. budgetlagen (2011:203).

Med koncern som avses i första stycket 2 likställs annan företagsgrupp av motsvarande slag i vilken moderorganisationen är

1. en svensk juridisk person som är bokföringsskyldig enligt bokföringslagen (1999:1078),

2. en motsvarande utländsk juridisk person med hemvist inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, eller

3. kommun, *landsting* eller kommunalförbund.	3. *en* kommun, *en region* eller *ett* kommunalförbund.

Bestämmelserna i 1 § gäller inte heller lån till en aktieägare eller dennes närstående, om låntagarens och dennes närståendes sammanlagda aktieinnehav i bolaget inte uppgår till en procent av aktiekapitalet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[3] Senaste lydelse 2011:204.

89 Förslag till lag om ändring i lagen (2005:590) om insyn i vissa finansiella förbindelser m.m.

Härigenom föreskrivs att 6 § lagen (2005:590) om insyn i vissa finansiella förbindelser m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
6 §[1]	
En öppen redovisning och en separat redovisning enligt 3 och 4 §§ som avser verksamhet som bedrivs inom en kommun eller *ett landsting* och som inte utgör räkenskapsinformation enligt 2 kap. 4 § lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning ska arkiveras i enlighet med bestämmelserna om bevarande och arkivering i 3 kap. 12–15 §§ den lagen. Detsamma gäller uppgifter av betydelse för redovisningarna.	En öppen redovisning och en separat redovisning enligt 3 och 4 §§ som avser verksamhet som bedrivs inom en kommun eller *en region* och som inte utgör räkenskapsinformation enligt 2 kap. 4 § lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning ska arkiveras i enlighet med bestämmelserna om bevarande och arkivering i 3 kap. 12–15 §§ den lagen. Detsamma gäller uppgifter av betydelse för redovisningarna.

Sådana redovisningar och uppgifter som sägs i första stycket och som avser verksamhet som bedrivs av en fysisk eller juridisk person vilken omfattas av bokföringslagen (1999:1078) ska arkiveras i enlighet med bestämmelserna om arkivering m.m. i 7 kap. den lagen även om informationen inte utgör räkenskapsinformation i bokföringslagens mening.

I arkivlagen (1990:782) finns ytterligare bestämmelser om arkivering.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse 2018:599.

90 Förslag till lag om ändring i lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, landsting, kommunalförbund och samordningsförbund

Härigenom föreskrivs att rubriken till lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, landsting, kommunalförbund och samordningsförbund[1] samt 1 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
Lag om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, *landsting*, kommunalförbund och samordningsförbund	**Lag om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, *regioner*, kommunalförbund och samordningsförbund**
1 §[2]	
Denna lag innehåller bestämmelser om rätt till ersättning för kommuner för ingående skatt enligt mervärdesskattelagen (1994:200) och skyldighet att i vissa fall justera en sådan ersättning.	
Det som sägs om kommun i denna lag gäller även *landsting* och kommunalförbund samt samordningsförbund som avses i 4 § lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser.	Det som sägs om kommun i denna lag gäller även *region* och kommunalförbund samt samordningsförbund som avses i 4 § lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Lagen omtryckt 2008:909.
Senaste lydelse av lagens rubrik 2012:385.
[2] Senaste lydelse 2012:385.

91 Förslag till lag om ändring i vallagen (2005:837)

Härigenom föreskrivs i fråga om vallagen (2005:837)

dels att 1 kap. 1, 3 och 4 §§, 2 kap. 1–3, 5–7, 10, 14 och 15 §§, 4 kap. 1, 5, 7–10, 13, 15 och 19 §§, 5 kap. 2 a §, 6 kap. 8 §, 7 kap. 6 och 12 §§, 8 kap. 2 §, 10 kap. 2 §, 14 kap. 1, 6, 8, 13, 15, 21, 22, 27–29 §§, 15 kap. 3, 10, 11 och 13 §§ och rubriken närmast före 4 kap. 5 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 14 kap. 26 § ska lyda ”Valet till region- och kommunfullmäktige”.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 kap.	
1 §[1]	
I denna lag finns bestämmelser om genomförande av val till riksdagen, *landstings-* och kommunfullmäktige samt Europaparlamentet.	I denna lag finns bestämmelser om genomförande av val till riksdagen, *region-* och kommunfullmäktige samt Europaparlamentet.

Vissa grundläggande bestämmelser om val finns i regeringsformen och kommunallagen (2017:725).

Innehållet i denna lag är uppdelat enligt följande.

AVDELNING I. ALLMÄNNA BESTÄMMELSER
1 kap. – Inledande bestämmelser
2 kap. – Partier och kandidater
3 kap. – Valmyndigheter m.m.
4 kap. – Valkretsar och valdistrikt m.m.
5 kap. – Röstlängder och röstkort
6 kap. – Valsedlar och kuvert

AVDELNING II. GENOMFÖRANDE AV VAL
7 kap. – Allmänna bestämmelser om röstning
8 kap. – Allmänna bestämmelser om röstmottagning
9 kap. – Röstmottagning i vallokal
10 kap. – Röstmottagning i röstningslokal

AVDELNING III. RÄKNING AV RÖSTER
11 kap. – Preliminär rösträkning i vallokal
12 kap. – Valnämndens rösträkning
13 kap. – Slutlig rösträkning

AVDELNING IV. FÖRDELNING AV MANDAT
14 kap. – Fördelning av mandat

[1] Senaste lydelse 2017:748.

AVDELNING V. AVSLUTANDE BESTÄMMELSER
15 kap. – Överklagande

3 §[2]

Ordinarie val till riksdagen och ordinarie val till *landstings-* och kommunfullmäktige ska hållas samma dag. Valdag ska vara den andra söndagen i september. Val till Europaparlamentet ska hållas i juni vart femte år. Om Europeiska unionens råd i ett särskilt fall beslutar det, ska valet i stället hållas i april, maj eller juli valåret.

Vid omval till riksdagen bestämmer regeringen vilken dag som ska vara valdag. Vid omval till *landstings-* och kommunfullmäktige bestämmer den centrala valmyndigheten, efter samråd med länsstyrelsen, vilken dag som ska vara valdag. Ett omval ska hållas så snart det kan ske och senast inom tre månader efter beslut om omval.

Ordinarie val till riksdagen och ordinarie val till *region-* och kommunfullmäktige ska hållas samma dag. Valdag ska vara den andra söndagen i september. Val till Europaparlamentet ska hållas i juni vart femte år. Om Europeiska unionens råd i ett särskilt fall beslutar det, ska valet i stället hållas i april, maj eller juli valåret.

Vid omval till riksdagen bestämmer regeringen vilken dag som ska vara valdag. Vid omval till *region-* och kommunfullmäktige bestämmer den centrala valmyndigheten, efter samråd med länsstyrelsen, vilken dag som ska vara valdag. Ett omval ska hållas så snart det kan ske och senast inom tre månader efter beslut om omval.

Vid extra val enligt 3 kap. 11 § regeringsformen bestämmer regeringen vilken dag som ska vara valdag.

Vid extra val enligt 6 kap. 5 § regeringsformen bestämmer riksdagens talman, efter samråd med den centrala valmyndigheten, vilken dag som ska vara valdag.

Vid extra val enligt 5 kap. 10 § kommunallagen (2017:725) bestämmer *landstings-* eller kommunfullmäktige, efter samråd med den centrala valmyndigheten och länsstyrelsen, vilken dag som ska vara valdag.

Vid extra val enligt 5 kap. 10 § kommunallagen (2017:725) bestämmer *region-* eller kommunfullmäktige, efter samråd med den centrala valmyndigheten och länsstyrelsen, vilken dag som ska vara valdag.

4 §

Den som har rösträtt vid val till riksdagen har rösträtt också vid val till Europaparlamentet.

Medborgare i någon av Europeiska unionens medlemsstater (unionsmedborgare) som har rösträtt vid val till *landstings-* och kommunfullmäktige och som vid val till Europaparlamentet inte röstar i någon annan medlemsstat i

Medborgare i någon av Europeiska unionens medlemsstater (unionsmedborgare) som har rösträtt vid val till *region-* och kommunfullmäktige och som vid val till Europaparlamentet inte röstar i någon annan medlemsstat i

[2] Senaste lydelse 2018:28.

Europeiska unionen, har rösträtt vid ett sådant val i Sverige.	Europeiska unionen, har rösträtt vid ett sådant val i Sverige.

2 kap.

1 §[3]

Ett parti som vill registrera sin beteckning ska skriftligen anmäla detta hos den centrala valmyndigheten.

Om anmälan görs senast den sista februari det år då ordinarie val till riksdagen och till *landstings-* och kommunfullmäktige eller val till Europaparlamentet ska hållas, gäller registreringen från och med det valet.	Om anmälan görs senast den sista februari det år då ordinarie val till riksdagen och till *region-* och kommunfullmäktige eller val till Europaparlamentet ska hållas, gäller registreringen från och med det valet.

Om det är fråga om ett extra val ska en anmälan i stället göras senast en vecka efter det att beslutet om valdag har meddelats för att registreringen ska gälla från och med det valet.

2 §

Av en anmälan *skall* det framgå vilket slag av val den gäller. Om den avser val till *landstings-* eller kommunfullmäktige, *skall* det framgå *vilket landsting* eller *vilken* kommun den gäller.	Av en anmälan *ska* det framgå vilket slag av val den gäller. Om den avser val till *region-* eller kommunfullmäktige, *ska* det framgå *vilken region* eller kommun den gäller.
Tillsammans med en anmälan *skall* partiet lämna förklaringar enligt 4 § eller ett intyg om att sådana förklaringar har visats upp för notarius publicus.	Tillsammans med en anmälan *ska* partiet lämna förklaringar enligt 4 § eller ett intyg om att sådana förklaringar har visats upp för notarius publicus.

3 §[4]

En partibeteckning ska registreras om följande villkor är uppfyllda:

1. Partibeteckningen ska bestå av eller innehålla ord. Den får innehålla en partisymbol.

2. Om ett parti inte redan är representerat i den beslutande församling som anmälan gäller, ska anmälan ha ett dokumenterat stöd av minst

a) för val till riksdagen: 1 500 personer som har rösträtt i hela landet,

b) för val till *landstings-* eller kommunfullmäktige: 100 respektive 50 personer som har rösträtt i *det landsting* eller den kommun som anmälan gäller,	b) för val till *region-* eller kommunfullmäktige: 100 respektive 50 personer som har rösträtt i *den region* eller kommun som anmälan gäller,

c) för val till Europaparlamentet: 1 500 personer som har rösträtt i hela landet.

3. Partibeteckningen ska inte kunna antas bli förväxlad med en beteckning som redan

[3] Senaste lydelse 2018:28

[4] Senaste lydelse 2014:1384.

a) är registrerad, eller

b) har anmälts för registrering, om beteckningarna skulle komma att bli registrerade för samma val.

4. Partibeteckningen ska inte kunna antas bli förväxlad med en beteckning som tidigare gällt för samma slag av val men som avregistrerats för högst fem år sedan på grund av namnbyte.

5. Partibeteckningen ska inte kunna antas bli förväxlad med en beteckning för något annat parti som redan anmält sitt deltagande i val eller som ska anses ha anmält sitt deltagande enligt 15 § andra eller tredje stycket, om beteckningarna skulle komma att gälla i samma val.

5 §

Om en partibeteckning registreras för val till riksdagen, gäller registreringen också för val till *landstings-* och kommunfullmäktige i hela landet samt för val till Europaparlamentet. Om registreringen avser val till *landstingsfullmäktige,* gäller den val i *det landstinget* och val till kommunfullmäktige i de kommuner som ligger inom *landstinget.* I övriga fall gäller registreringen endast för det val som anmälan avser.

Om en partibeteckning registreras för val till riksdagen, gäller registreringen också för val till *region-* och kommunfullmäktige i hela landet samt för val till Europaparlamentet. Om registreringen avser val till *regionfullmäktige,* gäller den val i *den regionen* och val till kommunfullmäktige i de kommuner som ligger inom *regionen.* I övriga fall gäller registreringen endast för det val som anmälan avser.

6 §

Om ett parti som har registrerat en partibeteckning medger det, kan ett annat parti få samma beteckning registrerad

1. för val till riksdagen även om beteckningen redan är registrerad för val till *landstings-* eller kommunfullmäktige, eller

2. för val till *landstingsfullmäktige,* även om partibeteckningen redan är registrerad för val till kommunfullmäktige inom *landstinget.*

1. för val till riksdagen även om beteckningen redan är registrerad för val till *region-* eller kommunfullmäktige, eller

2. för val till *regionfullmäktige,* även om partibeteckningen redan är registrerad för val till kommunfullmäktige inom *regionen.*

Detta gäller också om det första partiets ansökan ännu inte lett till registrering, när det andra partiet lämnar in sin ansökan.

7 §

En registrerad partibeteckning *skall* avregistreras om partiet

1. begär det, eller

2. inte har anmält kandidater för två ordinarie val i följd till riksdagen, till *landstings-* eller kommunfullmäktige eller till Europaparlamentet.

En registrerad partibeteckning *ska* avregistreras om partiet

1. begär det, eller

2. inte har anmält kandidater för två ordinarie val i följd till riksdagen, till *region-* eller kommunfullmäktige eller till Europaparlamentet.

10 §

En anmälan av kandidater *skall* avse	En anmälan av kandidater *ska* avse
1. för val till riksdagen: en viss valkrets,	
2. för val till kommun- eller *landstingsfullmäktige*: kommunen eller *landstinget*,	2. för val till kommun- eller *regionfullmäktige*: kommunen eller *regionen*,
3. för val till Europaparlamentet: hela landet.	

14 §[5]

Ett parti som vill delta i ett val ska skriftligen anmäla detta till den centrala valmyndigheten. Av anmälan ska det framgå vilken beteckning partiet går till val under (partibeteckning) och vilket slag av val anmälan gäller. Om anmälan avser val till *landstings-* eller kommunfullmäktige, ska det framgå *vilket landsting* eller *vilken* kommun den gäller.	Ett parti som vill delta i ett val ska skriftligen anmäla detta till den centrala valmyndigheten. Av anmälan ska det framgå vilken beteckning partiet går till val under (partibeteckning) och vilket slag av val anmälan gäller. Om anmälan avser val till *region-* eller kommunfullmäktige, ska det framgå *vilken region* eller kommun den gäller.

15 §[6]

Om ett parti anmäls för val till riksdagen, gäller anmälan också för val till *landstings-* och kommunfullmäktige i hela landet och för val till Europaparlamentet. I övriga fall gäller anmälan endast för det val som anmälan avser.	Om ett parti anmäls för val till riksdagen, gäller anmälan också för val till *region-* och kommunfullmäktige i hela landet och för val till Europaparlamentet. I övriga fall gäller anmälan endast för det val som anmälan avser.

Ett parti som är representerat i en beslutande församling ska vid nästa val anses ha anmält deltagande i val i den omfattning som följer av första stycket.

Ett parti som har anmält kandidater enligt 9 § ska anses ha anmält deltagande i valet.

4 kap.

1 §

För val till riksdagen, *landstingsfullmäktige* och kommunfullmäktige *skall* det finnas geografiskt avgränsade områden för vilka det *skall* väljas ledamöter till den beslutande församling valet gäller (valkretsar). För val till Europaparlamentet utgör landet en enda valkrets.	För val till riksdagen, *regionfullmäktige* och kommunfullmäktige *ska* det finnas geografiskt avgränsade områden för vilka det *ska* väljas ledamöter till den beslutande församling valet gäller (valkretsar). För val till Europaparlamentet utgör landet en enda valkrets.

[5] Senaste lydelse 2014:1384.
[6] Senaste lydelse 2014:1384.

Om inte annat anges *skall* vid tillämpningen av detta kapitel antalet röstberättigade vid ett val beräknas på grundval av uppgifterna i folkbokföringsdatabasen enligt lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet den 1 mars valåret.

Om inte annat anges *ska* vid tillämpningen av detta kapitel antalet röstberättigade vid ett val beräknas på grundval av uppgifterna i folkbokföringsdatabasen enligt lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet den 1 mars valåret.

Val till *landstingsfullmäktige*

Val till *regionfullmäktige*

5 §[7]

Vid val till *landstingsfullmäktige* är *landstinget* en enda valkrets, om inte fullmäktige beslutar att dela in *landstinget* i två eller flera valkretsar.

Vid val till *regionfullmäktige* är *regionen* en enda valkrets, om inte fullmäktige beslutar att dela in *regionen* i två eller flera valkretsar.

En valkrets ska omfatta en eller flera kommuner, om inte något annat följer av 6 § andra stycket.

7 §

Om en kommun delas in i två eller flera valkretsar för val till *landstingsfullmäktige* och om kommunen är indelad i valkretsar för val till kommunfullmäktige, *skall* gränsen för en valkrets för val till *landstingsfullmäktige* sammanfalla med gränsen för en valkrets för val till kommunfullmäktige.

Om en kommun delas in i två eller flera valkretsar för val till *regionfullmäktige* och om kommunen är indelad i valkretsar för val till kommunfullmäktige, *ska* gränsen för en valkrets för val till *regionfullmäktige* sammanfalla med gränsen för en valkrets för val till kommunfullmäktige.

8 §

Indelningen i valkretsar *skall,* sedan kommunerna inom *landstinget* har fått tillfälle att yttra sig, beslutas av *landstingsfullmäktige* senast den 31 oktober året före det valår då den nya indelningen *skall* gälla för första gången. För att gälla *skall* beslutet vara fastställt av länsstyrelsen.

Regeringen eller den myndighet som beslutar om ändring i landets indelning i *landsting* eller kommuner får, om det behövs, bestämma att beslut om indelning i

Indelningen i valkretsar *ska,* sedan kommunerna inom *regionen* har fått tillfälle att yttra sig, beslutas av *regionfullmäktige* senast den 31 oktober året före det valår då den nya indelningen *ska* gälla för första gången. För att gälla *ska* beslutet vara fastställt av länsstyrelsen.

Regeringen eller den myndighet som beslutar om ändring i landets indelning i *regioner* eller kommuner får, om det behövs, bestämma att beslut om indelning i

[7] Senaste lydelse 2014:1384.

valkretsar får meddelas senare än den dag som anges i första stycket.

valkretsar får meddelas senare än den dag som anges i första stycket.

9 §[8]

Mandaten i *landstingsfullmäktige* i *ett landsting* som är *indelat* i valkretsar består av fasta valkretsmandat och utjämningsmandat.

Mandaten i *regionfullmäktige* i *en region* som är *indelad* i valkretsar består av fasta valkretsmandat och utjämningsmandat.

Nio tiondelar av mandaten är fasta valkretsmandat. Om talet blir brutet när antalet fasta valkretsmandat beräknas, ska det rundas av till närmaste lägre hela tal. Återstående mandat är utjämningsmandat.

10 §[9]

Om *ett landsting* är *indelat* i valkretsar, ska länsstyrelsen senast den 30 april det år då ordinarie val ska hållas besluta hur många fasta valkretsmandat som varje valkrets ska ha. Det ska göras på följande sätt.

Om *en region* är *indelad* i valkretsar, ska länsstyrelsen senast den 30 april det år då ordinarie val ska hållas besluta hur många fasta valkretsmandat som varje valkrets ska ha. Det ska göras på följande sätt.

Antalet personer som har rösträtt i *landstinget* delas med antalet fasta valkretsmandat och därefter delas antalet personer som har rösträtt i varje valkrets med det tal som blir resultatet av den beräkningen. Varje gång som antalet som har rösträtt i en valkrets är jämnt delbart med detta tal får den valkretsen ett mandat.

Antalet personer som har rösträtt i *regionen* delas med antalet fasta valkretsmandat och därefter delas antalet personer som har rösträtt i varje valkrets med det tal som blir resultatet av den beräkningen. Varje gång som antalet som har rösträtt i en valkrets är jämnt delbart med detta tal får den valkretsen ett mandat.

Om inte alla fasta valkretsmandat kan fördelas på detta sätt, får valkretsarna de återstående mandaten i tur och ordning efter de överskott som uppstår vid beräkningen. När överskottstalen är lika stora i två eller flera valkretsar, ska lotten avgöra vilken valkrets som ska få mandatet.

Regeringen eller den myndighet som beslutar om ändring i landets indelning i *landsting* eller kommuner får, om det behövs, bestämma att beslut om fördelning av mandat får meddelas senare än den dag som anges i första stycket.

Regeringen eller den myndighet som beslutar om ändring i landets indelning i *regioner* eller kommuner får, om det behövs, bestämma att beslut om fördelning av mandat får meddelas senare än den dag som anges i första stycket.

13 §

Indelningen i valkretsar *skall* beslutas av kommunfullmäktige senast den 31 oktober året före det

Indelningen i valkretsar *ska* beslutas av kommunfullmäktige senast den 31 oktober året före det

[8] Senaste lydelse 2014:1384.
[9] Senaste lydelse 2014:1384.

valår då den nya indelningen *skall* gälla för första gången. För att gälla *skall* beslutet vara fastställt av länsstyrelsen.

Regeringen eller den myndighet som beslutar om ändring i landets indelning i *landsting* eller kommuner får, om det behövs, bestämma att beslut om indelning i valkretsar får meddelas senare än som sägs i första stycket.

valår då den nya indelningen *ska* gälla för första gången. För att gälla *ska* beslutet vara fastställt av länsstyrelsen.

Regeringen eller den myndighet som beslutar om ändring i landets indelning i *regioner* eller kommuner får, om det behövs, bestämma att beslut om indelning i valkretsar får meddelas senare än som sägs i första stycket.

15 §[10]

Om en kommun är indelad i valkretsar, ska länsstyrelsen senast den 30 april det år då ordinarie val ska hållas besluta hur många fasta valkretsmandat som varje valkrets ska ha. Det ska göras på följande sätt.

Antalet personer som har rösträtt i kommunen delas med antalet fasta valkretsmandat och därefter delas antalet personer som har rösträtt i varje valkrets med det tal som blir resultatet av den beräkningen. Varje gång som antalet som har rösträtt i en valkrets är jämnt delbart med detta tal får den valkretsen ett mandat.

Om inte alla fasta valkretsmandat kan fördelas på detta sätt, får valkretsarna de återstående mandaten i tur och ordning efter de överskott som uppstår vid beräkningen. När överskottstalen är lika stora i två eller flera valkretsar, ska lotten avgöra vilken valkrets som ska få mandatet.

Regeringen eller den myndighet som beslutar om ändring i landets indelning i *landsting* eller kommuner får, om det behövs, bestämma att beslut om fördelning av mandat får meddelas senare än den dag som anges i första stycket.

Regeringen eller den myndighet som beslutar om ändring i landets indelning i *regioner* eller kommuner får, om det behövs, bestämma att beslut om fördelning av mandat får meddelas senare än den dag som anges i första stycket.

19 §

Regeringen eller den myndighet som beslutar om ändring i landets indelning i *landsting* eller kommuner får, om det behövs, bestämma att beslut om indelning i valdistrikt får meddelas senare än den dag som anges i 18 §.

Regeringen eller den myndighet som beslutar om ändring i landets indelning i *regioner* eller kommuner får, om det behövs, bestämma att beslut om indelning i valdistrikt får meddelas senare än den dag som anges i 18 §.

5 kap.

2 a §[11]

Vid val till kommunfullmäktige och *landstingsfullmäktige* ska unionsmedborgare som enligt

Vid val till kommunfullmäktige och *regionfullmäktige* ska unionsmedborgare som enligt 1 kap. 7 §

[10] Senaste lydelse 2014:1384.
[11] Senaste lydelse 2017:748.

1 kap. 7 § andra stycket kommunallagen (2017:725) har rösträtt tas upp i röstlängd om de skriftligen senast 30 dagar före valdagen hos den centrala valmyndigheten	andra stycket kommunallagen (2017:725) har rösträtt tas upp i röstlängd om de skriftligen senast 30 dagar före valdagen hos den centrala valmyndigheten

1. anmäler att de vill bli upptagna i röstlängden, och
2. anger sin nationalitet, sin adress i Sverige samt sin födelsetid eller i förekommande fall sitt personnummer.

Väljare som har tagits upp i röstlängd enligt denna paragraf står kvar där tills de stryks från den på egen begäran eller villkoren för rösträtt inte längre är uppfyllda.

6 kap.

8 §

Följande partier som ställer upp i ett val har rätt till valsedlar på statens bekostnad:

1. vid val till riksdagen: parti som vid valet får eller vid något av de två senaste riksdagsvalen har fått mer än 1 procent av rösterna i hela landet eller som ändå är eller genom valet blir representerat i riksdagen,

2. vid val till *landstings-* eller kommunfullmäktige: parti som är eller genom valet blir representerat i fullmäktige,	2. vid val till *region-* eller kommunfullmäktige: parti som är eller genom valet blir representerat i fullmäktige,

3. vid val till Europaparlamentet: parti som vid valet får eller vid något av de två senaste valen till Europaparlamentet har fått mer än 1 procent av rösterna i hela landet.

I samtliga fall avser rätten till fria valsedlar ett antal som motsvarar högst tre gånger antalet röstberättigade i

1. vid val till riksdagen: valkretsen,
2. vid övriga val: valet.

Vid tillämpningen av andra stycket beräknas antalet röstberättigade på grundval av uppgifterna i folkbokföringsdatabasen enligt lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet den 1 mars valåret.

7 kap.

6 §

Vid ordinarie val till riksdagen och till *landstings-* och kommunfullmäktige samt val till Europaparlamentet får en budröst göras i ordning tidigast 24 dagar före valdagen.	Vid ordinarie val till riksdagen och till *region-* och kommunfullmäktige samt val till Europaparlamentet får en budröst göras i ordning tidigast 24 dagar före valdagen.

Vid andra val får en budröst göras i ordning tidigast 10 dagar före valdagen. En budröst som lämnas hos en utlandsmyndighet får i dessa fall dock göras i ordning tidigast 20 dagar före valdagen.

12 §

Brevröster får göras i ordning tidigast 45 dagar före valdagen.

Vid andra val än ordinarie val till riksdagen och till *landstings-* och	Vid andra val än ordinarie val till riksdagen och till *region-* och

kommunfullmäktige samt val till Europaparlamentet får brevröster dock göras i ordning först sedan det har beslutats vilken dag valet *skall* hållas.

kommunfullmäktige samt val till Europaparlamentet får brevröster dock göras i ordning först sedan det har beslutats vilken dag valet *ska* hållas.

8 kap.

2 §[12]

I anslutning till ett röstmottagningsställe ska det ordnas en lämplig avskärmad plats där valsedlar kan läggas ut. Om en sådan plats inte kan anordnas i anslutning till röstmottagningsstället får den i stället ordnas inne i lokalen. På denna plats ska väljarna ha tillgång till

1. valsedlar med enbart valbeteckning,

2. valsedlar med parti- och valbeteckning

a) för val till riksdagen samt *landstings-* och kommunfullmäktige för varje parti som vid något av de två senaste riksdagsvalen har fått mer än 1 procent av rösterna i hela landet,

b) för val till *landstings-* och kommunfullmäktige för varje parti som redan är representerat där och som inte uppfyller kraven i a ovan, när det gäller röstmottagningsställen inom *det landsting* eller den kommun där partiet är representerat,

a) för val till riksdagen samt *region-* och kommunfullmäktige för varje parti som vid något av de två senaste riksdagsvalen har fått mer än 1 procent av rösterna i hela landet,

b) för val till *region-* och kommunfullmäktige för varje parti som redan är representerat där och som inte uppfyller kraven i a ovan, när det gäller röstmottagningsställen inom *den region* eller den kommun där partiet är representerat,

3. valsedlar med parti- och valbeteckning för val till Europaparlamentet för varje parti som vid något av de två senaste valen till Europaparlamentet har fått mer än 1 procent av rösterna i hela landet eller valsedlar med parti- och valbeteckning samt uppgifter om kandidater om ett sådant parti deltar med endast en valsedel.

De partier som deltar i valen ska också kunna lägga ut sina valsedlar på denna plats.

Första stycket 2 och 3 gäller endast under förutsättning att partiet har gjort en begäran enligt 6 kap. 7 §.

10 kap.

2 §

Vid ordinarie val till riksdagen och till *landstings-* och kommunfullmäktige samt vid val till Europaparlamentet får röstmottagningen påbörjas

Vid ordinarie val till riksdagen och till *region-* och kommunfullmäktige samt vid val till Europaparlamentet får röstmottagningen påbörjas

1. i röstningslokaler som en kommun har anordnat: tidigast den artonde dagen före valdagen,

[12] Senaste lydelse 2018:1969.

2. hos en utlandsmyndighet: tidigast den tjugofjärde dagen före valdagen.

Vid andra val får röstmottagningen påbörjas

1. i röstningslokaler som en kommun har anordnat: tidigast den tionde dagen före valdagen,

2. hos en utlandsmyndighet: tidigast den tjugonde dagen före valdagen.

Röstmottagningen får pågå

1. i röstningslokaler som en kommun har anordnat: till och med valdagen,

2. hos en utlandsmyndighet: så länge att de fönsterkuvert som har gjorts i ordning kan antas vara hos den centrala valmyndigheten senast dagen före valdagen.

14 kap.

1 §

Den centrala valmyndigheten *skall* på grundval av resultatet av den slutliga rösträkningen fördela mandaten i riksdagen och Europaparlamentet samt fastställa vilka kandidater som har valts till ledamöter och ersättare.	Den centrala valmyndigheten *ska* på grundval av resultatet av den slutliga rösträkningen fördela mandaten i riksdagen och Europaparlamentet samt fastställa vilka kandidater som har valts till ledamöter och ersättare.
I fråga om val till *landstings-* och kommunfullmäktige *skall* länsstyrelsen fördela mandaten mellan partierna och för varje valkrets fastställa vilka kandidater som har valts till ledamöter och ersättare.	I fråga om val till *region-* och kommunfullmäktige *ska* länsstyrelsen fördela mandaten mellan partierna och för varje valkrets fastställa vilka kandidater som har valts till ledamöter och ersättare.

6 §[13]

Mandaten i kommunfullmäktige i en kommun som är en enda valkrets ska fördelas mellan partier som fått minst 2 procent av rösterna i kommunen. I en kommun som är indelad i två eller flera valkretsar ska mandaten fördelas mellan partier som fått minst 3 procent av rösterna i kommunen.

Mandaten i *landstingsfullmäktige* ska fördelas mellan partier som fått minst 3 procent av rösterna i *landstinget.*	Mandaten i *regionfullmäktige* ska fördelas mellan partier som fått minst 3 procent av rösterna i *regionen.*

Mandaten i Europaparlamentsvalet ska fördelas mellan partier som fått minst 4 procent av rösterna i landet.

8 §[14]

Vid fördelningen av mandat i sådana *landsting* och kommuner som är indelade i valkretsar tilläm-	Vid fördelningen av mandat i sådana *regioner* och kommuner som är indelade i valkretsar tilläm-

[13] Senaste lydelse 2014:1384.
[14] Senaste lydelse 2014:1384.

pas bestämmelserna om riksdagsval i 3–5 §§ på motsvarande sätt.	pas bestämmelserna om riksdagsval i 3–5 §§ på motsvarande sätt.

13 §

Ledamöter i övriga val fastställs enligt vad som tillämpas beträffande riksdagsvalet.

Personligt röstetal *skall* fastställas bara för kandidater som fått särskilda personröster motsvarande minst 5 procent av det antal röster som partiet fått i valkretsen, dock minst	Personligt röstetal *ska* fastställas bara för kandidater som fått särskilda personröster motsvarande minst 5 procent av det antal röster som partiet fått i valkretsen, dock minst
1. vid val till *landstingsfullmäktige:* 100 röster,	1. vid val till *regionfullmäktige*: 100 röster,

2. vid val till kommunfullmäktige: 50 röster.

15 §

Ersättare i *landstingsfullmäktige* och Europaparlamentet utses på motsvarande sätt som för riksdagsvalet.	Ersättare i *regionfullmäktige* och Europaparlamentet utses på motsvarande sätt som för riksdagsvalet.

21 §

Om en ledamot i *landstingsfullmäktige,* kommunfullmäktige eller Europaparlamentet avgår under valperioden, *skall* respektive valmyndighet efter anmälan utse en ny ledamot. Ny ledamot *skall* utses enligt vad som tillämpas för riksdagsvalet enligt 18 och 19 §§.	Om en ledamot i *regionfullmäktige,* kommunfullmäktige eller Europaparlamentet avgår under valperioden, *ska* respektive valmyndighet efter anmälan utse en ny ledamot. Ny ledamot *ska* utses enligt vad som tillämpas för riksdagsvalet enligt 18 och 19 §§.

22 §[15]

Om en ersättare i *landstingsfullmäktige* har utsetts till ordinarie ledamot, blivit invald i en annan valkrets efter ett omval där eller avgått som ersättare av någon annan orsak, ska länsstyrelsen på anmälan av fullmäktiges ordförande göra nya beräkningar och utse ytterligare en ersättare för varje ledamot som berörs.	Om en ersättare i *regionfullmäktige* har utsetts till ordinarie ledamot, blivit invald i en annan valkrets efter ett omval där eller avgått som ersättare av någon annan orsak, ska länsstyrelsen på anmälan av fullmäktiges ordförande göra nya beräkningar och utse ytterligare en ersättare för varje ledamot som berörs.

Ersättare för en annan ledamot som utsetts i stället för en ledamot som avgått är de övriga kandidater som skulle ha varit ersättare för den avgångna ledamoten.

[15] Senaste lydelse 2018:28.

Vid beräkningen ska samma beräkning tillämpas som när ersättare utses. Kan någon ersättare inte utses enligt första stycket, utses ingen ersättare.

27 §

Om färre än halva antalet ledamöter utsetts i *landstings-* eller kommunfullmäktige, *skall* Valprövningsnämnden upphäva valet och besluta om omval av samtliga ledamöter och ersättare.	Om färre än halva antalet ledamöter utsetts i *region-* eller kommunfullmäktige, *ska* Valprövningsnämnden upphäva valet och besluta om omval av samtliga ledamöter och ersättare.

28 §

För den som blivit utsedd till ledamot av riksdagen, *landstingsfullmäktige,* kommunfullmäktige eller Europaparlamentet eller till ersättare *skall* respektive valmyndighet genast utfärda bevis om detta. I beviset *skall* den valmyndigheten ange	För den som blivit utsedd till ledamot av riksdagen, *regionfullmäktige,* kommunfullmäktige eller Europaparlamentet eller till ersättare *ska* respektive valmyndighet genast utfärda bevis om detta. I beviset *ska* den valmyndigheten ange

1. namnet på den som blivit utsedd, och
2. den tid, det parti och den valkrets som ledamoten eller ersättaren blivit utsedd för.

Ett bevis för ersättare *skall* dessutom i *förkommande* fall innehålla uppgift om den eller de ledamöter som han eller hon utsetts till ersättare för och ordningen mellan ersättarna, om flera ersättare utsetts för samma ledamot.	Ett bevis för ersättare *ska* dessutom i *förekommande* fall innehålla uppgift om den eller de ledamöter som han eller hon utsetts till ersättare för och ordningen mellan ersättarna, om flera ersättare utsetts för samma ledamot.

29 §

Som bevis gäller utdrag ur protokoll eller annan handling från beräkning vid vilken ledamoten eller ersättaren blivit utsedd. Beviset *skall* skickas till den som blivit utsedd. Vid riksdagsval *skall* beviset även skickas till Valprövningsnämnden och riksdagens talman. Bevis som avser ledamot i Europaparlamentet *skall* dessutom skickas till parlamentet. Bevis som avser *landstings-* och kommunfullmäktige *skall* skickas till respektive fullmäktige.	Som bevis gäller utdrag ur protokoll eller annan handling från beräkning vid vilken ledamoten eller ersättaren blivit utsedd. Beviset *ska* skickas till den som blivit utsedd. Vid riksdagsval *ska* beviset även skickas till Valprövningsnämnden och riksdagens talman. Bevis som avser ledamot i Europaparlamentet *ska* dessutom skickas till parlamentet. Bevis som avser *region-* och kommunfullmäktige *ska* skickas till respektive fullmäktige.

15 kap.

3 §[16]

Hos Valprövningsnämnden får överklagas

1. följande beslut av länsstyrelsen:

a) beslut enligt 4 kap. 8 och 13 §§ om fastställande av valkretsindelning för val till *landstings-* och kommunfullmäktige,

b) beslut enligt 4 kap. 10 och 14 §§ om antalet valkretsmandat för val till *landstings-* och kommunfullmäktige,

a) beslut enligt 4 kap. 8 och 13 §§ om fastställande av valkretsindelning för val till *region-* och kommunfullmäktige,

b) beslut enligt 4 kap. 10 och 14 §§ om antalet valkretsmandat för val till *region-* och kommunfullmäktige,

c) beslut enligt 4 kap. 17 § om indelning i valdistrikt,

2. länsstyrelsens eller den centrala valmyndighetens beslut om rättelse i en röstlängd,

3. följande beslut av den centrala valmyndigheten eller, i förekommande fall, länsstyrelsen:

a) beslut enligt 4 kap. 3 § om antalet valkretsmandat vid val till riksdagen,

b) beslut i ett ärende enligt 2 kap. om registrering av partibeteckning,

c) beslut i ett ärende enligt 2 kap. om anmälan av kandidater eller 6 kap. om valsedlar,

d) beslut i ett ärende enligt 2 kap. om anmälan om deltagande i val,

4. länsstyrelsens eller den centrala valmyndighetens beslut att fastställa utgången av ett val eller beslut om att utse nya ledamöter eller ersättare enligt 14 kap. 18–24 §§.

10 §[17]

Ett beslut genom vilket någon har förordnats till ledamot i *landstings-* eller kommunfullmäktige eller till ersättare gäller även om beslutet har överklagats. Om någon annan förordnats till ledamot eller ersättare med anledning av överklagandet, gäller det beslutet så snart det val eller den sammanräkning har avslutats som ledamoten eller ersättaren blivit förordnad genom.

Ett beslut genom vilket någon har förordnats till ledamot i *region-* eller kommunfullmäktige eller till ersättare gäller även om beslutet har överklagats. Om någon annan förordnats till ledamot eller ersättare med anledning av överklagandet, gäller det beslutet så snart det val eller den sammanräkning har avslutats som ledamoten eller ersättaren blivit förordnad genom.

Ledamöter i Europaparlamentet tillträder sitt uppdrag då de förordnats och deras behörighet prövats av Europaparlamentet.

Bestämmelserna om inhibition i 48 § förvaltningslagen (2017:900) tillämpas inte i fråga om förordnande som avses i denna paragraf.

11 §

När Valprövningsnämnden prövar ett överklagande, *skall*

När Valprövningsnämnden prövar ett överklagande, *ska* nämndens

[16] Senaste lydelse 2014:1384.
[17] Senaste lydelse 2018:823.

nämndens samtliga ledamöter vara närvarande. Om överklagandet avser ett beslut genom vilket utgången av ett ordinarie val till riksdagen eller ett ordinarie val till *landstings-* eller kommunfullmäktige har fastställts, *skall* nämnden ha samma sammansättning som den hade vid tiden för dessa val. Om överklagandet avser ett beslut genom vilket utgången av ett annat val fastställts, får nämnden ha den sammansättning den hade vid tiden för det valet.	samtliga ledamöter vara närvarande. Om överklagandet avser ett beslut genom vilket utgången av ett ordinarie val till riksdagen eller ett ordinarie val till *region-* eller kommunfullmäktige har fastställts, *ska* nämnden ha samma sammansättning som den hade vid tiden för dessa val. Om överklagandet avser ett beslut genom vilket utgången av ett annat val fastställts, får nämnden ha den sammansättning den hade vid tiden för det valet.

13 §[18]

Valprövningsnämnden ska upphäva ett val i den omfattning som det behövs och besluta om omval i den berörda valkretsen

1. om det vid förberedande och genomförande av valet som en myndighet svarar för har förekommit någon avvikelse från föreskriven ordning, eller

2. om någon har hindrat röstningen, förvanskat lämnade röster eller otillbörligen verkat vid valet på något annat sätt.

Om rättelse kan åstadkommas genom förnyad sammanräkning eller någon annan sådan mindre ingripande åtgärd, ska nämnden i stället uppdra åt beslutsmyndigheten att vidta en sådan rättelse.

Rättelse enligt första eller andra stycket ska ske bara om det med fog kan antas att vad som förekommit har inverkat på valutgången.

Ett omval till riksdagen, *landstingsfullmäktige* eller kommunfullmäktige avser endast det antal fasta mandat och utjämningsmandat som tilldelades den eller de valkretsar som är berörda vid det upphävda valet.	Ett omval till riksdagen, *regionfullmäktige* eller kommunfullmäktige avser endast det antal fasta mandat och utjämningsmandat som tilldelades den eller de valkretsar som är berörda vid det upphävda valet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[18] Senaste lydelse 2018:28.

92 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:323) om utbyte av sprutor och kanyler

Härigenom föreskrivs att 1–3 och 6 §§ lagen (2006:323) om utbyte av sprutor och kanyler ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §	
I denna lag finns bestämmelser om verksamhet med utbyte av sprutor och kanyler (sprututbytesverksamhet) i syfte att förebygga spridning av hivinfektion och andra blodburna infektioner bland personer som missbrukar narkotika.	
Sprututbytesverksamhet *skall* bedrivas på ett sådant sätt att den enskilde kan motiveras för vård och behandling.	Sprututbytesverksamhet *ska* bedrivas på ett sådant sätt att den enskilde kan motiveras för vård och behandling.
Vad som i lagen sägs om *landsting* gäller också kommuner som inte ingår i *ett landsting*.	*Det* som i lagen sägs om *regioner* gäller också kommuner som inte ingår i *en region*.
2 §[1]	
Sprututbytesverksamhet får bedrivas endast av *landsting* inom ramen för deras hälso- och sjukvård och sedan Inspektionen för vård och omsorg har gett tillstånd till verksamheten.	Sprututbytesverksamhet får bedrivas endast av *regioner* inom ramen för deras hälso- och sjukvård och sedan Inspektionen för vård och omsorg har gett tillstånd till verksamheten.
3 §	
Innan en ansökan om tillstånd ges in, *skall* samråd ske mellan *landstinget* och samtliga kommuner inom *landstinget.*	Innan en ansökan om tillstånd ges in, *ska* samråd ske mellan *regionen* och samtliga kommuner inom *regionen.*
I ansökan *skall landstinget* redovisa hur behovet av avgiftning och vård av missbrukare kommer att tillgodoses.	I ansökan *ska regionen* redovisa hur behovet av avgiftning och vård av missbrukare kommer att tillgodoses.
6 §[2]	
En spruta eller en kanyl får lämnas ut av *landstinget* endast om en begagnad spruta eller kanyl samtidigt lämnas in. Utlämnande får dock ske om det finns särskilda	En spruta eller en kanyl får lämnas ut av *regionen* endast om en begagnad spruta eller kanyl samtidigt lämnas in. Utlämnande får dock ske om det finns särskilda

[1] Senaste lydelse 2017:7.
[2] Senaste lydelse 2017:7.

skäl till varför motsvarande begagnade sprutor och kanyler inte kan lämnas in.	skäl till varför motsvarande begagnade sprutor och kanyler inte kan lämnas in.

Sprutor eller kanyler får lämnas ut endast till den som har fyllt 18 år. Utlämnande får ske endast vid personligt besök.

Endast personer som kan anses bosatta i *ett landsting* som har beviljats tillstånd får delta i sprututbytesverksamhet i *det landstinget.*	Endast personer som kan anses bosatta i *en region* som har beviljats tillstånd får delta i sprututbytesverksamhet i *den regionen.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

93 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

Härigenom föreskrivs att rubriken till lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap samt 1 kap. 1, 2 och 4 §§, 2 kap. 1, 2, 4, 6, 8 och 9 §§, 3 kap. 1, 2 och 5 §§, 4 kap. 1–3 §§, 5 kap. 1 §, 6 kap. 1 och 2 §§, 7 kap. 1 §, rubriken till 4 kap. och rubriken närmast före 4 kap. 1 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
Lag om kommuners och *landstings* åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap	**Lag om kommuners och *regioners* åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap**
1 kap.	
1 §	
Bestämmelserna i denna lag syftar till att kommuner och *landsting skall* minska sårbarheten i sin verksamhet och ha en god förmåga att hantera krissituationer i fred. Kommuner och *landsting skall* därigenom också uppnå en grundläggande förmåga till civilt försvar.	Bestämmelserna i denna lag syftar till att kommuner och *regioner ska* minska sårbarheten i sin verksamhet och ha en god förmåga att hantera krissituationer i fred. Kommuner och *regioner ska* därigenom också uppnå en grundläggande förmåga till civilt försvar.
2 §	
Vad som sägs i denna lag om *landsting* gäller också kommuner som inte ingår i *något landsting*.	*Det* som sägs i denna lag om *regioner* gäller också kommuner som inte ingår i *någon region*.
4 §	
Med extraordinär händelse avses i denna lag en sådan händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av en kommun eller *ett landsting*.	Med extraordinär händelse avses i denna lag en sådan händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av en kommun eller *en region*.

2 kap.

1 §

Kommuner och *landsting skall* analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen respektive *landstinget* och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet *skall* värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys.

Kommuner och *landsting skall* vidare, med beaktande av risk- och sårbarhetsanalysen, för varje ny mandatperiod fastställa en plan för hur de *skall* hantera extraordinära händelser.

Kommuner och *regioner ska* analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen respektive *regionen* och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet *ska* värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys.

Kommuner och *regioner ska* vidare, med beaktande av risk- och sårbarhetsanalysen, för varje ny mandatperiod fastställa en plan för hur de *ska* hantera extraordinära händelser.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om risk- och sårbarhetsanalyser samt planer för hanteringen av extraordinära händelser.

2 §[1]

I kommuner och *landsting* ska det finnas en nämnd för att fullgöra uppgifter under extraordinära händelser i fredstid (krisledningsnämnd). Närmare bestämmelser om krisledningsnämnden finns i detta kapitel. I övrigt tillämpas kommunallagens (2017:725) bestämmelser.

I kommuner och *regioner* ska det finnas en nämnd för att fullgöra uppgifter under extraordinära händelser i fredstid (krisledningsnämnd). Närmare bestämmelser om krisledningsnämnden finns i detta kapitel. I övrigt tillämpas kommunallagens (2017:725) bestämmelser.

4 §

Krisledningsnämnden får fatta beslut om att överta hela eller delar av verksamhetsområden från övriga nämnder i kommunen eller *landstinget* i den utsträckning som är nödvändig med hänsyn till den extraordinära händelsens art och omfattning.

När förhållandena medger det *skall* krisledningsnämnden besluta att de uppgifter som nämnden har övertagit från andra nämnder *skall* återgå till ordinarie nämnd.

Krisledningsnämnden får fatta beslut om att överta hela eller delar av verksamhetsområden från övriga nämnder i kommunen eller *regionen* i den utsträckning som är nödvändig med hänsyn till den extraordinära händelsens art och omfattning.

När förhållandena medger det *ska* krisledningsnämnden besluta att de uppgifter som nämnden har övertagit från andra nämnder *ska* återgå till ordinarie nämnd.

[1] Senaste lydelse 2017:750.

6 §

Kommun- respektive *landstingsstyrelsen* får, när krisledningsnämndens verksamhet som är föranledd av den extraordinära händelsen inte längre behövs, besluta att verksamheten *skall* upphöra. Om styrelsen fattar ett sådant beslut återgår de verksamhetsområden som krisledningsnämnden har övertagit till ordinarie nämnd. Ett sådant beslut om att krisledningsnämndens verksamhet *skall* upphöra kan även fattas av fullmäktige.

Kommun- respektive *regionstyrelsen* får, när krisledningsnämndens verksamhet som är föranledd av den extraordinära händelsen inte längre behövs, besluta att verksamheten *ska* upphöra. Om styrelsen fattar ett sådant beslut återgår de verksamhetsområden som krisledningsnämnden har övertagit till ordinarie nämnd. Ett sådant beslut om att krisledningsnämndens verksamhet *ska* upphöra kan även fattas av fullmäktige.

8 §

Kommuner och *landsting skall* ansvara för att förtroendevalda och anställd personal får den utbildning och övning som behövs för att de *skall* kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser i fredstid.

Kommuner och *regioner ska* ansvara för att förtroendevalda och anställd personal får den utbildning och övning som behövs för att de *ska* kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser i fredstid.

9 §

Kommuner och *landsting skall* hålla den myndighet som regeringen bestämmer informerad om vilka åtgärder som vidtagits enligt detta kapitel och hur åtgärderna påverkat krisberedskapsläget.

Kommunen och *landstinget skall* vid en extraordinär händelse i fredstid ge den myndighet som regeringen bestämmer lägesrapporter och information om händelseutvecklingen, tillståndet och den förväntade utvecklingen samt om vidtagna och planerade åtgärder.

Kommuner och *regioner ska* hålla den myndighet som regeringen bestämmer informerad om vilka åtgärder som vidtagits enligt detta kapitel och hur åtgärderna påverkat krisberedskapsläget.

Kommunen och *regionen ska* vid en extraordinär händelse i fredstid ge den myndighet som regeringen bestämmer lägesrapporter och information om händelseutvecklingen, tillståndet och den förväntade utvecklingen samt om vidtagna och planerade åtgärder.

3 kap.

1 §

Kommuner och *landsting skall* vidta de förberedelser som behövs för verksamheten under höjd beredskap (beredskapsförberedelser).

Kommuner och *regioner ska* vidta de förberedelser som behövs för verksamheten under höjd beredskap (beredskapsförberedelser).

2 §

Under höjd beredskap ansvarar kommunstyrelsen för ledningen av den del av det civila försvaret som kommunen *skall* bedriva.

Under höjd beredskap ansvarar *landstingsstyrelsen* för ledningen av den civila hälso- och sjukvården samt den övriga verksamhet för det civila försvaret som *landstinget skall* bedriva.

Under höjd beredskap ansvarar kommunstyrelsen för ledningen av den del av det civila försvaret som kommunen *ska* bedriva.

Under höjd beredskap ansvarar *regionstyrelsen* för ledningen av den civila hälso- och sjukvården samt den övriga verksamhet för det civila försvaret som *regionen ska* bedriva.

5 §

Kommuner och *landsting skall* under höjd beredskap hålla den myndighet som regeringen bestämmer informerad om beredskapsläget och de övriga förhållanden som har betydelse för det civila försvaret i kommunen respektive *landstinget*.

Kommuner och *regioner ska* under höjd beredskap hålla den myndighet som regeringen bestämmer informerad om beredskapsläget och de övriga förhållanden som har betydelse för det civila försvaret i kommunen respektive *regionen*.

4 kap. Bistånd mellan kommuner och *landsting* samt stöd till enskilda

4 kap. Bistånd mellan kommuner och *regioner* samt stöd till enskilda

Bistånd mellan kommuner och *landsting*

Bistånd mellan kommuner och *regioner*

1 §[2]

Kommuner och *landsting* får på begäran lämna hjälp till andra kommuner och *landsting* som drabbats av en extraordinär händelse i fredstid. Om hjälp har lämnats har kommunen eller *landstinget* rätt till skälig ersättning av den andra kommunen eller *landstinget*.

Kommuner och *regioner* får på begäran lämna hjälp till andra kommuner och *regioner* som drabbats av en extraordinär händelse i fredstid. Om hjälp har lämnats har kommunen eller *regionen* rätt till skälig ersättning av den andra kommunen eller *regionen.*

När en enskild persons vistelse i en kommun är föranledd av en extraordinär händelse i fredstid, har vistelsekommunen rätt till ersättning från den kommun som drabbats av den extraordinära händelsen.

2 §

Om en kommun eller *ett landsting* har en för totalförsvaret viktig uppgift och denna blir oskäligt betungande till följd av

Om en kommun eller *en region* har en för totalförsvaret viktig uppgift och denna blir oskäligt betungande till följd av krigsskada

[2] Senaste lydelse 2017:57.

krigsskada eller andra utomordentliga förhållanden som orsakats av krig eller krigsfara, är andra kommuner och *landsting* skyldiga att lämna hjälp.

eller andra utomordentliga förhållanden som orsakats av krig eller krigsfara, är andra kommuner och *regioner* skyldiga att lämna hjälp.

Omfattningen av hjälpen beslutas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

3 §

Kommuner och *landsting* får under en extraordinär händelse i fredstid lämna begränsat ekonomiskt stöd till en enskild som drabbats av händelsen.

Kommuner och *regioner* får under en extraordinär händelse i fredstid lämna begränsat ekonomiskt stöd till en enskild som drabbats av händelsen.

5 kap.

1 §

Kommunerna och *landstingen skall* få ersättning av staten för kostnader för förberedande uppgifter som de utför enligt 2 och 3 kap. Uppgifter som rör extraordinära händelser i fredstid berättigar till ersättning endast i den mån verksamheten är till nytta för hanteringen av sådana mycket omfattande och svåra extraordinära händelser som allvarligt kan påverka kommunens respektive *landstingets* verksamhet.

Kommunerna och *regionerna ska* få ersättning av staten för kostnader för förberedande uppgifter som de utför enligt 2 och 3 kap. Uppgifter som rör extraordinära händelser i fredstid berättigar till ersättning endast i den mån verksamheten är till nytta för hanteringen av sådana mycket omfattande och svåra extraordinära händelser som allvarligt kan påverka kommunens respektive *regionens* verksamhet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om ersättningens storlek.

6 kap.

1 §[3]

Enligt Genèvekonventionerna den 12 augusti 1949 rörande skydd för offren i internationella väpnade konflikter och tilläggsprotokollen till konventionerna ska uppgifter om identitet, vistelseort, hälsotillstånd och liknande förhåll-anden som avser krigsfångar och andra skyddade personer som är i Sveriges våld lämnas till en officiell nationell upplysningsbyrå. Varje kommun och *landsting* som har sådana uppgifter ska, under tid

Enligt Genèvekonventionerna den 12 augusti 1949 rörande skydd för offren i internationella väpnade konflikter och tilläggsprotokollen till konventionerna ska uppgifter om identitet, vistelseort, hälsotillstånd och liknande förhåll-anden som avser krigsfångar och andra skyddade personer som är i Sveriges våld lämnas till en officiell nationell upplysningsbyrå. Varje kommun och *region* som har sådana uppgifter ska, under tid när

[3] Senaste lydelse 2010:455.

när den nationella upplysningsbyrån är upprättad, lämna dessa uppgifter i fråga om krigsfångar till Totalförsvarets rekryteringsmyndighet och i fråga om andra skyddade personer till Migrationsverket. Totalförsvarets rekryteringsmyndighet och Migrationsverket ska vidarebefordra uppgifterna till den nationella upplysningsbyrån.	den nationella upplysningsbyrån är upprättad, lämna dessa uppgifter i fråga om krigsfångar till Totalförsvarets rekryteringsmyndighet och i fråga om andra skyddade personer till Migrationsverket. Totalförsvarets rekryteringsmyndighet och Migrationsverket ska vidarebefordra uppgifterna till den nationella upplysningsbyrån.
Varje kommun och *landsting* ska också till Totalförsvarets rekryteringsmyndighet respektive Migrationsverket lämna uppsamlade värdeföremål och handlingar, som kvarlämnats av skyddade personer eller som efterlämnats av avlidna skyddade personer, om värdeföremålen eller handlingarna är av vikt för de närmast anhöriga. Uppgift ska även lämnas om var avlidna skyddade personers gravar är belägna. Totalförsvarets rekryteringsmyndighet och Migrationsverket ska lämna vidare uppsamlade värdeföremål och handlingar samt vidarebefordra uppgifter om gravars belägenhet till den nationella upplysningsbyrån.	Varje kommun och *region* ska också till Totalförsvarets rekryteringsmyndighet respektive Migrationsverket lämna uppsamlade värdeföremål och handlingar, som kvarlämnats av skyddade personer eller som efterlämnats av avlidna skyddade personer, om värdeföremålen eller handlingarna är av vikt för de närmast anhöriga. Uppgift ska även lämnas om var avlidna skyddade personers gravar är belägna. Totalförsvarets rekryteringsmyndighet och Migrationsverket ska lämna vidare uppsamlade värdeföremål och handlingar samt vidarebefordra uppgifter om gravars belägenhet till den nationella upplysningsbyrån.
2 §	
På begäran av Svenska Röda Korset *skall* varje kommun och *landsting,* som i krig eller under neutralitet kan få sådan information som avses i 1 §, i fred hjälpa Svenska Röda Korset med att förbereda den nationella upplysningsbyråns verksamhet.	På begäran av Svenska Röda Korset *ska* varje kommun och *region,* som i krig eller under neutralitet kan få sådan information som avses i 1 §, i fred hjälpa Svenska Röda Korset med att förbereda den nationella upplysningsbyråns verksamhet.
7 kap.	
1 §	
Den som deltar eller har deltagit i en kommuns eller *ett landstings* verksamhet med beredskap för eller åtgärder under extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap får inte obehörigen röja eller utnyttja vad han eller hon därigenom har fått veta om	Den som deltar eller har deltagit i en kommuns eller *en regions* verksamhet med beredskap för eller åtgärder under extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap får inte obehörigen röja eller utnyttja vad han eller hon därigenom har fått veta om

1. förhållanden av betydelse för att förebygga och hantera fredstida kriser,
2. förhållanden av betydelse för totalförsvaret eller rikets säkerhet i övrigt,
3. en enskild persons ekonomiska förhållanden, eller
4. ett företags affärs- eller driftsförhållanden.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

94 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:546) om utrymning och inkvartering m.m. under höjd beredskap

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 4 och 5 §§ lagen (2006:546) om utrymning och inkvartering m.m. under höjd beredskap ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 kap.	
4 §[1]	
Kommuners och *landstings* skyldighet att ta hand om dem som omfattas av ett utrymningsbeslut och utlänningar som söker skydd i Sverige regleras i socialtjänstlagen (2001:453), hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl.	Kommuners och *regioners* skyldighet att ta hand om dem som omfattas av ett utrymningsbeslut och utlänningar som söker skydd i Sverige regleras i socialtjänstlagen (2001:453), hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl.
5 §	
Kommuner och *landsting* som befolkningen lämnar på grund av utrymning är skyldiga att i skälig omfattning lämna hjälp till de kommuner och *landsting* som i större omfattning får ta emot befolkningen.	Kommuner och *regioner* som befolkningen lämnar på grund av utrymning är skyldiga att i skälig omfattning lämna hjälp till de kommuner och *regioner* som i större omfattning får ta emot befolkningen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse 2017:58.

95 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:1570) om skydd mot internationella hot mot människors hälsa

Härigenom föreskrivs att 4, 6, 7, 9–12, 24 och 25 §§ lagen (2006:1570) om skydd mot internationella hot mot människors hälsa ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
4 §	
Kommunen svarar enligt denna lag för att åtgärder till skydd för människors hälsa vidtas i fråga om transportmedel, bagage och annat gods samt djur.	
Landstinget svarar enligt denna lag för att smittskyddsåtgärder som riktar sig till människor vidtas.	*Regionen* svarar enligt denna lag för att smittskyddsåtgärder som riktar sig till människor vidtas.
Vad som sägs i denna lag om *landsting* gäller också en kommun som inte ingår i *ett landsting*.	*Det* som sägs i denna lag om *regioner* gäller också en kommun som inte ingår i *en region*.
6 §	
Med hamn respektive flygplats avses i denna lag sådan hamn eller flygplats där internationell trafik förekommer.	
Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, *skall* efter samråd med berörda kommuner och *landsting* besluta vilka hamnar och flygplatser som *skall* vara karantänshamnar respektive karantänsflygplatser.	Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, *ska* efter samråd med berörda kommuner och *regioner* besluta vilka hamnar och flygplatser som *ska* vara karantänshamnar respektive karantänsflygplatser.
7 §	
Kommuner och *landsting skall* inom sina respektive ansvarsområden svara för att karantänshamnar och karantänsflygplatser har tillgång till den personal och den utrustning som behövs för kontroll av passagerare, transportmedel, bagage och annat gods samt djur för att skydda mot internationella hot mot människors hälsa.	Kommuner och *regioner ska* inom sina respektive ansvarsområden svara för att karantänshamnar och karantänsflygplatser har tillgång till den personal och den utrustning som behövs för kontroll av passagerare, transportmedel, bagage och annat gods samt djur för att skydda mot internationella hot mot människors hälsa.
Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, får meddela föreskrifter om vilken personal och vilken utrustning som	Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, får meddela föreskrifter om vilken personal och vilken utrustning som

karantänshamnar och karantänsflygplatser *skall* ha.

karantänshamnar och karantänsflygplatser *ska* ha.

9 §

Myndigheter, kommuner och *landsting* som utför uppgifter enligt denna lag *skall* vid behov samverka med varandra, med Världshälsoorganisationen och med myndigheter i andra länder för att förebygga och begränsa internationella hot mot människors hälsa.

Myndigheter, kommuner och *regioner* som utför uppgifter enligt denna lag *ska* vid behov samverka med varandra, med Världshälsoorganisationen och med myndigheter i andra länder för att förebygga och begränsa internationella hot mot människors hälsa.

10 §[1]

Myndigheter, kommuner och *landsting* som inom sina respektive ansvarsområden får information om ett misstänkt internationellt hot mot människors hälsa ska omedelbart underrätta Folkhälsomyndigheten om det misstänkta hotet. Underrättelsen ska innehålla de uppgifter som Folkhälsomyndigheten behöver för att kunna bedöma om det föreligger ett internationellt hot mot människors hälsa.

På begäran ska myndigheter, kommuner och *landsting* inom sina respektive ansvarsområden snarast möjligt lämna den information som Folkhälsomyndigheten behöver för att kunna fullgöra sin informationsskyldighet till Världshälsoorganisationen.

Berörda myndigheter, kommuner och *landsting* ska informera Folkhälsomyndigheten om vilka åtgärder som har vidtagits och som kommer att vidtas med stöd av denna lag. Folkhälsomyndigheten ska lämna information om åtgärderna till berörda myndigheter, kommuner och *landsting*.

Myndigheter, kommuner och *regioner* som inom sina respektive ansvarsområden får information om ett misstänkt internationellt hot mot människors hälsa ska omedelbart underrätta Folkhälsomyndigheten om det misstänkta hotet. Underrättelsen ska innehålla de uppgifter som Folkhälsomyndigheten behöver för att kunna bedöma om det föreligger ett internationellt hot mot människors hälsa.

På begäran ska myndigheter, kommuner och *regioner* inom sina respektive ansvarsområden snarast möjligt lämna den information som Folkhälsomyndigheten behöver för att kunna fullgöra sin informationsskyldighet till Världshälsoorganisationen.

Berörda myndigheter, kommuner och *regioner* ska informera Folkhälsomyndigheten om vilka åtgärder som har vidtagits och som kommer att vidtas med stöd av denna lag. Folkhälsomyndigheten ska lämna information om åtgärderna till berörda myndigheter, kommuner och *regioner*.

[1] Senaste lydelse 2014:1550.

11 §[2]

Folkhälsomyndigheten ska, om den får information om ett misstänkt internationellt hot mot människors hälsa, skyndsamt och senast inom 24 timmar underrätta Världshälsoorganisationen om det misstänkta hotet.

Om Världshälsoorganisationen har fått information om ett misstänkt internationellt hot mot människors hälsa i landet ska Folkhälsomyndigheten, på begäran från Världshälsoorganisationen, skyndsamt och senast inom 24 timmar efter begäran lämna information till Världshälsoorganisationen om hälsoläget i landet.

Folkhälsomyndigheten ska lämna information om ett misstänkt internationellt hot mot människors hälsa till berörda myndigheter, kommuner och *landsting.*	Folkhälsomyndigheten ska lämna information om ett misstänkt internationellt hot mot människors hälsa till berörda myndigheter, kommuner och *regioner*.

12 §[3]

Om det bedöms nödvändigt för att skydda mot ett internationellt hot mot människors hälsa ska Folkhälsomyndigheten och andra berörda myndigheter, kommuner och *landsting* lämna uppgifter till Världshälsoorganisationen och till berörda utländska myndigheter även om de är sekretessbelagda enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).	Om det bedöms nödvändigt för att skydda mot ett internationellt hot mot människors hälsa ska Folkhälsomyndigheten och andra berörda myndigheter, kommuner och *regioner* lämna uppgifter till Världshälsoorganisationen och till berörda utländska myndigheter även om de är sekretessbelagda enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Bestämmelser om skydd mot kränkning av en enskilds personliga integritet genom behandling av personuppgifter finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) och i lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning och föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen.

Folkhälsomyndigheten och andra berörda myndigheter, kommuner och *landsting* får överföra personuppgifter till Världshälsoorganisationen och tredjeland för att fullgöra sin uppgiftsskyldighet enligt denna lag. Uppgifter som rör någons hälsa får behandlas helt eller delvis automatiserat, om det är nödvändigt för att en myndighet, en kommun eller *ett landsting* ska	Folkhälsomyndigheten och andra berörda myndigheter, kommuner och *regioner* får överföra personuppgifter till Världshälsoorganisationen och tredjeland för att fullgöra sin uppgiftsskyldighet enligt denna lag. Uppgifter som rör någons hälsa får behandlas helt eller delvis automatiserat, om det är nödvändigt för att en myndighet, en kommun eller *en region* ska kunna

[2] Senaste lydelse 2014:1550.
[3] Senaste lydelse 2018:445.

kunna fullgöra sin uppgiftsskyldighet enligt denna lag.	fullgöra sin uppgiftsskyldighet enligt denna lag.

24 §

Om en myndighet, en kommun eller *ett landsting* har vidtagit en åtgärd till skydd för människors hälsa enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen, *skall* den som vidtagit åtgärden utfärda ett intyg om åtgärden, om den som berörs av åtgärden begär det.	Om en myndighet, en kommun eller *en region* har vidtagit en åtgärd till skydd för människors hälsa enligt denna lag eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen, *ska* den som vidtagit åtgärden utfärda ett intyg om åtgärden, om den som berörs av åtgärden begär det.

Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, får meddela föreskrifter om vem som får utfärda intyg, skyldighet att visa upp intyg och undantag från sådan skyldighet samt andra behövliga föreskrifter om intyg enligt denna lag.

25 §

Kommuner och *landsting* får ta ut avgifter för åtgärder enligt denna lag enligt vad som närmare föreskrivs av regeringen.	Kommuner och *regioner* får ta ut avgifter för åtgärder enligt denna lag enligt vad som närmare föreskrivs av regeringen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

96 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:459) om strukturfondspartnerskap

Härigenom föreskrivs att 2 och 3 §§ lagen (2007:459) om strukturfondspartnerskap ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 §[1]	
Strukturfondspartnerskapet ska samråda med *berört landsting* som avses i lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i fråga om projektets överensstämmelse med det regionala tillväxtarbetet i berörda län.	Strukturfondspartnerskapet ska samråda med *berörd region* som avses i lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i fråga om projektets överensstämmelse med det regionala tillväxtarbetet i berörda län.
3 §[2]	
Ett strukturfondspartnerskap ska vara sammansatt av	
1. förtroendevalda representanter för kommuner och *landsting* i berörda län samt, i vissa fall, Sametinget,	1. förtroendevalda representanter för kommuner och *regioner* i berörda län samt, i vissa fall, Sametinget,
2. företrädare för arbetsmarknadens organisationer, berörda intresseorganisationer, föreningar, och	
3. företrädare för de myndigheter som regeringen bestämmer.	
Regeringen utser ordförande för strukturfondspartnerskapet.	
Ordföranden utser övriga ledamöter i strukturfondspartnerskapet efter ett nomineringsförfarande och enligt de grunder som regeringen bestämmer. Det sammanlagda antalet ledamöter enligt första stycket 1 ska överstiga antalet övriga ledamöter.	

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse 2018:1347.
[2] Senaste lydelse 2014:479.

97 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

Härigenom föreskrivs att 16 kap. 2 § och 18 kap. 2 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
16 kap.	
2 §[1]	
Bestämmelserna i detta kapitel ska inte tillämpas om emittenten är	
1. en stat,	
2. *ett landsting* eller en kommun eller en motsvarande regional eller lokal myndighet i en stat,	2. *en region* eller en kommun eller en motsvarande regional eller lokal myndighet i en stat,
3. en mellanstatlig organisation i vilken en eller flera stater inom EES är medlemmar,	
4. Europeiska centralbanken,	
5. en centralbank i en stat inom EES, eller	
6. Europeiska finansiella stabiliseringsfaciliteten eller andra mekanismer som upprättats i syfte att upprätthålla finansiell stabilitet i Europeiska monetära unionen.	
18 kap.	
2 §	
I 3–6 §§ avses med skuldebrev obligationer och andra överlåtbara skuldförbindelser, med undantag för sådana som	
1. om de konverteras eller om de rättigheter som de medför utövas, ger rätt att förvärva aktier eller finansiella instrument som kan jämställas med aktier, eller	
2. utgörs av penningmarknadsinstrument med kortare löptid än ett år.	
Bestämmelserna i 3–6 §§ *skall* tillämpas i fråga om skuldebrev som efter ansökan av utgivaren är upptagna till handel på en reglerad marknad i Sverige.	Bestämmelserna i 3–6 §§ *ska* tillämpas i fråga om skuldebrev som efter ansökan av utgivaren är upptagna till handel på en reglerad marknad i Sverige.
Bestämmelserna i 4–6 §§ *skall* inte tillämpas i fråga om skuldebrev som har getts ut av en stat inom EES eller av *ett landsting* eller en kommun eller motsvarande regional eller lokal myndighet inom EES.	Bestämmelserna i 4–6 §§ *ska* inte tillämpas i fråga om skuldebrev som har getts ut av en stat inom EES eller av *en region* eller en kommun eller motsvarande regional eller lokal myndighet inom EES.
I 8 § finns bestämmelser om undantag från 3–6 §§ för vissa utgivare som inte har säte i en stat inom EES.	

[1] Senaste lydelse 2015:960.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

98 Förslag till lag om ändring i lagen (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl.

Härigenom föreskrivs att 1, 1 a, 3 och 5–7 §§ lagen (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §[1]	
I denna lag finns bestämmelser om *landstingens* skyldigheter att, utöver vad som följer av hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och tandvårdslagen (1985:125), erbjuda hälso- och sjukvård och tandvård åt asylsökande och vissa andra utlänningar.	I denna lag finns bestämmelser om *regionernas* skyldigheter att, utöver vad som följer av hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och tandvårdslagen (1985:125), erbjuda hälso- och sjukvård och tandvård åt asylsökande och vissa andra utlänningar.
1 a §[2]	
Särskilda bestämmelser om *landstingens* skyldighet att erbjuda hälso- och sjukvård samt tandvård till personer som vistas i Sverige utan stöd av myndighetsbeslut eller författning finns i lagen (2013:407) om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd.	Särskilda bestämmelser om *regionernas* skyldighet att erbjuda hälso- och sjukvård samt tandvård till personer som vistas i Sverige utan stöd av myndighetsbeslut eller författning finns i lagen (2013:407) om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd.
3 §	
Ett landstings skyldigheter enligt denna lag gäller endast utlänningar som vistas inom *landstinget.*	*En regions* skyldigheter enligt denna lag gäller endast utlänningar som vistas inom *regionen.*
Med *landsting* avses i denna lag även kommun som inte ingår i *ett landsting.*	Med *region* avses i denna lag även kommun som inte ingår i *en region.*
5 §	
Ett landsting ska erbjuda sådana utlänningar som avses i 4 § första stycket 1–3 och som inte har fyllt 18 år, vård i samma omfattning som erbjuds den som är bosatt inom *landstinget*.	*En region* ska erbjuda sådana utlänningar som avses i 4 § första stycket 1–3 och som inte har fyllt 18 år, vård i samma omfattning som erbjuds den som är bosatt inom *regionen.*

[1] Senaste lydelse 2017:59.
[2] Senaste lydelse 2013:411.

Vård i den omfattning som avses i första stycket ska även erbjudas utlänningar som avses i 4 § första stycket 4.

6 §

Ett landsting ska erbjuda utlänningar som avses i 4 § första stycket 1–3 och som har fyllt 18 år, vård som inte kan anstå, mödrahälsovård, vård vid abort och preventivmedelsrådgivning.

En region ska erbjuda utlänningar som avses i 4 § första stycket 1–3 och som har fyllt 18 år, vård som inte kan anstå, mödrahälsovård, vård vid abort och preventivmedelsrådgivning.

7 §

Ett landsting ska, om det inte är uppenbart obehövligt, erbjuda utlänningar som avses i 4 § en hälsoundersökning. Ett sådant erbjudande ska lämnas när en utlänning som avses i 4 § första stycket 1 eller 2 har etablerat boende inom *landstinget.* Övriga utlänningar ska erbjudas hälso-undersökning så snart det lämpligen kan ske.

En region ska, om det inte är uppenbart obehövligt, erbjuda utlänningar som avses i 4 § en hälsoundersökning. Ett sådant erbjudande ska lämnas när en utlänning som avses i 4 § första stycket 1 eller 2 har etablerat boende inom *regionen.* Övriga utlänningar ska erbjudas hälso-undersökning så snart det lämp-ligen kan ske.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

99 Förslag till lag om ändring i patientdatalagen (2008:355)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 6 och 7 §§, 4 kap. 6 §, 5 kap. 4 §, 7 kap. 10 § och 9 kap. 3 § patientdatalagen (2008:355) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 kap.	
6 §	
En vårdgivare är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som vårdgivaren utför. I *landsting* och kommun är varje myndighet som bedriver hälso- och sjukvård personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som myndigheten utför.	En vårdgivare är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som vårdgivaren utför. I *en region* och *en* kommun är varje myndighet som bedriver hälso- och sjukvård personuppgiftsansvarig för den behandling av personupp-gifter som myndigheten utför.
Personuppgiftsansvaret enligt första stycket omfattar även sådan behandling av personuppgifter som vårdgivaren, eller den myndighet i *ett landsting* eller en kommun som är personuppgiftsansvarig, utför när vårdgivaren eller myndigheten genom direktåtkomst i ett enskilt fall bereder sig tillgång till personuppgifter om en patient hos en annan vårdgivare eller annan myndighet i samma *landsting* eller kommun.	Personuppgiftsansvaret enligt första stycket omfattar även sådan behandling av personuppgifter som vårdgivaren, eller den myndighet i *en region* eller en kommun som är personuppgiftsansvarig, utför när vårdgivaren eller myndigheten genom direktåtkomst i ett enskilt fall bereder sig tillgång till personuppgifter om en patient hos en annan vårdgivare eller annan myndighet i samma *region* eller kommun.
I 6 och 7 kap. finns särskilda bestämmelser om personuppgiftsansvar.	
7 §[1]	
En vårdgivare får behandla endast sådana personuppgifter som behövs för de ändamål som anges i 4 §. Uppgifter om lagöverträdelser som innefattar brott, domar i brottmål, straffprocessuella tvångsmedel eller administrativa frihetsberövanden får endast behandlas om det är absolut nödvändigt för ett sådant ändamål. Även en vård-	En vårdgivare får behandla endast sådana personuppgifter som behövs för de ändamål som anges i 4 §. Uppgifter om lagöverträdelser som innefattar brott, domar i brottmål, straffprocessuella tvångsmedel eller administrativa frihetsberövanden får endast behandlas om det är absolut nödvändigt för ett sådant ändamål. Även en vård-

[1] Senaste lydelse 2018:447.

givare som inte är statlig myndighet, *landsting* eller kommun får under dessa förutsättningar behandla uppgifter om lagöverträdelser.

givare som inte är statlig myndighet, *region* eller kommun får under dessa förutsättningar behandla uppgifter om lagöverträdelser.

4 kap.

6 §[2]

I 14 § lagen (1996:1156) om receptregister finns bestämmelser om att E-hälsomyndigheten ska lämna ut vissa uppgifter till *landstingen* om förskrivning av läkemedel och andra varor och att uppgifter om patientens identitet ska vara krypterade vid utlämnandet.

I 14 § lagen (1996:1156) om receptregister finns bestämmelser om att E-hälsomyndigheten ska lämna ut vissa uppgifter till *regionerna* om förskrivning av läkemedel och andra varor och att uppgifter om patientens identitet ska vara krypterade vid utlämnandet.

Uppgifter som avses i första stycket får inte behandlas i syfte att röja en patients identitet utan att patienten samtycker till det.

Uppgifter om en patients identitet som har dokumenterats inom hälso- och sjukvården och som *landstingen* ska sambearbeta med sådana uppgifter som avses i första stycket, ska vara krypterade så att patientens identitet skyddas vid behandlingen.

Uppgifter om en patients identitet som har dokumenterats inom hälso- och sjukvården och som *regionerna* ska sambearbeta med sådana uppgifter som avses i första stycket, ska vara krypterade så att patientens identitet skyddas vid behandlingen.

5 kap.

4 §

Utlämnande genom direktåtkomst till personuppgifter är tillåten endast i den utsträckning som anges i lag eller förordning.

Om *ett landsting* eller en kommun bedriver hälso- och sjukvård genom flera myndigheter, får en sådan myndighet ha direktåtkomst till personuppgifter som behandlas av någon annan sådan myndighet i samma *landsting* eller kommun.

Om *en region* eller en kommun bedriver hälso- och sjukvård genom flera myndigheter, får en sådan myndighet ha direktåtkomst till personuppgifter som behandlas av någon annan sådan myndighet i samma *region* eller kommun.

Ytterligare bestämmelser om utlämnande genom direktåtkomst finns i 5 §, 6 kap. och i 7 kap. 9 §.

7 kap.

10 §[3]

Personuppgifter i ett nationellt eller regionalt kvalitetsregister ska gallras när de inte längre behövs för det ändamål som anges i 4 §.

[2] Senaste lydelse 2013:1024.
[3] Senaste lydelse 2018:447.

En arkivmyndighet inom *ett landsting* eller en kommun får dock föreskriva att personuppgifter i ett nationellt eller regionalt kvalitetsregister som förs inom *landstinget* eller kommunen får bevaras för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål.	En arkivmyndighet inom *en region* eller en kommun får dock föreskriva att personuppgifter i ett nationellt eller regionalt kvalitetsregister som förs inom *regionen* eller kommunen får bevaras för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål.

Om regeringen eller den myndighet regeringen bestämt har meddelat föreskrifter enligt 7 § andra stycket, får regeringen eller myndigheten också föreskriva att personuppgifter får bevaras för sådana ändamål.

9 kap.

3 §[4]

Patientjournaler som omhändertagits enligt 1 § ska förvaras avskilda hos arkivmyndigheten i *det landsting* eller, i fråga om kommun som inte tillhör *något landsting,* den kommun där journalerna finns. Inspektionen för vård och omsorg ska i varje beslut om omhändertagande ange hos vilken arkivmyndighet journalerna ska förvaras.	Patientjournaler som omhändertagits enligt 1 § ska förvaras avskilda hos arkivmyndigheten i *den region* eller, i fråga om *en* kommun som inte tillhör *någon region*, den kommun där journalerna finns. Inspektionen för vård och omsorg ska i varje beslut om omhändertagande ange hos vilken arkivmyndighet journalerna ska förvaras.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[4] Senaste lydelse 2012:954.

100 Förslag till lag om ändring i lagen (2008:552) om katastrofmedicin som en del av svenska insatser utomlands

Härigenom föreskrivs att 1–2 och 5–7 §§ och rubriken närmast före 7 § lagen (2008:552) om katastrofmedicin som en del av svenska insatser utomlands ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §[1]	
Vid insatser till stöd för utlandsmyndigheter och nödställda i en situation då många människor med anknytning till Sverige drabbas av en allvarlig olycka eller katastrof i utlandet, får *ett landsting* bedriva hälso- och sjukvård utomlands i syfte att minimera de fysiska och psykiska följdverkningarna av olyckan eller katastrofen (katastrofmedicinska insatser).	Vid insatser till stöd för utlandsmyndigheter och nödställda i en situation då många människor med anknytning till Sverige drabbas av en allvarlig olycka eller katastrof i utlandet, får *en region* bedriva hälso- och sjukvård utomlands i syfte att minimera de fysiska och psykiska följdverkningarna av olyckan eller katastrofen (katastrofmedicinska insatser).
Med människor med anknytning till Sverige avses 1. svenska medborgare, 2. svenska medborgares utländska familjemedlemmar, och 3. i Sverige bosatta utlänningar.	
1 a §[2]	
Även vid insatser till stöd för andra än de som enligt 1 § har anknytning till Sverige får *ett landsting*, i en situation då många människor drabbas av en allvarlig olycka eller katastrof i utlandet, bedriva hälso- och sjukvård utomlands i syfte att minimera de fysiska och psykiska följdverkningarna av olyckan eller katastrofen.	Även vid insatser till stöd för andra än de som enligt 1 § har anknytning till Sverige får *en region*, i en situation då många människor drabbas av en allvarlig olycka eller katastrof i utlandet, bedriva hälso- och sjukvård utomlands i syfte att minimera de fysiska och psykiska följdverkningarna av olyckan eller katastrofen.
2 §[3]	
Med hälso- och sjukvård enligt denna lag avses detsamma som anges i 2 kap. 1 § första stycket hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).	

[1] Senaste lydelse 2015:312.
[2] Senaste lydelse 2015:312.
[3] Senaste lydelse 2017:61.

Katastrofmedicinska insatser ska tillhandahållas av de *landsting* som anges i 6 § första stycket. Övriga *landsting* får tillhandahålla sådana insatser.

Det som sägs i denna lag om *landsting* ska också gälla en kommun som inte ingår i *ett landsting.*

Katastrofmedicinska insatser ska tillhandahållas av de *regioner* som anges i 6 § första stycket. Övriga *regioner* får tillhandahålla sådana insatser.

Det som sägs i denna lag om *regioner* ska också gälla en kommun som inte ingår i *en region.*

5 §

Socialstyrelsen ska, i nära samverkan med övriga berörda myndigheter, leda och samordna de katastrofmedicinska insatserna och får i övrigt besluta om hur *landstingens* resurser ska användas vid sådana insatser.

Socialstyrelsen ska, i nära samverkan med övriga berörda myndigheter, leda och samordna de katastrofmedicinska insatserna och får i övrigt besluta om hur *regionernas* resurser ska användas vid sådana insatser.

6 §

Beredskap för katastrofmedicinska insatser enligt denna lag ska upprätthållas av *landstingen* i Stockholms, Västra Götalands, Skåne, Östergötlands, Uppsala och Västerbottens län.

Övriga *landsting* får upprätthålla sådan beredskap.

Beredskap för katastrofmedicinska insatser enligt denna lag ska upprätthållas av *regionerna* i Stockholms, Västra Götalands, Skåne, Östergötlands, Uppsala och Västerbottens län.

Övriga *regioner* får upprätthålla sådan beredskap.

Ersättning till *landsting*

Ersättning till *regioner*

7 §

Ett landsting har rätt till ersättning av staten för kostnader som är direkt hänförliga till katastrofmedicinska insatser som *landstinget* har utfört enligt denna lag.

Landsting som avses i 6 § första stycket har rätt till ersättning av staten för kostnader som är direkt hänförliga till beredskap som avses i 6 §. Detsamma gäller övriga *landsting* efter överenskommelse med Socialstyrelsen om att sådan ersättning ska lämnas.

En region har rätt till ersättning av staten för kostnader som är direkt hänförliga till katastrofmedicinska insatser som *regionen* har utfört enligt denna lag.

Regioner som avses i 6 § första stycket har rätt till ersättning av staten för kostnader som är direkt hänförliga till beredskap som avses i 6 §. Detsamma gäller övriga *regioner* efter överenskommelse med Socialstyrelsen om att sådan ersättning ska lämnas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

101 Förslag till lag om ändring i konkurrenslagen (2008:579)

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 27 och 28 §§ och 5 kap. 1 § konkurrenslagen (2008:579) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
3 kap.	
27 §[1]	
Staten, en kommun eller *ett landsting* får förbjudas att i en säljverksamhet som omfattas av 1 kap. 5 § första stycket tillämpa ett visst förfarande, om detta	Staten, en kommun eller *en region* får förbjudas att i en säljverksamhet som omfattas av 1 kap. 5 § första stycket tillämpa ett visst förfarande, om detta
1. snedvrider, eller är ägnat att snedvrida, förutsättningarna för en effektiv konkurrens på marknaden, eller	
2. hämmar, eller är ägnat att hämma, förekomsten eller utvecklingen av en sådan konkurrens.	
Förbud får inte meddelas för förfaranden som är försvarbara från allmän synpunkt.	
En kommun eller *ett landsting* får även förbjudas att bedriva en viss säljverksamhet i fall som avses i första stycket. En sådan verksamhet får dock inte förbjudas, om den är förenlig med lag.	En kommun eller *en region* får även förbjudas att bedriva en viss säljverksamhet i fall som avses i första stycket. En sådan verksamhet får dock inte förbjudas, om den är förenlig med lag.
Ett förbud gäller omedelbart, om något annat inte bestäms.	
28 §[2]	
Det som sägs i 27 § gäller även ett förfarande eller en verksamhet i en annan juridisk person om staten, en kommun eller *ett landsting* direkt eller indirekt har ett dominerande inflytande över den juridiska personen genom ägarskap, finansiell medverkan, gällande regler eller på annat sätt. Det som sägs om staten, en kommun eller *ett landsting* tillämpas då på den juridiska personen.	Det som sägs i 27 § gäller även ett förfarande eller en verksamhet i en annan juridisk person om staten, en kommun eller *en region* direkt eller indirekt har ett dominerande inflytande över den juridiska personen genom ägarskap, finansiell medverkan, gällande regler eller på annat sätt. Det som sägs om staten, en kommun eller *en region* tillämpas då på den juridiska personen.

[1] Senaste lydelse 2009:1280.
[2] Senaste lydelse 2009:1280.

5 kap.

1 §

Om det behövs för att Konkurrensverket ska kunna fullgöra sina uppgifter enligt denna lag, får verket ålägga

1. ett företag eller någon annan att tillhandahålla uppgifter, handlingar eller annat,

2. den som förväntas kunna lämna upplysningar i saken att inställa sig för förhör på tid och plats som verket bestämmer, eller

3. en kommun eller *ett landsting* som driver verksamhet av ekonomisk eller kommersiell natur att redovisa kostnader och intäkter i verksamheten.	3. en kommun eller *en region* som driver verksamhet av ekonomisk eller kommersiell natur att redovisa kostnader och intäkter i verksamheten.

Ett åläggande enligt första stycket gäller omedelbart, om något annat inte bestäms.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

102 Förslag till lag om ändring i lagen (2008:962) om valfrihetssystem

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 5 och 7 §§ lagen (2008:962) om valfrihetssystem ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 kap.	
5 §	
Med *offentligt styrda organ* avses sådana bolag och stiftelser som tillgodoser behov i det allmännas intresse, under förutsättning att behovet inte är av kommersiell karaktär, och	
1. som till största delen finansieras av en kommun, *ett landsting* eller en upphandlande myndighet,	1. som till största delen finansieras av en kommun, *en region* eller en upphandlande myndighet,
2. vars verksamhet står under kontroll av en kommun, *ett landsting* eller en upphandlande myndighet, eller	2. vars verksamhet står under kontroll av en kommun, *en region* eller en upphandlande myndighet, eller
3. i vars styrelse eller motsvarande ledningsorgan mer än hälften av antalet ledamöter är utsedda av en kommun, *ett landsting* eller en upphandlande myndighet.	3. i vars styrelse eller motsvarande ledningsorgan mer än hälften av antalet ledamöter är utsedda av en kommun, *en region* eller en upphandlande myndighet.
7 §	
Med *upphandlande myndighet* avses en kommunal myndighet.	
Vid tillämpningen av denna lag ska med upphandlande myndigheter likställas	
1. beslutande församlingar i kommuner och *landsting*,	1. beslutande församlingar i kommuner och *regioner*,
2. offentligt styrda organ som avses i 5 §,	
3. sammanslutningar av en eller flera myndigheter enligt första stycket eller församlingar enligt 1, och	
4. sammanslutningar av flera organ enligt 2.	

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

103 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 1 och 2 §§, 2 kap. 1–5 §§, 3 kap. 2 och 5 §§, 5 kap. 1, 2, 4–6, 8 och 9 §§ och 6 kap. 1 och 3–4 a §§ lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 kap.	
1 §[1]	
Denna lag innehåller bestämmelser som ger kommuner och *landsting* ökade befogenheter i förhållande till vad som gäller enligt kommunallagen (2017:725).	Denna lag innehåller bestämmelser som ger kommuner och *regioner* ökade befogenheter i förhållande till vad som gäller enligt kommunallagen (2017:725).
2 §[2]	
Det krav på anknytning till kommunens eller *landstingets* område eller dess medlemmar som avses i 2 kap. 1 § kommunallagen (2017:725) gäller inte vid tillämpning av följande bestämmelser i denna lag:	Det krav på anknytning till kommunens eller *regionens* område eller dess medlemmar som avses i 2 kap. 1 § kommunallagen (2017:725) gäller inte vid tillämpning av följande bestämmelser i denna lag:

– 2 kap. 3 § om medfinansiering av vissa projekt,
– 2 kap. 4 § om bistånd till utländska studerande,
– 2 kap. 10 § om kompensation till enskilda inom socialtjänsten,
– 3 kap. 2 § om sjuktransporter,
– 3 kap. 3 § om kollektivtrafik,
– 3 kap. 7 § om samhällsorientering,
– 4 kap. 1 § om turism, och
– 5 kap. om tjänsteexport och internationellt bistånd.

Vid tillämpningen av 2 kap. 1 § om bidrag till byggande av väg och järnväg som staten ansvarar för, till byggande av järnväg som *ett landsting* ansvarar för och till anläggande av statlig farled krävs särskilda skäl för undantag från kravet på anknytning.	Vid tillämpningen av 2 kap. 1 § om bidrag till byggande av väg och järnväg som staten ansvarar för, till byggande av järnväg som *en region* ansvarar för och till anläggande av statlig farled krävs särskilda skäl för undantag från kravet på anknytning.

[1] Senaste lydelse 2017:755.
[2] Senaste lydelse 2017:755.

2 kap.

1 §[3]

Kommuner och *landsting* får lämna bidrag till byggande av väg och järnväg som staten ansvarar för. Bidrag får även lämnas till anläggande av allmän farled som staten ansvarar för. Kommuner får även lämna bidrag till byggande av järnväg som *ett landsting* ansvarar för.

Kommuner och *regioner* får lämna bidrag till byggande av väg och järnväg som staten ansvarar för. Bidrag får även lämnas till anläggande av allmän farled som staten ansvarar för. Kommuner får även lämna bidrag till byggande av järnväg som *en region* ansvarar för.

Vad som avses med byggande av väg och järnväg framgår av väglagen (1971:948) respektive lagen (1995:1649) om byggande av järnväg. Med anläggande av farled avses i denna lag att anlägga en ny farled och att i farled göra fysiska ingrepp som utgör förbättringar av den ursprungliga anläggningen.

2 §[4]

Kommuner och *landsting* får lämna bidrag till utbildning och forskning som bedrivs vid statliga universitet och högskolor eller av en enskild utbildningsanordnare med tillstånd att utfärda vissa examina.

Kommuner och *landsting* får även lämna bidrag till inrättande och drift av forskningsinfrastruktur vid sådant konsortium som avses i rådets förordning (EG) nr 723/2009 av den 25 juni 2009 om gemenskapens rättsliga ram för ett konsortium för europeisk forskningsinfrastruktur (Eric-konsortium).

Kommuner och *regioner* får lämna bidrag till utbildning och forskning som bedrivs vid statliga universitet och högskolor eller av en enskild utbildningsanordnare med tillstånd att utfärda vissa examina.

Kommuner och *regioner* får även lämna bidrag till inrättande och drift av forskningsinfrastruktur vid sådant konsortium som avses i rådets förordning (EG) nr 723/2009 av den 25 juni 2009 om gemenskapens rättsliga ram för ett konsortium för europeisk forskningsinfrastruktur (Eric-konsortium).

3 §

Kommuner och *landsting* får medfinansiera projekt inom ramen för *EG:s* strukturfonder och program.

Kommuner och *regioner* får medfinansiera projekt inom ramen för *EU:s* strukturfonder och program.

4 §

Kommuner och *landsting* får bistå utländska studerande som med stöd av svenskt utvecklingsbistånd vistas i kommunen eller

Kommuner och *regioner* får bistå utländska studerande som med stöd av svenskt utvecklingsbistånd vistas i kommunen eller *regionen*

[3] Senaste lydelse 2017:180.
[4] Senaste lydelse 2014:569.

landstinget för studier eller annan utbildning. Bistånd får ges genom åtgärder som syftar till att underlätta vistelsen samt till att främja välfärden och trivseln för den studerande.	för studier eller annan utbildning. Bistånd får ges genom åtgärder som syftar till att underlätta vistelsen samt till att främja välfärden och trivseln för den studerande.
5 §	
Kommuner och *landsting* får lämna ekonomiskt stöd till ungdomsorganisationer. Ett sådant stöd får också omfatta politisk verksamhet.	Kommuner och *regioner* får lämna ekonomiskt stöd till ungdomsorganisationer. Ett sådant stöd får också omfatta politisk verksamhet.
3 kap.	
2 §[5]	
Kommuner får ingå avtal med *landsting* om att utföra sådana transporter som avses i 7 kap. 6 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30). Kommuner får även ingå avtal med *landsting* om att utföra hälso- och sjukvård i väntan på sådana transporter.	Kommuner får ingå avtal med *regioner* om att utföra sådana transporter som avses i 7 kap. 6 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30). Kommuner får även ingå avtal med *regioner* om att utföra hälso- och sjukvård i väntan på sådana transporter.

5 §

I aktiebolagets årsredovisning ska intäkterna, kostnaderna och resultatet av den uppdragsverksamhet som avses i 3 § redovisas särskilt.

Av denna särredovisning ska det framgå

1. omsättning och resultat efter finansnetto för uppdragsverksamheten,

2. borgensförbindelser och övriga ansvarsförbindelser som kommuner eller *landsting* har ingått för bolaget och för uppdragsverksamheten samt kostnaderna för förbindelserna,	2. borgensförbindelser och övriga ansvarsförbindelser som kommuner eller *regioner* har ingått för bolaget och för uppdragsverksamheten samt kostnaderna för förbindelserna,
3. kapital som kommuner eller *landsting* tillskjutit uppdragsverksamheten, och	3. kapital som kommuner eller *regioner* tillskjutit uppdragsverksamheten, och

4. kapital som sysselsätts i uppdragsverksamheten.

För aktiebolagets årsredovisning i övrigt gäller det som är föreskrivet i årsredovisningslagen (1995:1554).

5 kap.	
1 §	
Kommuner och *landsting* får tillhandahålla sådan kunskap och erfarenhet som finns i den	Kommuner och *regioner* får tillhandahålla sådan kunskap och erfarenhet som finns i den

[5] Senaste lydelse 2017:79.

kommunala verksamheten (kommunal tjänst) för export (tjänsteexport).	kommunala verksamheten (kommunal tjänst) för export (tjänsteexport).
2 §	
Som ett led i en tjänsteexport får kommuner och *landsting* i begränsad omfattning exportera varor som utgör ett nödvändigt komplement till eller har ett naturligt samband med den tillhandahållna kommunala tjänsten.	Som ett led i en tjänsteexport får kommuner och *regioner* i begränsad omfattning exportera varor som utgör ett nödvändigt komplement till eller har ett naturligt samband med den tillhandahållna kommunala tjänsten.
4 §	
Kommuner och *landsting* får lämna bistånd i form av utrustning, rådgivning, utbildning eller på annat sätt till ett land som får svenskt statligt bistånd. Bistånd i form av ekonomiskt stöd får lämnas endast för att genomföra utbildning och rådgivning.	Kommuner och *regioner* får lämna bistånd i form av utrustning, rådgivning, utbildning eller på annat sätt till ett land som får svenskt statligt bistånd. Bistånd i form av ekonomiskt stöd får lämnas endast för att genomföra utbildning och rådgivning.
5 §	
Bistånd till ett land som inte får svenskt statligt bistånd får lämnas av kommuner och *landsting* i form av utrustning som kommunerna och *landstingen* inte längre behöver för sin verksamhet.	Bistånd till ett land som inte får svenskt statligt bistånd får lämnas av kommuner och *regioner* i form av utrustning som kommunerna och *regionerna* inte längre behöver för sin verksamhet.

Regeringen får ge tillstånd till att bistånd även i form av annan utrustning än som avses i första stycket, rådgivning, utbildning eller på annat sätt lämnas till ett land som inte får svenskt statligt bistånd. Bistånd i form av ekonomiskt stöd får lämnas endast för att genomföra utbildning och rådgivning.

6 §	
Kommuner och *landsting* som lämnar bistånd i form av utrustning får i skälig omfattning använda medel för att transportera och ställa i ordning utrustningen så att den kan tas i bruk.	Kommuner och *regioner* som lämnar bistånd i form av utrustning får i skälig omfattning använda medel för att transportera och ställa i ordning utrustningen så att den kan tas i bruk.
8 §	
Kommuner och *landsting* ska förvissa sig om att bistånd som lämnas kommer till avsedd användning. Detta gäller dock inte om biståndet avser utrustning som	Kommuner och *regioner* ska förvissa sig om att bistånd som lämnas kommer till avsedd användning. Detta gäller dock inte om biståndet avser utrustning som

kommunerna och *landstingen* inte längre behöver för sin verksamhet.

kommunerna och *regionerna* inte längre behöver för sin verksamhet.

9 §

Kommuner och *landsting* som lämnar bistånd till ett land som får svenskt statligt bistånd ska anmäla åtgärden och omfattningen på biståndet till Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida). Anmälan ska dock inte göras om biståndet avser utrustning som kommunen eller *landstinget* inte längre behöver för sin verksamhet.

Kommuner och *regioner* som lämnar bistånd till ett land som får svenskt statligt bistånd ska anmäla åtgärden och omfattningen på biståndet till Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida). Anmälan ska dock inte göras om biståndet avser utrustning som kommunen eller *regionen* inte längre behöver för sin verksamhet.

6 kap.

1 §

Om det i kommuner eller *landsting* ska tas ut skatt enligt lagen (2004:629) om trängselskatt, får kommuner eller *landsting* träffa avtal med staten om att biträda med

Om det i kommuner eller *regioner* ska tas ut skatt enligt lagen (2004:629) om trängselskatt, får kommuner eller *regioner* träffa avtal med staten om att biträda med

1. information om systemet med trängselskatt, och
2. förvaltning och upphandling med anledning av trängselskatten.

Kommunerna eller *landstingen* får dock inte med stöd av första stycket utföra uppgifter som innebär myndighetsutövning.

Kommunerna eller *regionerna* får dock inte med stöd av första stycket utföra uppgifter som innebär myndighetsutövning.

3 §

En kommun som tillhör en sammanslutning av kommuner med uppgift att tillvarata medlemmarnas intressen såsom arbetsgivare, får uppdra åt sammanslutningen att med bindande verkan för kommunen genom kollektivavtal eller på annat sätt enhetligt reglera anställningsvillkoren för sådana arbetstagare i kommunens tjänst, vars villkor inte ska fastställas av någon statlig myndighet.

Kommunen får bestämma att uppdrag enligt första stycket får lämnas av en nämnd som handlägger frågor om anställningsvillkor för arbetstagare i kommunens tjänst.

Med kommun jämställs i denna paragraf *landsting* och annan kommunal förvaltningsenhet.

Med kommun jämställs i denna paragraf *region* och annan kommunal förvaltningsenhet.

4 §[6]

En nämnd i en kommun, i *ett landsting* eller i ett kommunalförbund får efter överenskommelse

En nämnd i en kommun, i *en region* eller i ett kommunalförbund får efter överenskommelse

[6] Senaste lydelse 2017:755.

med en inköpscentral uppdra åt anställda i inköpscentralen att i en upphandling besluta på nämndens vägnar. Detta gäller när nämnden anskaffar varor, tjänster eller byggentreprenader genom en inköpscentral enligt 7 kap. 12 § lagen (2016:1145) om offentlig upphandling eller 7 kap. 7 § lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna.	med en inköpscentral uppdra åt anställda i inköpscentralen att i en upphandling besluta på nämndens vägnar. Detta gäller när nämnden anskaffar varor, tjänster eller byggentreprenader genom en inköpscentral enligt 7 kap. 12 § lagen (2016:1145) om offentlig upphandling eller 7 kap. 7 § lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna.

Uppdrag enligt första stycket får inte lämnas i de fall som avses i 6 kap. 38 § kommunallagen (2017:725).

4 a §[7]

En nämnd i en kommun, i *ett landsting* eller i ett kommunalförbund får efter överenskommelse med den myndighet som avses i 1 § andra stycket 2 lagen (2013:311) om valfrihetssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering uppdra åt myndigheten att besluta på nämndens vägnar i ärenden enligt den lagen.	En nämnd i en kommun, i *en region* eller i ett kommunalförbund får efter överenskommelse med den myndighet som avses i 1 § andra stycket 2 lagen (2013:311) om valfrihetssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering uppdra åt myndigheten att besluta på nämndens vägnar i ärenden enligt den lagen.

Uppdrag enligt första stycket får inte lämnas i de fall som avses i 6 kap. 38 § kommunallagen (2017:725).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[7] Senaste lydelse 2017:755.

104 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:128) om yrkeshögskolan

Härigenom föreskrivs att 4 och 19 §§ lagen (2009:128) om yrkeshögskolan ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
4 §[1]	
Utbildning inom yrkeshögskolan får anordnas av statliga universitet och högskolor, andra statliga myndigheter, kommuner, *landsting* och enskilda fysiska eller juridiska personer. Utbildningsanordnaren får anordna utbildningen i samverkan med andra.	Utbildning inom yrkeshögskolan får anordnas av statliga universitet och högskolor, andra statliga myndigheter, kommuner, *regioner* och enskilda fysiska eller juridiska personer. Utbildningsanordnaren får anordna utbildningen i samverkan med andra.
19 §	
En studerande får tills vidare avskiljas från en utbildning som anordnas av staten, en kommun eller *ett landsting* om han eller hon	En studerande får tills vidare avskiljas från en utbildning som anordnas av staten, en kommun eller *en region* om han eller hon

1. lider av psykisk störning,
2. missbrukar alkohol eller narkotika, eller
3. har gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet.

Som ytterligare förutsättning för ett avskiljande gäller att det, till följd av något sådant förhållande som avses i första stycket, bedöms finnas en påtaglig risk att den studerande kan komma att skada någon annan person eller värdefull egendom under utbildningen.

Regeringen får meddela ytterligare föreskrifter om avskiljande.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse 2016:1183.

105 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 3 §, 15 kap. 3 §, 19 kap. 3 §, 21 kap. 6 §, 25 kap. 11 §, 27 kap. 1 §, 30 kap. 25 §, 31 kap. 3 §, 37 kap. 5 §, 38 kap. 7 §, 44 kap. 5 § och rubriken närmast före 31 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 kap.	
3 §	
Vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av allmänna handlingar hos myndigheter ska i tillämpliga delar gälla också handlingar hos aktiebolag, handelsbolag, ekonomiska föreningar och stiftelser där kommuner eller *landsting* utövar ett rättsligt bestämmande inflytande. Sådana bolag, föreningar och stiftelser ska vid tillämpningen av denna lag jämställas med myndigheter.	*Det* som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av allmänna handlingar hos myndigheter ska i tillämpliga delar gälla också handlingar hos aktiebolag, handelsbolag, ekonomiska föreningar och stiftelser där kommuner eller *regioner* utövar ett rättsligt bestämmande inflytande. Sådana bolag, föreningar och stiftelser ska vid tillämpningen av denna lag jämställas med myndigheter.
Kommuner och *landsting* ska anses utöva ett rättsligt bestämmande inflytande om de ensamma eller tillsammans	Kommuner och *regioner* ska anses utöva ett rättsligt bestämmande inflytande om de ensamma eller tillsammans

1. äger aktier i ett aktiebolag eller andelar i en ekonomisk förening med mer än hälften av samtliga röster i bolaget eller föreningen eller på något annat sätt förfogar över så många röster i bolaget eller föreningen,
2. har rätt att utse eller avsätta mer än hälften av ledamöterna i styrelsen för ett aktiebolag, en ekonomisk förening eller en stiftelse, eller
3. utgör samtliga obegränsat ansvariga bolagsmän i ett handelsbolag.

Vid tillämpningen av andra stycket 1–3 ska inflytande som utövas av en juridisk person över vilken en kommun eller *ett landsting* bestämmer på det sätt som anges i de nämnda punkterna anses utövat av kommunen eller *landstinget.*	Vid tillämpningen av andra stycket 1–3 ska inflytande som utövas av en juridisk person över vilken en kommun eller *en region* bestämmer på det sätt som anges i de nämnda punkterna anses utövat av kommunen eller *regionen.*
Första stycket gäller också för handlingar som efter medgivande av en kommun eller *ett landsting* för viss bestämd tid förvaras hos aktiebolag, handelsbolag, ekonom-	Första stycket gäller också för handlingar som efter medgivande av en kommun eller *en region* för viss bestämd tid förvaras hos aktiebolag, handelsbolag, ekonom-

iska föreningar eller stiftelser där kommuner eller *landsting* tidigare har utövat ett rättsligt bestämmande inflytande.

Vad som föreskrivs om kommuner och *landsting* i första–tredje styckena tillämpas också på kommunalförbund.

iska föreningar eller stiftelser där kommuner eller *regioner* tidigare har utövat ett rättsligt bestämmande inflytande.

Det som föreskrivs om kommuner och *regioner* i första–tredje styckena tillämpas också på kommunalförbund.

15 kap.

3 §[1]

Sekretessen enligt 1, 1 a och 2 §§ hindrar inte att uppgifter som avses i 37 kap. 4 § lämnas till den nationella upplysningsbyrån enligt *vad* som föreskrivs i 6 kap. 1 § lagen (2006:544) om kommuners och *landstings* åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap och förordningen (1996:1475) om skyldighet att lämna upplysningar m.m. om krigsfångar och andra skyddade personer.

Sekretessen enligt 1, 1 a och 2 §§ hindrar inte att uppgifter som avses i 37 kap. 4 § lämnas till den nationella upplysningsbyrån enligt *det* som föreskrivs i 6 kap. 1 § lagen (2006:544) om kommuners och *regioners* åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap och förordningen (1996:1475) om skyldighet att lämna upplysningar m.m. om krigsfångar och andra skyddade personer.

19 kap.

3 §[2]

Sekretess gäller för uppgift som hänför sig till ärende om förvärv, överlåtelse, upplåtelse eller användning av egendom, tjänst eller annan nyttighet, om det kan antas att det allmänna lider skada om uppgiften röjs. Begreppet tjänst omfattar inte arbete som för en myndighets behov utförs av dess egen eller någon annan myndighets personal, om det inte är fråga om ett arbete som en myndighet i konkurrens med andra myndigheter eller enskilda erbjuder sig att utföra.

Om ett ärende enligt första stycket rör upphandling, får uppgift som rör anbud eller som rör motsvarande erbjudande inom en kommun, *ett landsting* eller en myndighet eller mellan statliga myndigheter inte i något fall lämnas till någon annan än den som har lämnat anbudet eller erbjudandet förrän alla anbud eller erbjudanden offentliggörs eller beslut om leverantör och anbud fattats eller ärendet dessförinnan

Om ett ärende enligt första stycket rör upphandling, får uppgift som rör anbud eller som rör motsvarande erbjudande inom en kommun, *en region* eller en myndighet eller mellan statliga myndigheter inte i något fall lämnas till någon annan än den som har lämnat anbudet eller erbjudandet förrän alla anbud eller erbjudanden offentliggörs eller beslut om leverantör och anbud fattats eller ärendet dessförinnan

[1] Senaste lydelse 2013:972.
[2] Senaste lydelse 2016:1155.

har slutförts. Under en elektronisk auktion får dock lämnas sådana uppgifter som avses i 8 kap. 25 § lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, 8 kap. 25 § lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna eller 6 kap. 11 § lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

Om ett ärende enligt första stycket rör försäljning av lös egendom för det allmännas räkning, får uppgift som rör anbud eller som rör motsvarande erbjudande inom en kommun, *ett landsting* eller en myndighet eller mellan statliga myndigheter inte i något fall lämnas till någon annan än den som har lämnat anbudet eller erbjudandet förrän alla anbud eller erbjudanden offentliggörs eller avtal har slutits eller ärendet annars har slutförts.

har slutförts. Under en elektronisk auktion får dock lämnas sådana uppgifter som avses i 8 kap. 25 § lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, 8 kap. 25 § lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna eller 6 kap. 11 § lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

Om ett ärende enligt första stycket rör försäljning av lös egendom för det allmännas räkning, får uppgift som rör anbud eller som rör motsvarande erbjudande inom en kommun, *en region* eller en myndighet eller mellan statliga myndigheter inte i något fall lämnas till någon annan än den som har lämnat anbudet eller erbjudandet förrän alla anbud eller erbjudanden offentliggörs eller avtal har slutits eller ärendet annars har slutförts.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år. Beträffande en handling som anger villkoren i ett slutet avtal gäller sekretessen dock längst till dess att två år, eller hos statliga affärsverk, Försvarets materielverk och i kommunal affärsverksamhet fem år, har gått från det att avtalet slöts.

21 kap.

6 §

Sekretessen enligt 5 § hindrar inte att uppgifter som avses i 37 kap. 4 § lämnas till den nationella upplysningsbyrån enligt *vad* som föreskrivs i 6 kap. 1 § lagen (2006:544) om kommuners och *landstings* åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap och förordningen (1996:1475) om skyldighet att lämna upplysningar m.m. om krigsfångar och andra skyddade personer.

Sekretessen enligt 5 § hindrar inte att uppgifter som avses i 37 kap. 4 § lämnas till den nationella upplysningsbyrån enligt *det* som föreskrivs i 6 kap. 1 § lagen (2006:544) om kommuners och *regioners* åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap och förordningen (1996:1475) om skyldighet att lämna upplysningar m.m. om krigsfångar och andra skyddade personer.

25 kap.

11 §[3]

Sekretessen enligt 1 § hindrar inte att uppgift lämnas

1. från en myndighet som bedriver verksamhet som avses i 1 § i en kommun till en annan sådan myndighet i samma kommun,

2. från en myndighet som bedriver verksamhet som avses i 1 § i *ett landsting* till en annan sådan myndighet i samma *landsting*,	2. från en myndighet som bedriver verksamhet som avses i 1 § i *en region* till en annan sådan myndighet i samma *region*,
3. till en myndighet som bedriver verksamhet som avses i 1 § eller till en enskild vårdgivare enligt *vad* som föreskrivs om sammanhållen journalföring i patientdatalagen (2008:355),	3. till en myndighet som bedriver verksamhet som avses i 1 § eller till en enskild vårdgivare enligt *det* som föreskrivs om sammanhållen journalföring i patientdatalagen (2008:355),

4. till ett nationellt eller regionalt kvalitetsregister enligt patientdatalagen,

5. från en myndighet som bedriver verksamhet som avses i 1 § inom en kommun eller *ett landsting* till annan sådan myndighet för forskning eller framställning av statistik eller för administration på verksamhetsområdet, om det inte kan antas att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider men om uppgiften röjs, eller	5. från en myndighet som bedriver verksamhet som avses i 1 § inom en kommun eller *en region* till annan sådan myndighet för forskning eller framställning av statistik eller för administration på verksamhetsområdet, om det inte kan antas att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider men om uppgiften röjs, eller

6. till en enskild enligt vad som föreskrivs i

– lagen (1988:1473) om undersökning beträffande vissa smittsamma sjukdomar i brottmål,

– lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård,

– smittskyddslagen (2004:168),

– 6 och 7 kap. lagen (2006:351) om genetisk integritet m.m.,

– lagen (2006:496) om blodsäkerhet,

– lagen (2008:286) om kvalitets- och säkerhetsnormer vid hantering av mänskliga vävnader och celler,

– lagen (2012:263) om kvalitets- och säkerhetsnormer vid hantering av mänskliga organ eller förordning som har meddelats med stöd av den lagen, eller

– 2 kap. lagen (2017:612) om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård.

[3] Senaste lydelse 2017:614.

27 kap.

1 §[4]

Sekretess gäller i verksamhet som avser bestämmande av skatt eller fastställande av underlag för bestämmande av skatt eller som avser fastighetstaxering för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden.

Sekretess gäller vidare

1. i verksamhet som avser förande av eller uttag ur beskattningsdatabasen enligt lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden som har tillförts databasen,

2. hos kommun eller *landsting* för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden som Skatterättsnämnden har lämnat i ett ärende om förhandsbesked i en skatte- eller taxeringsfråga, och

2. hos kommun eller *region* för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden som Skatterättsnämnden har lämnat i ett ärende om förhandsbesked i en skatte- eller taxeringsfråga, och

3. hos Försäkringskassan för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden som Skatteverket har lämnat i ett ärende om särskild sjukförsäkringsavgift.

Med skatt avses i detta kapitel skatt på inkomst och annan direkt skatt samt omsättningsskatt, tull och annan indirekt skatt. Med skatt jämställs arbetsgivaravgift, prisregleringsavgift och liknande avgift, avgift enligt lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund, skattetillägg, återkallelseavgift och förseningsavgift samt expeditionsavgift och tilläggsavgift enligt lagen (2004:629) om trängselskatt. Med verksamhet som avser bestämmande av skatt jämställs verksamhet som avser bestämmande av pensionsgrundande inkomst.

Första och andra styckena gäller inte om annat följer av 3, 4 eller 6 §.

För uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år. För uppgift om avgift enligt lagen om avgift till registrerat trossamfund gäller dock sekretessen i högst sjuttio år.

30 kap.

25 §

Får *ett landsting* eller en kommun som inte ingår i *ett landsting* i samband med sådana överläggningar som avses i 9 och 13 §§ lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m. en uppgift från Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket som är sekretessreglerad enligt 23 § första stycket 1, blir sekretessbestämmelsen tillämplig på uppgiften även hos *landstinget* eller kommunen. Detta

Får *en region* eller en kommun som inte ingår i *en region* i samband med sådana överläggningar som avses i 9 och 13 §§ lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m. en uppgift från Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket som är sekretessreglerad enligt 23 § första stycket 1, blir sekretessbestämmelsen tillämplig på uppgiften även hos *regionen* eller kommunen. Detta

[4] Senaste lydelse 2016:1203.

gäller dock inte om det finns en primär sekretessbestämmelse till skydd för samma intresse som är tillämplig på uppgiften hos den mottagande myndigheten.

gäller dock inte om det finns en primär sekretessbestämmelse till skydd för samma intresse som är tillämplig på uppgiften hos den mottagande myndigheten.

31 kap.

Affärsverksamhet hos kommunala eller landstingskommunala företag

3 §[5]

Sekretess gäller i affärsverksamhet hos en bank, ett kreditmarknadsföretag eller ett värdepappersbolag som samverkande kommuner eller *landsting* utövar ett rättsligt bestämmande inflytande över för uppgift om en enskilds ekonomiska eller personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan lämnas ut utan att den enskilde lider skada eller men. I ett ärende enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner eller lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet gäller dock sekretess för sådana uppgifter endast om det kan antas att den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs.

Affärsverksamhet hos kommunala bolag

Sekretess gäller i affärsverksamhet hos en bank, ett kreditmarknadsföretag eller ett värdepappersbolag som samverkande kommuner eller *regioner* utövar ett rättsligt bestämmande inflytande över för uppgift om en enskilds ekonomiska eller personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan lämnas ut utan att den enskilde lider skada eller men. I ett ärende enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner eller lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet gäller dock sekretess för sådana uppgifter endast om det kan antas att den enskilde lider skada eller men om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

37 kap.

5 §

Sekretess enligt 4 § hindrar inte att uppgifter som avses i den paragrafen lämnas till den nationella upplysningsbyrån enligt *vad* som föreskrivs i 6 kap. 1 § lagen (2006:544) om kommuners och *landstings* åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap och

Sekretess enligt 4 § hindrar inte att uppgifter som avses i den paragrafen lämnas till den nationella upplysningsbyrån enligt *det* som föreskrivs i 6 kap. 1 § lagen (2006:544) om kommuners och *regioners* åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap och

[5] Senaste lydelse 2017:351.

förordningen (1996:1475) om skyldighet att lämna upplysningar m.m. om krigsfångar och andra skyddade personer.

förordningen (1996:1475) om skyldighet att lämna upplysningar m.m. om krigsfångar och andra skyddade personer.

38 kap.

7 §

Sekretess gäller hos kommuner och *landsting* i verksamhet som avser beredskap för extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap enligt lagen (2006:544) om kommuners och *landstings* åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap eller planering enligt förfogandelagen (1978:262)

Sekretess gäller hos kommuner och *regioner* i verksamhet som avser beredskap för extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap enligt lagen (2006:544) om kommuners och *regioners* åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap eller planering enligt förfogandelagen (1978:262)

1. för uppgift om en enskilds affärs- eller driftförhållanden, uppfinningar eller forskningsresultat, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs, och

2. för uppgift om andra ekonomiska eller personliga förhållanden än som avses i 1 för den som har trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med den som är föremål för verksamheten.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

44 kap.

5 §[6]

Rätten enligt 1 kap. 1 och 7 §§ tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 1 och 10 §§ yttrandefrihetsgrundlagen att meddela och offentliggöra uppgifter inskränks av den tystnadsplikt som följer *av*

1. beslut som har meddelats med stöd av 7 § lagen (1999:988) om förhör m.m. hos kommissionen för granskning av de svenska säkerhetstjänsternas författningsskyddande verksamhet,

2. 7 kap. 1 § 1 lagen (2006:544) om kommuners och *landstings* åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap,

3. 4 kap. 16 § försäkringsrörelselagen (2010:2043), och

4. 5 kap. 15 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares

Rätten enligt 1 kap. 1 och 7 §§ tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 1 och 10 §§ yttrandefrihetsgrundlagen att meddela och offentliggöra uppgifter inskränks av den tystnadsplikt som följer

1. *av* beslut som har meddelats med stöd av 7 § lagen (1999:988) om förhör m.m. hos kommissionen för granskning av de svenska säkerhetstjänsternas författningsskyddande verksamhet,

2. *av* 7 kap. 1 § 1 lagen (2006:544) om kommuners och *regioners* åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap,

3. *av* 4 kap. 16 § försäkringsrörelselagen (2010:2043), och

[6] Senaste lydelse 2018:1919.

och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige.	4. *av* 5 kap. 15 § lagen (1998:293) om utländska försäkringsgivares och tjänstepensionsinstituts verksamhet i Sverige.	

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

106 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk

Härigenom föreskrivs att 3, 5 b och 19 §§ lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
3 §[1]	
Kommuner och *landsting* ska informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter och det allmännas ansvar enligt denna lag och de föreskrifter som denna lag hänvisar till. Detsamma gäller statliga förvaltningsmyndigheter vars verksamhet är av betydelse för de nationella minoriteterna eller minoritetsspråken.	Kommuner och *regioner* ska informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter och det allmännas ansvar enligt denna lag och de föreskrifter som denna lag hänvisar till. Detsamma gäller statliga förvaltningsmyndigheter vars verksamhet är av betydelse för de nationella minoriteterna eller minoritetsspråken.
5 b §[2]	
Kommuner och *landsting* ska anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete.	Kommuner och *regioner* ska anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete.
Uppgifter om mål och riktlinjer som har antagits enligt första stycket ska på begäran lämnas till den myndighet som har uppföljningsansvar enligt 20 §.	
19 §	
Om det finns särskilda skäl får regeringen meddela föreskrifter om att en viss myndighet som lyder under regeringen ska undantas från tillämpningen av 8 §. Motsvarande gäller efter regeringens bemyndigande för *landsting* och kommun i fråga om kommunala myndigheter.	Om det finns särskilda skäl får regeringen meddela föreskrifter om att en viss myndighet som lyder under regeringen ska undantas från tillämpningen av 8 §. Motsvarande gäller efter regeringens bemyndigande för *region* och kommun i fråga om kommunala myndigheter.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse 2018:1367.
[2] Senaste lydelse 2018:1367.

107 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:1079) om tjänster på den inre marknaden

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (2009:1079) om tjänster på den inre marknaden ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 §	
Denna lag tillämpas i fråga om tjänster, dock inte	
1. finansiella tjänster,	
2. elektroniska kommunikationstjänster och tillhandahållande av kommunikationsnät,	
3. tjänster på transportområdet,	
4. tjänster som tillhandahålls av bemanningsföretag,	
5. tjänster som är förbehållna reglerade yrken inom hälso- och sjukvården samt läkemedelstjänster utförda av yrkesverksamma inom hälso- och sjukvården och som utförs för att bedöma, bibehålla eller återställa patienters hälsotillstånd,	
6. audiovisuella tjänster och ljudradiosändningar,	
7. tillhandahållande av hasardspel där penningvärden satsas,	
8. tjänster som är förenade med offentlig maktutövning,	
9. sociala tjänster som rör subventionerat boende, barnomsorg och stöd till permanent eller tillfälligt behövande familjer och enskilda, och som tillhandahålls av eller utförs på uppdrag av stat, kommun eller *landsting*, eller av välgörenhetsorganisationer erkända av stat, kommun eller *landsting*, och	9. sociala tjänster som rör subventionerat boende, barnomsorg och stöd till permanent eller tillfälligt behövande familjer och enskilda, och som tillhandahålls av eller utförs på uppdrag av stat, kommun eller *region*, eller av välgörenhetsorganisationer erkända av stat, kommun eller *region*, och
10. privata säkerhetstjänster.	
Lagen tillämpas inte på skatteområdet.	

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

108 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:294) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting

Härigenom föreskrivs att rubriken till lagen (2010:294) om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och landsting ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
Lag om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och *landsting*	**Lag om säkerhetskontroll vid offentliga sammanträden i kommuner och *regioner***

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

109 Förslag till lag om ändring i luftfartslagen (2010:500)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 2 § och 7 kap. 3 § luftfartslagen (2010:500) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 kap.	
2 §	
Ett luftfartyg får registreras i Sverige bara om det helt ägs av	
1. svenska staten,	
2. svensk kommun eller *svenskt landsting*,	2. svensk kommun eller *region*,
3. medborgare i ett land inom Europeiska unionen (EU-land) eller dödsboet efter en sådan person,	
4. bolag, förening, samfällighet eller stiftelse som har svensk nationalitet eller har sitt säte i ett EU-land, eller	
5. europeiska ekonomiska intressegrupperingar som har sitt säte i Sverige.	
Även om förutsättningar enligt första stycket inte föreligger får ett luftfartyg registreras i Sverige, om det brukas av någon som avses i första stycket och denne har ett drifttillstånd som är utfärdat i Sverige.	
Transportstyrelsen får i ett enskilt fall besluta att ett luftfartyg får registreras i Sverige även om förutsättningar enligt första eller andra stycket inte föreligger. Ett sådant beslut får fattas bara om luftfartyget i regel används med utgångspunkt i Sverige.	
7 kap.	
3 §	
Ett drifttillstånd får ges endast till	
1. svenska staten,	
2. svenska kommuner eller *landsting*,	2. svenska kommuner eller *regioner*,
3. medborgare i ett land inom Europeiska unionen (EU-land) som har sitt hemvist i Sverige eller till dödsbo efter en sådan person,	
4. svenska handelsbolag som endast har bolagsmän som är medborgare i ett EU-land,	
5. svenska föreningar, samfund eller stiftelser, som i styrelsen endast har ledamöter som är medborgare i ett EU-land,	
6. svenska aktiebolag, om majoriteten av kapitalvärdet och röstvärdet ägs av medborgare i ett EU-land eller av någon som kan få tillstånd enligt denna paragraf,	
7. europeiska ekonomiska intressegrupperingar som har sitt säte i Sverige.	
Om ägaren till ett aktiebolag som ansöker om tillstånd enligt denna paragraf är ett annat aktiebolag, ska det som sägs i första stycket 6 också gälla det bolaget.	

Ett tillstånd förfaller, om kraven i första och andra styckena inte längre är uppfyllda och rättelse inte sker inom den tid som bestäms av den myndighet som har meddelat tillståndet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får, om det finns särskilda skäl, i ett enskilt fall besluta om undantag från denna paragraf.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

110 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:566) om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (2010:566) om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 §[1]	
Lagen gäller för vidareutnyttjande av sådana handlingar som tillhandahålls av statliga och kommunala myndigheter.	
Lagen gäller också för vidareutnyttjande av sådana handlingar som tillhandahålls av de organ som anges i bilagan till offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), om handlingarna hör till den verksamhet som anges där, samt sådana handlingar som tillhandahålls av aktiebolag, handelsbolag, ekonomiska föreningar och stiftelser där kommuner eller *landsting* utövar ett rättsligt bestämmande inflytande. Dessa organ ska vid tillämpningen av denna lag jämställas med myndigheter.	Lagen gäller också för vidareutnyttjande av sådana handlingar som tillhandahålls av de organ som anges i bilagan till offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), om handlingarna hör till den verksamhet som anges där, samt sådana handlingar som tillhandahålls av aktiebolag, handelsbolag, ekonomiska föreningar och stiftelser där kommuner eller *regioner* utövar ett rättsligt bestämmande inflytande. Dessa organ ska vid tillämpningen av denna lag jämställas med myndigheter.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse 2015:289.

111 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar

Härigenom föreskrivs att 3–10 §§ lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar[1] ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
3 §[2]	
Denna lag gäller för *landstingen*. Lagen gäller också, med undantag för 8 § 1, för Gotlands kommun. Det som sägs om *ett landsting* i 5–10 §§ gäller i sådant fall kommunen.	Denna lag gäller för *regionerna*. Lagen gäller också, med undantag för 8 § 1, för Gotlands kommun. Det som sägs om *en region* i 5–10 §§ gäller i sådant fall kommunen.
4 §[3]	
Ett landsting får besluta att landstingsfullmäktige och landstingsstyrelsen i stället ska betecknas regionfullmäktige och regionstyrelsen. Det som sägs i andra författningar om landstingsfullmäktige och landstingsstyrelsen gäller i sådant fall regionfullmäktige och regionstyrelsen.	
Gotlands kommun får besluta att kommunfullmäktige och kommunstyrelsen i stället ska betecknas regionfullmäktige och regionstyrelsen. Det som sägs i andra författningar om kommunfullmäktige och kommunstyrelsen gäller i sådant fall regionfullmäktige och regionstyrelsen.	
Vid genomförande av val enligt vallagen (2005:837) *ska dock beteckningen landstingsfullmäktige användas vid val i landstinget. Vid val* i Gotlands kommun ska beteckningen kommunfullmäktige användas.	Vid genomförande av val enligt vallagen (2005:837) i Gotlands kommun ska *dock* beteckningen kommunfullmäktige användas.
5 §[4]	
Ett landsting ska	*En region* ska

1. utarbeta och fastställa en strategi för länets utveckling och samordna insatser för genomförandet av strategin,

[1] Senaste lydelse av lagens rubrik 2018:1348.
[2] Senaste lydelse 2018:1348.
[3] Senaste lydelse 2018:1348. Ändringen innebär bl.a. att första stycket tas bort.
[4] Senaste lydelse 2018:1348.

2. trots 2 kap. 8 § andra stycket kommunallagen (2017:725) besluta om användningen av vissa statliga medel för regionalt tillväxtarbete, och

3. följa upp, låta utvärdera och årligen till regeringen redovisa resultaten av det regionala tillväxtarbetet.

6 §[5]

Ett landsting får utföra uppgifter inom ramen för EU:s strukturfondsprogram.	*En region* får utföra uppgifter inom ramen för EU:s strukturfondsprogram.

7 §[6]

Ett landsting ska upprätta och fastställa länsplaner för regional transportinfrastruktur.	*En region* ska upprätta och fastställa länsplaner för regional transportinfrastruktur.

8 §[7]

Ett landsting ska samverka med	*En region* ska samverka med

1. länets kommuner, och
2. länsstyrelsen och övriga berörda statliga myndigheter.

9 §[8]

Ett landsting ska samråda med företrädare för berörda organisationer och näringslivet i länet.	*En region* ska samråda med företrädare för berörda organisationer och näringslivet i länet.

10 §[9]

Statliga myndigheter som bedriver verksamhet i länet ska beakta den strategi som fastställts för länets utveckling.

Länsstyrelsen och övriga statliga myndigheter ska inom sina verksamhetsområden lämna *landstinget* det biträde som *det* behöver för regionalt tillväxtarbete och regional transportinfrastrukturplanering. De ska också löpande informera *landstinget* om pågående och planerade verksamheter som har betydelse för länets utveckling.	Länsstyrelsen och övriga statliga myndigheter ska inom sina verksamhetsområden lämna *regionen* det biträde som *den* behöver för regionalt tillväxtarbete och regional transportinfrastrukturplanering. De ska också löpande informera *regionen* om pågående och planerade verksamheter som har betydelse för länets utveckling.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[5] Senaste lydelse 2018:1348.
[6] Senaste lydelse 2018:1348.
[7] Senaste lydelse 2018:1348.
[8] Senaste lydelse 2018:1348.
[9] Senaste lydelse 2018:1348.

112 Förslag till lag om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659)

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 3 § patientsäkerhetslagen (2010:659) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 kap.	
3 §	
Med *vårdgivare* avses i denna lag statlig myndighet, *landsting* och kommun i fråga om sådan hälso- och sjukvård som myndigheten, *landstinget* eller kommunen har ansvar för samt annan juridisk person eller enskild näringsidkare som bedriver hälso- och sjukvård.	Med *vårdgivare* avses i denna lag statlig myndighet, *region* och kommun i fråga om sådan hälso- och sjukvård som myndigheten, *regionen* eller kommunen har ansvar för samt annan juridisk person eller enskild näringsidkare som bedriver hälso- och sjukvård.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

113 Förslag till lag om ändring i radio- och tv-lagen (2010:696)

Härigenom föreskrivs att 13 kap. 4 § och 18 kap. 5 § radio- och tv-lagen (2010:696) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
13 kap.	
4 §	
Tillstånd att sända analog kommersiell radio får endast ges till en fysisk eller juridisk person som har finansiella och tekniska förutsättningar att sända under hela tillståndsperioden.	
Staten, *landsting* eller kommuner får inte inneha tillstånd att sända analog kommersiell radio, vare sig direkt eller indirekt genom	Staten, *regioner* eller kommuner får inte inneha tillstånd att sända analog kommersiell radio, vare sig direkt eller indirekt genom
1. ett företag i vilket ett eller flera sådana subjekt har en del som för dem gemensamt motsvarar minst tjugo procent av samtliga aktier eller andelar eller genom avtal har ett bestämmande inflytande, eller	
2. ett företag som enligt 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554) är ett dotterföretag till ett företag som avses i 1.	
18 kap.	
5 §[1]	
Tillstånd att sända kommersiell radio får återkallas om	
1. tillståndshavaren inte inlett sändningsverksamheten inom sex månader efter tillståndets början,	
2. tillståndshavaren inte utnyttjat rätten att sända eller sänt endast i obetydlig omfattning under en sammanhängande tid av minst fyra veckor,	
3. tillståndshavaren väsentligt brutit mot någon av 14 kap. 2 § samt 15 kap. 1–4, 8–9 a och 10 §§, eller	
4. domstol har funnit att ett program innefattat ett yttrandefrihetsbrott som innebär ett allvarligt missbruk av yttrandefriheten.	
Förfogar en fysisk eller juridisk person, utan tillåtelse från Myndigheten för press, radio och tv, över mer än ett tillstånd för analog kommersiell radio i ett sändningsområde, och finns det skäl att anta att förfogandet kan inverka menligt på konkurrensen, får det eller de tillstånd återkallas som har lämnats efter det första tillståndet.	
Har Myndigheten för press, radio och tv medgett överlåtelse trots att tillståndshavaren redan förfogar över tillstånd att sända analog kommersiell radio i samma sändningsområde, och finns det skäl att anta att överlåtelsen kan inverka menligt på konkurrensen, får tillståndet återkallas endast om beslutet om överlåtelsen grundats på felaktiga eller ofullständiga uppgifter från tillståndshavaren. Återkallelsen ska då avse det eller de tillstånd som överlåtits.	

[1] Senaste lydelse 2018:1145.

Om staten, *landsting* eller kommuner innehar ett tillstånd att sända kommersiell radio på det sätt som anges i 13 kap. 4 § andra stycket ska Myndigheten för press, radio och tv återkalla det tillståndet.	Om staten, *regioner* eller kommuner innehar ett tillstånd att sända kommersiell radio på det sätt som anges i 13 kap. 4 § andra stycket ska Myndigheten för press, radio och tv återkalla det tillståndet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

114 Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 3 och 6 §§, 4 kap. 15 §, 15 kap. 14, 30, 31, 39 och 40 §§, 16 kap. 48–50 §§, 17 kap. 17–19 och 21, 21 a, 23 och 26 a §§, 18 kap. 13, 27, 29 och 30 §§, 19 kap. 40–43 och 44 a §§, 20 kap. 18, 19 d och 22 §§, 21 kap. 15 §, 23 kap. 1, 5, 6, 8 och 9 §§, 26 kap. 17 §, 28 kap. 5 och 12 §§ och 29 kap. 1, 6, 10 och 26 §§ och rubrikerna närmast före 2 kap. 3 §, 15 kap. 31 §, 17 kap. 18 §, 18 kap. 29 §, 28 kap. 5 och 12 §§ och 29 kap. 6 § skollagen (2010:800) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	2 kap.
Landsting	*Regioner*
	3 §[1]
Ett landsting får vara huvudman för gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna i den utsträckning som anges i denna lag.	*En region* får vara huvudman för gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna i den utsträckning som anges i denna lag.
I *ett landsting* som är huvudman för sådana skolformer som anges i första stycket ska det finnas en eller flera nämnder som ska fullgöra *landstingets* uppgifter enligt denna lag.	I *en region* som är huvudman för sådana skolformer som anges i första stycket ska det finnas en eller flera nämnder som ska fullgöra *regionens* uppgifter enligt denna lag.
För en sådan nämnd som avses i andra stycket gäller det som är föreskrivet om nämnder i kommunallagen (2017:725).	
	6 §
För att ett bolag eller en förening, där en kommun eller *ett landsting* äger aktier eller andelar eller på annat sätt har ett rättsligt inflytande över verksamheten, ska godkännas som huvudman enligt 5 § gäller utöver vad som föreskrivs där att	För att ett bolag eller en förening, där en kommun eller *en region* äger aktier eller andelar eller på annat sätt har ett rättsligt inflytande över verksamheten, ska godkännas som huvudman enligt 5 § gäller utöver vad som föreskrivs där att
1. bestämmanderätten inte tillkommer enbart en eller flera kommuner eller *landsting* eller juridiska personer där en kommun eller *ett landsting* genom ägande	1. bestämmanderätten inte tillkommer enbart en eller flera kommuner eller *regioner* eller juridiska personer där en kommun eller *en region* genom ägande eller

[1] Senaste lydelse 2017:759.

eller på annat sätt har ett rättsligt bestämmande inflytande,	på annat sätt har ett rättsligt bestämmande inflytande,
2. samverkan mellan en kommun eller *ett landsting* och en enskild är nödvändig för att verksamheten ska komma till stånd, och	2. samverkan mellan en kommun eller *en region* och en enskild är nödvändig för att verksamheten ska komma till stånd, och

3. det finns särskilda skäl med hänsyn till utbildningens innehåll eller utformning.

4 kap.

15 §[2]

En kommun eller *ett landsting* får inrätta lokala styrelser inom den del av skolväsendet som kommunen eller *landstinget* är huvudman för enligt bestämmelserna om självförvaltningsorgan i 8 kap. 4–8 §§ kommunallagen (2017:725) om inte annat följer av denna lag.	En kommun eller *en region* får inrätta lokala styrelser inom den del av skolväsendet som kommunen eller *regionen* är huvudman för enligt bestämmelserna om självförvaltningsorgan i 8 kap. 4–8 §§ kommunallagen (2017:725) om inte annat följer av denna lag.

15 kap.

14 §[3]

Antagningsorganisationen får vara gemensam för gymnasieskolan, gymnasiesärskolan, kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och särskild utbildning för vuxna på gymnasial nivå.

Antagningsorganisationen får vara gemensam för gymnasieskola anordnad av kommuner, *landsting* och enskilda huvudmän.	Antagningsorganisationen får vara gemensam för gymnasieskola anordnad av kommuner, *regioner* och enskilda huvudmän.

30 §

Varje kommun ansvarar för att ungdomarna i kommunen erbjuds gymnasieutbildning av god kvalitet.

Kommunen kan erbjuda utbildning som den själv anordnar eller utbildning som anordnas av en annan kommun eller *ett landsting* enligt samverkansavtal med kommunen eller *landstinget.* Kommuner som har ingått ett samverkansavtal bildar ett samverkansområde för utbildningen.	Kommunen kan erbjuda utbildning som den själv anordnar eller utbildning som anordnas av en annan kommun eller *en region* enligt samverkansavtal med kommunen eller *regionen*. Kommuner som har ingått ett samverkansavtal bildar ett samverkansområde för utbildningen.

Vilka utbildningar som erbjuds och antalet platser på dessa ska så långt det är möjligt anpassas med hänsyn till ungdomarnas önskemål.

[2] Senaste lydelse 2017:759.
[3] Senaste lydelse 2012:109.

Utbildning anordnad av landsting	*Utbildning anordnad av regioner*
31 §[4]	
Ett landsting får anordna utbildningar på sådana nationella program som avser naturbruk och omvårdnad.	*En region* får anordna utbildningar på sådana nationella program som avser naturbruk och omvårdnad.
Efter överenskommelse med en kommun får *landstinget* anordna utbildning även på andra nationella program.	Efter överenskommelse med en kommun får *regionen* anordna utbildning även på andra nationella program.
Av 17 kap. 17 och 18 §§ följer vilken utbildning på introduktionsprogram som får anordnas av *ett landsting.*	Av 17 kap. 17 och 18 §§ följer vilken utbildning på introduktionsprogram som får anordnas av *en region.*
Av 17 a kap. 2 § följer att *ett landsting* som anordnar utbildning på teknikprogrammet också får anordna vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år.	Av 17 a kap. 2 § följer att *en region* som anordnar utbildning på teknikprogrammet också får anordna vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år.
39 §	
Avgifter får inte tas ut för insatser för omvårdnad i boendet eller habilitering som tillhandahålls av staten, en kommun eller *ett landsting* i anslutning till en gymnasieskola med Rh-anpassad utbildning.	Avgifter får inte tas ut för insatser för omvårdnad i boendet eller habilitering som tillhandahålls av staten, en kommun eller *en region* i anslutning till en gymnasieskola med Rh-anpassad utbildning.
Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter för kost och logi.	
40 §	
Hemkommunen ska betala ersättning för kostnader för boende och omvårdnad i boendet för elever på Rh-anpassad utbildning. *Hemlandstinget* eller, i förekommande fall hemkommunen, ska betala ersättning för kostnader för habilitering. Ersättningarna ska betalas till den huvudman som enligt avtal med staten svarar för verksamheten.	Hemkommunen ska betala ersättning för kostnader för boende och omvårdnad i boendet för elever på Rh-anpassad utbildning. *Hemregionen* eller, i förekommande fall hemkommunen, ska betala ersättning för kostnader för / Prop.><2018/19:162><\/ PAGE *MERGEFORMAT352 / PAGE*MERGEFORMAT353 / PAGE
Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om ersättningar enligt första stycket.	

[4] Senaste lydelse 2014:530.

16 kap.

48 §

Innan en kommun eller *ett landsting* tar emot en sökande som inte är hemmahörande i kommunen eller samverkansområdet för utbildningen ska yttrande inhämtas från den sökandes hemkommun. Yttrande behöver dock inte inhämtas, om det med hänsyn till tidigare avgivet yttrande eller av andra skäl är onödigt.

Innan en kommun eller *en region* tar emot en sökande som inte är hemmahörande i kommunen eller samverkansområdet för utbildningen ska yttrande inhämtas från den sökandes hemkommun. Yttrande behöver dock inte inhämtas, om det med hänsyn till tidigare avgivet yttrande eller av andra skäl är onödigt.

49 §[5]

En elev som har påbörjat ett nationellt program eller en nationell inriktning och som därefter flyttar från kommunen eller samverkansområdet för utbildningen, har rätt att fullfölja utbildningen på det påbörjade programmet eller den påbörjade inriktningen, om den nya hemkommunen erbjuder sådan utbildning.

Erbjuder den nya hemkommunen inte den aktuella utbildningen, har eleven rätt att efter eget val fullfölja sin utbildning i en annan kommun eller *ett landsting* som anordnar utbildningen.

En elev som med anledning av placering i ett hem för vård eller boende enligt 6 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) flyttar från kommunen eller samverkansområdet för utbildningen, har rätt att fullfölja utbildningen på det påbörjade programmet eller den påbörjade inriktningen i den kommun där hemmet för vård eller boende är beläget, om kommunen erbjuder sådan utbildning. Om den inte erbjuder den aktuella utbildningen, har eleven rätt att efter eget val fullfölja sin utbildning i en annan kommun eller *ett landsting* som anordnar utbildningen, om detta inte hindrar eleven från att vistas i hemmet för vård eller boende.

Erbjuder den nya hemkommunen inte den aktuella utbildningen, har eleven rätt att efter eget val fullfölja sin utbildning i en annan kommun eller *en region* som anordnar utbildningen.

En elev som med anledning av placering i ett hem för vård eller boende enligt 6 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) flyttar från kommunen eller samverkansområdet för utbildningen, har rätt att fullfölja utbildningen på det påbörjade programmet eller den påbörjade inriktningen i den kommun där hemmet för vård eller boende är beläget, om kommunen erbjuder sådan utbildning. Om den inte erbjuder den aktuella utbildningen, har eleven rätt att efter eget val fullfölja sin utbildning i en annan kommun eller *en region* som anordnar utbildningen, om detta inte hindrar eleven från att vistas i hemmet för vård eller boende.

[5] Senaste lydelse 2015:176.

49 a §[6]

En elev som har påbörjat ett nationellt program eller en nationell inriktning och som därefter placeras i ett sådant hem för vård eller boende som avses i 6 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) och som är beläget i en annan kommun än hemkommunen eller samverkansområdet för utbildningen har rätt att i hemkommunen fullfölja utbildningen på det påbörjade programmet eller den påbörjade inriktningen när eleven efter placeringen återvänder till hemkommunen, om den erbjuder sådan utbildning. Detsamma gäller den elev som har påbörjat ett nationellt program eller en nationell inriktning i den kommun där hemmet för vård eller boende är beläget.

Erbjuder hemkommunen inte den aktuella utbildningen, har eleven rätt att efter eget val fullfölja sin utbildning i en annan kommun eller *ett landsting* som anordnar utbildningen.

Erbjuder hemkommunen inte den aktuella utbildningen, har eleven rätt att efter eget val fullfölja sin utbildning i en annan kommun eller *en region* som anordnar utbildningen.

50 §

En kommun som på ett nationellt program har antagit en elev som inte är hemmahörande i kommunen eller i samverkansområdet för utbildningen ska ersättas för sina kostnader för elevens utbildning av dennes hemkommun (interkommunal ersättning).

Första stycket gäller även *ett landsting* som på ett nationellt program har antagit en elev som inte är hemmahörande i samverkansområdet för utbildningen.

Första stycket gäller även *en region* som på ett nationellt program har antagit en elev som inte är hemmahörande i samverkansområdet för utbildningen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om interkommunal ersättning.

17 kap.

17 §[7]

Ett landsting som anordnar ett nationellt program får anordna programinriktat val som är inriktat mot det nationella programmet.

En region som anordnar ett nationellt program får anordna programinriktat val som är inriktat mot det nationella programmet.

Utbildning anordnad av landsting

Utbildning anordnad av regioner

18 §

Ett landsting får, utöver vad som följer av 17 §, efter överenskommelse med en kommun

En region får, utöver vad som följer av 17 §, efter överenskommelse med en kommun

[6] Senaste lydelse 2015:176.
[7] Senaste lydelse 2018:749.

anordna yrkesintroduktion och individuellt alternativ.

anordna yrkesintroduktion och individuellt alternativ.

19 §[8]

En kommun eller *ett landsting* som anordnar programinriktat val som har utformats för en grupp elever eller yrkesintroduktion som har utformats för en grupp elever ska ta emot alla de behöriga sökande till utbildningen som hör hemma i kommunen eller samverkansområdet för utbildningen.

En kommun eller *en region* som anordnar programinriktat val som har utformats för en grupp elever eller yrkesintroduktion som har utformats för en grupp elever ska ta emot alla de behöriga sökande till utbildningen som hör hemma i kommunen eller samverkansområdet för utbildningen.

En elev som vistas i kommunen eller samverkansområdet för utbildningen på grund av placering i ett sådant hem för vård eller boende som avses i 6 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) ska vid beslut om mottagande enligt första stycket jämställas med den som är hemmahörande i kommunen eller samverkansområdet för utbildningen.

Om det finns platser över på utbildningen, sedan alla sökande som ska tas emot enligt första och andra styckena har antagits, får kommunen eller *landstinget* ta emot andra behöriga sökande till utbildningen.

Om det finns platser över på utbildningen, sedan alla sökande som ska tas emot enligt första och andra styckena har antagits, får kommunen eller *regionen* ta emot andra behöriga sökande till utbildningen.

21 §[9]

En kommun som anordnar programinriktat val som har utformats för en enskild elev, yrkesintroduktion som har utformats för en enskild elev, individuellt alternativ eller språkintroduktion får ta emot ungdomar som uppfyller behörighetsvillkoren för respektive utbildning även om de inte kommer från kommunen.

Även *ett landsting* som anordnar programinriktat val som har utformats för en enskild elev, yrkesintroduktion som har utformats för en enskild elev eller individuellt alternativ, får ta emot behöriga ungdomar till utbildningen oberoende av vilken kommun de kommer från.

Även *en region* som anordnar programinriktat val som har utformats för en enskild elev, yrkesintroduktion som har utformats för en enskild elev eller individuellt alternativ, får ta emot behöriga ungdomar till utbildningen oberoende av vilken kommun de kommer från.

21 a §[10]

En kommun som anordnar sådan utbildning som avses i 21 § första stycket ska ta emot ungdomar som

En kommun som anordnar sådan utbildning som avses i 21 § första stycket ska ta emot ungdomar som

[8] Senaste lydelse 2018:749.
[9] Senaste lydelse 2018:749.
[10] Senaste lydelse 2015:176.

uppfyller behörighetsvillkoren för respektive utbildning om de på grund av placering i ett sådant hem för vård eller boende som avses i 6 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) vistas i kommunen eller samverkansområdet för utbildningen. Det gäller också för *ett landsting* som anordnar sådan utbildning som avses i 21 § andra stycket.

uppfyller behörighetsvillkoren för respektive utbildning om de på grund av placering i ett sådant hem för vård eller boende som avses i 6 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) vistas i kommunen eller samverkansområdet för utbildningen. Det gäller också för *en region* som anordnar sådan utbildning som avses i 21 § andra stycket.

23 §[11]

En kommun som på programinriktat val har antagit en elev som inte är hemmahörande i kommunen eller samverkansområdet för utbildningen, ska ersättas för sina kostnader för elevens utbildning av dennes hemkommun (interkommunal ersättning).

Första stycket gäller även *ett landsting* som på programinriktat val antagit en elev som inte är hemmahörande i samverkansområdet för utbildningen.

Första stycket gäller även *en region* som på programinriktat val antagit en elev som inte är hemmahörande i samverkansområdet för utbildningen.

Om inte den anordnande huvudmannen och hemkommunen kommer överens om annat, ska den interkommunala ersättningen beräknas enligt 24–27 §§.

26 a §[12]

En kommun eller *ett landsting* som enligt 19 § andra stycket har tagit emot en elev på programinriktat val som har utformats för en grupp elever eller yrkesintroduktion som har utformats för en grupp elever ska ersättas för sina kostnader för elevens utbildning av elevens hemkommun. Detsamma gäller den kommun eller *det landsting* som enligt 21 a § har tagit emot en elev på programinriktat val som har utformats för en enskild elev, yrkesintroduktion som har utformats för en enskild elev, individuellt alternativ eller språkintroduktion.

En kommun eller *en region* som enligt 19 § andra stycket har tagit emot en elev på programinriktat val som har utformats för en grupp elever eller yrkesintroduktion som har utformats för en grupp elever ska ersättas för sina kostnader för elevens utbildning av elevens hemkommun. Detsamma gäller den kommun eller *region* som enligt 21 a § har tagit emot en elev på programinriktat val som har utformats för en enskild elev, yrkesintroduktion som har utformats för en enskild elev, individuellt alternativ eller språkintroduktion.

[11] Senaste lydelse 2018:749.
[12] Senaste lydelse 2018:749.

Om den anordnande huvudmannen och elevens hemkommun inte kommer överens om annat ska ersättningen för utbildningen motsvara anordnarens självkostnad.

18 kap.

13 §[13]

Antagningsorganisationen får vara gemensam för gymnasiesärskolan, gymnasieskolan, särskild utbildning för vuxna på gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå.

Antagningsorganisationen får vara gemensam för gymnasiesärskola anordnad av kommuner, *landsting* och enskilda huvudmän.	Antagningsorganisationen får vara gemensam för gymnasiesärskola anordnad av kommuner, *regioner* och enskilda huvudmän.

27 §[14]

Varje kommun ansvarar för att alla ungdomar i kommunen som tillhör gymnasiesärskolans målgrupp erbjuds utbildning av god kvalitet i gymnasiesärskolan.

Kommunen får erbjuda utbildning som den själv anordnar eller utbildning som anordnas av en annan kommun eller *ett landsting* enligt samverkansavtal med kommunen eller *landstinget.* Kommuner som har ingått ett samverkansavtal bildar ett samverkansområde för utbildningen.	Kommunen får erbjuda utbildning som den själv anordnar eller utbildning som anordnas av en annan kommun eller *en region* enligt samverkansavtal med kommunen eller *regionen.* Kommuner som har ingått ett samverkansavtal bildar ett samverkansområde för utbildningen.

Vilka utbildningar som erbjuds och antalet platser på dessa ska så långt det är möjligt anpassas med hänsyn till ungdomarnas önskemål.

Utbildning får anordnas av landsting	*Utbildning får anordnas av regioner*[15]

29 §[16]

Efter överenskommelse med en kommun får *ett landsting* anordna utbildning i gymnasiesärskolan på nationella och individuella program.	Efter överenskommelse med en kommun får *en region* anordna utbildning i gymnasiesärskolan på nationella och individuella program.

30 §[17]

Elever i gymnasiesärskola med offentlig huvudman har rätt till kostnadsfri skolskjuts inom hemkommunen från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan

[13] Senaste lydelse 2012:109.
[14] Senaste lydelse 2012:109.
[15] Senaste lydelse 2012:109.
[16] Senaste lydelse 2012:109.
[17] Senaste lydelse 2012:109.

skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet.

För elever som går i en annan kommuns gymnasiesärskola ska hemkommunen anordna skolskjuts i de fall det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter.

Elevens hemkommun eller *det landsting* som anordnar utbildningen ska ombesörja att skolskjuts anordnas enligt första stycket.

Elevens hemkommun eller *den region* som anordnar utbildningen ska ombesörja att skolskjuts anordnas enligt första stycket.

19 kap.

40 §[18]

En kommun får ta emot en elev från en annan kommun på ett individuellt program i sin gymnasiesärskola under förutsättning att hemkommunen har bedömt att eleven inte kan följa undervisningen på ett nationellt program. Även *ett landsting* får ta emot en elev på ett individuellt program under samma förutsättning.

Det som sägs i första stycket gäller dock endast om hemkommunen och den mottagande kommunen eller *landstinget* kommer överens om ersättningen för utbildningen.

En kommun får ta emot en elev från en annan kommun på ett individuellt program i sin gymnasiesärskola under förutsättning att hemkommunen har bedömt att eleven inte kan följa undervisningen på ett nationellt program. Även *en region* får ta emot en elev på ett individuellt program under samma förutsättning.

Det som sägs i första stycket gäller dock endast om hemkommunen och den mottagande kommunen eller *regionen* kommer överens om ersättningen för utbildningen.

40 a §[19]

En kommun eller *ett landsting* ska ta emot en elev på ett individuellt program om

En kommun eller *en region* ska ta emot en elev på ett individuellt program om

1. eleven vistas i kommunen eller samverkansområdet för utbildningen på grund av placering i ett sådant hem för vård eller boende som avses i 6 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453), och
2. hemkommunen har bedömt att eleven inte kan följa undervisningen på ett nationellt program.

41 §[20]

Innan en kommun tar emot en sökande som inte är hemmahörande i kommunen eller samverkansområdet för utbildningen ska yttrande inhämtas från den

Innan en kommun tar emot en sökande som inte är hemmahörande i kommunen eller samverkansområdet för utbildningen ska yttrande inhämtas från den

[18] Senaste lydelse 2012:109.
[19] Senaste lydelse 2015:176.
[20] Senaste lydelse 2012:109.

sökandes hemkommun. Yttrandet ska innehålla uppgift om huruvida eleven tillhör gymnasiesärskolans målgrupp. Detsamma gäller innan *ett landsting* tar emot en sökande. I de fall där eleven har sökt till ett individuellt program ska yttrandet också innehålla uppgifter om huruvida eleven kan följa ett nationellt program och om överenskommelse om ersättning för utbildningen enligt 40 §.

sökandes hemkommun. Yttrandet ska innehålla uppgift om huruvida eleven tillhör gymnasiesärskolans målgrupp. Detsamma gäller innan *en region* tar emot en sökande. I de fall där eleven har sökt till ett individuellt program ska yttrandet också innehålla uppgifter om huruvida eleven kan följa ett nationellt program och om överenskommelse om ersättning för utbildningen enligt 40 §.

42 §[21]

En elev som har påbörjat ett nationellt program eller en nationell inriktning och som därefter flyttar från kommunen eller samverkansområdet för utbildningen, har rätt att fullfölja utbildningen på det påbörjade programmet eller den påbörjade inriktningen, om den nya hemkommunen erbjuder sådan utbildning.

Erbjuder den nya hemkommunen inte den aktuella utbildningen, har eleven rätt att efter eget val fullfölja sin utbildning i en annan kommun eller *ett landsting* som anordnar utbildningen.

En elev som med anledning av placering i ett hem för vård eller boende enligt 6 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) flyttar från kommunen eller samverkansområdet för utbildningen, har rätt att fullfölja utbildningen på det påbörjade programmet eller den påbörjade inriktningen i den kommun där hemmet för vård eller boende är beläget, om kommunen erbjuder sådan utbildning. Om den inte erbjuder den aktuella utbildningen, har eleven rätt att efter eget val fullfölja sin utbildning i en annan kommun eller *ett landsting* som anordnar utbildningen, om detta inte hindrar eleven från att vistas i hemmet för vård eller boende.

Erbjuder den nya hemkommunen inte den aktuella utbildningen, har eleven rätt att efter eget val fullfölja sin utbildning i en annan kommun eller *en region* som anordnar utbildningen.

En elev som med anledning av placering i ett hem för vård eller boende enligt 6 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) flyttar från kommunen eller samverkansområdet för utbildningen, har rätt att fullfölja utbildningen på det påbörjade programmet eller den påbörjade inriktningen i den kommun där hemmet för vård eller boende är beläget, om kommunen erbjuder sådan utbildning. Om den inte erbjuder den aktuella utbildningen, har eleven rätt att efter eget val fullfölja sin utbildning i en annan kommun eller *en region* som anordnar utbildningen, om detta inte hindrar eleven från att vistas i hemmet för vård eller boende.

[21] Senaste lydelse 2015:176.

42 a §[22]

En elev som har påbörjat ett nationellt program eller en nationell inriktning och som därefter placeras i ett sådant hem för vård eller boende som avses i 6 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) och som är beläget i en annan kommun än hemkommunen eller samverkansområdet för utbildningen har rätt att i hemkommunen fullfölja utbildningen på det påbörjade programmet eller den påbörjade inriktningen när eleven efter placeringen återvänder till hemkommunen, om den erbjuder sådan utbildning. Detsamma gäller den elev som har påbörjat ett nationellt program eller en nationell inriktning i den kommun där hemmet för vård eller boende är beläget.

Erbjuder hemkommunen inte den aktuella utbildningen, har eleven rätt att efter eget val fullfölja sin utbildning i en annan kommun eller *ett landsting* som anordnar utbildningen.

Erbjuder hemkommunen inte den aktuella utbildningen, har eleven rätt att efter eget val fullfölja sin utbildning i en annan kommun eller *en region* som anordnar utbildningen.

43 §[23]

En kommun som på ett nationellt program har antagit en elev som inte är hemmahörande i kommunen eller i samverkansområdet för utbildningen ska ersättas för sina kostnader för elevens utbildning av hans eller hennes hemkommun (interkommunal ersättning).

Första stycket gäller även *ett landsting* som på ett nationellt program har antagit en elev som inte är hemmahörande i samverkansområdet för utbildningen.

Första stycket gäller även *en region* som på ett nationellt program har antagit en elev som inte är hemmahörande i samverkansområdet för utbildningen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om interkommunal ersättning för de nationella programmen.

44 a §[24]

En kommun eller *ett landsting* som har tagit emot en elev på ett individuellt program enligt 40 a § ska ersättas för sina kostnader för elevens utbildning av elevens hemkommun.

En kommun eller *en region* som har tagit emot en elev på ett individuellt program enligt 40 a § ska ersättas för sina kostnader för elevens utbildning av elevens hemkommun.

Om den anordnande huvudmannen och elevens hemkommun inte kommer överens om annat ska ersättningen för utbildningen motsvara anordnarens självkostnad.

20 kap.

18 §

Ett landsting får tillhandahålla utbildning på gymnasial nivå inom

En region får tillhandahålla utbildning på gymnasial nivå inom

[22] Senaste lydelse 2015:176.
[23] Senaste lydelse 2012:109.
[24] Senaste lydelse 2015:176.

områdena naturbruk och omvårdnad. Efter överenskommelse med en kommun får *landstinget* tillhandahålla utbildning på gymnasial nivå även inom andra områden.	områdena naturbruk och omvårdnad. Efter överenskommelse med en kommun får *regionen* tillhandahålla utbildning på gymnasial nivå även inom andra områden.

19 d §[25]

Den som har rätt att delta i utbildning på gymnasial nivå enligt 19, 19 a eller 19 b § har rätt att delta i sådan utbildning i en annan kommun än sin hemkommun eller i *ett landsting,* om utbildningen finns där och inte erbjuds av hemkommunen.	Den som har rätt att delta i utbildning på gymnasial nivå enligt 19, 19 a eller 19 b § har rätt att delta i sådan utbildning i en annan kommun än sin hemkommun eller i *en region,* om utbildningen finns där och inte erbjuds av hemkommunen.

När det gäller ungdomar som har sådan rätt som avses i första stycket ska bestämmelserna i 15 kap. 32 § tillämpas till och med första kalenderhalvåret det år de fyller 20 år.

22 §[26]

Den huvudman som anordnar utbildning på gymnasial nivå beslutar om den sökande ska tas emot till utbildningen.

Hemkommunen ska ta emot en sökande om de villkor som anges i 20 § är uppfyllda eller om den sökande har rätt till utbildning enligt 19, 19 a eller 19 b §.

En kommun ska ta emot en sökande från en annan kommun och *ett landsting* ska ta emot en sökande, om	En kommun ska ta emot en sökande från en annan kommun och *en region* ska ta emot en sökande, om

1. de villkor som anges i 20 § är uppfyllda eller om den sökande har rätt till utbildning enligt 19, 19 a eller 19 b §, och

2. hemkommunen har åtagit sig eller, efter överklagande enligt 28 kap. 12 §, ska åta sig att svara för kostnaderna för den sökandes utbildning.

Av ett beslut om att en sökande ska tas emot ska det framgå på vilken eller vilka grunder den sökande tas emot.

21 kap.

15 §

Ett landsting får efter överenskommelse med en kommun tillhandahålla utbildning på gymnasial nivå.	*En region* får efter överenskommelse med en kommun tillhandahålla utbildning på gymnasial nivå.

[25] Senaste lydelse 2016:1184.
[26] Senaste lydelse 2016:1184.

23 kap.

1 §[27]

En kommun, *ett landsting* eller en enskild huvudman får enligt bestämmelserna i detta kapitel med bibehållet huvudmannaskap sluta avtal om att någon annan än kommunen, *landstinget* eller den enskilde huvudmannen utför uppgifter inom utbildning eller annan verksamhet enligt denna lag (entreprenad).

Trots bestämmelsen i 2 kap. 1 § kommunallagen (2017:725) om anknytning till kommunens eller *landstingets* område eller deras medlemmar får en kommun eller *ett landsting* genom ett avtal enligt första stycket utföra uppgifter åt en annan huvudman inom skolväsendet.

En kommun, *en region* eller en enskild huvudman får enligt bestämmelserna i detta kapitel med bibehållet huvudmannaskap sluta avtal om att någon annan än kommunen, *regionen* eller den enskilde huvudmannen utför uppgifter inom utbildning eller annan verksamhet enligt denna lag (entreprenad).

Trots bestämmelsen i 2 kap. 1 § kommunallagen (2017:725) om anknytning till kommunens eller *regionens* område eller deras medlemmar får en kommun eller *en region* genom ett avtal enligt första stycket utföra uppgifter åt en annan huvudman inom skolväsendet.

De bestämmelser som finns för en utbildning eller en annan verksamhet enligt denna lag ska med de undantag som anges i detta kapitel gälla även vid entreprenad.

5 §[28]

Om det finns särskilda skäl får regeringen efter ansökan av en kommun, *ett landsting* eller en enskild huvudman i andra fall än som anges i 2 och 3 a–4 a §§ medge att kommunen, *landstinget* eller den enskilde huvudmannen får överlämna åt någon annan att bedriva undervisning inom skolväsendet på entreprenad.

Om det finns särskilda skäl får regeringen efter ansökan av en kommun, *en region* eller en enskild huvudman i andra fall än som anges i 2 och 3 a–4 a §§ medge att kommunen, *regionen* eller den enskilde huvudmannen får överlämna åt någon annan att bedriva undervisning inom skolväsendet på entreprenad.

6 §[29]

Om en kommun, *ett landsting* eller en enskild huvudman överlämnar uppgiften att bedriva undervisning på entreprenad, får kommunen, *landstinget* eller den enskilde huvudmannen överlämna den myndighetsutövning som hör

Om en kommun, *en region* eller en enskild huvudman överlämnar uppgiften att bedriva undervisning på entreprenad, får kommunen, *regionen* eller den enskilde huvudmannen överlämna den myndighetsutövning som hör till en lärares undervisningsuppgift.

[27] Senaste lydelse 2017:759.
[28] Senaste lydelse 2017:570.
[29] Senaste lydelse 2015:482.

till en lärares undervisningsuppgift.

Kommunen eller *landstinget* får när det gäller kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna överlämna även den myndighetsutövning som hör till rektorns uppgifter.

Kommunen eller *regionen* får när det gäller kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna överlämna även den myndighetsutövning som hör till rektorns uppgifter.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om begränsningar när det gäller överlämnande av rektorsuppgifter som innefattar myndighetsutövning.

8 §[30]

En kommun får sluta avtal med en annan kommun om att denna ska ta över ansvaret för kommunens uppgifter inom förskolan, fritidshemmet, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna eller sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap.

En kommun får också sluta avtal med *ett landsting* om att *detta* ska ta över ansvaret för kommunens uppgifter inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande eller gymnasial nivå eller inom särskild utbildning för vuxna.

En kommun får också sluta avtal med *en region* om att *regionen* ska ta över ansvaret för kommunens uppgifter inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande eller gymnasial nivå eller inom särskild utbildning för vuxna.

9 §

En kommun får som huvudman överlåta ansvaret för sådana medicinska insatser som anges i 2 kap. 25–28 §§ till *ett landsting*, om kommunen och *landstinget* är överens om detta. På samma sätt får *ett landsting* överlåta ansvaret till en kommun.

Staten eller en enskild får som huvudman överlåta ansvaret för de medicinska insatser som anges i 2 kap. 25–28 §§ till en kommun eller *ett landsting*, om huvudmannen och kommunen eller *landstinget* är överens om detta.

En kommun får som huvudman överlåta ansvaret för sådana medicinska insatser som anges i 2 kap. 25–28 §§ till *en region*, om kommunen och *regionen* är överens om detta. På samma sätt får *en region* överlåta ansvaret till en kommun.

Staten eller en enskild får som huvudman överlåta ansvaret för de medicinska insatser som anges i 2 kap. 25–28 §§ till en kommun eller *en region*, om huvudmannen och kommunen eller *regionen* är överens om detta.

26 kap.

17 §[31]

Statens skolinspektion får när det gäller en verksamhet som bedrivs av en kommun eller *ett landsting*

Statens skolinspektion får när det gäller en verksamhet som bedrivs av en kommun eller *en region*

[30] Senaste lydelse 2015:482.
[31] Senaste lydelse 2018:608.

besluta att staten på kommunens eller *landstingets* bekostnad ska vidta de åtgärder som behövs för att åstadkomma rättelse, om kommunen eller *landstinget*

besluta att staten på kommunens eller *regionens* bekostnad ska vidta de åtgärder som behövs för att åstadkomma rättelse, om kommunen eller *regionen*

1. inte har följt ett föreläggande enligt 10 §, och
2. missförhållandet är allvarligt.

Har staten haft kostnader för en åtgärd som vidtagits med stöd av denna paragraf, får denna kostnad kvittas mot belopp som staten annars skulle ha *betalt* ut till kommunen eller *landstinget.*

Har staten haft kostnader för en åtgärd som vidtagits med stöd av denna paragraf, får denna kostnad kvittas mot belopp som staten annars skulle ha *betalat* ut till kommunen eller *regionen.*

28 kap.

Beslut av en kommun eller ett landsting

Beslut av en kommun eller en region

5 §[32]

Beslut av en kommun eller *ett landsting* får överklagas *hos* allmän förvaltningsdomstol i fråga om

Beslut av en kommun eller *en region* får överklagas *till* allmän förvaltningsdomstol i fråga om

1. godkännande enligt 2 kap. 5 § eller återkallelse av sådant godkännande enligt 26 kap. 13 eller 14 §,
2. bidrag enligt 8 kap. 21 §, 9 kap. 19 §, 10 kap. 37 §, 11 kap. 36 §, 14 kap. 15 §, 16 kap. 52 §, 17 kap. 35 § eller 19 kap. 45 §,
3. avstängning enligt 5 kap. 17 eller 19 §,
4. föreläggande för vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter enligt 7 kap. 23 §,
5. skolskjuts enligt 9 kap. 15 b § första stycket, 9 kap. 15 c § första stycket, 10 kap. 32 § första stycket, 10 kap. 33 § första stycket, 11 kap. 31 § första stycket, 11 kap. 32 § första stycket, 18 kap. 30 § första stycket eller 18 kap. 31 § första stycket,
6. ekonomiskt stöd till inackordering enligt 15 kap. 32 § eller 18 kap. 32 § första stycket,
7. medgivande att fullgöra skolplikten på annat sätt eller återkallelse av sådant medgivande enligt 24 kap. 23 eller 24 §,
8. rätt till bidrag enligt 25 kap. 10 eller 15 § eller återkallelse av sådan rätt enligt 26 kap. 13 §,
9. bidrag enligt 25 kap. 11 §,
10. tillfälligt verksamhetsförbud enligt 26 kap. 18 §, eller
11. vitesföreläggande enligt 26 kap. 27 §.

Beslut av en kommun eller ett landsting

Beslut av en kommun eller en region

[32] Senaste lydelse 2018:749.

12 §[33]

Beslut av en kommun eller *ett landsting* får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd i fråga om	Beslut av en kommun eller *en region* får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd i fråga om

1. barns mottagande i grundsärskolan enligt 7 kap. 5 § eller tillhörighet till grundsärskolans målgrupp enligt 7 kap. 5 b §,
2. uppskjuten skolplikt enligt 7 kap. 10 § andra stycket,
3. skolpliktens förlängning enligt 7 kap. 13 § eller skolpliktens upphörande enligt 7 kap. 14 §,
4. mottagande av en elev från en annan kommun enligt 9 kap. 13 §, 10 kap. 25 § eller 11 kap. 25 §,
5. åtgärder enligt 10 kap. 29 § tredje stycket för en elev som inte bor hemma,
6. placering vid en annan skolenhet än den vårdnadshavaren önskar enligt 9 kap. 15 § andra stycket, 10 kap. 30 § andra stycket eller 11 kap. 29 § andra stycket,
7. mottagande i första hand enligt 16 kap. 36 §, mottagande enligt 17 kap. 14 § när det gäller en utbildning i gymnasieskolan som utformats för en grupp elever, mottagande enligt 17 a kap. 18 § eller mottagande i första hand enligt 19 kap. 29 § första stycket,
8. tillhörighet till målgruppen för gymnasiesärskolan enligt 18 kap. 5 eller 7 §,
9. mottagande till kommunal vuxenutbildning enligt 20 kap. 13 §, 14 § andra stycket, 22 § eller 33 § eller till särskild utbildning för vuxna enligt 21 kap. 7 § tredje stycket,
10. upphörande av utbildningen för en elev i kommunal vuxenutbildning enligt 20 kap. 9 § andra stycket eller i särskild utbildning för vuxna enligt 21 kap. 9 § andra stycket,
11. att på nytt bereda kommunal vuxenutbildning enligt 20 kap. 9 § tredje eller fjärde stycket eller särskild utbildning för vuxna enligt 21 kap. 9 § tredje stycket,
12. åtagande om interkommunal ersättning enligt 20 kap. 21 § tredje stycket, eller
13. rätt till utbildning eller annan verksamhet för någon som avses i 29 kap. 2 § andra stycket 3.

Beslut som avses i första stycket 1, 4 och 7–12 får överklagas endast av barnet, eleven eller den sökande.

29 kap.

1 §[34]

I detta kapitel finns bestämmelser om

– bosättning (2–5 §§),

– hemkommun och *hemlandsting* (6 §),	– hemkommun och *hemregion* (6 §),

– utlandssvenska elever (7 §),

– personer med begåvningsmässig funktionsnedsättning (8 §),

[33] Senaste lydelse 2015:482.
[34] Senaste lydelse 2015:73.

– kommunernas aktivitetsansvar för ungdomar (9 §),
– handläggning (10 och 11 §§),
– talerätt (12 §),
– samverkan och anmälan till socialnämnden (13 §),
– tystnadsplikt (14 §),
– International Baccalaureate (17 §),
– överlämnande av betygshandlingar (18 §),
– informationsskyldighet (19 §),
– uppgiftsskyldighet (19 a §), och
– övriga bemyndiganden (20–29 §§).

Hemkommun och *hemlandsting*	**Hemkommun och *hemregion***
6 §[35]	
Med en persons hemkommun avses i denna lag den kommun som personen är folkbokförd i. För den som är bosatt i landet utan att vara folkbokförd här avses med hemkommun den kommun som han eller hon stadigvarande vistas i eller, om han eller hon saknar stadigvarande vistelseort, den kommun som han eller hon för tillfället uppehåller sig i. Detsamma gäller den som har skyddad folkbokföring enligt 16 § folkbokföringslagen (1991:481).	
Med *hemlandsting* avses *det landsting* som hemkommunen hör till.	Med *hemregion* avses *den region* som hemkommunen hör till.
10 §[36]	
I ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild enligt denna lag hos en kommun, *ett landsting* eller en enskild huvudman tillämpas följande bestämmelser i förvaltningslagen (2017:900):	I ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild enligt denna lag hos en kommun, *en region* eller en enskild huvudman tillämpas följande bestämmelser i förvaltningslagen (2017:900):

– 10 § om partsinsyn,
– 23 § om utredningsansvaret,
– 24 § om när man får lämna uppgifter muntligt,
– 25 § om kommunikation,
– 27 § om dokumentation av uppgifter,
– 31 § om dokumentation av beslut,
– 32 § om motivering av beslut,
– 33 och 34 §§ om underrättelse om innehållet i beslut och hur ett överklagande går till, och
– 36 § om rättelse av skrivfel eller liknande.

I sådana ärenden hos en enskild huvudman tillämpas även bestämmelserna i 16–18 §§ förvaltningslagen.

Trots första stycket tillämpas inte

[35] Senaste lydelse 2018:692.
[36] Senaste lydelse 2018:844.

1. bestämmelserna i 10 och 25 §§ förvaltningslagen i fråga om uppgifter som rör någon annan sökande i ett ärende om plats i utbildning eller annan verksamhet enligt denna lag, och

2. bestämmelserna i 25 och 32 §§ förvaltningslagen vid antagning för frivillig utbildning.

Det som sägs i denna paragraf gäller inte vid betygssättning.

26 §[37]

Regeringen får meddela ytterligare föreskrifter om bestämmandet av det bidrag som kommunerna enligt 8 kap. 21 §, 9 kap. 19 §, 10 kap. 37 §, 11 kap. 36 §, 14 kap. 15 §, 16 kap. 52 §, 19 kap. 45 § och 25 kap. 11 § är skyldiga att lämna till fristående förskolor, fristående skolor och enskilt bedriven pedagogisk omsorg.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för en kommun eller *ett landsting* att lämna uppgifter om verksamheten som behövs för beslut om bidrag till fristående förskolor och fristående skolor samt hur bidrag till en fristående förskola eller fristående skola eller annan enskild verksamhet har beräknats.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för en kommun eller *en region* att lämna uppgifter om verksamheten som behövs för beslut om bidrag till fristående förskolor och fristående skolor samt hur bidrag till en fristående förskola eller fristående skola eller annan enskild verksamhet har beräknats.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[37] Senaste lydelse 2018:749.

115 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:801) om införande av skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2010:801) om införande av skollagen (2010:800)

dels att 24–27 §§ ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast efter 23 § ska lyda ”Region som huvudman”.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
24 §[1]	
Trots bestämmelserna om huvudmän i den nya skollagen får *ett landsting* vara huvudman för grundskola för elever med autism eller autismliknande tillstånd och för grundsärskola, om *landstinget* bedrev obligatorisk särskola vid utgången av juni 2011.	Trots bestämmelserna om huvudmän i den nya skollagen får *en region* vara huvudman för grundskola för elever med autism eller autismliknande tillstånd och för grundsärskola, om *regionen* bedrev obligatorisk särskola vid utgången av juni 2011.
Inspektionen för vård och omsorg utövar tillsyn över elevhemsboende vid utbildning som avses i första stycket.	
25 §	
Trots bestämmelserna om huvudmän i den nya skollagen får *ett landsting* vara huvudman för gymnasieskola eller kommunal vuxenutbildning inom andra områden än naturbruk eller omvårdnad om utbildningen	Trots bestämmelserna om huvudmän i den nya skollagen får *en region* vara huvudman för gymnasieskola eller kommunal vuxenutbildning inom andra områden än naturbruk eller omvårdnad om utbildningen
1. bedrevs före den 1 juli 1991 och har bedrivits sedan dess, och	
2. under hela tiden har stått öppen för sökande från hela landet och förblir det.	
26 §[2]	
När *ett landsting* bedriver utbildning med stöd av 24 eller 25 § ska de bestämmelser i den nya skollagen och denna lag som gäller för en offentlig huvudman för utbildning i den aktuella skolformen tillämpas på *landstinget*. *Landstinget* ska för utbildning i grundskola eller grundsärskola även tillämpa 7 kap. 22 § i den nya	När *en region* bedriver utbildning med stöd av 24 eller 25 § ska de bestämmelser i den nya skollagen och denna lag som gäller för en offentlig huvudman för utbildning i den aktuella skolformen tillämpas på *regionen. Regionen* ska för utbildning i grundskola eller grundsärskola även tillämpa 7 kap. 22 § i

[1] Senaste lydelse 2014:459.
[2] Senaste lydelse 2014:459.

skollagen på samma sätt som en enskild huvudman.	den nya skollagen på samma sätt som en enskild huvudman.
27 §	
Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om *landstingets* befattning med sådan utbildning som avses i 24 och 25 §§.	Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om *regionens* befattning med sådan utbildning som avses i 24 och 25 §§.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

116 Förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900)

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 4 §, 3 kap. 8, 14 och 22 §§, 5 kap. 29 §, 7 kap. 1, 3 och 5–11 §§ och 13 kap. 1 § plan- och bygglagen (2010:900) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse *Föreslagen lydelse*

1 kap.

4 §[1]

I denna lag avses med

allmän plats: en gata, en väg, en park, ett torg eller ett annat område som enligt en detaljplan är avsett för ett gemensamt behov,

bebygga: att förse ett område med ett eller flera byggnadsverk,

bebyggelse: en samling av byggnadsverk som inte enbart består av andra anläggningar än byggnader,

byggherre: den som för egen räkning utför eller låter utföra projekterings-, byggnads-, rivnings- eller markarbeten,

byggnad: en varaktig konstruktion som består av tak eller av tak och väggar och som är varaktigt placerad på mark eller helt eller delvis under mark eller är varaktigt placerad på en viss plats i vatten samt är avsedd att vara konstruerad så att människor kan uppehålla sig i den,

byggnadsnämnden: den eller de nämnder som fullgör kommunens uppgifter enligt denna lag,

byggnadsverk: en byggnad eller annan anläggning,

byggprodukt: en produkt som är avsedd att stadigvarande ingå i ett byggnadsverk,

exploateringsavtal: avtal om genomförande av en detaljplan och om medfinansieringsersättning mellan en kommun och en byggherre eller en fastighetsägare avseende mark som inte ägs av kommunen, dock inte avtal mellan en kommun och staten om utbyggnad av statlig transportinfrastruktur,

genomförandetiden: den tid för genomförandet av en detaljplan som ska bestämmas enligt 4 kap. 21–25 §§,

kvartersmark: mark som enligt en detaljplan inte ska vara allmän plats eller vattenområde,

markanvisning: ett avtal mellan en kommun och en byggherre som ger byggherren ensamrätt att under en begränsad tid och under givna villkor förhandla med kommunen om överlåtelse eller upplåtelse av ett visst av kommunen ägt markområde för bebyggande,

medfinansieringsersättning: ersättning som en byggherre eller en fastighetsägare i samband med genomförande av en detaljplan åtar sig att betala för en del av en

medfinansieringsersättning: ersättning som en byggherre eller en fastighetsägare i samband med genomförande av en detaljplan åtar sig att betala för en del av en

[1] Senaste lydelse 2017:181.

kommuns kostnad för bidrag till byggande av en viss väg eller järnväg som staten eller *ett landsting* ansvarar för,	kommuns kostnad för bidrag till byggande av en viss väg eller järnväg som staten eller *en region* ansvarar för,

miljönämnden: den eller de nämnder som fullgör kommunens uppgifter på miljö- och hälsoskyddsområdet,

nybyggnad: uppförande av en ny byggnad eller flyttning av en tidigare uppförd byggnad till en ny plats,

ombyggnad: ändring av en byggnad som innebär att hela byggnaden eller en betydande och avgränsbar del av byggnaden påtagligt förnyas,

omgivningsbuller: buller från flygplatser, industriell verksamhet, spårtrafik och vägar,

planläggning: arbetet med att ta fram en regionplan, en översiktsplan, en detaljplan eller områdesbestämmelser,

sammanhållen bebyggelse: bebyggelse på tomter som gränsar till varandra eller skiljs åt endast av en väg, gata eller parkmark,

tillbyggnad: ändring av en byggnad som innebär en ökning av byggnadens volym,

tomt: ett område som inte är en allmän plats men som omfattar mark avsedd för en eller flera byggnader och mark som ligger i direkt anslutning till byggnaderna och behövs för att byggnaderna ska kunna användas för avsett ändamål,

underhåll: en eller flera åtgärder som vidtas i syfte att bibehålla eller återställa en byggnads konstruktion, funktion, användningssätt, utseende eller kulturhistoriska värde, och

ändring av en byggnad: en eller flera åtgärder som ändrar en byggnads konstruktion, funktion, användningssätt, utseende eller kulturhistoriska värde.

3 kap.

8 §[2]

När kommunen upprättar ett förslag till översiktsplan eller ändring i planen ska kommunen samråda med länsstyrelsen, *landstinget* och de kommuner som berörs. Kommunen ska också ge kommunens medlemmar, de andra myndigheter, sammanslutningar och enskilda i övrigt som har ett väsentligt intresse av förslaget tillfälle att delta i samrådet.	När kommunen upprättar ett förslag till översiktsplan eller ändring i planen ska kommunen samråda med länsstyrelsen, *regionen* och de kommuner som berörs. Kommunen ska också ge kommunens medlemmar, de andra myndigheter, sammanslutningar och enskilda i övrigt som har ett väsentligt intresse av förslaget tillfälle att delta i samrådet.

Syftet med samrådet är att få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt och att ge möjlighet till insyn och påverkan.

Under samrådet ska kommunen redovisa förslagets innebörd, skälen för förslaget, förslagets konsekvenser och det planeringsunderlag som har betydelse från nationell, regional, mellankommunal eller annan synpunkt.

[2] Senaste lydelse 2018:1732.

14 §[3]

Innan utställningen äger rum ska kommunen skicka planförslaget och kungörelsen till länsstyrelsen, *landstinget* och de kommuner som berörs.	Innan utställningen äger rum ska kommunen skicka planförslaget och kungörelsen till länsstyrelsen, *regionen* och de kommuner som berörs.

22 §[4]

När ett beslut att anta eller ändra översiktsplanen har fått laga kraft, ska kommunen utan dröjsmål skicka följande handlingar till Boverket, länsstyrelsen, *landstinget* och de kommuner som berörs:	När ett beslut att anta eller ändra översiktsplanen har fått laga kraft, ska kommunen utan dröjsmål skicka följande handlingar till Boverket, länsstyrelsen, *regionen* och de kommuner som berörs:

1. översiktsplanen,
2. den samrådsredogörelse som avses i 11 §,
3. det granskningsyttrande som avses i 16 §,
4. det utlåtande som avses i 17 §, och
5. ett protokollsutdrag med beslutet.

5 kap.

29 §[5]

När detaljplanen har antagits ska kommunen skicka ett meddelande om detta till

1. länsstyrelsen och lantmäterimyndigheten,

2. de kommuner som är berörda och till *landstinget* om det i länet ska ske planering enligt 7 kap., och	2. de kommuner som är berörda och till *regionen* om det i länet ska ske planering enligt 7 kap., och

3. dem som anges i 11 § första stycket 2 och 3 och dem som får överklaga enligt 13 kap. 12 eller 13 § och

a) senast under granskningstiden har lämnat skriftliga synpunkter som inte blivit tillgodosedda, eller

b) har rätt att överklaga beslutet enligt 13 kap. 11 § andra stycket 1.

Meddelandet ska innehålla ett protokollsutdrag med beslutet och upplysningar om vad den som vill överklaga beslutet måste göra.

Kommunen ska till länsstyrelsen skicka det granskningsutlåtande som avses i 23 § tillsammans med meddelandet om att planen har antagits, om kommunen inte redan har skickat utlåtandet enligt 24 §.

7 kap.

1 §[6]

Regional fysisk planering ska ske i Stockholms län och i Skåne län. *Landstinget* ansvarar för denna planering.	Regional fysisk planering ska ske i Stockholms län och i Skåne län. *Regionen* ansvarar för denna planering.
Landstinget ska	*Regionen* ska

[3] Senaste lydelse 2018:1732.
[4] Senaste lydelse 2018:1732.
[5] Senaste lydelse 2018:1732.
[6] Senaste lydelse 2018:1732.

1. utreda regionala frågor av betydelse för länets fysiska miljö,

2. upprätta ett förslag till regionplan enligt 2–4 §§ eller förslag till ändring av en sådan plan,

3. anta, pröva aktualiteten hos och vid behov ändra planen,

4. lämna underlag om regionala frågor av betydelse för länets fysiska miljö till länsstyrelsen, andra berörda *landsting* och de kommuner, regionala kollektivtrafikmyndigheter och andra myndigheter som berörs,

4. lämna underlag om regionala frågor av betydelse för länets fysiska miljö till länsstyrelsen, andra berörda *regioner* och de kommuner, regionala kollektivtrafikmyndigheter och andra myndigheter som berörs,

5. yttra sig över förslag till översiktsplaner inom länet under utställningstiden i fråga om hur dessa planer förhåller sig till regionplanen,

6. verka för insatser som kan bidra till att det långsiktiga behovet av bostäder kan tillgodoses, och

7. verka för insatser som kan bidra till att minska länets klimatpåverkan och dess effekter.

Landstinget ska lämna regeringen de uppgifter om den regionala fysiska planeringen som regeringen begär.

Regionen ska lämna regeringen de uppgifter om den regionala fysiska planeringen som regeringen begär.

3 §[7]

Av regionplanen ska det framgå

1. hur hänsyn har tagits till allmänna intressen enligt 2 kap., hur riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken har tillgodosetts och på vilket sätt miljökvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken har följts,

2. hur hänsyn har tagits till och hur planen har samordnats med den regionala utvecklingsstrategin, länsplanen för regional transportinfrastruktur, trafikförsörjningsprogram och kommunala riktlinjer för bostadsförsörjning samt nationella och andra regionala och kommunala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling i länet, och

3. hur planen är avsedd att genomföras.

I fråga om strategisk miljöbedömning gäller 3 kap. 4 § andra och tredje styckena. Vid tillämpningen ska det som sägs där om översiktsplan i stället gälla regionplan och det som sägs om kommunen gälla *landstinget.*

I fråga om strategisk miljöbedömning gäller 3 kap. 4 § andra och tredje styckena. Vid tillämpningen ska det som sägs där om översiktsplan i stället gälla regionplan och det som sägs om kommunen gälla *regionen.*

Länsstyrelsens granskningsyttrande över planförslaget ska redovisas tillsammans med regionplanen. Om länsstyrelsen inte har godtagit planen i en viss del, ska det anmärkas i planen.

5 §[8]

Bestämmelserna i 3 kap. 7 § 2 och 3 och 8–18 §§ om samråd,

Bestämmelserna i 3 kap. 7 § 2 och 3 och 8–18 §§ om samråd,

[7] Senaste lydelse 2018:1732.
[8] Senaste lydelse 2018:1732.

utställning och granskning gäller i tillämpliga delar också i fråga om förslag till regionplan eller förslag till ändring av en sådan plan. Vid tillämpningen ska det som sägs där om översiktsplan i stället gälla regionplan och det som sägs om kommunen i stället gälla *landstinget.* Utställningstiden ska dock vara minst tre månader.

utställning och granskning gäller i tillämpliga delar också i fråga om förslag till regionplan eller förslag till ändring av en sådan plan. Vid tillämpningen ska det som sägs där om översiktsplan i stället gälla regionplan och det som sägs om kommunen i stället gälla *regionen.* Utställningstiden ska dock vara minst tre månader.

6 §[9]

Landstinget ska minst en gång under fullmäktiges mandattid pröva om regionplanen är aktuell i förhållande till kraven i 2–4 §§ (aktualitetsprövning). Vid denna prövning ska *landstinget* begära länsstyrelsens och berörda kommuners synpunkter i fråga om sådana intressen som anges i 7 och 8 §§.

Regionen ska minst en gång under fullmäktiges mandattid pröva om regionplanen är aktuell i förhållande till kraven i 2–4 §§ (aktualitetsprövning). Vid denna prövning ska *regionen* begära länsstyrelsens och berörda kommuners synpunkter i fråga om sådana intressen som anges i 7 och 8 §§.

7 §[10]

När *landstinget* begär länsstyrelsens synpunkter enligt 6 §, ska länsstyrelsen redovisa sina synpunkter i fråga om sådana statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse vid aktualitetsprövningen. Synpunkterna ska redovisas i en sammanfattande redogörelse. Av redogörelsen ska det framgå hur synpunkterna förhåller sig till planen.

När *regionen* begär länsstyrelsens synpunkter enligt 6 §, ska länsstyrelsen redovisa sina synpunkter i fråga om sådana statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse vid aktualitetsprövningen. Synpunkterna ska redovisas i en sammanfattande redogörelse. Av redogörelsen ska det framgå hur synpunkterna förhåller sig till planen.

8 §[11]

När *landstinget* begär berörda kommuners synpunkter enligt 6 §, ska kommunerna redovisa sina synpunkter i fråga om sådana kommunala intressen som kan ha betydelse vid aktualitetsprövningen.

När *regionen* begär berörda kommuners synpunkter enligt 6 §, ska kommunerna redovisa sina synpunkter i fråga om sådana kommunala intressen som kan ha betydelse vid aktualitetsprövningen.

[9] Senaste lydelse 2018:1732.
[10] Senaste lydelse 2018:1732.
[11] Senaste lydelse 2018:1732.

9 §[12]

Landstingsfullmäktige beslutar i frågor om antagande, aktualitetsprövning och ändring av en regionplan.	*Regionfullmäktige* beslutar i frågor om antagande, aktualitetsprövning och ändring av en regionplan.

10 §[13]

När *landstinget* antar, prövar aktualiteten hos eller ändrar en regionplan ska *det*	När *regionen* antar, prövar aktualiteten hos eller ändrar en regionplan ska *den*

1. senast dagen efter att beslutet tillkännagetts skicka ett meddelande om tillkännagivandet och ett protokollsutdrag med beslutet till länsstyrelsen och kommunerna i länet, och

2. skicka planen eller beslutet om aktualitetsprövning till Boverket, länsstyrelsen och kommunerna i länet när beslutet har fått laga kraft.

11 §[14]

Om *landstinget* begär det, ska länsstyrelsen, andra berörda *landsting* och de kommuner, regionala kollektivtrafikmyndigheter och andra myndigheter som berörs lämna det underlag som behövs för att *landstinget* ska kunna fullgöra de uppgifter som anges i 1 § andra stycket.	Om *regionen* begär det, ska länsstyrelsen, andra berörda *regioner* och de kommuner, regionala kollektivtrafikmyndigheter och andra myndigheter som berörs lämna det underlag som behövs för att *regionen* ska kunna fullgöra de uppgifter som anges i 1 § andra stycket.

13 kap.

1 §[15]

Följande beslut enligt denna lag får överklagas i den ordning som gäller för laglighetsprövning enligt 13 kap. kommunallagen (2017:725):

1. kommunfullmäktiges beslut om översiktsplan,

2. kommunfullmäktiges beslut om uppdrag åt byggnadsnämnden att anta, ändra eller upphäva detaljplaner eller områdesbestämmelser,

3. kommunfullmäktiges beslut om uppdrag åt byggnadsnämnden att fatta beslut om skyldighet för fastighetsägare att betala kostnader för gator och andra allmänna platser eller att fatta beslut om villkoren för sådan betalning,

4. kommunfullmäktiges eller byggnadsnämndens beslut att inte anta, ändra eller upphäva en detaljplan eller områdesbestämmelser,

5. kommunfullmäktiges eller byggnadsnämndens beslut om grunderna för skyldighet att betala kostnader för gator och andra allmänna platser och om generella villkor för sådan betalning,

6. kommunfullmäktiges beslut om taxa i ärenden hos byggnadsnämnden,

7. kommunens beslut om riktlinjer för exploateringsavtal, och

[12] Senaste lydelse 2018:1732.
[13] Senaste lydelse 2018:1732.
[14] Senaste lydelse 2018:1732.
[15] Senaste lydelse 2018:1732.

8. *landstingsfullmäktiges* beslut om regionplan.	8. *regionfullmäktiges* beslut om regionplan.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

117 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:1065) om kollektivtrafik

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 1–2, 5–7, 9, 11, 12 och 15 §§ och 3 kap. 2 § lagen (2010:1065) om kollektivtrafik ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 kap.	
1 §	
Landstinget och kommunerna inom ett län ansvarar gemensamt för den regionala kollektivtrafiken, om inte annat följer av andra eller tredje stycket. *Landstinget* och kommunerna får dock komma överens om att antingen *landstinget* eller kommunerna ska bära ansvaret.	*Regionen* och kommunerna inom ett län ansvarar gemensamt för den regionala kollektivtrafiken, om inte annat följer av andra eller tredje stycket. *Regionen* och kommunerna får dock komma överens om att antingen *regionen* eller kommunerna ska bära ansvaret.
I Stockholms län ansvarar *landstinget ensamt* för den regionala kollektivtrafiken, om inte *landstinget* och kommunerna kommer överens om att gemensamt ansvara för denna trafik eller om att endast kommunerna ska bära ansvaret.	I Stockholms län ansvarar *regionen ensam* för den regionala kollektivtrafiken, om inte *regionen* och kommunerna kommer överens om att gemensamt ansvara för denna trafik eller om att endast kommunerna ska bära ansvaret.
I Gotlands län ansvarar kommunen för den regionala kollektivtrafiken.	
Den eller de som ansvarar för kollektivtrafiken enligt första–tredje styckena ansvarar också för persontransporter enligt lagen (1997:736) om färdtjänst eller lagen (1997:735) om riksfärdtjänst i sådana kommuner som överlåtit sina uppgifter enligt någon av dessa lagar till den regionala kollektivtrafikmyndighet som avses i 2 §.	
1 a §[1]	
Om *landstinget* och kommunerna i samma län har kommit överens om att *landstinget ensamt* ska bära ansvaret för den regionala kollektivtrafiken, får kommunerna lämna ekonomiskt bidrag till varandra, om det behövs för kostnadsutjämningen mellan kommunerna. Sådana bidrag får lämnas längst intill utgången av det	Om *regionen* och kommunerna i samma län har kommit överens om att *regionen ensam* ska bära ansvaret för den regionala kollektivtrafiken, får kommunerna lämna ekonomiskt bidrag till varandra, om det behövs för kostnadsutjämningen mellan kommunerna. Sådana bidrag får lämnas längst intill utgången av det

[1] Senaste lydelse 2011:1098.

femte året från det att ansvaret överfördes.

femte året från det att ansvaret överfördes.

1 b §[2]

Om *ett landsting ensamt* ska ansvara för den regionala kollektivtrafiken i länet, får en kommun inom länet träffa avtal med *landstinget* om kostnadsansvar för regional kollektivtrafik som är av bättre kvalitet eller billigare för resenärerna än vad *landstinget* annars skulle tillhandahålla.

Om *en region ensam* ska ansvara för den regionala kollektivtrafiken i länet, får en kommun inom länet träffa avtal med *regionen* om kostnadsansvar för regional kollektivtrafik som är av bättre kvalitet eller billigare för resenärerna än vad *regionen* annars skulle tillhandahålla.

2 §

I varje län ska det finnas en regional kollektivtrafikmyndighet.

I de län där kommunerna och *landstinget* gemensamt bär ansvaret för den regionala kollektivtrafiken ska den regionala kollektivtrafikmyndigheten organiseras som ett kommunalförbund. Detsamma gäller i de län där kommunerna ensamma bär ansvaret för den regionala kollektivtrafiken.

I de län där kommunerna och *regionen* gemensamt bär ansvaret för den regionala kollektivtrafiken ska den regionala kollektivtrafikmyndigheten organiseras som ett kommunalförbund. Detsamma gäller i de län där kommunerna ensamma bär ansvaret för den regionala kollektivtrafiken.

I fall som sägs i andra stycket får de som ansvarar för den regionala kollektivtrafiken i länet komma överens om att organisera den regionala kollektivtrafikmyndigheten som en gemensam nämnd i stället för som ett kommunalförbund.

I de län där *landstinget ensamt* bär ansvaret för den regionala kollektivtrafiken är *landstinget* regional kollektivtrafikmyndighet.

I de län där *regionen ensam* bär ansvaret för den regionala kollektivtrafiken är *regionen också* regional kollektivtrafikmyndighet.

I Gotlands län är kommunen regional kollektivtrafikmyndighet.

5 §

Om enighet inte kan uppnås i fråga om hur antalet ledamöter och ersättare i ett kommunalförbunds beslutande församling ska fördelas mellan *landstinget* och kommunerna i länet, ska *landstinget* utse hälften och kommunerna tillsammans hälften. Antalet ledamöter och ersättare som varje kommun ska utse bestäms av länsstyrelsen i förhållande till

Om enighet inte kan uppnås i fråga om hur antalet ledamöter och ersättare i ett kommunalförbunds beslutande församling ska fördelas mellan *regionen* och kommunerna i länet, ska *regionen* utse hälften och kommunerna tillsammans hälften. Antalet ledamöter och ersättare som varje kommun ska utse bestäms av länsstyrelsen i förhållande till folkmängden i

[2] Senaste lydelse 2012:437.

folkmängden i kommunerna vid ingången av det år när val av förbundsfullmäktige förrättas. Varje kommun ska dock utse minst en ledamot och en ersättare.

kommunerna vid ingången av det år när val av förbundsfullmäktige förrättas. Varje kommun ska dock utse minst en ledamot och en ersättare.

6 §

Om inte enighet uppnås i fråga om sättet att fördela underskott i förbundsverksamheten mellan medlemmarna i ett kommunalförbund, ska *landstinget* täcka hälften av underskottet och kommunerna i länet tillsammans resten. Varje kommuns skyldighet att tillhandahålla medel ska bestämmas i förhållande till det trafikarbete som har lagts ned i kommunen under verksamhetsåret.

Om inte enighet uppnås i fråga om sättet att fördela underskott i förbundsverksamheten mellan medlemmarna i ett kommunalförbund, ska *regionen* täcka hälften av underskottet och kommunerna i länet tillsammans resten. Varje kommuns skyldighet att tillhandahålla medel ska bestämmas i förhållande till det trafikarbete som har lagts ned i kommunen under verksamhetsåret.

7 §

Om det finns synnerliga skäl, får regeringen meddela föreskrifter eller i särskilt fall besluta om undantag från 5 eller 6 §. Regeringen får meddela sådana föreskrifter respektive fatta sådant beslut efter framställning av *ett landsting*, en kommun som inte tillhör *ett landsting* eller minst en tredjedel av de kommuner i ett visst län som tillhör *ett landsting*, om de ansvarar för kollektivtrafiken enligt 1 §. Beslut om undantag får förenas med särskilda villkor.

Om det finns synnerliga skäl, får regeringen meddela föreskrifter eller i särskilt fall besluta om undantag från 5 eller 6 §. Regeringen får meddela sådana föreskrifter respektive fatta sådant beslut efter framställning av *en region*, en kommun som inte tillhör *en region* eller minst en tredjedel av de kommuner i ett visst län som tillhör *en region*, om de ansvarar för kollektivtrafiken enligt 1 §. Beslut om undantag får förenas med särskilda villkor.

9 §

Det regionala trafikförsörjningsprogrammet ska upprättas efter samråd med motsvarande myndigheter i angränsande län.

Samråd ska även ske med övriga berörda myndigheter, organisationer, kollektivtrafikföretag samt företrädare för näringsliv och resenärer. I de fall *ett landsting ensamt* är regional kollektivtrafikmyndighet ska samråd även ske med kommunerna i länet.

Samråd ska även ske med övriga berörda myndigheter, organisationer, kollektivtrafikföretag samt företrädare för näringsliv och resenärer. I de fall *en region ensam* är regional kollektivtrafikmyndighet ska samråd även ske med kommunerna i länet.

11 §

Varje kommun ska regelbundet i ett trafikförsörjningsprogram ange omfattningen av trafik enligt lagen (1997:736) om färdtjänst och lagen

(1997:735) om riksfärdtjänst och grunderna för prissättningen för resor med sådan trafik, i den mån kommunen inte överlåtit sina uppgifter enligt dessa lagar till den regionala kollektivtrafikmyndigheten.

Kommunen ska anta programmet efter samråd med den regionala kollektivtrafikmyndigheten och, i förekommande fall, *landstinget.*	Kommunen ska anta programmet efter samråd med den regionala kollektivtrafikmyndigheten och, i förekommande fall, *regionen.*
12 §	
Efter överenskommelse med *landstinget* eller en kommun i länet får den regionala kollektivtrafikmyndigheten upphandla persontransport- och samordningstjänster för sådana transportändamål som kommunerna eller *landstinget* ska tillgodose samt samordna sådana transporttjänster.	Efter överenskommelse med *regionen* eller en kommun i länet får den regionala kollektivtrafikmyndigheten upphandla persontransport- och samordningstjänster för sådana transportändamål som kommunerna eller *regionen* ska tillgodose samt samordna sådana transporttjänster.
15 §	
Regeringen får efter framställning av en regional kollektivtrafikmyndighet, *ett landsting* eller en kommun meddela föreskrifter om samverkan i fråga om trafik mellan regionala kollektivtrafikmyndigheter i olika län.	Regeringen får efter framställning av en regional kollektivtrafikmyndighet, *en region* eller en kommun meddela föreskrifter om samverkan i fråga om trafik mellan regionala kollektivtrafikmyndigheter i olika län.
3 kap.	
2 §	
En regional kollektivtrafikmyndighet får efter beslut av den beslutande församlingen överlämna befogenheten att ingå avtal om allmän trafik till ett aktiebolag. Om den regionala kollektivtrafikmyndigheten är en gemensam nämnd, överlämnas befogenheten efter samstämmiga beslut av fullmäktige i var och en av de kommuner och, i förekommande fall, *det landsting* som samverkar i nämnden.	En regional kollektivtrafikmyndighet får efter beslut av den beslutande församlingen överlämna befogenheten att ingå avtal om allmän trafik till ett aktiebolag. Om den regionala kollektivtrafikmyndigheten är en gemensam nämnd, överlämnas befogenheten efter samstämmiga beslut av fullmäktige i var och en av de kommuner och, i förekommande fall, *den region* som samverkar i nämnden.

Myndigheten får i samma ordning som föreskrivs i första stycket även överlämna sin befogenhet att ingå avtal om allmän trafik till en kommun inom länet i fråga om kollektivtrafik som bedrivs inom denna kommuns område, inklusive trafik längs eventuella utgående linjer som sträcker sig in i angränsande kommuner.

En regional kollektivtrafikmyndighet som överlämnar sin befogenhet enligt första stycket får i samma ordning även överlämna sina

befogenheter att upphandla och samordna tjänster enligt 2 kap. 12 § till aktiebolaget.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

118 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:1350) om uppgiftsskyldighet i fråga om marknads- och konkurrensförhållanden

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (2010:1350) om uppgiftsskyldighet i fråga om marknads- och konkurrensförhållanden ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §	
För att tillgodose de behov av uppgifter om marknads- och konkurrensförhållanden som Konkurrensverket har för att främja en effektiv konkurrens i privat och offentlig verksamhet och en effektiv offentlig upphandling får Konkurrensverket ålägga	
1. ett företag eller någon annan att tillhandahålla uppgifter eller handlingar, eller	
2. en kommun eller *ett landsting* som driver verksamhet av ekonomisk eller kommersiell natur att redovisa kostnader och intäkter i verksamheten.	2. en kommun eller *en region* som driver verksamhet av ekonomisk eller kommersiell natur att redovisa kostnader och intäkter i verksamheten.
Ett åläggande gäller omedelbart, om något annat inte bestäms.	

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

119 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:1919) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (2010:1919) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §	
Ett landsting får fördela vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet om	*En region* får fördela vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet om
1. en regional kulturplan har upprättats av *landstinget*, och	1. en regional kulturplan har upprättats av *regionen*, och
2. kulturplanen överensstämmer med de föreskrifter som regeringen meddelar.	
Vad som sägs om *landsting* i denna lag gäller även för Gotlands kommun.	*Det* som sägs om *regioner* i denna lag gäller även för Gotlands kommun.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

120 Förslag till lag om ändring i lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 19 och 26 §§ lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 kap.	
19 §	
Med *offentligt styrda organ* avses sådana bolag, föreningar, delägarförvaltningar, särskilt bildade samfällighetsföreningar och stiftelser som tillgodoser behov i det allmännas intresse, under förutsättning att behovet inte är av industriell eller kommersiell karaktär, och	
1. som till största delen är finansierade av staten, en kommun, *ett landsting* eller en upphandlande myndighet,	1. som till största delen är finansierade av staten, en kommun, *en region* eller en upphandlande myndighet,
2. vars verksamhet står under kontroll av staten, en kommun, *ett landsting* eller en upphandlande myndighet, eller	2. vars verksamhet står under kontroll av staten, en kommun, *en region* eller en upphandlande myndighet, eller
3. i vars styrelse eller motsvarande ledningsorgan mer än halva antalet ledamöter är utsedda av staten, en kommun, *ett landsting* eller en upphandlande myndighet.	3. i vars styrelse eller motsvarande ledningsorgan mer än halva antalet ledamöter är utsedda av staten, en kommun, *en region* eller en upphandlande myndighet.
26 §	
Med *upphandlande myndighet* avses statliga och kommunala myndigheter.	
Vid tillämpning av denna lag ska med myndighet jämställas	
1. beslutande församlingar i kommuner och *landsting,* och	1. beslutande församlingar i kommuner och *regioner,* och
2. offentligt styrda organ som avses i 19 §, samt	
3. sammanslutningar av en eller flera myndigheter enligt första stycket eller församlingar enligt 1 eller sammanslutningar av ett eller flera organ enligt 2.	

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

121 Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 5 §, 26 kap. 34 §, 62 kap. 1 och 10 §§, 64 kap. 2 och 3 §§, 66 kap. 27 § och rubrikerna närmast före 26 kap. 34 § och 62 kap. 10 § skatteförfarandelagen (2011:1244) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
10 kap.	
5 §	
Skatteavdrag ska inte göras från	
1. ersättning för arbete som ett svenskt handelsbolag eller en i utlandet delägarbeskattad juridisk person betalar ut till en delägare i bolaget eller i den juridiska personen,	
2. sjukpenning eller annan ersättning som avses i 15 kap. 8 § inkomstskattelagen (1999:1229) till en mottagare som har debiterats preliminär skatt för beskattningsåret, eller	
3. ersättning för arbete som betalas ut till staten, *landsting*, kommuner eller kommunalförbund.	3. ersättning för arbete som betalas ut till staten, *regioner*, kommuner eller kommunalförbund.
26 kap.	
34 §	
<u>*Kommuner och landsting*</u>	<u>*Kommuner och regioner*</u>
Kommuner och *landsting* ska lämna arbetsgivardeklaration och punktskattedeklaration enligt uppställningen i 26 §. Mervärdesskattedeklaration ska lämnas enligt uppställningen för punktskattedeklaration i den paragrafen. De skattedeklarationer som ska lämnas i januari och augusti ska dock ha kommit in till Skatteverket senast den 12 i månaden.	Kommuner och *regioner* ska lämna arbetsgivardeklaration och punktskattedeklaration enligt uppställningen i 26 §. Mervärdesskattedeklaration ska lämnas enligt uppställningen för punktskattedeklaration i den paragrafen. De skattedeklarationer som ska lämnas i januari och augusti ska dock ha kommit in till Skatteverket senast den 12 i månaden.
62 kap.	
1 §	
I detta kapitel finns bestämmelser om	
– inbetalning till det särskilda kontot för skattebetalningar (2 §),	
– när skatter och avgifter som redovisas i en skattedeklaration ska betalas (3 §),	
– när F-skatt och särskild A-skatt ska betalas (4–7 §§),	

– när övriga skatter och avgifter ska betalas (8 och 9 §§),
– betalning från kommuner och *landsting* (10 §),
– betalning från kommuner och *regioner* (10 §),
– avräkning (11–14 §§),
– vilken skatt eller avgift som är betald (15 och 16 §§),
– ålderspensionsavgift och allmän pensionsavgift (17 och 18 §§), samt
– inbetalda belopp som inte har kunnat tillgodoräknas någon (19 §).

Kommuner och *landsting*	**Kommuner och *regioner***
10 §[1]	
Betalning av skatt och avgift enligt denna lag från kommuner och *landsting* ska göras genom avräkning från fordran enligt 4 § lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m. Detsamma gäller sådan ersättning eller sådant justeringsbelopp som har debiterats enligt 17 b § lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, *landsting,* kommunalförbund och samordningsförbund.	Betalning av skatt och avgift enligt denna lag från kommuner och *regioner* ska göras genom avräkning från fordran enligt 4 § lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m. Detsamma gäller sådan ersättning eller sådant justeringsbelopp som har debiterats enligt 17 b § lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, *regioner,* kommunalförbund och samordningsförbund.

64 kap.

2 §

Om en avstämning av skattekontot visar att det finns ett överskott på kontot, ska beloppet betalas tillbaka om

1. kontohavaren begär det,
2. överskottet grundas på
a) en slutskatteberäkning enligt 56 kap. 9 §,
b) ett beslut om överskjutande ingående mervärdesskatt,
c) ett beslut om överskjutande punktskatt,
d) ett omprövningsbeslut eller ett beslut av domstol, eller
3. kontohavaren är en kommun eller *ett landsting*.
3. kontohavaren är en kommun eller *en region.*

En automatisk återbetalning enligt första stycket 2 ska dock göras bara om beloppet är minst 2 000 kronor eller återbetalningen kan göras till ett konto hos bank- eller kreditmarknadsföretag.

3 §

Överskjutande ingående mervärdesskatt och överskjutande punktskatt som har redovisats före den tid som anges i 26 kap. 26, 27, 28 eller 30 §, ska betalas tillbaka först när samtliga arbetsgivar-, mervärdesskatte- och

[1] Senaste lydelse 2012:387.

punktskattedeklarationer har lämnats för skatter och avgifter som ska redovisas senast den månad då den överskjutande skatten redovisades. Det gäller dock inte deklarationer för redovisningsperioder som omfattas av ett omprövningsbeslut.

Första stycket gäller inte kommuner och *landsting*.	Första stycket gäller inte kommuner och *regioner*.

66 kap.

27 §[2]

Ett beslut om omprövning till nackdel för den som beslutet gäller av ett beslut om skatt eller avgift som avses i 2 kap. 2 § får meddelas inom sex år från utgången av det kalenderår då beskattningsåret har gått ut (*efterbeskattning*) om

1. ett beslut har blivit felaktigt eller inte fattats på grund av att den uppgiftsskyldige

a) under förfarandet har lämnat oriktig uppgift till ledning för egen beskattning,

b) har lämnat oriktig uppgift i ett mål om egen beskattning,

c) inte har lämnat en deklaration eller låtit bli att lämna en begärd uppgift, eller

d) inte har lämnat begärt varuprov,

2. en felräkning, felskrivning eller något annat uppenbart förbiseende ska rättas,

3. kontrolluppgift som ska lämnas utan föreläggande eller uppgift om en betalningsmottagare som ska lämnas i en arbetsgivardeklaration har saknats eller varit felaktig och den som uppgiften ska lämnas för inte har varit skyldig att lämna inkomstdeklaration,

4. det föranleds av ett beslut i ett ärende eller mål

a) om en annan skatt eller avgift som avses i 2 kap. 2 §, eller samma skatt eller avgift som avses i 2 kap. 2 §, men för en annan redovisningsperiod, ett annat beskattningsår eller en annan person,

b) om fastighetstaxering,

c) om utländsk skatt eller om obligatoriska utländska socialförsäkringsavgifter som avses i 62 kap. 6 § inkomstskattelagen (1999:1229),

d) enligt lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, *landsting,* kommunalförbund och samordningsförbund,	d) enligt lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, *regioner*, kommunalförbund och samordningsförbund,

e) om huruvida en inkomst ska beskattas enligt inkomstskattelagen eller enligt lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta eller lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl.,

f) om Skatteverkets prissättningsbesked enligt lagen (2009:1289) om prissättningsbesked vid internationella transaktioner eller beslut om ändring av sådant prissättningsbesked, eller

[2] Senaste lydelse 2017:387.

g) om återkallelse av godkännande för tonnagebeskattning enligt 13 a kap. 10 § första stycket 2–4,

5. en förening eller ett registrerat trossamfund inte har genomfört en investering inom den tid som föreskrivs i ett sådant beslut som avses i 7 kap. 9 § inkomstskattelagen eller inte har följt ett annat villkor i beslutet, eller

6. det föranleds av en uppgift om skalbolag enligt 31 kap. 14 §.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

122 Förslag till lag om ändring i yrkestrafiklagen (2012:210)

Härigenom föreskrivs att 6 kap. 4 § yrkestrafiklagen (2012:210) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
6 kap.	
4 §	
I fråga om den behöriga myndighetens beslut enligt förordning (EG) nr 1071/2009, denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen, som får överklagas till allmän förvaltningsdomstol gäller följande.	
Ett beslut som rör en fysisk person överklagas till den förvaltningsrätt inom vars domkrets personen är folkbokförd eller, om denne inte är folkbokförd i Sverige, till den förvaltningsrätt inom vars domkrets personen vistas.	
Ett beslut som rör en juridisk person, varmed avses även offentligrättsliga juridiska personer som staten, en kommun, ett kommunalförbund eller *ett landsting,* överklagas till den förvaltningsrätt inom vars domkrets företagets eller verksamhetens ledning finns	Ett beslut som rör en juridisk person, varmed avses även offentligrättsliga juridiska personer som staten, en kommun, ett kommunalförbund eller *en region*, överklagas till den förvaltningsrätt inom vars domkrets företagets eller verksamhetens ledning finns.
Beslut i andra fall än som sägs i andra och tredje styckena överklagas till den förvaltningsrätt inom vars domkrets beslutet meddelades.	

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

123 Förslag till lag om ändring i taxitrafiklagen (2012:211)

Härigenom föreskrivs att 6 kap. 3 § taxitrafiklagen (2012:211) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
6 kap.	
3 §	
I fråga om beslut enligt denna lag, eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen, som får överklagas till allmän förvaltningsdomstol gäller följande.	
Ett beslut som rör en fysisk person överklagas till den förvaltningsrätt inom vars domkrets personen är folkbokförd eller, om denne inte är folkbokförd i Sverige, till den förvaltningsrätt inom vars domkrets personen vistas.	
Ett beslut som rör en juridisk person, varmed avses även offentligrättsliga juridiska personer såsom staten, en kommun, ett kommunalförbund eller *ett landsting,* överklagas till den förvaltningsrätt inom vars domkrets företagets eller verksamhetens ledning finns.	Ett beslut som rör en juridisk person, varmed avses även offentligrättsliga juridiska personer såsom staten, en kommun, ett kommunalförbund eller *en region*, överklagas till den förvaltningsrätt inom vars domkrets företagets eller verksamhetens ledning finns.
Beslut i andra fall än som sägs i andra och tredje styckena överklagas till den förvaltningsrätt inom vars domkrets beslutet meddelades.	

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

124 Förslag till lag om ändring i lagen (2012:263) om kvalitets- och säkerhetsnormer vid hantering av mänskliga organ

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (2012:263) om kvalitets- och säkerhetsnormer vid hantering av mänskliga organ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

2 §

I denna lag används följande beteckningar med nedan angiven betydelse.

Allvarlig avvikande händelse	Händelse som inträffar i något steg i kedjan från donation till transplantation och som kan 1. leda till överföring av en smittsam sjukdom eller till döden, 2. vara livshotande eller invalidiserande eller medföra betydande funktionsnedsättning för patienten, eller 3. leda till eller förlänga sjukdom eller behov av sjukhusvård.
Allvarlig biverkning	Icke avsedd reaktion, inbegripet smittsam sjukdom, hos den levande donatorn eller mottagaren som kan ha samband med något steg i kedjan från donation till transplantation, och som 1. kan leda till döden eller till ett livshotande eller invalidiserande tillstånd, 2. medför betydande funktionsnedsättning, eller 3. leder till eller förlänger sjukdom eller behov av sjukhusvård.
Behörig myndighet eller delegerad inrättning	De myndigheter eller inrättningar som anges i den förteckning som Europeiska kommissionen ska förse medlemsstaterna med enligt artikel 8 i kommissionens genomförandedirektiv 2012/25/EU av den 9 oktober 2012 om informationsförfarandena för utbyte mellan

medlemsstater av mänskliga organ avsedda för transplantation.

Organ

1. Differentierad del av människokroppen som består av olika sorters vävnad och som upprätthåller sin struktur, kärlbildning och förmåga att utveckla fysiologiska funktioner med en betydande grad av autonomi, eller

2. del av ett sådant organ som avses i 1 och som är avsedd att användas för samma syfte som hela organet i människokroppen och som uppfyller kraven för struktur och kärlbildning.

Vårdgivare

Statlig myndighet, *landsting* och kommun i fråga om sådan hälso- och sjukvård som myndigheten, *landstinget* eller kommunen har ansvar för samt annan juridisk person eller enskild näringsidkare som bedriver hälso- och sjukvård.

Föreslagen lydelse

2 §[1]

I denna lag används följande beteckningar med nedan angiven betydelse.

Allvarlig avvikande händelse

Händelse som inträffar i något steg i kedjan från donation till transplantation och som kan

1. leda till överföring av en smittsam sjukdom eller till döden,

2. vara livshotande eller invalidiserande eller medföra betydande funktionsnedsättning för patienten, eller

3. leda till eller förlänga sjukdom eller behov av sjukhusvård.

Allvarlig biverkning

Icke avsedd reaktion, inbegripet smittsam sjukdom, hos den levande donatorn eller mottagaren som kan ha samband med något steg i

[1] Senaste lydelse 2014:358.

	kedjan från donation till transplantation, och som 1. kan leda till döden eller till ett livshotande eller invalidiserande tillstånd, 2. medför betydande funktionsnedsättning, eller 3. leder till eller förlänger sjukdom eller behov av sjukhusvård.
Behörig myndighet eller delegerad inrättning	De myndigheter eller inrättningar som anges i den förteckning som Europeiska kommissionen ska förse medlemsstaterna med enligt artikel 8 i kommissionens genomförandedirektiv 2012/25/EU av den 9 oktober 2012 om informationsförfarandena för utbyte mellan medlemsstater av mänskliga organ avsedda för transplantation.
Organ	1. Differentierad del av människokroppen som består av olika sorters vävnad och som upprätthåller sin struktur, kärlbildning och förmåga att utveckla fysiologiska funktioner med en betydande grad av autonomi, eller 2. del av ett sådant organ som avses i 1 och som är avsedd att användas för samma syfte som hela organet i människokroppen och som uppfyller kraven för struktur och kärlbildning.
Vårdgivare	Statlig myndighet, *region* och kommun i fråga om sådan hälso- och sjukvård som myndigheten, *regionen* eller kommunen har ansvar för samt annan juridisk person eller enskild näringsidkare som bedriver hälso- och sjukvård.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

125 Förslag till lag om ändring i lagen (2013:407) om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd

Härigenom föreskrivs att 1, 2, 4 och 6–10 §§ lagen (2013:407) om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §[1]	
Denna lag innehåller bestämmelser om skyldighet för *landsting* att, utöver vad som följer av hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och tandvårdslagen (1985:125), erbjuda hälso- och sjukvård samt tandvård till vissa utlänningar som vistas inom *ett landsting* utan att vara bosatta där.	Denna lag innehåller bestämmelser om skyldighet för *regioner* att, utöver vad som följer av hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och tandvårdslagen (1985:125), erbjuda hälso- och sjukvård samt tandvård till vissa utlänningar som vistas inom *en region* utan att vara bosatta där.
2 §	
I lagen (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl. finns bestämmelser om skyldighet för *landsting* att erbjuda hälso- och sjukvård samt tandvård åt bl.a. asylsökande, personer som beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd och personer som hålls i förvar.	I lagen (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl. finns bestämmelser om skyldighet för *regioner* att erbjuda hälso- och sjukvård samt tandvård åt bl.a. asylsökande, personer som beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd och personer som hålls i förvar.
4 §	
Ett landstings skyldigheter enligt denna lag gäller endast för utlänningar som vistas inom *landstinget.*	*En regions* skyldigheter enligt denna lag gäller endast för utlänningar som vistas inom *regionen.*
Med *landsting* avses i denna lag även en kommun som inte ingår i *ett landsting.*	Med *region* avses i denna lag även en kommun som inte ingår i *en region.*
6 §	
Ett landsting ska erbjuda sådana utlänningar som avses i 5 § och som inte har fyllt 18 år vård i samma	*En region* ska erbjuda sådana utlänningar som avses i 5 § och som inte har fyllt 18 år vård i samma

[1] Senaste lydelse 2017:64.

omfattning som erbjuds dem som är bosatta inom *landstinget.*	omfattning som erbjuds dem som är bosatta inom *regionen.*
7 §	
Ett landsting ska erbjuda sådana utlänningar som avses i 5 § och som har fyllt 18 år 1. vård som inte kan anstå, 2. mödrahälsovård, 3. vård vid abort, och 4. preventivmedelsrådgivning.	*En region* ska erbjuda sådana utlänningar som avses i 5 § och som har fyllt 18 år
8 §	
Ett landsting får erbjuda utlänningar som har fyllt 18 år och som omfattas av denna lag vård utöver vad som följer av 7 §.	*En region* får erbjuda utlänningar som har fyllt 18 år och som omfattas av denna lag vård utöver vad som följer av 7 §.
9 §[2]	
Ett landsting ska erbjuda utlänningar som omfattas av denna lag sådana läkemedel som ingår i läkemedelsförmånerna enligt lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m. *Ett landsting* ska även erbjuda utlänningar som omfattas av denna lag och som inte har fyllt 18 år sådana varor som avses i 18 § lagen om läkemedelsförmåner m.m.	*En region* ska erbjuda utlänningar som omfattas av denna lag sådana läkemedel som ingår i läkemedelsförmånerna enligt lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m. *En region* ska även erbjuda utlänningar som omfattas av denna lag och som inte har fyllt 18 år sådana varor som avses i 18 § lagen om läkemedelsförmåner m.m.
Första stycket gäller endast de läkemedel och andra varor som förskrivs i samband med vård som ges med stöd av denna lag.	
10 §	
Ett landsting ska erbjuda utlänningar som omfattas av denna lag en hälsoundersökning, om det inte är uppenbart obehövligt.	*En region* ska erbjuda utlänningar som omfattas av denna lag en hälsoundersökning, om det inte är uppenbart obehövligt.
Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om sådana hälsoundersökningar.	

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[2] Senaste lydelse 2016:524.

126 Förslag till lag om ändring i lagen (2013:513) om ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Härigenom föreskrivs att 4, 12 och 13 §§ lagen (2013:513) om ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
4 §	
Det som i denna lag sägs om *ett landsting* gäller även en kommun som inte ingår i *ett landsting*.	Det som i denna lag sägs om *en region* gäller även en kommun som inte ingår i *en region*.
12 §[1]	
Försäkringskassan ska, om det inte är uppenbart obehövligt, i ett ärende om ersättning eller förhandsbesked enligt denna lag inhämta ett yttrande från *det landsting* som enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) har ansvar för patientens vård i Sverige.	Försäkringskassan ska, om det inte är uppenbart obehövligt, i ett ärende om ersättning eller förhandsbesked enligt denna lag inhämta ett yttrande från *den region* som enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) har ansvar för patientens vård i Sverige.
Om *ett landsting* ska yttra sig i ett ärende som avser ersättning för hjälpmedel som berör en kommun som ingår i *landstinget*, ska *landstinget* inför yttrandet samråda med kommunen.	Om *en region* ska yttra sig i ett ärende som avser ersättning för hjälpmedel som berör en kommun som ingår i *regionen*, ska *regionen* inför yttrandet samråda med kommunen.
13 §	
Myndigheter ska inom ramen för ett förfarande enligt 12 § eller på begäran lämna Försäkringskassan, *landsting* och kommuner sådana uppgifter som är av betydelse för tillämpningen av denna lag.	Myndigheter ska inom ramen för ett förfarande enligt 12 § eller på begäran lämna Försäkringskassan, *regioner* och kommuner sådana uppgifter som är av betydelse för tillämpningen av denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse 2017:65.

127 Förslag till lag om ändring i lagen (2013:514) om landstingens och kommunernas kostnadsansvar för viss vård i utlandet

Härigenom föreskrivs att rubriken till lagen (2013:514) om landstingens och kommunernas kostnadsansvar för viss vård i utlandet samt 1–4 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
Lag om *landstingens* och kommunernas kostnadsansvar för viss vård i utlandet	**Lag om *regionernas* och kommunernas kostnadsansvar för viss vård i utlandet**
1 §	
I denna lag finns bestämmelser om *landstingens* och kommunernas kostnadsansvar för viss vård i utlandet.	I denna lag finns bestämmelser om *regionernas* och kommunernas kostnadsansvar för viss vård i utlandet.
Det som i denna lag sägs om *ett landsting* gäller även en kommun som inte ingår i *ett landsting*.	Det som i denna lag sägs om *en region* gäller även en kommun som inte ingår i *en region*.
2 §[1]	
Ett landsting har, om inget annat sägs i denna lag, kostnadsansvar för ersättningar som har bestämts enligt	*En region* har, om inget annat sägs i denna lag, kostnadsansvar för ersättningar som har bestämts enligt

1. 7, 8 eller 9 § lagen (2013:513) om ersättning för kostnader till följd av vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, eller

2. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen.

Första stycket gäller endast ersättningar som har betalats ut till en patient som vid tiden för den vård ersättningen avser

1. var bosatt inom *landstinget,* eller	1. var bosatt inom *regionen,* eller
2. hade skyddad folkbokföring enligt 16 § folkbokföringslagen (1991:481) och stadigvarande vistades inom *landstinget.*	2. hade skyddad folkbokföring enligt 16 § folkbokföringslagen (1991:481) och stadigvarande vistades inom *regionen.*
3 §	
Ett landsting ska ersätta Försäkringskassan för sådana	*En region* ska ersätta Försäkringskassan för sådana

[1] Senaste lydelse 2018:693.

utbetalda ersättningar som avses i 2 §.	utbetalda ersättningar som avses i 2 §.
4 §	
En kommun som ingår i *ett landsting* har kostnadsansvar för ersättning som avses i 2 § om ersättningen avser hjälpmedel som kommunen skulle haft kostnadsansvar för om dessa tillhandahållits i Sverige.	En kommun som ingår i *en region* har kostnadsansvar för ersättning som avses i 2 § om ersättningen avser hjälpmedel som kommunen skulle haft kostnadsansvar för om dessa tillhandahållits i Sverige.
En kommun ska ersätta *ett landsting* vad *landstinget* enligt 3 § har betalat ut för sådana hjälpmedel som kommunen enligt första stycket har kostnadsansvar för.	En kommun ska ersätta *en region* vad *regionen* enligt 3 § har betalat ut för sådana hjälpmedel som kommunen enligt första stycket har kostnadsansvar för.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

128 Förslag till lag om ändring i biblioteksslagen (2013:801)

Härigenom föreskrivs att 3, 11 och 17 §§ biblioteksslagen (2013:801) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
3 §	
Bibliotekshuvudmän är kommunerna, *landstingen*, staten och, i fråga om vissa skolor, enskilda.	Bibliotekshuvudmän är kommunerna, *regionerna*, staten och, i fråga om vissa skolor, enskilda.
1. För folkbibliotek ansvarar kommunerna.	
2. För skolbibliotek ansvarar kommuner, *landsting*, staten eller enskilda huvudmän i enlighet med bestämmelserna i 2 kap. skollagen (2010:800).	2. För skolbibliotek ansvarar kommuner, *regioner*, staten eller enskilda huvudmän i enlighet med bestämmelserna i 2 kap. skollagen (2010:800).
3. För regional biblioteksverksamhet ansvarar *landstingen* och de kommuner som inte ingår i *ett landsting*.	3. För regional biblioteksverksamhet ansvarar *regionerna* och de kommuner som inte ingår i *en region*.
4. För högskolebibliotek vid universitet och högskolor som omfattas av högskolelagen (1992:1434) ansvarar staten.	
5. För lånecentraler ansvarar staten.	
6. För övrig offentligt finansierad biblioteksverksamhet ansvarar den som enligt särskilda bestämmelser är huvudman för verksamheten.	
Om ett kommunalt eller statligt bibliotek drivs av någon annan än huvudmannen ansvarar huvudmannen för att den som driver biblioteket följer bestämmelserna i denna lag.	
11 §	
Varje *landsting* och de kommuner som inte ingår i *ett landsting* ska bedriva regional biblioteksverksamhet med syfte att främja samarbete, verksamhetsutveckling och kvalitet när det gäller de folkbibliotek som är verksamma i länet.	Varje *region* och de kommuner som inte ingår i *en region* ska bedriva regional biblioteksverksamhet med syfte att främja samarbete, verksamhetsutveckling och kvalitet när det gäller de folkbibliotek som är verksamma i länet.
17 §	
Kommuner och *landsting* ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet.	Kommuner och *regioner* ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

129 Förslag till lag om ändring i lagen (2013:852) om registerkontroll av personer som ska arbeta med barn

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (2013:852) om registerkontroll av personer som ska arbeta med barn ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §	
Den som erbjuds en anställning i staten, en kommun, *ett landsting*, ett företag eller en organisation ska, om arbetet innebär direkt och regelbunden kontakt med barn, på begäran av den som erbjuder anställningen visa upp ett utdrag ur det register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister.	Den som erbjuds en anställning i staten, en kommun, *en region*, ett företag eller en organisation ska, om arbetet innebär direkt och regelbunden kontakt med barn, på begäran av den som erbjuder anställningen visa upp ett utdrag ur det register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

130 Förslag till lag om ändring i lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
3 §	
Lagen gäller arbetsgivare som är juridiska personer eller som är fysiska personer och bedriver näringsverksamhet.	
Lagen gäller dock inte	
1. staten, *landsting*, kommuner, kommunalförbund och samverkansorgan,	1. staten, *regioner*, kommuner, kommunalförbund och samverkansorgan,
2. juridiska personer över vilka staten, *landsting*, kommuner, kommunalförbund och samverkansorgan, var för sig eller tillsammans, har ett direkt eller indirekt rättsligt bestämmande inflytande, såvida inte verksamheten avser affärsverksamhet, och	2. juridiska personer över vilka staten, *regioner*, kommuner, kommunalförbund och samverkansorgan, var för sig eller tillsammans, har ett direkt eller indirekt rättsligt bestämmande inflytande, såvida inte verksamheten avser affärsverksamhet, och
3. arbetsgivare i fråga om verksamhet som huvudsakligen är finansierad av allmänna medel och där det enligt en offentligrättslig reglering ankommer på det allmänna att tillhandahålla verksamheten.	

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

131 Förslag till lag om ändring i patientlagen (2014:821)

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 2 §, 3 kap. 2 b §, 8 kap. 1 § och 9 kap. 1 § patientlagen (2014:821) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 kap.	
2 §	
Bestämmelserna i 1 kap. 9 §, 6 kap. 4 § och 7 kap. 1 och 2 §§ gäller endast hälso- och sjukvårdsverksamhet som bedrivs med *ett landsting* eller en kommun som huvudman.	Bestämmelserna i 1 kap. 9 §, 6 kap. 4 § och 7 kap. 1 och 2 §§ gäller endast hälso- och sjukvårdsverksamhet som bedrivs med *en region* eller en kommun som huvudman.
Bestämmelserna i 2 kap. 3 och 4 §§, 6 kap. 3 §, 8 kap. 1 § och 9 kap. 1 § gäller endast hälso- och sjukvårdsverksamhet som bedrivs med *ett landsting* som huvudman.	Bestämmelserna i 2 kap. 3 och 4 §§, 6 kap. 3 §, 8 kap. 1 § och 9 kap. 1 § gäller endast hälso- och sjukvårdsverksamhet som bedrivs med *en region* som huvudman.
3 kap.	
2 b §[1]	
En patient som skrivs ut från sluten vård ska få sammanfattande information om den vård och behandling som getts under vårdtiden, om avsikten är att patienten ska få insatser från socialtjänst, kommunal hälso- och sjukvård eller den *landstingsfinansierade* öppna vården. Om information finns tillgänglig, ska patienten även få uppgifter om vem som är patientens fasta vårdkontakt, tidpunkt för när samordnad individuell planering avses genomföras och uppgifter om befintliga planer för vård och omsorg efter utskrivningen.	En patient som skrivs ut från sluten vård ska få sammanfattande information om den vård och behandling som getts under vårdtiden, om avsikten är att patienten ska få insatser från socialtjänst, kommunal hälso- och sjukvård eller den *regionfinansierade* öppna vården. Om information finns tillgänglig, ska patienten även få uppgifter om vem som är patientens fasta vårdkontakt, tidpunkt för när samordnad individuell planering avses genomföras och uppgifter om befintliga planer för vård och omsorg efter utskrivningen.
8 kap.	
1 §	
En patient med livshotande eller särskilt allvarlig sjukdom eller	En patient med livshotande eller särskilt allvarlig sjukdom eller

[1] Senaste lydelse 2017:615.

skada ska få möjlighet att inom eller utom *det* egna *landstinget* få en ny medicinsk bedömning.	skada ska få möjlighet att inom eller utom *den* egna *regionen* få en ny medicinsk bedömning.

Patienten ska erbjudas den behandling som den nya bedömningen kan ge anledning till om

1. behandlingen står i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet, och

2. det med hänsyn till den aktuella sjukdomen eller skadan och till kostnaderna för behandlingen framstår som befogat.

9 kap.

1 §

En patient som omfattas av *ett landstings* ansvar för hälso- och sjukvård ska inom eller utom *detta landsting* få möjlighet att välja utförare av offentligt finansierad öppen vård.	En patient som omfattas av *en regions* ansvar för hälso- och sjukvård ska inom eller utom *denna region* få möjlighet att välja utförare av offentligt finansierad öppen vård.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

132 Förslag till lag om ändring i lagen (2015:62) om identifiering av rapporteringspliktiga konton med anledning av FATCA-avtalet

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 4 § lagen (2015:62) om identifiering av rapporteringspliktiga konton med anledning av FATCA-avtalet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
3 kap.	
4 §	
Med myndighetsenhet avses staten Sverige, Sveriges riksdag, Sveriges regering, svenska *landsting*, svenska kommuner och till någon av dessa hörande organ, verk, integrerade delar eller kontrollerade enheter.	Med myndighetsenhet avses staten Sverige, Sveriges riksdag, Sveriges regering, svenska *regioner*, svenska kommuner och till någon av dessa hörande organ, verk, integrerade delar eller kontrollerade enheter.

Med integrerad del avses person, organisation, förvaltning, verk, fond, institution eller annat organ, oavsett sammansättning, som utgör en svensk myndighet. Detta gäller dock bara om myndighetens nettoinkomster tillgodogörs myndighetens eget konto eller annat svenskt konto som innehas av en myndighetsenhet och ingen del av nettoinkomsterna fördelas till förmån för någon privatperson. Begreppet integrerad del omfattar inte fysisk person som är statschef eller tjänsteman eller handläggare inom offentlig förvaltning och som agerar i privat eller eget syfte.

Med kontrollerad enhet avses enhet som till sin form är skild från svenska staten eller som på annat sätt utgör en separat juridisk enhet och

1. som helt och hållet ägs och kontrolleras av en eller flera svenska myndighetsenheter, antingen direkt eller via en eller flera kontrollerade enheter,
2. vars nettoinkomster tillgodogörs enhetens eget konto eller konton hos en eller flera svenska myndighetsenheter, och ingen del av enhetens inkomster fördelas till förmån för någon privatperson, och
3. vars tillgångar tillfaller en eller flera svenska myndighetsenheter vid upplösning.

Inkomster anses inte fördelade till förmån för privatpersoner om dessa personer är de avsedda förmånstagarna för ett offentligt program, och verksamheten inom programmet bedrivs till förmån för allmänheten och för det allmännas bästa eller rör administration inom någon fas av myndighetsutövning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

133 Förslag till lag om ändring i lagen (2015:602) om överlämnande av allmänna handlingar för förvaring

Härigenom föreskrivs att 16 § lagen (2015:602) om överlämnande av allmänna handlingar för förvaring ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
16 §	
Fullmäktige i en kommun får under samma förutsättningar som anges i 3 § besluta att allmänna handlingar som kommit in till eller upprättats hos en kommunal myndighet får överlämnas till ett svenskt enskilt organ och förvaras där under viss tid utan att handlingarna upphör att vara allmänna.	
Det som sägs om kommuner i denna lag avser även *landsting*.	Det som sägs om kommuner i denna lag avser även *regioner*.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

134 Förslag till lag om ändring i lagen (2015:911) om identifiering av rapporteringspliktiga konton vid automatiskt utbyte av upplysningar om finansiella konton

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 3 § lagen (2015:911) om identifiering av rapporteringspliktiga konton vid automatiskt utbyte av upplysningar om finansiella konton ska ha följande lydelse.

3 kap.

3 §

Med svensk myndighetsenhet avses staten Sverige, Sveriges riksdag, Sveriges regering, svenska *landsting*, svenska kommuner och till någon av dessa hörande organ, verk, integrerade delar eller kontrollerade enheter.	Med svensk myndighetsenhet avses staten Sverige, Sveriges riksdag, Sveriges regering, svenska *regioner*, svenska kommuner och till någon av dessa hörande organ, verk, integrerade delar eller kontrollerade enheter.

Med integrerad del avses person, organisation, förvaltning, verk, fond, institution eller annat organ, oavsett sammansättning, som utgör en svensk myndighet. Detta gäller dock bara om myndighetens nettoinkomster tillgodogörs myndighetens eget konto eller annat svenskt konto som innehas av en myndighetsenhet och ingen del av nettoinkomsterna fördelas till förmån för någon privatperson. Begreppet integrerad del omfattar inte en fysisk person som är statschef eller tjänsteman eller handläggare inom offentlig förvaltning och som agerar i privat eller eget syfte.

Med kontrollerad enhet avses en enhet som till sin form är skild från svenska staten eller som på annat sätt utgör en separat juridisk enhet och

1. som helt och hållet ägs och kontrolleras av en eller flera svenska myndighetsenheter, antingen direkt eller via en eller flera kontrollerade enheter,
2. vars nettoinkomster tillgodogörs enhetens eget konto eller konton hos en eller flera svenska myndighetsenheter, och ingen del av enhetens inkomster fördelas till förmån för någon privatperson, och
3. vars tillgångar tillfaller en eller flera svenska myndighetsenheter vid upplösning.

Inkomster anses inte fördelade till förmån för privatpersoner om dessa personer är de avsedda förmånstagarna för ett offentligt program, och verksamheten inom programmet bedrivs till förmån för allmänheten och för det allmännas bästa eller rör administration inom någon fas av myndighetsutövning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

135 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:35) om bidrag för glasögon till vissa barn och unga

Härigenom föreskrivs att 1 och 2 §§ lagen (2016:35) om bidrag för glasögon till vissa barn och unga ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §[1]	
Denna lag innehåller bestämmelser om *landstingens* skyldighet att lämna bidrag för kostnader för glasögon eller kontaktlinser till vissa barn och unga.	Denna lag innehåller bestämmelser om *regionernas* skyldighet att lämna bidrag för kostnader för glasögon eller kontaktlinser till vissa barn och unga.
Särskilda bestämmelser om *landstingens* skyldigheter att erbjuda hälso- och sjukvård finns i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), lagen (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl. och lagen (2013:407) om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd.	Särskilda bestämmelser om *regionernas* skyldigheter att erbjuda hälso- och sjukvård finns i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), lagen (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl. och lagen (2013:407) om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd.
2 §[2]	
Ett landsting ska lämna bidrag för kostnad för glasögon eller kontaktlinser till barn och unga som är mellan 8 och 19 år och som omfattas av *landstingets* skyldighet att erbjuda hjälpmedel enligt 8 kap. 7 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30). Detsamma gäller den som erbjuds hälso- och sjukvård med stöd av lagen (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl. och lagen (2013:407) om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd.	*En region* ska lämna bidrag för kostnad för glasögon eller kontaktlinser till barn och unga som är mellan 8 och 19 år och som omfattas av *regionens* skyldighet att erbjuda hjälpmedel enligt 8 kap. 7 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30). Detsamma gäller den som erbjuds hälso- och sjukvård med stöd av lagen (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl. och lagen (2013:407) om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd.

Regeringen får meddela föreskrifter om bidragets storlek och övriga villkor för bidraget samt om återbetalningsskyldighet.

---

[1] Senaste lydelse 2017:67.
[2] Senaste lydelse 2017:67.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

136 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:659) om avgiftsfrihet för viss screening inom hälso- och sjukvården

Härigenom föreskrivs att 1 och 2 §§ och rubriken närmast före 2 § lagen (2016:659) om avgiftsfrihet för viss screening inom hälso- och sjukvården ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §[1]	
I denna lag finns bestämmelser om *landstingets* ansvar för viss avgiftsfri screening inom hälso- och sjukvården utöver vad som följer av hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).	I denna lag finns bestämmelser om *regionens* ansvar för viss avgiftsfri screening inom hälso- och sjukvården utöver vad som följer av hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).
Med screening avses i denna lag en systematisk undersökning med hjälp av en speciell metod av en grupp personer för att upptäcka tillstånd som innebär en hög risk för framtida ohälsa.	
***Landstingets* ansvar**	***Regionens* ansvar**
2 §[2]	
Ett landsting ska erbjuda dem som omfattas av 8 kap. 1 eller 2 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) avgiftsfri screening i enlighet med vad som föreskrivs med stöd av 3 §.	*En region* ska erbjuda dem som omfattas av 8 kap. 1 eller 2 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) avgiftsfri screening i enlighet med vad som föreskrivs med stöd av 3 §.
Vad som sägs i denna lag om *ett landsting* gäller också en kommun som inte ingår i *ett landsting*.	*Det* som sägs i denna lag om *en region* gäller också en kommun som inte ingår i *en region*.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse 2017:68.
[2] Senaste lydelse 2017:68.

137 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1145) om offentlig upphandling

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 18 och 22 §§ lagen (2016:1145) om offentlig upphandling ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 kap.	
18 §	
Med *offentligt styrt organ* avses en sådan juridisk person som tillgodoser behov i det allmännas intresse, under förutsättning att behovet inte är av industriell eller kommersiell karaktär, och	
1. som till största delen är finansierad av staten, en kommun, *ett landsting* eller en upphandlande myndighet,	1. som till största delen är finansierad av staten, en kommun, *en region* eller en upphandlande myndighet,
2. vars verksamhet står under kontroll av staten, en kommun, *ett landsting* eller en upphandlande myndighet, eller	2. vars verksamhet står under kontroll av staten, en kommun, *en region* eller en upphandlande myndighet, eller
3. i vars styrelse eller motsvarande ledningsorgan mer än halva antalet ledamöter är utsedda av staten, en kommun, *ett landsting* eller en upphandlande myndighet.	3. i vars styrelse eller motsvarande ledningsorgan mer än halva antalet ledamöter är utsedda av staten, en kommun, *en region* eller en upphandlande myndighet.
22 §	
Med *upphandlande myndighet* avses en statlig eller kommunal myndighet.	
Vid tillämpning av denna lag ska med myndighet jämställas	
1. beslutande församling i en kommun eller *ett landsting*,	1. beslutande församling i en kommun eller *en region*,
2. offentligt styrt organ som avses i 18 §, och	
3. sammanslutning av	
a) en eller flera myndigheter enligt första stycket eller församlingar enligt 1, eller	
b) ett eller flera organ enligt 2.	

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

138 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 17 och 23 §§ lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 kap.	
17 §	
Med *offentligt styrt organ* avses en sådan juridisk person som tillgodoser behov i det allmännas intresse, under förutsättning att behovet inte är av industriell eller kommersiell karaktär, och	
1. som till största delen är finansierad av staten, en kommun, *ett landsting* eller en upphandlande myndighet,	1. som till största delen är finansierad av staten, en kommun, *en region* eller en upphandlande myndighet,
2. vars verksamhet står under kontroll av staten, en kommun, *ett landsting* eller en upphandlande myndighet, eller	2. vars verksamhet står under kontroll av staten, en kommun, *en region* eller en upphandlande myndighet, eller
3. i vars styrelse eller motsvarande ledningsorgan mer än halva antalet ledamöter är utsedda av staten, en kommun, *ett landsting* eller en upphandlande myndighet.	3. i vars styrelse eller motsvarande ledningsorgan mer än halva antalet ledamöter är utsedda av staten, en kommun*, en region* eller en upphandlande myndighet.
23 §	
Med *upphandlande myndighet* avses en statlig eller kommunal myndighet.	
Vid tillämpning av denna lag ska med myndighet jämställas	
1. beslutande församling i en kommun eller *ett landsting*,	1. beslutande församling i en kommun eller *en region*,
2. offentligt styrt organ som avses i 17 §, och	
3. sammanslutning av	
a) en eller flera myndigheter enligt första stycket eller församlingar enligt 1, eller	
b) ett eller flera organ enligt 2.	

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

139 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 17, 20 och 21 §§ lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 kap.	
17 §	
Med *offentligt styrt organ* avses en sådan juridisk person som tillgodoser behov i det allmännas intresse, under förutsättning att behovet inte är av industriell eller kommersiell karaktär, och	
1. som till största delen är finansierad av staten, en kommun, *ett landsting* eller en upphandlande myndighet,	1. som till största delen är finansierad av staten, en kommun, *en region* eller en upphandlande myndighet,
2. vars verksamhet står under kontroll av staten, en kommun, *ett landsting* eller en upphandlande myndighet, eller	2. vars verksamhet står under kontroll av staten, en kommun, *en region* eller en upphandlande myndighet, eller
3. i vars styrelse eller motsvarande ledningsorgan mer än halva antalet ledamöter är utsedda av staten, en kommun, *ett landsting* eller en upphandlande myndighet.	3. i vars styrelse eller motsvarande ledningsorgan mer än halva antalet ledamöter är utsedda av staten, en kommun, *en region* eller en upphandlande myndighet.
20 §	
Med *upphandlande enhet* avses i denna lag en enhet som bedriver någon av de verksamheter som anges i bilaga 2 och tilldelar en koncession för bedrivande av sådan verksamhet och som är	
1. en statlig eller kommunal myndighet, beslutande församling i en kommun eller *ett landsting,* ett offentligt styrt organ som avses i 17 § eller en sammanslutning av en eller flera myndigheter eller församlingar eller en sammanslutning av ett eller flera offentligt styrda organ,	1. en statlig eller kommunal myndighet, beslutande församling i en kommun eller *en region,* ett offentligt styrt organ som avses i 17 § eller en sammanslutning av en eller flera myndigheter eller församlingar eller en sammanslutning av ett eller flera offentligt styrda organ,
2. ett företag som en upphandlande myndighet kan utöva ett bestämmande inflytande över på det sätt som anges i andra stycket, eller	
3. en annan enhet än de som anges i 1 och 2, om den bedriver sin verksamhet med stöd av en sådan ensamrätt enligt 12 § eller en särskild rättighet enligt 18 § som beviljats för bedrivande av någon av de verksamheter som anges i bilaga 2.	
Ett bestämmande inflytande enligt första stycket 2 ska anses finnas om en upphandlande myndighet, direkt eller indirekt, innehar mer än hälften	

av andelarna i företaget eller kontrollerar majoriteten av röstetalet på grund av aktieägande eller motsvarande eller kan utse mer än halva antalet ledamöter i företagets styrelse eller motsvarande ledningsorgan.

En sådan enhet som anges i första stycket 3 utgör inte en upphandlande enhet om den har beviljats särskilda rättigheter eller ensamrätter genom ett förfarande som offentliggjorts på lämpligt sätt och om beviljandet av dessa rättigheter har grundats på objektiva kriterier.

21 §

Med *upphandlande myndighet* avses en statlig eller kommunal myndighet.

Vid tillämpning av denna lag ska med myndighet jämställas

1. beslutande församling i en kommun eller *ett landsting*,	1. beslutande församling i en kommun eller *en region*,

2. offentligt styrt organ som avses i 17 §, och

3. sammanslutning av

a) en eller flera myndigheter enligt första stycket eller församlingar enligt 1, eller

b) ett eller flera organ enligt 2.

En myndighet som bedriver någon av de verksamheter som anges i bilaga 2 och tilldelar en koncession för bedrivande av sådan verksamhet utgör dock inte en upphandlande myndighet enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

140 Förslag till lag om ändring i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)

Härigenom föreskrivs i fråga om hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)

dels att 1 kap. 1 och 2 §§, 2 kap. 2, 3 och 7 §§, 6 kap. 1 §, 7 kap. 1–3, 5 a och 6–9 §§, 8 kap. 1–9 §§, 9 kap. 1–4 §§, 10 kap. 1–5 §§, 11 kap. 4 §, 12 kap. 4 §, 14 kap. 1–3 §§, 15 kap. 1 §, 16 kap. 1–4 §§, 17 kap. 1, 2 och 6 §§ och 18 kap. 2 och 3 §§, rubriken till 14 kap. och rubriken närmast före 17 kap. 6 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast efter 6 kap. 2 § ska lyda ”AVDELNING III. REGIONENS ANSVAR SOM HUVUDMAN”.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 kap.	
1 §	
Denna lag innehåller bestämmelser om hur hälso- och sjukvårdsverksamhet ska organiseras och bedrivas. Lagen gäller för samtliga vårdgivare samt *landsting* och kommuner som huvudmän.	Denna lag innehåller bestämmelser om hur hälso- och sjukvårdsverksamhet ska organiseras och bedrivas. Lagen gäller för samtliga vårdgivare samt *regioner* och kommuner som huvudmän.
Lagen består av fem avdelningar:	
Avdelning I innehåller inledande bestämmelser (1 och 2 kap.).	
Avdelning II innehåller bestämmelser för all hälso- och sjukvård (3–6 kap.).	
Avdelning III innehåller bestämmelser om *landstingets* ansvar som huvudman (7–10 kap.).	Avdelning III innehåller bestämmelser om *regionens* ansvar som huvudman (7–10 kap.).
Avdelning IV innehåller bestämmelser om kommunens ansvar som huvudman (11–13 kap.).	
Avdelning V innehåller övriga bestämmelser för huvudmännen (14–18 kap.).	
2 §	
Vad som sägs i denna lag om *landsting* gäller också kommuner som inte ingår i *ett landsting*.	*Det* som sägs i denna lag om *regioner* gäller också kommuner som inte ingår i *en region*.
Avdelning IV gäller de kommuner som inte ingår i *ett landsting* enbart i de fall det är särskilt föreskrivet.	Avdelning IV gäller de kommuner som inte ingår i *en region* enbart i de fall det är särskilt föreskrivet.
2 kap.	
2 §	
Med *huvudman* avses i denna lag *det landsting* eller den kommun som enligt lagen ansvarar för att	Med *huvudman* avses i denna lag *den region* eller den kommun som enligt lagen ansvarar för att erbjuda

erbjuda hälso- och sjukvård. Inom en huvudmans geografiska område kan en eller flera vårdgivare bedriva verksamhet.	hälso- och sjukvård. Inom en huvudmans geografiska område kan en eller flera vårdgivare bedriva verksamhet.
3 §	
Med *vårdgivare* avses i denna lag statlig myndighet, *landsting*, kommun, annan juridisk person eller enskild näringsidkare som bedriver hälso- och sjukvårdsverksamhet.	Med *vårdgivare* avses i denna lag statlig myndighet, *region*, kommun, annan juridisk person eller enskild näringsidkare som bedriver hälso- och sjukvårdsverksamhet.
7 §[1]	
Med *nationell högspecialiserad vård* avses i denna lag offentligt finansierad hälso- och sjukvård som behöver koncentreras till en eller flera enheter men inte till varje *sjukvårdsregion* för att kvaliteten, patientsäkerheten och kunskapsutvecklingen ska kunna upprätthållas och ett effektivt användande av hälso- och sjukvårdens resurser ska kunna uppnås.	Med *nationell högspecialiserad vård* avses i denna lag offentligt finansierad hälso- och sjukvård som behöver koncentreras till en eller flera enheter men inte till varje *samverkansregion* för att kvaliteten, patientsäkerheten och kunskapsutvecklingen ska kunna upprätthållas och ett effektivt användande av hälso- och sjukvårdens resurser ska kunna uppnås.

6 kap.

1 §

Regeringen får meddela föreskrifter om

1. att landet ska delas in i *regioner* för den hälso- och sjukvård som berör flera *landsting*,	1. att landet ska delas in i *samverkansregioner* för den hälso- och sjukvård som berör flera *regioner*,

2. hälso- och sjukvården i krig, vid krigsfara eller under sådana utomordentliga förhållanden som är föranledda av att det är krig utanför Sveriges gränser eller av att Sverige har varit i krig eller krigsfara, och
3. bedrivande av hälso- och sjukvårdsverksamhet i övrigt.

7 kap.

1 §[2]

Ledningen av hälso- och sjukvårdsverksamheten i *landstinget* ska utövas av en eller flera nämnder. För en sådan nämnd gäller *vad* som är föreskrivet om nämnder i kommunallagen (2017:725). Bestämmelser om	Ledningen av hälso- och sjukvårdsverksamheten i *regionen* ska utövas av en eller flera nämnder. För en sådan nämnd gäller *det* som är föreskrivet om nämnder i kommunallagen (2017:725). Bestämmelser om

[1] Senaste lydelse 2018:143.
[2] Senaste lydelse 2017:773.

gemensam nämnd finns i lagen (2003:192) om gemensam nämnd inom vård- och omsorgsområdet.

gemensam nämnd finns i lagen (2003:192) om gemensam nämnd inom vård- och omsorgsområdet.

2 §

Landstinget ska planera sin hälso- och sjukvård med utgångspunkt i behovet av vård hos dem som omfattas av *landstingets* ansvar för hälso- och sjukvård.

Landstinget ska vid planeringen beakta den hälso- och sjukvård som erbjuds av andra vårdgivare.

Landstinget ska även planera sin hälso- och sjukvård så att en katastrofmedicinsk beredskap upprätthålls.

Regionen ska planera sin hälso- och sjukvård med utgångspunkt i behovet av vård hos dem som omfattas av *regionens* ansvar för hälso- och sjukvård.

Regionen ska vid planeringen beakta den hälso- och sjukvård som erbjuds av andra vårdgivare.

Regionen ska även planera sin hälso- och sjukvård så att en katastrofmedicinsk beredskap upprätthålls.

2 a §[3]

Landstinget ska organisera hälso- och sjukvårdsverksamheten så att vården kan ges nära befolkningen. Om det är motiverat av kvalitets- eller effektivitetsskäl, får vården koncentreras geografiskt.

Regionen ska organisera hälso- och sjukvårdsverksamheten så att vården kan ges nära befolkningen. Om det är motiverat av kvalitets- eller effektivitetsskäl, får vården koncentreras geografiskt.

3 §

Landstinget ska organisera primärvården så att alla som omfattas av *landstingets* ansvar för hälso- och sjukvård kan välja utförare av hälso- och sjukvårdstjänster samt få tillgång till och välja en fast läkarkontakt (vårdvalssystem). *Landstinget* får inte begränsa den enskildes val till ett visst geografiskt område inom *landstinget.*

Landstinget ska utforma vårdvalssystemet så att alla utförare behandlas lika, om det inte finns skäl för något annat. Ersättningen från *landstinget* till utförare inom ett vårdvalssystem ska följa den enskildes val av utförare.

När *landstinget* beslutat att införa ett vårdvalssystem ska lagen

Regionen ska organisera primärvården så att alla som omfattas av *regionens* ansvar för hälso- och sjukvård kan välja utförare av hälso- och sjukvårdstjänster samt få tillgång till och välja en fast läkarkontakt (vårdvalssystem). *Regionen* får inte begränsa den enskildes val till ett visst geografiskt område inom *regionen.*

Regionen ska utforma vårdvalssystemet så att alla utförare behandlas lika, om det inte finns skäl för något annat. Ersättningen från *regionen* till utförare inom ett vårdvalssystem ska följa den enskildes val av utförare.

När *regionen* beslutat att införa ett vårdvalssystem ska lagen

[3] Senaste lydelse 2018:553.

(2008:962) om valfrihetssystem tillämpas.	(2008:962) om valfrihetssystem tillämpas.
5 a §[4]	
För att få bedriva nationell högspecialiserad vård krävs det tillstånd. Den myndighet som regeringen bestämmer får efter ansökan från *ett landsting* besluta om ett sådant tillstånd. Tillståndet ska gälla tills vidare och vara förenat med villkor.	För att få bedriva nationell högspecialiserad vård krävs det tillstånd. Den myndighet som regeringen bestämmer får efter ansökan från *en region* besluta om ett sådant tillstånd. Tillståndet ska gälla tills vidare och vara förenat med villkor.

Ett tillstånd får återkallas om villkoren för det inte längre är uppfyllda, om förutsättningarna för tillståndet har ändrats eller om tillståndshavaren begär det.

Beslut enligt första och andra styckena får inte överklagas.

6 §	
Landstinget svarar för att det inom *landstinget* finns en ändamålsenlig organisation för att till och från vårdinrättning eller läkare transportera personer vars tillstånd kräver att transporten utförs med transportmedel som är särskilt inrättade för ändamålet.	*Regionen* svarar för att det inom *regionen* finns en ändamålsenlig organisation för att till och från vårdinrättning eller läkare transportera personer vars tillstånd kräver att transporten utförs med transportmedel som är särskilt inrättade för ändamålet.
7 §	
I planeringen och utvecklingen av hälso- och sjukvården ska *landstinget* samverka med samhällsorgan, organisationer och vårdgivare.	I planeringen och utvecklingen av hälso- och sjukvården ska *regionen* samverka med samhällsorgan, organisationer och vårdgivare.
8 §	
I frågor om hälso- och sjukvård som berör flera *landsting* ska *landstingen* samverka.	I frågor om hälso- och sjukvård som berör flera *regioner* ska *regionerna* samverka.
9 §	
Landstinget får träffa överenskommelser med kommuner, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen om att inom ramen för *landstingets* uppgifter enligt denna lag samverka i syfte att uppnå en effektivare användning av tillgängliga resurser. *Landstinget* ska bidra	*Regionen* får träffa överenskommelser med kommuner, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen om att inom ramen för *regionens* uppgifter enligt denna lag samverka i syfte att uppnå en effektivare användning av tillgängliga resurser. *Regionen* ska bidra

[4] Senaste lydelse 2018:143.

till finansieringen av sådan verksamhet som bedrivs i samverkan. Enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser får *landstinget* delta i finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet.	till finansieringen av sådan verksamhet som bedrivs i samverkan. Enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser får *regionen* delta i finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet.

Riksrevisionen får granska sådan verksamhet som bedrivits i samverkan med och delvis finansierats av Försäkringskassan eller Arbetsförmedlingen. Riksrevisionen har rätt att ta del av de uppgifter som behövs för granskningen.

8 kap.

1 §[5]

Landstinget ska erbjuda en god hälso- och sjukvård åt den som är bosatt inom *landstinget*. Detsamma gäller i fråga om den som har skyddad folkbokföring enligt 16 § folkbokföringslagen (1991:481) och som stadigvarande vistas inom *landstinget*. Även i övrigt ska *landstinget* verka för en god hälsa hos befolkningen.	*Regionen* ska erbjuda en god hälso- och sjukvård åt den som är bosatt inom *regionen*. Detsamma gäller i fråga om den som har skyddad folkbokföring enligt 16 § folkbokföringslagen (1991:481) och som stadigvarande vistas inom *regionen*. Även i övrigt ska *regionen* verka för en god hälsa hos befolkningen.

2 §

Landstinget ska även erbjuda en god hälso- och sjukvård åt	*Regionen* ska även erbjuda en god hälso- och sjukvård åt

1. den som, utan att vara bosatt här, har rätt till vårdförmåner i Sverige vid sjukdom och moderskap enligt vad som följer av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen, och

2. den som avses i 5 kap. 7 § första stycket socialförsäkringsbalken och som omfattas av förordningen.

Vården ska erbjudas av *det landsting* inom vars område personen är förvärvsverksam eller, i fråga om en person som är arbetslös, *det landsting* inom vars område denne är registrerad som arbetssökande. I den utsträckning familjemedlemmar till dessa personer har rätt till vårdförmåner i Sverige vid sjukdom och moderskap enligt vad som följer av förordningen, ska familjemedlemmarna erbjudas vård av samma	Vården ska erbjudas av *den region* inom vars område personen är förvärvsverksam eller, i fråga om en person som är arbetslös, *den region* inom vars område denne är registrerad som arbetssökande. I den utsträckning familjemedlemmar till dessa personer har rätt till vårdförmåner i Sverige vid sjukdom och moderskap enligt vad som följer av förordningen, ska familjemedlemmarna erbjudas vård av samma *region.* Om familje-

[5] Senaste lydelse 2018:694.

landsting. Om familjemedlemmarna är bosatta i Sverige gäller dock 1 §.	medlemmarna är bosatta i Sverige gäller dock 1 §.
3 §	
Landstinget ska erbjuda öppen vård åt den som omfattas av *ett annat landstings* ansvar för hälso- och sjukvård. En sådan patient omfattas inte av *landstingets* vårdgaranti enligt 9 kap. 1 §. I övrigt ska vården ges på samma villkor som de villkor som gäller för de egna invånarna.	*Regionen* ska erbjuda öppen vård åt den som omfattas av *en annan regions* ansvar för hälso- och sjukvård. En sådan patient omfattas inte av *regionens* vårdgaranti enligt 9 kap. 1 §. I övrigt ska vården ges på samma villkor som de villkor som gäller för de egna invånarna.
Om patienten omfattas av *ett annat landstings* ansvar för hälso- och sjukvård enligt 1 §, svarar *det landstinget* för kostnaderna för vård som patienten ges med stöd av första stycket. Detta gäller dock inte om *det landstinget* ställer krav på remiss för vården och dessa remissregler inte följs.	Om patienten omfattas av *en annan regions* ansvar för hälso- och sjukvård enligt 1 §, svarar *den regionen* för kostnaderna för vård som patienten ges med stöd av första stycket. Detta gäller dock inte om *den regionen* ställer krav på remiss för vården och dessa remissregler inte följs.
4 §	
Om någon som vistas inom *landstinget* utan att vara bosatt där behöver omedelbar hälso- och sjukvård, ska *landstinget* erbjuda sådan vård.	Om någon som vistas inom *regionen* utan att vara bosatt där behöver omedelbar hälso- och sjukvård, ska *regionen* erbjuda sådan vård.
5 §[6]	
Landstinget får också i andra fall erbjuda hälso- och sjukvård åt den som omfattas av *ett annat landstings* ansvar för hälso- och sjukvård, om	*Regionen* får också i andra fall erbjuda hälso- och sjukvård åt den som omfattas av *en annan regions* ansvar för hälso- och sjukvård, om
1. *landstingen* kommer överens om det, eller	1. *regionerna* kommer överens om det, eller
2. det är fråga om nationell högspecialiserad vård.	
6 §	
Landstingets ansvar omfattar inte sådan hälso- och sjukvård som en kommun inom *landstinget* har ansvar för enligt 12 kap. 1 § eller 14 kap. 1 §.	*Regionens* ansvar omfattar inte sådan hälso- och sjukvård som en kommun inom *regionen* har ansvar för enligt 12 kap. 1 § eller 14 kap. 1 §.

[6] Senaste lydelse 2018:143.

7 §

Landstinget ska erbjuda dem som avses i 1 §

Regionen ska erbjuda dem som avses i 1 §

1. habilitering och rehabilitering,
2. hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning, och
3. tolktjänst för vardagstolkning för barndomsdöva, dövblinda, vuxendöva och hörselskadade.

Landstingets ansvar omfattar dock inte insatser enligt första stycket 1 och 2 som en kommun inom *landstinget* ansvarar för enligt 12 kap. 5 §. *Landstingets* ansvar innebär inte någon inskränkning i de skyldigheter som arbetsgivare eller andra kan ha enligt annan lag.

Regionens ansvar omfattar dock inte insatser enligt första stycket 1 och 2 som en kommun inom *regionen* ansvarar för enligt 12 kap. 5 §. *Regionens* ansvar innebär inte någon inskränkning i de skyldigheter som arbetsgivare eller andra kan ha enligt annan lag.

Landstinget ska, i samverkan med patienten, upprätta en individuell plan när insatser som avses i första stycket 1 eller 2 erbjuds. Av planen ska planerade och beslutade insatser framgå.

Regionen ska, i samverkan med patienten, upprätta en individuell plan när insatser som avses i första stycket 1 eller 2 erbjuds. Av planen ska planerade och beslutade insatser framgå.

8 §

Landstinget får erbjuda läkemedel utan kostnad till den som får hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård).

Regionen får erbjuda läkemedel utan kostnad till den som får hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård).

9 §

Landstinget ska tillhandahålla den som avses i 1 § förbrukningsartiklar som fortlöpande behövs på grund av allvarlig sjukdom eller efter behandling för sådan sjukdom. Detta gäller inte om kommunen har motsvarande ansvar enligt 12 kap. 6 §.

Regionen ska tillhandahålla den som avses i 1 § förbrukningsartiklar som fortlöpande behövs på grund av allvarlig sjukdom eller efter behandling för sådan sjukdom. Detta gäller inte om kommunen har motsvarande ansvar enligt 12 kap. 6 §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka förbrukningsartiklar som omfattas av första stycket.

9 kap.

1 §[7]

Landstinget ska erbjuda vårdgaranti åt den som omfattas av *landstingets* ansvar enligt 8 kap. 1 eller 2 §. Vårdgarantin ska innehålla en försäkran om att den enskilde inom viss tid får

Regionen ska erbjuda vårdgaranti åt den som omfattas av *regionens* ansvar enligt 8 kap. 1 eller 2 §. Vårdgarantin ska innehålla en försäkran om att den enskilde inom viss tid får

[7] Senaste lydelse 2018:553.

1. kontakt med primärvården,
2. en medicinsk bedömning av läkare eller annan legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal inom primärvården,
3. besöka den specialiserade vården, och
4. planerad vård.

2 §

Om *landstinget* inte uppfyller garantin enligt 1 § 3 eller 4, ska *landstinget* se till att patienten får vård hos en annan vårdgivare utan extra kostnad för patienten.

Om *regionen* inte uppfyller garantin enligt 1 § 3 eller 4, ska *regionen* se till att patienten får vård hos en annan vårdgivare utan extra kostnad för patienten.

3 §

Landstinget ska rapportera in uppgifter om väntetider till en nationell databas.

Regionen ska rapportera in uppgifter om väntetider till en nationell databas.

4 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. de tidsperioder inom vilka vårdgarantin enligt 1 § ska vara uppfylld och i övrigt om garantins innehåll, och
2. *landstingens* rapporteringsskyldighet enligt 3 §.

2. *regionernas* rapporteringsskyldighet enligt 3 §.

10 kap.

1 §

Landstinget ska ge patienten möjlighet att välja behandlingsalternativ enligt vad som anges i 7 kap. 1 § patientlagen (2014:821).

Regionen ska ge patienten möjlighet att välja behandlingsalternativ enligt vad som anges i 7 kap. 1 § patientlagen (2014:821).

2 §

Landstinget ska ge patienten möjlighet att välja hjälpmedel enligt vad som anges i 7 kap. 2 § patientlagen (2014:821).

Regionen ska ge patienten möjlighet att välja hjälpmedel enligt vad som anges i 7 kap. 2 § patientlagen (2014:821).

3 §

Landstinget ska ge patienten möjlighet att få en ny medicinsk bedömning enligt vad som anges i 8 kap. 1 § patientlagen (2014:821).

Regionen ska ge patienten möjlighet att få en ny medicinsk bedömning enligt vad som anges i 8 kap. 1 § patientlagen (2014:821).

4 §

I samband med sjöräddningsinsatser i de delar av havet utanför Sveriges sjöterritorium, där sjöräddningstjänsten ankommer på

I samband med sjöräddningsinsatser i de delar av havet utanför Sveriges sjöterritorium, där sjöräddningstjänsten ankommer på svenska myndigheter, får *regionen*

svenska myndigheter, får *landstinget* bedriva hälso- och sjukvård i syfte att minimera de fysiska och psykiska följdverkningarna av en olycka.

bedriva hälso- och sjukvård i syfte att minimera de fysiska och psykiska följdverkningarna av en olycka.

5 §

I *landstingen* ska det finnas möjligheter till anställning för läkares allmäntjänstgöring i sådan omfattning att alla läkare som avlagt läkarexamen och läkare med utländsk utbildning som föreskrivits allmäntjänstgöring ges möjlighet att fullgöra praktisk tjänstgöring för att få legitimation som läkare enligt 4 kap. patientsäkerhetslagen (2010:659). Anställning för allmäntjänstgöring ska ske för viss tid.

I *landstingen* ska det också finnas möjligheter till anställning för läkares specialiseringstjänstgöring i en omfattning som motsvarar det planerade framtida behovet av läkare med specialistkompetens i klinisk verksamhet.

I *regionerna* ska det finnas möjligheter till anställning för läkares allmäntjänstgöring i sådan omfattning att alla läkare som avlagt läkarexamen och läkare med utländsk utbildning som föreskrivits allmäntjänstgöring ges möjlighet att fullgöra praktisk tjänstgöring för att få legitimation som läkare enligt 4 kap. patientsäkerhetslagen (2010:659). Anställning för allmäntjänstgöring ska ske för viss tid.

I *regionerna* ska det också finnas möjligheter till anställning för läkares specialiseringstjänstgöring i en omfattning som motsvarar det planerade framtida behovet av läkare med specialistkompetens i klinisk verksamhet.

11 kap.

4 §

Inom det verksamhetsområde som kommunen bestämmer ska det finnas en medicinskt ansvarig sjuksköterska.

Om ett verksamhetsområde i huvudsak omfattar rehabilitering, får en fysioterapeut eller en arbetsterapeut fullgöra de uppgifter som åligger en medicinskt ansvarig sjuksköterska.

Första och andra styckena gäller sådan hälso- och sjukvårdsverksamhet som avses i 12 kap. 1 och 2 §§ i en kommun som inte ingår i *ett landsting*, om det i verksamheten inte finns någon läkare.

Första och andra styckena gäller sådan hälso- och sjukvårdsverksamhet som avses i 12 kap. 1 och 2 §§ i en kommun som inte ingår i *en region*, om det i verksamheten inte finns någon läkare.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om ansvar och uppgifter för personal som avses i första och andra styckena.

12 kap.

4 §

Landstinget får på framställning av en kommun inom *landstinget*

Regionen får på framställning av en kommun inom *regionen*

erbjuda läkemedel utan kostnad ur läkemedelsförråd till den som

erbjuda läkemedel utan kostnad ur läkemedelsförråd till den som

1. bor i en sådan särskild boendeform som avses i 5 kap. 5 § andra stycket socialtjänstlagen (2001:453), eller

2. får hemsjukvård genom kommunens försorg.

Landstinget svarar för kostnaderna för läkemedel som rekvireras till läkemedelsförråden.

Regionen svarar för kostnaderna för läkemedel som rekvireras till läkemedelsförråden.

14 kap. Överlåtelse av ansvar från *landsting* till kommun

14 kap. Överlåtelse av ansvar från *region* till kommun

1 §[8]

Landstinget får till en kommun inom *landstinget* överlåta skyldigheten att erbjuda hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård) i ordinärt boende och i sådant särskilt boende som avses i 5 kap. 5 § tredje stycket socialtjänstlagen (2001:453), om *landstinget* och kommunen kommer överens om det. Överenskommelsen får inte avse ansvar för hälso- och sjukvård som ges av läkare. Överenskommelsen får även avse ansvar för sådana förbrukningsartiklar som avses i 8 kap. 9 §.

Landstinget får lämna sådant ekonomiskt bidrag till kommunen som motiveras av överlåtelsen.

Regionen får till en kommun inom *regionen* överlåta skyldigheten att erbjuda hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård) i ordinärt boende och i sådant särskilt boende som avses i 5 kap. 5 § tredje stycket socialtjänstlagen (2001:453), om *regionen* och kommunen kommer överens om det. Överenskommelsen får inte avse ansvar för hälso- och sjukvård som ges av läkare. Överenskommelsen får även avse ansvar för sådana förbrukningsartiklar som avses i 8 kap. 9 §.

Regionen får lämna sådant ekonomiskt bidrag till kommunen som motiveras av överlåtelsen.

2 §

Om samtliga kommuner inom *ett landstings* område ingår i en överlåtelse av ansvar för hemsjukvård enligt 1 § och om det behövs för kostnadsutjämning mellan kommunerna, får kommunerna lämna ekonomiskt bidrag till varandra.

Om samtliga kommuner inom *en regions* område ingår i en överlåtelse av ansvar för hemsjukvård enligt 1 § och om det behövs för kostnadsutjämning mellan kommunerna, får kommunerna lämna ekonomiskt bidrag till varandra.

3 §

Landstinget får träffa överenskommelse med en kommun inom *landstinget* om att kommunen ska ha ansvar för hjälpmedel för

Regionen får träffa överenskommelse med en kommun inom *regionen* om att kommunen ska ha ansvar för hjälpmedel för

[8] Senaste lydelse 2018:1727.

personer med funktionsnedsättning. Bestämmelserna om individuell plan i 12 kap. 5 § andra stycket och om val av hjälpmedel i 13 kap. 2 § gäller även i dessa fall.

personer med funktionsnedsättning. Bestämmelserna om individuell plan i 12 kap. 5 § andra stycket och om val av hjälpmedel i 13 kap. 2 § gäller även i dessa fall.

15 kap.

1 §

Landsting och kommuner får med bibehållet huvudmannaskap sluta avtal med någon annan om att utföra de uppgifter som *landstinget* eller kommunen ansvarar för enligt denna lag. Av avtalet ska framgå de särskilda villkor som gäller för överlämnandet. En uppgift som innefattar myndighetsutövning får dock inte med stöd av denna bestämmelse överlämnas till en juridisk person eller en enskild individ.

Regioner och kommuner får med bibehållet huvudmannaskap sluta avtal med någon annan om att utföra de uppgifter som *regionen* eller kommunen ansvarar för enligt denna lag. Av avtalet ska framgå de särskilda villkor som gäller för överlämnandet. En uppgift som innefattar myndighetsutövning får dock inte med stöd av denna bestämmelse överlämnas till en juridisk person eller en enskild individ.

16 kap.

1 §[9]

Landstinget ska till kommunerna inom *landstinget* avsätta de läkarresurser som behövs för att enskilda ska kunna erbjudas en god hälso- och sjukvård i särskilt boende och i dagverksamhet enligt 12 kap. 1 §. Detsamma gäller hemsjukvård i ordinärt boende och i sådant särskilt boende som avses i 5 kap. 5 § tredje stycket socialtjänstlagen (2001:453), om en kommun ansvarar för vården enligt 14 kap. 1 §.

Landstinget ska med kommunerna inom *landstinget* sluta avtal om omfattningen av och formerna för läkarmedverkan.

Om *landstinget* inte uppfyller sina skyldigheter enligt avtalet att tillhandahålla läkare, har kommunen rätt att på egen hand anlita läkare och få ersättning för sina kostnader för det från *landstinget*.

Regionen ska till kommunerna inom *regionen* avsätta de läkarresurser som behövs för att enskilda ska kunna erbjudas en god hälso- och sjukvård i särskilt boende och i dagverksamhet enligt 12 kap. 1 §. Detsamma gäller hemsjukvård i ordinärt boende och i sådant särskilt boende som avses i 5 kap. 5 § tredje stycket socialtjänstlagen (2001:453), om en kommun ansvarar för vården enligt 14 kap. 1 §.

Regionen ska med kommunerna inom *regionen* sluta avtal om omfattningen av och formerna för läkarmedverkan.

Om *regionen* inte uppfyller sina skyldigheter enligt avtalet att tillhandahålla läkare, har kommunen rätt att på egen hand anlita läkare och få ersättning för sina kostnader för det från *regionen*.

[9] Senaste lydelse 2018:1727.

2 §

Landstinget och kommunen ska samverka så att en enskild, som kommunen enligt 12 kap. 1 eller 2 § har ansvar för, också får övrig vård och behandling, hjälpmedel samt förbrukningsartiklar enligt 8 kap. 9 § som hans eller hennes tillstånd fordrar.	*Regionen* och kommunen ska samverka så att en enskild, som kommunen enligt 12 kap. 1 eller 2 § har ansvar för, också får övrig vård och behandling, hjälpmedel samt förbrukningsartiklar enligt 8 kap. 9 § som hans eller hennes tillstånd fordrar.

3 §[10]

Landstinget ska ingå en överenskommelse med kommunen om ett samarbete i fråga om	*Regionen* ska ingå en överenskommelse med kommunen om ett samarbete i fråga om

1. personer med psykisk funktionsnedsättning,
2. personer som missbrukar alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel, dopningsmedel eller spel om pengar, och
3. barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet.

Om det är möjligt bör organisationer som företräder dessa personer eller deras närstående ges möjlighet att lämna synpunkter på innehållet i överenskommelsen.

4 §

När den enskilde har behov av insatser både från hälso- och sjukvården och från socialtjänsten, ska *landstinget* tillsammans med kommunen upprätta en individuell plan.	När den enskilde har behov av insatser både från hälso- och sjukvården och från socialtjänsten, ska *regionen* tillsammans med kommunen upprätta en individuell plan.
Planen ska upprättas om *landstinget* eller kommunen bedömer att den behövs för att den enskilde ska få sina behov tillgodosedda och om den enskilde samtycker till det. Arbetet med planen ska påbörjas utan dröjsmål.	Planen ska upprättas om *regionen* eller kommunen bedömer att den behövs för att den enskilde ska få sina behov tillgodosedda och om den enskilde samtycker till det. Arbetet med planen ska påbörjas utan dröjsmål.

Planen ska, när det är möjligt, upprättas tillsammans med den enskilde. Närstående ska ges möjlighet att delta i arbetet med planen, om det är lämpligt och den enskilde inte motsätter sig det.

Av planen ska det framgå

1. vilka insatser som behövs,
2. vilka insatser som respektive huvudman ska svara för,

3. vilka åtgärder som vidtas av någon annan än *landstinget* eller kommunen, och	3. vilka åtgärder som vidtas av någon annan än *regionen* eller kommunen, och

4. vem av huvudmännen som ska ha det övergripande ansvaret för planen.

[10] Senaste lydelse 2017:810.

17 kap.

1 §

Vårdavgifter och avgifter med anledning av att patienter uteblir från avtalade besök får tas ut enligt grunder som *landstinget* eller kommunen bestämmer. Patienter som omfattas av *ett landstings* eller en kommuns ansvar för hälso- och sjukvård enligt 8 kap. 1–3 §§ respektive 12 kap. 1 och 2 §§ och 14 kap. 1 § ska behandlas lika.

Vårdavgifter och avgifter med anledning av att patienter uteblir från avtalade besök får tas ut enligt grunder som *regionen* eller kommunen bestämmer. Patienter som omfattas av *en regions* eller en kommuns ansvar för hälso- och sjukvård enligt 8 kap. 1–3 §§ respektive 12 kap. 1 och 2 §§ och 14 kap. 1 § ska behandlas lika.

Första stycket gäller inte i den mån annat är särskilt föreskrivet.

2 §

Landstinget får för sluten vård fastställa avgiftsnivåer i olika inkomstintervall och besluta om vilka regler om nedsättning av avgiften som ska gälla. Avgiften för sluten vård får för varje vårddag uppgå till högst 0,0023 prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken, avrundat nedåt till närmaste tiotal kronor.

Regionen får för sluten vård fastställa avgiftsnivåer i olika inkomstintervall och besluta om vilka regler om nedsättning av avgiften som ska gälla. Avgiften för sluten vård får för varje vårddag uppgå till högst 0,0023 prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken, avrundat nedåt till närmaste tiotal kronor.

Högkostnadsskydd för avgifter till *landsting*

Högkostnadsskydd för avgifter till *regioner*

6 §

För den enskilde får följande poster tillsammans under ett år, räknat från det första tillfälle då avgift betalats, uppgå till högst 0,025 prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken, avrundat nedåt till närmaste femtiotal kronor, eller det lägre belopp som bestämts av *landstinget*:

1. vårdavgifter som avser öppen vård enligt denna lag i andra fall än som avses i 8 § första stycket 1,
2. avgifter för förbrukningsartiklar som avses i 8 kap. 9 §, och
3. avgifter för tandvård som avses i 8 a § tandvårdslagen (1985:125).

Vid beräkning av avgiftsbefrielse enligt första stycket ska även sådana avdrag som har gjorts enligt 7 § andra stycket lagen (2013:513) om ersättning för kostnader till följd av vård inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet medräknas.

18 kap.

2 §

Landsting och kommuner ska medverka vid finansiering, planering och genomförande av dels kliniskt forskningsarbete på hälso- och sjukvårdens område, dels folkhälsovetenskapligt forskningsarbete. *Landsting* och kommuner ska i dessa frågor, i den omfattning som behövs, samverka med varandra och med berörda universitet och högskolor.

Regioner och kommuner ska medverka vid finansiering, planering och genomförande av dels kliniskt forskningsarbete på hälso- och sjukvårdens område, dels folkhälsovetenskapligt forskningsarbete. *Regioner* och kommuner ska i dessa frågor, i den omfattning som behövs, samverka med varandra och med berörda universitet och högskolor.

3 §

Personer som tas emot från en annan kommun eller *ett annat landsting* enligt 4 kap. 1 § lagen (2006:544) om kommuners och *landstings* åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap omfattas av mottagande kommuns och *landstings* skyldigheter enligt denna lag.

Personer som tas emot från en annan kommun eller *en annan region* enligt 4 kap. 1 § lagen (2006:544) om kommuners och *regioners* åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap omfattas av mottagande kommuns och *regions* skyldigheter enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

141 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:151) om meddelarskydd i vissa enskilda verksamheter

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (2017:151) om meddelarskydd i vissa enskilda verksamheter ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
3 §	
Lagen gäller inte för aktiebolag, handelsbolag, ekonomiska föreningar och stiftelser där kommuner, *landsting* eller kommunalförbund utövar eller har utövat ett rättsligt bestämmande inflytande enligt 2 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och inte heller för de organ som anges i bilagan till offentlighets- och sekretesslagen beträffande den verksamhet som anges där.	Lagen gäller inte för aktiebolag, handelsbolag, ekonomiska föreningar och stiftelser där kommuner, *regioner* eller kommunalförbund utövar eller har utövat ett rättsligt bestämmande inflytande enligt 2 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och inte heller för de organ som anges i bilagan till offentlighets- och sekretesslagen beträffande den verksamhet som anges där.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

142 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:209) om hälsoundersökning av barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (2017:209) om hälsoundersökning av barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	1 §
Landstinget ska, utöver vad som följer av hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och tandvårdslagen (1985:125), på initiativ av socialnämnden erbjuda en hälsoundersökning i anslutning till att vård utanför det egna hemmet av ett barn eller en ung person i åldern 18–20 år inleds.	*Regionen* ska, utöver vad som följer av hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och tandvårdslagen (1985:125), på initiativ av socialnämnden erbjuda en hälsoundersökning i anslutning till att vård utanför det egna hemmet av ett barn eller en ung person i åldern 18–20 år inleds.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

143 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:372) om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården

Härigenom föreskrivs att 1 och 3–6 §§ lagen (2017:372) om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §[1]	
I varje *landsting* och kommun ska det finnas en eller flera patientnämnder med uppgift att stödja och hjälpa patienter och deras närstående inom den	I varje *region* och kommun ska det finnas en eller flera patientnämnder med uppgift att stödja och hjälpa patienter och deras närstående inom den
1. hälso- och sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) som bedrivs av *landsting* eller enligt avtal med *landsting*,	1. hälso- och sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) som bedrivs av *regioner* eller enligt avtal med *regioner*,
2. hälso- och sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen som bedrivs av kommuner eller enligt avtal med kommuner och den allmänna omvårdnad enligt socialtjänstlagen (2001:453) som ges i samband med sådan hälso- och sjukvård, och	
3. tandvård enligt tandvårdslagen (1985:125) som bedrivs eller helt eller delvis finansieras av *landsting.*	3. tandvård enligt tandvårdslagen (1985:125) som bedrivs eller helt eller delvis finansieras av *regioner.*
För patientnämnder gäller vad som är föreskrivet i kommunallagen (2017:725).	
Särskilda bestämmelser om gemensam nämnd finns i lagen (2003:192) om gemensam nämnd inom vård- och omsorgsområdet.	
3 §	
Patientnämnderna ska bidra till kvalitetsutveckling, hög patientsäkerhet och till att verksamheterna inom hälso- och sjukvården anpassas efter patienternas behov och förutsättningar genom att årligen analysera inkomna klagomål och synpunkter samt uppmärksamma *landstinget* eller kommunen på riskområden och hinder för utveckling av vården.	Patientnämnderna ska bidra till kvalitetsutveckling, hög patientsäkerhet och till att verksamheterna inom hälso- och sjukvården anpassas efter patienternas behov och förutsättningar genom att årligen analysera inkomna klagomål och synpunkter samt uppmärksamma *regionen* eller kommunen på riskområden och hinder för utveckling av vården.

[1] Senaste lydelse 2017:776.

4 §

Landstingen och kommunerna ska organisera patientnämnderna så att de kan utföra sina uppgifter självständigt.

Regionerna och kommunerna ska organisera patientnämnderna så att de kan utföra sina uppgifter självständigt.

5 §

En kommun som ingår i *ett landsting* får överlåta skyldigheten enligt 1 § till *landstinget*, om kommunen och *landstinget* har kommit överens om detta. Kommunen får lämna sådant ekonomiskt bidrag till *landstinget* som motiveras av överenskommelsen.

En kommun som ingår i *en region* får överlåta skyldigheten enligt 1 § till *regionen*, om kommunen och *regionen* har kommit överens om detta. Kommunen får lämna sådant ekonomiskt bidrag till *regionen* som motiveras av överenskommelsen.

6 §

Landstingen och kommunerna ska organisera sin verksamhet så att slutsatser av de analyser som patientnämnderna gör i enlighet med 3 § tas om hand och bidrar till hälso- och sjukvårdens utveckling.

Kommunens skyldighet att organisera sin verksamhet i enlighet med första stycket gäller även om kommunen med stöd av 5 § överlåtit skyldigheten enligt 1 § till *landstinget.*

Regionerna och kommunerna ska organisera sin verksamhet så att slutsatser av de analyser som patientnämnderna gör i enlighet med 3 § tas om hand och bidrar till hälso- och sjukvårdens utveckling.

Kommunens skyldighet att organisera sin verksamhet i enlighet med första stycket gäller även om kommunen med stöd av 5 § överlåtit skyldigheten enligt 1 § till *regionen.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

144 Förslag till lag om ändring i museilagen (2017:563)

Härigenom föreskrivs att 1 och 3 §§ museilagen (2017:563) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §	
I denna lag finns bestämmelser om det allmänna museiväsendet. Med det allmänna museiväsendet avses	
1. statliga museer,	
2. regionala museer,	
3. kommunala museer, och	
4. andra museer i vars styrelse eller motsvarande ledningsorgan mer än hälften av antalet ledamöter är utsedda av stat, kommun eller *landsting*.	4. andra museer i vars styrelse eller motsvarande ledningsorgan mer än hälften av antalet ledamöter är utsedda av stat, kommun eller *region*.
3 §	
Med museihuvudmän avses i denna lag staten, kommunerna och *landstingen.*	Med museihuvudmän avses i denna lag staten, kommunerna och *regionerna*.
Det som sägs om museihuvudmän gäller även den som utsett mer än hälften av antalet ledamöter i ett sådant museum som avses i 1 § 4.	

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

145 Förlag till lag om ändring i lagen (2017:571) om försöksverksamhet med branschskolor

Härigenom föreskrivs att 1 och 3 §§ lagen (2017:571) om försöksverksamhet med branschskolor ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §	
En huvudman för utbildning på ett yrkesprogram inom gymnasieskolan eller för kommunal vuxenutbildning enligt skollagen (2010:800) får, inom ramen för en försöksverksamhet, med bibehållet huvudmannaskap sluta avtal med en branschskola om att skolan utför vissa uppgifter inom sådan utbildning (entreprenad). De uppgifter som får överlämnas på entreprenad är undervisning i karaktärsämnen som har en yrkesinriktad profil (yrkesämnen) och undervisning som avser sådant gymnasiearbete som ingår i utbildningen enligt skollagen.	
Om sådan undervisning överlämnas på entreprenad, får även den myndighetsutövning som hör till en lärares undervisningsuppgift och uppgifter som inte är hänförliga till undervisningen överlämnas till branschskolan på entreprenad.	
Endast en kommun, *ett landsting* eller en enskild fysisk eller juridisk person som uppfyller vissa villkor kan efter ansökan till den myndighet som regeringen bestämmer få ett godkännande att bedriva branschskola.	Endast en kommun, *en region* eller en enskild fysisk eller juridisk person som uppfyller vissa villkor kan efter ansökan till den myndighet som regeringen bestämmer få ett godkännande att bedriva branschskola.
Regeringen får meddela föreskrifter om sådana villkor och om urval.	
3 §[1]	
Trots bestämmelsen i 2 kap. 1 § kommunallagen (2017:725) om anknytning till kommunens eller *landstingets* område eller deras medlemmar får en kommun eller *ett landsting* genom sådan entreprenad som avses i 1 § utföra uppgifter åt en annan huvudman inom skolväsendet.	Trots bestämmelsen i 2 kap. 1 § kommunallagen (2017:725) om anknytning till kommunens eller *regionens* område eller deras medlemmar får en kommun eller *en region* genom sådan entreprenad som avses i 1 § utföra uppgifter åt en annan huvudman inom skolväsendet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

[1] Senaste lydelse 2017:1105.

146 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:612) om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2017:612) om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård

dels att 1 kap. 1 och 2 §§, 2 kap. 1, 5 och 6 §§, 4 kap. 1 och 3–5 §§ och 5 kap. 1, 3 och 5 §§ ska ha följande lydelse,

dels att rubriken till 4 kap. ska lyda ”Samverkan mellan region och kommun”.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 kap.	
1 §	
I denna lag finns bestämmelser om	
1. samverkan vid planering av insatser för enskilda som efter att de skrivits ut från sluten vård kan komma att behöva insatser från socialtjänsten, den kommunalt finansierade hälso- och sjukvården eller den *landstingsfinansierade* öppna vården,	1. samverkan vid planering av insatser för enskilda som efter att de skrivits ut från sluten vård kan komma att behöva insatser från socialtjänsten, den kommunalt finansierade hälso- och sjukvården eller den *regionfinansierade* öppna vården,
2. hur insatserna ska planeras för enskilda som efter utskrivning behöver insatser från flera berörda enheter inom de aktuella verksamheterna, och	
3. kommunens betalningsansvar för vissa utskrivningsklara patienter.	
Det som i denna lag sägs om *landsting* gäller även kommuner som inte ingår i *ett landsting*.	Det som i denna lag sägs om *regioner* gäller även kommuner som inte ingår i *en region*.
2 §	
Denna lag syftar till att främja en god vård och en socialtjänst av god kvalitet för enskilda som efter utskrivning från sluten vård behöver insatser från socialtjänsten, den kommunalt finansierade hälso- och sjukvården eller den *landstingsfinansierade* öppna vården. I detta syfte ska lagen särskilt främja att en patient med behov av insatser skrivs ut från den slutna vården så snart som möjligt efter det att den behandlande läkaren bedömt att patienten är utskrivningsklar.	Denna lag syftar till att främja en god vård och en socialtjänst av god kvalitet för enskilda som efter utskrivning från sluten vård behöver insatser från socialtjänsten, den kommunalt finansierade hälso- och sjukvården eller den *regionfinansierade* öppna vården. I detta syfte ska lagen särskilt främja att en patient med behov av insatser skrivs ut från den slutna vården så snart som möjligt efter det att den behandlande läkaren bedömt att patienten är utskrivningsklar.

2 kap.

1 §

Om den behandlande läkaren, när en patient skrivs in i den slutna vården, bedömer att patienten kan komma att behöva insatser från socialtjänsten, den kommunalt finansierade hälso- och sjukvården eller den *landstingsfinansierade* öppna vården efter det att patienten har skrivits ut, ska den slutna vården underrätta de berörda enheterna om denna bedömning genom ett inskrivningsmeddelande.	Om den behandlande läkaren, när en patient skrivs in i den slutna vården, bedömer att patienten kan komma att behöva insatser från socialtjänsten, den kommunalt finansierade hälso- och sjukvården eller den *regionfinansierade* öppna vården efter det att patienten har skrivits ut, ska den slutna vården underrätta de berörda enheterna om denna bedömning genom ett inskrivningsmeddelande.
Om insatser bedöms behövas från den kommunalt finansierade hälso- och sjukvården, ska inskrivningsmeddelandet även skickas till den *landstingsfinansierade* öppna vården.	Om insatser bedöms behövas från den kommunalt finansierade hälso- och sjukvården, ska inskrivningsmeddelandet även skickas till den *regionfinansierade* öppna vården.

5 §

När en enhet i den *landstingsfinansierade* öppna vården har tagit emot ett inskrivningsmeddelande i fråga om en patient, ska verksamhetschefen vid den enheten utse en fast vårdkontakt för patienten. Verksamhetschefen ska utse den fasta vårdkontakten innan patienten skrivs ut från den slutna vården.	När en enhet i den *regionfinansierade* öppna vården har tagit emot ett inskrivningsmeddelande i fråga om en patient, ska verksamhetschefen vid den enheten utse en fast vårdkontakt för patienten. Verksamhetschefen ska utse den fasta vårdkontakten innan patienten skrivs ut från den slutna vården.

Om patienten redan har en fast vårdkontakt vid enheten, får denne fortsätta att vara patientens fasta vårdkontakt.

6 §

När en berörd enhet inom socialtjänsten, den kommunalt finansierade hälso- och sjukvården eller den *landstingsfinansierade* öppna vården har fått ett inskrivningsmeddelande, ska enheten börja sin planering av de insatser som är nödvändiga för att patienten på ett tryggt och säkert sätt ska kunna lämna den slutna vården och efter utskrivningen få sina behov av socialtjänst eller hälso- och sjukvård tillgodosedda.	När en berörd enhet inom socialtjänsten, den kommunalt finansierade hälso- och sjukvården eller den *regionfinansierade* öppna vården har fått ett inskrivningsmeddelande, ska enheten börja sin planering av de insatser som är nödvändiga för att patienten på ett tryggt och säkert sätt ska kunna lämna den slutna vården och efter utskrivningen få sina behov av socialtjänst eller hälso- och sjukvård tillgodosedda.

4 kap.

1 §

Om patienten efter utskrivningen behöver insatser från både *landsting* och kommun i form av hälso- och sjukvård eller socialtjänst, ska en samordnad individuell planering genomföras av representanter för de enheter som ansvarar för insatserna. Om insatser behövs från den kommunalt finansierade hälso- och sjukvården, ska även den *landstingsfinansierade* öppna vården medverka i den samordnade individuella planeringen.

Om patienten efter utskrivningen behöver insatser från både *region* och kommun i form av hälso- och sjukvård eller socialtjänst, ska en samordnad individuell planering genomföras av representanter för de enheter som ansvarar för insatserna. Om insatser behövs från den kommunalt finansierade hälso- och sjukvården, ska även den *regionfinansierade* öppna vården medverka i den samordnade individuella planeringen.

För patienter som behöver insatser i samband med öppen psykiatrisk tvångsvård eller öppen rättspsykiatrisk vård, ska planeringen i stället genomföras enligt bestämmelserna om en samordnad vårdplan i 7 a § lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård och 12 a § lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård.

3 §

En kallelse till den samordnade individuella planering som avses i 1 § första stycket ska skickas till berörda enheter av patientens fasta vårdkontakt i den *landstingsfinansierade* öppna vården.

En kallelse till den samordnade individuella planering som avses i 1 § första stycket ska skickas till berörda enheter av patientens fasta vårdkontakt i den *regionfinansierade* öppna vården.

Kallelsen ska skickas senast tre dagar efter det att en underrättelse enligt 3 kap. 1 § om att patienten är utskrivningsklar har lämnats.

4 §

Landsting och kommun ska i samråd utarbeta gemensamma riktlinjer till vårdgivare och till dem som bedriver socialtjänst avseende samverkan enligt denna lag.

Region och kommun ska i samråd utarbeta gemensamma riktlinjer till vårdgivare och till dem som bedriver socialtjänst avseende samverkan enligt denna lag.

5 §

Landsting och kommun får träffa en överenskommelse om att kommunens betalningsansvar ska inträda vid en annan tidpunkt än den som anges i 5 kap. 4 § eller med ett annat belopp än det som bestäms enligt 5 kap. 6 §.

Region och kommun får träffa en överenskommelse om att kommunens betalningsansvar ska inträda vid en annan tidpunkt än den som anges i 5 kap. 4 § eller med ett annat belopp än det som bestäms enligt 5 kap. 6 §.

5 kap.

1 §

En kommun betalar i enlighet med 2–6 §§ ersättning till *ett landsting* för en patient som vårdas inom den slutna vården efter det att den behandlande läkaren har bedömt att patienten är utskrivningsklar.

En kommun betalar i enlighet med 2–6 §§ ersättning till *en region* för en patient som vårdas inom den slutna vården efter det att den behandlande läkaren har bedömt att patienten är utskrivningsklar.

3 §

Kommunens betalningsansvar förutsätter att den slutna vården har

1. underrättat kommunen om att patienten har skrivits in i enlighet med 2 kap. 1–3 §§, och

2. underrättat berörda enheter i kommunen om att patienten är utskrivningsklar i enlighet med 3 kap. 1 §.

I de fall en samordnad individuell planering ska genomföras enligt 4 kap. 1 och 2 §§ är kommunen betalningsansvarig endast om den fasta vårdkontakten i den *landstingsfinansierade* öppna vården har kallat till samordnad individuell planering i enlighet med 4 kap. 3 §.

I de fall en samordnad individuell planering ska genomföras enligt 4 kap. 1 och 2 §§ är kommunen betalningsansvarig endast om den fasta vårdkontakten i den *regionfinansierade* öppna vården har kallat till samordnad individuell planering i enlighet med 4 kap. 3 §.

5 §

Kommunens betalningsansvar ska inte inträda om patienten inte kan skrivas ut från den slutna vården på grund av att sådana insatser som den *landstingsfinansierade* öppna vården är ansvarig för inte är tillgängliga, eller det inte är klarlagt om sådana insatser är tillgängliga.

Kommunens betalningsansvar ska inte inträda om patienten inte kan skrivas ut från den slutna vården på grund av att sådana insatser som den *regionfinansierade* öppna vården är ansvarig för inte är tillgängliga, eller det inte är klarlagt om sådana insatser är tillgängliga.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

147 Förslag till lag om ändring i lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 4 § lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 kap.	
4 §	
Som omständigheter som kan tyda på att risken för penningtvätt och finansiering av terrorism är låg kan verksamhetsutövaren beakta bland annat att kunden	
1. är en stat, *ett landsting*, en kommun eller motsvarande eller en juridisk person över vilken en stat, *ett landsting*, en kommun eller motsvarande, var för sig eller tillsammans, har ett direkt eller indirekt rättsligt bestämmande inflytande,	1. är en stat, *en region*, en kommun eller motsvarande eller en juridisk person över vilken en stat, *en region*, en kommun eller motsvarande, var för sig eller tillsammans, har ett direkt eller indirekt rättsligt bestämmande inflytande,
2. har hemvist inom EES,	
3. har hemvist i en stat som har bestämmelser om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism som motsvarar dem i denna lag och som tillämpar dessa bestämmelser på ett effektivt sätt,	
4. har hemvist i en stat som har en låg nivå av korruption och annan relevant brottslighet, och	
5. är ett företag vars överlåtbara värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad inom EES eller på en motsvarande marknad utanför EES.	

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

148 Förslag till lag om ändring i förvaltningslagen (2017:900)

Härigenom föreskrivs att 2 § förvaltningslagen (2017:900) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 §	
Vid handläggning av sådana ärenden hos myndigheter i kommuner och *landsting* där besluten kan laglighetsprövas genom att överklagas enligt 13 kap. kommunallagen (2017:725) tillämpas inte 9 § andra stycket, 10–12, 16–20 och 23–49 §§.	Vid handläggning av sådana ärenden hos myndigheter i kommuner och *regioner* där besluten kan laglighetsprövas genom att överklagas enligt 13 kap. kommunallagen (2017:725) tillämpas inte 9 § andra stycket, 10–12, 16–20 och 23–49 §§.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

149 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:90) om insyn i finansiering av partier

Härigenom föreskrivs att 2, 7 och 28 §§ lagen (2018:90) om insyn i finansiering av partier ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 §	
I lagen avses med	
parti: ett parti som deltar eller har deltagit i val till riksdagen, *landstingsfullmäktige*, kommunfullmäktige eller Europaparlamentet,	*parti*: ett parti som deltar eller har deltagit i val till riksdagen, *regionfullmäktige*, kommunfullmäktige eller Europaparlamentet,
ledamot: en ledamot av riksdagen, *landstingsfullmäktige*, kommunfullmäktige eller Europaparlamentet,	*ledamot*: en ledamot av riksdagen, *regionfullmäktige*, kommunfullmäktige eller Europaparlamentet,
ersättare för ledamot: en ersättare för en ledamot av riksdagen, *landstingsfullmäktige*, kommunfullmäktige eller Europaparlamentet,	*ersättare för ledamot*: en ersättare för en ledamot av riksdagen, *regionfullmäktige*, kommunfullmäktige eller Europaparlamentet,
bidrag: prestationer i form av pengar, varor, tjänster och annat som har tagits emot helt eller delvis utan någon motprestation med undantag för sedvanligt frivilligt arbete och sedvanliga gratistjänster,	
uppgift om bidragsgivarens identitet: uppgift om namn och antingen personnummer eller organisationsnummer eller adress,	
anonymt bidrag: ett bidrag från någon vars identitet mottagaren inte känner till och inte heller utan betydande svårighet kan ta reda på, och	
prisbasbelopp: det prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken som gäller vid utgången av det räkenskapsår eller kalenderår som avses i 6 §.	
7 §	
Ett parti ska lämna intäktsredovisning för det räkenskapsår eller kalenderår då partiet deltar i val till riksdagen, *landstingsfullmäktige*, kommunfullmäktige eller Europaparlamentet.	Ett parti ska lämna intäktsredovisning för det räkenskapsår eller kalenderår då partiet deltar i val till riksdagen, *regionfullmäktige*, kommunfullmäktige eller Europaparlamentet.
Ett parti som har mandat i riksdagen, *landstingsfullmäktige*, kommunfullmäktige eller Europaparlamentet ska lämna intäktsredovisning för samtliga räkenskapsår eller kalenderår som helt eller	Ett parti som har mandat i riksdagen, *regionfullmäktige*, kommunfullmäktige eller Europaparlamentet ska lämna intäktsredovisning för samtliga räkenskapsår eller kalenderår som helt eller

delvis sammanfaller med mandatperioden.	delvis sammanfaller med mandatperioden.

Ett parti som annars får stöd enligt lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier eller får partistöd med stöd av 4 kap. 29 och 30 §§ kommunallagen (2017:725) ska lämna intäktsredovisning för varje räkenskapsår eller kalenderår under vilket det har betalats ut stöd.

28 §

Ett *landsting* eller en kommun som ger partistöd med stöd av 4 kap. 29 och 30 §§ kommunallagen (2017:725) ska i anslutning till sitt beslut om sådant stöd göra uppgifter om vilka partier som har fått stöd och med vilka belopp tillgängliga på sin webbplats.	En *region* eller en kommun som ger partistöd med stöd av 4 kap. 29 och 30 §§ kommunallagen (2017:725) ska i anslutning till sitt beslut om sådant stöd göra uppgifter om vilka partier som har fått stöd och med vilka belopp tillgängliga på sin webbplats.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

150 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
5 §	
Bostadsanpassningsbidrag lämnas för att anpassa och komplettera fasta funktioner i och i anslutning till en bostad.	
Bidrag lämnas endast om åtgärderna är nödvändiga för att bostaden ska vara ändamålsenlig för sökanden. Bidrag lämnas inte om behovet kan tillgodoses med hjälpmedel som erbjuds av *landstinget* eller kommunen enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).	Bidrag lämnas endast om åtgärderna är nödvändiga för att bostaden ska vara ändamålsenlig för sökanden. Bidrag lämnas inte om behovet kan tillgodoses med hjälpmedel som erbjuds av *regionen* eller kommunen enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

151 Förslag till lag om ändring i strålskyddslagen (2018:396)

Härigenom föreskrivs att 6 kap. 18 § strålskyddslagen (2018:396) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
6 kap.	
18 §	
Ett tillstånd enligt denna lag får för sin giltighet göras beroende av att den som avser att bedriva verksamheten ställer finansiell säkerhet för de kostnader för avfallshantering och återställningsåtgärder som verksamheten kan föranleda. Staten, kommuner, *landsting* och *kommunförbund* behöver dock inte ställa någon finansiell säkerhet. Den som är skyldig att betala avgift eller ställa finansiell säkerhet enligt lagen (2006:647) om finansiering av kärntekniska restprodukter eller 16 kap. 3 § miljöbalken behöver inte ställa någon finansiell säkerhet för åtgärder som omfattas av avgifter och säkerheter enligt de nämnda lagarna.	Ett tillstånd enligt denna lag får för sin giltighet göras beroende av att den som avser att bedriva verksamheten ställer finansiell säkerhet för de kostnader för avfallshantering och återställningsåtgärder som verksamheten kan föranleda. Staten, kommuner, *regioner* och *kommunalförbund* behöver dock inte ställa någon finansiell säkerhet. Den som är skyldig att betala avgift eller ställa finansiell säkerhet enligt lagen (2006:647) om finansiering av kärntekniska restprodukter eller 16 kap. 3 § miljöbalken behöver inte ställa någon finansiell säkerhet för åtgärder som omfattas av avgifter och säkerheter enligt de nämnda lagarna.

Säkerheten kan ställas efter hand enligt en plan som vid varje tid tillgodoser det aktuella behovet av finansiell säkerhet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

152 Förslag till lag om ändring i säkerhetsskyddslagen (2018:585)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 6 § och 3 kap. 1 och 11 §§ säkerhetsskyddslagen (2018:585) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 kap.	
6 §	
Statliga myndigheter, kommuner och *landsting* som avser att genomföra en upphandling och ingå ett avtal om varor, tjänster eller byggentreprenader ska se till att det i ett säkerhetsskyddsavtal anges hur kraven på säkerhetsskydd enligt 1 § ska tillgodoses av leverantören om	Statliga myndigheter, kommuner och *regioner* som avser att genomföra en upphandling och ingå ett avtal om varor, tjänster eller byggentreprenader ska se till att det i ett säkerhetsskyddsavtal anges hur kraven på säkerhetsskydd enligt 1 § ska tillgodoses av leverantören om

1. det i upphandlingen förekommer säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i säkerhetsskyddsklassen konfidentiell eller högre, eller
2. upphandlingen i övrigt avser eller ger leverantören tillgång till säkerhetskänslig verksamhet av motsvarande betydelse för Sveriges säkerhet.

Verksamhetsutövaren ska kontrollera att leverantören följer säkerhetsskyddsavtalet.

Det som anges i första och andra styckena gäller även för enskilda verksamhetsutövare som ingår avtal om varor, tjänster och byggentreprenader med utomstående leverantörer.

3 kap.

1 §

Den som genom en anställning eller på något annat sätt ska delta i säkerhetskänslig verksamhet ska säkerhetsprövas. Säkerhetsprövning ska dock inte göras när det gäller

1. uppdrag som statsråd, ledamot av Europaparlamentet, riksdagen eller kommun- och *landstingsfullmäktige*, eller	1. uppdrag som statsråd, ledamot av Europaparlamentet, riksdagen eller kommun- och *regionfullmäktige*, eller

2. annat uppdrag som offentlig försvarare eller ombud inför domstol än sådant som avser offentligt ombud enligt 27 kap. 27 § rättegångsbalken eller integritetsskyddsombud enligt 6 § lagen (2009:966) om Försvarsunderrättelsedomstol.

11 §

En anställning i staten, en kommun eller *ett landsting* som är placerad i säkerhetsklass 1 eller 2	En anställning i staten, en kommun eller *en region* som är placerad i säkerhetsklass 1 eller 2

får endast innehas av den som är svensk medborgare.	får endast innehas av den som är svensk medborgare.

Om det finns särskilda skäl får regeringen i enskilda fall medge undantag från kravet på svenskt medborgarskap.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

153 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 1–3 §§, 2 kap. 2, 5 och 6 §§, 3 kap. 2, 8, 11, 12, 14 och 15 §§, 4 kap. 3 och 4 §§, 5 kap. 5 och 7 §§, 6 kap. 1 och 7 §§, 7 kap. 5 och 8 §§, 8 kap. 1 §, 9 kap. 3 §, 10 kap. 2 §, 11 kap. 1–4, 6, 9, 12 och 13 §§, 12 kap. 1–3 och 5 §§ lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 kap.	
1 §	
Denna lag innehåller bestämmelser om bokföring och redovisning för kommuner och *landsting*.	Denna lag innehåller bestämmelser om bokföring och redovisning för kommuner och *regioner*.
Lagen är indelad i följande kapitel: – Inledande bestämmelser (1 kap.) – Ord och uttryck i lagen (2 kap.) – Bokföring och arkivering (3 kap.) – Allmänna bestämmelser om årsredovisning (4 kap.) – Resultaträkning (5 kap.) – Balansräkning (6 kap.) – Värdering (7 kap.) – Kassaflödesanalys (8 kap.) – Noter (9 kap.) – Drift- och investeringsredovisning (10 kap.) – Förvaltningsberättelse (11 kap.) – Sammanställda räkenskaper (12 kap.) – Delårsrapport (13 kap.)	
2 §	
Kommuner och *landsting* är bokföringsskyldiga enligt 3 kap. De är också skyldiga att upprätta en årsredovisning för varje räkenskapsår enligt 4–12 kap. och en delårsrapport enligt 13 kap.	Kommuner och *regioner* är bokföringsskyldiga enligt 3 kap. De är också skyldiga att upprätta en årsredovisning för varje räkenskapsår enligt 4–12 kap. och en delårsrapport enligt 13 kap.
3 §	
Bestämmelserna i denna lag om kommuner och *landsting* gäller även kommunalförbund.	Bestämmelserna i denna lag om kommuner och *regioner* gäller även kommunalförbund.

2 kap.

2 §

Med ekonomisk händelse avses i denna lag alla förändringar i storleken eller sammansättningen av en kommuns eller *ett landstings* förmögenhet som beror på kommunens eller *landstingets* ekonomiska relationer med omvärlden, såsom in- och utbetalningar, uppkomna fordringar och skulder samt andra åtgärder eller transaktioner som påverkar förmögenhetens storlek eller sammansättning.	Med ekonomisk händelse avses i denna lag alla förändringar i storleken eller sammansättningen av en kommuns eller *en regions* förmögenhet som beror på kommunens eller *regionens* ekonomiska relationer med omvärlden, såsom in- och utbetalningar, uppkomna fordringar och skulder samt andra åtgärder eller transaktioner som påverkar förmögenhetens storlek eller sammansättning.

5 §

Med kommunalt koncernföretag avses i denna lag en juridisk person över vars verksamhet, mål och strategier kommuner eller *landsting* har ett varaktigt betydande inflytande. Kommuner eller *landsting* kan utöva ett sådant inflytande själva eller tillsammans med ett eller flera kommunala koncernföretag.	Med kommunalt koncernföretag avses i denna lag en juridisk person över vars verksamhet, mål och strategier kommuner eller *regioner* har ett varaktigt betydande inflytande. Kommuner eller *regioner* kan utöva ett sådant inflytande själva eller tillsammans med ett eller flera kommunala koncernföretag.

Betydande inflytande ska anses finnas vid ett innehav av minst tjugo procent av rösterna i en juridisk persons beslutande organ, om inte annat framgår av omständigheterna.

Om inflytandet inte är betydande ska den juridiska personen ändå anses vara ett kommunalt koncernföretag om den har särskild betydelse för kommunens eller *landstingets* verksamhet eller ekonomi.	Om inflytandet inte är betydande ska den juridiska personen ändå anses vara ett kommunalt koncernföretag om den har särskild betydelse för kommunens eller *regionens* verksamhet eller ekonomi.

6 §

Med en kommunal koncern avses i denna lag kommunen eller *landstinget* tillsammans med de kommunala koncernföretagen.	Med en kommunal koncern avses i denna lag kommunen eller *regionen* tillsammans med de kommunala koncernföretagen.

3 kap.

2 §

Bokföringen ska vara ordnad på ett sådant sätt att

1. det ekonomiska utfallet av verksamheten kan jämföras med den budget som fullmäktige har fastställt,

2. det finns förutsättningar för kontroll av kommunens eller	2. det finns förutsättningar för kontroll av kommunens eller

landstingets ekonomi och verksamhet, och	*regionens* ekonomi och verksamhet, och

3. statistik kan lämnas enligt lag eller annan författning.

8 §

För varje ekonomisk händelse ska det finnas en verifikation. Har en kommun eller *ett landsting* tagit emot en uppgift om den ekonomiska händelsen i en form som anges i 12 § första stycket, ska denna uppgift användas som verifikation, i förekommande fall kompletterad med uppgifter enligt 9 § första stycket. Om det behövs med hänsyn till arten av den mottagna verifikationen, får bokföringen i stället grundas på en särskilt upprättad hänvisningsverifikation.	För varje ekonomisk händelse ska det finnas en verifikation. Har en kommun eller *en region* tagit emot en uppgift om den ekonomiska händelsen i en form som anges i 12 § första stycket, ska denna uppgift användas som verifikation, i förekommande fall kompletterad med uppgifter enligt 9 § första stycket. Om det behövs med hänsyn till arten av den mottagna verifikationen, får bokföringen i stället grundas på en särskilt upprättad hänvisningsverifikation.

Flera likartade ekonomiska händelser får dokumenteras genom en gemensam verifikation.

11 §

Varje kommun och *landsting* ska upprätta	Varje kommun och *region* ska upprätta

1. sådana beskrivningar över bokföringssystemets organisation och uppbyggnad som behövs för att ge överblick över systemet (systemdokumentation), och
2. sådana beskrivningar över genomförda bearbetningar inom systemet som gör det möjligt att utan svårighet följa och förstå behandlingen av de enskilda bokföringsposterna (behandlingshistorik).

12 §

Räkenskapsinformation ska bevaras i

1. vanlig läsbar form (dokument),
2. mikroskrift som kan läsas med förstoringshjälpmedel, eller
3. annan form som kan läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas endast med ett tekniskt hjälpmedel (maskinläsbart medium) och som genom omedelbar utskrift kan tas fram i sådan form som avses i 1 eller 2.

Dokument, mikroskrift och maskinläsbart medium med räkenskapsinformation som kommunen eller *landstinget* har tagit emot från någon annan ska bevaras i det skick som materialet hade när det kom till kommunen eller *landstinget.* Dokument, mikroskrift och maskinläsbart medium med räkenskapsinformation som kommuner eller *landsting* själva har upprättat ska	Dokument, mikroskrift och maskinläsbart medium med räkenskapsinformation som kommunen eller *regionen* har tagit emot från någon annan ska bevaras i det skick som materialet hade när det kom till kommunen eller *regionen.* Dokument, mikroskrift och maskinläsbart medium med räkenskapsinformation som kommuner eller *regioner* själva har upprättat ska

bevaras i det skick som materialet fick när räkenskapsinformationen sammanställdes.

bevaras i det skick som materialet fick när räkenskapsinformationen sammanställdes.

14 §

En kommun eller *ett landsting* får förstöra sådant material för bevarande av räkenskapsinformation som avses i 12 §, om räkenskapsinformationen på ett betryggande sätt överförs till något annat sådant material. Om materialet är sådant som avses i 12 § andra stycket, får det dock förstöras först från och med det fjärde året efter utgången av räkenskapsåret.

En kommun eller *en region* får förstöra sådant material för bevarande av räkenskapsinformation som avses i 12 §, om räkenskapsinformationen på ett betryggande sätt överförs till något annat sådant material. Om materialet är sådant som avses i 12 § andra stycket, får det dock förstöras först från och med det fjärde året efter utgången av räkenskapsåret.

15 §

Om det finns särskilda skäl, får Skatteverket i enskilda fall tillåta att dokument, mikroskrift och maskinläsbara medier som används för att bevara räkenskapsinformation förstörs före utgången av den tid som anges i 13 §.

Även om ett tillstånd enligt första stycket har meddelats, får kommunen eller *landstinget* inte förstöra dokument, mikroskrift eller maskinläsbara medier som används för att bevara information som omfattas av lagen (2005:590) om insyn i vissa finansiella förbindelser m.m. förrän tidigast fem år efter utgången av räkenskapsåret. Förstöring får dock ske om informationen bevaras på annat sätt.

Även om ett tillstånd enligt första stycket har meddelats, får kommunen eller *regionen* inte förstöra dokument, mikroskrift eller maskinläsbara medier som används för att bevara information som omfattas av lagen (2005:590) om insyn i vissa finansiella förbindelser m.m. förrän tidigast fem år efter utgången av räkenskapsåret. Förstöring får dock ske om informationen bevaras på annat sätt.

4 kap.

3 §

Årsredovisningens delar ska upprättas som en helhet och ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat och kommunens eller *landstingets* ekonomiska ställning.

Årsredovisningens delar ska upprättas som en helhet och ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat och kommunens eller *regionen*s ekonomiska ställning.

Om det behövs för att bilden ska bli rättvisande, ska ytterligare upplysningar lämnas i en not.

Om kommunen eller *landstinget* i årsredovisningen avviker från det som följer av en rekommendation från normgivande organ på det kommunala området, ska en upp-

Om kommunen eller *regionen* i årsredovisningen avviker från det som följer av en rekommendation från normgivande organ på det kommunala området, ska en upp-

lysning om skälen för avvikelsen lämnas i en not.	lysning om skälen för avvikelsen lämnas i en not.

4 §

När årsredovisningen upprättas ska följande grundläggande redovisningsprinciper iakttas:	
1. Kommuner och *landsting* ska förutsättas fortsätta sina verksamheter.	1. Kommuner och *regioner* ska förutsättas fortsätta sina verksamheter.

2. Samma principer för värdering, klassificering och indelning av de olika posterna ska konsekvent tillämpas från ett räkenskapsår till ett annat.

3. Värdering av de olika posterna ska göras med iakttagande av rimlig försiktighet.

4. Intäkter och kostnader som är hänförliga till räkenskapsåret ska tas med oavsett tidpunkten för betalningen.

5. De olika beståndsdelar som balansräkningens poster består av ska värderas var för sig.

6. Tillgångar och skulder får inte kvittas mot varandra. Inte heller får intäkter och kostnader kvittas mot varandra.

7. Den ingående balansen för ett räkenskapsår ska stämma överens med den utgående balansen för det närmast föregående räkenskapsåret.

8. Förändringar i eget kapital ska redovisas i resultaträkningen.

Om det finns särskilda skäl och det är förenligt med god redovisningssed och kravet i 4 kap. 3 § på en rättvisande bild, får avvikelse göras från första stycket.

5 kap.

5 §

Intäkter eller kostnader i annan verksamhet än kommunens eller *landstingets* normala verksamhet ska redovisas som Extraordinära poster.	Intäkter eller kostnader i annan verksamhet än kommunens eller *regionens* normala verksamhet ska redovisas som Extraordinära poster.

7 §

Efter kommunens eller *landstingets* beslut ska sådana bidrag som avses i 2 kap. 1 § lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter och sådana bidrag till inrättande av forskningsinfrastruktur som avses i 2 kap. 2 § andra stycket samma lag redovisas som en kostnad i resultaträkningen eller tas upp i balansräkningen under posten Bidrag till infrastruktur.	Efter kommunens eller *regionens* beslut ska sådana bidrag som avses i 2 kap. 1 § lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter och sådana bidrag till inrättande av forskningsinfrastruktur som avses i 2 kap. 2 § andra stycket samma lag redovisas som en kostnad i resultaträkningen eller tas upp i balansräkningen under posten Bidrag till infrastruktur.

6 kap.

1 §

Balansräkningen ska i sammandrag redovisa kommunens eller *landstingets* samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital på dagen för räkenskapsårets utgång (balansdagen). Ställda panter och ansvarsförbindelser ska tas upp inom linjen.

Balansräkningen ska i sammandrag redovisa kommunens eller *regionens* samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital på dagen för räkenskapsårets utgång (balansdagen). Ställda panter och ansvarsförbindelser ska tas upp inom linjen.

7 §

Utgifter för utvecklingsarbete som är av väsentligt värde för kommunens eller *landstingets* verksamhet under kommande år får tas upp som immateriella anläggningstillgångar. Detsamma gäller utgifter för koncessioner, patent, licenser och liknande rättigheter.

Utgifter för utvecklingsarbete som är av väsentligt värde för kommunens eller *regionens* verksamhet under kommande år får tas upp som immateriella anläggningstillgångar. Detsamma gäller utgifter för koncessioner, patent, licenser och liknande rättigheter.

Utgifter för forskning får inte tas upp som immateriella anläggningstillgångar.

7 kap.

5 §

Omsättningstillgångar ska tas upp till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på balansdagen, om inte något annat följer av 6, 8 eller 10 §.

Med anskaffningsvärde avses utgifterna för tillgångens förvärv eller tillverkning. Anskaffningsvärdet för omsättningstillgångar ska bestämmas enligt 2 § första–tredje styckena.

Med det verkliga värdet avses försäljningsvärdet efter avdrag för beräknad försäljningskostnad. Om det finns särskilda skäl, får det verkliga värdet bestämmas till återanskaffningsvärdet, i förekommande fall med avdrag för inkurans, eller något annat värde som är förenligt med god redovisningssed.

Med återanskaffningsvärdet avses det belopp som motsvarar den utgift för anskaffningen som kommunen eller *landstinget* skulle ha haft om tillgången anskaffats på balansdagen.

Med återanskaffningsvärdet avses det belopp som motsvarar den utgift för anskaffningen som kommunen eller *regionen* skulle ha haft om tillgången anskaffats på balansdagen.

8 §

Materiella anläggningstillgångar, råvaror och förnödenheter som omsätts och vars sammantagna värde är av underordnad betydelse för kommunen eller *landstinget*, får tas upp till en bestämd mängd och ett fast värde, om deras kvantitet,

Materiella anläggningstillgångar, råvaror och förnödenheter som omsätts och vars sammantagna värde är av underordnad betydelse för kommunen eller *regionen*, får tas upp till en bestämd mängd och ett fast värde, om deras kvantitet,

värde och sammansättning inte varierar väsentligt.

värde och sammansättning inte varierar väsentligt.

8 kap.

1 §

I kassaflödesanalysen ska kommunens eller *landstingets* in- och utbetalningar under räkenskapsåret redovisas.

I kassaflödesanalysen ska kommunens eller *regionens* in- och utbetalningar under räkenskapsåret redovisas.

9 kap.

3 §

Om en avvikelse görs med stöd av 4 kap. 4 § andra stycket från någon av de grundläggande redovisningsprinciper som anges i paragrafen, ska det lämnas en upplysning om skälen för avvikelsen och en bedömning av effekten på kommunens eller *landstingets* resultat och ekonomiska ställning.

Om en avvikelse görs med stöd av 4 kap. 4 § andra stycket från någon av de grundläggande redovisningsprinciper som anges i paragrafen, ska det lämnas en upplysning om skälen för avvikelsen och en bedömning av effekten på kommunens eller *regionens* resultat och ekonomiska ställning.

10 kap.

2 §

Investeringsredovisningen ska innehålla en samlad redovisning av kommunens eller *landstingets* investeringsverksamhet.

Investeringsredovisningen ska innehålla en samlad redovisning av kommunens eller *regionens* investeringsverksamhet.

11 kap.

1 §

Förvaltningsberättelsen ska innehålla en översikt över utvecklingen av kommunens eller *landstingets* verksamhet.

Förvaltningsberättelsen ska innehålla en översikt över utvecklingen av kommunens eller *regionens* verksamhet.

2 §

Förvaltningsberättelsen ska innehålla upplysningar om sådana förhållanden som inte ska redovisas i balansräkningen eller i resultaträkningen, men som är viktiga för bedömningen av kommunens eller *landstingets* resultat eller ekonomiska ställning.

Förvaltningsberättelsen ska innehålla upplysningar om sådana förhållanden som inte ska redovisas i balansräkningen eller i resultaträkningen, men som är viktiga för bedömningen av kommunens eller *regionens* resultat eller ekonomiska ställning.

3 §

Förvaltningsberättelsen ska innehålla upplysningar om sådana händelser av väsentlig betydelse för

Förvaltningsberättelsen ska innehålla upplysningar om sådana händelser av väsentlig betydelse för

kommunen eller *landstinget* som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut.	kommunen eller *regionen* som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut.
4 §	
Förvaltningsberättelsen ska innehålla upplysningar om kommunens eller *landstingets* förväntade utveckling.	Förvaltningsberättelsen ska innehålla upplysningar om kommunens eller *regionens* förväntade utveckling.

6 §

Förvaltningsberättelsen ska särskilt innehålla upplysningar om de anställdas frånvaro på grund av sjukdom under räkenskapsåret. Den totala sjukfrånvaron ska anges i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid.

Uppgift ska också lämnas om

1. den andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer,
2. sjukfrånvaron för kvinnor respektive män, samt
3. sjukfrånvaron för anställda i åldrarna 29 år eller yngre, 30–49 år och 50 år eller äldre.

Sjukfrånvaron för varje sådan grupp som avses i andra stycket 2 och 3 ska anges i procent av gruppens sammanlagda ordinarie arbetstid. Sådan uppgift ska inte lämnas när antalet anställda i gruppen är högst tio eller om uppgiften kan hänföras till en enskild individ.

Paragrafen gäller inte kommuner och *landsting* i vilka antalet anställda under de senaste två räkenskapsåren i medeltal uppgått till högst tio.	Paragrafen gäller inte kommuner och *regioner* i vilka antalet anställda under de senaste två räkenskapsåren i medeltal uppgått till högst tio.
9 §	
Förvaltningsberättelsen ska innehålla en utvärdering av kommunens eller *landstingets* ekonomiska ställning.	Förvaltningsberättelsen ska innehålla en utvärdering av kommunens eller *regionens* ekonomiska ställning.
12 §	
Om kommunen eller *landstinget* ingår i en kommunal koncern, ska förvaltningsberättelsen innehålla upplysningar om koncernen enligt 1–5 och 7–9 §§.	Om kommunen eller *regionen* ingår i en kommunal koncern, ska förvaltningsberättelsen innehålla upplysningar om koncernen enligt 1–5 och 7–9 §§.
13 §	
Förvaltningsberättelsen ska innehålla upplysningar om sådana privata utförare enligt 10 kap. 7 § kommunallagen (2017:725) som inte är kommunala koncernföretag. Upplysningar ska dock endast	Förvaltningsberättelsen ska innehålla upplysningar om sådana privata utförare enligt 10 kap. 7 § kommunallagen (2017:725) som inte är kommunala koncernföretag. Upplysningar ska dock endast

lämnas om sådana förhållanden som är av väsentlig betydelse för bedömningen av kommunens eller *landstingets* verksamhet eller ekonomiska ställning.	lämnas om sådana förhållanden som är av väsentlig betydelse för bedömningen av kommunens eller *regionens* verksamhet eller ekonomiska ställning.

12 kap.

1 §

Med sammanställda räkenskaper för en kommunal koncern avses en sammanställning av kommunens eller *landstingets* och de kommunala koncernföretagens resultaträkningar, balansräkningar och kassaflödesanalyser samt noter.	Med sammanställda räkenskaper för en kommunal koncern avses en sammanställning av kommunens eller *regionens* och de kommunala koncernföretagens resultaträkningar, balansräkningar och kassaflödesanalyser samt noter.

2 §

Sammanställda räkenskaper ska upprättas för den kommunala koncernen.

Sammanställda räkenskaper behöver dock inte upprättas för den kommunala koncernen om samtliga kommunala koncernföretag, såväl var för sig som tillsammans, är utan väsentlig betydelse för kommunen eller *landstinget*.	Sammanställda räkenskaper behöver dock inte upprättas för den kommunala koncernen om samtliga kommunala koncernföretag, såväl var för sig som tillsammans, är utan väsentlig betydelse för kommunen eller *regionen*.

3 §

Ett kommunalt koncernföretag behöver inte omfattas av de sammanställda räkenskaperna om företaget är utan väsentlig betydelse för kommunen eller *landstinget*.	Ett kommunalt koncernföretag behöver inte omfattas av de sammanställda räkenskaperna om företaget är utan väsentlig betydelse för kommunen eller *regionen*.
Om två eller flera av dessa kommunala koncernföretag tillsammans bedöms ha väsentlig betydelse för kommunen eller *landstinget*, ska de dock omfattas av de sammanställda räkenskaperna.	Om två eller flera av dessa kommunala koncernföretag tillsammans bedöms ha väsentlig betydelse för kommunen eller *regionen*, ska de dock omfattas av de sammanställda räkenskaperna.

5 §

Ett kommunalt koncernföretags tillgångar och skulder enligt förvärvsanalysen i 4 § ska räknas in i den sammanställda resultaträkningen och i den sammanställda balansräkningen.

Konsolidering ska ske i proportion till kommunens eller *landstingets* ägda andel av det kommunala koncernföretaget. Om det kommunala koncernföretaget är	Konsolidering ska ske i proportion till kommunens eller *regionens* ägda andel av det kommunala koncernföretaget. Om det kommunala koncernföretaget är

ett kommunalförbund eller ett samordningsförbund enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliterings-insatser, ska konsolidering ske i proportion till kommunens eller *landstingets* andel av det kommunala koncernföretagets tillgångar och skulder. Om det kommunala koncernföretaget är en stiftelse, ska konsolidering ske i proportion till den andel av stiftelsens kapital som kommunen eller *landstinget* har bidragit med.	ett kommunalförbund eller ett samordningsförbund enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliterings-insatser, ska konsolidering ske i proportion till kommunens eller *regionens* andel av det kommunala koncernföretagets tillgångar och skulder. Om det kommunala koncernföretaget är en stiftelse, ska konsolidering ske i proportion till den andel av stiftelsens kapital som kommunen eller *regionen* har bidragit med.

Om det finns särskilda skäl och det är förenligt med kravet i 4 kap. 3 § på en rättvisande bild, får kapitalandelsmetoden i 7 kap. 26 §, 27 §, 28 § första stycket och 29 § årsredovisningslagen (1995:1554) tillämpas vid konsolidering.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

154 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:649) om förbud mot innehav av berusningsmedel m.m. vid hem för vård eller boende

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (2018:649) om förbud mot innehav av berusningsmedel m.m. vid hem för vård eller boende ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	1 §
Denna lag tillämpas vid hem för vård eller boende som drivs av en kommun eller *ett landsting*. Lagen tillämpas också i sådan enskild verksamhet i form av hem för vård eller boende som har tillstånd enligt 7 kap. 1 § första stycket 1 socialtjänstlagen (2001:453).	Denna lag tillämpas vid hem för vård eller boende som drivs av en kommun eller *en region.* Lagen tillämpas också i sådan enskild verksamhet i form av hem för vård eller boende som har tillstånd enligt 7 kap. 1 § första stycket 1 socialtjänstlagen (2001:453).
Lagen tillämpas inte vid sådana särskilda boendeformer som avses i 5 kap. 5 § andra stycket eller 5 kap. 7 § tredje stycket socialtjänstlagen. Lagen tillämpas inte heller vid hem för vård eller boende som Statens institutionsstyrelse driver eller med stöd av 6 kap. 3 § andra stycket socialtjänstlagen uppdragit åt en kommun eller *ett landsting* att driva.	Lagen tillämpas inte vid sådana särskilda boendeformer som avses i 5 kap. 5 § andra stycket eller 5 kap. 7 § tredje stycket socialtjänstlagen. Lagen tillämpas inte heller vid hem för vård eller boende som Statens institutionsstyrelse driver eller med stöd av 6 kap. 3 § andra stycket socialtjänstlagen uppdragit åt en kommun eller *en region* att driva.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

155 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 50 § lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
8 kap.	
50 §	
Revisorn är skyldig att lämna en medrevisor, en ny revisor, en särskild granskare och, om föreningen är försatt i konkurs, konkursförvaltaren de upplysningar som behövs om föreningens angelägenheter.	
Revisorn är dessutom skyldig att på begäran lämna upplysningar om föreningens angelägenheter till undersökningsledaren under en förundersökning i brottmål.	
Revisorn i en förening som omfattas av 2 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) är även skyldig att på begäran lämna upplysningar om föreningens angelägenheter till de förtroendevalda revisorerna i kommunen, *landstinget* eller ett sådant kommunalförbund som kommunen eller *landstinget* ingår i.	Revisorn i en förening som omfattas av 2 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) är även skyldig att på begäran lämna upplysningar om föreningens angelägenheter till de förtroendevalda revisorerna i kommunen, *regionen* eller ett sådant kommunalförbund som kommunen eller *regionen* ingår i.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

156 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:744) om försäkringsmedicinska utredningar

Härigenom föreskrivs att 2–5 och 15 §§ och rubriken närmast före 2 § lagen (2018:744) om försäkringsmedicinska utredningar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
***Landstingets* ansvar och befogenhet**	***Regionens* ansvar och befogenhet**
2 §	
Landstingen ansvarar för att försäkringsmedicinska utredningar kan tillhandahållas på begäran av Försäkringskassan. Det som sägs om *landsting* gäller även en kommun som inte ingår i *ett landsting.*	*Regionerna* ansvarar för att försäkringsmedicinska utredningar kan tillhandahållas på begäran av Försäkringskassan. Det som sägs om *regioner* gäller även en kommun som inte ingår i *en region.*
3 §	
Ett landstings ansvar enligt 2 § avser försäkrade som är bosatta inom *landstinget*. Detsamma gäller i fråga om försäkrade som har skyddad folkbokföring enligt 16 § folkbokföringslagen (1991:481) och som stadigvarande vistas inom *landstinget.* *Landstingets* ansvar omfattar även den som, utan att vara bosatt inom *landstinget*, är försäkrad i Sverige enligt vad som följer av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen och är förvärvsverksam eller registrerad som arbetssökande inom *landstingets* område.	*En regions* ansvar enligt 2 § avser försäkrade som är bosatta inom *regionen*. Detsamma gäller i fråga om försäkrade som har skyddad folkbokföring enligt 16 § folkbokföringslagen (1991:481) och som stadigvarande vistas inom *regionen.* *Regionens* ansvar omfattar även den som, utan att vara bosatt inom *regionen*, är försäkrad i Sverige enligt vad som följer av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen och är förvärvsverksam eller registrerad som arbetssökande inom *regionens* område.
4 §	
Ett landsting får sluta avtal med *ett annat landsting* eller någon annan om att i egenskap av vårdgivare utföra de uppgifter som *landstinget* ansvarar för enligt	*En region* får sluta avtal med *en annan region* eller någon annan om att i egenskap av vårdgivare utföra de uppgifter som *regionen* ansvarar för enligt denna lag. Ett sådant avtal

denna lag. Ett sådant avtal ska ange de villkor som gäller för överlämnandet och utförandet av uppgifterna.	ska ange de villkor som gäller för överlämnandet och utförandet av uppgifterna.
5 §	
Landstinget ska informera Försäkringskassan om vilken eller vilka vårdgivare som ska utföra de försäkringsmedicinska utredningar som *landstinget* ansvarar för.	*Regionen* ska informera Försäkringskassan om vilken eller vilka vårdgivare som ska utföra de försäkringsmedicinska utredningar som *regionen* ansvarar för.
15 §	
Ett landsting har rätt till ersättning från staten för kostnader för försäkringsmedicinska utredningar.	*En region* har rätt till ersättning från staten för kostnader för försäkringsmedicinska utredningar.
Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela ytterligare föreskrifter om ersättning för kostnader som *ett landsting* har med anledning av skyldigheter enligt denna lag.	Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela ytterligare föreskrifter om ersättning för kostnader som *en region* har med anledning av skyldigheter enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

157 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:1212) om nationell läkemedelslista

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 2 §, 3 kap. 5 §, 6 kap. 3 § och rubriken närmast före 6 kap. 3 § lagen (2018:1212) om nationell läkemedelslista ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2018:1212	*Föreslagen lydelse*
1 kap.	
2 §	
Det som sägs om *landsting* i denna lag gäller också kommuner som inte ingår i *ett landsting.*	Det som sägs om *regioner* i denna lag gäller också kommuner som inte ingår i *en region.*
3 kap.	
5 §	
Personuppgifterna får behandlas om det är nödvändigt för övriga ändamål:	
1. debitering till *landstingen,*	1. debitering till *regionerna,*
2. ekonomisk uppföljning och framställning av statistik hos E-hälsomyndigheten,	
3. registrering och redovisning till *landstingen* av uppgifter för ekonomisk och medicinsk uppföljning samt för framställning av statistik,	3. registrering och redovisning till *regionerna* av uppgifter för ekonomisk och medicinsk uppföljning samt för framställning av statistik,

4. registrering och redovisning till förskrivare, verksamhetschefer enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), verksamhetschefer enligt tandvårdslagen (1985:125) och läkemedelskommittéer enligt lagen (1996:1157) om läkemedelskommittéer av uppgifter för medicinsk uppföljning, utvärdering och kvalitetssäkring i hälso- och sjukvården,

5. registrering och redovisning till Socialstyrelsen av uppgifter för epidemiologiska undersökningar, forskning, framställning av statistik, uppföljning, utvärdering och kvalitetssäkring inom hälso- och sjukvårdsområdet,

6. registrering och redovisning till Inspektionen för vård och omsorg av uppgifter om en läkares eller tandläkares förskrivning av narkotiskt läkemedel eller annat särskilt läkemedel, för inspektionens tillsyn över hälso- och sjukvårdspersonal enligt patientsäkerhetslagen (2010:659),

7. registrering och redovisning av uppgifter för Tandvårds- och läkemedelsförmånsverkets tillsyn över utbyte av läkemedel enligt 21 § lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m. och för prövning och tillsyn enligt samma lag av läkemedel som får säljas enligt 4 kap. 10 § och 5 kap. 1 § andra stycket läkemedelslagen (2015:315), eller

8. registrering och redovisning av uppgifter för Läkemedelsverkets tillsyn över tillhandahållandeskyldigheten enligt 2 kap. 6 § 3 lagen (2009:366) om handel med läkemedel samt för Läkemedelsverkets tillsyn

över uppgiftslämnande vid expediering av en förskrivning enligt 2 kap. 6 § 5 lagen om handel med läkemedel.

6 kap.

Landsting	*Regioner*
3 §	
E-hälsomyndigheten ska till *det landsting* som enligt 22 § lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m. ska ersätta kostnaderna för läkemedelsförmåner, för de ändamål som anges i 3 kap. 5 § 1 och 3, lämna ut uppgifter om expedieringar av förskrivna läkemedel och andra varor som omfattas av den lagen.	E-hälsomyndigheten ska till *den region* som enligt 22 § lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m. ska ersätta kostnaderna för läkemedelsförmåner, för de ändamål som anges i 3 kap. 5 § 1 och 3, lämna ut uppgifter om expedieringar av förskrivna läkemedel och andra varor som omfattas av den lagen.
E-hälsomyndigheten ska, för samma ändamål som anges i första stycket, till *det landsting* som enligt 7 kap. 4 § smittskyddslagen (2004:168) ska ersätta kostnader för läkemedel lämna ut uppgifter om expedieringar av förskrivna läkemedel som är kostnadsfria enligt den lagen.	E-hälsomyndigheten ska, för samma ändamål som anges i första stycket, till *den region* som enligt 7 kap. 4 § smittskyddslagen (2004:168) ska ersätta kostnader för läkemedel lämna ut uppgifter om expedieringar av förskrivna läkemedel som är kostnadsfria enligt den lagen.
För ändamål som anges i 3 kap. 5 § 3 ska uppgifter om patientens identitet vara krypterade på ett sådant sätt att dennes identitet skyddas. I 4 kap. 6 § andra stycket patientdatalagen (2008:355) finns bestämmelser om att detta skydd för patientens identitet ska bestå hos *landstingen.*	För ändamål som anges i 3 kap. 5 § 3 ska uppgifter om patientens identitet vara krypterade på ett sådant sätt att dennes identitet skyddas. I 4 kap. 6 § andra stycket patientdatalagen (2008:355) finns bestämmelser om att detta skydd för patientens identitet ska bestå hos *regionerna.*

158 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:1214) om ändring i patientdatalagen (2008:355)

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 6 § patientdatalagen (2008:355) i stället för lydelsen enligt lagen (2018:1214) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2018:1214	*Föreslagen lydelse*
4 kap.	
6 §	
I 6 kap. 3 § lagen (2018:1212) om nationell läkemedelslista finns bestämmelser om att E-hälsomyndigheten ska lämna ut vissa uppgifter till *landstingen* om förskrivning av läkemedel och andra varor och att uppgifter om patientens identitet ska vara krypterade vid utlämnandet.	I 6 kap. 3 § lagen (2018:1212) om nationell läkemedelslista finns bestämmelser om att E-hälsomyndigheten ska lämna ut vissa uppgifter till *regionerna* om förskrivning av läkemedel och andra varor och att uppgifter om patientens identitet ska vara krypterade vid utlämnandet.
Uppgifter som avses i första stycket får inte behandlas i syfte att röja en patients identitet utan att patienten samtycker till det.	
Uppgifter om en patients identitet som har dokumenterats inom hälso- och sjukvården och som *landstingen* ska sambearbeta med sådana uppgifter som avses i första stycket, ska vara krypterade så att patientens identitet skyddas vid behandlingen.	Uppgifter om en patients identitet som har dokumenterats inom hälso- och sjukvården och som *regionerna* ska sambearbeta med sådana uppgifter som avses i första stycket, ska vara krypterade så att patientens identitet skyddas vid behandlingen.

159 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:1241) om ändring i lagen (2018:1212) om nationell läkemedelslista

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 5 § lagen (2018:1212) om nationell läkemedelslista i stället för lydelsen enligt lagen (2018:1241) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2018:1241	*Föreslagen lydelse*
3 kap.	
5 §	
Personuppgifterna får behandlas om det är nödvändigt för övriga ändamål:	
1. debitering till *landstingen*,	1. debitering till *regionerna*,
2. ekonomisk uppföljning och framställning av statistik hos E-hälsomyndigheten,	
3. registrering och redovisning till *landstingen* av uppgifter för ekonomisk och medicinsk uppföljning samt för framställning av statistik,	3. registrering och redovisning till *regionerna* av uppgifter för ekonomisk och medicinsk uppföljning samt för framställning av statistik,
4. registrering och redovisning till förskrivare, verksamhetschefer enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), verksamhetschefer enligt tandvårdslagen (1985:125) och läkemedelskommittéer enligt lagen (1996:1157) om läkemedelskommittéer av uppgifter för medicinsk uppföljning, utvärdering och kvalitetssäkring i hälso- och sjukvården,	
5. registrering och redovisning till Socialstyrelsen av uppgifter för epidemiologiska undersökningar, forskning, framställning av statistik, uppföljning, utvärdering och kvalitetssäkring inom hälso- och sjukvårdsområdet,	
6. registrering och redovisning till Inspektionen för vård och omsorg av uppgifter om en läkares eller tandläkares förskrivning av narkotiskt läkemedel eller annat särskilt läkemedel, för inspektionens tillsyn över hälso- och sjukvårdspersonal enligt patientsäkerhetslagen (2010:659),	
7. registrering och redovisning av uppgifter för Tandvårds- och läkemedelsförmånsverkets tillsyn över utbyte av läkemedel enligt 21–21 c §§ lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m. och för prövning och tillsyn enligt samma lag av läkemedel som får säljas enligt 4 kap. 10 § och 5 kap. 1 § andra stycket läkemedelslagen (2015:315), eller	
8. registrering och redovisning av uppgifter för Läkemedelsverkets tillsyn över tillhandahållandeskyldigheten enligt 2 kap. 6 § 3 lagen (2009:366) om handel med läkemedel samt för Läkemedelsverkets tillsyn över uppgiftslämnande vid expediering av en förskrivning enligt 2 kap. 6 § 5 lagen om handel med läkemedel.	

160 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:1276) om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att 30 kap. 25 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) i stället för lydelsen enligt lagen (2018:1276) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2018:1276	*Föreslagen lydelse*
30 kap.	
25 §	
Om *ett landsting* eller en kommun som inte ingår i *ett landsting* i samband med sådana överläggningar som avses i 9 och 13 §§ lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m. får en uppgift från Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket som är sekretessreglerad enligt 23 § första stycket 1, blir sekretessbestämmelsen tillämplig på uppgiften även hos *landstinget* eller kommunen.	Om *en region* eller en kommun som inte ingår i *en region* i samband med sådana överläggningar som avses i 9 och 13 §§ lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner m.m. får en uppgift från Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket som är sekretessreglerad enligt 23 § första stycket 1, blir sekretessbestämmelsen tillämplig på uppgiften även hos *regionen* eller kommunen.
Om *ett landsting* eller en kommun som inte ingår i *ett landsting* får en uppgift från Läkemedelsverket som förekommer i ett ärende om klinisk läkemedelsprövning på människor och som är sekretessreglerad enligt 23 §, blir sekretessbestämmelsen tillämplig på uppgiften även hos *landstinget* eller kommunen.	Om *en region* eller en kommun som inte ingår i *en region* får en uppgift från Läkemedelsverket som förekommer i ett ärende om klinisk läkemedelsprövning på människor och som är sekretessreglerad enligt 23 §, blir sekretessbestämmelsen tillämplig på uppgiften även hos *regionen* eller kommunen.

Sekretessen gäller dock inte om det finns en primär sekretessbestämmelse till skydd för samma intresse som är tillämplig på uppgiften hos den mottagande myndigheten.

161 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:1625) om skyldighet för vissa offentliga funktionärer att anmäla innehav av finansiella instrument

Härigenom föreskrivs att 1, 7, och 9 §§ lagen (2018:1625) om skyldighet för vissa offentliga funktionärer att anmäla innehav av finansiella instrument ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §	
I denna lag finns bestämmelser om skyldighet för statsråden och vissa offentliga funktionärer vid statliga myndigheter, kommuner och *landsting* att anmäla innehav av finansiella instrument.	I denna lag finns bestämmelser om skyldighet för statsråden och vissa offentliga funktionärer vid statliga myndigheter, kommuner och *regioner* att anmäla innehav av finansiella instrument.
Lagen gäller inte myndigheter under riksdagen och inte heller de allmänna pensionsfonderna.	
7 §	
Om det behövs med hänsyn till förekomsten av insiderinformation inom en kommun eller *ett landsting*, får kommunen eller *landstinget* besluta att de arbetstagare eller uppdragstagare som kommunen eller *landstinget* bestämmer ska vara skyldiga att anmäla sina innehav av finansiella instrument.	Om det behövs med hänsyn till förekomsten av insiderinformation inom en kommun eller *en region*, får kommunen eller *regionen* besluta att de arbetstagare eller uppdragstagare som kommunen eller *regionen* bestämmer ska vara skyldiga att anmäla sina innehav av finansiella instrument.
9 §	
Den som är anmälningsskyldig ska till myndigheten, kommunen eller *landstinget* anmäla sitt innehav av finansiella instrument och ändringar i innehavet. Statsråden ska göra sådan anmälan till Regeringskansliet.	Den som är anmälningsskyldig ska till myndigheten, kommunen eller *regionen* anmäla sitt innehav av finansiella instrument och ändringar i innehavet. Statsråden ska göra sådan anmälan till Regeringskansliet.
Om den som är anmälningsskyldig inte innehar några finansiella instrument, ska han eller hon anmäla det.	
Myndigheten, kommunen eller *landstinget* ska föra en förteckning över anmälningarna.	Myndigheten, kommunen eller *regionen* ska föra en förteckning över anmälningarna.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

162 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service

Härigenom föreskrivs att 4 och 5 §§ lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
4 §	
Med offentlig aktör avses en statlig eller kommunal myndighet eller en beslutande församling i en kommun eller *ett landsting*.	Med offentlig aktör avses en statlig eller kommunal myndighet eller en beslutande församling i en kommun eller *en region*.

Vid tillämpningen av denna lag ska med offentlig aktör jämställas

1. ett sådant offentligt styrt organ som avses i 5 §,

2. en sammanslutning som inrättats särskilt för att tillgodose behov i det allmännas intresse, under förutsättning att behovet inte är av industriell eller kommersiell karaktär, och som består av

a) en eller flera myndigheter eller församlingar enligt första stycket, eller

b) ett eller flera organ enligt 1,

3. privata aktörer som yrkesmässigt bedriver verksamhet som till någon del är offentligt finansierad och som

a) aktören bedriver i egenskap av enskild huvudman inom skolväsendet eller huvudman för en sådan internationell skola som avses i 24 kap. skollagen (2010:800),

b) utgör hälso- och sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) eller tandvård enligt tandvårdslagen (1985:125), eller

c) bedrivs enligt socialtjänstlagen (2001:453), lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall, lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade eller utgör personlig assistans som utförs med assistansersättning enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken, och

4. enskilda utbildningsanordnare med tillstånd att utfärda examina enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina, och som till största delen har statsbidrag som finansiering av högskoleutbildning på grundnivå eller avancerad nivå eller för utbildning på forskarnivå.

5 §	
Med offentligt styrt organ avses en sådan juridisk person som tillgodoser behov i det allmännas intresse, under förutsättning att behovet inte är av industriell eller kommersiell karaktär, och	
1. som till största delen är finansierad av staten, en kommun, *ett landsting* eller en sådan offentlig aktör som avses i 4 § första stycket eller andra stycket 1 eller 2,	1. som till största delen är finansierad av staten, en kommun, *en region* eller en sådan offentlig aktör som avses i 4 § första stycket eller andra stycket 1 eller 2,
2. vars verksamhet står under kontroll av staten, en kommun, *ett*	2. vars verksamhet står under kontroll av staten, en kommun, *en*

landsting eller en sådan offentlig aktör som avses i 4 § första stycket eller andra stycket 1 eller 2, eller

3. i vars styrelse eller motsvarande ledningsorgan mer än halva antalet ledamöter är utsedda av staten, en kommun, *ett landsting* eller en sådan offentlig aktör som avses i 4 § första stycket eller andra stycket 1 eller 2.

region eller en sådan offentlig aktör som avses i 4 § första stycket eller andra stycket 1 eller 2, eller

3. i vars styrelse eller motsvarande ledningsorgan mer än halva antalet ledamöter är utsedda av staten, en kommun, *en region* eller en sådan offentlig aktör som avses i 4 § första stycket eller andra stycket 1 eller 2.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

163 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:1997) om ändring i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)

Härigenom föreskrivs att 10 kap. 5 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) i stället för lydelsen enligt lagen (2018:1997) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2018:1997	*Föreslagen lydelse*
10 kap.	
5 §	
I *landstingen* ska det finnas möjligheter till anställning för läkares specialiseringstjänstgöring inklusive bastjänstgöring i en omfattning som motsvarar det planerade framtida behovet av läkare med specialistkompetens i klinisk verksamhet.	I *regionerna* ska det finnas möjligheter till anställning för läkares specialiseringstjänstgöring inklusive bastjänstgöring i en omfattning som motsvarar det planerade framtida behovet av läkare med specialistkompetens i klinisk verksamhet.

164 Förslag till lag om ändring i lagen (2019:212) om viss gemensam offentlig service

Härigenom föreskrivs att 1 och 3 §§ och rubriken närmast före 3 § lagen (2019:212) om viss gemensam offentlig service ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §	
Statliga myndigheter och en kommun eller *ett landsting* får ingå serviceavtal om att för varandras räkning lämna upplysningar, vägledning, råd och annan sådan hjälp till enskilda och i övrigt handlägga förvaltningsärenden, med de begränsningar som anges i denna lag eller i förordning.	Statliga myndigheter och en kommun eller *en region* får ingå serviceavtal om att för varandras räkning lämna upplysningar, vägledning, råd och annan sådan hjälp till enskilda och i övrigt handlägga förvaltningsärenden, med de begränsningar som anges i denna lag eller i förordning.

Den statliga myndighet som regeringen bestämmer ska ingå avtal om att för andra myndigheters räkning utföra uppgifter enligt första stycket.

Kommuner och *landsting*	**Kommuner och *regioner***
3 §	
Förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning och som en kommun eller *ett landsting* ansvarar för får inte omfattas av ett serviceavtal.	Förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning och som en kommun eller *en region* ansvarar för får inte omfattas av ett serviceavtal.
Ett serviceavtal med en kommun eller *ett landsting* får trots detta omfatta att	Ett serviceavtal med en kommun eller *en region* får trots detta omfatta att

1. ta emot ansökningar om plats och, med undantag för barn som behöver särskilt stöd enligt 8 kap. 7 § och 14 kap. 6 § skollagen (2010:800), fördela platser och lämna erbjudanden om plats för barn och elever i förskola, fritidshem och sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. samma lag,
2. lämna ekonomiskt stöd till inackordering för elever i gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning enligt skollagen,
3. enligt kommunala föreskrifter ge tillstånd till att inrätta annat slag av toalett än vattentoalett, eller
4. bevilja parkeringstillstånd för rörelsehindrade.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

165 Förslag till lag om ändring i lagen (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2019:504	*Föreslagen lydelse*
3 §	
Denna lag tillämpas på forskning som utförs av	
1. universitet och högskolor som har staten som huvudman och som omfattas av högskolelagen (1992:1434),	
2. andra statliga myndigheter,	
3. staten i form av aktiebolag, om bolagets verksamhet är reglerad i lag eller någon annan författning eller om staten som ägare eller genom tillskott av statliga anslagsmedel eller genom avtal eller på något annat sätt har ett bestämmande inflytande över verksamheten,	
4. staten i form av stiftelse, om stiftelsens verksamhet är reglerad i lag eller någon annan författning eller om stiftelsen är bildad av eller tillsammans med staten eller förvaltas av en statlig myndighet,	
5. kommuner och *landsting*, eller av aktiebolag, handelsbolag, ekonomiska föreningar och stiftelser där kommuner eller *landsting* utövar ett rättsligt bestämmande inflytande, och	5. kommuner och *regioner*, eller av aktiebolag, handelsbolag, ekonomiska föreningar och stiftelser där kommuner eller *regioner* utövar ett rättsligt bestämmande inflytande, och
6. enskilda utbildningsanordnare som har tillstånd att utfärda examina enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina.	
Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från lagens tillämpningsområde för forskningshuvudmän som bedriver forskning inom det försvars- och säkerhetspolitiska området. Regeringen får också besluta om sådana undantag i enskilda fall.	

166 Förslag till lag om ändring i lagen (2019:000) om ändring i skyddslagen (2010:305)

Härigenom föreskrivs att 4 § skyddslagen (2010:305) i stället för lydelsen enligt lagen (2019:000) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2018/19:127	*Föreslagen lydelse*
4 §[1]	
Följande byggnader, andra anläggningar, områden och objekt får beslutas vara skyddsobjekt:	
1. statschefens och tronföljarens residens och bostäder samt statsministerns bostäder,	
2. byggnader, andra anläggningar och områden som staten har äganderätt eller nyttjanderätt till och som disponeras av riksdagen eller riksdagsförvaltningen,	
3. byggnader och andra anläggningar som staten, en kommun eller *ett landsting* har äganderätt eller nyttjanderätt till och som används eller är avsedda för att leda eller styra statlig eller kommunal verksamhet,	3. byggnader och andra anläggningar som staten, en kommun eller *en region* har äganderätt eller nyttjanderätt till och som används eller är avsedda för att leda eller styra statlig eller kommunal verksamhet,
4. byggnader, andra anläggningar och områden som används eller är avsedda för polisverksamhet eller för annan verksamhet som innefattar att upprätthålla allmän ordning och säkerhet, verksamhet inom kriminalvården eller Sveriges försörjning med sedlar och mynt,	
5. byggnader, andra anläggningar och områden som används eller är avsedda för – fredstida krishantering, – elektroniska kommunikationer, – posthantering, – transporter, – alarmering, – försvarsindustriella ändamål, eller – försörjning med energi, vatten, livsmedel eller andra förnödenheter av betydelse för Sveriges försörjningsberedskap och då även fartyg som används för transport av kärnämnen, och	
6. byggnader, andra anläggningar och områden som används eller är avsedda för ledning av räddningstjänst eller för ledning och samordning av civil verksamhet vid höjd beredskap.	

[1] **Anmärkning:** Ändring av 4 § har också föreslagits i propositionen Skyddsobjekt och obemannade farkoster (prop. 2018/19:127).

Förslag som lagts fram i proposition 2018/19:127

1 Förslag till lag om ändring i skyddslagen (2010:305)

Härigenom föreskrivs att 4–7, 11, 16, 19 och 20 §§ skyddslagen (2010:305) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	4 §
Följande byggnader, andra anläggningar *och* områden *kan* beslutas vara skyddsobjekt	Följande byggnader, andra anläggningar*,* områden *och objekt får* beslutas vara skyddsobjekt*:*
1. statschefens och tronföljarens residens och bostäder samt statsministerns bostäder,	
2. byggnader, andra anläggningar och områden som staten har äganderätt eller nyttjanderätt till och som disponeras av riksdagen eller riksdagsförvaltningen,	
3. byggnader och andra anläggningar som staten, en kommun eller ett landsting har äganderätt eller nyttjanderätt till och som används eller är avsedda för att leda eller styra statlig eller kommunal verksamhet,	
4. byggnader, andra anläggningar och områden som används eller är avsedda för *ledning av räddningstjänsten eller totalförsvarets civila delar i övrigt eller för* fredstida krishantering, *energiförsörjning, vattenförsörjning,* elektroniska kommunikationer, transporter *eller* försvarsindustriella ändamål, *och*	*4.* byggnader, andra anläggningar och områden som används eller är avsedda för *polisverksamhet eller för annan* verksamhet som innefattar *att upprätthålla* allmän ordning och säkerhet, verksamhet inom kriminalvården eller Sveriges försörjning med sedlar och mynt,
5. byggnader, andra anläggningar och områden som används eller är avsedda för verksamhet som innefattar *upprätthållande av* allmän ordning och säkerhet, verksamhet inom kriminalvården eller Sveriges försörjning med sedlar och mynt.	*5.* byggnader, andra anläggningar och områden som används eller är avsedda för – fredstida krishantering, – elektroniska kommunikationer, – *posthantering,* – transporter*,* – *alarmering,* – försvarsindustriella ändamål, *eller* – *försörjning med energi, vatten, livsmedel eller andra förnödenheter av betydelse för Sveriges försörjningsberedskap och då även*

	fartyg som används för transport av kärnämnen, och
	6. byggnader, andra anläggningar och områden som används eller är avsedda för ledning av räddningstjänst eller för ledning och samordning av civil verksamhet vid höjd beredskap.
5 §[1]	
Följande byggnader, andra anläggningar *och* områden *eller* objekt *kan* också beslutas vara skyddsobjekt	Följande byggnader, andra anläggningar*,* områden *och* objekt *får* också beslutas vara skyddsobjekt*:*
1. byggnader, andra anläggningar och områden som staten har äganderätt eller nyttjanderätt till och som disponeras av Försvarsmakten, Försvarets materielverk *eller* Försvarets radioanstalt, *samt militära fartyg och luftfartyg,*	1. byggnader, andra anläggningar och områden som staten har äganderätt eller nyttjanderätt till och som disponeras av Försvarsmakten, Försvarets materielverk*,* Försvarets radioanstalt *eller Totalförsvarets forskningsinstitut*,
2. områden där Försvarsmakten, Försvarets materielverk *eller* Försvarets radioanstalt tillfälligt bedriver övningar, prov eller försök eller där oförutsedda följder av sådan verksamhet kan inträffa,	2. områden där Försvarsmakten, Försvarets materielverk*,* Försvarets radioanstalt *eller Totalförsvarets forskningsinstitut* tillfälligt bedriver övningar, prov eller försök eller *områden* där oförutsedda följder av sådan verksamhet kan inträffa,
3. områden där Försvarsmakten har satts in för att hindra en kränkning av Sveriges territorium eller för att möta ett väpnat angrepp mot landet,	
4. områden där en främmande stats militära styrka inom ramen för internationellt samarbete tillfälligt bedriver övningar här i landet i samband med utbildning för fredsfrämjande verksamhet eller för annat militärt ändamål,	
5. områden där ett Natohögkvarter eller en främmande stats militära styrka bedriver militär verksamhet inom ramen för samförståndsavtalet den 4 september 2014 mellan Sverige och Nato om värdlandsstöd, *och*	5. områden där ett Natohögkvarter eller en främmande stats militära styrka bedriver militär verksamhet inom ramen för samförståndsavtalet den 4 september 2014 mellan Sverige och Nato om värdlandsstöd,
6. vattenområden av särskild betydelse för det militära försvaret.	6. vattenområden av särskild betydelse för det militära försvaret*, och*
	7. objekten militära fartyg och luftfartyg, fordon som tillverkats särskilt för militära ändamål och militära fordonstransporter av

[1] Senaste lydelse 2016:668.

stora mängder vapen, ammunition och sprängämnen eller andra sådana särskilt skyddsvärda transporter.

6 §

Andra byggnader, anläggningar och områden än sådana som nämns i 4 och 5 §§ *kan* beslutas vara skyddsobjekt, om de är av betydelse för totalförsvaret *och Sverige befinner sig i krig eller krigsfara eller det råder andra utomordentliga förhållanden som är föranledda av krig*.

Under samma förhållanden *kan* lok och järnvägsvagnar beslutas vara skyddsobjekt.

När det råder höjd beredskap, eller under annan tid som regeringen beslutar om med hänsyn till Sveriges försvarsberedskap, får andra byggnader, anläggningar och områden än sådana som nämns i 4 och 5 §§ beslutas vara skyddsobjekt om de är av betydelse för totalförsvaret.

Under samma förhållanden *får* lok och järnvägsvagnar beslutas vara skyddsobjekt.

Regeringen får meddela föreskrifter om vilka byggnader, anläggningar och områden som med stöd av första stycket får beslutas vara skyddsobjekt och vad som då särskilt ska gälla.

7 §

Ett beslut om skyddsobjekt innebär att obehöriga inte har tillträde till skyddsobjektet.

Genom särskilt beslut *kan* tillträdesförbudet förenas med ett förbud mot att göra avbildningar, beskrivningar eller mätningar av eller inom skyddsobjektet.

Om det räcker för att tillgodose skyddsbehovet, *kan* tillträdesförbudet ersättas av ett avbildningsförbud eller av ett förbud mot att bada, dyka, ankra eller fiska.

Ett beslut om skyddsobjekt innebär att obehöriga inte har tillträde till skyddsobjektet. *Tillträdesförbudet omfattar även tillträde med hjälp av en obemannad farkost.*

Genom *ett* särskilt beslut *får* tillträdesförbudet förenas med ett förbud mot att göra avbildningar, beskrivningar eller mätningar av eller inom skyddsobjektet.

Om det räcker för att tillgodose skyddsbehovet, *får* tillträdesförbudet ersättas av ett avbildningsförbud eller av ett förbud mot att bada, dyka, ankra eller fiska.

11 §

Den som bevakar ett skyddsobjekt får besluta om kroppsvisitation och undersökning av fordon, fartyg och luftfartyg, om det behövs för att bevakningsuppgiften ska kunna fullgöras eller för att

Den som bevakar ett skyddsobjekt får besluta om kroppsvisitation och undersökning av fordon, fartyg och luftfartyg, om det behövs för att bevakningsuppgiften ska kunna fullgöras, eller för att

söka efter föremål som kan tas i beslag enligt denna lag.	söka efter föremål som kan tas i beslag enligt denna lag. *Om en obemannad farkost befinner sig inom, i närheten av eller över ett skyddsobjekt får den som bevakar skyddsobjektet, om det behövs för att fullgöra bevakningsuppgiften, ingripa mot farkosten även på annat sätt än genom en undersökning enligt första stycket. Våld mot farkosten får då användas om andra medel är otillräckliga och det med hänsyn till omständigheterna är försvarligt.*

16 §

Över kroppsvisitationer, tillfälliga omhändertaganden, gripanden och beslag ska *det föras protokoll som anger* skälen för åtgärden *och vad* som förekommit då åtgärden vidtogs.	*Det ska föras protokoll över* kroppsvisitationer, *ingripanden med våld mot obemannade farkoster,* tillfälliga omhändertaganden, gripanden och beslag. *I protokollet* ska skälen för åtgärden *anges liksom det* som förekommit då åtgärden vidtogs.

19 §

Byggnader, andra anläggningar och områden som anges i 4 § 2 får beslutas vara skyddsobjekt efter medgivande av riksdagens talman.

Byggnader, andra anläggningar, områden *eller* objekt som anges i 4 § 4 *eller* 5 eller *som anges i* 6 § får inte beslutas vara skyddsobjekt utan medgivande av ägaren, om denne är någon annan än staten. *Vad* som föreskrivs om ägaren gäller också den som nyttjar byggnaden, anläggningen, området eller objektet.	Byggnader, andra anläggningar, områden *och* objekt som anges i 4 § 4*,* 5*, 6* eller 6 § får inte beslutas vara skyddsobjekt utan medgivande av ägaren, om denne är någon annan än staten. *Det* som föreskrivs om ägaren gäller också den som nyttjar byggnaden, anläggningen, området eller objektet.

I övriga fall ska ett beslut om skyddsobjekt om möjligt föregås av samråd med den som äger eller nyttjar byggnaden, anläggningen eller området.

20 §

Ett beslut om skyddsobjekt ska gälla tills vidare eller under en viss angiven tid.

Ett beslut om skyddsobjekt enligt 4 § 4 *eller* 5 ska dock gälla för en viss tid, längst fem år. Om det är uppenbart att de förhållanden som utgör grund för beslutet om skyddsobjekt kommer att bestå under längre tid, *kan* beslutet ges längre	Ett beslut om skyddsobjekt enligt 4 § 4*,* 5 *eller 6* ska dock gälla för en viss tid, längst fem år. Om det är uppenbart att de förhållanden som utgör grund för beslutet om skyddsobjekt kommer att bestå under

giltighetstid eller *förordnas att* gälla tills vidare.	längre tid, *får* beslutet ges längre giltighetstid eller gälla tills vidare.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

BILAGA 3

Utskottets lagförslag

1. Ändring i regeringens förslag till lag om ändring i tandvårdslagen (1985:125)

Nuvarande lydelse	*Utskottets förslag*
15 b §[1]	
För tandvård enligt 8 a § andra och tredje styckena lämnar *landstinget* ersättning till vårdgivaren med belopp som motsvarar folktandvårdens priser för tandvård om inte *landstinget* kommer överens med vårdgivaren om något annat. Den patientavgift som patienten betalat *skall* räknas av från ersättningen.	För tandvård enligt 8 a § andra och tredje styckena lämnar *regionen* ersättning till vårdgivaren med belopp som motsvarar folktandvårdens priser för tandvård om inte *regionen* kommer överens med vårdgivaren om något annat. Den patientavgift som patienten betalat *ska* räknas av från ersättningen.

[1] Senaste lydelse 2003:1209.

2. Ändring i regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap

Nuvarande lydelse	*Utskottets förslag*
7 §[1]	
Vid höjd beredskap *skall* kommuner och *landsting* vidta de särskilda åtgärder i fråga om planering och inriktning av verksamheten, tjänstgöring och ledighet för personal samt användning av tillgängliga resurser som är nödvändiga för att de under de rådande förhållandena *skall* kunna fullgöra sina uppgifter inom totalförsvaret.	Vid höjd beredskap *ska* kommuner och *regioner* vidta de särskilda åtgärder i fråga om planering och inriktning av verksamheten, tjänstgöring och ledighet för personal samt användning av tillgängliga resurser som är nödvändiga för att de under de rådande förhållandena *ska* kunna fullgöra sina uppgifter inom totalförsvaret.
Vid höjd beredskap *skall* de enskilda organisationer och företag som enligt överenskommelse eller på annan grund är skyldiga att fortsätta sin verksamhet i krig vidta de särskilda åtgärder i fråga om planering och inriktning av verksamheten, tjänstgöring och ledighet för personal samt användning av tillgängliga resurser som är nödvändiga för att de under de rådande förhållandena *skall* kunna fullgöra dessa skyldigheter.	Vid höjd beredskap *ska* de enskilda organisationer och företag som enligt överenskommelse eller på annan grund är skyldiga att fortsätta sin verksamhet i krig vidta de särskilda åtgärder i fråga om planering och inriktning av verksamheten, tjänstgöring och ledighet för personal samt användning av tillgängliga resurser som är nödvändiga för att de under de rådande förhållandena *ska* kunna fullgöra dessa skyldigheter.
Innebörden i övrigt av att höjd beredskap råder framgår av andra författningar.	

[1] Senaste lydelse 1999:946.

3. Ändring i regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2004:773) om kommunalekonomisk utjämning

Nuvarande lydelse	*Utskottets förslag*
7 §[1]	
Regeringen fastställer för varje län de skattesatser (länsvisa skattesatser) som ska tillämpas vid beräkning av bidrag enligt 5 § och avgifter enligt 6.	Regeringen fastställer för varje län de skattesatser (länsvisa skattesatser) som ska tillämpas vid beräkning av bidrag enligt 5 § och avgifter enligt 6 *§*.
De länsvisa skattesatserna ska för bidragsberättigade kommuner fastställas utifrån 95 procent av medelskattesatsen år 2003 och för bidragsberättigade *landsting* utifrån 90 procent av medelskattesatsen samma år.	De länsvisa skattesatserna ska för bidragsberättigade kommuner fastställas utifrån 95 procent av medelskattesatsen år 2003 och för bidragsberättigade *regioner* utifrån 90 procent av medelskattesatsen samma år.
För avgiftsskyldiga kommuner och *landsting* ska de länsvisa skattesatserna i stället fastställas utifrån 85 procent av medelskattesatsen år 2003.	För avgiftsskyldiga kommuner och *regioner* ska de länsvisa skattesatserna i stället fastställas utifrån 85 procent av medelskattesatsen år 2003.

Lydelse enligt bet. 2019/20:FiU18	*Utskottets förslag*
17 a §	
Beräkningen av strukturbidrag, standardkostnader för infrastruktur och skydd och verksamhetsövergripande kostnader samt faktorer som avser förändringar i befolkningen som görs i beräkningen av övriga standardkostnader för en kommun som sammanläggs med en annan kommun eller flera andra kommuner enligt lagen (1979:411) om ändringar i Sveriges indelning i kommuner och *landsting*, ska göras enligt följande.	Beräkningen av strukturbidrag, standardkostnader för infrastruktur och skydd och verksamhetsövergripande kostnader samt faktorer som avser förändringar i befolkningen som görs i beräkningen av övriga standardkostnader för en kommun som sammanläggs med en annan kommun eller flera andra kommuner enligt lagen (1979:411) om ändringar i Sveriges indelning i kommuner och *regioner*, ska göras enligt följande.

Den nya kommunens strukturbidrag och standardkostnader ska, det utjämningsår då indelningsändringen träder i kraft och de därpå följande tre

[1] Senaste lydelse 2015:1010.

åren, grundas på det högsta värdet på strukturbidrag, standardkostnader för infrastruktur och skydd och verksamhetsövergripande kostnader samt faktorer som avser förändringar i befolkningen i övriga standardkostnader beräknade på grundval av den indelning av kommuner

1. som gäller den 1 januari utjämningsåret, eller

2. som gällde före indelningsändringen, varvid beräkningen ska utgå från de i sammanläggningen ingående kommunernas strukturbidrag samt standardkostnader för respektive verksamhet eller kostnadsslag.

Regeringens förslag	*Utskottets förslag*
Denna lag träder i kraft den 2 januari 2020 i fråga om 3, 8 *och* 13 §§ och i övrigt den 1 januari 2020.	Denna lag träder i kraft den 2 januari 2020 i fråga om 3, 8, 13 *och 17 a* §§ och i övrigt den 1 januari 2020.

4. Ändring i regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl.

Nuvarande lydelse	*Utskottets förslag*
7 §	
Ett landsting ska, om det inte är uppenbart obehövligt, erbjuda utlänningar som avses i 4 § en hälsoundersökning. Ett sådant erbjudande ska lämnas när en utlänning som avses i 4 § första stycket 1 eller 2 har etablerat boende inom *landstinget*. Övriga utlänningar ska erbjudas hälsoundersökning så snart det lämpligen kan ske.	*En region* ska, om det inte är uppenbart obehövligt, erbjuda utlänningar som avses i 4 § en hälsoundersökning. Ett sådant erbjudande ska lämnas när en utlänning som avses i 4 § första stycket 1 eller 2 har etablerat boende inom *regionen*. Övriga utlänningar ska erbjudas hälsoundersökning så snart det lämpligen kan ske.

5. Ändring i regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)

Nuvarande lydelse	*Utskottets förslag*
15 kap.	
40 §	
Hemkommunen ska betala ersättning för kostnader för boende och omvårdnad i boendet för elever på Rh-anpassad utbildning. *Hemlandstinget* eller, i förekommande fall hemkommunen, ska betala ersättning för kostnader för habilitering. Ersättningarna ska betalas till den huvudman som enligt avtal med staten svarar för verksamheten.	Hemkommunen ska betala ersättning för kostnader för boende och omvårdnad i boendet för elever på Rh-anpassad utbildning. *Hemregionen* eller, i förekommande fall hemkommunen, ska betala ersättning för kostnader för habilitering. Ersättningarna ska betalas till den huvudman som enligt avtal med staten svarar för verksamheten.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om ersättningar enligt första stycket.

6. Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (1995:1571) om insättningsgaranti ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt bet. 2019/20:FiU12	*Utskottets förslag*
5 §	
Följande insättare, eller utländska motsvarigheter, kan inte få ersättning enligt garantin:	
1. en bank,	
2. ett kreditmarknadsföretag,	
3. ett värdepappersbolag,	
4. ett försäkringsföretag,	
5. ett återförsäkringsföretag,	
6. ett tjänstepensionsföretag,	
7. en understödsförening,	
8. ett finansiellt institut enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse,	
9. en värdepappersfond eller en alternativ investeringsfond,	
10. en pensionsfond,	
11. *ett landsting*, en kommun eller en statlig myndighet, eller	11. *en region*, en kommun eller en statlig myndighet, eller
12. en insättare som inte har identifierats enligt lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.	

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

7. Förslag till lag om ändring i lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 3 § lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt bet. 2019/20:FiU12	*Utskottets förslag*
1 kap.	
3 §	
Bestämmelserna i denna lag om gäldenär gäller inte bankaktiebolag, sparbank, medlemsbank, kreditmarknadsföretag, försäkringsföretag, tjänstepensionsföretag, värdepappersbolag, clearingorganisation och värdepapperscentral.	
Bestämmelserna avser inte heller sådana gäldenärer i vars verksamhet staten, en kommun, *ett landsting*, ett kommunalförbund, en församling eller en kyrklig samfällighet har ett bestämmande inflytande.	Bestämmelserna avser inte heller sådana gäldenärer i vars verksamhet staten, en kommun, *en region*, ett kommunalförbund, en församling eller en kyrklig samfällighet har ett bestämmande inflytande.
Bestämmelserna i denna lag om gäldenär gäller inte heller ett finansiellt institut eller holdingföretag som är försatt i resolution enligt lagen (2015:1016) om resolution.	

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

8. Förslag till lag om ändring i skyddslagen (2010:305)

Härigenom föreskrivs att 4 § skyddslagen (2010:305) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Utskottets förslag*
4 §	
Följande byggnader, andra anläggningar *och* områden *kan* beslutas vara skyddsobjekt	Följande byggnader, andra anläggningar, områden *och objekt får* beslutas vara skyddsobjekt*:*
1. statschefens och tronföljarens residens och bostäder samt statsministerns bostäder,	
2. byggnader, andra anläggningar och områden som staten har äganderätt eller nyttjanderätt till och som disponeras av riksdagen eller riksdagsförvaltningen,	
3. byggnader och andra anläggningar som staten, en kommun eller *ett landsting* har äganderätt eller nyttjanderätt till och som används eller är avsedda för att leda eller styra statlig eller kommunal verksamhet,	3. byggnader och andra anläggningar som staten, en kommun eller *en region* har äganderätt eller nyttjanderätt till och som används eller är avsedda för att leda eller styra statlig eller kommunal verksamhet,
4. byggnader, andra anläggningar och områden som används eller är avsedda för *ledning av räddningstjänsten eller totalförsvarets civila delar i övrigt eller för* fredstida krishantering, *energiförsörjning, vattenförsörjning,* elektroniska kommunikationer, transporter *eller* försvarsindustriella ändamål, *och*	*4*. byggnader, andra anläggningar och områden som används eller är avsedda för *polisverksamhet eller för annan* verksamhet som innefattar *att upprätthålla* allmän ordning och säkerhet, verksamhet inom kriminalvården eller Sveriges försörjning med sedlar och mynt,
5. byggnader, andra anläggningar och områden som används eller är avsedda för verksamhet som innefattar *upprätthållande av* allmän ordning och säkerhet, verksamhet inom kriminalvården eller Sveriges försörjning med sedlar och mynt.	*5*. byggnader, andra anläggningar och områden som används eller är avsedda för – fredstida krishantering, – elektroniska kommunikationer, – *posthantering,* – transporter, – *alarmering,* – försvarsindustriella ändamål, *eller* – *försörjning med energi, vatten, livsmedel eller andra förnödenheter av betydelse för Sveriges försörjningsberedskap och då även fartyg*

som används för transport av kärnämnen, och

6. byggnader, andra anläggningar och områden som används eller är avsedda för ledning av räddningstjänst eller för ledning och samordning av civil verksamhet vid höjd beredskap.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

Tryck: Elanders Sverige AB, Vällingby 2019